THE DALAI LAMA TIBETO-INDOLOGICAL SERIES XXVI

THE JEWEL ORNAMENT OF LIBERATION

by

Gampopa Sonam Rinchen

Critically edited
by
Khenpo Sonam Gyatso

CENTRAL INSTITUTE OF HIGHER TIBETAN STUDIES
SARNATH, VARANASI

B.E.2543 C.E.1999

ཌཱ་ལའི་བླ་མའི་འཕགས་བོད་ཡོད་ཕྲེང་ ༣༨

༄༅། །ཆོས་རྗེ་སྒམ་པོ་པ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་ དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

ཞུ་སྒྲིག་པ།
མཁན་པོ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ།
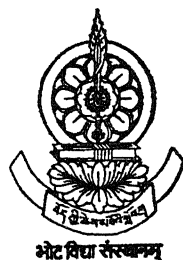
ཝཱ་ཎ་དབུས་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་།

ནང་ལོ་ ༢༥༤༣ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

ཞུ་ཆེན་པ།

ཟམ་གདོང་སྤྲུལ་སྐུ།

དཔར་ཐེངས་དང་པོ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩

རིན་གོང་ ༥༥༠

བླ་ཡོན།

རྒྱབ་ལེགས་ལ་སྒོར་ ༣༥༠

རྒྱབ་ཞན་ལ་སྒོར་ ༡༧༠

དཔར་སྐྲུན་གྱི་བདག་དབང་།

དཔར་སྐྲུན་གྱི་བདག་དབང་ཆ་ཚང་ཝཱ་ཎ་དབུས་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ལ་ཡོད།

དཔར་སྐྲུན་པ།

ཝཱ་ཎ་དབུས་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་།

ཝཱ་ཎ་ཤིཝམ་དཔར་ཁང་དུ་དཔར་འདེབས་ཞུས།

དཔར་སྐྲུན་པའི་ཆེད་བརྗོད།

༄༅། །གྲུབ་དབང་མི་ལ་བཞད་པ་རྡོ་རྗེའི་སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་ཆོས་རྗེ་སྒམ་པོ་པ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་ནམ་མཉམ་མེད་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེར་གྲགས་པ་(༡༠༧༩–༡༡༥༣) དེའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གསུང་རྩོམ་ཡོན་ཆེ་བཞུགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་སྙིང་དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ནམ། ཡོངས་གྲགས་དྭགས་པོ་ཐར་རྒྱན་ཞེས་གསོལ་བའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་མ་ཚང་བ་མེད་པར་སྟོན་པའི་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བགྲོད་པའི་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱིས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆ་ཚང་བ་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་མཆོག་དམན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་ནུས་པའི་གདམས་ངག་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་ཐར་འདོད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ཡོངས་ཀྱིས་གཙོགས་སུ་འཛིན་པའི་འཕྲིན་ལས་དར་ཁྱབ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་གཞུང་ལུགས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་བསྡུས་པ་ཞིག་ཡིན།

འདིའི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོས་ཁྱབ་ཚུལ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་དོན་ཆེ་རྙེད་དཀའ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་བསྒྲུབ་པ་ལ་བསྐུལ་བའི་རྐྱེན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དེས་བསྟན་པའི་གདམས་ངག་གི་རིམ་པ་ཚེ་འདིའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་མི་རྟག་པ་དང་། སྲིད་པའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་འཁོར་བ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་སྡུག་བསྔལ་ལས་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་བཞག་དང་བཅས་པ། ཞི་བའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ། སངས་རྒྱས་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་མི་ཤེས་པའི་གཉེན་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་སྨོན་འཇུག་བསླབ་བྱ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་གི་ཉམས་ལེན་དང་བཅས་པ། བགྲོད་བྱ་ས་བཅུ་དང་ལམ་ལྔའི་རྣམ་བཞག་བཅས་རྫོགས་པར་བསྟན་ཅིང་། གདམས་ངག་དེ་དག་ཚུལ་བཞིན་ཉམས་སུ་བླངས་པའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་སྐུ་གསུམ་གྱི་རྣམ

བཞག་དང་། རྣམ་རྟོག་དང་འབད་རྩོལ་མེད་པའི་ལྷུན་གྲུབ་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི
སྒོ་ནས་ནམ་མཁའ་མ་ཟད་ཀྱི་བར་དུ་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་ཚུལ་བཅས་མདོར་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི
སྙོམ་དྲུག་སྟེ། རྒྱུ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། རྟེན་མི་ལུས་རིན་ཆེན། རྐྱེན་དགེ་བའི་བཤེས
གཉེན། ཐབས་དེའི་གདམས་ངག འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ། འཕྲིན་ལས་རྟོག་མེད་འགྲོ
དོན་མཛད་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཚང་ལ་མ་ནོར་བར་བསྟན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་འདི
ཉིད་སྐྱེ་འགྲོ་མཆོག་དམན་ཀུན་ལ་ཤིན་ཏུ་དགོས་མཁོ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། དཔེ་རྒྱུན
དཀོན་སྐབས་ལྷ་ཆ་དབུས་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་བཀའ་བརྒྱུད
རང་གཞུང་གི་ཉེ་བའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གིས་ལོ
མང་སྐུ་ངལ་འཛེམས་མེད་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་འདིའི་མ་ཕྱི་ཁག་མང་པོ་བསྡུར་གྱིས་ཞུ་དག
ངེས་འདོན་དང་། དེང་དུས་དང་མཐུན་པའི་དེབ་གཟུགས་སྒྲིག་བདེ་འཚོལ་བདེའི་ཁྱད་ཆོས
ལྡན་པའི་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་སྤྲུས་གཙང་གནང་ཐོག་ས་བཅད་དཀར་ཆག་དང་། གསལ་ཞིང
གོ་བདེ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བསྡུས་དོན། ཆོས་རྗེ་སྒམ་པོ་པའི་རྣམ་ཐར་དང་གསུང་རྩོམ
ཁག་གི་དཔེ་ཐོ། ལུང་འདྲེན་ཁག་བདུན་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་ཕལ་ཆེ་བའི་ལུང་ཁུངས་སྟེ
དགེའི་བཀའ་བསྟན་གཞི་བཞག་འཚོལ་སྒྲུབ་དང་། ཟུར་རྒྱན་རྣམ་ཐར་ཁག་བཅོ་ལྔ་ཕྱོགས
བསྒྲིགས་མཛད་པ་བཅས་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་འདི་ལ་ཐོས་བསམ་དང་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་པ་ལ
ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཆ་ཤས་རྣམས་རྫོགས་པར་ཚང་བར་མཛད་པ་འདི་ད་ལམ་པར་སྐྲུན་ཐུབ
པར་ཡིད་སྤྲོ་བརྟས་ཤིང་། ཞུ་སྒྲིག་མཛད་པོར་སྙིང་ནས་ཡི་རངས་བསྔགས་བརྗོད་དང
འབྲེལ་ཆོས་སྦྱིན་འདེགས་བསྟན་འགྲོར་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བའི་སྨོན་འདུན་དང་བཅས་ལྷ
ཆ་དབུས་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ངེས་སྟོན་པ་ཟམ་གདོང་པས
ཕྱི་ལོ་༡༩༩༩ ཕྱི་ཟླ་༨ ཚེས་ ༣༠ ལ་བྲིས་པ་དགེ་བར་གྱུར་ཅིག། ༎

སྔོན་བརྗོད།

༄༅། །པདྨ་ཀུ་ཐུབ་ཆེན་སྤྱན་སྔར་ཕྱུགས་བསྐྱེད་ཅིང་།།
སྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་ལ་ཚོགས་ཆེན་བསགས།།
མི་གནས་མྱང་ངན་འདས་ཆེན་མངོན་མཛད་པའི།།
དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཆེན་འདུད།།

ཕྲ་བ་གཡེང་མེད་ཕྱག་ཆེན་སྒོམ་པ་ནི།།
ལྷུང་སེམས་གནད་སྟུན་ཆོས་དྲུག་སྦྱོད་པ་ནི།།
ལམ་ཁྱེར་རོ་སྙོམས་འབྲས་བུ་ཧེན་འབྲེལ་བདུན།།
དོན་བརྒྱུད་གསེར་གྱི་ཕྲེང་བར་སྤྱི་བོས་བསྟུགས།།

མཁས་རྣམས་མཉེས་ཕྱིར་ལེགས་བཤད་མི་ལྡན་ཀྱང་།།
རང་དང་སྐལ་བ་མཉམ་ལ་ཕན་བྱའི་ཕྱིར།།
བདག་གིས་གཞུང་བརྒྱའི་གནད་བསྡུས་བསྟན་བཅོས་འདིའི།།
སྨྲས་དང་ཚིག་རྣམས་གསལ་བར་དགོད་པར་བྱ།།

དེ་ཡང་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ཐབས་མཁས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་དེ་ཉིད་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ཁམས་དབང་མོས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་བསྟན་པའི་གཏད་རབས་བདུན་ནམ་བརྒྱད་དང་། འཛམ་གླིང་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས། རྨད་བྱུང་གི་སློབ་དཔོན་གཉིས། མཁས་པ་སློ་དྲུག གྲུབ་པའི་སྤྱི་མེས་ས་ར་ཧ་དང་ཏི་ལློ་པ་ནཱ་རོ་པ་མེ་ཏྲི་པ་སོགས་གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་བཅུ་རྩ་བཞི་སོགས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་དོ།

བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་པའི

བདག་པོ་དཔལ་སྒྲ་བསྒྱུར་གྱི་རྒྱལ་པོ་མར་པ་ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ལན་གསུམ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་ཉེར་དྲུག་ལྷག་ཙམ་བཞུགས་ནས་པཎ་ཆེན་ནཱ་རོ་པ་དང་། མེ་ཏྲི་པ་སོགས་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་བླ་མ་བརྒྱ་ཕྲག་གི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་འདི་ཉིད་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད།

དེའི་སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་ཞེས་མཚན་གྱི་སྙན་པ་ས་གསུམ་ན་མངོན་པར་མཐོ་བ་དེ་ཉིད་སྐུ་ཚེ་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་མཛད་ཅིང་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉི་མ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད། དེ་ནས་ཆོས་རྗེ་སྒམ་པོ་པ་ཞེས་ཐུབ་པའི་སྤྱན་སྔར་ཟླ་འོད་གཞོན་ནུའི་རྣམ་འཕྲུལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། ཐོག་མར་ཇོ་བོ་བཀའ་གདམས་པའི་གདམས་ངག་རྣམས་རྫོགས་པར་གསན་ཅིང་ཉམས་སུ་བླངས་ནས་ཕྱིས་རྗེ་བཙུན་མི་ལའི་སྙན་པ་གསན་ནས་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཀྱི་རིང་ལུགས་དྲི་མ་མེད་པ་འདི་ཉིད་རྫོགས་པར་གསན་ནས་བཀའ་ཕྱག་ཆུ་བོ་གཅིག་འདྲེས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་འདི་ཉིད་ཕྱོགས་དུས་ཀུན་ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་ད་ལྟའི་བར་དུ་བཞུགས་པ་འདི་ལྟར་རོ།།

དེ་ལྟར་ཆོས་རྗེ་སྒམ་པོ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད། ཇི་སྐད་དུ། ཆོས་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་མ་འོངས་པའི་གང་ཟག་བདག་ལ་མོས་ཤིང་བདག་དང་མ་འཕྲད་སྐལ་པ་ཀུན་ཀྱང་། ཁོ་བོས་བརྩམས་པའི་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་དང་ལམ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་སོགས་བསྟན་བཅོས་རྣམས་གཟིགས་པ་ཞུ་ང་དང་མངོན་སུམ་དུ་འཕྲད་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དམ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉིང་ཁུ་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་རྫོགས་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ། གདུལ་བྱ་མཆོག་དམན་ཀུན་ལ་གོ་སླ་ལ་དོན་ཟབ་པ་དང་ཕན་ཐོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བརྟེན་འདིའི་ཐོག་ཉམས་ཞིབ་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་དོན་ལ་ཞུགས་སོ།།

འདིའི་མ་གཞི། རྩིབ་རི་དཔར་མ། འབྲུག་གི་དཔར་མ། རུམ་སྟེགས་དཔར་མ། སི་ཁྲོན་དཔར་མ་བཅས། མ་དཔེ་ཁག་བཞི་ལ་གོ་བསྡུར་གྱིས་འགའ་ཞིག་ན་མི་གསལ་བ་རྣམས

དཔར་མ་གཞན་དུ་གསལ་བ། ཚད་ལྷག ཁ་སྐད་སོགས་གོ་བསྒྱུར་དང་ཞུ་དག་གང་མང
ཞུས་ཤིང་། ལུང་འདྲེན་ཁག་ཀྱང་གང་ཐོབ་ཚོལ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཨ་མི་རི་ཀ་ནས་དཔར་སྐྲུན་སྡེ
དགེ་དཔར་མའི་བཀའ་བསྟན་གཞི་བཞག་ཐོག་དཔེ་མཚོན་དང་དེབ་གྲངས་ཤོག་གྲངས
རྣམས་བཀོད་ཡོད། དེ་བཞིན་གླེག་པ་པོ་རྣམས་ལ་བརྗོད་བྱ་གཟིགས་བདེའི་ཆེད་དཀར་ཆག
རྒྱས་ཙམ་དང་། ཆོས་རྗེ་སྐམ་པོ་པའི་མཛད་རྣམ་མདོར་བསྡུས་དང་། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་རྩོམ
ཁག་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་དུས་ཚོད་ཐུང་ངུར་བདེ་བཀླག་ཏུ་ངེས་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས
ཀྱི་མདོར་བསྟན་དང་། དེབ་འདིའི་གཤམ་དུ་ཐར་རྒྱན་དང་འབྲེལ་བའི་ཟུར་བཀོད་རྣམ་ཐར
ཁག་བཅོ་ལྔ་བཅས་བཀོད་ཡོད།

བསྟན་བཅོས་དངོས་ལ་བསྒྲེ་ལྷད་མི་ཡོང་བ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་རྣམས་གསལ
བར་ངེས་ཕྱིར། མགོ་བརྗོད་ཡི་གེ་ཕྲན་བུ་ཆེ་བ་དང་། མཆན་རྣམས་ཤོག་ལྷེའི་གཤམ
དང་། ཤད་འགུག་རྣམས་སུ་བཀོད་ཡོད་པས་བསྟན་བཅོས་དངོས་མ་ཡིན་པར་མཚོན
མཛོད། ལུང་འདྲེན་ཁག་ལ་ཤློ་ཀ་གཅིག་པུ་ཡིན་ན། ཤློ་ཀའི་གྲངས་དང་། དེ་མིན་ལེའུ
དང་ཤློ་ཀ་ཡིན་ན་ལེའུ་དང་པོ་བྲིས་ནས་དེ་ནས་བར་ཤད་ཞིག་ཐེན་ཏེ་དེ་རྗེས་སུ་ཤློ་ཀའི
གྲངས་བྲིས་ཡོད། དཔེར་ན་ལེའུ་བདུན་པའི་ཤློ་ཀ་བཅུ་པ་ལྟ་བུ་ལ། (༧/༡༠) ཞེས་བྲིས
ཡོད། མ་དཔེ་ན་དཔེ་ཆའི་མཚན་གསལ་བར་ཡོད་ན་ཐད་ཀར་ལེའུ་དང་ཤློ་ཀའི་གྲངས
སོགས་དང་དེ་མིན་ཕྱག་དཔེའི་མཚན་མ་དཔེ་ནང་མ་གསལ་བ་རྣམས་ཤོག་ལྷེའི་གཤམ་དུ།
དཔེ་ཆའི་མཚན་དང་ལེའུ་དང་ཤློ་ཀ་གྲངས་རྣམས་བཀོད་ཡོད།

ད་ལན་དཔེ་དེབ་འདིའི་ཡིག་གཟུགས་ཆུང་ལ་གླེག་བདེ་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས
དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོད། ཡིག་གཟུགས་གཞན་ལྟར་ན་དཔེ་དེབ་འདིའི་ཤོག་གྲངས་བརྒྱ་དང
ལྔ་བཅུ་ཙམ་འཕར་མ་ཡོང་རྒྱུ་རེད། དེར་བརྟེན་ཤོག་གྲངས་ཉུང་དུའི་ནང་ཡི་གེ་མང་པོ
ཤོང་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཀམ་པུ་ཊར
བཟོ་བཀོད་ཀྱི་དཀའ་ངལ་བརྟེན་ཡིག་ཕྲེང་ཁག་གི་ཐ་མའི་ཚེགས་བཀོད་མ་ཐུབ་ཀྱང་ནོར

འཕྲུལ་གྱི་ཉེན་ཁ་མེད་བརྟེན་གློག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་མངའ་ཞུ།།

ཕྱག་དཔེ་འདིའི་དཔར་སྐྲུན་གྱི་བྱ་བ་རྫོགས་པར་གྲུབ་པའི་མཐུན་འགྱུར་གྱི་དབུགས་དབྱུངས་གཟིངས་བསྐྱོད་རོགས་མགོན་བླ་མེད་དུ་མཛད་མཁན་སྐུ་ཞབས་ཇི་ཏྲ་སེན་ནེ་གི་དང་། སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེ། སློབ་དཔོན་བཀྲིས་བསམ་འཕེལ། སློབ་དཔོན་བློ་བཟང་ཐོགས་མེད། སློབ་དཔོན་ར་མེ་ཤ་ཙནྡྲ། ལུང་འདྲེན་ཁག་ཚོལ་སྒྲུབ་ཆེད། དགེ་བློ་བཟང་རྡོ་རྗེ། བསོད་ནམས་ཚེ་དབང་ལགས། སྤེན་པ་ཚེ་རིང་ལགས། ཀམ་པུ་ཏར་འཛུག་མཁན་སྟོབས་རྒྱལ་ལགས། མགོན་པོ་བླ་མ། དཔར་སྐྲུན་སྡེ་ཚན་གྱི་འགན་འཛིན་བསམ་གཏན་ཆོས་འཕེལ་ལགས། བསྟན་འཛིན་དོན་ཡོད་ལགས་སོགས་ཁོང་རྣམས་ཀྱི་དངོས་ཤུགས་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་གུས་ལ་རོགས་རམ་མ་བྱུང་ན་ལས་དོན་འདི་ཤིན་ཏུ་འགྲུབ་པར་དཀའ་བས་རོགས་རམ་གནང་མི་རྣམས་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དུས་ནས་དུས་སུ་འདི་གའི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ལ་རྩོམ་སྒྲིག་གི་ལས་དོན་ལ་སྦྱོར་བའི་ལམ་སྟོན་མཛད་མཁན་འདི་ག་མཐོ་སློབ་ཁང་གི་ངེས་སྟོན་པ་ ༧སྐྱབས་རྗེ་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་ཡང་དུས་ཚོད་འདིར་གོ་སྐབས་བཟུང་སྟེ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ལྷ་ཛ་མཐོ་སློབ་བཀའ་བརྒྱུད་རང་གཞུང་ཉེ་བའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་ལྷ་ཛ་མཐོ་སློབ་ཁང་དུ་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་སྤྱོས་ལྡན་ཞེས་པ་ས་མོ་ཡོས་ཆོས་འཕྲུལ་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ཟླ་བ་ ༣ ཚེས་ ༣ ལ་གྲུབ་པ་ཀུན་ལ་ཕན་པའི་རྒྱུར་གྱུར་ཅིག། ༎

དཀར་ཆག

བརྗོད་བྱ།	ཤོག་གྲངས།

དཀར་ཆག

ས་གསུམ་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་གི་ཁྱད་པར། ༣༧༦
ས་གསུམ་པའི་ཉམས་སུ་བླང་བྱའི་ཁྱད་པར། ༣༧༦
ས་གསུམ་པའི་རྣམ་པར་དག་པའི་ཁྱད་པར། ༣༧༦
ས་གསུམ་པའི་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་། ༣༧༧
ས་གསུམ་པའི་སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར། ༣༧༧
ས་གསུམ་པའི་མཐུའི་ཁྱད་པར། ༣༧༧
ས་བཞི་པའི་མིང་གི་ཁྱད་པར། ༣༧༧
ས་བཞི་པའི་ངེས་ཚིག་གི་ཁྱད་པར། ༣༧༧
ས་བཞི་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་གི་ཁྱད་པར། ༣༧༨
ས་བཞི་པའི་ཉམས་སུ་བླང་བྱའི་ཁྱད་པར། ༣༧༨
ས་བཞི་པའི་རྣམ་པར་དག་པའི་ཁྱད་པར། ༣༧༨
ས་བཞི་པའི་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་། ༣༧༩
ས་བཞི་པའི་སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར། ༣༧༩
ས་བཞི་པའི་མཐུའི་ཁྱད་པར། ༣༧༩
ས་ལྔ་པའི་མིང་གི་ཁྱད་པར། ༣༧༩
ས་ལྔ་པའི་ངེས་ཚིག་གི་ཁྱད་པར། ༣༧༩
ས་ལྔ་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་གི་ཁྱད་པར། ༣༨༠
ས་ལྔ་པའི་ཉམས་སུ་བླང་བྱའི་ཁྱད་པར། ༣༨༠
ས་ལྔ་པའི་རྣམ་པར་དག་པའི་ཁྱད་པར། ༣༨༠
ས་ལྔ་པའི་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་། ༣༨༠
ས་ལྔ་པའི་སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར། ༣༨༡

གླེང་བརྗོད།

ཆོས་རྗེ་སྒམ་པོ་པའི་རྣམ་ཐར།

༄༅། །རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པའི་སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོ་ཉི་མ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྒམ་པོ་པའམ་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་ནི། ཇི་སྐད་དུ། སྙིང་རྗེ་པདྨ་དཀར་པོའི་མདོ་ལས། ཀུན་དགའ་བོ་ང་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་དགེ་སློང་འཚོ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་སྨོན་གྱི་རྒྱལ་བ་ལ་ལྷག་པར་བྱ་བ་བྱས་པ། སངས་རྒྱས་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོ་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱས་པ། དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པ། ལྷག་པའི་བསམ་པ་བསྐྱེད་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ། སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ། མང་དུ་ཐོས་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྔགས་པ་བརྗོད་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡང་དག་པར་སྟོན་པ་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་དང་། དཔལ་སྒྲ་བསྒྱུར་གྱི་རྒྱལ་པོ་མར་པ་ལོ་ཙས།

གྲོད་དེ་ལ་བུ་གཅིག་བྱུང་བ་དེ།།
འབྲན་གྱི་དོ་མེད་ཞིག་འོང་བ་ཡིན།།

ཞེས་སོགས་ལུང་གིས་ཡང་ཡང་བསྔགས་པའི་སྐྱེས་མཆོག་དེ་ཉིད། བོད་ཡུལ་མཉལ་གྱི་སེ་བ་ལུང་། གདུང་རུས་སྙི་བ། ཡབ་སྙི་བ་རྒྱལ་པོ་དང་ཡུམ་དལ་བཟའ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ས་ལུག་༡༠༧༩ ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་རིག་གནས་སྒྲ་དང་ལྷག་པར་སྨན་དང་སྔགས་ལ་མཁས་པར་གྱུར་ཏེ་སྨན་གྱི་འགྲོ་དོན་རྒྱུན་རིང་ཙམ་མཛད། ཞང་དར་མ་འོད་ཞེས་བྱ་བ་ཡུལ་གྱི་དབང་ཆེ་བའི་རྗེ་དཔོན་གྱི་སྲིང་མོ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་སྲས་མིང་སྲིང་གཉིས་ཀྱང་འཁྲུངས། དུས་ནམ་ཞིག་གི་ཚེ་སྲས་དང་སྲས་མོ་དང་བཙུན་མོ་རྣམས་གྲོངས་ནས་འཁོར་བ་ལ་ངེས་འབྱུང་གི་ཤུགས་དྲག་ཏུ་སྐྱེས། གནས་གཞིས་རྣམས་བོར་ནས་དྭགས་པོར་བྱོན། མང་ཡུལ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཁན་པོ། ཞང་ཞུང་པ་ཤེས་རབ་སྙིང་པོས་ལས་སློབ། ཡིད་བདེ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་པ་བླ་མ་མི་ལ་རས་པའི་སློབ་མ་ཡང་ཡིན་པ་དེས་གསང་སྔོན་དང་དུས་གོ་བ་དང་། ཁ་སྐོང

བཅས་དང་པའི་དགེ་འདུན་གྲངས་ཚང་གི་དབུས་སུ་ཚིག་རྫོགས་སུ་བསྙེན་པར་རྫོགས། མཚན་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་གསོལ། དེ་ནས་བཟུང་དགེ་སློང་གི་བསླབ་གཞི་ཕྲ་མོ་ཚུན་ཆད་ལ་སྲོག་ལས་གཅེས་པར་སྲུང་། མཁན་སློབ་གཉིས་ལས་འདུལ་བ་ལེགས་པར་བསླབས། མཁན་པོ་ལས་བདེ་མཆོག་ལཱུ་ཧི་པ་དང་། ཕག་མོ་རིན་ཆེན་རྒྱན་དྲུག་གི་སྐོར་སོགས་ཕ་རྒྱུད་དང་མ་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་བསྐུར་བྱིན་རླབས་རིག་གཏད་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་མང་དུ་ཞུས། དགེ་བཤེས་སྣུག་རུམ་པ་དང་། ལྷགས་རི་བ། གོང་དཀར་བ་སོགས་ལས་སྤྱོད་འཇུག དབུ་མ་རིག་ཚོགས། བྱམས་ཆོས་གསན། བྱ་འདུལ་འཛིན་ལས་འདུལ་བའི་སྤྱི་སྡོད། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ས་སྡེ་ལྔ། ཐེག་བསྡུས་སོགས་གཞུང་ལུགས་མང་དུ་གསན་ཞིང་དེ་དག་གིས་དོན་ཚུལ་བཞིན་བསམ་པ་དང་སྒོམ་པའི་སྒོ་ནས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དགེ་བཤེས་སྣུག་རུམ་པ་དང་རྒྱ་ཡོན་བདག་གི་མདུན་ནས་ཇོ་བོ་བཀའ་གདམས་པའི་མན་ངག་མཐའ་དག་གསན། རྗེ་དེ་ཉིད་ཤེས་རབ་དང་སྙིང་རྗེ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་སེར་སྣ་དང་འཛིན་ཆགས་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བ། དད་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ། ལེ་ལོ་དང་སྙོམ་ལས་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བ། ཉིན་པར་གླེག་པ་ཐོས་བསམ་གྱི་བྱ་བ་ལ་ནན་ཏན་ཆེ་བ་མཛད་ཅིང་། མཚན་མོ་སྒྲིང་བ་བསམ་གཏན་སོགས་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་གཡེལ་བ་མེད་པ་བཞུགས་པས། སྐྱ་སྲིན་བུ་མི་འབྱུང་བ་དང་ཞག་ལྔ་དྲུག་ཙམ་འཚོ་བ་མ་གསོལ་ཀྱང་། བཀྲེས་པ་མི་མངའ་ཞིང་། སྐུ་ལུས་བདེ་བའི་ཉམས་དང་ལྡན་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱུན་གཅིག་ལ་ཞག་མང་པོ་གནས་པ། ཆགས་སྡང་རགས་པ་ནུབ་ཅིང་། མནལ་ལམ་དུ་མདོ་གསེར་འོད་དམ་པ་ནས་བཤད་པའི་ས་བཅུ་ཐོབ་པའི་སྟ་ལྟས་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བྱུང་།

དེ་ནས་རྗེ་སྒམ་པོ་པ་ནམ་ཟླ་དཔྱིད་དུས་ཤིག་ལ་མཚམས་ལས་ཐོན་ནས་ལྷགས་རིའི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་སྐྱོ་སངས་ལ་བྱོན་པས། དེའི་ལོ་ཡུལ་ཕྱོགས་དེར་མུ་གེ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་བས། གྲང་པོ་གསུམ་གྱི་གཅིག་ན་རེ། འོ་སྐོལ་གསུམ་འདྲ་བའི་བསོད་ནམས་ཆུང་བ་ཡིན། དེ་རིང་ཚོད་མ་དགོས་པ་ཟན་ཆེན་པོ་དང་། ལོ་མའི་ཚོད་མ་ཐོར་བ་རེ་ཟ་རྒྱུ་ཡོད་ན་ཟེར། གཅིག་ན་རེ། ཡིད་སྨོན་བྱེད་ན་དེ་འདྲས་གར་འོང་། མངའ་བདག་རྩེ་སྟེ[1]འདྲ་དགའ

[1] དེའི་སྐབས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།

མོད་ཟེར། གཅིག་ན་རེ། མདའ་བདག་རྩེ་སྟེ་ལའང་འཆི་བ་འོང་། ཡིད་སྨོན་བྱེད་ན་མི་ལ་རས་པ་ལ་བྱེད། ལུས་ལ་གོས་མི་དགོས། འཚོ་བ་མཁའ་འགྲོ་མས་འདྲེན། གནས་འཕོ་སྐྱེས་བྱེད་པ་ན་ནམ་མཁའ་ལ་འཕུར་ནས་འགྲོ སྐྱེ་ཤིའི་འཇིགས་པ་མེད་པ་དེ་ཡི་དྲུང་དུ་ཆེ་འདི་བློས་བཏང་ནས་ཁོང་བཞིན་བྱུང་ན་དགའ་མོད་ཟེར། ཤུགས་རིང་ནར་ནར། མཆི་མ་རྩིག་རྩིག་འདུག་པ། རྗེ་སྒམ་པོ་པས་རྗེ་བཙུན་གྱི་མཚན་ཐོས་པའི་མོད་ལ་རང་དབང་མེད་པའི་དད་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་ནས། ནམ་ཕྱེད་པར་དུ་ཐུགས་བརྒྱལ་ནས་དྲན་པ་རྙེད། དྲན་པ་རྙེད་ནས་སྤྱན་ཆབ་མང་པོ་བསིལ་ཞིང་བཞེངས་ནས་རྗེ་བཙུན་བཞུགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཕྱག་མང་པོ་འཚལ་ཞིང་། རྗེ་བཙུན་ལ་ཐུགས་རྗེ་གཟིགས་ཞེས་གསོལ་བ་མང་དུ་བཏབ།

དུས་དེ་ཙ་ན་རྗེ་བཙུན་ཆེན་པོ་མི་ལ་རས་པ་དེ་ཉིད་བྲག་དམར་སྤོ་མཐོའི་སྐྱིད་ཕུག་ཉི་མ་རྫོང་ན་རས་ཆུང་རྡོ་རྗེ་གྲགས་པ། ཞི་བ་འོད། སེ་བན་རས་པ། འབྲི་སྒོམ་རས་པ། ངན་རྫོང་སྟོན་པ་སོགས་ཐུགས་སྲས་རྣམས་དང་། བྲིན་གྱི་མཛེས་སེ། ཁྲ་བྱུག་ལ་སོགས་པའི་ཉ་མ་རྣམས་ཀྱི་སྐོར་ནས་དྲང་ངེས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་ཚེ་རས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྗེ་བཙུན་ལ། ད་རྗེ་བཙུན་སྐུ་ཡང་བགྲེས་གདའ། གལ་ཏེ་ཞིང་ཁམས་གཞན་དུ་གཤེགས་པ་བྱུང་ན་བདག་ཅག་རས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གེགས་སེལ་དང་སོགས་འདོན་ཡོན་བདག་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་གསོག་པའི་ཡུལ་སྐུ་ཚབ་གཅིག་དགོས་པར་གདའ་བས། རྗེ་བཙུན་རང་ཐུགས་གང་ཆེས་པ་གཅིག་ལ་གདམས་ངག་རྣམས་བུམ་པ་གང་བྱོར་གནང་ནས་མདའ་གསོལ་མཛད་པ་འཐད་ལགས། དེ་མིན་ཨུ་ཅག་གི་ཆོས་རྒྱུད་འདི་ལ་སློབ་མ་ཚོགས་པ་སྐྱོང་ཐེར་བ་མི་ཡོང་བར་འདུག་ལགས་ཞུས་པས། རྗེ་བཙུན་གྱིས་ང་ལ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་ནུས་པའི་སློབ་མ་ཡོད་དེ། ག་ན་འདུག་དོ་ནུབ་ངས་ལྟ་བས་སད་སྨྲ་དྲི་ཤོག་གསུངས། ནང་པར་རས་པ་དང་ཉ་མ་ཀུན་འཚོགས་སར་རྗེ་བཙུན་གྱིས་ངའི་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་སྐྱེས་བུ། གདམས་ངག་བུམ་པ་གང་བྱོར་ལེན་ཞིང་བསྟན་པ་ཕྱོགས་བཅུར་སྤེལ་ནུས་པ་ཆོས་འདུལ་བ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་དགེ་སློང་ལྷ་རྗེའི་མིང་ཅན་ཞིག་སྦུར་དུ་ཡོད་པ་འདུག་སྟེ། མདང་ངའི་རྨི་ལམ་ན། བུ་དེས་ཤེལ་དཀར་གྱི་བུམ་པ་སྟོང་པ་གཅིག་ཁྱེར་ནས་ངའི་དངུལ་དཀར་གྱི་བུམ་པ་བདུད་རྩིས་གང་བ་དེ། ཁོའི་བུམ་པར་སིབ་ཀྱིས་བྱོ་བ་ཞིག་རྨིས་པ་ནས་ཁར་བུ

སྐྱེས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉིན་མོ་ལྟར་བྱེད་ཅིང་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པའི་དོན་བྱེད་ནུས་པར་འདུག་ཏ་ཏ་ཞེས་བཞད་མཛད། ངའི་བསྟན་པ་མི་མ་ཡིན། ཚེ་རིང་མ་དང་། མི་དབུས་པ་སྟོན་པ་ངེས་འཛིན་པ་ཡིན་གསུངས།

དེ་ནས་རྗེ་སྒམ་པོ་པས་ཐུགས་དགོངས་ལ་ང་སྐྱེ་བ་འདིར་རྗེ་བཙུན་དང་མ་མཇལ་ཀྱི་རྟེང་། ཕྱི་མ་རྗེ་བཙུན་གང་དུ་བཞུགས་པའི་ཞབས་དྲུང་དུ་སྐྱེས་ཏེ་ཐུགས་ཡིད་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་ཤོག་ཅེས་སྨོན་ལམ་དང་། འདི་ཕྱི་བར་དོ་གསུམ་དུ་རེ་ས་རྗེ་བཙུན་མིན་པ་མེད་ཅེས་གསོལ་བ་བཏབ་ནས། འགོང་སྟོན་བྲ་ཡུལ་བ་གྲོགས་ལ་ཁྲིད་ནས་སྟོད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས། ལམ་བར་སྐུ་དལ་བརྒྱ་ཕྲག་འཛོམས་མེད་ཀྱི་སང་བསླེབ་ཟེར་བའི་སར་འཆི་ལ་ཐུག་པའི་སྐྱུང་གཞི་ཞིག་བྱུང་། བླ་མ་ལ་གསོལ་བ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བཏབ་པས།

དེའི་དུས་རྗེ་བཙུན་བྲིན་པའི་ཡོན་བདག་མཛེས་སེ་སོགས་སྐལ་ལྡན་རྣམས་ལ་ཆོས་གསུངས་པའི་སྐབས་བཞད་མོ་མཛད་པས། སློབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བཞད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ལགས་ཞུས་པས། ངའི་བུ་དབུས་པ་སྟོན་པ་དེ་རིང་རིའི་ས་ཕྱོགས་ཀྱི་དལ་སྟེགས་ཞིག་གི་འཁྲམ་ན་འདུག་སྟེ། ལུས་ཐམས་ཅད་ན་ཞིང་བླ་མ་རྗེ་བཙུན་མཁྱེན་ཟེར་དད་གུས་ཆེན་པོའི་ངང་ནས་མཆི་མ་མང་པོ་འདོན་ཞིང་འདུག དེ་ལ་སྙིང་རྗེ་བ་ཞིག་བྱུང་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བྱིན་གྱིས་རླབས་བྱས། དགའ་བ་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་སྟེ་དགོད་པ་ཡིན་གསུང་། རྗེ་བཙུན་ཡང་སྤྱན་ཆབ་བསིལ་ཞིང་། འོ་ན་རྗེ་སྒམ་པོ་པ་རྗེ་བཙུན་དྲུང་དུ་ནམ་ཕེབས་པར་གདའ་ཞུས་པས། སང་གནང་ཚུན་ལ་སླེབས་གསུངས།

དེ་ནས་རྗེ་སྒམ་པོ་པ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་མི་ལ་རས་པ་གང་ན་བཞུགས་ཞེས་དྲིས་བཞིན་ཕེབས། ཡོན་བདག་མོ་ཞིག་ན་རེ། ཁྱོད་གང་ནས་བྱོན་ཟེར། རྗེ་སྒམ་པོ་པས་བདག་ཉི་མ་དབུས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་ནས་རྗེ་བཙུན་ལ་གཏད་ནས་འོང་པ་ཡིན་གསུངས་པས། འོ་ན་བདག་གིས་འཚོ་བ་དྲང་གིས་ནང་དུ་འཁྱིད་པར་ཞུ་ཟེར། ཁྱེད་འབྱོན་པ་རྗེ་བཙུན་ཆེན་པོས་སྔ་མོ་ནས་མཁྱེན་ཏེ་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཀྱང་གསུངས། ཁ་སང་དེང་རིར་སྐུ་བསྙེལ་བ་ཡང་གཟིགས་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བྱིན་རླབས་ཀྱང་མཛད། ཁྱེད་ཀྱི་མཇལ་སྣ་སུས་བྱས་པ་དེ་བདེ་ཆེན་ཐར་པའི་གནས་སུ་ངས་འདྲོངས་གསུངས་པ། སང་བདག་གིས

མཇལ་སྣ་བྱེད་ཟེར་བས། རྗེ་སྒམ་པོ་པས་ང་འོང་བ་མཁྱེན་ལུགས་ཀྱིས་ང་ལས་ཅན་གྱི་སློབ་མ་ཡིན་པར་འདུག་བསམ་ནས་ཐུགས་རྒྱལ་ཙུང་སྐྱེས་པ་རྗེ་བཙུན་གྱིས་དགོངས་ནས། ང་རྒྱལ་གཙོག་ཕྱིར་བླ་བ་ཕྱེད་ཀྱི་བར་དུ་མཇལ་སྐབས་མ་གནང་བླ་བ་ཕྱེད་སོང་ནས་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་དངོས་སུ་མཇལ། གསེར་ཕྲུག་ཏེན་དུ་ཕུལ་བ་མ་བཞེས་ཁྱོད་ཀྱི་མིང་གང་འབོད་གསུངས་པས། བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་ལགས་ཞུས་པས།

བསོད་ནམས་ཚོགས་ཆེན་བསགས་ལས་བྱུང་།།
སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཆང་ཀ་པཱ་ལ་གང་གསོལ་བཞིན་འདུག་པ་དེ་གནང་བར་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་བཞེས་པས་གདམས་ངག་རྫོགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིགས།

དེ་ནས་རྗེ་མི་ལས་སྒམ་པོ་པ་ལ་སིན་དྷུ་རའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་ཕག་མོའི་བྱིན་རླབས་དབང་བསྐུར། ཚེ་འདི་ལ་འཚང་རྒྱ་བའི་གདམས་ངག་ཡོད་དམ་ཞུས་པས། བླ་མ་མཚན་ལྡན་ཞིག་ལ་དབང་དང་གདམས་ངག་ཞུས་ན་རབ་ཚེ་འདི། འབྲིང་འཆི་ཀ་བར་དོ། ཐ་མ་སྐྱེ་བ་བདུན་ནམ་བཅུ་དྲུག་ན་གྲོལ། སེམས་ཀྱི་གཞི་རྩ་མ་ཆོད་ན་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་ཉམས་ཇི་ཙམ་བཟང་ཡང་ཁམས་གསུམ་ལས་མི་འདའ་བས། གཉུག་མའི་ཤེས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་པ་ལ། ཐབས་དུས་མཚོན་ཏེ་ངོ་སྤྲད་ནས་བསྒོམས་པས་ལྟ་བ་ཤུགས་ལ་རྟོགས། ཉོན་མོངས་དང་གིས་འགག རྣམ་རྟོག་རང་སར་གྲོལ། ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་གྱུར། གནས་ལུགས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དེ་དག་ཏུ་སྨྲར་མི་བཏུབ། བརྗོད་པས་མཚོན་མི་ནུས། གཞི་དེ་ཀུན་ལ་ཡོད་ཀྱང་ངོ་མ་ཤེས། དེས་ན་རྟོགས་པ་བརྒྱུད་ལྡན་གྱི་བླ་མ་བསྟེན་པ་གལ་ཆེ། གཉུག་མ་ཐ་མལ་གྱི་ཤེས་པ་དེ་དཔེ་གང་གིས་ཀྱང་མི་མཚོན། བརྗོད་པ་གང་གིས་ཀྱང་མི་རྟོགས། ཐ་སྙད་གང་གིས་ཀྱང་མི་རིག དེས་ན་བཅས་བཅོས་མི་བྱ་རང་ག་སོ་མའི་ངང་ལ་ཞོག་དེ་ཞིག་མཛོད་གསུངས།

མཆོག་གི་གཏུམ་མོ་སོགས་ནཱ་རོ་ཆོས་དྲུག་དང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སོགས་དབང་ལུང་མན་ངག་མཐའ་དག་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་གྱིས་གནང་། དེ་ནས་སྒམ་པོ་པས་བླ་མའི་གདམས་ངག་རྣམས་ཚུལ་བཞིན་སྒོམ་ཉམས་སྣང་སྣ་ཚོགས་བྱུང་བ་བླ་མ་ལ་ཞུས་པས། བླ་མས་གེགས་སེལ

ཐོགས་འདོན་ངོ་སྤྲོད་རྣམས་རིམ་པར་ཚུལ་བཞིན་གནང་བས། ངོ་མཚར་གྱི་རྨི་ལམ་བཅུ་དྲུག་རྨིས། དེ་ནས་ བླ་བ་གཅིག་སོང་མཚམས། སྨན་ལྷ་མཆེད་བརྒྱད། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་གཙོས་སངས་རྒྱས་སྟོང་སྐུའི་ཞལ་མཇལ། རྗེ་བཙུན་མི་ལས། ད་ནི་ཁྱེད་ཀྱིས་སྤྲུལ་སྐུ་དང་ལོངས་སྐུའི་ཞལ་མཇལ་ཟིན། ཆོས་སྐུ་ད་གཟོད་མཐོང་བར་འགྱུར་གྱི་ད་དབུས་སུ་སོང་ལ་སྒོམས། བུ་ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་བཅོས་མིན་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་མཆར་ཞིང་མི་ནན་ང་ཡང་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་མཐོང་བའི་མོས་གུས་འབྱུང་། རྟོགས་པ་དེ་ལ་བརྟན་པར་བྱས་ནས་ཚོགས་པ་སྐྱོངས་ཤིག་གསུངས་ནས། ཤར་སྒོམ་པོ་བདར་གྱི་རི་བོ་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར། འོལ་ཁར་ཐེབས་ནས་བསྒོམས་པས་སེམས་ཉིད་བདེན་པ་མངོན་དུ་གྱུར། འོ་དེ་གུང་རྒྱལ་གྱིས་སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་ཞུས་ནས་གུང་རྒྱལ་གྱི་བུ་དྭགས་ལྷ་སྒོམ་པོས་སྦྱིན་བདག་བྱས་ནས་སྒོམ་པོའི་རི་ཁྲོད་བཏབ། ཟད་པ་ཟིལ་གནོན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མངོན་དུ་གྱུར། རྫུ་འཕྲུལ་ལ་སོགས་མངོན་ཤེས་ལྷ་ཐོབ། སྣང་སེམས་འདྲེས་ཤིང་དབང་དུ་འདུས། ཉམས་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན།

དེ་ནས་དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་གྲངས་ཟིན་དུས་སྒོམ་པོར་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལ་འདག་སྦྱར་གྱི་སྐུ་མཚམས་བཞུགས་པས་དགོངས་པས་མཁའ་འགྲོ་མ་རྨ་བྱའི་སྒྲོ་ཐོག་པ་ཞིག་གིས།

བཅུ་གཉིས་འདག་སྦྱར་བྱས་པ་བས॥
བཅུ་གཉིས་བསྟན་པ་སྤེལ་ན་དགའ॥ ཞེས་ཞུས་པ།

ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་ཁྲིད་ལུང་མན་ངག་དང་བཅས་པ་གནང་། རྫོ་བོ་བཀའ་གདམས་པའི་ལུགས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་། རྗེ་བཙུན་མི་ལའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གདམས་ངག་གཅིག་ཏུ་དྲིལ་བའི་བསྟན་བཅོས་དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་དང་། ལམ་མཆོག་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྦྱོར་གྱི་ཁྲིད། སྨན་གཞུང་ལག་ལེན་ཁ་འཐོར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་པ་དྭགས་པོའི་གསུང་འཐོར་བུ་སོགས་མཉམ་མེད་དྭགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་འདིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གདམས་ངག་ཟབ་ཁྲིད་ཀྱི་སྐོར་ད་ཡོད་གསུང་རབ་པོད་གསུམ་ཙམ་བཞུགས།

བཀའ་ཕྱག་ཆུ་བོ་གཅིག་འདྲེས་ཀྱི་རིང་ལུགས་གསར་དུ་གཏོད། དབུས་གཙང་ཁམས

གསུམ་གྱི་སློབ་མ་བགྲང་གིས་མི་ལང་བ་འདུས་ཏེ། དེ་དག་ལ་གདུལ་བྱའི་དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་དང་འཚམས་པར་དབང་ལུང་ཁྲིད་མན་ངག་གི་ཆོས་སྦྱིན་གྱིས། སློབ་ཚོགས་མདོ་སྔགས་རིགས་གནས་བཅས་ལ་མཁས་པའི་རྩེར་སོན་པ་རྩ་རླུང་ཐིག་ལེའི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གྲངས་ལས་འདས་པ་བྱོན་པ་ལས། གཙོ་བོ་གྲུབ་ཐོབ་ཁམས་པ་མི་གསུམ་སྟེ། ཕག་མོ་གྲུ་པ། དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ། གསལ་སྟོང་ཤོ་གོམ་སོགས། སྙིང་རྗེ་པདྨ་དཀར་པོའི་མདོ་ལས། ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་འཁོར་ཚོགས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བྱུང་ངོ་།།

དེ་ནས་དགུང་གྲངས་བདུན་བཅུ་དོན་ལྔ་ལ་ཕེབས་པ་ན་སློབ་མའི་ཚོགས་ལ། ད་ང་འཇིག་རྟེན་ན་ཡུན་རིང་མི་སྡོད། ལུས་འདིའི་གདུལ་བྱ་རྫོགས་པ་ཡིན། ཁྱོད་རྣམས་ཆོས་ལྷག་མ་ཞུ་བ་དང་། དྲི་བ་ཡོད་ན་མྱུར་དུ་གྱིས་ཤིག མ་འོངས་པའི་གང་ཟག་བདག་ལ་མོས་ཤིང་བདག་དང་མ་འཕྲད་སྐམས་པ་ཀུན་ཀྱང་། ཁོ་བོས་བརྩམས་པའི་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་དང་ལམ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་སོགས་བསྟན་བཅོས་རྣམས་གཟིགས་པར་ཞུ། ང་དང་མངོན་སུམ་དུ་འཕྲད་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་སོགས་ཞལ་གདམས་མང་དུ་གསུངས་ཏེ། སློབ་མའི་མཆོག་སྒྱུར་དགོན་སྒོམ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྙིང་པོ་གདན་སར་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་མངའ་གསོལ་ནས་བཀའ་བརྒྱུད་བསྟན་པའི་བདག་པོར་མངའ་གསོལ་མཛད་ནས། ཇི་སྐད་དུ།

ཆུ་མོ་བྱ་ཡི་ཟླ་དྲུག་བཅོ་ལྔའི་ཉིན།།
བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་གཤེགས།།
མྱ་ངན་འདའ་བཞེད་ཁྱེད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

སྐུ་དྲང་པོར་བསྲངས་ཕྱག་མཉམ་བཞག་མཛད་ནས་སྐུ་ལ་སྐྱོན་ནུག་མེད་པ་ཆུ་མོ་བྱ་ཡི་ཟླ་བ་དྲུག་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་༡༡༥༣ ཉིན་ངོ་མཚར་བའི་ལྟས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་བཅས་ཏེ། མྱ་ངན་འདས་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ།

འཇའ་འོད་རྣམ་མང་གདུགས་དང་རྒྱལ་མཚན་དང་།།
མེ་ཏོག་ཆར་འབེབས་ལྷ་ཡི་རོལ་མོ་སྒྲ།།
ས་རྣམས་གཡོ་ཞིང་བྱ་རྣམས་ཅ་ཅོ་སྒྲོགས།།
ངོ་མཚར་རྨད་བྱུང་ཁྱེད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་ནས་ས་འཕར་བའི་རྟགས་དོ་མཚར་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ལྟས་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་བྱུང་བས། མཐོང་ཐོས་དྲན་རེག་གི་འགྲོ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་དད་པའི་ས་ལ་བཀོད་པར་གྱུར་སོ།། ཞག་གསུམ་གྱི་ནངས་པར་ཐུགས་ཆོས་སྐུ་འོད་གསལ་དང་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལས་གྲོལ་བའི་རྟགས་མཐོང་བས། དམ་ཚིག་ལྡན་པའི་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་སྐུ་གདུང་སྦྲོས་ཀྱི་ཆུས་ལེགས་པར་བཀྲུས་ནས་ན་བཟའ་དང་བཅས་ཏེ་གདུང་བཞུགས་པས། ཐུགས་ལྷུགས་དང་རིང་བསྲེལ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་དད་པའི་རྟེན་དུ་བཞག་པ་སློབ་མའི་ཚོགས་ལ་བགོ་སྐལ་འབྱེད་པ་ལ་སོགས་ཕྱོགས་སོ་སོར་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པ་ད་ལྟའི་བར་དུ་མཆོད་པའི་རྟེན་དུ་གནས་ཞིང་འགྲོ་དོན་དཔག་མེད་འགྱུར་ཞིང་། མཉམ་མེད་དྭགས་པོ་བཀའ་བརྒྱུད་ཅེས་པའི་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ད་ལྟའི་བར་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་འདི་བྱུང་ངོ༎ ༎

ཆོས་རྗེ་སྒམ་པོ་པ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་གྱི་གསུངས་རྩོམ།

༄༅། །དྭགས་ལྷ་སྒམ་པོ་ཏུ། སྒམ་པོ་སྤྱན་སྔ་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས་སྒྲིགས་བསྒྲིགས་གནང་བ་དང་དེ་བཞིན་སྡེ་དགེ་པར་མ་དང་། རྡོ་རྗེ་གླིང་དཀར་བརྒྱུད་གསུང་རབ་ཉམས་གསོ་ཁང་ནས་པར་སྐྲུན་པོད་གསུམ་དང་ཁ་སྐོང་རྩིབ་རི་དཔར་མ་ནས་བཏུས་ཏེ་ཆོས་རྗེ་སྒམ་པོ་པའི་གསུང་ལག་སོན་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཐོ།

པོད་དང་པོ།

༡ རྗེ་སྒམ་པོ་པས་མཛད་པའི་ཏེ་ལོ་ནཱ་རོའི་རྣམ་ཐར། *

༢ རྗེ་མར་པ་དང་། རྗེ་བཙུན་མི་ལའི་རྣམ་ཐར། *

༣ ཆོས་ཀྱི་རྗེ་དཔལ་ལྡན་སྒམ་པོ་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཀུན་ཁྱབ་སྙན་པའི་བ་དན་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་གྱི་མཆོག་ཅེས་བྱ་བ། *

༤ ཚོགས་ཆོས་བཀྲ་ཤིས་ཕུན་ཚོགས། *

༥ མགོན་པོ་ཟླ་འོད་གཞོན་ནུས་མཛད་པའི་ཚོགས་ཆོས་ལེགས་མཛེས་མ། *

༦ ཆོས་རྗེ་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་གསུང་ཚོགས་ཆོས་ཡོན་ཏན་ཕུན་ཚོགས། *

པོད་གཉིས་པ།

༧ ཚོགས་ཆོས་མུ་ཏིག་གི་ཕྲེང་བ། *

༨ རྗེ་དྭགས་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་ཚོགས་ཆོས་ཆེན་མོ། *

༩ རྗེ་དྭགས་པོའི་ཞལ་གདམས་དང་། ***

༡༠ རྗེ་སྒོམ་ཚུལ་གྱི་ཞུས་ལན། **

༡༡ དུས་གསུམ་མཁྱེན་པའི་ཞུས་ལན། **

༢༢ རྗེ་ཕག་མོ་གྲུ་པའི་ཞུས་ལན། **

༢༣ རྣལ་འབྱོར་ཆོས་གཡུང་གི་ཞུས་ལན། **

༢༤ ཆོས་རྗེ་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་གསུང་ཁྲིད་ཆོས་མུ་ཏིག་ཅར་ལ་བརྒྱུས་པ། *

༢༥ སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གབ་པ་མངོན་དུ་ཕྱུང་བ། **

༢༦ རྗེ་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་གསུང་གསང་ཆེན་བར་དོའི་དམར་ཁྲིད་འཕོ་བའི་དམར་ཁྲིད་ཞལ་གདམས་དང་བཅས་པ། *

༢༧ རྗེ་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེས་མཛད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྡོ་རྗེ་ཡེ་ཤེས་དབང་དང་ཕག་མོའི་གཞུང་མདོ་དང་བཅས་པ། *

༢༨ རྗེ་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་གསུང་སྒྲོས། སྙན་བརྒྱུད་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། *

༢༩ རྗེ་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་གསུང་། སྙན་བརྒྱུད་བརྗེད་བྱང་མ། *

༣༠ རྗེ་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་གསུང་ཞལ་གྱི་བདུད་རྩི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། *

༣༡ ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་མན་ངག ཐོག་བབས་དང་། མགུར་འབུམ་རྣམས། **

༣༢ ཆོས་རྗེ་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་གསུང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་མན་ངག *

༣༣ ཆོས་རྗེ་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་གསུང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་སྒོམ་རིམས། *

༣༤ ཆོས་རྗེ་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་གསུང་། སྙིང་པོ་དོན་གྱི་གདམས་པ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་འབུམ་ཏིག *

༣༥ ཆོས་རྗེ་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་གསུང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྩ་བ་ལ་ངོ་སྤྲོད་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། སྣང་བ་ལམ་འཁྱེར་གྱི་རྟོག་པ་ཅིག་ཆོག་ཅེས་ཀྱང་བྱ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཞུག་མ་མི་འགྱུར་བ་ཅེས་ཀྱང་བྱ་བ། *

པོད་གསུམ་པ།

༢༦ ཆོས་རྗེ་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་གསུང་། སྙིང་པོའི་དོ་སྣོད་དོན་དམ་གཏེར་མཛོད། *

༢༧ ཆོས་རྗེ་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་གསུང་། རྣམ་རྟོག་དོན་དམ་གྱི་དོ་སྣོད། *

༢༨ ཆོས་རྗེ་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་གསུང་། སྒྲུབ་པ་སྙིང་གི་དོ་སྣོད། *

༢༩ ཆོས་རྗེ་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་གསུང་། མདོ་སྔགས་ཀྱི་སྒོམ་དོན་བསྡུས་པ། *

༣༠ ཆོས་རྗེ་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་གསུང་སྒྲོས་དུམ་སྒྲིགས་མ། *

༣༡ ཆོས་རྗེ་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་གསུང་། བསླབ་གསུམ་རྣམ་བཞག་ལ་སོགས་པ། *

༣༢ ཆོས་རྗེ་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་གསུང་། གནས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་མན་ངག་དང་། གོ་ཆ་གཉིས་ཀྱི་མན་ངག *

༣༣ ཆོས་རྗེ་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་གསུང་། བཀའ་ཚོམས་དང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྷ་ལྷན། ལམ་མཆོག་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ། ཆོས་བཞི་མདོར་བསྡུས། ཉམས་ལེན་མདོར་བསྡུས། གནད་ཀྱི་གཟེར་གསང་ཞལ་གདམས་གསང་མཛོད་མ། ཇོམ་སྦྲི་པའི་གཏུམ་མོ། འཁྲུལ་འཁོར་གྱི་གཏུམ་མོ། བར་དོའི་གདམས་པ། འཕོ་བའི་ཞལ་གདམས་རྣམས་བཞུགས། *

༣༤ ཆོས་རྗེ་དྭགས་པོ་ལྷ་རྗེའི་གསུང་། བསྟན་བཅོས་གྲོས་འདེབས་བདུད་རྩི་འཕྲེང་བ་དང་འདྲི་བཞི་རྩད་བཅོད། *

༣༥ བླ་འོད་གཞོན་ནུས་མཛད་པའི་བཅུད་བསྡུས་པ། *

༣༦ མར་པའི་ཚིགས་བཅད་བརྒྱད་མའི་གྲེལ་གཏམ། ***

༣༧ ཞལ་གདམས་ལམ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ། **

༣༨ བསྟན་བཅོས་ལུང་གི་ཉི་འོད། ***

༣༩ དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན། **

༤༠ རྗེ་སྒམ་པོ་པའི་ཞལ་གདམས་གསེང་ལམ་བླ་མ་སྒྲུབ་པའི་མན་ངག་དང་གསོལ་འདེབས་སྐོར་མཆོད་བསྟོད་གཏེར་བདག་བསྐང་བ། **

༤༡ རྗེ་སྒམ་པོ་པའི་ཞལ་གདམས་བླ་སྒྲུབ་ཀྱི་དབང་ཆོག་སྨིན་བྱེད་ཉི་མའི་འོད་འཕྲེང་། **

༤༢ སྨན་གཞུང་ལག་ལེན་ཁ་འཐོར། ***

* དྭགས་པོའི་གསུང་འབུམ།

** རྩིབ་རི་པར་མ།

*** ལག་སྣོན་མ་བྱུང་བ།

བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བསྡུས་དོན།

༄༅། །བསྟན་བཅོས་འདིའི་བརྗོད་བྱ་ནི། བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒོམ་དྲུག་སྟེ། རྒྱུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དང་། རྟེན་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྐྱེན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་། ཐབས་དེའི་གདམས་ངག་དང་། འབྲས་བུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་དང་། ཕྲིན་ལས་རྟོག་མེད་འགྲོ་དོན་མཛད་པའོ།། སྒོམ་ནི།

རྒྱུ་ནི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་སྟེ།།
རྟེན་ནི་མི་ལུས་རིན་ཆེན་མཆོག།
རྐྱེན་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡིན།།
ཐབས་ནི་དེ་ཡི་གདམས་ངག་སྟེ།།
འབྲས་བུ་རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ།།
ཕྲིན་ལས་རྟོག་མེད་འགྲོ་དོན་མཛད།། ཅེས་གསུངས་སོ།།

བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒོམ་དྲུག་པོ་འདི་རྣམས་རྗེ་སྒམ་པོ་པས་ལེའུ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་གི་སྒོ་ནས་འདི་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ།

ལེའུ་དང་པོ་རྒྱུ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ། བདག་ཅག་ལ་སོགས་སེམས་ཅན་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཅང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་འབད་པས་སྒྲུབ་ན་བྱང་ཆུབ་ཅིས་ཀྱང་མི་ཐོབ་སྟེ། བདག་ཅག་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོས་ཁྱབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་གསུམ་སྟེ། ལུང་གི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་པ་དང་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་པ་དང་དཔེའི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་པའོ།།

དེ་ལ་དང་པོ་ནི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་གི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་པའོ།།

གཉིས་པ་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོས་ཁྱབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་གཏན་ཚིགས་གསུམ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་མི་འདྲ་བ་རྣམ་པ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ནའོ།།

རིགས་རྣམ་པ་ལྔ་ནི། རིགས་ཆད་རིགས་དང་མ་ངེས་པའི་རིགས་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་སོ།། སྡོམ་ནི།

རིགས་ཆད་རིགས་དང་མ་ངེས་རིགས།།
ཉན་ཐོས་རིགས་དང་རང་རྒྱལ་རིགས།།
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ཏེ།།
ལྔས་ནི་སངས་རྒྱས་རིགས་ཅན་བསྡུས།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་དག་ལས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་སྡོམ་ནི།

དབྱེ་བ་ངོ་བོ་རྣམ་གྲངས་དང་།།
གཞན་ལས་ཁྱད་འཕགས་རྒྱུ་མཚན་དང་།།
རྣམ་པ་རྟགས་དང་དོན་དྲུག་གིས།།
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་བསྡུས་སོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ། དེ་ལ་དབྱེ་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པའི་རིགས་དང་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབས་པའི་རིགས་སོ།།

རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ། དེ་ལ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའོ།། ཡང་དག་པར་བསྒྲུབས་པའི་རིགས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་སྔོན་དགེ་བའི་རྩ་བ་གོམས་པར་བྱས

པ་ལས་ཐོབ་པ་དེའོ།།

རིགས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས། རིགས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ནི། རིགས་སམ་ས་བོན་ནམ་ཁམས་སམ་རང་བཞིན་ཞེས་བྱའོ།།

རིགས་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་རྒྱུ་མཚན། རིགས་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཉན་རང་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་ནི་དམན་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་སྒྲིབ་བྱང་བ་ཙམ་གྱིས་རིགས་རྣམ་དག་འགྱུར་ལ། ཐེག་ཆེན་ནི་མཆོག་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཆར་བྱང་བས་རིགས་རྣམ་དག་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ། རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི། རིགས་སད་པ་དང་། མ་སད་པའོ།།

རིགས་ཀྱི་རྟགས། རིགས་ཀྱི་རྟགས་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིགས་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་མཚན་མ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

སྦྱོར་བའི་སྔོན་དུ་སྙིང་རྗེ་དང་།།
མོས་པ་དང་ནི་བཟོད་པ་དང་།།
དགེ་བ་ཡང་དག་སྤྱོད་པ་ནི།།
རིགས་ཀྱི་རྟགས་སུ་ཤེས་པར་བྱ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༣ / ༥

གསུམ་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོས་ཁྱབ་པའི་དཔེ་ནི། དངུལ་རྡོ་ལ་དངུལ་གནས་པ་དང་། ཏིལ་ལ་ཏིལ་མར་གནས་པ་དང་། འོ་མ་ལ་མར་གནས་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་གནས་པ་ཡིན་ནོ།། དེས་ན་དངུལ་རྡོ་ལ་དངུལ་ལམ་ཏིལ་ལ་ཏིལ་མར་རམ་འོ་མ་ལ་མར་བསྒྲུབ་ཏུ་བཏུབ་པ་ལྟར། སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་བསྒྲུབ་ཏུ་བཏུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

ལེའུ་གཉིས་པ་རྟེན་མི་ལུས་རིན་ཆེན། རྟེན་ནི་མི་ལུས་རིན་ཆེན་མཆོག། ཞེས་གསུངས་པ་ལ། འོ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཅན་ཡིན་ན། འགྲོ་བ་ལྔ་ཆར་གྱིས་སངས་རྒྱས་བསྒྲུབ་ཏུ་ནུས་སམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་དལ་འབྱོར་རྣམ་གཉིས་དང་

སེམས་དད་པ་རྣམ་གསུམ་སྟེ། དོན་ལྔ་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ན་སངས་རྒྱས་བསྒྲུབ་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་མཆོག་ཡིན་ནོ།། སྡོམ་ནི།

དལ་བ་དང་ནི་འབྱོར་བ་དང་།།
ཡིད་ཆེས་འདོད་དང་དང་བ་སྟེ།།
ལུས་ནི་གཉིས་དང་སེམས་ནི་གསུམ།།
དོན་ལྔ་ཡིས་ནི་རྟེན་མཆོག་བསྡུས།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

དལ་བ་བརྒྱད། དེ་ལ་དལ་བ་ནི། མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བའོ།། མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ནི། དམྱལ་བ་དང་ཡི་དྭགས་དང་དུད་འགྲོ་དང་ལྷ་ཚེ་རིང་པོ་དང་ཀླ་ཀློ་དང་ལོག་ལྟ་ཅན་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྟོང་པ་དང་ལྐུགས་པ་རྣམས་སོ།།

འབྱོར་བ་བཅུ། འབྱོར་བ་ནི། རང་འབྱོར་ལྔ་དང་གཞན་འབྱོར་ལྔ་སྟེ་བཅུའོ།། དེ་ལ་རང་འབྱོར་ལྔ་ནི། མི་ཡིན་པ་དང་ཡུལ་དབུས་སུ་སྐྱེས་པ་དང་དབང་པོ་ཚང་བ་དང་ལས་མཐའ་མ་ལོག་པ་དང་གནས་ལ་དད་པ་རྣམས་སོ།། གཞན་འབྱོར་ལྔ་ནི། སངས་རྒྱས་བྱོན་པ་དང་ཆོས་གསུངས་པ་དང་ཆོས་བསྟན་པ་གནས་པ་དང་ཆོས་གནས་པ་རྣམས་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དང་གཞན་གྱི་ཕྱིར་སྙིང་བརྩེ་བར་བྱེད་པ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡོད་པ་རྣམས་སོ།།

མདོར་ན། དལ་འབྱོར་རྣམ་གཉིས་འཛོམས་པའི་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་འདི་རྙེད་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་དང་ཕན་འདོགས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ན་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱའོ།།

དད་པ། དད་པ་རྣམ་གསུམ་ནི། ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་དང་། འདོད་པའི་དད་པ་དང་། དང་བའི་དད་པའོ།། དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་ནི། དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་ཡིད་ཆེས་པ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུས་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བར་ཡིད་ཆེས་པ་དང་ཡུལ་ལས་དང་འབྲས་བུ་དང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ།། འདོད་པའི་དད་པ་ནི། བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་ཉིད་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་མཐོང་ནས་། དེ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་གུས་པ་དང་ལྡན་པས་ལམ་ལ་སློབ

པའོ།། དང་པའི་དད་པ་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དང་། ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང་། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ལ་མོས་ཤིང་གུས་ལ་སེམས་དང་བའོ།།

དེ་ལྟར་ན་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་ལུས་དལ་འབྱོར་རྣམ་གཉིས་དང་ལྡན་པ། སེམས་དད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་དེ། བླ་མེད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ནོ།།

ལེའུ་གསུམ་པ་རྐྱེན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན། རྐྱེན་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡིན།། ཞེས་གསུངས་པ་ལ། དེ་ལྟར་རྒྱུ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དང་ལྡན་ཞིང་རྟེན་མི་ལུས་རིན་ཆེན་ཐོབ་ཀྱང་། རྐྱེན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མ་བསྐུལ་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་དཀའོ།། དེས་ན་བླ་མེད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྟེན་དགོས་སོ།། སྡོམ་ནི།

འཐད་པ་དང་ནི་དབྱེ་བ་དང་།།
ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་།།
བསྟེན་པའི་ཐབས་དང་ཕན་ཡོན་ཏེ།།
ལྔ་ཡིས་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་བསྡུས།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་འཐད་པ། དེ་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་དགོས་པའི་འཐད་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། ལུང་དང་རིགས་པ་དང་དཔེའོ།། ལུང་ནི། འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལ་སོགས་པར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ།། རིགས་པ་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་དགོས་པ་ནི་དམ་བཅའ། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཚོགས་གསོག་པ་དང་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་གཏན་ཚིགས་སོ།། མཐུན་པའི་དཔེ་ནི་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་བཞིན་ནོ།། བཟློག་པའི་དཔེ་ནི་རང་སངས་རྒྱས་བཞིན་ནོ།། དཔེ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་ལམ་མཁན་ལྟ་བུའམ། སྐྱེལ་མ་ལྟ་བུའམ། མཉན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ།།

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་དབྱེ་བ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་དབྱེ་བ་ནི་བཞི་སྟེ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ས་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུའོ།། དེ་དག་ཀྱང་འདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་གནས་སྐབས་དང་སྦྱར་ཏེ་བསྟེན་པར་ནུས་སོ།།

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། དགེ་བའི་གཤེས་གཉེན་བཞི་པོའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པ་ལ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་མཚན་ཉིད་ནི། དང་པོ་བྱང་ས་ལྟར་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་མཚན་ཉིད་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའོ།། གཉིས་པ་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལྟར་ན། སྟོན་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པ་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་ལྡན་པའོ།། གསུམ་པ་སྤྱོད་འཇུག་ལྟར་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དོན་ལ་མཁས་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། མཚན་ཉིད་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ།།

ས་དང་པོ་ནས་བཅུ་པའི་བར་གྱི་སྤངས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཅི་རིགས་སུ་མངའ་བ་ནི། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་དུ་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དབང་བཅུ་ལ་མངའ་རྙེད་པ་ཡིན་ནོ།།

སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་རྣམས་མཐར་ཕྱིན་པ་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སངས་རྒྱས་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་དང་སྤྲུལ་པའི་སྐུའོ།།

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཐབས། དེ་ལྟ་བུའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྙེད་ནས་བསྟེན་པའི་ཐབས་ལ་གསུམ་སྟེ། བཀུར་སྟི་དང་རིམ་གྲོའི་སྒོ་ནས་ཇི་ལྟར་བསྟེན་པ་དང་། མོས་པ་དང་གུས་པའི་སྒོ་ནས་ཇི་ལྟར་བསྟེན་པ་དང་། བསྒྲུབ་པ་དང་ཉན་ཏན་གྱི་སྒོ་ནས་ཇི་ལྟར་བསྟེན་པའོ།།

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཕན་ཡོན། དགེ་བའི་གཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། དཔལ་འབྱུང་གི་རྣམ་ཐར་ལྟར་ན། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡང་དག

པར་ཟིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། ངན་སོང་དུ་མི་ལྟུང་ངོ་༎ སྡིག་པའི་གྲོགས་པོའི་ལག་ཏུ་མི་འགྲོའོ༎ ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལས་མི་ལྡོག་གོ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ས་ལས་ཡོངས་སུ་འདའོ༎ རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལྟར་ན། དགེ་བའི་གཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་མྱུར་དུ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱའོ༎ ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ༎

ལེའུ་བཞི་པ་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ། ཐབས་ནི་དེ་ཡི་གདམས་ངག་སྟེ༎ ཞེས་པ་ལ། འོ་ན་བདག་ཅག་ལ་རྒྱུ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཡང་ཡོད། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར། རྟེན་མི་ལུས་རིན་ཆེན་ཡང་རྙེད་ཅིང་། རྐྱེན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་ཕྲད་འོང་བ་ལ། དེ་སྔ་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པ་ལ་སྐྱོན་ཅི་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་བདག་ཅག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་པའི་གེགས་བཞིའི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་ནོ༎ དེ་ལ་གེགས་བཞི་ནི། ཚེ་འདིའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་དང་སྲིད་པའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་ཞི་བའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་སངས་རྒྱས་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་མི་ཤེས་པའོ༎ གེགས་བཞི་པོ་དེའི་གཉེན་པོ་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་གདམས་ངག་ཐོས་ནས་དེ་ཉམས་སུ་བླངས་པས་སེལ་ལོ༎ དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་གདམས་ངག་འཆད་པ་ལ། སྡོམ་ནི།

མི་རྟག་སྒོམ་དང་འཁོར་བ་ཡི་ ༎
ཉེས་དམིགས་ལས་འབྲས་བཅས་པ་དང་ ༎
བྱམས་དང་སྙིང་རྗེ་སྒོམ་པ་དང་ ༎
བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་རྣམས་ཏེ༎
དེ་ལྟར་རྣམ་པ་བཞི་ཡིས་ནི༎
དེ་ཡི་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་བསྡུས༎ ཞེས་གསུངས་སོ༎

དེ་ལ་དང་པོ་ཚེ་འདིའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་མི་རྟག་པ་བསྒོམ་པའི་སྡོམ་ནི།

དབྱེ་བ་དང་ནི་[illegible]ས་ཐབས་དང་ ༎
བསྒོམ་པ་ཡི་ནི་ཕན་ཡོན་ཏེ༎

རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གིས།།
མི་རྟག་སྒོམ་པ་ཡོངས་སུ་བསྟུས།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

མི་རྟག་པའི་དབྱེ་བ། དེ་ཡང་མི་རྟག་པ་ལ་ཕྱི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་པ་དང་། ནང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་མི་རྟག་པ་གཉིས་སོ།། ཕྱི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་པ་ལ་ཡང་རགས་པའི་མི་རྟག་པ་དང་ཕྲ་བའི་མི་རྟག་པ་གཉིས་སོ།། ནང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་མི་རྟག་པ་ཡང་གཉིས་ཏེ། གཞན་མི་རྟག་པ་དང་རང་མི་རྟག་པའོ།།

མི་རྟག་པའི་བསྒོམ་ཐབས། དེ་ལ་རགས་པའི་མི་རྟག་པ་ནི། མ་གི་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ནས་ཡ་གི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་མེ་ཆུ་རླུང་གསུམ་གྱིས་འཇིག་ཚུལ་རྣམས་སོ།།

ཕྲ་བའི་མི་རྟག་པ་ནི། དུས་བཞི་འགྱུར་བས་མི་རྟག་པ་དང་ཉི་ཟླ་ཤར་ནུབ་ཀྱིས་མི་རྟག་པ་དང་སྐད་ཅིག་མས་མི་རྟག་པ་རྣམས་སོ།།

ནང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་མི་རྟག་པ་གཉིས་ལས་གཞན་མི་རྟག་པ་ནི། སེམས་ཅན་གཞན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དོ།།

རང་མི་རྟག་པ་ཡང་གཉིས་ཏེ། རང་རྒྱུད་ལ་བརྟག་པ་དང་གཞན་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་བའོ།། དེ་ལ་རང་རྒྱུད་ལ་བརྟག་པ་ནི། རང་ཉིད་འཆི་བ་བསྒོམས་པ་དང་། འཆི་བའི་མཚན་ཉིད་བསྒོམ་པ་དང་། ཆོས་འཇོད་པ་བསྒོམ་པ་དང་། བདག་ཉིད་ཀྱི་ལུས་ཡོངས་སྤྱོད་ལྷོས་བཅས་དང་བཅས་མཐར་ཐྲལ་བ་བསྒོམ་པའམ། ཡང་ན། བདག་ངེས་པར་འཆི་བ་དང་། ནམ་འཆི་ཆ་མེད་དང་། ཅིས་ཀྱང་མི་སྟོངས་པར་འཆི་སྙམ་དུ་བསྒོམ་པའོ།།

གཞན་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་ཏེ་མི་རྟག་པ་བསྒོམ་པ་ནི། གཞན་ཤི་བ་མིག་གིས་མཐོང་བ་དང་། རྣ་བས་ཐོས་པ། སེམས་ལ་དྲན་པ་ཀུན་ལ་སྦྱར་ཞིང་བསྒོམ་པ་ཡིན་ནོ།།

མི་རྟག་པ་བསྒོམ་པའི་ཕན་ཡོན། དེ་ལྟར་མི་རྟག་པ་བསྒོམ་པའི་ཕན་ཡོན་ནི་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་གོ་ནས་ཚེ་འདི་ལ་མངོན་ཞེན་ལོག་སྟེ་དད་པའི་གསོས་འདེབས་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་གྲོགས་བྱེད་ནས་མཐར་ཆགས་སྡང་དང་བྲལ་ཏེ་ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་རྟོགས་པར

བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

ལེའུ་ལྔ་པ། ལེའུ་ལྔ་པར་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་པའི་གེགས་གཉིས་པ་སྲིད་པའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སྡུག་བསྔལ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་སྣོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་ཀྱང་ཅི་སྟེ་སྐྱེ་ཡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། སྐྱེ་ཙ་ན་ལྷ་མིའི་ལོངས་སྤྱོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐོབ་པས་ཅིས་མ་ཆོག་སྙམ་པ་ནི། སྲིད་པའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་གཉེན་པོ་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསྒོམ་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ཡང་འཁོར་བ་འདིར་སྐྱེ་བ་ལེན་ཙམ་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་གྱིས་མནར་བ་ཡིན་ལ།

སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྒོམ་ནི།

འདུ་བྱེད་ཀྱི་ནི་སྡུག་བསྔལ་དང་།།
དེ་བཞིན་འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་།།
སྡུག་བསྔལ་གྱི་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཏེ།།
གསུམ་གྱིས་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསྡུས།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

སྡུག་བསྔལ་གསུམ་ནི། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་དང་འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་ཡིན་ནོ།།

འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ནི། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཡིན་ལ། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་འདི་བླངས་པ་ཙམ་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་འདི་མ་ཚོར། དཔེར་ན། རིམ་ནད་དྲག་པོས་ཟིན་ཙ་ན་རྣ་བ་སོགས་ལ་རྨ་སོགས་ཀྱི་ན་ཚ་མི་ཚོར་བ་བཞིན་ནོ།།

འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ། འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ནི། ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡིན་ལ། འཁོར་བའི་བདེ་བ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་མཐར་འགྱུར་ནས་སྡུག་བསྔལ་དུ་འགྲོ་བས་ན་འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཞེས་བྱའོ།། དེས་ན་བརྒྱ་བྱིན་དང་ཚངས་པ་དང་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་སོགས་ལྷ་མིའི་བདེ་བ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་རྣམས་མཐར་སྡུག་བསྔལ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ནི། ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ལ། སྤྱིར་ཉེ་བ་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་བླངས་པ་རང་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པའི་སྟེང་དུ་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོར་མངོན་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ།། དེ་ལ་ངན་འགྲོའི་སྡུག་བསྔལ་དང་བདེ་འགྲོའི་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་ཡོད་དོ།།

ངན་འགྲོ་ལ། དམྱལ་བ། ཡི་དྭགས། དུད་འགྲོ་གསུམ་ཡིན། དམྱལ་བ་ལ། ཚ་དམྱལ་བརྒྱད་དང་གྲང་དམྱལ་བརྒྱད། ཉེ་ཚེ་བ་དང་ཉེ་འཁོར་བ་བཅས་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དོ།། དེ་རྣམས་ཀྱི་གནས་དང་ཚེ་ཚད་སྲིད་ཐོབ་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དམྱལ་བ་པ་རྣམས་ཚ་གྲང་གི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་ཚུལ་ལེགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་བཞིན་དུ་ཡི་དྭགས་ལ་ཡང་། ཡི་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཤིན་རྗེ་དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་ཡི་དྭགས་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་གནས་དང་ཚེ་ཚད་སྲིད་ཐུབ་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡི་དྭགས་རྣམས་བཀྲེས་སྐོམ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་ཚུལ་བསྟན།

འདུད་འགྲོ་ལ་ཡང་། རྐང་མང་། རྐང་བཞི། རྐང་གཉིས། རྐང་མེད་པ་རྣམས་སུ་ཡོད། དེ་དག་གི་གནས་དང་ཚེ་ཚད་དང་དེ་དག་ལ་བླུན་ཞིང་གཏི་མུག་ལ་བཀོལ་ཞིང་སྤྱོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་རྣམས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

བདེ་འགྲོའི་སྡུག་བསྔལ་ནི། མི་དང་། ལྷ་མིན་དང་། ལྷའི་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མིའི་སྡུག་བསྔལ་ནི། སྐྱེ་བ། རྒ་བ། ན་བ། འཆི་བ། སྡུག་པ་དང་བྲལ་བའི་སྡུག་བསྔལ། མི་སྡུག་པ་དང་ཕྲད་པའི་སྡུག་བསྔལ། གང་འདོད་བཙལ་ཏེ་མི་རྙེད་པའི་སྡུག་བསྔལ། ཡོད་པ་བསྲུང་དཀའ་བའི་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་ཡོད་དོ།།

ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ནི། ལྷའི་སྡུག་བསྔལ་དང་ཆ་མཚུངས་པའི་སྟེང་དུང་རྒྱལ་དང་། ཕྲག་དོག་དང་། འཐབ་རྩོད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་ཡོད་དོ།།

ལྷ་ལ་འདོད་ཁམས་དང་གཟུགས་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་སུ་ཡོད་ལ། འདོད་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ལ། ལྷ་མིན་དང་འཐབ་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། འདོད་པས་མ

ངོམས་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། དཔའ་བགོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། བཅད་པ་དང་། དྲལ་བ་དང་། གསོད་པ་དང་། སྐྲུགས་པ་དང་། འཆི་འཕོ་བ་དང་། ལྷུང་བའི་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། གཟུགས་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཁམས་ན་འཆི་འཕོ་བ་དང་། གནས་ལ་རང་དབང་མེད་པའི་ཕྱིར། གནས་ངན་ལེན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་ཡོད་དོ།། དེ་ལྟར་འཁོར་བ་འདིར་སྐྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་པས་སྲིད་པའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པ་མི་བྱའོ།།

ལེའུ་དྲུག་པ། ལེའུ་དྲུག་པ་ལས་འབྲས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་། སྡུག་བསྔལ་དེ་དག་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ལས་དང་དེས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་འཆད་པ་ལ་སྨོས་ཏེ།

དབྱེ་བ་དང་ནི་མཚན་ཉིད་དང་།།
བདག་གིར་བྱ་དང་བགོ་སྐལ་སྤྱོད།།
ཆུང་ལས་ཆེར་སྤེལ་ཆུད་མི་ཟ།།
དྲུག་པོ་དེས་ནི་ལས་འབྲས་བསྡུས།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ། དེ་ཡང་ལས་ལ་དབྱེ་ན་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་རྒྱུ་འབྲས་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་རྒྱུ་འབྲས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་རྒྱུ་འབྲས་ཏེ་གསུམ་ཡོད་དོ།།

ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ནི། མི་དགེ་བ་བཅུ་ཡིན་ཏེ། སྲོག་གཅོད་པ། མ་བྱིན་པ་ལེན་པ། འདོད་པའི་ལོག་པར་གཡེམ་པ། རྫུན། ཕྲ་མ། ཚིག་རྩུབ། ངག་ཁྱལ། བརྣབ་སེམས། གནོད་སེམས། ལོག་ལྟ་རྣམས་སོ།།

དེ་ལྟར་མི་དགེ་བ་རེ་རེ་ལ་ཡང་དབྱེ་བ་དང་། འབྲས་བུ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་སྲོག་གཅོད་ལ་མཚོན་ན། དབྱེ་བ་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྲོག་གཅོད་པ་དང་ཞེ་སྡང་གི་སྒོ་ནས་སྲོག་གཅོད་པ་དང་གཏི་མུག་གི་སྒོ་ནས་སྲོག་གཅོད་པའོ།། དེ་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྲོག་གཅོད་པ་ནི། ཤ་དང་པགས་པ་སོགས་ཀྱི

ཕྱིར་སྲོག་གཅོད་པ་ལྟ་བུ། ཞེ་སྡང་གི་སློ་ནས་སྲོག་གཅོད་པ་ནི། འཁོན་ཞུགས་ནས་རང་གི་དགྲའི་སྲོག་གཅོད་པ་ལྟ་བུ། གཏི་མུག་གི་སློ་ནས་སྲོག་གཅོད་པ་ནི། སེམས་ཅན་སྲོག་གཅོད་པའི་མཆོད་སྦྱིན་ལྟ་བུ་རྣམས་ཡིན་ནོ། དེ་བཞིན་དུ་མི་དགེ་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་། འདོད་ཆགས། ཞེ་སྡང་། གཏི་མུག་གསུམ་གྱི་སློ་ནས་དབྱེ་བ་རྣམས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

འབྲས་བུ་མང་དུ་གསུངས་ཀྱང་གཏི་མུག་གིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ན་མི་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་ནི་དུད་འགྲོར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ན་མི་དགེ་བ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡི་དྭགས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། ཞེ་སྡང་གིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ན་མི་དགེ་བ་དེའི་འབྲས་བུ་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ།།

ཁྱད་པར་ནི། དཔེར་ན་ཕ་ཡང་ཡིན་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་ཡིན་པ་དེའི་སྲོག་གཅོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྡིག་ཆེའོ། དེ་བཞིན་མི་དགེ་བ་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་དབྱེ་བ། འབྲས་བུ། ཁྱད་པར་རྣམས་སྦྱར་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས།

ཆགས་པས་ཡི་དྭགས་འགྲོ་བར་འགྱུར།།
ཞེ་སྡང་གིས་ནི་དམྱལ་བར་འཕེན།།
རྨོངས་པས་ཕལ་ཆེར་དུད་འགྲོར་འགྱུར།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༣/༣༠

བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་རྒྱུ་འབྲས་ནི། དགེ་བ་བཅུ་སྟེ། གཞན་གྱི་སྲོག་འདོན་པ། སྦྱིན་པ་གཏོང་བ། ཚངས་པར་སྤྱོད་པ། བདེན་པ་སྨྲ་བ། མི་མཐུན་པ་སྡུམ་པ། ཞི་དེས་གསོང་པོར་སྨྲ་བ། དོན་དང་ལྡན་པའི་ཚིག་སྨྲ་བ། ཆོག་ཤེས་པ། བྱམས་སོགས་སྒོམ་པ། ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པའོ།།

འབྲས་བུ་ནི། དཔེར་ན་གཞན་གྱི་སྲོག་སྐྱབས་ཀྱི་དགེ་བ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུས་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་མིའི་ནང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུས་ནི། ཚེ་རིང་བར་འགྱུར། དབང་གི་འབྲས་བུས་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་བཟང་ཞིང་མཐུ་ཆེ་བའི་སར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས།

མ་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་མེད།།

དེས་བསྐྱེད་ལས་ནི་དགེ་བ་ཡིན།།
དགེ་ལས་བདེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དང་།།
སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་བདེ་བ་དག། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡/༣༠-༣༡

མི་གཡོ་བའི་ལས་རྒྱུ་འབྲས་ནི། དེ་ཡང་རྒྱུ་སྙོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་བསྒོམས་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཟུགས་ཁམས་ན་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཁམས་ན་སྐྱེ་མཆེད་མུ་བཞིའི་ལྷའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས།

བསམ་གཏན་ཚད་མེད་གཟུགས་མེད་ཀྱིས།།
ཚངས་སོགས་བདེ་བ་མྱོང་བར་བྱེད།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡/༣༨

ལས་བདག་གིར་བྱ་བ། གོང་དུ་བཤད་པའི་ལས་རྣམས་རང་གིས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་རང་སྤྱོད་པ་སྟེ། བྱེད་པ་པོས་ཟིན་པའི་ཕུང་པོ་ཉིད་ལ་སྨིན་གྱི་གཞན་ལ་མ་ཡིན་པའོ།།

ལས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་ལ་སྤྱོད་པ། དེ་ལྟར་ལས་དགེ་སྡིག་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་མི་འཁྲུལ་བར་མྱོང་བ་ཡིན་ནོ།།

ལས་ཆུང་དུ་བྱས་པ་ལས་འབྲས་བུ་ཆེན་པོར་སྨིན་པ། དཔེར་ན་ལས་ཆུང་དུ་རྒྱལ་བའི་སྲས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྟ་བུ་ལ་ངན་སེམས་དུས་སྐད་ཅིག་སྐྱེས་ན་དེའི་གྲངས་དང་མཉམ་པ་དམྱལ་བ་མྱོང་བར་གསུངས་པ་ཡོད་དེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས།

གང་ཞིག་དེ་འདྲའི་རྒྱལ་སྲས་སྦྱིན་བདག་ལ།།
གལ་ཏེ་ངན་སེམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ནི།།
ངན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གྲངས་བཞིན་བསྐལ་པ་ནི།།
དམྱལ་བར་གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་ཐུབ་པས་གསུངས།།
ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡/༣༨

དེ་བཞིན་དུ་དགེ་བའི་ལས་རྒྱུད་དུ་བྱས་པས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་འབྱིན་པ་ཡང་ཡོད་དོ།།

ལས་རྒྱུད་མི་ཟ་བ། དེ་ལྟར་ལས་དེའི་གཉེན་པོ་སྐྱེས་པ་མ་གཏོགས་པ། བསྐལ་པ་མཐའ་ཡས་པར་ཡང་འབྲས་བུ་མ་སྨིན་པར་བརླག་པའམ་རྒྱུད་ཟ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། མདོ་སྡེ་ལས་བརྒྱ་པ་ལས།

ལུས་ཅན་དག་གི་ལས་རྣམས་ནི།།
བསྐལ་པ་བརྒྱར་ཡང་རྒྱུད་མི་ཟ།།
ཚོགས་ཤིང་དུས་ལ་འབབ་པ་ན།།
འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་སྨིན་པར་འགྱུར།། ཞེས་གསུངས་སོ།

དེ་ལྟར་ན་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ལས་བྱུང་བ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

ལེའུ་བདུན་པ། ལེའུ་བདུན་པ་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་པའི་གེགས་གསུམ་པ་ཞི་བའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་བསྒོམ་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ།

བྱམས་པའི་སྡོམ་ནི།

དབྱེ་བ་དམིགས་ཡུལ་རྣམ་པ་དང་།།
སྒོམ་ཐབས་འབྱོངས་ཚད་ཡོན་ཏན་ཏེ།།
དེ་ལྟར་དྲུག་པོ་འདི་དག་གིས།།
བྱམས་པ་ཚད་མེད་ཡོངས་སུ་བསྡུས།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

བྱམས་པའི་དབྱེ་བ། དེ་ཡང་དང་པོ་བྱམས་པ་ལ་དབྱེ་ན། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་བྱམས་པ་དང་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་བྱམས་པ་དང་དམིགས་པ་མེད་པའི་བྱམས་པ་རྣམས་ཡོད་དོ།།

བྱམས་པའི་དམིགས་ཡུལ། བྱམས་པའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ།།

བྱམས་པའི་རྣམ་པ། བྱམས་པའི་རྣམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་བདེ་བ་དང་ཕྲད་པར

འདོད་པའི་བློའོ།།

བྱམས་པ་བསྒོམ་ཐབས། བྱམས་པ་སྒོམ་པའི་ཐབས་ནི། རྩ་བ་དྲིན་དྲན་པ་ལ་རག་ལས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དྲིན་བསམ་མོ།། དེ་ལ་ཚེ་འདི་ལ་དྲིན་ཆེ་ཤོས་རང་གི་མ་ཡིན་པས་དེ་དང་སྦྱར་ཏེ་སྒོམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་། ལུས་བསྐྱེད་པའི་དྲིན། དཀའ་བ་སྤྱད་པའི་དྲིན། སྲོག་བྱིན་པའི་དྲིན། འཇིག་རྟེན་བསྟན་པའི་དྲིན་རྣམས་སྒོམས་པ་ཡིན་ནོ།།

བྱམས་པ་འཁྱོངས་ཚད། བྱམས་པ་འཁྱོངས་པའི་ཚད་ནི། རང་བདེ་བ་འདོད་པའི་བློ་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཁོ་ན་བདེ་བར་འདོད་ཙ་ན་བྱམས་པ་འཁྱོངས་པ་ཡིན་ནོ།།

བྱམས་པ་བསྒོམ་པའི་ཡོན་ཏན། བྱམས་པ་སྒོམ་པའི་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་དེ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས།

ཛ་འུ་ཚོད་སུམ་བརྒྱའི་ཁ་ཟས་དག།
ཉིན་རེ་དུས་གསུམ་བྱིན་པས་ཀྱང་།།
བྱམས་པ་ཡུད་ཙམ་ཐང་ཅིག་གིས།།
བསོད་ནམས་དག་ལ་ཆར་མི་ཕོད།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། ༣/༨༥

དེར་མ་ཟད་བྱམས་ཆོས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་སོགས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ།།

སྙིང་རྗེའི་སྔོམ་ནི།

དབྱེ་བ་དམིགས་ཡུལ་རྣམ་པ་དང་།།
སྒོམ་ཐབས་འཁྱོངས་ཚད་ཡོན་ཏན་ཏེ།།
དེ་ལྟར་དྲུག་པོ་འདི་དག་གིས།།
སྙིང་རྗེ་ཚད་མེད་ཡོངས་སུ་བསྡུས།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

སྙིང་རྗེའི་དབྱེ་བ། གཉིས་པ་སྙིང་རྗེ་ལ་དབྱེ་ན། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་དང་། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་དང་། དམིགས་པ་མེད་པའི་སྙིང་རྗེ་རྣམས་ཡོད་དོ།།

སྙིང་རྗེའི་དམིགས་ཡུལ། སྙིང་རྗེའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ།།

སྙིང་རྗེའི་རྣམ་པ། རྣམ་པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་བློའོ།།

སྙིང་རྗེ་བསྒོམ་ཐབས། སྙིང་རྗེ་བསྒོམ་པའི་ཐབས་ནི། རང་གི་ཚེ་འདིའི་མ་ལ་སྦྱར་ནས་སྒོམ་པ་སྟེ། དཔེར་ན་བདག་གི་མ་སྐྱེས་བུ་གཞན་དག་གིས་བཅད་ཅིང་གཏུབས་པའམ། བཙོས་ཤིང་བསྲེགས་པའམ། འཇིགས་ནས་ལུས་ལ་ཆུ་བུར་དུ་གྱུར་ཏེ་བརྡོལ་ནས་ཀུང་གས་ཏེ་འདུག་ན། ཤིན་ཏུ་སྙིང་རྗེའོ།། དེ་བཞིན་དུ་དམྱལ་བར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་འདི་རྣམས་བདག་གི་མ་ཡིན་ངེས་ན། སྡུག་བསྔལ་དེ་ལྟ་བུས་ནི་མནད་གཙེད་ན། ཅི་སྟེ་སྙིང་རྗེ་མི་སྐྱེ་སྟེ། དེ་དག་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྙིང་རྗེ་བསྒོམ་མོ།།

སྙིང་རྗེ་འབྱོངས་ཚད། སྙིང་རྗེ་འབྱོངས་པའི་ཚད་ནི། རང་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་གདོས་ཐག་ཆོད་ནས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་བློ་ཆིག་ཙམ་མ་ཡིན་པ་སྐྱེས་ན་སྙིང་རྗེ་འབྱོངས་པ་ཡིན་ནོ།།

སྙིང་རྗེའི་བསྒོམ་པའི་ཡོན་ཏན། སྙིང་རྗེ་བསྒོམ་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལག་མཐིལ་དུ་བཞག་པ་ལྟ་བུར་འགྱུར་བ་གསུངས། དེ་ལྟར་བྱམས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་བདེ་བ་ཐོབ་འདོད་དང་། སྙིང་རྗེས་སྡུག་བསྔལ་བྲལ་འདོད་ཀྱི་བློ་སྐྱེས་ཙ་ན་རང་གཅིག་པུ་ཞི་བདེ་ཐོབ་པར་མི་སྤྲོ་སྟེ་སེམས་ཅན་གྱིས་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་དགའ་བས་ཞི་བ་སྨྲ་དན་འདས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

ལེའུ་བརྒྱད་པ། ལེའུ་བརྒྱད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་པའི་གེགས་བཞི་པ་སངས་རྒྱས་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་མི་ཤེས་པའི་གཉེན་པོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་བཤད་དོ།།

བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྡོམ་ནི།

རྟེན་དང་ངོ་བོ་དབྱེ་བ་དང་།།

དམིགས་པ་རྒྱུ་དང་བླང་ཡུལ་དང་།།
ཚོ་ག་ཕན་ཡོན་ཉེས་དམིགས་དང་།།
འཚོར་རྒྱུ་བཅོས་ཐབས་བསླབ་བྱ་སྟེ།།
བཅུ་དང་གཉིས་པོ་འདི་དག་གིས།།
བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་སེམས་བསྐྱེད་བསྡུས།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྟེན། བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྟེན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ཞིང་སྡོམ་པ་བཟུང་བའི་རྣམ་བཞག་རྣམས་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་། རྟེན་ནི་གསུམ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་དང་ལྡན་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་དང་། སོ་ཐར་རིགས་བདུན་གང་རུང་གཅིག་དང་ལྡན་པའོ།། འདི་རྣམས་སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྡོམ་པའི་རྟེན་ཡིན་ལ། འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྟེན་ནི། གོང་གི་རྟེན་གསུམ་དང་སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་རྣམས་དང་ལྡན་པའོ།།

དང་པོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཡོད་པ་ནི། རིགས་སད་པ་དང་རྟགས་དམིགས་པ་སྟེ་གཉེན་པོ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ལུས་ངག་རང་བཞིན་གྱིས་འཇམ་པ། སེམས་གཡོ་སྒྱུ་ཤས་ཆུང་བ། སེམས་ཅན་ལ་བྱམས་ཞིང་དྭངས་པ་རྣམས་སོ།།

གཉིས་པ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་སྡོམ་ནི།

དབྱེ་བ་རྟེན་དང་ཡུལ་དང་དུས།།
བསམ་པ་ཚོ་ག་བྱེད་པའི་ལས།།
བསླབ་བྱ་དང་ནི་ཕན་ཡོན་ཏེ།།
དོན་རྣམས་དགུ་ཡིས་སྐྱབས་འགྲོ་བསྡུས།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

སྐྱབས་འགྲོའི་དབྱེ་བ། སྐྱབས་འགྲོའི་དབྱེ་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཐུན་མོང་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའོ།།

སྐྱབས་འགྲོའི་རྟེན། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཀྱང་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་འཇིགས་ཤིང

དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ལྟར་འཛིན་པ་ཐུན་མོང་གི་གང་ཟག་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ལྷ་མིའི་ལུས་རྣམ་དག་ཐོབ་པ་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ནོ།།

སྐྱབས་འགྲོའི་ཡུལ། སྤངས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པ་སངས་རྒྱས། ལུང་རྟོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་། སོ་སྐྱེ་དང་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་རྣམས་ཐུན་མོང་བའི་ཡུལ་ལོ།།

མདུན་ན་བཞུགས་པའི་ཡུལ། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡུལ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་རྣམས་ཁྱད་པར་གྱི་སྐྱབས་འགྲོའི་ཡུལ་ལོ།། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་སྐྱབས་འགྲོའི་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས།

དམ་པའི་དོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡི།།
སྐྱབས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ཡིན།།
ཆོས་རྣམ་གཉིས་དང་འཕགས་པའི་ཚོགས།།
གཏན་གྱི་སྐྱབས་མཆོག་མ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡/༣༠-༣༡

འོན་ཀྱང་གནས་སྐབས་སུ་གདུལ་བྱ་རྣམས་དྲང་བའི་ཐབས་སུ་སྐྱབས་ཡུལ་གསུམ་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས།

སྟོན་པ་བསྟན་པ་སློབ་དོན་གྱིས།།
ཐེག་པ་གསུམ་དང་བྱེད་གསུམ་དང་།།
མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་བྱས་ནས།།
སྐྱབས་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན།།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ།། ༡/༡༩

སྐྱབས་འགྲོའི་དུས། སྐྱབས་འགྲོའི་དུས་ནི། ཐུན་མོང་བའི་དུས་ནི་དུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་ཇི་སྲིད་འཚོ་བའི་བར་དུ་དང་། ཁྱད་པར་ཅན་ནི་དུས་འདི་ནས་བྱང་ཆུབ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ།།

སྐྱབས་འགྲོའི་བསམ་པ། བསམ་པ་ནི། ཐུན་མོང་བ་རང་གི་སྡུག་བསྔལ་མ་བཟོད་པའི་བསམ་པ་དང་། ཁྱད་པར་ཅན་ནི། གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་མ་བཟོད་པའི་བསམ་པས་སོ།།

སྐྱབས་འགྲོའི་ཆོ་ག། སྐྱབས་འགྲོའི་ཆོ་ག་ནི། སྦྱོར་བ་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ལ། མཎྜལ་ མེ་ཏོག་དང་བཅས་པ་ཕུལ་ནས་གསོལ་བ་གདབ་ལ། བླ་མས་སློབ་མ་སྣོད་ལྡན་དུ་འདུག་ན། དཀོན་མཆོག་གི་རྟེན་གྱི་སྤྱན་སྔར་མཆོད་པ་བཤམ། སྐྱབས་འགྲོའི་ཕན་ཡོན་དང་སྐྱབས་སུ་མ་སོང་བའི་ཉེས་དམིགས་རྣམས་བཤད་ལ།

དངོས་གཞི་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་རྗེས་སུ་ཟློས་པ་ལེན་པའི་ཆོ་ག་ལན་གསུམ་བྱའོ།།

རྗེས་ཀྱི་ཆོ་ག་ནི་དཀོན་མཆོག་ལ་གཏང་རག་གི་མཆོད་པ་འབུལ་ལོ།།

སྐྱབས་འགྲོའི་བྱེད་ལས། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་བྱེད་ལས་ནི། ཇི་སྐད་དུ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

འཆི་བ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དང་།།
ངན་སོང་དང་ནི་ཐབས་མིན་དང་།།
འཇིག་ཚོགས་ཐེག་པ་དམན་པ་ལས།།
སྐྱོབ་ཕྱིར་སྐྱབས་ཀྱི་དམ་པའོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ།། ᪄9/8

སྐྱབས་འགྲོའི་བསླབ་བྱ། སྐྱབས་འགྲོའི་བསླབ་བྱ་ནི། དུས་རྟག་ཏུ་དཀོན་མཆོག་མཆོད་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱ་ཞིང་། སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་ལྷ་གཞན་ལ་སྐྱབས་མི་འགྲོ་ཞིང་། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་རྟེན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གཟུགས་ཐ་ན་སྣ་ཚའི་དུམ་བུ་ཡན་ཆད་ལ་གུས་པ་བྱ། ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་འཚེ་བ་མི་བྱེད་ལ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་རྟེན་པོ་ཏི་གླེགས་བམ་ཐ་ན་ཡི་འབྲུ་རེ་ཡན་ཆད་ལ་གུས་པར་བྱ། དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་མུ་སྟེགས་ཅན་ལ་མི་བརྟེན་ལ། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་རྟེན་སྟོན་པའི་ཚ་ལུགས་དང་། ཐ་ན་སེར་པོའི་ལྷན་པ་བཏབ་པ་ཡན་ཆད་ལ་གུས་པར་བྱའོ།།

སྐྱབས་འགྲོའི་ཕན་ཡོན། སྐྱབས་འགྲོའི་ཕན་ཡོན་ནི་བརྒྱད་དེ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པར་ཚུད་པ་དང་། སྡོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། སྔར་བྱས་ཀྱི་སྡིག་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་འགྱུར་བ་དང་། མི་དང་མི་མ་ཡིན་པའི་བར་ཆད་ཀྱིས་མི་ཚུགས་པ་དང་། བསམ་པའི་དངོས་པོས་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པ་དང་། རྒྱུ་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ངན་སོང་དུ་མི་ལྟུང་བ་དང་། མྱུར་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་བ་རྣམས་སོ།།

གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་དུ་སོ་ཐར་རིགས་བདུན་གང་རུང་དགོས་པའི་དཔེ་ནི་འཁོར་ལོ་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཁང་བཟང་ལེགས་པར་བྱི་དོར་བྱས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་དུ་མས་སྤྲས་པའི་གནས་དེར་སྤྱན་དྲངས་ཤིང་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་བཞིན་དུ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཡང་བསྐྱེད་ཅིང་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་གནས་ནི། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་སྡིག་པའི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་དང་། སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བརྒྱན་པའི་ལུས་ལ་བསྐྱེད་ཅིང་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་ལས།

སོ་སོ་ཐར་པ་རིགས་བདུན་གྱི།།
རྟག་ཏུ་སྡོམ་གཞན་ལྡན་པ་ལ།།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་ཡི།།
སྐལ་པ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། སྒྲོ་ཀ ༣༡

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྟེན་དུ་སོ་ཐར་རིགས་བདུན་གང་རུང་དགོས་པའི་འཐད་པ་ནི། སོ་སོ་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ནི་གཞན་ལ་གནོད་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་སྤོང་བ་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་ནི་གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ཡིན་ཏེ། གནོད་པ་ལས་མ་ལོག་པར་ཕན་གདགས་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྟེན་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་དང་ལྡན་པ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ། སོ་ཐར་རིགས་བདུན་གྱི་སྡོམ་པ་གང་རུང་དང་ལྡན་པ

ཞིག་དགོས་སོ།།

ལེའུ་དགུ་པ། ལེའུ་དགུ་པར་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་པའི་གེགས་བཞི་པ་སངས་རྒྱས་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་མི་ཤེས་པའི་གཉེན་པོ། བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་དང་། དམིགས་པ་དང་། རྒྱུ་དང་། བླང་ཡུལ་དང་། ཆོ་ག་དང་། ཕན་ཡོན་དང་། ཉེས་དམིགས་དང་། འཆོར་རྒྱུ་དང་། བཅོས་ཐབས་རྣམས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ།

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའོ།།

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དོན་འདུན་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ཆོས་སྐུའི་བར་དང་། དཔེ་ས་ལྷ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྤྲིན་ལྷ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་བར་ཉེར་གཉིས་སུ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་གསུངས་ལ། སེམས་བསྐྱེད་ལ་ས་མཚམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་བཞི་ནི་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

སེམས་བསྐྱེད་དེ་ནི་ས་རྣམས་ལ།།
མོས་དང་ལྷག་བསམ་དག་པ་དང་།།
རྣམ་པར་སྨིན་པ་གཞན་དུ་འདོད།།
དེ་བཞིན་སྒྲིབ་པ་སྤྲངས་པའོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༨/༣

སེམས་བསྐྱེད་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་དང༌ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་དབྱེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འགྲོ་བར་འདོད་པའམ་འབྲས་བུ་ལ་དམ་བཅའ་བ་སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་དངོས་སུ་འགྲོ་བའམ་རྒྱུ་ལ་དམ་བཅའ་ནི་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་སུ་གསུངས་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དེ་མདོར་བསྡུས་ན།།
རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་བྱ་སྟེ།།
བྱང་ཆུབ་སྨོན་པའི་སེམས་དང་ནི།།

བྱང་ཆུབ་འཇུག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡/༡༥

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་པ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ།

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ནི། དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་བཞི་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

གྲོགས་སྟོབས་རྒྱུ་སྟོབས་རྩ་བའི་སྟོབས།།
ཐོས་སྟོབས་དགེ་བ་གོམས་པ་ལས།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༤/༧

གྲོགས་སྟོབས་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་དོར་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱུའི་སྟོབས་ལས་ཏེ་རིགས་ཀྱི་མཐུས་སྐྱེ་བ་དང་། དགེ་བའི་རྩ་བའི་སྟོབས་ལས་ཏེ་རིགས་རྒྱས་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་བ་དང་། ཐོས་སྟོབས་ལས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དེ་དང་དེ་བཤད་པ་ན་སྐྱེ་བ་དང་། དགེ་བ་གོམས་པ་ལས་ཏེ་ཆོས་འདི་ཉིད་ལ་རྟག་ཏུ་ཉན་པ་དང་འཛིན་པ་དང་འཆད་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད་དོ།།

དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ནི། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རབ་མཉེས་བྱས་པ་དང་། ཚོགས་གཉིས་བསགས་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་གསུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་དག་གི་བསྐྱེད་པའོ།།

སེམས་བསྐྱེད་བླང་ཡུལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་བླང་བའི་ཡུལ་ནི། སློབ་དཔོན་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཡོད་ན་དེའི་སྤྱན་སྔ་དང་། དེ་མིན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱན་སྔའོ།། བླ་མ་དང་སྐུ་གཟུགས་གཉིས་ཀ་མེད་ན། མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་མངོན་སུམ་བསྒོམས་ནས་སློན་པའམ་འཇུག་པའི་ཚིག་རྣམས་ལན་གསུམ་བརྗོད་པས་ཐོབ་པོ།།

སེམས་བསྐྱེད་བླང་བའི་ཆོ་ག། བྱང་ཆུབ་སེམས་དེ་བླང་བའི་ཆོ་ག་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ནས་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷའི་ལུགས་དང་། བྱམས་པ་ནས

ཐོགས་མེད་དང་ཇོ་བོ་གསེར་གླིང་པའི་ལུགས་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷའི་ལུགས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་བླང་བའི་ཆོ་ག་ལ། སྦྱོར་བ་དང་། དངོས་གཞི་དང་། རྗེས་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྦྱོར་བ་ལ། མཆོད་པ་འབུལ་བ་དང་། སྡིག་པ་བཤགས་པ་དང་། དགེ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་བསྐུལ་བ་དང་། མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་གདབ་པ་དང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྔོ་བ་རྣམས་སོ།།

གཉིས་པ་དངོས་གཞི། སེམས་བསྐྱེད་དང་སྡོམ་པ་སྐབས་གཅིག་གམ་སོ་སོར་ལེན་པ་འདོད་ན་གང་ལེན་པའི་ཚིག་དེ་ལན་གསུམ་བརྗོད་པས་བླང་ངོ་།།

གསུམ་པ་རྗེས་ཀྱི་ཆོ་ག་ནི། དཀོན་མཆོག་ལ་གཏང་རག་གི་མཆོད་པ་ཕུལ་ལ། དོན་ཆེན་པོའི་བསམ་པས་དགའ་བ་དང་། སྤྲོ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྒོམ་པར་བྱའོ།།

ཇོ་བོ་གསེར་གླིང་པའི་ལུགས་ཀྱིས་སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་གཟུང་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་དངོས་གཞི་དང་རྗེས་གསུམ་ལས། སྦྱོར་བ་ནི། སློབ་མས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སྤྱན་སྔར་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་སེམས་བསྐྱེད་པར་མཛད་དུ་གསོལ། ཞེས་ལན་གསུམ་གསོལ་བ་འདེབས་ལ། དཀོན་མཆོག་དང་བླ་མ་ལ་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཚོགས་བསགས་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་ཁྱད་པར་ཅན་བྱ་བ་རྣམས་སོ།།

དངོས་གཞི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་ལེན་པའི་ཆོ་ག་རྣམས་ལན་གསུམ་བརྗོད་པར་བྱའོ།།

རྗེས་ཀྱི་དོན་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བླང་བས་དོན་ཆེན་པོ་གྲུབ་པའི་བསམ་པས་དགའ་བ་དང་། སྤྲོ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡང་བསྒོམ་དུ་བཞུག་ནས་བསླབ་བྱ་རྣམས་བརྗོད་དོ།།

ཇོ་བོ་གསེར་གླིང་པའི་ལུགས་ཀྱི་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་གཟུང་བ་ལ་ཡང་གསུམ

སྟེ། སྦྱོར་བ་དང་དངོས་དང་རྗེས་སོ།། སྦྱོར་བ་ལ་བཅུ་སྟེ། གསོལ་བ་གདབ་པ། བར་ཆད་ཐུན་མོང་བ་དྲི་བ། ལྷུང་བའི་ལྟི་ཡང་བརྗོད་པ་དང་། ཉམས་པའི་ཉེས་དམིགས། བླངས་པའི་ཕན་ཡོན། ཚོགས་བསགས་པ། བར་ཆད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དྲི་བ། བསྐུལ་བ། བསམ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་བསྐྱེད་པ། བསླབ་པ་མདོར་བརྗོད་པའོ།།

དངོས་གཞི་ལ། སློབ་མས་སྡོམ་པ་ལེན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོ་ག་དང་དྲི་བ་དང་ལན་རྣམས་ལན་གསུམ་བརྗོད་ནས་སྡོམ་པ་ལེན་པ་ཡིན་ནོ།།

རྗེས་ལ། སྡོམ་པའི་ཕན་ཡོན། བསླབ་པ་མདོར་བསྡུས་ནས་གོ་བར་བྱ་བ། དཀའ་དྲིན་དྲན་པའི་མཆོད་པ་དང་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྔོ་བ་སོགས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕན་ཡོན། བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ནི་གྲངས་སུ་ཆད་པ་དང་གྲངས་སུ་མ་ཆད་པ་གཉིས་ལས་གྲངས་སུ་ཆད་པ་ལ་སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ནི་བརྒྱད་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཆུད་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དུ་འགྱུར་བ། སྡིག་པ་ཐམས་ཅད་རྩད་ནས་གཅོད་པ། བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྩ་བ་རྫོགས་པ། བསོད་ནམས་དཔག་མེད་ཐོབ་པ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཉེས་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པར་འགྱུར་བ། མྱུར་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པའི་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་བའོ།།

འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ནི་བཅུ་སྟེ་སྨོན་པའི་ཕན་ཡོན་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེང་དུ་རང་དོན་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བ་དང་། གཞན་དོན་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་བའོ།། གྲངས་སུ་མ་ཆད་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། འདི་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་ཡོན་ཏན་བགྲང་གིས་མི་ལང་ངོ་།།

སེམས་བསྐྱེད་དོར་བའི་ཉེས་དམིགས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དོར་བའི་ཉེས་དམིགས་ནི། ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་དང་གཞན་དོན་ཉམས་པ་དང་ས་ཐོབ་པ་ལ་ཡུན་རིང་ཐོགས་པ་ཡིན་ནོ།།

སེམས་བསྐྱེད་འཚོར་བའི་རྒྱུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འཚོར་བའི་རྒྱུ་ནི། སེམས་ཅན་བློས་སྤང་བ། ནག་པོའི་ཆོས་བཞི་བསྟེན་པ། བསླབ་པ་ཞུལ་བ། ལོག་ལྟ་སྐྱེས་པ་རྣམས་སོ།།

སེམས་བསྐྱེད་ཤོར་ན་ཕྱིར་བཅོས་པའི་ཐབས། སེམས་བསྐྱེད་ཤོར་ན་ཕྱིར་བཅོས་པའི་ཐབས་ནི། སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཤོར་ན་སླར་བླངས་པས་སོར་ཆུད། སྨོན་སེམས་ཤོར་བས་འཇུག་པ་ཤོར་བ་དེ་ནི། སྨོན་པ་སོར་ཆུད་པས་འཇུག་པ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སོར་ཆུད། རྒྱུ་གཞན་ལས་ཉམས་པ་ཤོར་བ་ནི་སླར་ལེན་དགོས་སོ།།

ལེའུ་བཅུ་པ། ལེའུ་བཅུ་པར་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་པའི་གེགས་བཞི་པ། སངས་རྒྱས་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་མི་ཤེས་པའི་གཉེན་པོ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བསླབ་བྱ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ། སྨོན་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བསླབ་བྱའི་སྡོམ་ནི།

སེམས་ཅན་བློས་མི་བཏང་བ་དང་།།
སེམས་དེའི་ཕན་ཡོན་དྲན་བྱ་དང་།།
ཚོགས་གཉིས་བསགས་པར་བྱ་བ་དང་།།
ཡང་ཡང་བྱང་སེམས་སྦྱང་བ་དང་།།
དཀར་ནག་ཆོས་བརྒྱད་བླང་དོར་ཏེ།།
ལྔ་པོས་སྨོན་པའི་བསླབ་བྱ་བསྡུས།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

སེམས་ཅན་བློས་མི་བཏང་བ་དང་། སེམས་དེའི་ཕན་ཡོན་དྲན་པ། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་གཉིས་བསགས་པ། ཡང་ཡང་བྱང་སེམས་སྦྱང་བ། དཀར་ནག་ཆོས་བརྒྱད་བླང་དོར་རྣམས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ།

དཀར་པོའི་ཆོས་བཞི་ནི། ༡. ཤེས་བཞིན་དུ་སྲོག་གི་ཕྱིར་ཡང་བརྫུན་མི་སྨྲ་བ། ༢. སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དགེ་བ་ལ་འགོད་ཅིང་དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་བ་ལ་འགོད་པ། ༣. སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་ཅིང་དེའི་ཡོན་ཏན་ཕྱོགས་བཅུར་བརྗོད་པ། ༤. སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གཡོ་སྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ལྷག་པའི་བསམ་པས་གནས་པར་བྱ་བའོ།། ནག་པོའི་ཆོས་བཞི་ནི། ༡. བླ་མ་དང་མཆོད་པར་འོས་པ་བསླུས་པ། ༢. གཞན་འགྱོད་པའི་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་འགྱོད་པ་བསྐྱེད

པ། ༣. སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཞེ་སྡང་གིས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་མ
ཡིན་པ་བརྗོད་པ། ༤. སེམས་ཅན་ལ་གཡོ་སྒྱུས་སྤྱོད་པའོ།།

ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ། ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པར་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་པའི་གེགས་བཞི་པ
སངས་རྒྱས་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཤེས་པའི་གཉེན་པོ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས
པ་འཇུག་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསླབ་བྱ། བསླབ་པ་གསུམ་མམ་ཕར་ཕྱིན་དྲུག
བསྟན་པ་ཡིན་ལ། བསླབ་པ་གསུམ་ནི། ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ། ལྷག་པ་སེམས
ཀྱི་བསླབ་པ། ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ཀྱང་བསླབ་པ
གསུམ་དུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། སྦྱིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བཟོད་པ་གསུམ་ནི། ཚུལ
ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་ཡིན། བསམ་གཏན་ནི་སེམས་ཀྱི་བསླབ་པ་ཡིན། ཤེས་རབ་ནི་ཤེས
རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་ཡིན། བརྩོན་འགྲུས་ནི་གསུམ་ཆར་གྱི་གྲོགས་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན
ལས།

བསླབ་གསུམ་དབང་དུ་མཛད་ནས་ནི།།
རྒྱལ་བས་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་དྲུག།
ཡང་དག་བཤད་དེ་དང་པོ་གསུམ།།
ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པ་གཉིས།།
གཅིག་ནི་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་གཏོགས།།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། ༡༦/༧

དེ་ལྟར་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་བཤད་པ་ལ་སྨོས་ནི།

གྲངས་ངེས་གོ་རིམ་ངེས་པ་དང་།།
མཚན་ཉིད་དང་ནི་ངེས་ཚིག་དང་།།
རབ་ཏུ་དབྱེ་དང་བསྡུ་བ་སྟེ།།
དྲུག་གིས་ཕ་རོལ་ཕྱིན་དྲུག་བསྡུས།། ཤེས་གསུངས་པ་ལྟར།

ཕར་ཕྱིན་གྱི་གྲངས་ངེས། ཕར་ཕྱིན་གྱི་གྲངས་དྲུག་ཏུ་བཞག་པ་ནི། མདོན་མཐོའི་དོན

དོན་དམ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་བཤད་དོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡༦/༡༥

ཕར་ཕྱིན་གྱི་རབ་དབྱེ། སྦྱིན་སོགས་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་ཡང་དྲུག་དྲུག་ཏུ་དབྱེ་བས་སོ་དྲུག་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡོད་དོ།།

ཕར་ཕྱིན་གྱི་བསྡུ་བ། ཕར་ཕྱིན་དེ་དག་ཚོགས་གཉིས་སུ་བསྡུས་པ་ཡིན་ཏེ། སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས། ཤེས་རབ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས། བཟོད་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་དང་བསམ་གཏན་གསུམ་ནི་གཉིས་ཀར་གཏོགས་པ་ཡིན་ནོ།། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

སྦྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསོད་ནམས་ཀྱིས།།
ཚོགས་ཡིན་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས།།
གསུམ་པོ་གཞན་ནི་གཉིས་ཀའི་སྟེ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡༨/༣༩

ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ། ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པར་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་པའི་གེགས་བཞི་པ་སངས་རྒྱས་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་མི་ཤེས་པའི་གཉེན་པོ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གཉིས་པ་འཇུག་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསླབ་བྱ་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་གི་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་དང་པོ་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་བཤད་པ་ལ་སྡོམ་ནི།

སྐྱོན་ཡོན་རྣམ་གཉིས་བསམ་པ་དང་།།
ངོ་བོ་དང་ནི་དབྱེ་བ་དང་།།
ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་།།
སྤེལ་དང་དག་པར་བྱ་བ་དང་།།
འབྲས་བུ་དང་ནི་དོན་བདུན་གྱིས།།
སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་བསྟུས་སོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

སྐྱོན་ཡོན་རྣམ་གཉིས་བསམ་པ། སྦྱིན་པ་དང་མི་ལྡན་ན་རྟག་ཏུ་བཀྲེན་པས་སྡུག་བསྔལ་ཏེ་ཕལ་ཆེར་ཡི་དྭགས་སུ་སྐྱེ་ལ། མི་ལ་སོགས་པར་སྐྱེས་ན་ཡང་དབུལ་ཞིང་འཕོངས་ནས

ཉམས་ཐག་པར་འགྱུར་ལ། གཞན་སེམས་ཅན་བསྡུ་བར་མི་ནུས་ལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱང་མི་ཐོབ་བོ།།

སྦྱིན་པ་དང་ལྡན་ན་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ལོངས་སྤྱོད་དང་ལྡན་ནས་བདེ་བ་ཐོབ་ཅིང་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་བསྒྲུབ་པར་སླ་བ་སོགས་ཀྱིས་སྦྱིན་པ་མ་གཏང་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་སྦྱིན་པའི་ཕན་ཡོན་རྣམས་བསྟན་ཏོ།

སྦྱིན་པའི་ངོ་བོ། སྦྱིན་པའི་ངོ་བོ་ནི། མ་ཆགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་བདོག་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའོ།།

སྦྱིན་པའི་དབྱེ་བ། སྦྱིན་པའི་དབྱེ་བ་གསུམ་ལས་ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པས་ནི་གཞན་གྱི་ལུས་བརྟན་པར་བྱེད། མི་འཇིགས་པའི་སྦྱིན་པས་ནི་གཞན་གྱི་སྲོག་བརྟན་པར་བྱེད། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པས་ནི་གཞན་གྱི་སེམས་བརྟན་པར་བྱེད་པའོ།། ཡང་ན་སྦྱིན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་གཞན་ལ་ཚེ་འདིའི་བདེ་བ་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པས་ནི་ཕྱི་མའི་བདེ་བ་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། སྦྱིན་པ་དེ་དག་ལས་ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མ་དག་པའི་སྦྱིན་པ་དང་དག་པའི་སྦྱིན་པའོ།། མ་དག་པའི་སྦྱིན་པ་ནི། གཞན་ལ་གནོད་པ་དང་། གྲགས་པ་དང་། གཞན་ལ་འགྲན་པའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་གཏང་བ་དང་དེ་བཞིན་དུ། ཚེ་ཕྱི་མ་དབུལ་གྱིས་དོགས་ནས་སྦྱིན་པ་དང་། ལྷ་མིའི་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་ཙམ་འདོད་ནས་སྦྱིན་པ་དང་། དུག་དང་། མེ་དང་། མཚོན་ཆ་སོགས་གཞན་ལ་གནོད་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་སྦྱིན་པའོ།། ཕ་མ་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་ལ། བུ་དང་ཆུང་མ་སོགས་མི་དགའ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད། ལོངས་སྤྱོད་མང་པོ་ཡོད་བཞིན་ཉུང་དུ་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད། བདུད་ཀྱི་སྦྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་སེམས་ཅན་དང་། སྨྱོས་པ་དང་སེམས་འཁྲུགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ལུས་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད། མི་དགའ་བ་དང་ཁྲོས་པ་དང་འཁྲུགས་པས་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད། ངན་པ་ལ་བརྙས་པ་དང་། སློང་བ་ལ་འཕྱ་བ་དང་། བསྡིགས

པ་དང་། དཔའ་བཀོད་པས་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་དོ།།

དག་པའི་སྦྱིན་པ་ནི། རང་གི་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དག།
གཞན་ལ་མི་སྦྱིན་པ་ནི་ཡོད་མེད་དོ།།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། ༨ / ༧༦

སྦྱིན་པའི་ཡུལ་ནི། ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་བླ་མ་དང་དཀོན་མཆོག་སོགས། ཕན་བཏགས་པའི་ཞིང་ཕ་མ་སོགས། སྡུག་བསྔལ་བའི་ཞིང་ནད་པ་དང་མགོན་མེད་སོགས། གནོད་པ་བྱེད་པའི་ཞིང་དགྲ་ལ་སོགས་པའོ།།

སྦྱིན་པ་གཏོང་བའི་ཐབས་ནི། སྙིང་རྗེས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་བྱང་ཆུབ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྦྱིན་པ། དུས་གསུམ་དུ་དགའ་བ་དང་ལྡན་པ་དང་གུས་པས་སྦྱིན་པ། གཞན་ལ་མི་གནོད་པ་ཡང་ཡང་དུ་སྦྱིན་པ། སྦྱིན་ཡུལ་ལ་ཕྱོགས་མི་བྱེད་པར་སྦྱིན་པ་དང་། ལེན་པ་པོའི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་ཅི་འདོད་རྣམས་སྦྱིན་པའོ།།

མི་འཇིགས་པ་སྦྱིན་པ་ནི། ཆོམ་རྐུན། གཅན་གཟན། ནད་དང་། ཆུ་ལ་སོགས་པའི་འཇིགས་པ་དག་ལས་སྐྱབས་པར་བྱེད་པའོ།།

ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པའི་ཡུལ་ནི། ཆོས་དང་ཆོས་སྨྲ་བ་ལ་གུས་པས་ཆོས་འདོད་པ་རྣམས་ལ་སྦྱིན་པར་བྱ་ལ། བསམ་པ་དྲན་པ། སྙེད་བཀུར་བསྟོད་གྲགས་སོགས་ཟང་ཟིང་གི་སེམས་དང་བྲལ་བས་སྙིང་རྗེས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་ཆོས་སྟོན་པའོ།། ཆོས་དངོས་ཀྱང་མདོ་ལ་སོགས་པའི་དོན་མ་ནོར་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པ། ཆོས་ཞུ་བ་ལ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བཤད་པར་མི་བྱ། སྣོད་ལྡན་དུ་ཤེས་ན་གསོལ་བ་མ་བཏབ་ཀྱང་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཟླ་བ་སྒྲོན་མེའི་མདོ་ལས།

འཕྲལ་དུ་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ།།
སྣོད་ལ་བརྟག་པ་བྱས་ནས་བྱ།།

གལ་ཏེ་སྨོད་ནི་ཤེས་གྱུར་ན།།
གསོལ་མ་བཏབ་ཀྱང་བཤད་པར་བྱ།། ཞེས་པ་ལྟར་རོ།། ༣༥/༥༦

གཙང་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ས་ཕྱོགས་སུ། ཆོས་བཤད་པ་པོ་ཁྲི་ལ་བཞུགས། འཁོར་ནི་འཁོད། སྤྱོད་ལམ་གཟབ་པས་ཆོས་བཤད་པར་བྱའོ།། བདུད་ཀྱི་ནུས་པ་གནོམ་པའི་སྔགས་བརྗོད། ཆོས་ཀྱི་ཚིག་འབྲེལ་བ་གསལ་བ་རན་པ་བཤད་པར་བྱའོ།།

སྦྱིན་པ་སྤེལ་བ་། སྦྱིན་པ་དེ་དག་ཉུང་དུ་ཡང་མང་པོ་སྤེལ་བའི་ཐབས་ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷག་པར་བྱེད། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བྱེད། བསྔོ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དཔག་ཏུ་མེད་པར་བྱེད་དོ།།

སྦྱིན་པ་དག་པར་བྱེད་པ། སྦྱིན་པ་དེ་དག་སྟོང་པས་ཟིན་པ་ནི་འཁོར་བའི་རྒྱུར་མི་འགྲོ་བ་དག་པར་བྱེད་ལ། སྙིང་རྗེས་ཟིན་པ་ནི་ཐེག་པ་དམན་པའི་རྒྱུར་མི་འགྲོ་བ་དག་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ། སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། མཐར་ཐུག་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་དང་། ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་གཏང་བས། མི་འདོད་ཀྱང་རང་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འབྱུར་ལ། འདུལ་བྱ་རྣམས་སྦྱིན་པས་བསྡུས་ནས་མཆོག་ལ་སྦྱོར་བ་བྱེད་ནུས་སོ།། མི་འཇིགས་པའི་སྦྱིན་པས་བདུད་ཀྱི་བར་ཆད་ཀྱིས་མི་ཚུགས། སྟོབས་ཆེ་ལ། མི་འཇིགས་པ་ཐོབ་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་བཏང་བས་སངས་རྒྱས་དང་མྱུར་དུ་མཇལ་ནས་འགྲོགས་པ་དང་། འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པོ།།

ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ། ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པར་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་པའི་གེགས་བཞི་པ་སངས་རྒྱས་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་མི་ཤེས་པའི་གཉེན་པོ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གཉིས་པ་འཇུག་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསླབ་བྱ་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་གི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་བཤད་པ་ཡིན་ལ། སྟོམ་ནི།

སྐྱོན་ཡོན་རྣམ་གཉིས་བསམ་པ་དང་།།

ངོ་བོ་དང་ནི་དབྱེ་བ་དང་།།
ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་།།
སྤེལ་དང་དག་པར་བྱ་བ་དང་།།
འབྲས་བུ་དང་ནི་དོན་བདུན་གྱིས།།
ཚུལ་ཁྲིམས་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་བསྟུས།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

སྐྱོན་ཡོན་རྣམ་གཉིས་བསམ་པ། དེ་ལྟར་སྦྱིན་པ་དང་ལྡན་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་མི་ལྡན་ན། ལྷ་མིའི་ལུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མི་ཐོབ་པ་ནི། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས།

སྐྱེས་བུ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྐང་པ་ཆག་གྱུར་ན།།
སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ལྡན་ཡང་ངན་འགྲོར་ལྟུང་།།
ཞེས་གསུངས་སོ།། ༢/༥

དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་མི་ལྡན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་མ་ཚང་བས་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་མི་ཐོབ་བོ།།

ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་ན་ལྷ་མིའི་ལུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐོབ་ལ་བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་ཐིངས་ནས་ཡོན་ཏན་གོང་མ་རྣམས་ཐོབ་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་བ་དང་བྱང་ཆུབ་བསྒྲུབ་པར་སླ་བ་ཡིན་ནོ།།

ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ངོ་བོ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། སྡོམ་པ་ལེན་པ་དང་། ལེན་ནས་ཡང་དག་སྲུང་བའོ།།

ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབྱེ་བ། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། ཉེས་སྤྱོད་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། དགེ་བ་ཆོས་སྡུད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ།།

ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། དང་པོ་ཉེས་སྤྱོད་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི། སོ་ཐར་རིས་བདུན་གང་རུང་གི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་རིས་བདུན་པོ་རང་རང་གི་ལྟུང་བ་རྣམས་སྤང་པ། གཞན་གནོད་གཞི་བཅས་ལས་ལོག་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ

སེམས་དཔའ་དང་རིག་པ་འཛིན་པ་སྔགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པ་བླངས་ནས་རང་རང་གི་ཉེས་སྤྱོད་རྣམས་སྤོམ་ཞིང་སྲུང་བའོ།།

གཉིས་པ་དགེ་བའི་ཆོས་སྡུད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་བླངས་པའི་འོག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ཕྱིར་ལུས་དག་གི་དགེ་བ་བསགས་པ་གང་ཅི་ཡང་རུང་བ་དེ་དག་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི། སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བ་དང་། སེམས་ཅན་གཞན་དང་ཅིང་འདུན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་སྒོ་གསུམ་གྱི་འདུ་བྱེད་མ་དག་པ་རྣམས་སྤོང་ཞིང་དག་པ་བརྟེན་པར་བྱ་བའོ།།

ཚུལ་ཁྲིམས་སྤེལ་བ། ཡེ་ཤེས་དང་ཤེས་རབ་བསྔོ་བ་གསུམ་གྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་གོང་ནས་གོང་དུ་སྤེལ་བ་ཡིན་ནོ།།

ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པར་བྱེད་པ། སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྙིང་རྗེས་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འབྲས་བུ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་མཐར་ཐུག་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་དང་། གནས་སྐབས་སུ་མི་འདོད་ཀྱང་འཁོར་བའི་བདེ་སྐྱིད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ།།

ལེའུ་བཅུ་བཞི་པ། ལེའུ་བཅུ་བཞི་པར་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་པའི་གེགས་བཞི་པ་སངས་རྒྱས་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་མི་ཤེས་པའི་གཉེན་པོ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གཉིས་པ་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསླབ་བྱ་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གསུམ་པ་བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་བཤད་པ་ལ། སྡོམ་ནི།

སྐྱོན་ཡོན་རྣམ་གཉིས་བསམ་པ་དང་།།
ངོ་བོ་དང་ནི་དབྱེ་བ་དང་།།
ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་།།

སྤེལ་དང་དག་པར་བྱ་བ་དང་།།
འབྲས་བུ་དང་ནི་དོན་བདུན་གྱིས།།
བཟོད་པའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་བསྡུས་སོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

སྐྱོན་ཡོན་རྣམ་གཉིས་བསམ་པ། གང་ཞིག་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་གཉིས་དང་ལྡན་ཡང་བཟོད་པ་དང་མི་ལྡན་ན། དེ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་སྐྱེའོ།། ཁོང་ཁྲོ་སྐྱེས་ན། སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་སྔར་བྱས་པའི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་ལ་ཟད་པར་འགྱུར་ལ། ཞེ་སྡང་ཁོང་དུ་ཞུགས་པས་ཡིད་ལ་ཟུག་རྔུ་ལངས་ནས། ཐ་མ་གཉིད་ཀྱང་མི་འོང་ཞིང་། འཛའ་ཤེས་གཡོག་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཁོར་དུ་མི་བཏུབ་ལ། བདུད་ཀྱིས་གླགས་རྙེད་ནས་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་མི་ཐོབ་བོ།།

དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་བཟོད་པ་དང་ལྡན་ན་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཐོབ་ལ། མཐར་ཐུག་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་ཐོབ་བོ།།

བཟོད་པའི་ངོ་བོ། བཟོད་པའི་ངོ་བོ་ནི། ཐེ་མི་སྙམས་པ་སྟེ། ཟང་ཟིང་མེད་པའི་སེམས་དང་། སྙིང་རྗེ་འབའ་ཞིག་གིས་གནོད་པ་ཐེ་མི་སྙམ་པའོ།།

བཟོད་པའི་དབྱེ་བ། བཟོད་པ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། གཞན་གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་ཐེ་མི་སྙམ་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་དང་དུ་ལེན་པ་དང་། ཆོས་ལ་ངེས་པར་སེམས་པ་ལ་མོས་པའི་བཟོད་པའོ།།

ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། དང་པོ་གཞན་གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་ཐེ་མི་སྙམ་པ་ནི། བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ། བརྡེག་པ་དང་། གཤེ་བ་དང་། ཁྲོ་བ་དང་། མཚང་འབྲུ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་འདོད་པ་བྱེད་པ་དང་། འདོད་པའི་བགེགས་བྱེད་པ་ལ་བདག་གི་བཟོད་པར་བྱེད་པའོ།། གཉིས་པ་སྡུག་བསྔལ་དང་ལེན་གྱི་བཟོད་པ་ནི། བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་བསྒྲུབ་པའི་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་ཀྱིས་མི་སྐྱོ་བ་དང་དུ་ལེན་པའོ།། གསུམ་པ་ཆོས་ལ་ངེས་པར་སེམས་པ་ལ་མོས་པའི་བཟོད་པ་ནི། དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་ལ་མོས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན

ཉིད་ཀྱི་དོན་བདག་གཉིས་ཀྱི་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་ལ་མོས་ཤིང་བཟོད་པའོ།།

བཟོད་པ་སྤེལ་བ། ཡེ་ཤེས་དང་ཤེར་རབ་དང་བསྔོ་བ་གསུམ་གྱིས་བཟོད་པ་ཆུང་ངུའང་གོང་དུ་སྤེལ་བ་ཡིན་ནོ།།

བཟོད་པ་དག་པར་བྱ་བ། སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྙིང་རྗེས་ཟིན་པས་བཟོད་པ་རྣམ་པར་དག་པ་བྱེད་དོ།།

བཟོད་པའི་འབྲས་བུ། བཟོད་པའི་འབྲས་བུ་ནི། མཐར་ཐུག་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ལ། གནས་སྐབས་སུ་ནི་དེ་ལ་མ་དམིགས་ཀྱང་། ཚེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་གཟུགས་མཛེས་པ་དང་། ནད་མེད་པ་དང་། སྙན་གྲགས་དང་། ཚེ་རིང་བ་སོགས་ཐོབ་པའོ།། སྤྱོད་འཇུག་ལས།

འཁོར་ཚེ་བཟོད་པས་མཛེས་སོགས་དང་།།
ནད་མེད་པ་དང་གྲགས་པ་ཡིན།།
ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་འཚོ་བ་དང་།།
འཁོར་ལོ་བསྒྱུར་བ[illegible]ད་རྒྱལ་ཐོབ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༦/༡༣༤

ལེའུ་བཅོ་ལྔ་པ། ལེའུ་བཅོ་ལྔ་པར་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་པའི་གེགས་བཞི་པ་སངས་རྒྱས་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་མི་ཤེས་པའི་གཉེན་པོ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གཉིས་པ་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསླབ་བྱ་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་བཞི་པ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་བཤད་པ་ལ། སྡོམ་ནི།

སྐྱོན་ཡོན་རྣམ་གཉིས་བསམ་པ་དང་།།
ངོ་བོ་དང་ནི་དབྱེ་བ་དང་།།
བྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་།།
སྤེལ་དང་དག་པར་བྱ་བ་དང་།།
འབྲས་བུ་དང་ནི་དོན་བདུན་གྱིས།།

བརྩོན་འགྲུས་ཕ་རོལ་ཕྱིན་བསྡུས་སོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

སྐྱོན་ཡོན་རྣམ་གཉིས་བསམ་པ། གང་ཞིག་སྦྱིན་སོགས་དེ་དག་ལྡན་ཡང་བརྩོན་འགྲུས་མེད་ན་ལེ་ལོ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ལེ་ལོ་ཡོད་ན་དགེ་བ་མི་འགྲུབ། གཞན་དོན་མི་ནུས། བྱང་ཆུབ་མི་ཐོབ་བོ།།

བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྡན་ན། དཀར་པོའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་མི་འགྲིབ་ཅིང་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། འཇིགས་ཚོགས་ཀྱི་རི་བོ་ལས་རྒྱལ་ནུས་པ་དང་། བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་མྱུར་དུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ།།

བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ངོ་བོ། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། དགེ་བ་ལ་སྤྲོ་བའོ།། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལེ་ལོ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཉལ་བ་དང་། ཡིད་དལ་སོགས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་ཤིང་དགེ་བ་སྒྲུབ་ཏུ་མི་ནུས་པ་ནི། སྙོམས་ལས་ཀྱི་ལེ་ལོའོ།། བདག་ལྟ་བུ་ངན་པས་འབད་པ་བྱས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ག་ལ་ཐོབ་སྙམ་ནས་སེམས་ཞུམ་པ་ནི། སྒྱིད་ལུག་པའི་ལེ་ལོའོ།། དགྲ་འདུལ་བ་དང་རྫས་བསགས་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དགེ་བ་ལ་ཆགས་པ་དག་ནི། སྨད་པའི་ལེ་ལོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་དག་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས་སྤང་བར་བྱའོ།།

བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དབྱེ་བ། བརྩོན་འགྲུས་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། སྦྱོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། ཆོག་པར་མི་འཛིན་པའི་བརྩོན་འགྲུས་སོ།།

སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། དང་པོ་གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་ནི། དུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་མ་བཀོད་ཀྱི་བར་དུ། བདག་གིས་དགེ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་མི་འདོར་རོ་སྙམ་དུ་གོ་ཆ་གྱོན་པའོ།། གཉིས་པ་སྦྱོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ནི། ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པ་དང་། དགེ་བ་སྒྲུབ་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་བྱ་བའོ།། གསུམ་པ་ཆོག་པར་མི་འཛིན་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ནི། བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་དགེ་བ་ལ་ངོམས་ཆོག་མེད་པར་འབད་པའོ།།

བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྤེལ་བ། ཡེ་ཤེས་དང་། ཤེས་རབ་དང་། བསྔོ་བ་གསུམ་གྱིས་བརྩོན

འགྲུས་གོང་ནས་གོང་དུ་སྤེལ་བ་ཡིན་ནོ།།

བརྩོན་འགྲུས་དག་པར་བྱ་བ། སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྙིང་རྗེས་ཟིན་པས་ནི་བརྩོན་འགྲུས་དག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་འབྲས་བུ། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི། མཐར་ཐུག་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་དང་། གནས་སྐབས་སུ་འཁོར་བ་ན་གནས་པའི་ཚེ་ཡང་སྲིད་པའི་བདེ་བ་མཆོག་རྣམས་ཐོབ་བོ།།

ལེའུ་བཅུ་དྲུག་པ། ལེའུ་བཅུ་དྲུག་པར་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་པའི་གེགས་བཞི་པ་སངས་རྒྱས་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་མི་ཤེས་པའི་གཉེན་པོ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གཉིས་པ་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསླབ་བྱ་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་ལྔ་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་བཤད་པ་ལ། སྡོམ་ནི།

སྐྱོན་ཡོན་རྣམ་གཉིས་བསམ་པ་དང་།།
ངོ་བོ་དང་ནི་དབྱེ་བ་དང་།།
བྱེ་བྲག་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་།།
སྤེལ་དང་དག་པར་བྱ་བ་དང་།།
འབྲས་བུ་དང་ནི་དོན་བདུན་གྱིས།།
བསམ་གཏན་ཕ་རོལ་ཕྱིན་བསྡུས་སོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

སྐྱོན་ཡོན་རྣམ་གཉིས་བསམ་པ། གང་ཞིག་སྦྱིན་པ་སོགས་དང་ལྡན་ཡང་། བསམ་གཏན་དང་མི་ལྡན་ན། དེ་རྣམ་གཡེང་གི་དབང་དུ་གྱུར་ནས་སེམས་ཉོན་མོངས་པའི་མཆེ་བས་རྨས་པར་འགྱུར་ཞིང་བསམ་གཏན་དང་མི་ལྡན་ན་མངོན་ཤེས་མི་སྐྱེ་ལ། མངོན་ཤེས་མ་སྐྱེས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མི་ནུས། དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་དང་མི་ལྡན་ན་ཤེས་རབ་མི་སྐྱེ་ལ། ཤེས་རབ་མ་སྐྱེས་ན་བྱང་ཆུབ་མི་ཐོབ་བོ།། བསམ་གཏན་དང་ལྡན་ན་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་ནས་རང་གི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་འཇོམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས།

ཞི་གནས་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས།།
ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་འཇོམས་པར་ཤེས་བྱས་ནས།།
ཞེས་པ་ལྟར་རོ། ༨/༨

དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་དང་ལྡན་ན་ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་ཞིང་སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་འཇུག་གོ།

བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ། བསམ་བཏན་གྱི་ངོ་བོ་ནི། ཞི་གནས་ཀྱི་རང་བཞིན་སེམས་ནང་དུ་དགེ་བ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའོ།།

བསམ་གཏན་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནི། རྣམ་གཡེང་ཡིན་ལ། དེ་སྤང་བར་བྱའོ།། རྣམ་གཡེང་སྤང་བ་ནི། ལུས་འདུ་འཛི་ལས་དབེན་པ་དང་སེམས་རྣམ་རྟོག་ལས་དབེན་པ་བརྟེན་དགོས་པས། དེ་ཡང་ལུས་འདུ་འཛི་ལས་དབེན་པ་ནི། འཁོར་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གཡེངས་ཤིང་ཆགས་པའི་ཉེས་པ་རྣམས་སྤངས་པའི་ཆེད་དུ་འདུ་འཛིའི་སྐྱོན་དང་དབེན་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དབེན་པ་བསྟེན་པའོ།། སེམས་རྣམ་རྟོག་ལས་དབེན་པ་ནི་དེ་ལྟར་འདུ་འཛིའི་སྐྱོན་ལ་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་ཏེ་དབེན་པ་ལ་འོངས་ནས་རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་བརྟག་ནས་མི་དགེ་བ་རྣམས་ལས་བཟློག་པར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་ལུས་སེམས་གཉིས་དབེན་པས་རྣམ་གཡེང་མི་འབྱུང་ལ་རྣམ་གཡེང་མེད་པ་བསམ་གཏན་ལ་འཇུག་པ་ཡིན།

དེ་ནས་རང་གི་སེམས་སྦྱོང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རང་ཉོན་མོངས་པ་ཤས་གང་ཆེ་བ་བརྟགས་ལ་དེའི་གཉེན་པོ་སྒོམ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་མི་སྡུག་པ། ཞེ་སྡང་གི་གཉེན་པོ་བྱམས་པ། གཏི་མུག་གི་གཉེན་པོ་རྟེན་འབྲེལ། ཕྲག་དོག་གི་གཉེན་པོ་བདག་གཞན་མཉམ་པ། ང་རྒྱལ་གྱི་གཉེན་པོ་བདག་གཞན་བརྗེ་བ། ཉོན་མོངས་ཆ་མཉམ་དུ་རགས་པའམ་རྣམ་རྟོག་མང་ན་རླུང་སྒོམ་པའོ།།

བསམ་གཏན་གྱི་དབྱེ་བ། བསམ་གཏན་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ

བར་གནས་པའི་བསམ་གཏན་དང་། ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་པའི་བསམ་གཏན་དང་། སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་ནོ།།

ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། དང་པོ་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་བསམ་གཏན་ནི། རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ། ཚེ་འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོ། གཉིས་པ། གསུམ་པ། བཞི་པའོ།།

གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་པའི་བསམ་གཏན་ནི། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྟོབས་བཅུ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་པ། ཐུན་མོང་རྣམ་པར་ཐར་པ། ཟིལ་གནོན་དང་། ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་པའོ།།

གསུམ་པ་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་ནི། བསམ་གཏན་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྤྲུལ་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱི་དགོས་པའི་གྲོགས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའོ།།

དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་གཏན་ལ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཞི་གནས་ནི་ཡང་དག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ལ་སེམས་འཇོག་པ་དེའོ།། ལྷག་མཐོང་ནི། དེའི་རྗེས་ལ་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སྟེ་ཞི་གནས་ནི་བསམ་གཏན་དངོས་དང་ལྷག་མཐོང་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

ཡང་དག་གནས་པ་ལ་བརྟེན་ནས།།
སེམས་ལ་སེམས་ནི་འཇོག་ཕྱིར་དང་།།
ཆོས་རབ་རྣམ་པ་འབྱེད་པའི་ཕྱིར།།
ཞི་གནས་དང་ནི་ལྷག་མཐོང་ཡིན།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡༨/༦༦

བསམ་གཏན་སྤེལ་བ། ཡེ་ཤེས་དང་། ཤེས་རབ་དང་། བསྔོ་བ་གསུམ་གྱིས་བསམ་གཏན་སྤེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

བསམ་གཏན་དག་པར་བྱ་བ། སྟོང་པ་དང་སྙིང་རྗེས་ཟིན་པས་ནི་དག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

བསམ་གཏན་གྱི་འབྲས་བུ། བསམ་གཏན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་མཐར་ཐུག་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་དང་། གནས་སྐབས་སུ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ལྷའི་ལུས་ཐོབ་པོ།།

ལེའུ་བཅུ་བདུན་པ། ལེའུ་བཅུ་བདུན་པར་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་པའི་གེགས་བཞི་པ་སངས་རྒྱས་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་མི་ཤེས་པའི་གཉེན་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གཉིས་པ་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསླབ་བྱ་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་དྲུག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་བཤད་པ་ལ། སྡོམ་ནི།

སྐྱོན་ཡོན་རྣམ་གཉིས་བསམ་པ་དང་།།
ངོ་བོ་དང་ནི་དབྱེ་བ་དང་།།
ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་།།
ཤེས་དང་སྒོམས་པར་བྱ་བ་དང་།།
འབྲས་བུ་དང་ནི་དོན་བདུན་གྱིས།།
ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་བསྡུས་སོ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

སྐྱོན་ཡོན་རྣམ་གཉིས་བསམ་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་སྦྱིན་པ་ལ་གནས་པ་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་བར་དུ་ལྡན་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་བྲལ་ན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་མི་ཐོབ་སྟེ། འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལས།

དམུས་ལོང་དམིགས་བུ་མེད་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་རྣམས།།
ལམ་ཡང་མི་ཤེས་གྲོང་ཁྱེར་འཇུག་པར་ག་ལ་ནུས།།
ཤེས་རབ་མེད་ན་མིག་མེད་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ལྔ་ཡིས།།
དམིགས་བུ་མེད་པས་བྱང་ཆུབ་རེག་པར་ནུས་མ་ཡིན།།
ཞེས་ལྷར་རོ།། ༧/༡

ཤེས་རབ་དང་ལྡན་ན་སྦྱིན་སོགས་དགེ་བའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་དུ་བསྒྱུར་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་བོ།། དེ་ལྟར་ཡང་སྡུད་པ་ལས།

ཤེས་རབ་ཀྱི་ནི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོངས་ཤེས་ནས།།
ཁམས་གསུམ་མ་ལུས་པ་ལས་ཡང་དག་འདའ་བར་འགྱུར།།
ཞེས་པ་ལྟར་རོ།། ༣༣/༨

འོ་ན་ཤེས་རབ་ཁོ་ནས་ཆོག་ན། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་རྣམས་ཅི་དགོས་ཞེ་ན། ཐབས་ཤེས་ཡ་བྲལ་དུ་ཉམས་སུ་བླངས་ན་འཆིང་བ་ཡིན་ཏེ། ཐབས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་བརྟེན་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འདོད་པའི་ཞི་བ་ཕྱོགས་གཅིག་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་ལྷུང་ནས་བཅིངས་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ཐབས་བརྟེན་ན་ཡང་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ས་ལས་མི་འདའ་བས་འཁོར་བ་ཉིད་དུ་བཅིངས་པ་ཡིན་ནོ།། དེས་ན་ཤེས་རབ་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་བརྟེན་དགོས་སོ།།

ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའོ།།

ཤེས་རབ་ཀྱི་དབྱེ་བ། ཤེས་རབ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དམན་པའི་ཤེས་རབ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་ཤེས་རབ་བོ།།

ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། དང་པོ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ནི། གསོ་བ་རིག་པ་དང་། གཏན་ཚིགས་རིག་པ་དང་། སྒྲ་རིག་པ་དང་། བཟོ་རིག་པ་སྟེ། རིག་པའི་གནས་བཞི་པོ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དེའོ།།

གཉིས་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དམན་པའི་ཤེས་རབ་ནི། ཉན་རང་དག་གི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་སྟེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་མི་གཙང་བ། སྡུག་བསྔལ་བ། མི་རྟག་པ། བདག་མེད་པ་རྟོགས་པའོ།།

གསུམ་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་ཤེས་རབ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཉིད་སྐྱེ་མེད། གཞི་མེད་རྩ་བྲལ་ཤེས་པའོ།།

ཤེས་རབ་ཤེས་པར་བྱ་བ། ཤེས་རབ་གསུམ་ལས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་ཤེས་རབ་དེ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་དངོས་པོ་འཛིན་པ་དང་། དངོས་མེད་འཛིན་པ། མེད་པར་འཛིན་པ། འཛིན་པ་གཉིས་ཆར་གྱི་སྐྱོན་རྣམས་གསལ་བར་བསྟན་ནས། གྲོལ་བའི་ལམ་ནི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པ་དབུ་མའི་ལམ་གྱིས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས།

ཡང་དག་ཇི་བཞིན་ཡོངས་ཤེས་པ།།
གཉིས་ལ་མི་རྟེན་ཐར་བར་འགྱུར།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡/༣༨

འོ་ན་འཁོར་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོའམ་དངོས་མེད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། གྲོལ་བའི་རང་བཞིན་མྱང་འདས་དངོས་པོ་ཞིག་ཡིན་ནམ་དངོས་མེད་གཅིག་ཡིན་ཞེ་ན། མྱང་འདས་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་འཛིན་པའི་བློ་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་བློ་འདས་བརྗོད་བྲལ་དེ་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས།

གང་ཚེ་དངོས་དང་དངོས་མེད་དག།
བློ་ཡི་མདུན་ན་མི་གནས་པ།།
དེ་ཚེ་རྣམ་པ་གཞན་མེད་པས།།
དམིགས་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་ཞི།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། ༩/༣༥

འོ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ན། ཤེས་པ་དེ་ལ་སྒོམ་པར་བྱ་བ་ཅང་དགོས་སམ་ཞེ་ན། དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་དངུལ་རྡོ་དེ་དངུལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་བཞུ་བཏུལ་མ་བྱས་ཀྱི་བར་དུ་དངུལ་མི་སྣང་། དངུལ་རྒྱུ་འདོད་ན་དངུལ་རྡོ་དེ་བཞུ་བཏུལ་བྱ་དགོས་སོ།། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ

ཡིན་ཡང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དངོས་པོ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་ཞིང་སྡུག་བསྔལ་སྣ་ཚོགས་མྱོང་བས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཤེས་པ་དང་སྒོམ་པར་བྱ་དགོས་སོ།།

ཤེས་རབ་སྒོམ་པར་བྱ་བ། དེ་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། སྔོན་འགྲོ་དང་། མཉམ་བཞག་དང་། རྗེས་ཐོབ་དང་། སྒོམ་རྟགས་སོ།།

དེ་ལ་སྔོན་འགྲོ་ནི། སེམས་རྣལ་དུ་དབབ་པ་སྟེ། གནས་དབེན་པ་དང་། འདུ་འཛི་མེད་པ་ལ་དགའ་བ། མཚན་མ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་སྐྱིལ་ཀྲུང་བཅའ་སྟེ་འདུག་པ་ལ་སོགས་ཕྱག་ཆེན་སྔོན་འགྲོ་ལྟར་རོ།།

མཉམ་བཞག་ནི། ཡོད་མེད་སྣང་སྟོང་ཅི་ལ་ཡང་མི་སེམས་པར་འབད་རྩོལ་དང་བྲལ་བར་རང་བབ་བཞག་དགོས་ཏེ། ཏི་ལླི་པས།

མི་མནོ་མི་བསམ་མི་ཤེས་ཅིང་།།
མི་སྒོམ་མི་དཔྱད་རང་བབ་བཞག། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

རྗེས་ཐོབ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་མ་ལྟར་ལྟ་ཞིང་སྦྱིན་སོགས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཅི་ནུས་བསགས་པའོ།། དེ་ལྟར་སྒོམ་པ་དང་། མཉམ་རྗེས་གཉིས་ཀྱང་ཐ་མི་དད་དུ་འགྱུར་ཞིང་རློམ་སེམས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ།། དེ་ཡང་སྡུད་པ་ལས།

བདག་ཉིད་མཉམ་པར་བཞག་ཅིའམ་ལངས་ཞེས་རློམ་སེམས་མེད།།
ཅི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོངས་ཤེས་ཕྱིར།།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། ༡/༡༡

དེ་ལྟར་དོན་དམ་སྟོང་ཉིད་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དེའི་ངང་ལ་དར་ཅིག་ཙམ་གནས་པ་ནི། བསྐལ་པའི་བར་དུ། ཉན་པ་དང་། ཀློག་པ་དང་། འཆད་པ་དང་། ཁ་ཏོན་བྱས་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཇི་སྲིད་འཚོ་བའི་བར་དུ་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་སྦྱིན་པ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལྷ་སྒོམ་པ་དང་། སྔགས་བཟླས་པ་དང་། སྦྱིན་སྲེག་བྱེད་པ་དང་། ཕྱག་འཚལ་བ་དང་། མཆོད་པ་འབུལ་བ་དང་། སྡིག་པ་བཤགས་པ་དང་། གཏོར

མ་དང་། ཆོས་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་བྱས་པ་བས་བསོད་ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་ལ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ཀར་ཡང་འདིར་མ་འདུས་པ་མེད་དོ།། ཆོས་འབྱུང་བ་མེད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།

ཡུན་རིང་དུས་སུ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྲུང་བྱེད་ཅིང་།།
བསྐལ་པ་བྱེ་བར་བསམ་གཏན་བསྟེན་བྱས་ཀྱང་།།
ཡང་དག་དོན་གྱི་མཐའ་འདི་མ་རྟོགས་ན།།
བསྟན་པ་འདི་ལ་དེ་དག་གྲོལ་མི་འགྱུར།།
ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཆོས་འདི་སུས་ཤེས་པ།།
ནམ་ཡང་དེ་ནི་ཆོས་ཀུན་ཆགས་ཀྱི་འགྱུར།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཤེས་རབ་སྒོམས་པའི་རྟགས་ནི། དགེ་བ་ལ་བག་ཡོད་པ། ཉོན་མོངས་ཤས་ཆུང་བ། སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་རྗེ། སྒྲུབ་པ་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པ། གཡེང་བ་ཐམས་ཅད་སྤང་པ། ཚེ་འདི་ལ་མི་ཆགས་ཤིང་ཞེན་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ།།

ཤེས་རབ་ཀྱི་འབྲས་བུ། ཤེས་རབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི། མཐར་ཐུག་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་དང་། གནས་སྐབས་སུ་བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལས།

སངས་རྒྱས་སྲས་དང་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་ལྷ་རྣམས་དང་།།
འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་བདེ་སྐྱིད་ཆོས་རྣམས་ཇི་སྙེད་པ།།
དེ་ཀུན་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་མཆོག་ལས་བྱུང་།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། ༣༨/༥

ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད་པ། ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད་པར་དེ་ལྟར་དང་པོ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས། བསླབ་བྱ་དེ་དག་ལ་ནན་ཏན་བྱས་པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལམ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བགྲོད་པར་བྱེད་པ་ལ་དང་པོ་ལམ་ལྔའི་རྣམ་བཞག་བསྟན་པ་ལ། སྔོམ་ནི།

ཚོགས་ཀྱི་ལམ་དང་སྦྱོར་ལམ་དང་།།
མཐོང་བའི་ལམ་དང་སྒོམ་ལམ་དང་།།
ཡོངས་སུ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡི་ལམ།།
ལྔ་ཡིས་ལམ་རྣམས་ཡོངས་སུ་བསྡུས།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

ལམ་ལྔ་ནི། ཚོགས་ལམ་དང་། སྦྱོར་ལམ་དང་། མཐོང་ལམ་དང་། བསྒོམ་ལམ་དང་། ཡོངས་སུ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་རྣམས་ཡིན་ནོ།།

ཚོགས་ལམ། ཚོགས་ལམ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་དང་ལྡན་པས་དང་པོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས། དྲོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་དགེ་བ་ལ་འབད་པ་བྱེད་ཚད་རྣམས་ཡིན་ནོ།། དེ་དག་ཅིའི་ཕྱིར་ཚོགས་ལམ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དྲོད་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་སྣོད་དུ་རུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དགེ་བའི་ཚོགས་གསོགས་པར་བྱེད་པས་ན་ཚོགས་ལམ་ཞེས་བྱའོ།། ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུའི་གནས་སྐབས་སུ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་པ་བཞི་སྟེ། ལུས་དང་། ཚོར་བ་དང་། སེམས་དང་། ཆོས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞི་ཐོབ་པོ།། ཚོགས་ལམ་འབྲིང་གི་དུས་སུ་ཡང་དག་སྤོང་བ་བཞི་སྟེ། སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་སྐྱེས་པ་སྤོང་བ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། གཉེན་པོ་དགེ་བའི་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྐྱེས་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའོ།། ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོའི་དུས་སུ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། འདུན་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། སེམས་པ་དང་། དཔྱོད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་བསྒྲེད་དོ།།

སྦྱོར་ལམ། སྦྱོར་ལམ་ནི། ཚོགས་ལམ་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྗེས་ལ། བདེན་པ་བཞི་རྟོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ། དྲོད། རྩེ་མོ། བཟོད་པ། ཆོས་མཆོག་སྟེ། ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་རྣམ་བཞིའོ།། དེ་དག་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་སྦྱོར་ལམ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་དོན་གྱིས་སྦྱོར་ལམ་ཞེས་བྱའོ།། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། དྲོད་དང་རྩེ་མོའི་གནས་སྐབས། དད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། དྲན་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་ལྔ་དང་། བཟོད་པ་དང་ཆོས་མཆོག་གི་གནས་སྐབས།

དད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། དྲན་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ལྔ་ལྡན་ནོ།།

མཐོང་ལམ། མཐོང་ལམ་ནི། འཇིག་རྟེན་ཆོས་མཆོག་གི་རྗེས་ཐོག་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་བདེན་པ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་བཞི་བཞི་སྟེ། བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་ནོ།། དེ་དག་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་མཐོང་ལམ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྔོན་མ་མཐོང་བའི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་མཐོང་བས་ན་མཐོང་ལམ་ཞེས་བྱའོ།། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། དྲན་པ་དང་། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། དགའ་བ་དང་། ཤིན་སྦྱང་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། བཏང་སྙོམས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་ཐོབ་པོ།།

སྒོམ་ལམ། སྒོམ་ལམ་ནི། མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པའི་རྗེས་ཐོག་ནས་བཟུང་སྟེ། དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གཉིས་སོ།། འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་ལམ་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་བཞི་ཡིན་ལ། དེ་དག་བསྒོམ་པ་ལ་དགོས་པ་ནི། སྒོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་རྣམས་མགོ་གནོན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཚད་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའོ།།

འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒོམ་ལམ་ནི། བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་རྣམས་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ནི་ཆོས་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པ་རྣམས་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ནི་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ།། དེ་དག་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་སྒོམ་ལམ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མཐོང་ལམ་དུ་རྟོགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད

སྒོམ་པར་བྱེད་པས་ན་སྒོམ་ལམ་ཞེས་བྱའོ།། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། གནས་སྐབས་དེ་ན་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དེ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་། རྟོག་པ་དང་། ངག་དང་། ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་། འཚོ་བ་དང་། རྩོལ་བ་དང་། དྲན་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་ལྡན་ནོ།།

མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ། མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་ནི། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྗེས་ལ་སྐྱེས་པ་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ནོ།། དེ་དག་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། བསླབ་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཞིང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འགྲོ་བས་ན་མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་ཞེས་བྱའོ།། གནས་སྐབས་དེ་ན་མི་སློབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ནས། ཏིང་ངེ་འཛིན་པར་བརྒྱད་དང་། དེའི་སྟེང་མི་སློབ་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། མི་སློབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟེ་མི་སློབ་པའི་ཆོས་བཅུ་པོ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ།།

ལེའུ་བཅུ་དགུ་པ། ལེའུ་བཅུ་དགུ་པར་དེ་ལྟར་ལམ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ལ་ས་བཅུ་གསུམ་སྟེ། སྨོས་ན།

ལས་དང་པོ་དང་མོས་སྤྱོད་དང་།།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུ་དང་།།
སངས་རྒྱས་ས་སྟེ་དེ་ལྟར་ན།།
བཅུ་དང་གསུམ་གྱིས་ས་རྣམས་བསྡུས།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

ལས་དང་པོ་པའི་ས། ལས་དང་པོ་པའི་ས་ནི། རྒྱུད་མ་སྨིན་པ་སྨིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

མོས་སྤྱོད་ཀྱི་ས། མོས་སྤྱོད་ཀྱི་ས་ནི། སྦྱོར་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མོས་པར་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་པས་སོ།།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུ་ནི། ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ནས། ས་བཅུ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་གྱི་བར་ཡིན་ལ། ས་དང་པོ་ནི་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པའི

གནས་སྐབས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དངོས་སུ་རྟོགས་པའོ།། ས་གཉིས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་བཅུ་པའི་བར་ནི། སྒོམ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཏེ། ས་དང་པོར་རྟོགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པའོ།།

ས་དེ་དག་གི་སྤྱིའི་ཆོས་གསུམ་སྟེ། ངོ་བོ་ནི། ཆོས་བདག་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྲོགས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའོ།། སའི་ངེས་ཚིག་ནི། ས་དེ་དང་དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའམ་ས་གོང་མ་གོང་མ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་ན་ས་ཞེས་བྱའོ།།

ས་བཅུར་དབྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ས་བཅུར་ཕྱེ་བའོ།།

ས་བཅུ་པོའི་བྱེ་བྲག་གི་ཆོས་ནི། ས་བཅུ་པོ་རེ་རེ་ལ། མིང་གི་ཁྱད་པར་དང་། ངེས་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་དང་། ཡོངས་སྦྱོང་གི་ཁྱད་པར་དང་། ཉམས་སུ་བླང་བྱའི་ཁྱད་པར་དང་། རྣམ་པར་དག་པའི་ཁྱད་པར་དང་། རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་དང་། སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་དང་། སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་དང་། མཐུའི་ཁྱད་པར་ཏེ་ཁྱད་པར་དགུ་དགུས་ལེགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ནི། མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཏེ། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེས་པས་སྒོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྙིང་པོ་ལ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཅིག་ཅར་སྤོང་བའོ།།

དེ་ལྟར་ས་བཅུ་གསུམ་པོ་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་སྟེ། བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་དང་པོས་ནི་ལས་དང་པོ་པའི་ས་དང་། མོས་སྤྱོད་ཀྱི་སས་རྟག་ཏུ་འབད་པས་ཐོབ་ལ། གྲངས་མེད་གཉིས་པས་ནི། ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ནས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བའི་བར་ཐོབ་ལ། གྲངས་མེད་གསུམ་པས་ནི། ས་བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ་ནས་བཅུ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་བར་འདས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ།།

ལེའུ་ཉི་ཤུ་པ། ལེའུ་ཉི་ཤུ་པར་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྫོགས་དྲུག་གི་ལྷ་པ་འབྲས་བུ་རྫོགས

པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ས་ལམ་རྣམས་ཡོངས་སུ་བགྲོད་པར་གྱུར་པ་ལས་མངོན་པར་རྫོགས་པ་འཚང་རྒྱ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྡོམ་ནི།

རང་བཞིན་སྒྲ་དོན་དབྱེ་བ་དང་།།
རྣམ་བཞག་གྲངས་ངེས་མཚན་ཉིད་དང་།།
ཁྱད་པར་དང་ནི་དོན་བདུན་གྱིས།།
རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་རྣམས་བསྡུས།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན། རང་བཞིན་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྤྲངས་པས་སྤངས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པས་ཡེ་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའོ།།

དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཕུན་ཚོགས་ལ་བཞེད་པ་ཐ་དད་དེ། ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་ལ་རྣམ་རྟོག་ཀྱང་མངའ་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་མངའ་ཞེས་ཟེར། དེ་ཡང་ཡེ་ཤེས་དེ་མདོར་བསྡུ་ན་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་དོན་དམ་མཁྱེན་པ་སྟེ། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐར་ཕྱུག་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོངས་སུ་སྒོམ་པ་ལས་ཡུལ་གྱི་སྤྲོས་པ་མ་ལུས་པར་བཅད་ནས་བློའི་འཇུག་པ་མཐའ་དག་རབ་ཏུ་ཞི་བའོ།།

ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀུན་རྫོབ་ཐ་སྙད་པའི་དོན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་མཁྱེན་པ་ཡིན་ཏེ། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་བཅོམ་པས་ཤེས་རབ་ཆེན་པོར་འགྱུར། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་ཚོགས་དུས་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་དོན་མཐའ་དག་སྐྱུ་རུ་ར་ལྷན་པ་ལག་མཐིལ་དུ་བཞག་པ་ལྟར་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཡིན་པར་འདོད།

ཡང་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་ལ་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་དོན་དམ་མཁྱེན་པ་ནི་མངའ་ལ། ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ཀུན་རྫོབ་མཁྱེན་པ་ནི་མི་མངའ། དེ

ལྟར་མཁྱེན་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལ་མ་མཁྱེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མཁྱེན་རྒྱུ་ཀུན་རྫོབ་མེད་པས་དེ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་ལ། ཀུན་རྫོབ་སྣང་བ་འདི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པས། འཇིག་རྟེན་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་པར་ཟད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ལ་ལྟོས་ནས་མེད་པས་དེ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་མེད་པར་འདོད་པ་སོགས་འདོད་པ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཀྱི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བཤད་ཀྱང་།།

དོན་ལ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དངོས་ནི་ཆོས་སྐུ་ཡིན་ལ། ཆོས་སྐུ་ནི་ནོར་བ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའམ་རང་བཞིན་ལོག་པ་ཙམ་ཞིག་ལ་དེ་སྐད་དུ་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ཆོས་སྐུ་སྐྱེ་མེད་སྤྲོས་བྲལ་ཡིན། དེ་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་གྱུར་པ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པ་དང་། ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པ་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པས་གདུལ་བྱའི་སྣང་བ་ཡང་འཇོག་པ་ཡིན། རྗེ་བཙུན་མི་ལས་ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་བྱ་བ་དང་། དེ་ལྟར་ཤེས་པ་བཟོ་བཅོས་མ་ཐོག་པ་འདི་ལ་ཡོད་མེད་དམ་རྟག་ཆད་སོགས་ཚིགས་དང་བློ་ལས་འདས་པ་འདི་རང་ཡིན། འདི་ལ་ཅི་ལྟར་བརྗོད་ཀྱང་འགལ་བ་མ་ཡིན་པས། ཡེ་ཤེས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། མཁས་སུ་རེ་བའི་བློས་བྱས་པས་སངས་རྒྱས་རང་ལ་ཞུས་ཀྱང་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ཅིག་གསུང་དུ་ཡོད་མི་སྙམ། ཆོས་སྐུ་བློ་འདས་སྐྱེ་མེད་སྤྲོས་བྲལ་ཡིན། ང་ལ་མ་དྲི། སེམས་ལ་ལྟོས་དང་དེ་འདྲ་ཅིག་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲ་དོན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་ནི། མ་རིག་པ་གཉིད་དང་འདྲ་བ་ལས་སངས་ནས། ཤེས་བྱ་ལ་བློ་རྒྱས་པས་ན་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱའོ།།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུའི་དབྱེ་བ། སངས་རྒྱས་ལ་དབྱེ་ན་སྐུ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ་ཆོས་སྐུ་དང་། ལོངས་སྐུ་དང་། སྤྲུལ་སྐུའོ།། སྐུ་གཉིས་དང་། བཞི་དང་། ལྔ་སོགས་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་སྐུ་གསུམ་པོ་དེ་རང་དུ་འདུས་པ་ཡིན་ནོ།།

སྐུ་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག། སྐུ་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་བཤད་པ་ལ། ཆོས་སྐུ་ནི་སངས་རྒྱས་དངོས་ཡིན་ལ། གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ནི་ཆོས་སྐུའི་བྱིན་རླབས་དང་། གདུལ་བྱའི་སྣང་བ་དང་། སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་གསུམ་འཛོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

སྐུའི་གྲངས་ངེས། སྐུ་གསུམ་གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། དགོས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིན
ཏེ། རང་དོན་དུ་ཆོས་སྐུ་དང་། གཞན་དོན་དུ་གཟུགས་སྐུ་རྣམ་གཉིས་ཡིན་ནོ།། དེ་ལ་ཆོས
སྐུ་དེ་ཐོབ་ནས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་རྟེན་ཡིན་པས། སྟོབས་དང་མི་འཇིགས་པ་ལ
སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཐོས་པ་བཞིན་དུ་འདུ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།། གཞན
དོན་གཟུགས་སྐུ་རྣམ་གཉིས་དག་པའི་གདུལ་བྱའི་ངོར་ལ་ལོངས་སྐུ་དང་། མ་དག་པའི
གདུལ་བྱའི་ངོར་ལ་སྤྲུལ་སྐུའོ།།

སྐུའི་མཚན་ཉིད། སྐུ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པ་ལ། ཆོས་སྐུ་ནི། ཆོས་དབྱིངས
སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པས། ནོར་བ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའམ། འཁྲུལ་ངོར་སྣང་བའི
རང་བཞིན་ལོག་པ་ཙམ་ཞིག་ལ། ཆོས་སྐུ་ཞེས་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དོན་གྱི
ངོ་བོ་ལ་ཆོས་སྐུ་དང་། ཆོས་སྐུའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་གྲུབ་པ་གང་ཡང་མི་མངའ་བའི
ཕྱིར་རོ།། ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་མཉམ་པ་སོགས་མཚན་ཉིད་བརྒྱད་ལྡན་དུ་གསུངས། ལོངས་སྐུ
ཡང་འཁོར་དང་ཞིང་ལ་སོགས་པ་མཚན་ཉིད་བརྒྱད་དང་ལྡན་པ་དང་། སྤྲུལ་སྐུ་ཡང་རྟེན
དང་། རྒྱུ་དང་། ཞིང་སོགས་མཚན་ཉིད་བརྒྱད་ལྡན་དུ་གསུངས་སོ།།

སྤྲུལ་སྐུ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། བཟོའི་སྤྲུལ་སྐུ་ནི། པི་ཝང་ལེན་པ་ལ་སོགས་བཟོ་སྣ་ཚོགས
དཔེ་མེད་པར་མཁས་ཤིང་སྤྱོད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་སྐུ་ནི་རི་བོང་ལ་སོགས་ལུས་དམན་པ་སྣ
ཚོགས་ཀུང་ལེན་པ་དང་། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ནི་དགའ་ལྡན་ནས་གཤེགས་པ་དང་ལྷུམས་སུ
བཞུགས་པ་ནས། ཞི་བ་ཆེན་པོར་གཤེགས་པའི་བར་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སྟོན་པའོ།།

སྐུ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར། སྐུ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་གསུམ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད
ཆོས་དབྱིངས་ཐ་དད་མེད་པ། དགོངས་པ་ཐ་དད་མེད་པ་འཕྲིན་ལས་ཐུན་མོང་དུ་གྱུར་པ
མཉམ་པའི་ཁྱད་པར་དང་། སྐྱེ་འགག་དང་བྲལ་བ། ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱུན་ཆད་པ་མེད
པ་དང་། རིགས་མཐུན་རྒྱུན་ཆད་ཀུང་འདུལ་བྱ་འཚམས་པའི་དུས་ལས་མི་ཡོལ་བར་འབྱུང
བའི་ཕྱིར་རྟག་པའི་ཁྱད་པར་དང་། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དག་པས་ཆོས་སྐུ་དང་། ཉོན་སྒྲིབ

དག་པས་ལོངས་སྐུ་དང་། ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དག་པས་སྤྲུལ་སྐུ་སྣང་བ་སྟེ་སྣང་བའི་ཁྱད་པར་རོ།།

ལེའུ་ཉེར་གཅིག་པ། ལེའུ་ཉེར་གཅིག་པ་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྨོན་དྲུག་གི་དྲུག་པ་འཕྲིན་ལས་རྟོག་མེད་འགྲོ་དོན་མཛད་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། འོ་ན་དང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད། བར་དུ་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དང་། མཐར་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་བསལ་ཞིང་བདེ་བ་སྒྲུབ་པའི་དོན་ཕོ་ན་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ལ་རྣམ་རྟོག་དང་འབད་རྩོལ་མི་མངའ་བར་འདུག་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱུང་ངམ་སྙམ་ན། སངས་རྒྱས་ལ་འབད་རྩོལ་དང་རྣམ་རྟོག་མི་མངའ་བཞིན། འགྲོ་དོན་ལྷུན་གྲུབ་དང་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་འབྱུང་བ་ལ་སྨོས་ཏེ།

སྐུ་ནི་རྟོག་མེད་འགྲོ་དོན་མཛད།།
དེ་བཞིན་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱང་ནི།།
རྟོག་པ་མེད་པར་འགྲོ་དོན་མཛད།།
གསུམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་འཕྲིན་ལས་བསྡུས།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

སྐུ་རྟོག་མེད་འགྲོ་དོན་མཛད་པ། སྐུ་རྣམ་རྟོག་མེད་བཞིན་འགྲོ་དོན་མཛད་པ་ནི། དཔེར་ན་ལྷ་དབང་བརྒྱ་སྦྱིན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་ན་བཞུགས་པ་ལ། ཁང་བཟང་དེ་བཻ་ཌཱུརྻའི་རང་བཞིན་དག་ཅིང་དྭངས་པ་ཡིན་པས། བརྒྱ་སྦྱིན་གྱི་འཁོར་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཁང་བཟང་གི་ཕྱི་རོལ་དུ་སྣང་བས། ས་གཞི་ལ་གནས་པའི་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་གཞན་དག་གིས་མཐོང་ནས་དེད་ཀྱང་མྱུར་དུ་འདི་ལྟར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྨོན་ལམ་འདེབས་ཤིང་དགེ་བའི་ལས་ལ་འབད་པས་ཤི་འཕོས་ནས་དེར་སྐྱེའོ།། གཟུགས་བརྙན་དེ་ལ་རྣམ་རྟོག་མེད་ཅིང་གཡོ་བ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་མཚན་དཔེ་བརྒྱན་པ། འཆགས་པ་བཞེངས་པ་དང་བཞུགས་པ་སོགས་ཆོས་འཕྲུལ་སྣ་ཚོགས་མཛད་པ་མཐོང་ནས་དེ་ལ་དད་ཅིང་འདུན་ཏེ། མཐར་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཀྱང་། དེ་ལྟར་སྐུར་སྣང་བ་དེ་ནི་རྣམ་རྟོག་མེད་ཅིང་གཡོ་བ་མེད་དོ།།

གསུང་རྟོག་མེད་འགྲོ་དོན་མཛད་པ། གསུང་རྣམ་རྟོག་མེད་པས་འགྲོ་དོན་མཛད་པ་ནི། དཔེར་ན། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སྔོན་གྱི་དཀར་པོའི་ལས་ཀྱི་མཐུ་ཡིས་གྲུབ་པ། རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་སྟེང་ན་ལྷའི་རྔ་ཆོས་ཀྱི་ཤུགས་འཆང་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ་རྣམ་རྟོག་མེད་བཞིན་དུ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པའོ། ཞེས་སོགས་སྐད་ཀྱི་བག་མེད་པའི་ལྷ་རྣམས་དགེ་བའི་ལས་སྒྲུབ་པ་ལ་བསྐུལ་ལོ།། དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གིས་འབད་རྩོལ་དང་བྲལ་ཞིང་རྟོག་དཔྱོད་མེད་ཀྱང་སྐལ་ལྡན་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་འཚམས་པའི་ཆོས་སྟོན་ཏོ།།

ཐུགས་རྟོག་མེད་འགྲོ་དོན་མཛད་པ། ཐུགས་རྣམ་རྟོག་མེད་པས་འགྲོ་དོན་མཛད་པ་ནི། དཔེར་ན། དབྱར་གྱི་དུས་ན་འབད་རྩོལ་མེད་པར་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྲིན་ཚོགས་ཏེ། རྣམ་རྟོག་མེད་པར་ཆར་ས་ལ་བབས་ནས་ལོ་ཏོག་ལ་སོགས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་བསྐྱེད་དོ།། དེ་བཞིན་དུ་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྣམ་རྟོག་མེད་པར་ཆོས་ཀྱི་ཆར་གདུལ་བྱ་ལ་བབས་པས་དགེ་བའི་ལོ་ཏོག་སྨིན་པར་བྱེད་དོ།།

དེ་བཞིན་དུ། ཚངས་པ་དང་། ཉི་མ་དང་། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་དང་། བྲག་ཅ་དང་། ནམ་མཁའ་དང་། ས་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་རྟོག་མེད་པར་འགྲོ་དོན་མཛད་པའི་དཔེ་བསྟན་ཏོ།།

འདི་ལྟར་དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་གྱི་བསྡུས་དོན་རྫོགས་སོ།།

ལེའུ་དང་པོ་རྒྱུ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ།

༄༅། །དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་[1]བཞུགས་སོ།། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།

མཆོད་བརྗོད་དང་བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་བ།

རྒྱལ་དང་དེ་སྲས་རྣམས་དང་དམ་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་།།
དེའི་ཡང་རྩ་བར་གྱུར་པ་བླ་མ་ལ་བཏུད་ནས།།
ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལྟ་བུའི་དམ་ཆོས་རིན་ཆེན་འདི།།
[3]མི་ལ་རྗེ་ཡི་དྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གཞན་དོན་དུ་བྲི།།

འཁོར་བ་དང་མྱང་འདས་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན། སྤྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གཉིས་སུ་འདུས་སོ།། དེ་ལ་འཁོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན། རྣམ་པ་འཁྲུལ་པ་ཡིན། མཚན་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་དུ་ཤར་བ་ཡིན་ནོ།། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན། རྣམ་པ་འཁྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་ཅིང་ཡལ་བ་ཡིན། མཚན་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་ནོ།།

འཁོར་བ་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་འཁྲུལ་ཚུལ། དེ་ལ་འཁོར་བར་འཁྲུལ་པ་འདི་ཡང་སུ་འཁྲུལ་ན། ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་ལོ།། གཞི་ཅི་ལས་འཁྲུལ་ན། སྟོང་པ་ཉིད་ལས་འཁྲུལ་ལོ།། རྒྱུ་ཅི་ལས་འཁྲུལ་ན། མ་རིག་པ་ཆེན་པོས་འཁྲུལ་ལོ།། ཚུལ་ཇི་ལྟར་འཁྲུལ་ན། འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་འཁྲུལ་ལོ།། དཔེ་ཇི་ལྟར་འཁྲུལ་ན། གཉིད་དང་རྨི་ལམ་ལྟར་འཁྲུལ་ལོ།། དུས་ནམ་ནས་འཁྲུལ་ན། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁྲུལ་ལོ།། འཁྲུལ་པ་ལ་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་ན། སྡུག་བསྔལ་འབའ་ཞིག་ལ་སྤྱོད་དོ།། འཁྲུལ་པ་ཡེ

---

[1] ཅེས་ བཀའ་ཕྱག་ཆུ་བོ་གཉིས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་བཤད་པ། འབྲུག ཐེག་པ ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ་གྱི་བཤད་པ། [3] སི་ཁྲིད་ བླ་མའི་གསུང་ལ

ཤེས་སུ་ནམ་འགྱུར་ན། བླ་མེད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ཅ་ན་འགྱུར་རོ།། འཁྲུལ་པ་ལ་རང་སངས ཡོད་དམ་སྙམ་ན། འཁོར་བ་མཐའ་མེད་པར་གྲགས་པ་དེ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ན་འཁོར་བ འདི་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ལུགས་སམ། སྡུག་བསྔལ་ཆེ་ཚོད་དམ། ཡུན་གྱི་རིང་ལུགས་སམ། རང གྲོལ་མེད་ལུགས་དེ་ལྟར་ལགས་པས། དུས་དེ་རིང་ནས་བཟུང་སྟེ་བླ་མེད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཅི ཐོབ་ལ་འབད་འཚལ་ལོ།། དེ་ལྟར་འབད་པ་ལ་ཅི་དགོས་ཤེ་ན།

བསྟན་བཅོས་ཀྱིའི་དོན་མདོར་བསྟན་པ། སྡོམ་ནི།

རྒྱུ་དང་རྟེན་དང་རྐྱེན་དང་ནི།།
ཐབས་དང་འབྲས་བུ་འཕྲིན་ལས་ཏེ།།
བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྡོམ་དྲུག།
བློ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ།། ཞེས་པ་སྟེ།

བླ་མེད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དེའི་རྒྱུ་དང་། དེ་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དང་། དེ་བསྒྲུབ་པ་ལ བསྐུལ་བའི་རྐྱེན་དང་། དེ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་དང་། དེ་གྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་དང་། དེ་གྲུབ ནས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྣམས་ཤེས་དགོས་པའོ།། དེ་དག་རིམ་པར་བསྟན་པ་ནི།

རྒྱུ་ནི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་སྟེ།།
རྟེན་ནི་མི་ལུས་རིན་ཆེན་མཆོག།
རྐྱེན་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡིན།།
ཐབས་ནི་དེ་ཡི་གདམས་ངག་སྟེ།།
འབྲས་བུ་རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ།།
འཕྲིན་ལས་རྟོག་མེད་འགྲོ་དོན་མཛད།། ཅེས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ།།

དེ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ལུས་རྣམ་བཞག་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ།།

རྒྱུ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་བསྟན་པ། ད་ནི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་འཆད་དོ།། དེ་ལ་དང་པོ། རྒྱུ་ནི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་སྟེ།། ཞེས་པ་ནི། འོ་ན་འཁོར་བ་འཁྲུལ་པའི་རང་བཞིན་འདི

ལས་གྲོལ་ནས། བླ་མེད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་དགོས་པ་དེ། བདག་ཅག་ལ་སོགས་པ་གང་ཟག་དམན་པ་དག་གིས་འབད་པ་བྱས་ཀྱང་ཐོབ་པར་ཅང་འགྱུར་རམ་སྙམ་ན། འབད་པས་བསྒྲུབས་ན་བྱང་ཆུབ་ཅིས་ཏེ་མི་ཐོབ་སྟེ། བདག་ཅག་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ལྟར་ཡང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས།

བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོས་འགྲོ་ཀུན་ཡོངས་ལ་ཁྱབ།། ཅེས་གསུངས་སོ།།

མདོ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཆུང་ལས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་ཡིན་ནོ།།[༡] ཞེས་དང་། མདོ་སྡེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་ལས་ཀྱང་། དཔེར་ན་འོ་མ་ལ་མར་གྱིས་ཁྱབ་པར་གནས་སོ།། དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་གནས་སོ།། ཞེས་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་།

དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་ལ།།
ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་དག་གྱུར་པ།།
དེ་བཞིན་གཤེགས་ཉིད་དེ་ཡི་ཕྱིར།།
འགྲོ་ཀུན་དེ་ཡི་སྙིང་པོ་ཅན།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༦ / ༣༧

འོ་ན་རྒྱུ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཅན་ཡིན་ཞེ་ན། ཆོས་སྐུ་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་ཡོད་པས། སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུད་བླ་མ་ལས།

རྫོགས་སངས་སྐུ་ནི་འཕྲོ་ཕྱིར་དང་།།

---

༡ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ཐ། དེབ་གྲངས། ༡༣༠ ཤོག ༡༡༣ ན།

དེ་བཞིན་ཉིད་དབྱེར་མེད་ཕྱིར་དང་།།
རིགས་ཡོད་ཕྱིར་ན་ལུས་ཅན་ཀུན།།
རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་སྙིང་པོ་ཅན།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡/༣༨

དེ་ལ་དང་པོ་ཆོས་སྐུ་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ལ་ཁྱབ་པ་ཞེས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ནི་ཆོས་སྐུ་ཡིན་ལ། ཆོས་སྐུ་ནི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་དེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་། སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཅན་ཡིན་པའོ།། ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པ་ཞེས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་བཟང་ངན་ནམ། ཆེ་ཆུང་ངམ། མཐོ་དམན་གྱི་དབྱེ་བ་མེད་པས་ན་ཡང་། སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཅན་ཡིན་པའོ།། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་ཡོད་པ་ཞེས་པ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཿརྣམ་པ་ལྔ་གནས་ཏེ། གང་ཞེ་ན།

རིགས་རྣམ་པ་ལྔ། སྡོམ་ནི།

རིགས་ཆད་རིགས་དང་མ་ངེས་རིགས།།
ཉན་ཐོས་རིགས་དང་རང་རྒྱལ་རིགས།།
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ཏེ།།
ལྔས་ནི་སངས་རྒྱས་རིགས་ཅན་བསྡུས།། ཞེས་པའོ།།

རིགས་ཆད་ཀྱི་རིགས། དེ་ལ་རིགས་ཆད་ཀྱི་རིགས་ནི། གང་དག་ཁྲེལ་མེད་པ། ངོ་ཚ་མེད་པ། སྙིང་རྗེ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་མཚན་ཉིད་དྲུག་ལྡན་དུ། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གསུངས་པ་དེ་དག་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ།

འཁོར་བའི་སྐྱོན་རྣམས་མཐོང་ཡང་སྐྱོ་བ་ཅུང་ཟད་མེད།།
སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་ཐོས་ཀྱང་དད་པ་ཅུང་ཟད་མེད།།
ཁྲེལ་མེད་ངོ་ཚ་མེད་ཅིང་སྙིང་རྗེ་ཅུང་ཟད་མེད།།
སྡིག་པ་ལྷག་པར་སྤྱོད་ལ་འགྱོད་པ་ཅུང་ཟད་མེད།།

མེད་དྲུག་འཇོམ་ལ་སངས་རྒྱས་སྐལ་པ་མེད།། ཅེས་གསུངས་པའོ།།

མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་།

ལ་ལ་གཅིག་ཏུ་ཉེས་པ་སྤྱོད་ངེས་ཡོད།།
ལ་ལ་དཀར་པོའི་ཆོས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་བཅོམ།།
ལ་ལ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་དགེ་བ་མེད།།
དཀར་པོ་དམན་པ་ཡོད་པ་རྒྱུ་དང་བྲལ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༣ / ༡༡

ལར་རྟགས་དེ་དག་དང་ལྡན་པ་རིགས་ཆད་དུ་གསུངས་པ་དེ་ཡང་། འཁོར་བར་ཡུན་རིང་དུ་འཁོར་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱིས། གཏན་ནས་བྱང་ཆུབ་མི་ཐོབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འབད་པ་བྱས་ན་ངེས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་སྙིང་རྗེ་པདྨ་དཀར་པོའི་མདོ་ལས། ཀུན་དགའ་བོ། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་སྐལ་པ་མེད་པ་ཞིག་གིས། སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་ནས་ཐ་ན་མེ་ཏོག་གཅིག་ནམ་མཁའ་ལ་འཐོར་ན་ཡང་། དེ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་ཏེ།། མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་གླུས་པ་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཐས་བཏུགས་པར་ང་སྨྲོའོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན། མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་ནི། རྐྱེན་ལ་རག་ལས་པ་ཅན་ཏེ། གང་དག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའམ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་གྲོགས་པོ་དང་འགྲོགས་པའམ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མདོ་སྡེ་མཐོང་ན་ཉན་ཐོས་ལ་དད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་སུ་གྱུར་ནས་ཉན་ཐོས་སུ་མངོན་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རང་རྒྱལ་ལམ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྐྱེན་དག་དང་ཕྲད་ན། རང་རྒྱལ་ལམ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ཡིན་ནོ།།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ནི། གང་དག་འཁོར་བ་ལ་འཇིགས་པ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་དད་པ། སྙིང་རྗེ་ཆུང་བ་དེ་དག་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ།

---

༡ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ཆ། དེབ་གྲངས། ༡༡༡ ཤོག ༤༧ ན།

འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་ནས་འཇིགས།།
མྱ་ངན་འདས་ལ་མངོན་པར་དད།།
སེམས་ཅན་དོན་ལ་མི་དགའ་བ།།
རྟགས་གསུམ་ལྡན་པ་ཉན་ཐོས་རིགས།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ནི། གང་དག་རྟགས་དེ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་ང་རྒྱལ་ཆེ་བ་དང་། སློབ་དཔོན་གསང་བ་དང་། གཅིག་པུར་དབེན་པ་ལ་དགའ་བ་དེ་དག་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ།

སྲིད་པས་སྐྱོ་ཞིང་མྱ་ངན་འདས་ལ་སྤྲོ།།
སྙིང་རྗེ་ཆུང་ཞིང་ལྷག་པར་ང་རྒྱལ་ཆེ།།
སློབ་དཔོན་གསང་ཞིང་གཅིག་པུར་འདུག་ལ་དགའ།།
མཁས་པས་རང་རྒྱལ་རིགས་སུ་ཤེས་པར་བྱ།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཉན་རང་གི་རིགས་དེ་གཉིས། ཐེག་པ་དེ་གཉིས་ལ་ཞུགས་ནས། རང་རང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཀྱང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དངོས་མ་ཡིན་ནོ།། འོ་ན་དེའི་ཚེ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་གནས་ན། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ལ་བརྟེན་ནས། ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱིས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་བཟུང་ནས་གནས་སོ།། འོན་ཀྱང་དེའི་ཚེ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡོད་པས། དེ་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན་ནོ།། འོ་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དངོས་མིན་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལམ་དེ་གཉིས་སྟོན་པ་མི་རིགས་ཤེ་ན། རིགས་ཏེ། དཔེར་ན་འཛམ་བུའི་གླིང་ནས་ཚོང་པ་དག་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོར་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ལེན་དུ་འགྲོ་བ་ལ། བར་སྐབས་སུ་འབྲོག་དགོན་པ་ཆེན་པོར་ངལ་ཞིང་ཆད་ནས། བདག་གིས་ནོར་བུ་མི་ལོན་སྙམ་སྟེ། ཕྱིར་ལྡོག་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་ལ་དེད་དཔོན་ཆེན་པོའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས། གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་ཅིག་དེར་སྤྲུལ་ནས་ངལ་བསོར་འཇུག་པ་ལྟར། སེམས་ཅན་སྙིང་སྟོབས་ཆུང་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཐོས་ནས་དངངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་བསྒྲུབ་པ་འདི་ཉོན་མོངས་སོ།། བདག་གིས་མི་ནུས་སོ་སྙམ་ནས་མི་འཇུག་པའམ། ཕྱིར

ལྷོག་པ་རྣམས་ལ་ཉན་རང་གི་ལམ་འདི་གཉིས་བསྟན་ནས། ཉན་རང་གི་གོ་འཕང་དུ་དལ་བསོར་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ།། དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་ལས་ཀྱང་།

དེ་བཞིན་ཉན་ཐོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་།།
མྱ་ངན་འདས་ཐོབ་འདུ་ཤེས་ཏེ།།
རྒྱལ་བས་གསུངས་པ་དེ་དག་ལ།།
མྱ་ངན་མ་འདས་དེ་དལ་བསོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༥/༧༨

སེམས་ཅན་དེ་དག་ཉན་རང་གི་གོ་འཕང་དུ་དལ་བསོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མཁྱེན་ནས་དེ་དག་སངས་རྒྱས་བསྒྲུབ་པ་ལ་བསྐུལ་བའོ།། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་བསྐུལ་ན། སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱིས་བསྐུལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐུགས་ཀྱིས་འོད་ཟེར་སྤྲོས་པས། ཉན་རང་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ཅན་དེ་དག་ལ་རེག་པ་ཙམ་གྱིས། ཟག་མེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སད་པར་བྱེད་དོ།། དེ་ནས་སྐུའི་སྣང་བ་བསྟན་ཏེ། གསུང་གིས་འདི་སྐད་དུ། དགེ་སློང་དག་ཁྱེད་དེ་ཙམ་གྱིས་བྱ་བ་བྱས་པ་མ་ཡིན། བྱེད་པ་བྱས་པ་མ་ཡིན། ཁྱེད་ཀྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དགེ་སློང་དག་ད་ནི་ཁྱེད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཉེ་བར་སྒྱུར་གྱིས་ལྟོས་ཤིག་རྟོགས་ཤིག་ཅེས་བསྐུལ་བའོ།། དེ་ཉིད་དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལས་ཚིགས་སུ་བཅད་དེ་ཡང་གསུངས་པ།

དགེ་སློང་ཁྱེད་ཅག་དེ་ཕྱིར་དེ་རིང་དས།།
འདི་ཙམ་གྱིས་ནི་མྱ་ངན་མི་འདའ་སྟེ།།
ཁྱེད་ཅག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཕྱིར།།
བརྩོན་འགྲུས་ལྷབས་ཆེན་དམ་པ་བསྐྱེད་པར་གྱིས།།
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་འགྱུར།།
ཞེས་གསུངས་སོ།། ༧/༡༠༧ - ༡༠༨

དེ་ལྟར་བསྐུལ་བས་ཉན་རང་དེ་དག་དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་སེམས་བསྐྱེད་དེ། བསྐལ་པ

དཔག་ཏུ་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་སྤྱད་ནས་འཚང་རྒྱ་བ་ཡིན་ནོ།། འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་དུ་བཤད་ལ། དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལས་ཀྱང་།

ཉན་ཐོས་དེ་དག་མྱ་ངན་མ་འདས་ཏེ།།
དེ་དག་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་རབ་སྤྱད་ནས།།
ཉན་ཐོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་འགྱུར།།
ཞེས་གསུངས་སོ།། ༥/ ༨༨

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ནི་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྡོམ་ནི།

དབྱེ་བ་ངོ་བོ་རྣམ་གྲངས་དང་།།
གཞན་ལས་ཁྱད་འཕགས་རྒྱུ་མཚན་དང་།།
རྣམ་པ་རྟགས་དང་དོན་དྲུག་གིས།།
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་བསྟུས་སོ།། ཞེས་པ་སྟེ།

ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ། དེ་ལ་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པའི་རིགས་དང་། ཡང་དག་པར་བསྒྲུབས་པའི་རིགས་སོ།།

ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ། རིགས་དེ་དག་སོ་སོའི་ངོ་བོ་འཆད་པ་ལ། དང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པའི་རིགས་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའོ།། ཡང་དག་པར་བསྒྲུབས་པའི་རིགས་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་སྔོན་དགེ་བའི་རྩ་བ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ཐོབ་པ་དེའོ།། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐལ་བ་ཅན་ཡིན་ནོ།།

ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས། རིགས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། རིགས་ཞེས་ཀྱང་བྱ། ས་བོན་ཞེས་ཀྱང་བྱ། ཁམས་ཞེས་ཀྱང་བྱ། རང་བཞིན་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ།།

ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཉན་རང་རྣམ

གཉིས་ཀྱི་རིགས་ནི་དམན་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་བྱང་བ་ཙམ་གྱིས་རིགས
རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ॥ ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ནི་མཆོག་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ
པ་གཉིས་ཆར་བྱང་བས་རིགས་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ॥ དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེན
པོའི་རིགས་དེ་རིགས་ཐམས་ཅད་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་བླ་ན་མེད་པ་ཡིན་ནོ॥

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ། རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི། རིགས་སད་པ་དང་། མ་སད
པའོ॥ དེ་ལ་རིགས་སད་པ་ནི། འབྲས་བུ་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་རྟགས་དམིགས
པའོ॥ རིགས་མ་སད་པ་ནི། འབྲས་བུ་ཡང་དག་པར་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་རྟགས་མ
དམིགས་པའོ॥ འོ་ན་རིགས་དེ་རྐྱེན་ཅིས་སད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། འགལ་བའི་རྐྱེན་དང་ནི
བྲལ། མཐུན་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཟིན་ན་ནི་རིགས་སད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལས་བཟློག་ན་རིགས
མི་སད་པར་གནས་སོ॥ དེ་ལ་འགལ་བའི་རྐྱེན་བཞི་སྟེ། མི་ཁོམ་པར་སྐྱེས་པ་དང་། བག
ཆགས་མེད་པ་དང་། ལོག་པར་ཞུགས་པ་དང་། སྒྲིབ་པའི་ཉེས་པའོ॥ མཐུན་པའི་རྐྱེན
གཉིས་ཏེ། ཕྱི་དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་གཞན་གྱི་རྐྱེན་དང་། ནང་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ
དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་ལ་སོགས་པའོ॥

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་རྟགས། རིགས་ཀྱི་རྟགས་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིགས
མཚོན་པར་བྱེད་པའི་མཚན་མ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། ཆོས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བློ་ལྡན་གྱི॥
རིགས་ནི་མཚན་མ་དག་ལས་ཤེས॥
དུ་བ་ལས་ནི་མེར་ཤེས་དང་॥
ཆུ་སྐྱར་ལས་ནི་ཆུ་བཞིན་ནོ॥[1] ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ॥

འོ་ན་མཚན་མ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གཉེན་པོ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ལུས་ངག་རང་བཞིན་གྱིས་འཇམ
པ་དང་། སེམས་གཡོ་སྒྱུ་ཤས་ཆུང་བ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་བྱམས་ཤིང་དྭངས་པ་དག་ཡིན

[1] ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས་ ཁ། དེབ་གྲངས། ༤༣ ཤོག ༡༥༧ བ།

ནོ།། དེ་ལྟར་ཆོས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས།

མི་རྩུབ་བརླང་པ་མ་ཡིན་ལ།།
གཡོ་དང་སྒྱུ་ནི་རྣམ་སྤངས་ཤིང་།།
སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་རབ་དྭངས་པ།།
དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཡང་ན་སྦྱོར་བ་ཅི་བྱེད་ཀྱི་སྔོན་རོལ་ནས་སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་བ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་མོས་པ་དང་། དཀའ་བ་སྤྱོད་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་དུ་བཟོད་པ་དང་། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡང་དག་པར་སྤྱོད་པའོ།། དེ་ལྟར་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

སྦྱོར་བའི་སྔོན་དུ་སྙིང་རྗེ་དང་།།
མོས་པ་དང་ནི་བཟོད་པ་དང་།།
དགེ་བ་ཡང་དག་སྤྱོད་པ་ནི།།
རིགས་ཀྱི་རྟགས་སུ་ཤེས་པར་བྱ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༣/ ༥

རིགས་དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ཉེ་བ་དང་རིང་བའི་རྒྱུ་བསྟན་པ། དེ་ལྟར་ན་རིགས་ལྔ་པོ་དེ་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཡོད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ།། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱང་མཐར་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པས་ན་རིང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ།། རིགས་མ་ངེས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ཉེ་བའི་རྒྱུ། ཁ་ཅིག་རིང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ།། རིགས་ཆད་པའི་རིགས་ཀྱང་། ཡུན་རིང་བ་ལ་དགོངས་པ་ཙམ་ལས། གཏན་ནས་བྱང་ཆུབ་མི་ཐོབ་པ་མིན་པས་ཤིན་ཏུ་རིང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ།། དེས་ན་སེམས་ཅན་ལ་རིགས་དེ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་། སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཅན་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་གྱིས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ།།

སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་དཔེ། དེ་ཡང་དཔེ་ཇི་ལྟར་ཡོད་ན།

---

[1] ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས་ ཁ། དེབ་གྲངས། ༥༣ ཤོག ༡༧༨ ན།

ལེའུ་གཉིས་པ་རྟེན་མི་ལུས་རིན་ཆེན།

༄༅། །རྟེན་ནི་མི་ལུས་རིན་ཆེན་མཆོག། ཅེས་པ་ལ། འོ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཅན་ཡིན་ན། དམྱལ་བ་ཡི་དྭགས་ལ་སོགས་པ་ལྔ་ཆར་གྱིས་སངས་རྒྱས་བསྒྲུབ་ཏུ་ནུས་པ་ཅིག་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ། ལུས་དལ་འབྱོར་རྣམ་གཉིས་དང་ལྡན་པ། སེམས་དད་པ་རྣམ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་འདི། སངས་རྒྱས་བསྒྲུབ་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཏུ་བཟང་ངོ་། དེ་འཆད་པ་ལ། སྡོམ་ནི།

དལ་བ་དང་ནི་འབྱོར་བ་དང་།།
ཡིད་ཆེས་འདོད་དང་དད་པ་སྟེ།།
ལུས་ནི་གཉིས་དང་སེམས་ནི་གསུམ།།
དོན་ལྔ་ཡིས་ནི་རྟེན་མཆོག་བསྡུས།། ཞེས་པ་སྟེ།

དལ་བ་བརྒྱད་བསྟན་པ། དེ་ལ་དལ་བ་ནི་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བའོ།། མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ནི། མདོ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ལས།

དམྱལ་བ་ཡི་དྭགས་དུད་འགྲོ་དང་།།
ཀླ་ཀློ་ཚེ་རིང་ལྷ་དང་ནི།།
ལོག་ལྟ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྟོང་པ།།
ལྐུགས་པ་འདི་དག་མི་ཁོམ་བརྒྱད།།[1] ཅེས་གསུངས་སོ།།

མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད། འདི་དག་ཇི་ལྟར་མི་ཁོམ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དམྱལ་བ་ནི་རྟག་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡི་དྭགས་ནི་སེམས་འཚིག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དུད་འགྲོ་ནི་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་གསུམ་ཆར་ཡང་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་། ཁྲེལ་མེད་པས་རྒྱུད་མ་རུངས་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཉམས་སུ

---

[1] སྤྱོད་འཇུག་དཀའ་འགྲེལ་ནང་ལུང་དྲངས།

ལེན་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པ་ཡིན་ནོ།། ལྷ་ཚེ་རིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འདུ་ཤེས་མེད་པ་སྟེ། དེར་འཇུག་པའི་རྣམ་ཤེས་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྒྱུན་ཆད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པ་ཡིན་ནོ།། ཡང་ན་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་རང་ཡིན་ཏེ། མི་ལ་ལྟོས་ན་ལྷ་ཚེ་རིང་བའི་ཕྱིར་རོ།། ཡང་ན་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀུང་མི་ཁོམ་པ་ཡིན་ཏེ། གནས་སྐབས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་ནས་དགེ་བ་ལ་འབད་པ་མི་ཁོམ་པས་སོ།། དེ་བས་ན་ད་ལྟ་མིའི་སྡུག་བསྔལ་བག་ཙམ་པ་འདི་ལ་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་བ་སྐྱེ་བར་ཕྱུར། རང་གི་ང་རྒྱལ་ཞི་བར་འགྱུར། སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། སྡིག་པའི་ལས་ལ་འཛེམ་ཞིང་དགེ་བ་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་རོ།། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་།

གཞན་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཡོན་ཏན་ནི།།
སྐྱོ་བས་དྲེགས་པ་སེལ་བ་བྱེད།།
འཁོར་བ་ལ་ནི་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ།།
སྡིག་ལ་འཛེམ་ཞིང་དགེ་ལ་དགའ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༦/༢༡

དེ་ལྟར་ན་འགྲོ་བ་རིགས་བཞི་ལ་དལ་བ་མེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།། མི་ཡིན་དུ་ཟིན་ཡང་། ཀླ་ཀློ་ནི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དང་ཐྲད་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ།། ལོག་ལྟ་ཅན་ནི་དགེ་བ་ལ་མཐོ་རིས་དང་ཐར་པའི་རྒྱུར་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྐྱེས་པ་ནི། བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། ལྐུགས་པ་ནི་ལེགས་པར་བཤད་པ་དང་ཉེས་པར་བཤད་པའི་ཆོས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ལྟར་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་དང་བྲལ་བ་ནི་དལ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱའོ།།

འབྱོར་བ་བཅུ། འབྱོར་བ་ནི། རང་གི་འབྱོར་པ་ལྔ་དང་། གཞན་གྱི་འབྱོར་པ་ལྔ་སྟེ་བཅུའོ།།

རང་འབྱོར་ལྔ། དེ་ལ་རང་གི་འབྱོར་བ་ལྔ་ནི། ཇི་སྐད་དུ།

མི་ཉིད་དབུས་སྐྱེས་དབང་པོ་ཚང་།།

ལས་མཐའ་མ་ལོག་གནས་ལ་དད།།[1] ཅེས་པ་རྣམས་སོ།།

དེ་ལ་ ༡. མི་ཉིད་ནི། མི་རྣམས་དང་སྐལ་པ་མཉམ་པ་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པའོ།། ༢. ཡུལ་དབུས་སུ་སྐྱེས་པ་ནི། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ལ་བརྟེན་དུ་ཡོད་པའི་སར་སྐྱེས་པའོ།། ༣. དབང་པོ་ཚང་བ་ནི། གླེན་པ་དང་ལྐུགས་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། དགེ་བའི་ཆོས་བསྒྲུབ་པའི་སྐལ་པ་ཡོད་པའོ།།༤. གནས་ལ་དད་པ་ནི། སྟོན་པས་གསུངས་པའི་དམ་ཆོས་འདུལ་བ་དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལ་དད་པའོ།།༥. ལས་ཀྱི་མཐའ་མ་ལོག་པ་ནི། ཚེ་འདི་ལ་མཚམས་མེད་པའི་ལས་མ་བྱས་པའོ།།

གཞན་འབྱོར་ལྔ། གཞན་གྱི་འབྱོར་བ་ལྔ་ནི། ༡. སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་དང་། ༢. དམ་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་དང་། ༣. ཆོས་བསྟན་པ་རྣམས་གནས་པ་དང་། ༤. ཆོས་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དང་།༥. གཞན་གྱི་ཕྱིར་སྙིང་བརྩེ་བར་བྱེད་པ་ཡོད་པའོ།། དེ་ལྟར་རང་གཞན་གཉིས་ཀྱི་བཅུ་པོ་དེ་དག་དང་ལྡན་པ་ནི་འབྱོར་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱའོ།།

དལ་འབྱོར་འཛོམ་པ་ལ་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་པ། དེ་ལྟར་དལ་འབྱོར་རྣམ་གཉིས་འཛོམ་པ་དེ་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་ནོ།།འི་ཕྱིར་དེ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་སྟེ།།རྙེད་པར་དཀའ་བས་ན་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱའོ།།ཕན་འདོགས་ཆེ་བས་ན་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱའོ།།

དལ་འབྱོར་རྙེད་པར་དཀའ་བ། དེ་ལ་རྙེད་པར་དཀའ་བ་ནི།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་ལས།

མིར་གྱུར་པ་ནི་དཀའ་བ་སྟེ།།
མི་སྲོག་ཐོབ་པའང་དཀའ་བ་ཡིན།།

---

[1] ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ ཛོ། དེབ་གྲངས། ༤༠༣༦ ཤོག ༣ པ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྨོན་ལམ ཐེམས་སྐས་མ། ཤློ་ཀ ༣

དམ་པའི་ཆོས་ཐོབ་དཀའ་བ་སྟེ།།
སངས་རྒྱས་འབྱུང་བའང་དཀའ་བ་ཡིན།།[༡] ཞེས་གསུངས་པ་དང་།

སྙིང་རྗེ་པདྨ་དཀར་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། མིར་སྐྱེ་བ་ནི་རྙེད་པར་དཀའ། དལ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའང་རྙེད་པར་དཀའ། སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བའང་རྙེད་པར་དཀའ། དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པའང་རྙེད་པར་དཀའ། ཡང་དག་པའི་སྨོན་ལམ་ཡང་རྙེད་པར་དཀའ་བ་ལགས་སོ། ཞེས་གསུངས་སོ།།

འཕགས་པ་སྡོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ལས་བཟློག་པའང་རྙེད་པར་དཀའ། མིར་འགྱུར་བ་ཡང་རྙེད་པར་དཀའ། དལ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་རྙེད་པར་དཀའ།། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་ཡང་རྙེད་པར་དཀའ། དབང་པོ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་ཡང་རྙེད་པར་དཀའ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉན་པ་ཡང་རྙེད་པར་དཀའ། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དང་འགྲོགས་པ་ཡང་རྙེད་པར་དཀའ། ཡང་དག་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱང་རྙེད་པར་དཀའ། ཡང་དག་པའི་ཚུལ་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཉེ་བར་བསྒྲུབ་པ་ཡང་རྙེད་པར་དཀའ། ཡང་དག་པའི་འཚོ་བ་ཡང་རྙེད་པར་དཀའ། མིའི་འཇིག་རྟེན་ན་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པའང་རྙེད་པར་དཀའ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་།

དལ་འབྱོར་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་རྙེད་པར་དཀའ།། ཞེས་གསུངས་སོ། ༡/༨

དེ་ཡང་དཔེ་ཇི་ལྟར་རྙེད་པར་དཀའ། གང་ཟག་གང་གིས་རྙེད་པར་དཀའ། རྒྱུ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་རྙེད་པར་དཀའ་ཞེ་ན། དེ་ལ་དཔེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས།

དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་བཅོམ་ལྡན་གྱིས།།
རྒྱ་མཚོ་ཆེར་གཡེངས་གཉའ་ཤིང་གི།
བུ་གར་རུས་སྦལ་མགྲིན་ཆུད་ལྟར།།

---

༡ ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས་ ག དེབ་གྲངས། ༥༦ ཤོག ༦༧ བ།

མི་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ཐོབ་དཀའ་གསུངས་ ॥ ཞེས་པ་ལྟར། ༨/༣༠

གང་ནས་གསུངས་ན་ཡང་དག་པའི་ལུང་ལས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ས་ཆེན་པོ་འདི་ཆུ་འབའ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ལ། དེར་མི་གཅིག་གིས་གཉའ་ཤིང་བུ་ག་གཅིག་པ་ཅིག་བོར་བ་རླུང་གིས་ཕྱོགས་བཞིར་འཕྱོའོ॥ དེ་ན་རུས་སྦལ་ལོང་བ་ལོ་སྟོང་ཕྲག་དུ་མ་ཐུབ་པ་ཞིག་ ༡ ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ॥ གང་ཟག་ནི་དན་སོང་གསུམ་དུ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྙེད་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ॥ དེས་རྒྱུ་རྐྱེན་ཅིའི་ཕྱིར་རྙེད་པར་དཀའ་ན། དལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་ནི་རྒྱུ་དགེ་བ་བསགས་པས་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། ངན་སོང་གསུམ་དུ་སྐྱེས་པས་ནི་དགེ་བའི་ལས་གསོག་མི་ཤེས་པར་རྟག་ཏུ་སྡིག་པ་འབའ་ཞིག་ལ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ॥ དེས་ན་ངན་སོང་གསུམ་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་སྡིག་པ་ཤས་ཆུང་བ་དང་། ལན་གྲངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བའི་ལས་བསགས་པ་ཅིག་གིས་རྙེད་པ་ཡིན་ནོ॥

དལ་འབྱོར་ཕན་འདོགས་ཆེ་བ། ཕན་འདོགས་པ་ཆེ་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས།

སྐྱེས་བུ་དོན་གྲུབ་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ལ॥ ཞེས་གསུངས་ཏེ། ༡/༨

དེ་ལ་སྐྱེས་བུ་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་དུ། ཤུ་ཏུ་ཀྵ་ཟ་བ་ཡིན་ལ། ཤུ་ཏུ་ཀྵའི་སྒྲ་ནི་སྟོབས་སམ་ནུས་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། དལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་ལ་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་སྒྲུབ་པའི་སྟོབས་སམ་ནུས་པ་ཡོད་པས་སྐྱེས་བུ་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ॥ དེ་ཡང་ནུས་པ་རབ་འབྲིང་གསུམ་ཡོད་པས། སྐྱེས་བུ་ཡང་རབ་འབྲིང་གསུམ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ॥

སྐྱེས་བུ་གསུམ་བསྟན་པ། དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མ་ལས།

ཆུང་དུ་འབྲིང་དང་མཆོག་གྱུར་པའི॥
སྐྱེས་བུ་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ॥ ཞེས་གསུངས་སོ॥ ཤློ་ཀ ༣

༡ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ཕ། འཕགས་པ་མི་རྟོག་རྟོགས་ཀྱི་མདོ། དེབ་གྲངས། ༣༦༦ ཤོག ༣༠༣ ན།

དེ་ཡང་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུ་ལ་རང་ཉིད་ངན་སོང་དུ་མི་ལྟུང་བར་ལྷ་མི་ཐོབ་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་སྐད་ཡང་།

གང་ཞིག་ཐབས་ནི་གང་དག་གིས།།
འཁོར་བའི་བདེ་བ་ཙམ་དག་ལ།།
རང་ཉིད་དོན་དུ་གཉེར་བྱེད་པ།།
སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་ཐ་མར་ཤེས།། ཅེས་གསུངས་སོ།།[1]

སྐྱེས་བུ་འབྲིང་ལ་རང་ཉིད་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་ནས་ཞི་བདེའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་སྐད་ཡང་།

སྲིད་པའི་བདེ་ལ་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཤིང་།།
སྡིག་པའི་ལས་ལས་བཟློག་བདག་ཉིད།།
གང་ཞིག་རང་ཞི་ཙམ་དོན་གཉེར།།
སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་འབྲིང་ཞེས་བྱ།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།།

སྐྱེས་བུ་རབ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་སྐད་ཡང་།

རང་རྒྱུད་གཏོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས།།
གང་ཞིག་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཀུན།།
ཡང་དག་ཟད་པར་ཀུན་ནས་འདོད།།
སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་མཆོག་ཡིན་ནོ།།[3] ཞེས་གསུངས་སོ།།

དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ། ཡང་ཕན་འདོགས་པ་ཆེ་བར

---

༡ བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན། ཤློ་ཀ ༣
༢ བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན། ཤློ་ཀ ༤
༣ བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན། ཤློ་ཀ ༥

སློབ་དཔོན་ཙན་དྲ་གོ་མིའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་།

གང་ཞིག་ཐོབ་ནས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚོ་མཐར་འབྱིན་ཞིང་།།
བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་ས་བོན་དགེ་བའང་འདེབས་བྱེད་པ།།
ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་བས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་ཆེས་ལྷག་པའི།།
མི་ཉིད་དེ་ནི་སུ་ཞིག་འབྲས་བུ་མེད་པར་བྱེད།།
སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཆེན་མི་ཡིས་རྟེད་པ་གང་ཡིན་པའི།།
ལམ་དེ་ལྷ་དང་ཀླུ་ཡིས་མི་རྟེད་ལྷ་མིན་དང་།།
མཁའ་ལྡིང་རིག་འཛིན་མིའམ་ཅི་དང་ལྟོ་འཕྱེས་མིན།།༡ ཞེས་གསུངས་ཏེ།

དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་འདིས་མི་དགེ་བ་སྤོང་ནུས་པ། དགེ་བ་བསྒྲུབ་ནུས་པ། འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་བརྒལ་ནུས་པ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ལ་བསྒྲོད་ནུས་པ། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ནུས་པ་ཡིན་ནོ།། དེས་ན་ལྷ་དང་ཀླུ་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བ་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་བས་ཀྱང་ལྷག་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ན་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་འདི་རྟེད་པར་དཀའ་ཞིང་ཕན་འདོགས་ཆེ་བས་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱའོ།།

དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་འཇིག་པ་ཤིན་ཏུ་སླ་ཚུལ། དེ་ལྟར་རྟེད་པར་དཀའ་ཞིང་ཕན་འདོགས་པ་ཆེ་ཡང་འཇིག་པར་ཤིན་ཏུ་སླ་སྟེ། ཚེ་སྲོག་ལ་གསོས་མ་འདེབས་མཁན་ནི་མེད། འཆི་བའི་རྐྱེན་ནི་མང་། དུས་སྐད་ཅིག་མ་ནི་མི་སྡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས།

དེ་རིང་ཁོ་ན་མི་འཆི་ཞེས།།
བདེ་བར་འདུག་པ་རིགས་མ་ཡིན།།
བདག་ནི་མེད་པར་འགྱུར་བའི་དུས།།

༡ ཨ་པར། སྲིད་ཡིག དེ། དེབ་གྲངས། ༩༡༨༣ ཤོག ༥༠ ན།

དེ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱུང་།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༣/༥༩

དེས་ན་རྙེད་པར་དཀའ་ཆོད་དམ། འཇིག་པར་སླ་ཆོད་དམ། ཕན་འདོགས་ཆེ་ཆོད་དེ་ལྟར་ལགས་པས། ལུས་ལ་གྲུ་ཡི་འདུ་ཤེས་བཞག་ལ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཅི་སྒྲོལ་བྱེད་དགོས་སོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

མི་ཡི་གྲུ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི།།
སྡུག་བསྔལ་ཆུ་བོ་ཆེ་ལས་སྒྲོལ།།
གྲུ་འདི་ཕྱིས་ནས་རྙེད་དཀའ་བས།།
རྨོངས་པ་དུས་སུ་གཉིད་མ་ལོག།[1] ཅེས་གསུངས་སོ།།

ལུས་ལ་འོག་རྟའི་འདུ་ཤེས་བཞག་ལ། འཁོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་འཕྲང་ལས་ཅི་ཐར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

མི་ལུས་གཙང་མའི་རྟ་ཞོན་ནས།།
འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་འཕྲང་ལས་བྲོས།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

ལུས་ལ་གཡོག་གི་འདུ་ཤེས་བཞག་ལ་དགེ་བའི་ལས་ལ་བཀོལ་བར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

མི་འོ་ཅོག་གི་ལུས་འདི་ནི།།
བཀོལ་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་ཟད།།[2] ཅེས་གསུངས་སོ།།

དད་པ་གལ་ཆེ་བ་བསྟན་པ། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་དད་པ་དགོས་ཏེ། དད་པ་མེད་ན་དཀར་པོའི་ཆོས་རྒྱུད་ལ་མི་སྐྱེ་གསུང་། དེ་ལྟར་ཡང་། འཕགས་པ་ཆོས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས།

དད་པ་མེད་པའི་མི་རྣམས་ལ།།
དཀར་པོའི་ཆོས་རྣམས་མི་སྐྱེ་སྟེ།།
ས་བོན་མེ་ཡིས་ཚིག་པ་ལ།།

---

༡ སྤྱོད་འཇུག ༧/༡༤ ༢ སྤྱོད་འཇུག ༥/༦༦

སྨུ་གུ་སྔོན་པོ་ཇི་བཞིན་ནོ།།[1] ཞེས་གསུངས་པ་དང་།

སངས་རྒྱས་ཕལ་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།

སྲིད་པའི་གནས་ཅན་དད་པ་ཆུང་བ་ཡིས།།
སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ཤེས་པར་མི་ནུས་སོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེས་ན་དད་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། འཕགས་པ་རྒྱ་ཆེ་རོལ་པ་ལས་ཀྱང་། བཀའ་སྩལ་པ། ཀུན་དགའ་བོ། དད་པ་ལ་སྦྱོར་བར་གྱིས་ཤིག འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསོལ་བ་འདེབས་པའོ།[3] །ཞེས་གསུངས་སོ།།

དད་པའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ། འོ་ན་དད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་ན། དད་པ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་དེ། ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ། འདོད་པའི་དད་པ། དང་བའི་དད་པའོ།།

ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ། དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་ནི། ཡུལ་ལས་དང་འབྲས་བུ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུས་འདོད་ཁམས་ཀྱི་བདེ་བ་འབྱུང་བར་ཡིད་ཆེས། མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུས་འདོད་ཁམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བར་ཡིད་ཆེས། མི་གཡོ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་བདེ་བ་འབྱུང་བར་ཡིད་ཆེས། ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་སྡུད་པས། སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཐོབ་པར་ཡིད་ཆེས་པའོ།།

འདོད་པའི་དད་པ། འདོད་པའི་དད་པ་ནི། བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་ཉིད་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་མཐོང་ནས།། དེ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་གུས་པ་དང་ལྡན་པས་ལམ་ལ་སློབ་པའོ།།

དང་བའི་དད་པ། དང་བའི་དད་པ་ནི། ཡུལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ

[1] ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས། ། དེབ་གྲངས། ༥༣ ཤོག ༡༧༦ ན།
[3] ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ཁ། དེབ་གྲངས། ༦༥ ཤོག ༨༦ བ།

ཡིན་ཏེ། ལམ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དང་། ལམ་དུ་གྱུར་པ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང་། ལམ་སྒྲུབ་པའི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པ་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ལ་མོས་ཤིང་གུས་ལ་སེམས་དང་བའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་ཆོས་མངོན་པ་ལས། དད་པ་གང་ཞེ་ན། ལས་དང་། འབྲས་བུ་དང་། བདེན་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་ལ་མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། འདོད་པ་དང་། སེམས་དང་བའོ། [1] །ཞེས་གསུངས་སོ།། ཡང་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས།

འདུན་དང་ཞེ་སྡང་འཇིགས་པ་དང་།།
རྨོངས་པས་གང་ཞིག་ཆོས་མི་འདའ།།
དེ་ནི་དད་པ་ཅན་ཞེས་བྱ།།
ངེས་པར་ལེགས་པའི་སྣོད་མཆོག་ཡིན།། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ༡/༨

འདུན་པས་ཆོས་ལས་མི་འདའ་བ། དེ་ལ་འདུན་པས་ཆོས་ལས་མི་འདའ་བ་ནི། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་ཆོས་མི་གཏོང་བ་སྟེ། དཔེར་ན་གཞན་ཞིག་གིས་ན་རེ། ཁྱོད་ལ་ཟས་ནོར་རམ། བུད་མེད་དམ། རྒྱལ་སྲིད་ལ་སོགས་པའི་བྱ་དགའ་ཆེན་པོ་སྟེར་གྱི་ཆོས་ཐོང་ཟེར་ཡང་མི་གཏོང་བའོ།།

ཞེ་སྡང་གིས་ཆོས་ལས་མི་འདའ་བ། ཞེ་སྡང་གིས་ཆོས་ལས་མི་འདའ་བ་ནི། ཁོང་ཁྲོ་བའི་ཕྱོགས་ནས་ཆོས་མི་གཏོང་བ་སྟེ། དཔེར་ན་གཞན་ཞིག་གིས་བདག་ལ་སྔར་ཡང་གནོད་པ་ཆེན་པོ་བྱས་ལ། ད་རུང་ཡང་གནོད་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་དུ་བྱུང་ཡང་ཆོས་མི་གཏོང་བའོ།།

འཇིགས་པས་ཆོས་ལས་མི་འདའ་བ། འཇིགས་པས་ཆོས་ལས་མི་འདའ་བ་ནི། བྲེད་པའི་ཕྱོགས་ནས་ཆོས་མི་གཏོང་བ་སྟེ། དཔེར་ན་འགའ་ཞིག་ན་རེ། ཁྱོད་ཆོས་མི་གཏོང་ན་དཔའ་བོ་སུམ་བརྒྱ་བསྐྱལ་ནས། ཉིན་རེ་བཞིན་ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་ལས་ཤ་སྲང་ལྔ་ལྔ་གཅོད་ཟེར་ཡང་ཆོས་མི་གཏོང་བའོ།།

རྨོངས་པས་ཆོས་ལས་མི་འདའ་བ། རྨོངས་པས་ཆོས་ལས་མི་འདའ་བ་ནི། མི་ཤེས་པའི

---

[1] ཆོས་མངོན་མཛོད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པའི་སློ་ཀ། ༣༥

ཕྱོགས་ནས་ཆོས་མི་གཏོང་བ་སྟེ། དཔེར་ན་འགའ་ཞིག་ན་རེ། ལས་མི་བདེན། འབྲས་བུ་མི་བདེན། དཀོན་མཆོག་གསུམ་མི་བདེན། ཁྱོད་ཆོས་བྱས་ནས་ཅི་བྱེད། ཆོས་ཞོག་ཟེར་ཡང་ཆོས་མི་གཏོང་བའོ།། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་བཞི་དང་ལྡན་པ་དེ་དད་པ་ཅན་ཡིན། དེས་ལེགས་པ་བསྒྲུབ་པའི་སྣོད་མཆོག་ཡིན་ནོ།།

དད་པའི་ཕན་ཡོན། དེ་ལྟར་དད་པ་དེ་དག་ཡོད་ན་ཕན་ཡོན་དཔག་ཏུ་མེད་དེ། སྐྱེས་བུ་མཆོག་གི་སེམས་སྐྱེ་བ་ཡིན། མི་ཁོམ་པ་རྣམས་སྤོང་བ་ཡིན། དབང་པོ་རྣོ་ཞིང་གསལ་བ་ཡིན། ཚུལ་ཁྲིམས་མི་ཉམས་པ་ཡིན། ཉོན་མོངས་པ་འཇོམ་པ་ཡིན། བདུད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་འདའ་བ་ཡིན། ཐར་པའི་ལམ་རྙེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། དགེ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསོག་པ་ཡིན། སངས་རྒྱས་མང་པོ་མཐོང་བ་ཡིན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་རློབ་པ་ཡིན། དེ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་འབྱུང་ངོ་།། དེ་ལྟར་ཡང་དཀོན་མཆོག་ཏ་ལ་ལའི་གཟུངས་ལས།

རྒྱལ་དང་རྒྱལ་བའི་ཆོས་ལ་དད་གྱུར་ཞིང་།།
སངས་རྒྱས་སྲས་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་དད་བྱེད་པ།།
བྱང་ཆུབ་བླ་ན་མེད་ལ་དད་གྱུར་ན།།
སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་སྐྱེའོ།།[1] ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།།

ཡང་དད་པ་ཡོད་ན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱང་དེའི་དྲུང་དུ་བྱོན་ནས་ཆོས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ།། དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་ལས། དེ་ལྟར་དད་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྣོད་དུ་རིག་ནས་། དེའི་དྲུང་དུ་གཤེགས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཡང་དག་པར་སྟོན་ཏོ།། ཞེས་སོ།། དེ་ལྟར་ན་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་ལུས་དལ་འབྱོར་རྣམ་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པ། སེམས་དད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་དེ། བླ་མེད་ཀྱི་བྱང

༡ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ པ། དེབ་གྲངས། ༡༨༥ ཤོག ༦༣ བ།

ཆུབ་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ནོ།།

དམ་པའི་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས།
རྟེན་གྱི་ལེའུ་སྟེ་གཉིས་པའོ།། །།

ལེའུ་གསུམ་པ་རྐྱེན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན།

༄༅། །རྐྱེན་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡིན།། ཞེས་པ་ལ། དེ་ལྟར་རྟེན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་ཡང་། རྐྱེན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མ་བསྐུལ་ན། སྔར་གྱི་བྱ་བ་ངན་པ་ལ་གོམས་ཤིང་། བག་ཆགས་བརྟས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་དཀའོ།། དེས་ན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པར་བྱའོ།། སྡོམ་ནི།

འཐད་པ་དང་ནི་དབྱེ་བ་དང་།།
བྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་།།
བསྟེན་པའི་ཐབས་དང་ཕན་ཡོན་ཏེ།།
ལྔ་ཡིས་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་བསྡུས།། ཞེས་པའོ།།

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་དགོས་པའི་འཐད་པ། དེ་ལ་དང་པོ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་དགོས་པའི་འཐད་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། ལུང་དང་། རིགས་པ་དང་། དཔེའོ།།

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་དགོས་པའི་ལུང་། དེ་ལ་ལུང་ནི། འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལས།

སློབ་མ་བཟང་པོ་བླ་མ་གུས་ལྡན་དེ་དག་གིས།།
བླ་མ་མཁས་པ་དག་ལ་རྟག་ཏུ་བསྟེན་པར་བྱ།།
ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་ལས་འབྱུང་།།
ཞེས་གསུངས་སོ།། སྡོ་ཀ ༡༣༠

འཕགས་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་ཀྱང་། འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འདོད་པས། དང་པོ་ཉིད་དུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དག་ལ་བསྟེན་པར་བྱ། བསྟེན་པར་བྱ། བསྙེན་བཀུར་བར་བྱའོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་དགོས་པའི་རིགས་པ། རིགས་པ་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན

པ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་དགོས་པའི་དམ་བཅའ། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཚོགས་གསོག་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་སྦྱོངས་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་གཏན་ཚིགས་སོ།། མཐུན་པའི་དཔེ་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་བཞིན་ནོ།། བཟློག་པའི་དཔེ་རང་སངས་རྒྱས་བཞིན་ནོ།། དེའི་དོན་བཤད་ན། བདག་ཅག་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་གསོག་དགོས་ཤིང་། དེ་གསོག་པའི་ཐབས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཤེས་བྱས་བསྡུས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སྦྱོང་དགོས་ལ། དེ་སྦྱོང་བའི་ཐབས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་རག་ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་དགོས་པའི་དཔེ། དཔེ་ནི། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་ལམ་རྒྱུས་མེད་ལ་འགྲོ་དུས་ཀྱི་ལམ་མཁན་ལྟ་བུའམ། །འཇིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ལ་འགྲོ་དུས་ཀྱི་སྐྱེལ་མ་ལྟ་བུའམ།། ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་ལས་རྒལ་དུས་ཀྱི་མཉན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ།།

དཔེ་དང་པོ། དེ་ལ་དཔེ་དང་པོ་བཤད་ན། ལམ་རྒྱུས་མེད་ལ་འགྲོ་བའི་ཚེ་ལམ་མཁན་མེད་ན། ལམ་ནོར་དོགས་དང་། གོལ་དོགས་དང་། འཕྱར་དོགས་ཡོད་དོ།། ལམ་མཁན་དང་འགྲོགས་ན་ལམ་ནོར་དོགས་དང་། གོལ་དོགས་དང་། འཕྱར་དོགས་མེད་དེ་གོམ་པ་ཆུད་མ་ཟོས་པར་བསྒྲིམས་སར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་རོ།། དེ་བཞིན་དུ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་ནས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འགྲོ་བ་ལ། ལམ་མཁན་དང་འདྲ་བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མེད་ན། མུ་སྟེགས་པའི་ལམ་དུ་ནོར་དོགས་ཡོད། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དུ་གོལ་དོགས་ཡོད། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་དུ་འཕྱར་དོགས་ཡོད། ལམ་མཁན་དང་འདྲ་བའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་འགྲོགས་ན། ལམ་ལ་ནོར་དོགས་དང་། གོལ་དོགས་དང་། འཕྱར་དོགས་མེད་པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ཕྱིན་པར་འགྱུར་རོ།། དེ་ལྟར་ཡང་དཔལ་འབྱུང་གི་རྣམ་ཐར་ལས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་དུ་འཇུག་པས་ལམ་མཁན་ལྟ་བུའོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

---

[1] ཨ་པར། ཕལ་ཆེན་ ཨ། དེབ་གྲངས། ༤༤ ཤོག ༣༨༦ ན།

དཔེ་གཉིས་པ། དཔེ་གཉིས་པ་བཤད་ན། འཇིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ནི་ཆོམ་རྐུན་ནམ། གཅན་གཟན་ལ་སོགས་པའི་འཚེ་བ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལ་འགྲོ་བའི་ཚེ་སྐྱེལ་མ་མེད་ན། ལུས་སམ་སྲོག་གམ་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཉེ་ཝོ་བྱུང་དོགས་ཡོད་ལ། སྐྱེལ་མ་བཙན་པོ་དང་འགྲོགས་ན་ཉེ་ཝོ་མེད་པར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་རོ།། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གསོག་ཅིང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འགྲོ་བ་ལ་སྐྱེལ་མ་དང་འདྲ་བའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མེད་ན། ཆོམ་རྐུན་དང་འདྲ་བའི་ནང་གི་རྣམ་རྟོག་གམ་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཕྱིའི་བདུད་དང་ལོག་འདྲེན་ལ་སོགས་པས་དགེ་བའི་ནོར་འཕྲོགས་དོགས་ཡོད། བདེ་འགྲོའི་སྲོག་གཅོད་དོགས་ཡོད་དོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

ཉོན་མོངས་ཆོམ་རྐུན་ཚོགས་འདི་ནི།།
གླགས་རྙེད་གྱུར་ན་དགེ་འཕྲོག་ཅིང་།།
བདེ་འགྲོའི་སྲོག་ཀྱང་གཅོད་པར་བྱེད།།[༡] ཅེས་གསུངས་སོ།།

སྐྱེལ་མ་དང་འདྲ་བའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་མ་བྲལ་ན་དགེ་བའི་ནོར་མི་འཆོར། བདེ་འགྲོའི་སྲོག་མི་ཆད་པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ཕྱིན་པར་འགྱུར་རོ།། དེ་ལྟར་ཡང་དཔལ་འབྱུང་གི་རྣམ་ཐར་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསོད་ནམས་ཐམས་ཅད་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བསྲུངས་པའོ།།[༢] ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དགེ་བསྙེན་མ་མི་གཡོ་བའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཀྱང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ནི་བདག་ཅག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གནས་སུ་ཕྱིན་པར་སྐྱེལ་བས་སྐྱེལ་མ་ལྟ་བུའོ།།[༣] ཞེས་གསུངས་སོ།།

དཔེ་གསུམ་པ། དཔེ་གསུམ་པ་བཤད་ན། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བའི་ཚེ་མཉན་པ་མེད་པར་གྲུ་འམ་གཟིངས་སུ་ཞུགས་ཀྱང་། ཕར་ཀར་མི་ཕྱིན་པར་ཆུ་ཉིད་དུ་བྱིང་བའམ། ཆུ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱེར་བར་འགྱུར་ལ། མཉན་པ་ཡོད་ན་དེའི་འབད་རྩོལ་གྱིས་ཕར་ཀར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་རོ།།

---

༡ སྤྱོད་འཇུག ༥/༣༥

༢ ཨ་པར། ཕལ་ཆེན ཨ། དེབ་གྲངས། ༨༨ ཤོག ༣༥༨ པ།

༣ ཨ་པར། ཕལ་ཆེན ཨ། དེབ་གྲངས། ༨༨ ཤོག ༣༦ པ།

དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་རྒལ་བའི་ཚེ། མཉན་པ་དང་འདྲ་བའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མེད་ན། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གྲུ་གཟིངས་ལ་ཞུགས་ནས་ཕྱིན་ཡང་། འཁོར་བ་ཉིད་དུ་བྱིང་ཞིང་འཁོར་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ཁྱེར་རོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

སྐྱ་བ་འཛིན་པ་མེད་པར་ནི།།
གྲུ་ཡིས་ཕ་རོལ་ཕྱིན་མི་འགྱུར།།
ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རབ་རྫོགས་ཀྱང་།།
བླ་མ་མེད་ན་སྲིད་མཐར་མིན།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེས་ན་མཉན་པ་དང་འདྲ་བའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པར་བྱས་ན་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྐམ་སར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་རོ།། དེ་ལྟར་ཡང་སྡོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་འཁོར་བའི་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་ལས་སྒྲོལ་བས་ན་མཉན་པ་ལྟ་བུའོ།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།། དེ་བས་ན་ལམ་མཁན་ནམ་སྐྱེལ་མའམ། མཉན་པ་ལྟ་བུའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པར་བྱའོ།།

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་དབྱེ་བ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་དབྱེ་བ་ནི་བཞི་སྟེ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ས་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུའོ།།

རང་གི་གནས་སྐབས་དང་སྦྱར་ཏེ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ། དེ་དག་ཀྱང་རང་གི་གནས་སྐབས་དང་སྦྱར་ཏེ། རང་ལས་དང་པོ་པའི་དུས་སུ་སངས་རྒྱས་དང་ས་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་[3]བསྟེན་པའི་ནུས་པ་མེད་པས། དགེ་བའི

༡ ཨ་པར། དབུ་མ གི། དེབ་གྲངས། ༣༩༣༥ ཤོག ༣༤༣ བ།
༢ ཨ་པར། ཕལ་ཆེན ཨ། དེབ་གྲངས། ༨༨ ཤོག ༣༤༨ ན།
༣ རྟུམ་ བརྟེན།

བཤེས་གཉེན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་[1]བསྟེན་པའོ།། རང་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཐལ་ཆེར་དག་ཙ་ན། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ས་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་[1]བསྟེན་པར་ནུས་པའོ།། རང་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཡན་ཆད་ལ་གནས་ཙ་ན། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ལ་[1]བསྟེན་པར་ནུས་པའོ།། རང་ས་ཆེན་པོ་ལ་གནས་ཙ་ན། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ལ་[1]བསྟེན་པར་ནུས་པའོ།། དེ་ལྟར་བཞི་ལས་རང་ལ་དྲིན་གང་ཆེ་ན། བདག་ཅག་དང་པོ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་མུན་ཁང་ན་འདུག་པའི་ཚེ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གོང་མ་རྣམས་བསྟེན་པ་ཐབས། ཞལ་མཐོང་བ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་ལས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་མཇལ་བས། དེའི་གསུང་གི་སྒྲོན་མེས་ལམ་སྣང་བར་བྱས་ནས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གོང་མ་རྣམས་དང་མཇལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་ནངས་ཀྱི་དྲིན་ཆེ་བ་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཡིན་ནོ།།

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བཞིའི་མཚན་ཉིད། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བཞི་པོ་དེའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་ནི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སྤངས་པས་ནི་སྤངས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན། མཁྱེན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་མངའ་བས་ན་ཡེ་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་ནོ།། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ས་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཡང་། ས་དང་པོ་ནས་ས་བཅུ་པའི་བར་གྱི་སྤངས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཅི་རིགས་སུ་མངའོ།། ཁྱད་པར་དུ་ཡང་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་དབང་བཅུ་ལ་མངའ་བརྙེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚེ་ལ་དབང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་དང་། ཡོ་བྱད་དང་། ལས་དང་། སྐྱེ་བ་དང་། མོས་པ་དང་། སྨོན་ལམ་དང་། རྫུ་འཕྲུལ་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་། ཆོས་ལ་དབང་བའོ།།

དེ་ལ་ཚེ་ལ་དབང་བ་ནི་ཇི་སྲིད་འདོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་གནས་པར་ནུས་སོ།། སེམས་ལ་དབང་བ་ནི་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་ནུས་པའོ།། ཡོ་བྱད་ལ་དབང་བ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡོ་བྱད་རིན་པོ་ཆེ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཆར་འབེབས

---

༡ ཏུམ་ བརྟེན།

ནུས་པའོ། །ལས་ལ་དབང་བ་ནི་ཁམས་དང་། ས་དང་། འགྲོ་བ་དང་། སྐྱེ་གནས་དང་། གནས་སྐབས་གཞན་དུ་སྨྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་རྣམས་གཞན་དུ་སྒྱུར་ནུས་པའོ།། སྐྱེ་བ་ལ་དབང་བ་ནི་བསམ་གཏན་ལ་གནས་ཤིང་ཡོངས་སུ་མ་ཉམས་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བར་ནུས་ལ། དེར་སྐྱེས་ནས་ཀྱང་དེའི་ཉེས་པས་མི་གོས་པའོ།། མོས་པ་ལ་དབང་བ་ནི་ས་ལ་སོགས་པ་ཆུ་ལ་སོགས་པར་མོས་ནའང་བསྒྱུར་ནུས་པའོ།། སྨོན་ལམ་ལ་དབང་བ་ནི་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་བྱེད་པའི་སྨོན་ལམ་འདེབས་ཤིང་། དེ་མངོན་པར་གྲུབ་པའོ།། རྫུ་འཕྲུལ་ལ་དབང་བ་ནི་སེམས་ཅན་འདུན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ནི་སྟོན་ནུས་པའོ།། ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བ་ནི་ཆོས་དང་དོན་དང་ངེས་པའི་ཚིག་དང་སྤོབས་པ་རྣམས་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པར་མཁྱེན་པའོ།། ཆོས་ལ་དབང་བ་ནི་ཅི་རིགས་པར་ཅི་ཙམ་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། མིང་དང་ཚིག་དང་ཡི་གེའི་ཚོགས་གཞན་དང་གཞན་དག་གིས་མདོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམ་པར་བཞག་ནས། ཅིག་ཆར་གསུང་གཅིག་གིས་སོ་སོའི་སྐད་དང་མཐུན་པའི་སེམས་ཡོངས་སུ་ཚིམ་པར་བྱེད་ནུས་པའོ།།

སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཚན་ཉིད། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའམ། ཡང་ན་བཞི་དང་ལྡན་པའམ། ཡང་ན་གཉིས་དང་ལྡན་པའོ། དེ་ལ་དང་པོ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས། དེ་ལ་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་ལྡན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་མང་དུ་ཐོས་པ་དང་། རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། རྗེས་སུ་སྙིང་བརྩེ་བ་དང་ལྡན་པ་དང་། མི་འཇིགས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། བཟོད་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཡིད་ཡོངས་སུ་མི་སྐྱོ་བ་ཡིན་པ་དང་། ཚིག་གི་བྱ་བ་དང་ལྡན་པའོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

---

༡ ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ ཤི། དེབ་གྲངས། ༨༠༣༧ ཤོག ༡༣༧ ན།

གཉིས་པ་ནི་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

རྒྱ་ཆེ་ཐེ་ཚོམ་སྤོང་བ་དང་།།
གཟུང་འོས་དེ་ཉིད་གཉིས་སྟོན་པ།།
འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡི།།
སྟོན་པ་ཕུན་ཚོགས་ཡིན་ཞེས་བྱ།། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ༡༣/༥

མང་དུ་ཐོས་པས་སྟོན་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཆེ་བས་གཞན་གྱི་ཐེ་ཚོམ་གཅོད་པ་དང་། སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་ལས་བྱེད་པས་ཚིག་གཟུང་བར་འོས་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པའོ།།

གསུམ་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས།

རྟག་པར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི།།
ཐེག་ཆེན་དོན་ལ་མཁས་པ་དང་།།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག།
སྲོག་གི་ཕྱིར་ཡང་མི་གཏོང་ངོ་།། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ༥/༡༠༣

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དོན་ལ་མཁས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པའོ།།

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཐབས། དེ་ལྟ་བུའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྙེད་ནས་བསྟེན་པའི་ཐབས་ལ་གསུམ་སྟེ། བཀུར་སྟི་དང་རིམ་གྲོའི་སྒོ་ནས་ཇི་ལྟར་བསྟེན་པ་དང་། མོས་པ་དང་གུས་པའི་སྒོ་ནས་ཇི་ལྟར་བསྟེན་པ་དང་། བསྒྲུབ་པ་དང་ནན་ཏན་གྱི་སྒོ་ནས་ཇི་ལྟར་བསྟེན་པའོ།།

བཀུར་བསྟི་དང་རིམ་གྲོའི་སྒོ་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། བཀུར་སྟིས་ཇི་ལྟར་བསྟེན་པ་ནི། ཕྱག་འཚལ་བ་དང་། མྱུར་དུ་ལྡང་བ་དང་། ལུས་དུད་པ་དང་། སྐོར་བ་བྱ་བ་དང་། གདུང་བའི་སེམས་ཀྱིས་དུས་སུ་སྨྲ་བ་དང་། ངོམས་པ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་ཚོང་དཔོན་གྱི་བུ

ནོར་བཟངས་ཀྱིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཇི་ལྟར་བསྟེན་པ་བཞིན་ནོ༎[1] འཕགས་པ་སྡོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བལྟ་བ་ལ་ངོམས་པ་མེད་པར་གྱིས་ཤིག[2] དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ནི་མཐོང་བར་དཀོན༎ འབྱུང་བར་དཀོན༎ མཇལ་བར་དཀོན།[3] །ཞེས་གསུངས་སོ། །རིམ་གྲོས་ཇི་ལྟར་བསྟེན་པ་ནི། ཆོས་དང་མཐུན་པའི་ཟས་དང་། གོས་དང་། མལ་ཆ་དང་། སྟན་དང་། བསྙུན་གྱི་གསོ་སྨན་དང་། ནོར་ལ་སོགས་པའི་ཡོ་བྱད་ཀྱིས་ལུས་དང་སྲོག་ལ་མི་ལྟ་བར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་འཕགས་པ་རྟག་ཏུ་ངུས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཇི་ལྟར་བསྟེན་པ་བཞིན་ནོ༎[4] དཔལ་འབྱུང་གི་རྣམ་ཐར་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་རིམ་གྲོ་བྱས་པས་ཐོབ་བོ།[5] །ཞེས་གསུངས་སོ༎

མོས་པ་དང་གུས་པའི་སྒོ་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ། མོས་པ་དང་། གུས་པས་ཇི་ལྟར་བསྟེན་པ་ནི། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཞག་ལ། ཇི་སྐད་གསུངས་པའི་བཀའ་མི་གཙོག་པ་དང་། མོས་པ་དང་། གུས་པ་དང་། དད་པ་བསྐྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་པཎ་ཆེན་ནཱ་རོ་པས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཇི་ལྟར་བསྟེན་པ་བཞིན་ནོ༎[6]

རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས་ཀྱང་། ཁྱོད་ཀྱིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་ནན་ཏན་དུ་གུས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ༎ འཕངས་པར་བྱའོ༎ རབ་ཏུ་དང་བར་བྱའོ༎ ཞེས་གསུངས་སོ༎ གཞན་ཡང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཐབས་མཁས་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་ཡང་། ལོག་པར་རྟོག་པ་སྤོང་ཞིང

---

༡ ཟུར་བཀོད། རྣམ་ཐར ༡

༢ ཨ་པར། ཕལ་ཆེན་ ག དེབ་གྲངས། ༤༤ ཤོག ༣༣༤ ན།

༣ ཨ་པར། ཕལ་ཆེན་ ག དེབ་གྲངས། ༤༤ ཤོག ༣༤༣ ན།

༤ ཟུར་བཀོད། རྣམ་ཐར ༢

༥ ཨ་པར། ཕལ་ཆེན ག དེབ་གྲངས། ༤༤ ཤོག ༣༨༤ ན།

༦ ཟུར་བཀོད། རྣམ་ཐར ༢

ལྷག་པར་ཡང་གུས་པ་བསྐྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་མེའི་རྣམ་ཐར་བཞིན་ནོ།།[1]

སྒྲུབ་པ་དང་ནན་ཏན་གྱི་སྒོ་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ། སྒྲུབ་པ་དང་ནན་ཏན་གྱི་སྒོ་ནས་ཇི་ལྟར་བསྟེན་པ་ནི། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དེའི་ཆོས་ལ་ཐོས་པ་དང་། བསམ་པ་དང་། སྒོམ་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་པ་དང་། ནན་ཏན་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཆོག་ཏུ་མཉེས་པར་འདིས་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

བསྒྲུབ་པ་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་བསྒྲུབ་པ་དེས།།
དེ་ཡི་སེམས་ནི་ཡང་དག་མགུ་བར་བྱེད།། ཅེས་གསུངས་སོ།། ༡༧/༡༣

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མགུ་ན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔལ་འབྱུང་གི་རྣམ་ཐར་ལས་ཀྱང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མགུ་བར་བྱས་ན་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་ཆོས་ཞུ་བ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་ཆོས་ཞུ་བ་དེ་ཡང་སྦྱོར་བ་དང་དངོས་གཞི་དང་མཇུག་གསུམ་འཛོམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཞུ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་སྦྱོར་བ་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ལྡན་པས་ཞུའོ།། དངོས་གཞི་ལ་རང་ལ་ནད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཆོས་ལ་སྨན་གྱི་འདུ་ཤེས་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སྨན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཆོས་ལ་ནན་ཏན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནི་ནད་ཉེ་བར་འཚོ་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པས་ཞུའོ།། མཇུག་ཏུ་ནི་སྣོད་ཁ་སྦུབས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྣོད་ཞབས་ཟོལ་ལྟ་བུ་དང་། སྣོད་དུག་ཅན་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་སྤང་བར་བྱའོ།།

དགེ་བའི་གཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཕན་ཡོན། དགེ་བའི་གཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། དཔལ་འབྱུང་གི་རྣམ་ཐར་ལས་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་བུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡང་དག་པར་ཟིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། ངན་སོང་དུ་མི་ལྟུང་ངོ །། དགེ་བའི

[1] ཟུར་བཀོད། རྣམ་ཐར ༨

བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། སྡིག་པའི་གྲོགས་པོའི་ལག་ཏུ་མི་འགྲོའོ།། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱངས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལས་མི་ལྡོག་གོ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡང་དག་པར་ཟིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ས་ལས་ཡོངས་སུ་འདའོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས་ཀྱང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནི་མྱུར་དུ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱའོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

དམ་པའི་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ལེའུ་སྟེ་གསུམ་པའོ།། །།

ལེའུ་བཞི་པ་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ།

༄༅། །ཐབས་ནི་དེ་ཡི་གདམས་ངག་སྟེ།། ཞེས་པ་ལ། འོ་ན་བདག་ཅག་ལ་རྒྱུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཡང་ཡོད། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར། མདོར་རྟེན་མི་ལུས་རིན་ཆེན་ཡང་རྙེད་ཅིང་། རྐྱེན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་ཕྲད་འོང་བ་ལ། དེ་སྟ་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པ་སྐྱོན་ཅི་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་བདག་ཅག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་པའི་གེགས་བཞིའི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་ནོ།།

སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་པའི་གེགས་བཞི། འོ་ན་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་པའི་གེགས་བཞི་པོ་དེ་གང་ཞེ་ན། ཚེ་འདིའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་དང་། སྲིད་པའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་། ཞི་བའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་མི་ཤེས་པའོ།། གེགས་བཞི་པོ་དེ་གང་གིས་སེལ་ན།། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་གདམས་ངག་ཐོས་ནས་དེ་ཉམས་སུ་བླངས་པས་སེལ་ལོ།། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་གདམས་ངག་དེ་ཅི་ཙམ་ཞིག་ཞེ་ན།

དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་གདམས་ངག སྡོམ་ནི།

མི་རྟག་སྒོམ་དང་འཁོར་བ་ཡི་།།
ཉེས་དམིགས་ལས་འབྲས་བཅས་པ་དང་།།
བྱམས་དང་སྙིང་རྗེ་སྒོམ་པ་དང་།།
བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་རྣམས་ཏེ།།
དེ་ལྟར་རྣམ་པ་བཞི་ཡིས་ནི།།
དེ་ཡི་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་བསྡུས།། ཞེས་པ་སྟེ།

མི་རྟག་པ་སྒོམ་པའི་གདམས་ངག་དང་། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་ལས་འབྲས་དང་བཅས་པ་སྒོམ་པའི་གདམས་ངག་དང་། བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་སྒོམ་པའི་གདམས་ངག་དང་། བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གདམས་ངག་རྣམས་ཡིན་ནོ།། དེ་ལ་མི་རྟག་པ་བསྒོམས་པས་ནི་ཚེ་འདིའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།། འཁོར་བའི་ཉེས

དམིགས་ལས་འབྲས་དང་བཅས་པ་བསྒོམས་པས་ནི། སྲིད་པའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།། བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་བསྒོམས་པས་ནི་ཞི་བའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་མི་ཤེས་པའི་གཉེན་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།། སྐྱབས་འགྲོ་ནས་བཟུང་ནས་བདག་མེད་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་དོན་སྒོམ་པ་མན་ཆད་དམ། ཡང་ན་ལམ་ལྔ་ས་བཅུ་མན་ཆད་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོས་སུ་འོང་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་ཡང་ཆོས་ཁ་ཅིག་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྟེན། ཆོས་ཁ་ཅིག་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་པ། ཆོས་ཁ་ཅིག་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོ་ག ཆོས་ཁ་ཅིག་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསླབ་བྱ། ཆོས་ཁ་ཅིག་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕན་ཡོན། ཆོས་ཁ་ཅིག་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་མ་འདུས་པ་མེད་དོ། །དེས་ན་གདམས་ངག་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལས་འབྱུང་ཞིང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ནོ།། འཕགས་པ་སྡོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སོ། །ཞེས་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་གདམས་ངག་ལ་རག་ལས།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཚེ་འདིའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་མི་རྟག་པ་བསྒོམ་པ། དེ་ལ་དང་པོ་ཚེ་འདིའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་མི་རྟག་པ་བསྒོམ་པ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སྤྱིར་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ།། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། དགེ་སློང་དག་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པའོ།།[3] ཞེས་གསུངས་སོ།། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་མི་རྟག་ན། བསགས་པའི་མཐའ་མ་ནི་འཛད། བསླང་བའི་མཐའ་མ་ནི་འགྱེལ། འཕྲད་པའི་མཐའ་མ་ནི་འབྲལ། གསོན་པའི་མཐའ་མ་ནི་འཆི་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས་ལས།

---

༢ ཨ་པར། ཕལ་ཆེན་ ཨ། དེབ་གྲངས། ༨༨ ཤོག ༣༤༨ བ།

༣ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ཨ། དེབ་གྲངས། ༣༨༠ ཤོག ༥༦ ན།

བསགས་པ་ཀུན་གྱི་མཐའ་འཛད་ཅིང་།།
བསླང་བའི་མཐའ་མ་འགྱེལ་བར་འགྱུར།།
འཕྲད་པའི་མཐའ་ནི་འབྲལ་བ་སྟེ།།
གསོན་པའི་མཐའ་ནི་འཆི་བར་འགྱུར།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡/ ༣༠

མི་རྟག་པ་བསྒོམ་པ། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་སྒོམ་ཞེ་ན། སྡོམ་ནི།

དབྱེ་བ་དང་ནི་སྒོམ་ཐབས་དང་།།
བསྒོམ་པ་ཡི་ནི་ཕན་ཡོན་ཏེ།།
རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གིས།།
མི་རྟག་སྒོམ་པ་ཡོངས་སུ་བསྟུས།། ཞེས་པའོ།།

མི་རྟག་པའི་དབྱེ་བ། དེ་ལ་དབྱེ་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཕྱི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་པ་དང་། ནང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་མི་རྟག་པའོ།། ཕྱི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་པ་ལའང་གཉིས་ཏེ། རགས་པའི་མི་རྟག་པ་དང་། ཕྲ་བའི་མི་རྟག་པའོ། ནང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་མི་རྟག་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། གཞན་མི་རྟག་པ་དང་། རང་མི་རྟག་པའོ།།

མི་རྟག་པ་སྒོམ་པའི་ཐབས་ལས། རགས་པའི་མི་རྟག་པ། དེ་དག་སྒོམ་པའི་ཐབས་ལ། དང་པོ་ཕྱི་སྣོད་ཀྱི་རགས་པའི་མི་རྟག་པ་ནི། མ་གི་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ནས་ཡ་གི་བསམ་གཏན་བཞིའི་གནས་མན་ཆད་པོ་འདི། རྟག་པའི་རང་བཞིན་སྲ་མཁྲང་ཅན་འགྱུར་བ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རེས་འགའ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་མན་ཆད་མེས་འཇིག རེས་འགའ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་མན་ཆད་ཆུས་འཇིག རེས་འགའ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་རླུང་གིས་འཇིག་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལ་མེས་ཞིག་པའི་དུས་སུ་ཐལ་བ་ཙམ་ཡང་མི་ལུས་ཏེ། དཔེར་ན་མར་འཚིག་པ་བཞིན་ནོ།། ཆུས་ཞིག་པའི་དུས་སུ་སྙིགས་མ་ཙམ་ཡང་མི་ལུས་ཏེ། དཔེར་ན་ལན་ཚ་ཆུ་ལ་ཐིམ་པ་བཞིན་ནོ།། རླུང་གིས་ཞིག་པའི་དུས་སུ་ལྷག་མ་ཙམ་ཡང་མི་ལུས་ཏེ། དཔེར་ན་ཐལ་བ་རླུང་གིས་ཁྱེར་བ་བཞིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་ཆོས

མངོན་པ་མཛོད་ལས།

མེ་ཡིས་བདུན་ནོ་ཆུ་ཡིས་གཅིག།
དེ་ལྟར་ཆུ་བདུན་ཐལ་ནས་ཀྱང་།།
མེ་ཡིས་བདུན་ནོ་དེ་ནས་ནི།།
མཇུག་ཏུ་རླུང་གིས་འཇིག་པ་ཡིན།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༢/ ༡༠༢

བསམ་གཏན་བཞི་པའི་གནས་ནི། མེ་ཆུ་རླུང་གསུམ་གྱིས་མི་འཇིག་སྟེ། ནང་གི་སེམས་ཅན་ཤི་འཕོས་པ་དང་རང་འཇིག་པ་ཡིན་නོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

མི་རྟག་དེ་ཡི་གཞལ་མེད་ཁང་།།
སེམས་ཅན་བཅས་ཏེ་འབྱུང་འཇིག་ཕྱིར།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ཡང་ད་རེས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་མེ་ཡིས་འཇིག་པར་མངོན་ཏེ། དཔལ་སྤྲིན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས།

བསྐལ་པ་གཅིག་ལོན་ནས་ནི་འཇིག་རྟེན་འདི།།
ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་ནམ་མཁར་འགྱུར་བར་འོང་།།
ལྷུན་པོ་དག་ཀྱང་འཇིག་ཅིང་རྣམ་པར་འཚིག།[2] ཅེས་གསུངས་སོ།།

ཕྲ་བའི་མི་རྟག་པ། གཉིས་པ་ཕྲ་བའི་མི་རྟག་པ་ནི། དུས་བཞིའི་འགྱུར་བས་མི་རྟག་པ་དང་། ཉི་ཟླ་ཤར་ནུབ་ཀྱིས་མི་རྟག་པ་དང་། སྐད་ཅིག་མས་མི་རྟག་པའོ།

དེ་ལ་དང་པོ་ནི། ནམ་ཟླ་དཔྱིད་བྱུང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འདི། ས་གཞི་ཡང་འབོལ་པོ། ཁ་དོག་ཀྱང་དམར་པོ། རྩ་ཤིང་སྔ་སྔོ་ཡང་ལོ་འདབ་ཁ་འབུས་ཏེ། དེ་ཡང་མི་རྟག་འགྱུར་བའི་དུས་ཤིག་ཡོད་དོ།། ནམ་ཟླ་དབྱར་བྱུང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་གཞི་ཡང

---

[1] མངོན་པ་མཛོད། ༢/༡༠༡

[2] ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས་ ཅ། དེབ་གྲངས། ༧༢ ཤོག ༢༠༡ བ།

སྔོན་པ། ཁ་དོག་ཀུང་སྔོན་པོ། རྩ་ཤིང་སྔ་སྔོ་ཡང་ལོ་འདབ་རྒྱས་ཏེ། དེ་ཡང་མི་རྟག་འགྱུར་བའི་དུས་ཤིག་འོང་ངོ་།། ནམ་ཟླ་སྟོན་འབྱུང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་གཞི་ཡང་མཁྲང་པ། ཁ་དོག་ཀུང་སེར་པོ། རྩ་ཤིང་སྔ་སྔོ་ཡང་འབྲས་བུ་སྨིན་ཏེ། དེ་ཡང་མི་རྟག་འགྱུར་བའི་དུས་ཤིག་འོང་ངོ་།། ནམ་ཟླ་དགུན་འབྱུང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་གཞི་ཡང་འཁྱགས་པ། ཁ་དོག་ཀུང་སྐྱ་ལམ། རྩ་ཤིང་སྔ་སྔོ་ཡང་སྐམས་ཤིང་ཆག་སྟེ། དེ་ཡང་མི་རྟག་འགྱུར་བའི་དུས་ཤིག་འོང་ངོ་།།

ཉི་ཟླ་ཤར་ནུབ་ཀྱིས་མི་རྟག་པ་ནི། ཉིན་མོ་འབྱུང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འདི་ཡང་དཀར་ཞིང་གསལ་ལ། མཚན་མོ་འབྱུང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནག་ལ་འཐིབ་སྟེ། དེ་ཡང་མི་རྟག་འགྱུར་བའི་བརྡའོ།།

སྐད་ཅིག་མས་མི་རྟག་པ་ནི། སྐད་ཅིག་མ་སྔ་མའི་དུས་ཀྱི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དེ་སྐད་ཅིག་མ་ཕྱི་མའི་དུས་ན་མི་གནས་སོ།། གནས་པ་ལྟར་འདུག་པ་ནི་འདྲ་བ་གཞན་འབྱུང་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འབབ་ཆུའི་རྒྱུན་བཞིན་ནོ།།

ནང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་མི་རྟག་པ་ལས། གཞན་མི་རྟག་པ། ནང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་མི་རྟག་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གཞན་མི་རྟག་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས།

སྲིད་གསུམ་མི་རྟག་སྟོན་ཀའི་སྤྲིན་དང་འདྲ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡༣ / ༧༠

རང་མི་རྟག་པ། རང་མི་རྟག་པ་ནི། བདག་ཉིད་ཀུང་བསྡད་དབང་མེད་དེ་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་བརྟག་པ་དང་།། གཞན་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་བ་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེ་ལ་དང་པོ་ནི་འདི་ལྟར་བསྒོམ་སྟེ། འཆི་བ་བསྒོམ་པ་དང་། འཆི་བའི་མཚན་ཉིད་བསྒོམ་པ་དང་། ཚེ་འཛད་པ་བསྒོམ་པ་དང་། འབྲལ་བར་བསྒོམ་པའོ།།

དེ་ལ་འཆི་བ་བསྒོམ་པ་ནི། བདག་འཇིག་རྟེན་འདིར་ཡུན་རིང་པོར་མི་སྡོད་ཕྱི་མ་ཐན་ཆད

དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་སྙམ་དུ་བསམ་པའོ།།

འཆི་བའི་མཚན་ཉིད་བསྒོམ་པ་ནི། བདག་གི་སྲོག་འདི་ནི་ཟད། དབུགས་འདི་ནི་འགག ལུས་འདི་ནི་རོའི་རྣམ་པར་འགྱུར། སེམས་འདི་ནི་གཞན་ཞིག་ན་ཕར་འཁྱམས་དགོས་པ ཡིན་སྙམ་དུ་བསམ་པའོ།།

ཚེ་འཛད་པ་བསྒོམ་པ་ནི། ན་ནིང་ནས་ད་ཕན་ཆད་ལ་ལོ་གཅིག་སོང་སྟེ། དེ་ཙམ་གྱིས་ཚེ་ཐུང་ཐུང་དུ་སོང་། ཁ་སང་ནས་མདང་ཕན་ཆད་ལ་ཟླ་བ་གཅིག་ལོན་ཏེ། དེ་ཙམ་གྱིས ཚེ་ཐུང་གིས་ཐུང་དུ་སོང་། ཁ་ཙང་ནས་དེ་རིང་བར་ལ་ཞག་གཅིག་ལོན་ཏེ། དེ་ཙམ་གྱིས ཚེ་ཐུང་གིས་ཐུང་དུ་སོང་ངོ་།། ད་ཅི་ནས་ད་ལྟ་ཕན་ཆད་ལ་དར་ཅིག་སོང་སྟེ། དེ་ཙམ་གྱིས ཚེ་ཐུང་དུ་སོང་བ་ཡིན་སྙམ་དུ་བསམ་པའོ།། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་ལས ཀྱང་།

ཉིན་མཚན་སྡོད་པ་ཡོངས་མེད་པར།།
ཚེ་འདི་རྟག་ཏུ་གོད་འགྱུར་ཞིང་།།
སྣོན་པ་གུད་ནས་ཡོད་མེད་ན།།
བདག་ལྟ་འཆི་བར་ཅིས་མི་འགྱུར།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༢/ ༤༠

འབྲལ་བ་བསྒོམ་པ་ནི། ད་ལྟ་ཡོད་པའི་བདག་གི་ཉེ་འབྲེལ་དང་། ནོར་རྫས་དང་། ལུས་ལ སོགས་པའི་རྩིས་པོ་ཆེ་འདི་རྣམས་དང་ཡང་བདག་རྟག་ཏུ་འགྲོགས་སུ་མི་འོང་སྟེ། མྱུར་དུ འབྲལ་བ་ཡིན་སྙམ་དུ་བསམ་པའོ།། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས།

ཐམས་ཅད་བོར་ཏེ་ཆས་དགོས་པར།།
བདག་གིས་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་ནས།།
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།། ༢/ ༣༥

འཆི་བ་དགུ་ཐུགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བསྒོམ་པ། ཡང་ན་འཆི་བ་དགུ་ཐུགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བསྒོམ སྟེ། བདག་ངེས་པར་འཆི། ནམ་འཆི་ཆ་མེད་པར་འཆི། ཅིས་ཀྱང་མི་སྟོངས་པར་འཆི་སྙམ

དུ་བསམ་པའོ།།

དེ་ཡང་ངེས་པར་འཆི་བ་ལ་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་སྟེ། སྔར་མ་ཤི་བར་ལུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུས་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚེ་སྐད་ཅིག་གིས་འཛད་པའི་ཕྱིར་ངེས་པར་འཆིའོ།།

དེ་ལ་སྔར་མ་ཤི་བར་ལུས་པ་མེད་པས་ངེས་པར་འཆི་བ་ནི། སློབ་དཔོན་རྟ་དབྱངས་ཀྱི་ཞལ་ནས།

སའམ་འོན་ཏེ་མཐོ་རིས་ན།།
སྐྱེས་ནས་ལ་ལ་མ་ཤི་བ།།
འགའ་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱིས་མཐོང་བའམ།།
ཐོས་སམ་འོན་ཏེ་ཐེ་ཚོམ་ཟ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེས་ན་དྲང་སྲོང་རྫུ་འཕྲུལ་ཅན་མངོན་ཤེས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱང་། མི་འཆི་བའི་ས་ཕྱོགས་སུ་འབྲོས་ས་དང་ཐར་ས་མི་རྙེད་པར་ཐམས་ཅད་འཆི་བ་ཡིན་ཏེ། འོ་སྐོལ་ལྟ་ཅི་སྨོས། དེ་ལྟར་ཡང་།

དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་ལྔ་མངོན་ཤེས།།
མཁའ་ལ་རྒྱང་རིང་འགྲོ་བ་ཡང་།།
གང་ན་སྐྱོད་ཡུལ་འཆི་མེད་པའི།།
ས་དེར་འགྲོ་བར་མི་ནུས་སོ།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེར་མ་ཟད་ཀྱི་འཕགས་པ་རང་སངས་རྒྱས་དང་། ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱང་མཐར་སྐུ་ལུས་གཏོང་ན། འོ་སྐོལ་ལྟ་ཅི་སྨོས། དེ་ལྟར་ཡང་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས

༡ ཨ་པར། སྤྲིང་ཡིག ངེ། དེབ་གྲངས། ༨༡༧༧ ཤོག ༣༣ ན།
༢ ཨ་པར། སྤྲིང་ཡིག ངེ། དེབ་གྲངས། ༨༡༧༤ ཤོག ༣༣ བ།

ལས།།

གང་ཡང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་།།
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱང་།།
སྐུ་ལུས་འདི་ནི་སྤོང་མཛད་ན།།
སྐྱེ་བོ་ཕལ་པ་སློས་ཅི་དགོས།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡།༡

དེར་མ་ཟད་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་རྡོ་རྗེའི་རང་བཞིན་ལྟ་བུ་ཡང་སྐུ་ལུས་འཇིག་ན། འོ་སྐོལ་ལྟ་ཅི་སློས། དེ་ལྟར་ཡང་སློབ་དཔོན་དཔའ་བོའི་ཞལ་ནས།

རྗེ་སྙེད་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྐུ།།
མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པའི།།
རྡོ་རྗེའི་སྐུ་ཡང་མི་རྟག་ན།།
ཆུ་ཤིང་སྙིང་པོ་མེད་འདྲ་བའི།།
ལུས་ཅན་གཞན་ལ་ལྟ་ཅི་སློས།།[༡] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ལུས་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངེས་པར་འཆི་བ་ནི། གང་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པ་ཡིན་ལ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས་ལས།

ཀྱེ་མ་འདུས་བྱས་རྣམས་མི་རྟག།
སྐྱེ་ཞིང་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡།༡

དེས་ན་ལུས་འདི་འདུས་མ་བྱས་མ་ཡིན་ཞིང་།། འདུས་བྱས་ཡིན་པས་ན་མི་རྟག་སྟེ་ངེས་པར་འཆིའོ།།

---

༡ ཨ་པར། སྤྲིང་ཡིག ངེ་། དེབ་གྲངས། ༨༡༧༧ ཤོག ༣༣ བ།

ཚེ་སྐད་ཅིག་གིས་འཛད་པའི་ཕྱིར་ན་ངེས་པར་འཆི་བ་ནི། ཚེ་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་འདས་ཤིང་འཆི་བའི་ཕྱོགས་སུ་ཉེར་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་མི་མངོན་ཡང་དེ་དང་ཆ་འདྲ་བ་དཔེར་ན། རྒྱལ་པོ་ཆེས་མདའ་འཕངས་པའམ། རི་གཟར་གྱི་ངོས་ནས་ཆུ་འབབ་པའམ། གསོད་སར་ཁྲིད་པའི་བཙོན་བཞིན་དུ་ཚེ་སྒྱུར་དུ་འདའ་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལ་དཔེ་དང་པོ་སྐྱེས་བུ་རྒྱལ་པོ་ཆེས་མདའ་འཕངས་པ་ནི་བར་སྣང་ལ་གཞི་གཅིག་ཏུ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་སྡོད་དེ། བསྙིས་པའི་ཕྱོགས་སུ་མྱུར་དུ་ཕྱིན་པ་ལྟར། ཚེ་ཡང་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་སྡོད་པར་མྱུར་དུ་འཆི་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་རྒྱལ་ཅན་གྱིས།།
རྒྱུད་ལ་སྦྲིངས་ནས་མདའ་བསྐྱལ་བ།།
མི་སྡོད་བསྙི་སར་མྱུར་དུ་ཕྱིན།།
མི་རྣམས་ཚེ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཡང་དཔེ་གཉིས་པ་རི་གཟར་གྱི་ངོས་ནས་ཆུ་འབབ་པ་དེ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་སྡོད་པར་རྒྱུག་པ་ལྟར། མི་ཚེ་ཡང་སྡོད་དུ་མི་བཏུབ་པ་ལྷག་པར་གསལ་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་འདུས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཏོག་ལས།

གྲོགས་དག་ཚེ་འདི་མྱུར་འགྲོ་སྟེ།།
རི་གཟར་ཆུ་དྲག་མགྱོགས་འདྲ་ན།།
བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོས་མི་ཤེས་ཏེ།།
མི་མཁས་ལོངས་སྤྱོད་དྲེགས་པས་མྱོས།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཚོམས་ལས་ཀྱང་།

ཆུ་ཀླུང་ཆེན་པོའི་རྒྱུན་བཞིན་དུ།།

---

[1] ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ན། དེབ་གྲངས། ༡༣༨ ཤོག ༣༡༡ བ།

ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་འགྲོ་བར་འགྱུར༎ ཞེས་གསུངས་སོ། ༡/༡༣

དཔེ་གསུམ་པ་གསོད་སར་ཁྲིད་པའི་བཙོན་ནི། གོམ་པ་རེ་རེ་བོར་ཞིང་འཆི་བ་ལ་བསྙེན་པ་ལྟར། ཚེ་སྐྱོལ་གྱི་ཚེ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ༎ དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་ལྷོན་ཤིང་མདོ་ལས།

གསོད་སར་ཁྲིད་པའི་བཙོན་བཞིན་དུ༎
གོམ་རེ་བོར་ཞིང་འཆི་ལ་ཉེ༎ ཞེས་གསུངས་སོ༎

ཚོམས་ལས་ཀྱང་།

དཔེར་ན་དེས་པར་གསོད་པ་དག།
གོམ་པ་གང་དང་གང་བོར་བ༎
གསོད་པའི་དྲུང་དུ་བསྙེན་པ་ལྟར༎
མི་རྣམས་སྲོག་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ༎ ཞེས་གསུངས་སོ༎ ༡/༡༨

ནམ་འཆི་ཆ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཆི་བ་ལ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་སྟེ། ཚེ་ལ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུས་ལ་སྙིང་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཆི་བའི་རྐྱེན་མང་བའི་ཕྱིར་ནམ་འཆི་ཆ་མེད་པར་འཆིའོ༎ དེ་ལ་དང་པོ་ནི་འགྲོ་བ་གཞན་ནམ། གླིང་གཞན་གྱི་མི་ཚེ་ལ་ངེས་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཚེ་སྐྱོལ་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་ཚེ་ལ་ངེས་པ་མེད་དེ། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ལས་ཀྱང་༎

འདི་ན་མ་ངེས་ཐ་མར་ནི༎
ལོ་བཅུ་དང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད༎ ཅེས་གསུངས་སོ༎ ༣/༧༨

དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ངེས་པ་མེད་ན། ཚོམས་ལས།

ཁ་ཅིག་མངལ་དུ་འཆི་བར་འགྱུར༎
དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་བཙས་པའི་སར༎
དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་གོག་ཙམ་ན༎
དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་ཡོངས་རྒྱུག་ན༎

ལ་ལ་རྐས་དང་ལ་ལ་གཞོན།།
ལ་ལ་དར་ལ་བབ་པའི་མི།།
རིམ་གྱིས་རབ་ཏུ་འགྲོ་འགྱུར་ཏེ།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། ༡/༧

ལུས་ལ་སྙིང་པོ་མེད་པ་ནི། ལུས་འདི་ལ་མི་གཙང་བའི་རྫས་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་སྙིང་པོ་སྲ་མཁྲང་གཅིག་ཀྱང་མེད་དེ། ཇི་སྐད་དུ་སྤྱོད་འཇུག་ལས།

ཐོག་མར་ལྤགས་པའི་རིམ་པ་འདི།།
རང་གི་བློ་ཡིས་ཐ་དད་ཕྱེ།།
ཤ་ཡང་རུས་པའི་དྲ་བ་ལས།།
ཤེས་རབ་མཚོན་གྱིས་གུད་དུ་ཕྱེད།། ༥ / ༦༣
རུས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཕྱེ་བྱས་ནས།།
རྐང་གི་བར་དུ་བལྟ་བྱ་ཞིང་།།
འདི་ལ་སྙིང་པོ་ཅི་ཡོད་ཅེས།།
བདག་ཉིད་ཀྱིས་ནི་བལྟ་བར་གྱིས།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༥ / ༦༣

འཆི་བའི་རྐྱེན་མང་བ་ནི། རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་འཆི་བའི་རྐྱེན་དུ་མ་གྱུར་པ་མེད་དེ། བཤེས་སྤྲིང་ལས།

ཚེ་འདི་གནོད་མང་རླུང་གིས་བཏབ་པ་ཡི།།
ཆུ་ཡི་ཆུ་བུར་བས་ཀྱང་མི་རྟག་ན།།
དབུགས་འབྱུང་དབུགས་བརྔུབ་གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པ་ནས།།
སད་ཁོམས་གང་ལགས་དེ་ནི་ངོ་མཚར་ཆེ།།
ཞེས་གསུངས་སོ།། ཤློ་ཀ ༥༥

ཅིས་ཀྱང་མི་སྟོངས་པར་འཆི་བའི་ཡང་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་སྟེ། ནོར་ནས་ཀྱིས་མི་སྟོངས་པ

དང་། གཉེན་བཤེས་ཀྱིས་མི་སྙོངས་པ་དང་། རང་གི་ལུས་ཀྱིས་མི་སྙོངས་པའོ།། དེ་ལ་ནོར་ཟས་ཀྱིས་མི་སྙོངས་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ་སྤྱོད་འཇུག་ལས།

རྙེད་པ་མང་པོ་ཐོབ་གྱུར་ཏེ།།
ཡུན་རིང་དུས་སུ་བདེ་སྤྱད་ཀྱང་།།
ཆོམ་པོས་འཕྲོགས་པ་ཇི་བཞིན་དུ།།
སྒྲེན་མོ་ལག་པ་སྟོང་པར་འགྲོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༤/༥༩

དེ་ལྟར་ནོར་ཟས་ཀྱིས་འཆི་བ་ལ་[1]མི་སྙོངས་པར་མ་ཟད་དེ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀ་རུ་གནོད་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལ་ཚེ་འདིར་གནོད་པ་ནི། ནོར་ཟས་ཀྱི་ཕྱིར་འཐབ་རྩོད་དང་། རྐུ་བསྲུང་བྲན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་། ཕྱི་མ་དེའི་རྣམ་སྨིན་གྱིས་ངན་སོང་དུ་[3]བསྒྱུར་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལ་གཉེན་བཤེས་ཀྱིས་མི་སྙོངས་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ་སྤྱོད་འཇུག་ལས།

འཆི་བའི་དུས་ལ་བབ་པ་ན།།
བུ་རྣམས་སྐྱབས་སུ་མི་འགྱུར་ཞིང་།།
ཕ་ཡང་མ་ཡིན་གཉེན་འདུན་མིན།།
ཁྱོད་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྱུར་བ་མེད།། ཅེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་གཉེན་འདུན་གྱིས་འཆི་བ་ལ་མི་སྙོངས་པར་མ་ཟད་དེ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀ་རུ་གནོད་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལ་ཚེ་འདི་ལ་གནོད་པ་ནི། དེ་རྣམས་ཤི་དོགས་ན་དོགས་ཕམ་གྱིས་དོགས་ནས་སྡུག་བསྔལ་ཆེ་ལ། །ཕྱི་མ་དེའི་རྣམ་པར་སྨིན་པས་ངན་སོང་དུ་བསྒྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

རང་གི་ལུས་ཀྱིས་[2]མི་སྙོངས་པ་ནི། ལུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་[2]མི་སྙོངས་པ་དང་། ལུས་རང་གི་དངོས་པོས་[4]མི་སྙོངས་པའོ།། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། དཔའ་ཞིང་ཤེད་ཆེ་ཡང་འཆི་བ་མི

---

༡ ཅོན་ མི་བསྙོངས་པར།
༢ ཅོན་ མི་བསྙོངས་པ།
༣ ཏུམ་ སྒྱུར་བ།
༤ ཅོན་ མི་བསྙོངས་པའོ།།

བཟློག གཟེ་ཞིང་བད་མགྱོགས་ཀྱང་འཆི་བ་ལ་བྲོས་པས་མི་ཐར། མཛངས་ཤིང་སྨྲ་མཁས་ཀྱང་ཁ་ཤད་བྱང་གིས་མི་ཐར་ཏེ། དཔེར་ན་ཉི་མ་རིའི་ཕག་ཏུ་འགྲོ་བ་ལ་སུས་ཀྱང་ཁ་ལོ་འདེབས་པའམ། བཟུང་བར་མི་ནུས་པ་དང་འདྲའོ།། ལུས་རང་གི་དངོས་པོས་མི་སྟོངས་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ་སྤྱོད་འཇུག་ལས།

དཀའ་བ་མང་པོས་བསྒྲུབས་པ་ཡི།།
ཟས་དང་གོས་ཀྱིས་བསྐྱངས་པའི་ལུས།།
ཕྱོད་དང་མི་འགྲོགས་བྱ་ཁྱིས་ཟ།།
ཡང་ན་འབར་བའི་མེ་ཡིས་འཚིག།
ཡང་ན་ཆུ་ཡི་ནང་དུ་[1]འདུལ།།
ཡང་ནས་ས་ཡི་དོང་དུ་སྦ།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་ལུས་འདིས་འཆི་བ་ལ་མི་སྟོངས་པར་མ་ཟད་དེ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀར་གནོད་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལ་ཚེ་འདིར་གནོད་པ་ནི། ལུས་འདིས་ན་མི་བཟོད། ཚ་མི་བཟོད། གྲང་མི་བཟོད། བཀྲེས་མི་བཟོད། སྐོམ་མི་བཟོད། རྒྱབ་ཀྱིས་དོགས། བསད་ཀྱིས་དོགས།། བཅིངས་ཀྱིས་དོགས། བརྡུངས་ཀྱིས་དོགས་ནས་སྡུག་བསྔལ་དུ་ཆེ་ལ། ཕྱི་མ་ལུས་འདིའི་ལན་གྱོག་གིས་ངན་སོང་དུ་བསྐྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་རྒྱུད་དང་སྒྱུར་བ་ནི། གཞན་ཤི་བ་མིག་གིས་མཐོང་བ་དང་། རྣ་བས་ཐོས་པ་དང་། སེམས་ལ་དྲན་པ་ཀུན་ཀྱང་རང་ལ་སྦྱར་ཞིང་བསྒོམ་པའོ།། དེ་ལ་གཞན་ཤི་བ་མིག་གིས་མཐོང་བ་དང་སྦྱར་ན། རང་གི་ཉེ་དུ་ལ་སོགས་པ་ལུས་ནི་སྟོབས་དང་ལྡན། བྱད་བཞིན་མདངས་དང་ལྡན། ཚོར་བ་ནི་བདེ་བ་དང་ལྡན། འཆི་བ་ཡིད་ཀྱི་དགུ་ལ་མི་བྱེད་པ་ཞིག དེ་རིང་ལྟ་བུ་འཆི་ནད་ཀྱིས་བཏབ་ནས། ལུས་ཀྱི་སྟོབས་ཤོར་ནས་ [2]ཅོག་པུ་ཡང་མི་ནུས། བྱད་ཀྱི་བཀྲག་ཤོར་ཏེ། ཉམ་པོ་བཀྲག་མེད་དུ་སོང་། ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་ཏེ་ན་ཚ་ལ་ཚུགས

---

༡ ཅིབ་ སྦྲུལ།

༢ རྡུམ་ ཅོག་པུ།

ཐབས་མེད། ཟུག་གཟེར་ལ་[1]ཚུགས་པ་མེད། སྨན་དང་དཔྱད་ཀྱང་མ་ཟུག ཚོ་ག་དང་རིམ་གྲོས་ཀྱང་མ་ཕན། འཆི་བར་ནི་ཤེས། བྱ་ཐབས་ནི་མེད། གཉེན་གྱི་ཐ་མས་ནི་བསྐོར། ཟས་ཀྱི་ཐ་མ་ནི་ཟ། གཏམ་གྱི་ཐ་མ་ནི་བློ་ཙ་ན། བདག་ཀྱང་འདིའི་རང་བཞིན་ཅན། འདིའི་ཆོས་ཅན། འདིའི་མཚན་ཉིད་ཅན། ཆོས་ཉིད་འདི་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་སྙམ་དུ་བསམ། དེ་ནས་[2]དེ་དབུགས་ཆད་ནས་དེ་རིང་ཕན་ཆད་ཇི་ལྟར་གཅེས་པ་ཁྱིམ་དེར་མེད་དུ་མི་བཏུབ་པ་ཅིག་ཡིན་ཀྱང་། ད་རོ་དེ་ཁྱིམ་དེར་ཞག་གཅིག་ཀྱང་བཞག་མ་འོས་པར། མལ་དུ་ཁྲུར་ཐག་ཤར་གྱིས་བྲིས་ནས། ཁྲིས་པོ་སྤྲགས་ཏེ་རོ་ཁུར་གྱིས་ཁུར་ནས་ཕྱིར་འདོན་པའི་ཚེ། ལ་ལས་ནི་རོ་དེ་ལ་འཇུ་ཞིང་འཁྱུད་པ་ལྟར་བྱེད། ཁ་ཅིག་ནི་དུ་ཞིང་[3]སྒུམ་པ་ལྟར་བྱེད། ཁ་ཅིག་ནི་འབོག་ཅིང་བརྒྱལ་བ་ལྟར་བྱེད་ལ། གཞན་ཁ་ཅིག་ན་རེ་འདི་ནི་ས་ཡིན། འདི་ནི་རྡོ་ཡིན། ཁྱོད་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ཅོལ་ཆུང་བ་སྐད་ཟེར། རོ་དེ་ནི་ཐེམ་པ་ཐལ་གྱིས་བརྒལ་ནས། ད་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ནང་དུ་མི་ལྡོག་པ་མཐོང་ཙ་ན། བདག་ཀྱང་སྟོར་བཞིན་དུ་བསམ། དེ་ནས་རོ་དེ་དུར་ཁྲོད་དུ་བསྐྱལ་ནས་འབྲུས་གཞིགས་པ་དང་། ཕྱི་དང་ལྕེ་སྤྱང་ལ་སོགས་པས་ཟོས་པ་དང་། ཀེང་རུས་འཐོར་བ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་ཙ་ན། བདག་ཀྱང་སྟོར་བཞིན་དུ་བསམ་མོ།།

གཞན་ཤི་བ་རྣ་བས་ཐོས་པ་དང་སྦྱར་ན། ཆེ་གེ་མོ་ཤི་ལོ་ཟེར་བའམ། དེ་ནས་ཤི་བའི་རོ་གཅིག་འདུག་གོ་ཟེར་བ་ཐོས་ཙ་ན། བདག་ཀྱང་སྟོར་བཞིན་དུ་བསམ་མོ།།

གཞན་ཤི་བ་སེམས་ལ་དྲན་པ་དང་སྦྱར་ན། རང་གི་ཡུལ་དང་། གྲོང་དང་། ཁྱིམ་དུ་རྒན་གཞོན་རང་དང་འགྲོགས་འགྲོགས་པ་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཤི་སྟེ། དེ་ཀུན་བསམས་ལ་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་བདག་ཀྱང་སྟོར་བཞིན་དུ་བསམ་མོ། དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་ལས།

སད་དང་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མ་གཉིས།།

---

[1] རུམ་ ཚོགས་པ་མེད།

[2] ཅོབ་ ད།

[3] རུམ་ གམ་པ། འབྲུག་ ཕམ་པ།

སྔོན་དུ་གང་འོང་གཏོལ་མེད་པས།།
སང་གི་ཆོས་ལ་མི་འབད་པར།།
ཕྱི་མའི་དོན་ལ་འབད་པར་རིགས།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

མི་རྟག་པ་བསྒོམས་པའི་ཕན་ཡོན། མི་རྟག་པ་བསྒོམས་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། དུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་གོ་ནས་ཚེ་འདི་ལ་མངོན་ཞེན་ལྡོག་པ་ཡིན་ནོ།། གཞན་ཡང་དད་པའི་[1]གསོས་འདེབས། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད། ཆགས་སྡང་དང་སྐྱུར་དུ་བྲལ་ནས་ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་རྟོགས་རྒྱུན་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས།
འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཞི་པའོ།། །།

---

[1] ཅོབ་ གསལ།

འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ནི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་འདི་བླངས་པ་ཙམ་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ཡང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་འདི་མ་ཚོར་ཏེ། དཔེར་ན། རིམས་ནད་དྲག་པོས་ཟིན་ཙ་ན། རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་ལུས་ཀྱི་ན་ཚ་ཁལ་ཁོལ་ཡོད་པ་མི་ཚོར་བ་བཞིན་ནོ།། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་འདི་གཟིགས་ཏེ། དཔེར་ན། རིམས་ནད་ཐལ་ཆེར་སོས་ཙ་ན། རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་ལུས་ཀྱི་ན་ཚ་ཁལ་ཁོལ་ཡོད་པ་ཚོར་བ་བཞིན་ནོ།། དཔེ་གཞན་ཡང་། སྤུ་ཉག་མ་གཅིག་ལག་མཐིལ་ན་འདུག་ན་མི་བདེ་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་མེད་དེ། དེ་ཉིད་མིག་ཏུ་སོང་ན་མི་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་དོ།། དེ་བཞིན་དུ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་འདི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཡོད་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་དུ་མི་ཚོར་ཏེ། འཕགས་པ་རྣམས་ལ་སྡུག་བསྔལ་དུ་ཆེའོ།། དེ་སྐད་ཡང་མཛོད་ཀྱི་ཊཱི་ཀ་ལས།

ལག་མཐིལ་སྤུ་ཉག་གཅིག་འདུག་པ།།
དེ་ནི་མིག་ཏུ་སོང་བ་ན།།
མི་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད།།
བྱིས་པ་ལག་མཐིལ་འདྲ་བ་ཡིས།།
འདུ་བྱེད་སྡུག་བསྔལ་སྤུ་མི་རྟོགས།།
འཕགས་པ་མིག་དང་འདྲ་བ་ཡིས།།
འདུ་བྱེད་ལ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གཟིགས།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༦/༣

འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ། གཉིས་པ་འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ནི། འཁོར་བའི་བདེ་བ་ཇི་སྙེད་པ་ཐམས་ཅད་མཐར་འགྱུར་ནས་སྡུག་བསྔལ་དུ་འགྲོ་བས་ན། འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཞེས་བྱའོ།། དེ་སྐད་ཡང་སྙིང་རྗེ་པདྨ་དཀར་པོའི་མདོ་ལས། ལྷའི་རྒྱལ་སྲིད་ནི་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ལགས་སོ།། མི་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ལགས་སོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། དེས་ན་མིའི་རྒྱལ་པོ་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་ལྷ་བུའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཐོབ་ཀྱང་། མཐར་སྡུག་བསྔལ་དུ་འགྱུར་ཏེ། བཤེས་སྤྲིང་ལས་ཀྱང་།

འཁོར་ལོས་སྒྱུར་རྒྱལ་ཉིད་དུ་གྱུར་ནས་ཀྱང་༎
འཁོར་བ་དག་ན་ཡང་བྲན་ཉིད་དུ་འགྱུར༎
ཞེས་གསུངས་སོ༎ ཤློ་ཀ ༦༩

དེར་མ་ཟད་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ལྷ་བུའི་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཐོབ་ཀྱང་། མཐར་འཆི་འཕོ་ཞིང་ལྟུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ།

བརྒྱ་བྱིན་མཆོད་འོས་ཉིད་དུ་གྱུར་ནས་ཀྱང་༎
ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སླར་ཡང་ས་སྟེང་ལྟུང་༎[1] ཞེས་གསུངས་སོ༎

དེར་མ་ཟད་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་ཚངས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་བུ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ནས། བསམ་གཏན་སྙོམས་འཇུག་གི་བདེ་བ་ཐོབ་ཀྱང་མཐར་ལྟུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ།

ཚངས་ཉིད་ཆགས་བྲལ་བདེ་བ་ཐོབ་ནས་སླར༎
མནར་མེད་མེ་ཡི་བུད་ཤིང་གྱུར་བ་ཡི༎
སྡུག་བསྔལ་རྒྱུན་མི་ཆད་པ་བསྙེན་འཚལ་ལོ༎[2] ཞེས་གསུངས་སོ༎

སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ། གསུམ་པ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ནི། ཕྱིར་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་འདི་བླངས་པ་རང་གིས་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པའི་སྟེང་དུ། སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོར་མངོན་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ༎ དེ་ཡང་ངན་འགྲོའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། བདེ་འགྲོའི་སྡུག་བསྔལ་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ༎

ངན་འགྲོའི་སྡུག་བསྔལ། དེ་ལ་དང་པོ་བཤད་ན། ངན་སོང་ནི། དམྱལ་བ་ཡི་དྭགས་དུད་འགྲོ་གསུམ་ཡིན་ནོ༎ དེ་དག་རེ་རེ་བཞིན་དབྱེ་ན་དུ་ཡོད་པ་དང་། གནས་གང་ན་གནས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཅི་སྤྱོང་བ་དང་། ཚེ་ཇི་སྲིད་ཐུབ་པ་དང་བཞི་བཞིས་ཤེས་པར་བྱའོ༎

དམྱལ་བ། དེ་ལ་དམྱལ་བ་ལ་དབྱེ་ན། ཚ་བའི་དམྱལ་བ་བརྒྱད། གྲང་བའི་དམྱལ་བ་བརྒྱད

---

༡ བཤེས་སྤྲིང་ ཤློ་ཀ ༦༩ ༢ བཤེས་སྤྲིང་ ཤློ་ཀ ༧༨

དེ་བཅུ་དྲུག ཉེ་ཚེ་བ་དང་། ཉེ་འཁོར་བ་གཉིས་ཏེ་བཅོ་བརྒྱད་དོ།།

ཚ་དམྱལ། ཚ་བའི་དམྱལ་བ་འདི་དག་གནས་གང་ན་གནས་ན། འཛམ་བུའི་གླིང་འདིའི་འོག་ན་གནས་ཏེ། འདི་ནས་དེར་འགྲོ་བ་མང་བའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ཡང་། [1]འོག་ན་མནར་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་གནས་སོ།། དེའི་སྟེང་ན་ཡར་ལ་རབ་ཏུ་ཚ་བ་དང་། ཚ་བ་དང་། ངུ་འབོད་ཆེན་པོ་དང་། ངུ་འབོད་དང་། བསྡུས་འཇོམས་དང་། ཐིག་ནག་དང་། ཡང་སོས་རྣམས་སོ།། དེ་ལྟར་ཡང་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ལས།

འདི་འོག་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ན།།
མནར་མེད་པའོ་དེ་ཙམ་མོ།།
དེ་ཡི་སྟེང་ན་དམྱལ་བ་བདུན།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༣/ ༥༨

ཚ་དམྱལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ། དེ་དག་གིས་སྡུག་བསྔལ་ཅི་མྱོང་ན། གླ་འདུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ།

དེ་ལ་དང་པོ་ཡང་སོས་ནི། དམྱལ་བ་གཅིག་ལ་གཅིག་ཕན་ཚུན་[2]བཏགས་ཤུག་བཅད་ཅིང་བསད་ནས། རླུང་གྲང་མོ་ལངས་པས་ཡང་སོས་པར་འགྱུར་རོ།། དེ་ལྟར་ཚེ་མ་ཟད་ཀྱི་བར་དུའོ།།

ཐིག་ནག་ནི་གང་དུ་ཐིག་ནག་པོ་བཏབ་ནས། སོག་ལེ་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བས་གཤག་པ་དང་། སྟ་རེ་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བས་གཞོག་པར་བྱེད་དེ། ཇི་སྐད་དུ།

ཁ་ཅིག་སོག་ལེས་འདྲ་སྟེ་དེ་བཞིན་གཞན།།
སྟ་རེ་མི་བཟད་སོ་རྣོན་རྣམས་ཀྱིས་གཞོག།[3] ཅེས་གསུངས་སོ།།

བསྡུས་འཇོམས་ནི། རིའི་བར་དུ་བསྡུས་ཤིང་འཇོམས་པ་དང་། ལུགས་ཀྱི་ཨོན་འདར་གྱི

---

༡ ཤི་ཁྲིད་ ནངས་ཀྱི་འོག་ན།

༢ ཅེབ་ ཏལ་ཤུག

༣ བཤེས་སྤྲིང་ ཤློ་ཀ ༧༨

བར་དུ་བསྡུས་ཤིང་འཇོམས་པའོ༎ དེ་ལ་དང་པོ་ནི། གང་དུ་ཕྱོགས་གཉིས་ནས་རི་བོ་ལུག་གི་གདོང་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་འོངས་ནས་སེམས་ཅན་དེ་དག་འཇོམས་པར་བྱེད་དོ༎ དེ་ནས་རི་དེ་གཉིས་ཕྱིར་བྱེས་པ་དང་རླུང་གྲང་མོ་ལངས་པས་ལུས་སྔ་མ་ལྟར་སོས། ཡང་འཇོམས་ཏེ་དེ་ཀ་ལྟར་བྱེད་པའོ༎ དེ་ལྟར་ཡང་སློབ་སྤྲིང་ལས།

རི་དང་མཉམ་ལུག་རུ་རིང་འཇིགས་སུ་རུང་བ་གཉིས༎
འདུས་པའི་ཕྲག་ཏུ་ལུས་ཀུན་ཕྱེ་མར་བརླག་ཅིང་འཇོམས༎[༡] ཞེས

སོགས་གསུངས་སོ༎

ཁ་ཅིག་ལྕགས་ཀྱི་ཨན་འདར་གྱི་བར་དུ་བཙིར་བས་ཁྲག་གི་རྒྱུན་ཆུ་བོ་བཞི་ཙམ་པ་འབབ་པོ༎ དེ་ལྟར་ཡང་།

ཁ་ཅིག་ཏིལ་བཞིན་འཚེར་ཏེ་དེ་བཞིན་གཞན༎
ཕྱེ་མ་ཞིབ་མོ་བཞིན་དུ་རྡུལ་དུ་རློག།[༣] ཅེས་གསུངས་སོ༎

ངུ་འབོད་ནི། སེམས་ཅན་བསྲེགས་པ་རྣམས་སྐྲག་པའི་ཨོ་དོད་འབྱིན་པའོ༎

ངུ་འབོད་ཆེན་པོ་ནི། ལྷག་པར་ང་རོ་འབྱིན་པའོ༎

ཚ་བ་ནི། མེ་ལ་སོགས་པས་གདུང་བར་བྱེད་པ་སྟེ། ཁྲོ་ཆུ་ཁོལ་མ་ཁར་བླུགས་པས་ཁོག་པ་འཚིག་པ་དང་། ཡང་མཚོན་རྩེ་གཅིག་པ་ཚེར་མ་ཅན་གྱིས་བཤད་ལམ་ནས་སྤྱི་བོར་འབིགས་པའོ༎

རབ་ཏུ་ཚ་བ་ནི། ཁྱད་པར་དུ་གདུང་བར་བྱེད་པ་སྟེ། ཁྲོ་ཆུ་ཁོལ་མ་ལ་སོགས་པས་པགས་པ་མིན་པ་རྣམས་བསྲེགས་ནས། བུ་ག་དགུ་ནས་མེ་འབྱུང་བ་དང་། ཡང་མཚོན་རྩེ་གསུམ་པས་ བཤད་ལམ་དང་རྐང་མཐིལ་གཉིས་ནས་སྤྱི་བོ་དང་དཔུང་པ་གཉིས་སུ་འབིགས་པའོ༎

---

༡ ཨ་པར། སྤྲིང་ཡིག་ ངེ། དེབ་གྲངས། ༤༡༥༣ ཤོག ༤༨ ན།

༣ བཤེས་སྤྲིང་ ཤློ་ཀ ༧༥

དེ་ལྟར་ཡང་།

དེ་བཞིན་གཞན་དག་ཁྲོ་ཆུ་བཞུས་པ་ཡི།།
ཟངས་ཁ་འབར་བས་འཁྲིགས་པ་ལྟུད་པར་བགྱིད།།
ཁ་ཅིག་ལྕགས་ཀྱི་གསལ་ཤིང་རབ་འབར་བ།།
ཚེར་མ་ཅན་ལ་ཀུན་དུ་རྒྱུད་པར་བགྱིད།།[1] ཅེས་གསུངས་སོ།།

མནར་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ནི། ལྕགས་ཀྱི་ཁང་པ་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བ་དང་། ཆུ་ཞིང་དང་། གནམ་འཕང་དུ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ལྕགས་ཟངས་དཔག་ཚད་དུ་མ་ཡོད་པའི་ནང་དུ་ཁྲོ་ཆུ་དང་ཟངས་ཆུ་ བླུགས་ཏེ། དེར་བཅུག་ནས་སྦྱོགས་པའི་ནས་མི་བཟད་པའི་མེས་སྐོལ་བར་བྱེད་པའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

ཁ་ཅིག་ལྕགས་ལས་བྱས་པའི་ཟངས་ཆེན་དུ།།
སྦྲིའུ་ཚུགས་འབྲས་ཀྱི་ཐུག་པ་བཞིན་དུ་འཚོད།།[2] ཅེས་གསུངས་སོ།།

སྡུག་བསྔལ་ལ་བར་མཚམས་མེད་པས་ན་མནར་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ།།

ཚ་དམྱལ་གྱི་ཚེ། དེ་དག་ཚེ་ཡང་ཇི་སྲིད་དུ་ཐུབ་ཅེ་ན།

ཡང་སོས་ལ་སོགས་དྲུག་རིམ་བཞིན།།
འདོད་ལྷའི་ཚེ་དང་ཉིན་ཞག་མཉམ།།
དེས་ན་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ཚེ།།
འདོད་པའི་ལྷ་དང་འདྲ་བ་ཡིན།།[3] ཞེས་གསུངས་ཏེ།

རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་ཚེ་ཚད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དམྱལ་བ་ཡང་སོས་ཀྱི་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཡིན་ལ། དེ་སུམ་ཅུ་ལ་ཟླ་བ་གཅིག ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོར་བརྩིས་པའི་ཡང་སོས་ཀྱིས

---

༡ བཤེས་སྤྲིང་ ཤློ་ཀ ༧༦

༢ བཤེས་སྤྲིང་ ཤློ་ཀ ༦༢

༣ མངོན་པ་མཛོད་ ༣/༦༢

རང་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ཐུབ་པོ།། མི་ལོ་ལྟར་ན་བྱེ་བ་ཕྲག་འབུམ་དྲུག་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་(༡༦༣༠༠༠༠༠༠༠ ༠༠༠༠)ཡོད་དོ།། དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པ་དང་། དམྱལ་བ་ཐིག་ནག་སྦྱར་བས་དམྱལ་བ་དེས་རང་ལོ་སྟོང་ཐུབ་སྟེ།། མི་ལོ་ལྟར་ན་བྱེ་བ་འབུམ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་དང་། བྱེ་བ་ཕྲག་དགུ་ཁྲི་[1]དྲུག་སྟོང་(༡༣༩༦༠༠༠༠༠༠༠༠༠༠༠༠)ཡོད་དོ།། ལྷ་འཐབ་བྲལ་བ་དང་དམྱལ་བ་བསྡུས་འཇོམས་སྦྱར་བས་དམྱལ་བ་དེས་རང་ལོ་ཉིས་སྟོང་ཐུབ་སྟེ། མི་ལོ་ལྟར་ན་[2]བྱེ་བ་ཕྲག་བྱེ་བ་གཅིག་དང་། བྱེ་བ་ཕྲག་སུམ་འབུམ་དྲུག་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་(༡༠༣༦༨༠༠༠ ༠༠༠༠༠༠༠)ཡོད་དོ།། ལྷ་དགའ་ལྡན་པ་དང་། དམྱལ་བ་ངུ་འབོད་སྦྱར་བས་དམྱལ་བ་དེས་རང་ལོ་བཞི་སྟོང་ཐུབ་སྟེ། མི་ལོ་ལྟར་ན་[3]བྱེ་བ་ཕྲག་བྱེ་བ་བརྒྱད་དང་། བྱེ་བ་ཕྲག་ས་ཡ་གཉིས་དང་། བྱེ་བ་ཕྲག་དགུ་འབུམ་བཞི་ཁྲི་བཞི་སྟོང་(༨༣༩༤༤༠༠༠༠༠༠༠༠༠༠)ཡོད་དོ།། ལྷ་འཕྲུལ་དགའ་བ་དང་། དམྱལ་བ་ངུ་འབོད་ཆེན་པོར་སྦྱར་བས་དམྱལ་བ་དེས་རང་ལོ་བརྒྱད་སྟོང་ཐུབ་སྟེ། མི་ལོ་ལྟར་ན་[4]བྱེ་བ་ཕྲག་བྱེ་བ་དྲུག་ཅུ་རྩ་དྲུག་དང་། བྱེ་བ་ཕྲག་ས་ཡ་གསུམ་དང་། བྱེ་བ་ཕྲག་ལྔ་འབུམ་ལྔ་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་(༦༦༣༥༥༣༠༠༠༠༠༠༠༠༠༠)ཡོད་དོ།། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། དམྱལ་བ་ཚ་བ་སྦྱར་བས་དེས་རང་ལོ་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་ཐུབ་སྟེ། མི་ལོ་ལྟར་ན་ལོ་[5]བྱེ་བ་ཕྲག་བྱེ་བ་ལྔ་བརྒྱ་དང་། བྱེ་བ་ཕྲག་བྱེ་བ་སུམ་ཅུ་དང་། བྱེ་བ་ཕྲག་ས་ཡ་བརྒྱད་དང་། བྱེ་བ་ཕྲག་བཞི་འབུམ་དང་། བྱེ་བ་ཕྲག་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་(༥༣ ༠༨༤༡༦༠༠༠༠༠༠༠༠༠༠༠)ཡོད་དོ།།

---

[1] རྩོམ་ དགུ

[2] རྩོམ་ བྱེ་བ་ཕྲག་བྱེ་བ་གཅིག་དང་བྱེ་བ་ཕྲག་དྲུག་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་།

[3] རྩོམ་ བྱེ་བ་ཕྲག་བྱེ་བ་བརྒྱད་དང་། བྱེ་བ་ཕྲག་ས་ཡ་བཞི་དང་། བྱེ་བ་ཕྲག་ས་ཡ་ལྔ་བཞི་ཁྲི་གཉིས་སྟོང་།

[4] རྩོམ་ བྱེ་བ་ཕྲག་དྲུག་ཅུ་རྩ་དྲུག་དང་བྱེ་བ་ཕྲག་ས་ཡ་གསུམ་དང་བྱེ་བ་ཕྲག་ལྔ་འབུམ་ལྔ་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་།

[5] རྩོམ་ བྱེ་བ་ཕྲག་བྱེ་བ་ལྔ་བརྒྱ་དང་བྱེ་བ་ཕྲག་བྱེ་བ་བཅུ་དང་བྱེ་བ་ཕྲག་ས་ཡ་བརྒྱད་དང་བྱེ་བ་ཕྲག་བཞི་འབུམ་དང་བྱེ་བ་ཕྲག་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་།

དམྱལ་བ་རབ་ཏུ་ཚ་བས་ནི། ཚེ་བར་གྱི་བསྐལ་པ་ཕྱེད་ཐུབ་པོ།། མནར་མེད་པས་ནི། ཚེ་བར་གྱི་བསྐལ་པ་གཅིག་ཐུབ་པོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

རབ་ཏུ་ཚ་ཕྱེད་མནར་མེད་ནི།།
བར་གྱི་བསྐལ་པའོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཉེ་འཁོར་གྱི་དམྱལ་བ། ཉེ་འཁོར་གྱི་དམྱལ་བ་ནི། དམྱལ་བ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་གི་ཕྱོགས་བཞི་ན་ཡོད་དོ།། དེ་ཡང་ཐོག་མར་མེ་མ་མུར་པུས་ནུབ་ཙམ་ཡོད་ལ། སེམས་ཅན་དེ་དག་གནས་ཚོལ་དུ་འགྲོ་བ་ན། དེ་དག་གིས་རྐང་པ་བཞག་ན་ནི་པགས་པ་དང་། ཤ་དང་། ཁྲག་ཀུན་ཞིག་པར་འགྱུར་རོ།། རྐང་པ་བཏེག་ན་དེ་དག་སོས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་ལྷག་པ་དང་པོའོ།།

དེའི་དྲུང་ཉིད་དུ་རོ་སྨྱགས་མི་གཙང་བའི་འདམ་རྫབ་དག་ཏུ་འབུ་ལུས་དཀར་ཞིང་། མགོ་ནག་ལ་མཆུ་རྣོ་བ་དག་གནས་ཤིང་། དེ་དག་གིས་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་རུས་པའི་བར་དུ་འཕིགས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ནི་ལྷག་པ་གཉིས་པའོ།།

དེའི་དྲུང་ཉིད་ན་སྤུ་གྲིས་གཏམས་པའི་ལམ་པོ་ཆེ་དང་། རལ་གྲི་ལོ་མའི་ནགས་ཚལ་དང་། ཤལ་མ་ལིའི་ནགས་ཚལ་དང་། ཁྱི་སྲེ་བོ་དང་། ལྕགས་ཀྱི་ཤལ་མ་ལི་དང་། ཁྭ་ལྕགས་ཀྱི་མཆུ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གནོད་པ་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ནི་ལྷག་པ་གསུམ་པའོ།།

དེའི་དྲུང་ན་ཆུ་བོ་རབ་མེད་ཐལ་ཆུ་ཁོལ་མས་གང་བ་སྟེ། དེར་སེམས་ཅན་དེ་དག་འཚོད་ལ། འགྲམ་ན་སྐྱེས་བུ་ལག་ན་མཚོན་ཐོགས་པས་འགོག་སྟེ། དེ་ནི་ལྷག་པ་བཞི་པའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

བརྒྱད་པོ་ཀུན་ལས་ལྷག་བཅུ་དྲུག།
དེ་དག་གི་ནི་ཕྱོགས་བཞི་ན།།

---

[1] མངོན་པ་མཛོད་ ༣/༨༣

མེ་མ་མུར་དང་རོ་མྱགས་འདམ།།
སྤུ་གྲི་ལམ་སོགས་ཆུ་བོ་ཡིན།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཅི་སྐྱེས་བུའི་ཆ་བྱད་ཅན་གྱི་སྲུང་མ་དང་། ཁ་ལྕགས་ཀྱི་མཆུ་ཅན་ལ་སོགས་པ་དམྱལ་སྲུང་གི་འཁོར་དེ་དག་སེམས་ཅན་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་ཡིན་པར་འདོད། མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པར་འདོད། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་དང་མར་པ་དང་མི་ལ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཞེད་པ་ནི་སེམས་ཅན་སྡིག་པ་བྱས་པའི་དབང་གིས་རང་གི་སེམས་ཉིད་དེ་ལྟར་སྣང་བར་འདོད། དོན་འདི་དང་མཐུན་པར་སྤྱོད་འཇུག་ལས།

སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་མཚོན་ཆ་རྣམས།།
སུ་ཞིག་གིས་ནི་ཆེད་དུ་བྱས།།
ལྕགས་བསྲེགས་ས་གཞི་སུ་ཡིས་བྱས།།
[2]མེ་ཚོགས་དེ་དག་ཅི་ལས་བྱུང་།།
དེ་འདྲ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་།།
སྡིག་སེམས་ཡིན་པར་ཐུབ་པས་གསུངས།། ཞེས་འབྱུང་ངོ་།། ༥/༧-༨

གྲང་དམྱལ། གྲང་བའི་དམྱལ་བ་བརྒྱད་ནི། ཆུ་བུར་ཅན་དང་། ཆུ་བུར་བརྡོལ་བ་ཅན་དང་། སོ་ཐམ་ཐམ་པ་དང་།། ཨ་ཆུ་ཟེར་བ་དང་། ཀྱི་ཧུད་ཟེར་བ་དང་། ཨུཏྤལ་ལྟར་གས་པ་དང་། པདྨ་ལྟར་གས་པ་དང་། པདྨ་ཆེན་པོ་ལྟར་གས་པའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

ཆུ་བུར་ཅན་སོགས་གྲང་བརྒྱད་གཞན།།[3] ཞེས་གསུངས་སོ།།

འདི་དག་གནས་གང་ན་གནས་ཤེ་ན། འཛམ་བུ་གླིང་འདི་ཉིད་ཀྱི་འོག་ན་དམྱལ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཐད་ཀ་ན་གནས་སོ།།[4]

---

༡ མངོན་པ་མཛོད་ ༣/༥༩
༢ མངོན་པ་མཛོད་ ༣/༥༩
༣ སྤྱོད་འཇུག་གྲུ་འགྲེལ་ མོ།
༤ མངོན་པ་མཛོད་གྲུ་འགྲེལ་ ༣/༥༩

གྲང་དམྱལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ། དེ་དག་གིས་སྡུག་བསྔལ་ཅི་ཞིག་མྱོང་ཞེ་ན། སྒྲ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། དང་པོ་གཉིས་(ཆུ་བུར་ཅན་དང་ཆུ་བུར་བརྗོལ་བ་)ནི་གྲང་བ་མི་བཟོད་པས་ཉེན་པས་ལུས་ལ་ཆུ་བུར་བྱུང་བ་དང་། ཆུ་བུར་བརྗོལ་བ་ལྟ་བུར་གྱུར་བ་སྟེ། ལུས་འགྱུར་བ་ལས་མིང་དུ་བཏགས་སོ།། བར་པ་གསུམ་(སོ་ཐམ་ཐམ་དང་ཨ་ཆུ་དང་ཀྱི་ཧུད་)ནི་གྲང་བ་མི་བཟོད་པས་ཉེན་པས་སྒྲ་འགྱུར་བ་ལས་བཏགས་པའོ།། པགས་པ་སྔོ་ཞིང་། ཁ་ལྔའམ་དྲུག་ཏུ་གས་པ་ནི་ཨུཏྤལ་ལྟར་གས་པའོ།། སྔོ་བ་ལས་ཐལ་ནས་དམར་ཞིང་། ཁ་བཅུའམ་དེ་ལས་ལྷག་པར་གས་པ་ནི་པདྨ་ལྟར་གས་པའོ།། ཤིན་ཏུ་དམར་བར་གྱུར་ནས་ཁ་བརྒྱའམ་དེ་ལས་ལྷག་པར་གས་པ་ནི་པདྨ་ལྟར་ཆེར་གས་པའོ།། ཕྱི་མ་འདི་གསུམ་(ཨུཏྤལ་ལྟར་གས་པ་དང་པདྨ་ལྟར་གས་པ་དང་པདྨ་ཆེན་པོ་ལྟར་གས་པ་)ཡང་ལུས་འགྱུར་བ་ལས་མིང་དུ་བཏགས་པའོ།།

གྲང་དམྱལ་གྱི་ཚེ། དེ་དག་གིས་ཚེ་ཇི་སྲིད་ཐུབ་ཅེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་དག་དཔེ་ཙམ་དུ། དགེ་སློང་དག་དཔེར་ན། འདི་ན་ཡུལ་མ་ག་དྷའི་ཏིལ་སྦྲང་ཁལ་བརྒྱད་ཅུ་འགྲོ་བ་ཞིག་ཏིལ་གྱིས་ཕྱུར་པོར་བཀང་སྟེ། དེ་ནས་ལ་ལ་ཞིག་གིས་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་འདས་ཤིང་ཏིལ་རེ་རེ་ཕྱིར་ཕོར་ན། དགེ་སློང་དག་རིམ་པ་དེས་ན། ཡུལ་མ་ག་དྷའི་ཏིལ་[1]སྦྲང་ཁལ་བརྒྱད་ཅུ་པོ་དེ་མ་ལུས་པར་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ནི་ཆེས་མྱུར་གྱི། ཆུ་བུར་ཅན་དུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པར་ནི་ང་མི་སྨྲའོ།། དགེ་སློང་དག་ཆུ་བུར་ཅན་ནི་ཤུ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཆུ་བུར་བརྗོལ་བ་ཅན་གཅིག་ཡིན་ནོ།། ཞེས་པ་ནས། དགེ་སློང་དག་པདྨ་ལྟར་གས་པ་ཉི་ཤུ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ། པདྨ་ལྟར་གས་པ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་དེའི་དོན་མདོར་བསྡུས་ནས་བསྟན་པ་ནི།

ཏིལ་རྫང་ནང་ནས་ལོ་བརྒྱ་བཞིན།།
ཏིལ་གཅིག་ཕྱུང་བས་ཟད་གྱུར་པ།།

---

༡ འབྲུག་ རྫང་།

ཆུ་བུར་ཅན་གྱི་ཚེ་ཡིན་ཏེ།།
གཞན་གྱིས་ཚེ་ནི་ཉི་ཤུ་འགྱུར།།[༡]   ཞེས་པ་སྟེ།

དེས་ན་ཆུ་བུར་ཅན་གྱིས་ཏིལ་ཟྭང་གང་ངོ་།། ཆུ་བུར་བརྡོལ་བ་ཅན་གྱིས་ཉི་ཤུའོ།། སོ་ཐམ་ཐམ་གྱིས་བཞི་བརྒྱའོ།། ཨ་ཆུ་ཟེར་བས་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཡིན་ནོ།། ཀྱི་ཧུད་ཟེར་བས་འབུམ་ཕྲག་གཅིག་དང་དྲུག་ཁྲི་ཡིན་ནོ།། ཨུཏྤལ་ལྟར་གས་པས་ས་ཡ་ཕྲག་གསུམ་དང་། འབུམ་ཕྲག་གཉིས་སོ།། པདྨ་ལྟར་གས་པས་བྱེ་བ་ཕྲག་དྲུག་དང་། ས་ཡ་ཕྲག་བཞི་ཡིན་ནོ།། པདྨ་ཆེན་པོ་ལྟར་གས་པས་ཏིལ་ཟྭང་ཐེར་འབུམ་ཕྲག་གཅིག་དང་། དུང་ཕྱུར་ཕྲག་གཉིས་དང་། བྱེ་བ་ཕྲག་[༢]བཞི་ཡིན་ནོ།།

ཉི་ཚེ་བའི་དམྱལ་བ། ཉི་ཚེ་བའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ནི་མང་པོའམ་གཉིས་སམ་གཅིག་གམ། སོ་སོའི་ལས་དག་གིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་དུ་མ་ཡོད་དོ།། འདིའི་གནས་ལ་ངེས་པ་མེད་དེ། ཆུ་བོ་དང་། རི་དང་སྟོང་དམ་གྱི་ཕྱོགས་དང་། གཞན་དག་དང་། ས་འོག་དང་། ཁ་ཅིག་མིའི་ཡུལ་ན་གནས་ཏེ། འཕགས་པ་མཽདྒལ་གྱི་བུས་གཟིགས་པ་ལྟ་བུའོ།།[༣] དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་དམ་གྱི་ཕྱོགས་སུ་བཙུན་པ་དགེ་འདུན་འཚོས་གཟིགས་པ་ལྟ་བུའོ།།[༤] འདིའི་ཚེ་ཚད་ལ་ངེས་པ་མེད་པའོ།། སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

ཡི་དྭགས། ཡི་དྭགས་ལ་དབྱེ་ན་ཡི་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཤིན་རྗེ་དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་ཡི་དྭགས་སོ།། དེ་དག་གང་ན་གནས་ཞེ་ན། ཡི་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཤིན་རྗེ་ནི། འཛམ་བུའི་གླིང་གི་འོག་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་བཅད་པ་ན་ཡོད་དོ།། འཕྲོས་པའི་ཡི་དྭགས་ནི་སྟོང་དམ་གྱི་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་ངེས་པ་མེད་པར་གནས་སོ།། འཕྲོས་པའི་ཡི་དྭགས་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། ཟས་སྐོམ་ལ་ཕྱིའི་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པ་དང་། ནང་གི་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པ་དང་། ཟས་སྐོམ་ལ

---

༡ མངོན་པ་མཛོད་ ༣/༥༤

༢ ཐར་རྒྱན་གབ་པ་མངོན་ཕྱུང་ བརྒྱད།

༣ ཟུར་བཀོད། རྣམ་ཐར་ ༥

༤ ཟུར་བཀོད། རྣམ་ཐར་ ༦

སྒྲིབ་པ་ཡོད་པའོ།།

ཡི་དྭགས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ། དེ་དག་གིས་སྡུག་བསྔལ་ཅི་མྱོང་ཞེ་ན། ཡི་དྭགས་རྫུ་འཕྲུལ་ཅན་ཁ་ཅིག་གིས་ནི་ལྷའི་དཔལ་ལྟ་བུ་ཡང་ཉམས་སུ་མྱོང་ངོ་། ཟས་སྐོམ་ལ་ཕྱིའི་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པས་ནི། ཟས་སྐོམ་ལ་རྣག་ཁྲག་ཏུ་མཐོང་བ་དང་། གཞན་གྱིས་འགོག་པར་མཐོང་ནས་བཟའ་བཏུང་གི་དབང་མེད་པའོ།། ནང་གི་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པ་ནི། གཞན་གྱིས་མི་འགོགས་ཀྱང་། རང་གིས་བཟའ་བ་དང་བཏུང་བར་མི་ནུས་པ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ།

ཁ་ཅིག་ཁ་ནི་ཁབ་ཀྱི་མིག་ཙམ་ལ།།
ལྟོ་བ་རི་ཡི་ཕྱོན་ཙམ་བཀྲེས་པས་ཉེན།།
མི་གཙང་གྱི་ནར་བོར་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་།།
འཚོལ་བའི་མཐུ་དང་ལྡན་པ་མ་ལགས་སོ།།[༡] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཟས་སྐོམ་ལ་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པ་ལ་ཡང་གཉིས། མེ་ལྕེའི་ཕྲེང་བ་ཅན་དང་། ལྡན་ལྡིན་ཟ་བའོ།། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཟོས་པ་དང་། འཐུངས་པ་ཙམ་གྱིས་འཚིག་པར་འགྱུར་རོ།། གཉིས་པ་ནི་ཕྱི་ས་དང་། གཅིན་འཐུང་བ་དང་། རང་གི་ཤ་བཅད་ཅིང་ཟ་བའོ།། དེ་ཡང་སྤྱི་དམ་གྱི་ཕྱོགས་སུ་གྲོ་བཞིན་སྐྱེས་རྣ་བ་བྱེ་བ་རིས་མཐོང་བ་ལྟ་བུའོ།།[༢]

ཡི་དྭགས་ཀྱི་ཚེ། ཡི་དྭགས་ཀྱི་ཚེ་ཇི་སྲིད་ཐུབ་ཅེ་ན། མི་རྣམས་ཀྱི་ཟླ་བ་གཅིག་གང་ཡིན་པ་ཡི་དྭགས་ཀྱི་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཡིན་ལ། དེ་ཟླ་བ་དང་ལོར་བརྩིས་པའི་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ཐུབ་བོ།། དེ་སྐད་ཡང་།

ཡི་དྭགས་རྣམས།།
ཟླ་བ་ཉིན་ཞག་གི་ལྔ་བརྒྱ།།[༣] ཞེས་གསུངས་སོ།།

---

༡ བཤེས་སྤྲིང་ ཤློ་ཀ ༦༣

༢ ཟུར་བཀོད། རྣམ་ཐར་ ༩

༣ མངོན་པ་མཛོད་ ༣/༨༣

དུད་འགྲོ། དུད་འགྲོ་ལ་དབྱེ་ན། རྐང་མང་དང་། རྐང་བཞི་དང་། རྐང་གཉིས་དང་། རྐང་མེད་དང་བཞི་འོ།།

འདི་དག་གང་ན་གནས་ཤེ་ན། ཆུ་དང་། ཐང་དང་། ནགས་མཐའི་སྤྱོད་ཡུལ་དག་ཡིན་ནོ།། དེ་ཡང་གནས་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ།།

དུད་འགྲོའི་སྡུག་བསྔལ། དེ་དག་གིས་སྡུག་བསྔལ་ཅི་སྤྱོད་ཞེ་ན། བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་དང་། བསད་བཅད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་དང་། གཅིག་ལ་གཅིག་ཟ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལོ།། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། མིའི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་དུད་འགྲོ་རྣམས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ།

དབང་མེད་གཞན་དག་རྡོག་པ་ལག་པ་དང་།།
ལྕགས་དང་ལྕགས་དཀྱུས་གདབ་པས་གཏབ་སྟེ་བཀོལ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། རི་དྭགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ།

ཁ་ཅིག་མུ་ཏིག་བལ་དང་རུས་པ་ཁྲག།
ཤ་དང་ པགས་པའི་ཆེད་དུ་འཆི་བར་འགྱུར།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་ནི། ཐལ་ཆེར་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ།

ཟས་སུ་གདོང་དུ་གང་བབ་ཟ།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

དུད་འགྲོའི་ཚེ། དུད་འགྲོས་ཚེ་ཇི་སྲིད་ཐུབ་ཅེ་ན། ངེས་པ་མེད་དེ། ཡུན་རིང་ཤོས་ཀྱིས་བར་གྱི་བསྐལ་པ་རེ་རེ་ཐུབ་པ་ཡང་ཡོད་དོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

དུད་འགྲོ་རྣམས།།
མཆོག་རིང་བསྐལ་པའོ།།[3] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ངན་འགྲོའི་སྡུག་བསྔལ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

---

༡ བཤེས་སྤྲིང་ ཤློ་ཀ ༩༠
༢ བཤེས་སྤྲིང་ ཤློ་ཀ ༩༠
༣ མངོན་པ་མཛོད་ ༣/༨༣

བདེ་འགྲོའི་སྡུག་བསྔལ། བདེ་འགྲོའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་གསུམ་སྟེ། མིའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། ལྷ་མིན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་དང་། ལྷའི་སྡུག་བསྔལ་ལོ།།

མིའི་སྡུག་བསྔལ། དེ་ཡང་མི་ལ་སྡུག་བསྔལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། མངལ་འཇུག་གི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ལོ།། རྒ་བ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ནོ།། ན་བ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ནོ།། འཆི་བ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ནོ།། སྡུག་པ་དང་བྲལ་བ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ནོ།། མི་སྡུག་པ་དང་ཕྲད་པ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ནོ།། གང་འདོད་པ་བཙལ་ཏེ་མ་རྙེད་པ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ནོ།། ཡོད་པ་བསྲུང་དཀའ་བ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ནོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

སྐྱེ་བའི་སྡུག་བསྔལ། དེ་ལ་སྐྱེ་བ་ནི་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡང་ཡིན་པ། དེ་ཡང་སྐྱེ་གནས་བཞི་ལས་སྐྱེ་བར་གསུངས་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་མངལ་ནས་སྐྱེའོ།། འདིའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དང་པོ་སྲིད་པ་བར་དོ་ནས་མངལ་དུ་འཇུག་ཁར་ཡང་སྡུག་བསྔལ་འདི་ལྟར་ཡོད་དེ། བར་དོའི་སྲིད་པ་ཐམས་ཅད་རྫུ་འཕྲུལ་དང་ལྡན་པ། ནམ་མཁར་འགྲོ་ཞིང་ལྷའི་མིག་བཞིན་དུ་སྐྱེ་གནས་ཐག་རིང་པོ་ཡང་མཐོང་བར་ནུས་སོ།། དེ་ཡང་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ལོག་པའི་སྣང་བ་བཞི་འཆར་ཏེ། དཔེར་ན་རླུང་ཆེན་པོ་ལངས་པ་དང་། ཆར་ཆེན་པོ་བབས་པ་དང་། ནམ་དམུག་པ་དང་། སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་སྒྲ་ཅ་ཅོ་འཇིགས་སུ་རུང་བ་གྲགས་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་ཤར་བས། ལས་བཟང་ངན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་བཅུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། བདག་ནི་གཞལ་མེད་ཁང་དུ་འཇུག་གོ་སྙམ་པ་དང་། ཁང་བ་བརྩེགས་པའི་སྟེང་དུ་འཛེག་གོ་སྙམ་པ་དང་། ཁྲི་ལ་འཛེག་གོ་སྙམ་པ་དང་། རྩྭའི་སྤྱིལ་པོར་འཇུག་གོ་སྙམ་པ་དང་། ལོ་མའི་ཁྱིམ་དུ་འཇུག་གོ་སྙམ་པ་དང་། རྩྭ་གསེབ་ཏུ་འཛུལ་ལོ་སྙམ་པ་དང་། ནགས་ཀྱི་ནང་དུ་འཇུག་གོ་སྙམ་པ་དང་། རྩིག་པའི་བུ་གར་འཛུལ་ལོ་སྙམ་པ་དང་། སོག་མའི་གསེབ་ཏུ་འཛུལ་ལོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་སེམས་པ་དང་།

---

[1] ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས་ ག མངལ་ན་གནས་པའི་མདོ། དེབ་གྲངས། ༤༧ ཤོག ༣༣༣ བ།

ཕ་མ་འཁྲིག་པ་སྤྱོད་པ་དེ་ཐག་རིང་པོ་ནས་ཀྱང་མཐོང་ནས་དེར་འགྲོ་སྟེ། དེ་ཡང་བསོད་ནམས་ཆེར་བསགས་པ། སྐྱེ་གནས་མཐོན་པོ་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་གཞལ་མེད་ཁང་དང་། ཁང་པ་བརྩེགས་པ་ལ་སོགས་པར་མཐོང་ནས་དེར་རྒྱུག་གོ། བསོད་ནམས་འབྲིང་དུ་བསགས་པ་དང་། སྐྱེ་གནས་འབྲིང་དུ་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྩའི་སྤྱིལ་བུ་ལ་སོགས་པར་མཐོང་ནས་དེར་རྒྱུག་གོ། བསོད་ནམས་མ་བསགས་པ་སྐྱེ་གནས་ངན་པ་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། རྩིག་པའི་བུ་ག་ལ་སོགས་པར་མཐོང་ནས་དེར་རྒྱུག་གོ། དེར་ཕྱིན་པ་དང་། གལ་ཏེ་རང་ཕོར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན་མ་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེ་ལ། ཕ་ལ་ཞེ་སྡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།། གལ་ཏེ་རང་མོར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན། ཕ་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེ་ལ། མ་ལ་ཞེ་སྡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།། ཆགས་སྡང་གཉིས་ཀྱིས་ཕ་མའི་མི་གཙང་བའི་རྡུལ་དང་བར་དོའི་ཤེས་པ་འདྲེས་སོ།། དེ་ནས་བཟུང་ནས་ཞག་བདུན་ཕྲག་སུམ་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་དུ་མངལ་དུ་གནས་པར་གསུངས། ཁ་ཅིག་ནས་ཟླ་བ་བརྒྱད་དམ། ཟླ་བ་དགུའམ། ཟླ་བ་བཅུའི་བར་དུ་གནས་པར་ཡང་གསུངས་སོ།། ཁ་ཅིག་ལ་མ་ངེས་ཏེ་ལོ་དྲུག་ཅུའི་བར་དུ་མངལ་དུ་བསྡད་པ་ཡང་ཡོད་དོ།།[༡]

དེ་ཡང་ཞག་བདུན་ཕྲག་དང་པོའི་ཚེ་མའི་མངལ་དུ། ཟངས་ཆ་བའི་ནང་དུ་བཙོས་ཤིང་བརྫོས་པ་ཙམ་དུ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་མི་བཟད་པ་སྐྱོང་སྟེ། དེ་ནི་མེར་མེར་པོ་ཞེས་བྱའོ།། དེའི་དབྱིབས་ནི་འབྲས་ཀྱི་ཁུ་བའམ། ཞོའི་སྤྲིས་མ་དང་འདྲའོ།།

དེ་ནས་ཞག་བདུན་ཕྲག་གཉིས་པ་ལ་མའི་མངལ་ནས་ཀྱང་། ཀུན་དུ་རེག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རླུང་བྱུང་ནས་མངལ་ལ་རེག་པས་ཁམས་རྣམ་པ་བཞི་མངོན་དུ་སྣང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་ནུར་ནུར་པོ་ཞེས་བྱའོ།། དེའི་དབྱིབས་ནི་ཞོ་ཀའམ། མར་འཁྱུགས་པ་དང་འདྲའོ།།

དེ་ནས་ཞག་བདུན་ཕྲག་གསུམ་པ་ལ་མའི་མངལ་ནས་མཛོད་ཀ་ཞེས་བྱ་བའི་རླུང་བྱུང་ནས། མངལ་དེ་ལ་རེག་པས་ཁམས་བཞི་པོ་དག་ཤིན་ཏུ་མངོན་དུ་སྣང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་ལྟར་ལྟར་པོ་ཞེས་བྱའོ།། དེའི་དབྱིབས་ནི་ལྕགས་ཀྱི་ཐུར་མའམ། སྲིན་བུ་གྲོག་མ་དང་འདྲའོ།།

---

༡ ཟུར་བཀོད་རྣམ་ཐར་ ༨

དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཞག་བདུན་ཕྲག་བདུན་པ་ལ་མའི་མངལ་ནས། འཁྱིལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རླུང་བྱུང་སྟེ། རླུང་དེས་མངལ་ལ་རེག་པས་ལག་པ་གཉིས་དང་། རྐང་པ་གཉིས་འབྱུང་བར་བྱེད་དེ། དེའི་ཚེ་སྐྱེས་བུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པས་ཡན་ལག་ནས་ཐེན་ནས་སྐྱེས་བུ་གཞན་ཞིག་གིས་དབྱུག་པས་གདལ་བ་སྙམ་བྱེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་ངོ༎

དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། ཞག་བདུན་ཕྲག་བཅུ་གཅིག་པ་ལ་མའི་མངལ་ནས། བུ་ག་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རླུང་བྱུང་ནས། མངལ་ལ་རེག་པས་བུ་ག་དགུ་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཚེ་རྨ་གསར་པ་མཛུབ་མོས་སྣོད་པ་ཙམ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་དོ༎

གཞན་ཡང་མས་ཟས་མ་སྙོམས་ཤིང་གྲང་བ་བརྟེན་ན། གཅེར་བུ་ཆབ་རོམ་དུ་བསྐྱུར་བ་ཙམ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་དོ༎ དེ་བཞིན་དུ། ཁ་ཟས་ཤིན་ཏུ་ཚ་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྐྱུར་བ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་དོ༎ ཟས་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ཟོས་པའི་དུས་སུ་བྲག་བར་དུ་བཙིར་བ་ལྟ་བུའི་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་དོ༎ ཟས་ཉུང་དུ་ཟོས་པའི་དུས་སུ་ནམ་མཁའ་ལ་དཔྱང་ལ་བཏང་བ་ལྟ་བུའི་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་དོ༎ དྲག་ཏུ་སོང་བའམ། མཆོངས་པ་བྱས་སམ། བརྡེག་འཚོས་ན་རི་བོའི་ངོས་ལ་འདྲིལ་བ་ལྟ་བུའི་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་དོ༎ འཁྲིག་ཆགས་མང་དུ་སྤྱོད་པའི་ཚེ། ཚེར་ལྕུགས་གིས་བྲབས་པ་ལྟ་བུའི་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་དོ༎

ཞག་བདུན་ཕྲག་སོ་བདུན་པ་ལ་ནི་མངལ་ཉིད་དུ་ཤེས་པས་མི་གཙང་བའི་འདུ་ཤེས་དང་། དྲི་མི་ཞིམ་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། མུན་ནག་གི་འདུ་ཤེས་དང་། བཙོན་རའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཡོངས་སུ་སྐྱོ་ནས་ཕྱིར་འབྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ༎

ཞག་བདུན་ཕྲག་སུམ་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་པ་ལ་མའི་མངལ་ནས། མེ་ཏོག་སྡུད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རླུང་འབྱུང་སྟེ། རླུང་དེས་མངལ་ན་གནས་པ་དེ་བསྒྱུར་ནས་སྐྱེ་བའི་སྒོ་ལོགས་སུ་ཕྱོགས་པར་བྱེད་དོ༎ དེའི་ཚེ་ལྕུགས་ཀྱི་འཁྲུལ་འཁོར་ལ་བསྒྲིན་པ་ལྟ་བུའི་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་དོ༎ དེ་ལྟར་དུས་དེ་སྲིད་དུ་མངལ་གྱི་དྲོད་ཟངས་ཚ་བ་དང་། རབ་ཏུ་ཚ་བ་ལྟ་བུས་ནི་བཙོས་ཤིང་བརྗོས། རླུང་མི་འདྲ་བ་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་ཀྱིས་ནི་རེག་ཅིང་བསྐྱོད། མའི་ཁྲག་ལ་སོགས་པའི་དྭངས་མས་ནི་སྤེལ་ཞིང་བསྐྱེད་པས། མེར་མེར་པོ་ནས་བཟུང་ནས་ལུས་ཀུན་རྫོགས་པའི་བར་དུ

གྱུར་ཏོ།། དེ་ལྟར་ཡང་མདལ་འཇུག་གི་མདོ་ལས།

དང་པོ་མེར་མེར་པོ་ལས་ནི།།
ཤ་ཡི་ཆུ་བུར་སྐྱེ་བར་འགྱུར།།
ཆུ་བུར་ལས་ནི་ལྟར་ལྟར་སྐྱེ།།
ལྟར་ལྟར་པོ་ནི་མཁྲང་བར་འགྱུར།།
མཁྲང་བ་རྣམ་པར་འགྱུར་ནས་ནི།།
མགོ་དང་ཡན་ལག་བཞི་སྐྱེས་པས།།
རུས་པ་འདུས་ནས་ལུས་གྲུབ་པ།།
ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ནས་ཁ་ཐུར་དུ་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རླུང་འབྱུང་སྟེ། རླུང་དེས་ལུས་དེ་མགོ་ཐུར་དུ་བསློག་ནས་ལག་པ་བརྐྱང་སྟེ་ཕྱིར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ།། དེའི་ཚེ་ལྷགས་ཀྱི་འཇུར་མིག་ནས་འདྲེན་པ་ལྟ་བུའི་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་དོ།། ཁ་ཅིག་མངལ་ཉིད་དུ་ཤི་ནས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ།། ཁ་ཅིག་མ་དང་མཉམ་དུ་འཆི་བར་འགྱུར་རོ།། ཡང་དེ་བཙས་ནས་ས་ལ་ལྷུང་བའི་དུས་སུ་ཚེར་ཁྲོད་དུ་བསྐྱུར་བ་ཙམ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་དོ།། ཕྱིས་པའི་དུས་སུ་པགས་པ་བཤུས་ནས་རྩིག་ཟུར་ལ་བྲད་པ་ཙམ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་དོ།། དེར་ཡུན་དེ་སྲིད་དུ་གནས་ཏེ། ན་ཚ་ཆེ་ཆུང་དེ་འདྲ། དོག་མི་དོག་དེ་འདྲ། མུན་པ་ནག་མི་ནག་དེ་འདྲ། གཙང་མི་གཙང་དེ་འདྲ་སྟེ། ད་ལྟ་ཅི་ཙམ་འདོད་པ་ཆེ་བ་ཅིག་ཡིན་ཡང་མི་གཙང་བའི་དོང་དུ་ཁྱིད་ཞག་གསུམ་སྡོད། ཁ་བཅད་ལ་བཞག ཞག་གསུམ་གྱི་ནང་པར་གསེར་སྲང་གསུམ་སྦྱིན་གྱི་ཟེར་ན་སུས་ཀྱང་མི་ནུས་ཏེ། མངལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ནི་དེ་ལས་ཐུའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་སློབ་སྤྲིང་ལས།

ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་དྲི་ང་མི་གཙང་གཅེར་བས་འགགས།།
རབ་ཏུ་དོག་པ་མུན་ནག་འཐིབས་པོར་འདུག་པ་ཡི།།

---

[1] ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས་ ག དེབ་གྲངས། ༥༧ ཤོག ༣༣༡ བ།

མངལ་གནས་དམྱལ་བ་ལྟ་བུའི་ནང་དུ་དེ་ཞུགས་ནས༎
ལུས་ཡོངས་བསྐུམས་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོར་བརྟག་དགོས་སོ༎[1]
ཞེས་གསུངས་སོ༎

དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་ན་ལན་གཅིག་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ཡང་སྲུས་ནུས་སྙམ་དུ་བསམ་མོ༎

རྒ་བའི་སྡུག་བསྔལ༎ རྒ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཡང་དཔག་ཏུ་མེད་དེ། མདོར་ན་བཅུ་ཐམ་པའོ༎ དེ་ཡང་གཟུགས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། སྐྲ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། པགས་པ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། ཁ་དོག་ཡོངས་སུ་འགྱུར་པ་དང་། མཐུ་སྟོབས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། གཟི་བརྗིད་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། བསོད་ནམས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། ནད་མེད་པ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། གནས་སྐབས་འདས་ཤིང་ཆེའི་འཇིག་བརྟུལ་བའོ༎

དེ་ལ་གཟུགས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ནི། སྔར་གྱི་གཟུགས་དྲང་ཞིང་བརྟན་ལ་མཐྲང་བ་དེ་འགྱུར་ནས། སྒུར་པོ་ཀྱོག་པོ་༥ཁྲར་བས་རྟེན་དགོས་པར་འགྲོ་བའོ༎

སྐྲ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ནི། སྔར་གྱི་སྐྲ་ནག་སིང་ངེ་བ་བུང་བའི་མདོག་ལྟ་བུ་དེ་འགྱུར་ནས། སྐྲ་དཀར་བ་དང་། སྤྱི་ཐེར་ལ་སོགས་པར་འགྲོ་བའོ༎

པགས་པ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ནི། སྔར་གྱི་པགས་པ་སྲབ་ལ་འཇམ་པ། ཡུལ་ཀྰ་ཤི་ཀ་ནྟ་སྣྲིའི་ཐྲ་རས་སམ། རྒྱུའི་ནང་དར་ལྟ་བུ་དེ་འགྱུར་ནས། མཐུག་ལ་[2]གོབ་པ། འཇུར་མཐུག་དང་། གཉེར་མའི་ཕུང་པོ༎ ཟངས་གདུབ་སྣུམ་བཞིན་དུ་འགྱུར་བའོ༎

ཁ་དོག་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ནི། སྔར་གྱི་ཁ་དོག་བཀྲག་མདངས་དང་ལྡན་པ། མེ་ཏོག་པདྨ་ཁ་བྱེ་[3]མ་ཐག་པ་ལྟ་བུ་དེ་འགྱུར་ནས། སྔོ་ཁོག་གེ་སྐྱ་ཁོག་པོ་མེ་ཏོག་རྙིང་པ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བའོ༎

---

༡ ཨ་པར། སྡེ་དགེ་ཡིག་ དེ། དེབ་གྲངས། ༩༡༨༣ ཤོག ༩༧ བ།
༢ ཅིབ་ གོབ་པ། ༣ རུམ་ བ།

མཐུ་སྟོབས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ནི། སྔར་གྱི་ནུས་པ་དང་བློ་སེམས་འགྱུར་ནས་འགྲོ་བ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་ཤེད་ཆད་པས་དཀའ་ལས་གང་ཡང་མི་ནུས། སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཉམས་པས་བྱ་བ་གང་ལ་ཡང་བློ་བ་ཆུང་། དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ནུས་པ་ཟད་པས་ཡུལ་མི་འཛིན་པའམ། གཞན་དུ་འཛིན་པར་འགྲོ་བའོ།།

གཟི་བརྗིད་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ནི། སྔར་གཞན་གྱིས་བསྟོད་ཅིང་བཀུར་བ་དེ་འགྱུར་ནས། རང་བས་དན་པས་ཀྱང་བརྙས་ཆོས་བྱེད། དོན་མེད་ཀྱི་མིའི་སྙིང་དུ་ཡང་མི་སྡུག བྱིས་པས སྤྱིག་མོར་ཆེ། བུ་ཚའི་ཧང་འདྲེན་དུ་ཆེ་བར་འགྲོའོ།།

བསོད་ནམས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ནི། སྔར་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་དང་ཟ་ཐང་ཐམས་ཅད་བྲི་ནས། ལུས་ཀྱིས་དྲོན་པོ་མི་སྨྱོང་། ཁས་ཞིམ་པོ་མི་མྱོང་། ཁྱད་པར་དུ་གང་མེད་པ་དེ་ཟ་སྙིང འདོད་དེ། ཚོལ་མཁན་དང་། སྟེར་མཁན་ཡང་ཤིན་ཏུ་དཀོན།།

ནད་མེད་པ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ནི། ནད་ཆེ་ཤོས་རྒས་ནད་ཀྱིས་ཐེབས་པས། ནད་གཞན ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེས་དྲངས་ནས་སྡུག་བསྔལ་བའོ།།

སེམས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ནི། སླས་པ་དང་། བྱས་པ་ཀུན་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བརྗེད་ཅིང་། བཙོས་པ་དང་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་བའོ།།

གནས་སྐབས་འདས་ཤིང་ཚེའི་འཛུག་བརྟུལ་བ་ནི། དབུགས་ཀྱང་བརྫངས་ཤིང་སྦྲ་དར་དར པོ་འབྱུང་། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་རྙིང་པས་འཆི་བ་ལ་ཉེ་བའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་རྒྱ ཆེར་རོལ་པ་ལས།

རྒས་པས་གཟུགས་སྡུག་གཟུགས་ནི་མི་སྡུག་བྱེད།།
རྒས་པས་གཟི་བརྗིད་འཕྲོག་ཅིང་མཐུ་སྟོབས་ཉམས།།
རྒས་པས་བདེ་བ་འཕྲོག་ཅིང་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད།།
རྒས་པས་འཆི་བྱེད་རྒས་པས་མདངས་ཀྱང་འཕྲོག། ཅེས་གསུངས་སོ།། ༡༣/ ༨༥

ན་བའི་སྡུག་བསྔལ། ན་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཡང་དཔག་ཏུ་མེད་དེ། མདོར་ན་བདུན་ཡོད་དོ།།

དེ་ཡང་ནྲུག་དྲག་པོས་བཏབ་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། དམྱིད་རྩུབ་མོ་བྱེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། སྨན་ཚ་བ་བཏེན་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། བཟའ་བཏུད་སྙིང་ལ་འདོད་པ་འགོག་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། སྨན་པའི་དོ་བསྲུང་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། ལོ་བྱེད་ཟད་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། ཤི་དོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་ཡོད་དོ།། དེ་ལྟར་ན་ཡང་འཕགས་པ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས།

ནད་བརྒྱ་མང་དང་ནད་འཐིབས་སྡུག་བསྔལ་གྱིས།།
འགྲོ་བ་གཙེས་ཏེ་མི་ཡི་ཡི་དྭགས་བཞིན།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡༣/༨༦

འཆི་བའི་སྡུག་བསྔལ། འཆི་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཡང་དཔག་ཏུ་མེད་དེ། རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ལས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། དེ་བཞིན་དུ་འཆི་བདག་གི་གསལ་ཤིང་གིས་ནྲུག་སྟེ། རྒྱགས་པ་དང་ནི་བྲལ། སྐྱབས་ནི་མེད། མགོན་ནི་མེད། དཔུང་གཉེན་ནི་མེད། ནད་ཀྱིས་ནི་གདུངས། ཁ་ནི་སྐེམ། བཞིན་ནི་འགྱུར། རྐང་ལག་ནི་གཡོབ། ལས་ནི་མི་ནུས། ཁ་ཆུ་དང་། སྣབས་དང་། གཅིན་དང་། ངན་སྐྱུགས་ཀྱིས་ནི་ལུས་ལ་གོས། སྒྲ་ངར་ངར་པོ་ནི་འདོན། སྨན་པས་ནི་བོར། མལ་གྱི་ཐ་མ་ན་ནི་ཉལ། འཁོར་བའི་རྒྱུན་ནི་ནུབ། གཤིན་རྗེའི་མིས་ནི་འཇིགས་སྐྲག དབུགས་རྒྱུ་བ་ནི་ཆད། ཁ་དང་སྣ་ནི་གདངས། འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་འདོར། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་དུ་ནི་འགྲོ། སྐྱུས་ཆེན་པོས་ནི་འདེགས། མུན་པ་ཆེན་པོར་ནི་ཞུགས། གཡང་ས་ཆེན་པོར་ནི་ལྟུང་། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོས་ནི་འཁྱེར། ལས་ཀྱི་རླུང་གིས་ནི་བདས། ས་ཚུགས་པ་མེད་པའི་ཕྱོགས་སུ་ནི་འགྲོ། ནོར་བགོ་སྐལ་བྱར་ནི་མེད། ཀྱི་རྟུད་མ། ཀྱི་རྟུད་ཕ། ཀྱི་རྟུད་བུ་ཞེས་ནི་ཟེར་ཏེ། དེའི་ཚེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཆོས་མ་གཏོགས་པ་སྐྱབས་དང་། མགོན་དང་། དཔུང་གཉེན་ནི་གཞན་མེད་དོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།།[1]

སྡུག་པ་དང་བྲལ་བའི་སྡུག་བསྔལ། སྡུག་པ་དང་བྲལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ནི། ཕ་མ་བུ་ཚ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ལ་བཅགས་པ་ཤི་བའི་ཚེ། མྱ་ངན་དང་། གདུང་བ་དང་། སྨྲེ་སྔགས་དང་། ངུ་འབོད་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད་དོ།།

༡ ཨ་པར། མདོ་སྡེ། ཛ། དེབ་གྲངས། ༣༣༡ ཤོག ༨༠ བ།

མི་སྡུག་པ་དང་ཕྲད་པའི་སྡུག་བསྔལ། མི་སྡུག་པ་དང་ཕྲད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ནི། དགྲ་སྡང་བས་ཉེན་པའི་ཚེ། འཐབ་རྩོད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་དོ།། འཐབ་རྩོད་དང་། རྗེག་འཚོགས་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད་དོ།།

སྡུག་བསྔལ་ཕྱི་མ་གཉིས་ (གང་འདོད་པ་བཙལ་ཏེ་མ་རྙེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་ཡོད་པ་བསྲུང་དཀའ་བའི་སྡུག་བསྔལ་)ནི་གོ་སླའོ།།

ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་སྡུག་བསྔལ། ལྷ་མིན་ལ་ལྷའི་སྡུག་བསྔལ་དང་ཆ་མཚུངས་པའི་སྟེང་དུ་ང་རྒྱལ་དང་། ཕྲག་དོག་དང་། འཐབ་རྩོད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་དོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

ལྷ་མིན་དག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ལྷ་ཡི།།
དཔལ་ལ་སྡང་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཆེ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ལྷའི་སྡུག་བསྔལ། འདོད་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་ལ་ཡང་ལྷ་མིན་དང་འཐབ་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། འདོད་པས་མ་ངོམས་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། དཔའ་བཀོང་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། བཅད་པ་དང་། དྲལ་བ་དང་། གསོད་པ་དང་། སྐྲུགས་པ་དང་། འཆི་འཕོ་བ་དང་། ལྟུང་བའི་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ལྷའི་བུ་འཆི་བ་ན་ལྟས་རྣམ་པ་ལྔ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། གོས་དྲི་མ་ཅན་དུ་འགྱུར། མེ་ཏོག་གི་ཕྲེང་བ་རྙིང་པར་འགྱུར། མཆན་ཁུང་གཉིས་ནས་རྔུལ་འབྱུང་བར་འགྱུར། ལུས་ལ་དྲི་ང་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར། རང་གི་སྟན་ལ་མི་དགའ་བར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཟུགས་ཁམས་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཁམས་ན་ནི་སྡུག་བསྔལ་དེ་དག་མེད་དེ། འོན་ཀྱང་འཆི་འཕོ་བ་དང་། གནས་ལ་རང་དབང་མེད་པའི་ཕྱིར། གནས་ངན་ལེན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་དོ།། དེ་ལྟ་བུའི་བདེ་འགྲོ་དང་མཐོ་རིས་དེ་དག་ཀྱང་ལས་ཟད་པ་དང་དན་སོང་དུ་ལྟུང་བ་ཡིན་ནོ།། དེས་ན་འཁོར་བའི་གནས་འདི་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་མེ་འབར་བའི་ཁང་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། མདལ་འཇུག་གི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཀྱེ་མ་ཀྱི་ཧུད། སྲིད་པ་འཁོར

---

༡ བཤེས་སྤྲིང་ སློ་ཀ ༡༠༡

བའི་རྒྱ་མཚོ་འདི་ནི་འབར་བ། རབ་ཏུ་འབར་བ། མཆོག་ཏུ་འབར་བ། ཤིན་ཏུ་མཆོག་ཏུ་འབར་བ་ཡིན་པས། སེམས་ཅན་འགའ་ཙམ་ཡང་དེས་མ་བཙོམ་པ་མེད་དོ།། རབ་ཏུ་འབར་བར་བྱེད་པའི་མེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་དང་། གཏི་མུག་གི་མེ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་། རྒ་བ་དང་། འཆི་བའི་མེ་དང་། མྱ་ངན་དང་། སྨྲེ་སྔགས་འདོན་པ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འཁྲུག་པའི་མེ་དག་གིས་རྟག་ཏུ་སྲེག་ཅིང་འབར་བར་བྱེད་པས། འགའ་ཙམ་ཡང་དེ་ལས་ཐར་བ་མེད་དོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།། དེ་ལྟར་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དེ་དག་ཤེས་པས། སྲིད་པའི་བདེ་བ་ལས་བློ་ལྡོག་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་། ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལས།

འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བ་ན།།
སྐྱོ་བའི་སེམས་ནི་རབ་ཏུ་སྐྱེ།།
ཁམས་གསུམ་བརྩོན་ར་འཇིགས་པས་ན།།
བརྩོན་པའི་སེམས་ཀྱིས་སྤྲོང་བར་བྱེད།། ཅེས་གསུངས་སོ།།

སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་དེ་ལྟར་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ།

འཁོར་བ་དེ་འདྲ་ལགས་པས་ལྷ་མི་དང་།།
དམྱལ་བ་ཡི་དྭགས་དུད་འགྲོ་རྣམས་དག་ཏུ།།
སྐྱེ་བ་བཟང་པོ་མ་ལགས་སྐྱེ་བ་ནི།།
གནོད་པ་དུ་མའི་སྣོད་གྱུར་ལགས་མཆིན་མཛོད།།[2] ཅེས་གསུངས་སོ།།

དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས།
འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་ལྔ་པའོ།། །།

---

༡ ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས་ ག། དེབ་གྲངས། ༥༧ ཤོག ༣༣༨ ན།

༢ ཕཤེས་གླིང་ ཤློ་ཀ ༡༠༣

ལེའུ་དྲུག་པ་ལས་འབྲས།

༄༅། །དེ་ལྟར་བཤད་པའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་དག་རྒྱུ་ཅི་ལས་བྱུང་སྙམ་ན། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ལས་བྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་ལས་བརྒྱ་པ་ལས།

ལས་རྣམས་ཀུན་ནི་སྣ་ཚོགས་ལས།།
དེ་ཡིས་འགྲོ་འདི་སྣ་ཚོགས་བྱས།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

སྙིང་རྗེ་པདྨ་དཀར་པོ་ལས། འཇིག་རྟེན་ནི་ལས་ཀྱིས་བྱས་པ། ལས་ཀྱིས་སྤྲུལ་པའོ།། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ལས་ཀྱིས་བྱས་པ། ལས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ། ལས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ལས་ཀྱང་།

འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་ལས་ལས་སྐྱེས།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༤/༡

ལས་དེ་ཡང་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། སེམས་པའི་ལས་དང་། བསམ་པའི་ལས་གཉིས་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས། ལས་གང་ཞེ་ན། སེམས་པའི་ལས་དང་། བསམ་པའི་ལས་ཏེ།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།། མངོན་པ་མཛོད་ལས་ཀྱང་།

ལས་ནི་སེམས་པ་དང་དེས་བྱས།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༤/༡

རྩ་ཤེས་ལས་ཀྱང་།

དྲང་སྲོང་མཆོག་གིས་ལས་རྣམས་ནི།།
སེམས་པ་དང་ནི་བསམ་པར་གསུངས།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡༧/༢

དེ་གཉིས་རང་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། སེམས་པའི་ལས་ནི་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ནོ།། སེམས་པས་བསྐྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསམ་པའི་ལས་ཡིན་ཏེ། ལུས་དང་ངག་གི་ལས་སུ་རིག་པར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་མངོན་པ་མཛོད་ལས།

---

༡ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ཆ། དེབ་གྲངས། ༡༡༡ ཤོག ༦༢ བ།

༢ ཨ་པར། སེམས་ཙམ། རི། དེབ་གྲངས། ༤༠༤༩ ཤོག ༤༢ ན། ༨༥ ན།

སེམས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཏེ།།
དེས་བསྐྱེད་ལུས་དང་ངག་གི་ལས།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟ་བུའི་ལས་དང་། དེས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་འཆད་པ་ལ།

ལས་འབྲས་བསྟན་པ། སྡོམ་ནི།

དབྱེ་བ་དང་ནི་མཚན་ཉིད་དང་།།
བདག་གིར་བྱ་དང་བསྒོ་སྐལ་སྤྱོད།།
ཆུང་ལས་ཆེར་སྤེལ་ཆུད་མི་ཟ།།
དྲུག་པོ་དེས་ནི་ལས་འབྲས་བསྡུས།། ཞེས་པའོ།།

ལས་འབྲས་ཀྱི་དབྱེ་བ། དེ་ལ་དང་པོ་ལས་འབྲས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་རྒྱུ་འབྲས་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་རྒྱུ་འབྲས་དང་། མི་གཡོ་བའི་ལས་རྒྱུ་འབྲས་སོ།།

བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་རྒྱུ་འབྲས། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པ་ལ། དང་པོ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་རྒྱུ་འབྲས་ནི། སྤྱིར་མང་ན་ཡང་ལས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་ནི་མི་དགེ་བ་བཅུ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྲོག་གཅོད་ལ་སོགས་པ་གསུམ། ངག་གི་སྒོ་ནས་བརྫུན་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་། ཡིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བརྣབ་སེམས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་མོ།། དེ་ལྟར་རེ་རེ་ལ་ཡང་དོན་གསུམ་གསུམ་སྟེ། དབྱེ་བ་དང་། འབྲས་བུ་དང་། ཁྱད་པར་རོ།།

སྲོག་གཅོད་པ། དེ་ལ་དང་པོ་སྲོག་གཅོད་པ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྲོག་གཅོད་པ་དང་། ཞེ་སྡང་གི་སྒོ་ནས་སྲོག་གཅོད་པ་དང་། གཏི་མུག་གི་སྒོ་ནས་སྲོག་གཅོད་པའོ།། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། ཤ་དང་། པགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་རམ། རྩེད་མོའི་ཕྱིར་རམ། ནོར་གྱི་ཕྱིར་རམ། བདག་གམ། མཛའ་བོ་ཡོངས་སུ་བསྐྱང་བའི་ཕྱིར་སྲོག་གཅོད་པའོ།། གཉིས་པ་ནི། འཁོན་ཞུགས་པ་དང་། འགྲན་ཟླར་གྱུར་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཞེ་སྡང

སྐྱེས་ནས་སྲོག་གཅོད་པའོ།། གསུམ་པ་ནི། མཆོད་སྦྱིན་ལ་སོགས་པའོ།།

སྲོག་གཅོད་པའི་འབྲས་བུ། དེའི་འབྲས་བུ་ལ་ཡང་གསུམ་སྟེ། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་དང་། རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་དང་། དབང་གི་འབྲས་བུའོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།། རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། གལ་ཏེ་མིར་སྐྱེས་ན་ཡང་ཚེ་ཐུང་ཞིང་ནད་མང་བར་འགྱུར་རོ།། དབང་གི་འབྲས་བུ་ནི། ཡུལ་བཀྲ་མི་ཤིས་ཤིང་གཟི་བརྗིད་ཆུང་བའི་སར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།།

སྲོག་གཅོད་པའི་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར། ཁྱད་པར་ནི། སྲོག་གཅོད་པའི་ནང་ནས་ཕ་ཡང་ཡིན་ལ། དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་ཡིན་པ་དེའི་སྲོག་གཅོད་པ་སྡིག་ཆེ་བའོ།།

མ་བྱིན་པར་ལེན་པ། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། མཐུས་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་། འཇབ་བུས་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་། གཡོ་སྒྱུས་མ་བྱིན་པར་ལེན་པའོ།། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། བསྙད་མེད་པར་བཙན་འཕྲོགས་བྱེད་པའོ།། གཉིས་པ་ནི། ཁང་པ་འབིགས་པ་ལ་སོགས་པས་མ་ཚོར་བར་རྐུ་བའོ།། གསུམ་པ་ནི། བྲེ་སྲང་ལ་སོགས་པ་ལ་ཟོལ་ཟོག་བྱེད་པའོ།།

མ་བྱིན་པ་ལེན་པའི་འབྲས་བུ། དེའི་འབྲས་བུ་ལ་གསུམ་ལས། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། ཡི་དྭགས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།། རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། གལ་ཏེ་མིར་སྐྱེས་ན་ཡང་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཕོངས་པར་འགྱུར་རོ།། དབང་གི་འབྲས་བུ་ནི། ཡུལ་སད་སེར་མང་བའི་སར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།།

མ་བྱིན་པའི་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར། ཁྱད་པར་ནི། མ་བྱིན་པར་ལེན་པའི་ནང་ནས་བླ་མ་དང་། དཀོན་མཆོག་གི་ནོར་ལ་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་སྡིག་པ་ཆེ་བའོ།།

འདོད་པའི་ལོག་པར་གཡེམས་པ། འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམས་པ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། རིགས་ཀྱིས་བསྲུངས་པ་དང་། བདག་པོས་བསྲུངས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱིས་བསྲུང་པའོ།། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། མ་དང་སྲིང་མོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལོག་པར་སྤྱོད་པའོ།། གཉིས་པ་ནི།

ཕྱིའམ་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པས་བདག་ཏུ་བྱས་པའི་བུད་མེད་ལ་ལོག་པར་སྤྱོད་པའོ༎ གསུམ་པ་ལ་ལྔ་སྟེ། རང་གི་ཆུང་མ་ཡིན་ཡང་། ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང་། དུས་མ་ཡིན་པ་དང་། ཚོད་མ་ཡིན་པ་དང་། རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་སྤྱོད་པའོ༎ དེ་ལ་དང་པོ་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་ནི། ཁ་དང་བཤང་ལམ་དུ་སྤྱོད་པའོ༎ ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ནི། བླ་མའི་ཉེ་འཁོར་རམ། གཙུག་ལག་ཁང་ངམ། མཆོད་རྟེན་གྱི་དྲུང་ངམ། མང་པོ་འདུས་པའི་སར་སྤྱོད་པའོ༎ དུས་མ་ཡིན་པ་ནི། གསོ་སྦྱོང་ལ་གནས་པའི་དུས་སམ། སྦྲུམ་མའམ། ནུ་ཞོ་འཐུང་བའམ། སྣང་བ་ཡོད་པའི་དུས་སུ་སྤྱོད་པའོ༎ ཚོད་མ་ཡིན་པ་ནི། གྲངས་ལྔ་ལས་ལྷག་པར་སྤྱོད་པའོ༎ རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་ནི། བརྡེག་ཅིང་སྤྱོད་པའོ༎ ཡང་ན་ཕོའམ། མ་ནིང་གི་ཁའམ་བཤང་ལམ་དུ་སྤྱོད་པའོ༎

འདོད་པའི་ལོག་པར་གཡེམས་པའི་འབྲས་བུ། དེའི་འབྲས་བུ་ནི་གསུམ་ལས། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། ཡི་དྭགས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ༎ རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ནི་གལ་ཏེ་མིར་སྐྱེས་ན་ཡང་དགྲ་སྣང་བ་ཅན་གྱི་ཆུང་མར་འགྱུར་རོ༎ དབང་གི་འབྲས་བུ་ནི། ཡུལ་ས་རྡུལ་ཤས་ཆེ་[1]བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ༎

འདོད་པའི་ལོག་པར་གཡེམས་པའི་ཁྱད་པར། ཁྱད་པར་ནི། འདོད་ལོག་གི་ནང་ནས་མ་ཡང་ཡིན་ལ། དགྲ་བཅོམ་མ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ལོག་པར་སྤྱོད་པ་སྡིག་ཆེའོ༎

རྫུན་དུ་སྨྲ་བ། རྫུན་དུ་སྨྲ་བ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། ཕམ་པའི་རྫུན་དང་། རྫུན་ཆེན་པོ་དང་། རྫུན་ཕྲ་མོའོ༎ དེ་ལ་དང་པོ་ནི། མི་ཆོས་བླ་མའི་རྫུན་སྨྲ་བའོ༎ གཉིས་པ་ནི། བདག་དང་གཞན་ལ་ཕན་གནོད་ཡོད་པའི་རྫུན་སྨྲ་བའོ༎ གསུམ་པ་ནི། ཕན་གནོད་མེད་པའི་རྫུན་སྨྲ་བའོ༎

རྫུན་དུ་སྨྲ་བའི་འབྲས་བུ། དེའི་འབྲས་བུ་ལ་གསུམ་ལས། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། དུད་འགྲོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ༎ རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། གལ་ཏེ་མིར་སྐྱེས་ན་ཡང

---

༡ འབྲུག་ ཙིབ་ སར

སྐྱུར་པ་འདེབས་པ་མང་བར་འགྱུར་རོ༎ དབང་གི་འབྲས་བུ་ནི། ཁ་དྲི་མི་ཞིམ་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ༎

རྫུན་དུ་སྨྲ་བའི་ཁྱད་པར། ཁྱད་པར་ནི། རྫུན་གྱི་ནང་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐྱུར་པ་བཏབ། བླ་མ་ལ་ཡང་རྫུན་ཚིག་སྨྲས་ན་ཉེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་དེ་ཆེའོ༎

ཕྲ་མ། ཕྲ་མ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། བཙན་ཕྲ་དང་། གཞོགས་ཕྲ་དང་། ལྐོག་ཕྲའོ༎ དེ་ལ་དང་པོ་ནི། མཛའ་བོ་གཉིས་ངོ་རང་དུ་ཕྲལ་བའོ༎ གཉིས་པ་ནི། ༡གཞོགས་སློང་བྱས་ནས་མཛའ་བོ་དང་ཕྲལ་བའོ༎ གསུམ་པ་ནི། ལྐོག་ཏུ་དབྱེན་བྱས་ཏེ་ཕྲལ་བའོ༎

ཕྲ་མའི་འབྲས་བུ། དེའི་འབྲས་བུ་ལ་གསུམ་ལས། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། དམྱལ་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ༎ རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། གལ་ཏེ་མིར་སྐྱེས་ན་ཡང་མཛའ་བོ་དང་འབྲལ་བར་འགྱུར་རོ༎ དབང་གི་འབྲས་བུ་ནི། ཡུལ་མཐོ་དམན་ཅན་གྱི་སར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ༎

ཕྲ་མའི་ཁྱད་པར། ཁྱད་པར་ནི། ཕྲ་མའི་ནང་ནས་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ལ་མི་སྙན་པ་བརྗོད་པ་སྡིག་ཆེའོ༎

ཚིག་རྩུབ། ཚིག་རྩུབ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། ངོར་རྩུབ་པ་དང་། གཞོགས་ཏེ་རྩུབ་པ་དང་། བརྒྱུད་དེ་རྩུབ་པའོ༎ དེ་ལ་དང་པོ་ནི། ཕ་རོལ་པོ་ལ་དངོས་སུ་ངན་མཚང་སྣ་ཚོགས་སྨྲ་བའོ༎ གཉིས་པ་ནི། ཡ་མ་བརླའམ། ཀུལ་ཀ་དང་བསྲེས་ནས་ཕ་རོལ་པོ་ལ་ཚིག་ངན་སྣ་ཚོགས་སྨྲ་བའོ༎ གསུམ་པ་ནི། ཁོའི་མཛའ་བོ་ལ་སོགས་པའི་དྲུང་དུ་ངན་མཚང་སྣ་ཚོགས་སྨྲ་བའོ༎

ཚིག་རྩུབ་ཀྱི་འབྲས་བུ། དེའི་འབྲས་བུ་ལ་གསུམ་ལས། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། དམྱལ་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ༎ རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། གལ་ཏེ་མིར་སྐྱེས་ན་ཡང་ཡིད་དུ

---

༡ ཅིབ་ གཞོགས་སློང

མི་ཡོད་པའི་སྨྲ་སྣ་ཚོགས་ཐོས་པར་འགྱུར་རོ།། དབང་གི་འབྲས་བུ་ནི། ཡུལ་ཚ་སྒོ་ཅན་དང་། ཡུལ་སྐམ་ས་ཅན་དང་། སྡིག་ཤས་ཅན་གྱི་སར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།།

ཚིག་རྩུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར། ཁྱད་པར་ནི། ཚིག་རྩུབ་ཀྱི་ནང་ནས་ཕ་མའམ། འཕགས་པ་རྣམས་ལ་གནོད་པའི་ཚིག་སྨྲ་བ་སྡིག་ཆེའོ།།

ངག་ཀྱལ། ངག་ཀྱལ་པ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། ལོག་པའི་ངག་ཀྱལ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ངག་ཀྱལ་དང་། བདེན་པའི་ངག་ཀྱལ་ལོ།། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། མུ་སྟེགས་པའི་བཟླས་བརྗོད་དང་ཁ་ཏོན་ལ་སོགས་པའོ།། གཉིས་པ་ནི། བྲེ་མོའི་གཏམ་ལ་སོགས་པའོ།། གསུམ་པ་ནི། མ་གུས་པ་དང་སྣོད་མ་ཡིན་པ་ལ་ཆོས་བཤད་པའོ།།

ག་ཀྱལ་གྱི་འབྲས་བུ། དེའི་འབྲས་བུ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་ེ་དུད་འགྲོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། གལ་ཏེ་མིར་སྐྱེས་ན་ཡང་དག་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་མི་བཙུན་པར་འགྱུར་རོ།། དབང་གི་འབྲས་བུ་ནི། དུས་དབྱར་དགུན་ོག་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།།

ག་ཀྱལ་གྱི་ཁྱད་པར། ཁྱད་པར་ནི། ངག་ཀྱལ་གྱི་ནང་ནས་ཆོས་འདོད་པ་རྣམས་གཡེངས་ར་བྱེད་པ་སྡིག་ཆེ་བའོ།།

རྣབ་སེམས། བརྣབ་སེམས་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། བདག་གི་ལ་བརྣབ་སེམས་པ་དང་། ཞན་གྱི་ལ་བརྣབ་སེམས་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ལ་བརྣབ་སེམས་པའོ།། དེ་ལ་དང་ོ་ནི། བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་རིགས་དང་། གཟུགས་བྱད་དང་། ཡོན་ཏན་དང་། ནོར་རྫས་ལ་ེན་ཅིང་ཆགས་པ་སྟེ། བདག་ལྟ་བུ་མེད་སྙམ་དུ་སེམས་པའོ།། གཉིས་པ་ནི། ཕ་རོལ་པོའི་ན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་ཆགས་པ་སྟེ། འདི་བདག་གི་ཡིན་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་དུ་སེམས་པའོ།། སུམ་པ་ནི། ས་འོག་གི་ནོར་ལ་སོགས་པ་བདག་དང་གཞན་གྱིས་དབང་བྱར་མེད་པ་ལ་གས་པ་སྟེ། བདག་དབང་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་དུ་སེམས་པའོ།།

རྣབ་སེམས་ཀྱི་འབྲས་བུ། དེའི་འབྲས་བུ་ལ་གསུམ་ལས། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ

ནི། ཡི་དྭགས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། གལ་ཏེ་མིར་སྐྱེས་ན་ཡང་འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེ་བར་འགྱུར་རོ།། དབང་གི་འབྲས་བུ་ནི། ཡུལ་འབྲུ་ངན་པའི་སར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།།

བརྣབ་སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར། ཁྱད་པར་ནི། བརྣབ་སེམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཡང་དག་པར་སྡོང་བ་རྣམས་ཀྱི་རྙེད་པ་འཕྲོག་པར་འདོད་པའི་སེམས་འདི་སྡིག་ཆེའོ།།

གནོད་སེམས། གནོད་སེམས་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། ཞེ་སྡང་གི་ཆ་ལས་བྱུང་བའི་གནོད་སེམས་དང་། ཕྲག་དོག་གི་ཆ་ལས་བྱུང་བའི་གནོད་སེམས་དང་། འཁོན་འཛིན་གྱི་ཆ་ལས་བྱུང་བའི་གནོད་སེམས་སོ།། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། གཡུལ་དོ་ལྟ་བུར་ཕ་རོལ་པོ་ལ་ཞེ་སྡང་སྐྱེས་ནས་གསོད་པར་སེམས་པའོ།། གཉིས་པ་ནི། འགྲན་ཟླ་ལྟ་བུ་གོང་དུ་ཤོར་གྱིས་དོགས་པའི་བསམ་པས་གསོད་པ་ལ་སོགས་པར་སེམས་པའོ།། གསུམ་པ་ནི། སྔར་བདག་ལ་གནོད་པ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ལ་མདུད་པར་བཟུང་ནས་བསད་པ་ལ་སོགས་པར་སེམས་པའོ།།

གནོད་སེམས་ཀྱི་འབྲས་བུ། དེའི་འབྲས་བུ་ལ་གསུམ་ལས། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། དམྱལ་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། གལ་ཏེ་མིར་སྐྱེས་ན་ཡང་ཞེ་སྡང་ཤས་ཆེ་བར་འགྱུར་རོ།། དབང་གི་འབྲས་བུ་ནི། ཟས་ཁ་ཞིང་རྩུབ་པའི་སར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།།

གནོད་སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར། ཁྱད་པར་ནི། གནོད་སེམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཚམས་མེད་པ་གསོམ་པར་བྱེད་པ་འདི་སྡིག་ཆེའོ།།

ལོག་ལྟ། ལོག་པར་ལྟ་བ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། ལས་འབྲས་ལ་ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་། བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་། དཀོན་མཆོག་ལ་ལོག་པར་ལྟ་བའོ།། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། ལས་དགེ་སྡིག་དེ་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་གི་རྒྱུར་མི་འདོད་པའོ།། གཉིས་པ་ནི། ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཉམས་སུ་བླངས་ཀྱང་འགོག་པའི་བདེན་པ་མི་ཐོབ་པར་འདོད་པའོ།། གསུམ་པ་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་མི་བདེན་པར་ལྟ་ཞིང་སྐུར་པ་འདེབས་པའོ།།

ལོག་ལྟའི་འབྲས་བུ། དེའི་འབྲས་བུ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། དུད་འགྲོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། གལ་ཏེ་མིར་སྐྱེས་ན་ཡང་གཏི་མུག་ཤས་ཆེ་བར་འགྱུར་རོ།། དབང་གི་འབྲས་བུ་ནི། འབྲས་བུ་ཡེ་མེད་པའི་སར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།།

ལོག་ལྟའི་ཁྱད་པར། ཁྱད་པར་ནི། ལོག་ལྟའི་ནང་ནས་ལྟ་བས་གཟིངས་པ་འདི་སྡིག་ཆེའོ།། དེ་ལ་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་དག་ནི་ཕྱིར་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཐེ་བྲག་ཏུ་ཕྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་བཞག་པའོ།། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། ཞེ་སྡང་གི་སྒོ་ནས་མི་དགེ་བ་དེ་དག་སྤྱད་ན་དམྱལ་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།། འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྤྱད་ན་ཡི་དྭགས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། གཏི་མུག་གི་སྒོ་ནས་སྤྱད་ན་དུད་འགྲོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།། དེ་སྐད་ཡང་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས།

ཆགས་པས་ཡི་དྭགས་འགྲོ་བར་འགྱུར།།
ཞེ་སྡང་གིས་ནི་དམྱལ་བར་འཕེན།།
རྨོངས་པས་ཕལ་ཆེར་དུད་འགྲོར་འགྱུར།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༣/༣༠

གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི། མི་དགེ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྤྱད་པས་དམྱལ་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།། མང་པོ་སྤྱད་པས་ཡི་དྭགས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།། འགའ་ཙམ་སྤྱད་པས་དུད་འགྲོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི། ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱད་ན་དམྱལ་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།། ཡུལ་འབྲིང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱད་ན་ཡི་དྭགས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།། ཡུལ་ཐ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱད་ན་དུད་འགྲོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།། དེ་དག་གིས་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་རྒྱུ་འབྲས་བསྟན་ཏེ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས།

ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་དང་།།
དེས་བསྐྱེད་ལས་ནི་མི་དགེ་བ།།

མི་དགེ་ལས་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཀུན།།
དེ་བཞིན་ངན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དོ།། ཅེས་གསུངས་སོ།། ༡/༣༠ - ༣༡

བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་རྒྱུ་འབྲས་ལ། ལས་ནི། མི་དགེ་བ་བཅུ་པོ་དེ་སྤངས་པ་ནི་དགེ་བ་བཅུ་ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་འཇུག་པའི་ལས་དང་བསྟུན་ན། གཞན་གྱི་སྲོག་འདོན་པ་དང་། སྦྱིན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཏོང་བ་དང་། ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་གནས་པ་དང་། བདེན་པ་དྲང་པོར་སྨྲ་བ་དང་། གཞན་མི་མཛའ་བ་རྣམས་སྡུམ་པ་དང་། ཞི་[1]དེས་དང་། གསོང་པོར་སྨྲ་བ་དང་། དོན་དང་ལྡན་པའི་ཚིག་སྨྲ་བ་དང་། ཆགས་པ་ཆུང་ཞིང་ཚོག་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་སྒོམ་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པའོ།།

བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ། དེའི་འབྲས་བུ་ཡང་གསུམ་ལས། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་དང་མིའི་ནང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། སྲོག་གཅོད་པ་སྤངས་ཤིང་། གཞན་གྱི་སྲོག་འདོན་པས་ཚེ་རིང་བར་འགྱུར་རོ།། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྦྱར་རོ། དབང་གི་འབྲས་བུ་ནི། སྲོག་གཅོད་པ་སྤངས་པས་དངོས་པོ་རྣམས་བཟང་ཞིང་མཐུ་ཆེ་བའི་སར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྦྱར་རོ།། དེ་དག་གིས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་རྒྱུ་འབྲས་བསྟན་ཏེ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས།

མ་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་མེད།།
དེས་བསྐྱེད་ལས་ནི་དགེ་བ་ཡིན།།
དགེ་ལས་བདེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དང་།།
སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་བདེ་བ་དག། ཅེས་གསུངས་སོ།། ༡/༣༠ - ༣༡

མི་གཡོ་བའི་ལས། མི་གཡོ་བའི་ལས་རྒྱུ་འབྲས་ནི། རྒྱུ་སྙོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་བསྒོམས་པས། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ཐོབ་སྟེ། དེ་ལ་སྙོམས་འཇུག་གི་བསམ

---

༡ འབྲུག་ ངེས

གཏན་ནི་ཉེར་བསྡོགས་བརྒྱད་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བརྒྱད་དང་། བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ནོ།། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ནི། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་བདུན་གྱི་ལྷ་དང་། གཟུགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་མུ་བཞིའི་ལྷའོ།། དེ་དག་གི་རྒྱུ་འབྲས་ཐད་ཀར་སྦྱར་ན། དགེ་བ་བཅུ་སྤྱད་པ་ནི་སྤྱིར་རོ།། འཕེན་བྱེད་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་མི་ལྕོགས་པ་མེད་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་བསྒོམས་ནས། རྫོགས་བྱེད་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་རྟོག་དཔྱོད་དང་། དགའ་བདེ་དང་བཅས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམས་པས་ཚངས་རིས་ཀྱི་ལྷར་སྐྱེའོ།། བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་བསྒོམས་པས་ཚངས་པ་ཆེན་པོར་སྐྱེའོ།། འཕེན་བྱེད་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྡོགས་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་བསྒོམས་ནས། རྫོགས་བྱེད་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་རྟོག་དཔྱོད་ནི་སྤངས་ལ། དགའ་བདེ་དང་ལྡན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམས་པས་འོད་ཆུང་ལ་སོགས་པ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ལྷར་སྐྱེའོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཕེན་བྱེད་ཉེར་བསྡོགས་རྣམས་[༡]འགྲེ་བར་བྱའོ།། རྫོགས་བྱེད་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་དངོས་གཞི་དགའ་བ་སྤངས་ལ་བདེ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམས་པས་དགེ་ཆུང་ལ་སོགས་པའི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ལྷར་སྐྱེའོ།། རྫོགས་བྱེད་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་རྟོག་དཔྱོད་དང་དགའ་བདེ་སྤངས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམས་པས་སྤྲིན་མེད་ལ་སོགས་པ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ལྷར་སྐྱེའོ།། བསམ་གཏན་བཞིས་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དེ། དེ་བསྒོམས་པས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ལྷར་སྐྱེའོ།། དེ་ལས་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དེ། དེ་བསྒོམས་པས་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ལྷར་སྐྱེའོ།། དེ་ལས་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དེ། དེ་བསྒོམས་པས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ལྷར་སྐྱེའོ།། དེ་ལས་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་དེ། དེ་བསྒོམས་པས་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ལྷར་སྐྱེའོ།། དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ལམ་གང་ཡིན་ན། ས་འོག་མ

---

[༡] འབྲུག་ འདྲེ

ལ་ཡིད་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ།། ཅི་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་དུ་བྱའམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་ནི་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོ།། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་མིང་དུ་བཏགས་ཀྱི། ཕྱིས་སྙོམས་པར་ཞུགས་ཟིན་ནས་དེ་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ།། ཕྱི་མ་ནི་འདུ་ཤེས་དམན་པའི་སྒོ་ནས་མིང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། འདུ་ཤེས་གསལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།

ལར་དངོས་གཞི་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་དགེ་བའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་དག་གིས་མི་གཡོ་བའི་ལས་རྒྱུ་འབྲས་བསྟན་ཏེ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས།

བསམ་གཏན་ཚད་མེད་གཟུགས་མེད་ཀྱིས།།
ཚངས་སོགས་བདེ་བ་མྱོང་བར་བྱེད།། ཅེས་གསུངས་སོ།། ༡/༣༢

དེ་ལྟར་ན་འཁོར་བའི་དངོས་པོ་འདི་[༡]སྐྱེད་མཁན་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་གསུམ་པོ་དེ་ཡིན་ནོ།།

ལས་བདག་གིར་བྱ་བ། དོན་གསུམ་པ་ལས་བདག་གིར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལས་རང་གིས་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་རང་སྤྱོད་པ་སྟེ།། བྱེད་པ་པོས་ཟིན་པའི་ཕུང་པོ་ཉིད་ལ་སྨིན་གྱི་གཞན་ལ་མ་ཡིན་པའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་མདོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས། ལས་བདག་གིར་བྱ་བ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རང་གིས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མྱོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དག་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་བདག་གི་ཞེས་བྱའོ།།[༣] ཞེས་གསུངས་སོ།། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཟོས་པ་དང་། མ་བྱས་པ་དང་ཕྲད་པའི་ཉེས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ།། དེས་ན་མདོ་ལས་ཀྱང་། ལྷ་སྦྱིན་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་པའི་ལས་ནི། ས་དང་། ཆུ་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་སྨིན་གྱི། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཕུང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་འབའ་ཞིག་ལ་སྨིན་པར

---

༡ འབྲུག་ བསྐྱེད་མཁན

༣ ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ རི། དེབ་གྲངས། ༢༠༠༩ ཤོག ༢༦ པ། ༥༩ པ།

འགྱུར་ཏེ། གཞན་སུ་ཞིག་ལ་སྨིན་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་སོ།།

ལས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་ལ་སྤྱོད་པ། དོན་བཞི་པ་ལས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་ལ་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལས་དགེ་སྡིག་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་མི་འཁྲུལ་བར་སྤྱོད་པ་སྟེ། དགེ་བའི་ལས་བསགས་པས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་སྤྱོད་ཞིང་། སྡིག་པའི་ལས་བསགས་པས་འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་སྤྱོད་པའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས། ཇི་ལྟར་ན་ལས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་ལ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རང་གིས་བྱས་པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་སྤྱོད་པ་སྟེ། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་སོ་སོའི་བགོ་སྐལ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།[༡] ཞེས་གསུངས་སོ།། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ཆུང་བ་ལས་ཀྱང་།།

དགེ་བ་ཡིས་ནི་བདེ་བ་ཐོབ།།
མི་དགེ་བ་ལས་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་།།
དེ་ལྟར་དགེ་དང་མི་དགེ་བའི།།
ལས་དང་འབྲས་བུ་གསལ་བར་བསྟན།།[༢] ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེས་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།

ས་བོན་ཚ་བ་རྣམས་ལ་ནི།།
འབྲས་བུ་ཚ་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར།།
ས་བོན་མངར་བ་རྣམས་ལ་ནི།།
འབྲས་བུ་མངར་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར།།
དཔེ་བླ་བྱ་བ་འདི་ཡིས་ནི།།
སྡིག་པའི་རྣམ་སྨིན་ཚ་བ་དང་།།
དཀར་པོའི་རྣམ་སྨིན་མངར་བ་ཡང་།།

---

༡ ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ རི། དེབ་གྲངས། ༤༠༤༩ ཤོག ༤༦ བ། ༨༩ བ།

༢ ཨ་པར། སྤྲིང་ཡིག དེ། དེབ་གྲངས། ༤༡༧༩ ཤོག ༢༩ ན།

མཁས་པ་ཡིས་ནི་ཤེས་པར་བྱ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ལས་ཆུང་ངུ་བྱས་པས་འབྲས་བུ་ཆེན་པོར་སྨིན་པ། དོན་ལྔ་པ་ལས་ཆུང་ངུ་བྱས་པ་ལས་འབྲས་བུ་ཆེན་པོར་སྨིན་པ་ནི། སྡིག་པའི་ལས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གི་གྲངས་ཀྱི་བསྐལ་པར་དམྱལ་བ་མྱོང་བར་གསུངས་པ་ཡང་ཡོད་དོ།། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་།

གང་ཞིག་དེ་འདྲའི་རྒྱལ་སྲས་སྦྱིན་བདག་ལ།།
གལ་ཏེ་ངན་སེམས་[3]སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ནི།།
ངན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གྲངས་བཞིན་བསྐལ་པར་ནི།།
དམྱལ་བར་གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་ཐུབ་པས་གསུངས།།
ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡/༣༨

དག་གི་ཉེས་པ་རེ་རེ་ཙམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལྔ་བརྒྱ་ལ་སོགས་པར་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་ཡང་ཡོད་དོ།། ཚོམས་ལས་ཀྱང་།

སྡིག་པ་ཆུང་ངུ་བྱས་པས་ཀྱང་།།
འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་འཇིགས་ཆེན་དང་།།
ཕུང་ཁྲོལ་ཆེན་པོ་བྱེད་འགྱུར་ཏེ།།
ཁོང་པར་སོང་བའི་དུག་བཞིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

དགེ་བའི་ལས་ཆུང་ངུས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་འབྱིན་ཏེ། ཚོམས་ལས་ཀྱང་།

བསོད་ནམས་ཆུང་ངུ་བྱས་པས་ཀྱང་།།
འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་བདེ་ཆེན་འདྲེན།།

---

༡ ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས ཙ། དེབ་གྲངས། ༧༡ ཤོག ༡༨༡ བ།
༣ འབུམ་ བསྐྱེད་པར

དོན་ཆེན་དག་ཀུང་ཐེད་འགྱུར་ཏེ།།
འབྲུ་རྣམས་ཕུན་ཚོགས་སྨིན་པ་བཞིན།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

ལས་ཆུད་མི་ཟ་བ། དོན་དྲུག་པ་ལས་ཆུད་མི་ཟ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི། ལས་དེའི་གཉེན་པོ་སྐྱེས་པ་མ་གཏོགས་པ། བསྐལ་པ་མཐའ་ཡས་པར་ཡང་འབྲས་བུ་མ་སྨིན་པར་བརླག་པའམ། ཆུད་ཟ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། བག་ལ་ཉལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་དག་ཀུང་ཅི་ཞིག་ལྟར་ལ་རྐྱེན་དང་ཕྲད་ན་འབྲས་བུ་འབྱིན་པར་འགྱུར་རོ།། [1]དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་ལས་བརྒྱ་པ་ལས།

ལུས་ཅན་དག་གི་ལས་རྣམས་ནི།།
བསྐལ་པ་བརྒྱར་ཡང་ཆུད་མི་ཟ་།།
ཚོགས་ཤིང་དུས་ལ་བབ་པ་ན།།
འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་སྨིན་པར་འགྱུར།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།།

དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ཆུང་བ་ལས་ཀྱང་།

མེ་ནི་གྲང་བར་འགྱུར་ཡང་སྲིད།།
རླུང་ནི་ཞགས་པས་ཟིན་ཡང་སྲིད།།
ཉི་ཟླ་ཐང་ལ་ལྷུང་ཡང་སྲིད།།
ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་བསླུ་མི་སྲིད།།[3] ཅེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་འཇིགས་ཤིང་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཅན་ན། ཇི་སྐད་དུ།
སྲིད་པའི་བདེ་ལ་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཤིང་།།

---

༡ འདིར་སི་ཁྲིན་པར་མ་ལྟར་གོ་རིམ་བཀོད་ཡོད། རུམ་ དེ་ལྟར་འཁོར་བའི་སོགས་ནས་བུ་མོ་བདུན་ལྟ་བུའོ།། བར་འདིར་བཀོད་འདུག
༢ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ཏ། དེབ་གྲངས། ༢༨༠ ཤོག ༡༨ ན།
༣ ཨ་པར། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ། མདོ་སྡེ་ ཁ། དེབ་གྲངས། ༦༥ ཤོག ༡༥༢ བ།

སྡིག་པའི་ལས་ལས་ཟློག་བདག་ཉིད།།
གང་ཞིག་རང་ཞི་ཙམ་དོན་གཉེར།།
སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་འབྲིང་ཞེས་བྱ།།[༡]

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་བློ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་ཀྲི་ཀྲིའི་བུ་མོ་བདུན་ལྟ་བུའོ།།[༢]

དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས།
ལས་འབྲས་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་དྲུག་པའོ།། །།

---

༡ བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན། ཤློ་ཀ ༨

༢ ཟུར་བཀོད་རྣམ་ཐར་ ༦

ལེའུ་བདུན་པ་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ།

༄༅། །དེ་ནི་ཞི་བའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་བསྒོམ་པ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཞི་བའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བདག་ཉིད་འབའ་ཞིག་སྨྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འདོད་ཅིང་། སེམས་ཅན་ལ་བརྩེ་བ་མེད་པས་གཞན་དོན་མི་བྱེད་པ་སྟེ། ཐེག་པ་དམན་པ་དག་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

བདག་གི་དོན་ཕྱིར་གཞན་དོན་ནི།།
མང་པོ་དག་ཀྱང་བཏང་བྱ་སྟེ།།
རང་དོན་ཆེད་ཆེར་ཤེས་གྱུར་ན།།
རང་གི་དོན་གྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ན་སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་པས་རང་གཅིག་པུར་གྲོལ་བར་མི་ཐོད་དོ།། དེས་ན་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། སློབ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པས་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་དང་སྐད་ཅིག་ཀྱང་འབྲལ་བར་མི་བྱ་སྟེ།[1] ཞེས་དང་། གཞན་གྱི་དོན་ནི་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེས་རྗེས་སུ་གཟུང་གིས། ཞི་སྡང་གིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།།

བྱམས་པ། དེ་ལ་དང་པོ་བྱམས་པ་ལ། སྒོམ་ནི།

དབྱེ་བ་དམིགས་ཡུལ་རྣམ་པ་དང་།།
སྒོམ་ཐབས་འབྱོངས་ཚད་ཡོན་ཏན་ཏེ།།
དེ་ལྟར་དྲུག་པོ་འདི་དག་གིས།།
བྱམས་པ་ཚད་མེད་ཡོངས་སུ་བསྟུས།། ཞེས་པའོ།།

---

༡ ཨ་པར། །རྒྱུད་འགྲེལ་ ཐི། དེབ་གྲངས། ༣༥༨༨ ཤོག ༣༡༠ ན།
༢ ཨ་པར། །རྒྱུད་འགྲེལ་ ཐི། དེབ་གྲངས། ༣༥༨༨ ཤོག ༣༡༠ པ།

བསྡུལ་ཐམས་ཅད་བཟློད་པར་བྱས་པ་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན། ཕྱིར་སྐྱེས་ནས་ཀྱང་། ཆུང་ཕྲུད་བུ་ཙམ་ནས་གསོ་སྐྱོང་བྱས་ནས། ཆེ་གཡག་པོ་ཙམ་དུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

དཀའ་བ་སྤྱད་པའི་དྲིན། དཀའ་བ་སྤྱད་པའི་དྲིན་ནི། བདག་ཅག་དང་པོ་ནས་གོས་གྱོན། རྒྱན་བཏགས། ནོར་སྐལ་བཟུང་། རྒྱུགས་ཕྱི་ཁྱུར་ནས་ཡོངས་པར་མི་གདའ། ཁ[1]གྲོད་ནུང་ཅིག་མ་ལགས་པ་ནོར་རྫས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཅི་ཡང་མེད་པར་སྟོང་སང་ངེ་བྱས་ནས། འདྲིས་པ་མི་ཅིག་ཀྱང་མེད་པར་ངོ་མི་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འོངས་པའི་དུས་སུ། མས་ལྷོགས་སུ་མ་བཅུག་པར་ཟས་བྱིན། སྐོམ་དུ་མ་བཅུག་པར་བཏུང་བ་བླུད། འཁྱགས་སུ་མ་བཅུག་པར་གོས་བསྐོན། འཕོངས་པར་མ་བཞག་པར་ནོར་བྱིན། དེ་ཡང་རང་ལ་མི་མཁོ་བ་བུ་ལ་བྱིན་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གིས་ཟ་མ་གྲ། བཏུང་མ་གྲ། གོན་མ་གྲ། ཚེ་འདིའི་བདེ་བའི་དོན་དུ་ཡང་སྤྱད་མ་ཕོད། ཕྱི་མ་ཕན་ཆད་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་དོན་དུ་ཡང་གཏོང་མ་ཕོད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་ལ་རང་གི་ཚེ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་བདེ་བ་ལ་མ་བལྟས་པར་བུ་གསོ་སྐྱོང་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ཡང་བདེ་དལ་གྱིས་རྙེད་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། སྡིག་སྡུག་ངལ་ཆད་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྒྲུབས་ནས་བུ་ལ་བྱིན་པ་ཡིན་ནོ།། སྡིག་པ་ལ་སོང་ན། ཉ་པ་དང་། ཕ་ཤན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དགེ་བ་སྣ་ཚོགས་བྱས་ནས་བུ་གསོས་པ་ཡིན་ནོ།། སྡུག་བསྔལ་ལ་སོང་ན། ཚོང་སྒྲོགས་དང་། ཞིང་ལས་ལ་སོགས་པ་བྱེད་བྱེད་ནས། ཉིན་མཚན་དུ་བ་མོ་ལྷམ་དུ་གྱོན། སྐར་ཆེན་ཞྭར་གྱོན། བྱིན་པ་རྟར་ཞོན། སྐལ་མ་ལྕུག་ཏུ་བླབས། བྱིན་ཤ་ཁྱི་ལ་བྱིན། གདོང་ཤ་མི་ལ་བྱིན་ནས་བསགས་སྒྲིན་བུ་ལ་བྱིན་པ་ཡིན། གཞན་ཡང་རང་རེའི་ཕ་མ་དང་བླ་མ་ལ་སོགས་པ་དྲིན་ཅན་གང་བས་ཀྱང་། ཅིར་མི་འོང་སུ་ཡིན་ཆ་མེད་པོ་དེ་ལ་གཅེས་པར་བྱས་ཏེ། བྱམས་པའི་མིག་གིས་ནི་བལྟས། འཛུམ་པའི་དྲོད་ཀྱིས་ནི་བསྒྲོས། སོར་བཅུའི་ཁ་ལ་ནི་གཡེངས། སྙན་པའི་ངག་གིས་ནི་བོས་ཏེ། དགའ་འོ། ཨའོ། འབར་རེ། དགོས་སོ།། ལུ་ལུ། ཨ་མའི་སྙིང་པོ་ལགས་སམ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་བསླས་པ་ཡིན་ནོ།།

སྒྲོག་བྱིན་པའི་དྲིན། སྒྲོག་བྱིན་པའི་དྲིན་ནི། བདག་ཅག་དང་པོ་ནས་ད་ལྟ་འདུ་བའི་ཁ

---

[1] སི་ཁྲིན་ ཉིད།

ལག་འཁྲོད་པ། དཀའ་ལས་ཅི་ཡང་རུས་པའི་ཤེད་པོ་ཆེ་ཞིག་བྱུང་བར་མི་གདའ། སྨིན་བུ་ཁོ་ན་འདྲ་བའི་ཉ་རེ་ཉོ་རེ། འཁོས་མེད་པོ། བསམ་པ་ཟླུག་པོ་ཅིག་བྱུང་བ་ལ། མས་དེ་མ་ཐོར་བར་ཞབས་ཏོག་བྱས། པད་དུ་ཐླངས། མེ་ཆུ་ལས་བསྐྱབས། གཡང་ས་ལས་བཟུང་། གནོད་པ་ནི་བསལ། རིམ་གྲོ་ནི་བྱས་ཏེ། ཤི་དོགས། ན་དོགས་ནས། མོ་དང་། རྩིས་དང་། གཏོ་དང་། གླུག་པ་དང་། ཚོ་ག་ལ་སོགས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅིང་། བློས་མི་འཁྱུད་པ་བྱས་ནས་བུའི་སྲོག་བཏོན་པ་ཡིན་ནོ།།

འཇིག་རྟེན་བསྟན་པའི་དྲིན། འཇིག་རྟེན་བསྟན་པའི་དྲིན་ནི། བདག་ཅག་དང་པོ་ནས་མི་ཤེས་དགུ་ཤེས་པོ། མཐོང་གོམས་ཅན། སྣོ་དྲག་པོ་ཅིག་འདིར་འོང་པར་མི་གདའ། ཕ་ཤེས་གཉེན་གྱི་རིགས་ལ་ཚོ་ངེས་འཕོད་པ་དང་། རྐང་ལག་གཡོབ་པ་ཅིག་མ་ལགས་པ་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལ། ཟ་མི་ཤེས་པའི་དུས་སུ་ཟ་བ་བསླབས། གོན་མི་ཤེས་པའི་དུས་སུ་གོན་པ་བསླབས། འགྲོ་མི་ཤེས་པའི་དུས་སུ་འགྲོ་བ་བསླབས། སྨྲ་མི་ཤེས་པའི་དུས་སུ་སྨྲ་བ་བསླབས་ཏེ།། ཨ་ཁྱིས་དང་།། ཨ་མ་ཁྱིས་དང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། བཟོ་རིགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་སྣ་ཚོགས་བསླབས་ནས། མི་མཉམ་པ་དང་ནི་མཉམ། མི་མཚུངས་པ་དང་ནི་མཚུངས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ཡང་ད་རེས་ཀྱི་མ་བྱས་པར་མ་ཟད་དེ། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བས་ན། ལན་གྲངས་དཔག་ཏུ་མེད་པར་མ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པའི་མདོ་ལས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ས་རྡོ་དང་། རྩི་ཤིང་དང་། ནགས་ཚལ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ཤུག་གི་ཚིག་གུ་ཙམ་དུ་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གིས་བྱས་ལ། སྐྱེས་བུ་གཉིས་པས་དེ་རྣམས་གྲངས་སུ་བགྲངས་པས་ཟད་པའི་དུས་སྲིད་ཀྱི། སེམས་ཅན་གཅིག་གིས་བདག་གི་མ་བྱས་པ་ནི་བགྲང་བར་མི་ནུས་སོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། བཤེས་སྤྲིང་ལས་ཀྱང་།

མ་ཡི་ཐུག་མཐའ་རྒྱ་ཤུག་ཚིག་གུ་ཙམ།།
རིལ་བུར་བགྲངས་ཀྱང་ས་ཡིས་ལང་མི་འགྱུར།།
ཞེས་གསུངས་སོ།། ཊཱི་ཀ ༧༨

དེ་ལྟར་མ་བྱས་རེས་ཀྱིས་དྲིན་སྔ་མ་ལྟར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་བས་ན་མ་དེའི་དྲིན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད་པས། དེ་སྙིང་དུ་སྡུག་ཅིང་ཕན་པ་དང་། བདེ་བར་འདོད་པའི་བློ་གཤའ་མ་ཅི་སྐྱེར་བསྒོམ་མོ།། དེ་ནས་དེར་མ་ཟད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་བྱས་ལ། མ་བྱས་ཚད་སྔ་མ་ཁོ་ན་ལྟར་དྲིན་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུའི་ཚད་ནི་ཅི་ཙམ་ཞེ་ན། ནམ་མཁའི་མཐས་གར་ཁྱབ་སེམས་ཅན་གྱིས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་སྨོན་ལམ་གྱི་མདོ་ལས།

ནམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་གྱུར་པ་ཅི་ཙམ་པ།།
སེམས་ཅན་མ་ལུས་མཐའ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ།།
ཞེས་གསུངས་སོ།། སློ་ཀ ༨༦

དེས་ན་ནམ་མཁས་གར་ཁྱབ་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བར་འདོད་པའི་བློ་གཤའ་མ་ཅིག་ཅི་སྐྱེར་བསྒོམ་མོ།། དེ་སྐྱེས་ན་བྱམས་པ་དངོས་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་ལ།།
བུ་གཅིག་པ་ལ་བྱ་བ་བཞིན།།
རྐང་གི་ཁོང་ནས་བྱམས་པ་ཆེ།།
དེ་ལྟར་རྟག་ཕན་བྱེད་པར་འདོད།། ཅེས་གསུངས་སོ།། ༡༣/༣༠

བྱམས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་མིག་ནས་མཆི་མ་འཁྲུག་པའམ། ལུས་ཀྱི་བ་སྤུ་ལྡང་བར་བྱེད་ན་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟ་བུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་[1]མཉམ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེས་ཙ་ན། བྱམས་པ་ཚད་མེད་པ་ཡིན་ནོ།།

བྱམས་པ་འབྱོངས་པའི་ཚད། འབྱོངས་པའི་ཚད་ནི། རང་བདེ་བར་འདོད་པའི་བློ་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཁོ་ན་བདེ་བར་འདོད་ཙ་ན་བྱམས་པ་འབྱོངས་པ་ཡིན་ནོ།།

བྱམས་པ་བསྒོམ་པའི་ཡོན་ཏན། དེ་བསྒོམས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་དཔག་ཏུ་མེད་དེ། ཟླ་བ་སྒྲོན

[1] ཏུམ་ འབྲུག་ མཉམ་ཀད

མེའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།

མཆོད་པ་ཚད་མེད་རྣམ་མང་ཇི་སྙེད་པ།།
ཞིང་ནི་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་གཏམ་སྙེད་དུ།།
སྐྱེས་བུ་མཆོག་ལ་མཆོད་པ་དེ་བྱས་པས།།
བྱམས་པའི་སེམས་དང་གྲངས་ལ་ཆར་མི་ཕོད།།
ཅེས་གསུངས་སོ།། ༣༣ /༣༧༧

བྱམས་པ་དར་ཅིག་བསྒོམས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱང་དཔག་ཏུ་མེད་དེ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་།

རྗེའུ་ཚོད་སུམ་བརྒྱའི་ཁ་ཟས་དག།
ཉིན་རེ་དུས་གསུམ་བྱིན་པས་ཀྱང་།།
བྱམས་པ་ཡུད་ཙམ་ཐང་ཅིག་གི།
བསོད་ནམས་དག་ལ་ཆར་མི་ཕོད།། ཅེས་གསུངས་སོ།། ༣/༨༥

བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་ཕན་ཡོན་བརྒྱད་ཐོབ་སྟེ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས།

ལྷ་མི་བྱམས་པར་འགྱུར་བ་དང་།།
དེ་དག་གིས་ཀྱང་བསྲུང་བ་དང་།།
ཡིད་བདེ་བ་དང་བདེ་མང་དང་།།
དུག་དང་མཚོན་གྱིས་གནོད་མེད་དང་།།
འབད་པ་མེད་པར་དོན་ཐོབ་དང་།།
ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་སྐྱེས་འགྱུར་ཏེ།།
གལ་ཏེ་གྲོལ་བར་མ་གྱུར་ཀྱང་།།
བྱམས་ཆོས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ཐོབ་པོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༣/༨༦

ཡང་རང་གི་བསྲུང་བར་ཡང་བྱམས་པ་བསྒོམ་པ་འདི་བཟང་བ་ཡིན་ཏེ། བྲམ་ཟེ་སྦྱིན་པ་ཆེན

པོ་བཞིན་នོ།།[1] གཞན་གྱི་བསྲུང་བར་ཡང་བྱམས་པ་སྒོམ་པ་འདི་བཟང་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་པོ་བྱམས་པའི་སྟོབས་བཞིན་ནོ།།[3] དེ་ལྟར་བྱམས་པ་ལ་འབྱོངས་པས། སྙིང་རྗེ་འབྱོངས་པ་ལ་ཚེགས་མེད་པ་ཡིན་ནོ།།

སྙིང་རྗེ། སྙིང་རྗེ་ལ་སྒོམ་ནི།

དབྱེ་བ་དམིགས་ཡུལ་རྣམ་པ་དང་།།
སྒོམ་ཐབས་འབྱོངས་ཚད་ཡོན་ཏན་ཏེ།།
དེ་ལྟར་དྲུག་པོ་འདི་དག་གིས།།
སྙིང་རྗེ་ཚད་མེད་ཡོངས་སུ་བསྟུས།། ཞེས་པའོ།།

སྙིང་རྗེའི་དབྱེ་བ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་དང་། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་དང་། དམིགས་པ་མེད་པའི་སྙིང་རྗེའོ།། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བས་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་བའོ།། གཉིས་པ་ནི། རང་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་གོམས་ཙ་ན། རྒྱུ་འབྲས་རྣམ་གཉིས ཤེས་ནས། རྟག་པ་དང་རིལ་པོར་འཛིན་པ་ལས་བློ་བཟློག་སྟེ། སེམས་ཅན་གཞན་རྒྱུ་འབྲས་མི་ཤེས་པར་རྟག་པ་དང་རིལ་པོར་འཛིན་པ་རྣམས་ལ་རེ་འཁྲུལ་སྙམ་དུ་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་བའོ།། གསུམ་པ་ནི། རང་མཉམ་པར་བཞག་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ཙ་ན། སེམས་ཅན་དངོས་འཛིན་ཅན་རྣམས་ལ་ཁྱད་པར་དུ་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཉམ་བཞག་པས།།
གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྗོགས་པ་ན།།
དངོས་འཛིན་གདོན་གྱིས་ཟིན་པ་ལ།།
ཁྱད་པར་དུ་ཡང་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་གསུམ་ལས་སྐབས་འདིར་ནི་སྙིང་རྗེ་དང་པོ་དེ་སྒོམ་པའོ།།

---

༡ ཟུར་བཀོད། རྣམ་ཐར ༡༠

༣ ཟུར་བཀོད། རྣམ་ཐར ༡༡

སྙིང་རྗེའི་དམིགས་ཡུལ། དེའི་དམིགས་པའི་ཡུལ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དོ།།

སྙིང་རྗེའི་རྣམ་པ། རྣམ་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་བློའོ།།

སྙིང་རྗེའི་སྒོམ་ཐབས། དེ་སྒོམ་པའི་ཐབས་ནི། ཙ་བའི་མ་ལ་སྦྱར་ནས་སྒོམ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བདག་གི་ཙ་བའི་མ་དེ་ས་ཕྱོགས་འདི་ན་སྐྱེས་བུ་གཞན་དག་གིས་བཅད་ཅིང་གཏུབས་པའམ་བཙོས་ཤིང་བསྲེགས་པའམ། ཡང་ན་ཤིན་ཏུ་འཁྱགས་ནས་ལུས་ལ་ཆུ་བུར་དུ་གྱུར་ཏེ། བརྟོལ་ནས་ཀུང་གས་ཏེ་འདུག་ན་ཤིན་ཏུ་སྙིང་རྗེའོ།།

དེ་བཞིན་དུ་དམྱལ་བར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་འདི་རྣམས་བདག་གི་མ་ཡིན་དེས་ན། སྡུག་བསྔལ་དེ་ལྟ་བུས་ནི་གནད་གཅོད་ན། ཅི་སྟེ་སྙིང་རྗེ་མི་སྐྱེ་སྟེ། དེ་དག་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྙིང་རྗེ་བསྒོམ་མོ།། ཡང་བདག་གི་མ་དེས་ཕྱོགས་འདི་ན་བཀྲེས་ཤིང་སྐོམ་པས་ནི་ཉེན། ན་ཞིང་ཚ་བས་ནི་གཟིར། འཇིགས་ཤིང་ཉམ་ང་བས་ནི་དཔའ་འཁོངས་ནས་འདུག་ན་ཤིན་ཏུ་སྙིང་རྗེའོ།། དེ་བཞིན་དུ་ཡི་དྭགས་སུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་འདི་རྣམས་ཀུང་བདག་གི་མ་ཡིན་དེས་ན། སྡུག་བསྔལ་དེ་ལྟ་བུས་ནི་གཡེན་སྤྱོ་ན། ཅི་སྟེ་སྙིང་མི་རྗེ་སྟེ། དེ་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྙིང་རྗེ་བསྒོམ་མོ།། ཡང་བདག་གི་མ་དེ་ཕྱོགས་འདི་ན་རྐུས་ཤིང་དམན་པའམ། གཞན་དག་གིས་དབང་མེད་པར་བཀོལ་ཞིང་སྤྱད་པའམ། རྗེག་ཅིང་འཚོག་པའམ། བསད་ཅིང་བཅད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་ཅིང་འདུག་ན་སྙིང་རྗེའོ།། དེ་བཞིན་དུ་དུད་འགྲོར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀུང་བདག་གི་མ་ཡིན་དེས་ན། སྡུག་བསྔལ་དེ་ལྟ་བུས་ནི་ཉམ་ཐག་ན། ཅི་སྟེ་སྙིང་མི་རྗེ་སྟེ། དེ་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྙིང་རྗེ་བསྒོམ་མོ།། ཡང་བདག་གི་མ་དེ་དཔག་ཚད་སྟོང་དུ་ལྟུང་བའི་གཡང་ས་ཆེན་པོ་ན་འདུག་བློན་ནི་མི་ཤེས། གཡང་ས་ལ་འགྲོའོ་ཞེས་སྟོན་མཁན་ནི་མེད། དེ་ནས་ལྷུང་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་མྱོང་ཞིང་ཡར་འཐོན་དུས་མེད་པའི་གཡང་སར་ལྷུང་ལ་ཁད་འདུག་ན། ཤིན་ཏུ་སྙིང་རྗེའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་གསུམ་ཡང་དན་སོང་གི་གཡང་ས་ཆེན་པོ་ན་འདུག བློན་སྡིག་པ་མི་དགེ་བ་ནི་སྤོང་མི་ཤེས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ནི་མ་ཟིན། ལྷུང་བ་དང་དན་སོང་གསུམ་གྱི་སྡུག

བསྡུལ་སྤྱོད་ཞིང་འཐོན་པར་དཀའ་བས་ན་ཅི་སྙེ་སྙིང་མི་རྗེ་སྙེ། དེ་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སྙིང་རྗེ་བསྒོམ་མོ།།

སྙིང་རྗེ་འབྱོངས་པའི་ཚད། འབྱོངས་པའི་ཚད་ནི། རང་ལ་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་གདོས་ཐག་ཆོད་ནས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་བློ་ཆོག་ཙམ་མ་ཡིན་པ་སྐྱེས་ན་སྙིང་རྗེ་འབྱོངས་པ་ཡིན་ནོ།།

སྙིང་རྗེ་བསྒོམ་པའི་ཡོན་ཏན། དེ་བསྒོམས་པའི་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་དེ། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ལས། ཆོས་གཅིག་ཡོད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལག་མཐིལ་དུ་བཞག་པ་ལྟ་བུར་འགྱུར་ཏེ། གཅིག་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་གང་དུ་མཆིས་པ་དེར་དཔུང་གི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་མཆིའོ།། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་གང་དུ་མཆིས་པ་དེར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཆིའོ།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། གསང་བའི་བདག་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་སྙིང་རྗེའི་རྩ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།།[3] ཞེས་གསུངས་སོ།། དེ་ལྟར་བྱམས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་བདེ་བ་ཐོབ་པར་འདོད་ཅིང་། སྙིང་རྗེས་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་ཙ་ན། རང་གཅིག་པུ་ཞི་བདེ་ཐོབ་པར་མི་སྤྲོ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་དགའ་བས་ཞི་བ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ན་བྱམས་སྙིང་རྗེ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པས། རང་ལས་གཞན་གཅེས་པར་འཛིན་ཙ་ན། ཇི་སྐད་དུ།

རང་རྒྱུད་རྟོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས།།

---

༡ ཨ་པར། མདོ་ ཞ། དེབ་གྲངས། ༣༣༦ ཤོག ༦༨ ན།

༢ ཨ་པར། མདོ་ ཞ། དེབ་གྲངས། ༣༣༦ ཤོག ༦༨ ན།

༣ ཨ་པར། རྒྱུད་ ཐ། དེབ་གྲངས། ༨༩༨ ཤོག ༡༥༣ ན།

གང་ཞིག་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཀུན།།
ཡང་དག་ཟད་པར་ཀུན་ནས་འདོད།།
སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་མཆོག་ཡིན་ནོ།།[༡]

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐྱེས་བུ་མཆོག་གི་བློ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བྲམ་ཟེ་སྦྱིན་པ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུའོ།།[༢]

དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས།
བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བདུན་པའོ།། །།

---

༡ བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན། ཤློ་ཀ ༥

༢ ཟུར་བཀོད། རྣམ་ཐར ༡༠

ལེའུ་བརྒྱད་པ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ཞིང་སྡོམ་པ་གཟུང་བ།

༄༅། །ད་ནི་སངས་རྒྱས་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་མི་ཤེས་པའི་གཉེན་པོར། བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་བསྟན་པ། སྡོམ་ནི།

རྟེན་དང་ངོ་བོ་དབྱེ་བ་དང་།།
དམིགས་པ་རྒྱུ་དང་བླང་ཡུལ་དང་།།
ཆོ་ག་ཕན་ཡོན་ཉེས་དམིགས་དང་།།
འཆོར་རྒྱུ་བཅོས་ཐབས་བསླབ་བྱ་སྟེ།།
བཅུ་དང་གཉིས་པོ་འདི་དག་གིས།།
བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་སེམས་བསྐྱེད་བསྟུས།། ཞེས་པའོ།།

བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག། དེ་ལ་དང་པོ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་དང་ལྡན་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་དང་། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་རིས་བདུན་གང་རུང་གཅིག་དང་ལྡན་པ་དང་། སྨོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ནི། འཇུག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ལ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་མན་ཆད་དང་ལྡན་པ་ནི། སྨོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ནོ།། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འཇུག་པ་བྱེད་པ་ལ་སྨོན་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས་བཤད་པ་དང་། སྨོན་པའི་སྔོན་དུ་སྐྱབས་འགྲོ་འགྲོ་དགོས་པར་བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་ལས་བཤད་པ་དང་། ཡང་འཇུག་པའི་རྟེན་དུ་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་དགོས་པར་བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་ལས་བཤད་པ་དང་། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ལེན་པ་ལ་ཡང་། སྐྱབས་འགྲོ་དགོས་པར་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ལས་བཤད་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས་བཤད་པ་སྟེ། དེས་ན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་འབྲེལ་ཞིང

ཚོགས་དགོས་སོ༎

རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་དང་ལྡན་པ། དེ་ལ་དང་པོ་བཤད་ན། སྤྱིར ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཡོད་པ། བྱེ་བྲག་ཏུ་རིགས་སད་པ་ཅིག་དགོས་ཏེ། རྒྱས་པར་གོང ་དུ་བསྟན་པ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ༎

དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ། དོན་གཉིས་པ་སྐྱབས་འགྲོ་བཤད་ན། སྐྱབས སུ་འགྲོ་ས་འདི་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་དྲག་རྩལ་ཅན་ཚངས་པ་དང་། ཁྱབ་འཇུག་དང་། མ་ཧཱ དེ་བ་ལ་སོགས་པའམ། རང་རང་གི་ཡུལ་གྱི་རིའམ། བྲག་གམ། མཚོའམ། ལྗོན་ཤིང་ལ སོགས་པ་ལ་གནས་པའི་ལྷ་ཀླུ་མཐུ་པོ་ཆེ་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བར་བྱའམ་ཞེ་ན། དེ ཀུན་གྱིས་ཀྱང་སྐྱབས་མི་ཐུབ་པས་སྐྱབས་གནས་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། མདོ་ལས།

འཇིག་རྟེན་རྣམས་ནི་རི་དང་ནི༎
ནགས་ཚལ་དང་ནི་མཆོད་གནས་ཀྱི༎
ཀུན་དགའ་དང་ནི་རྗོ་བ་དང་༎
ལྗོན་ཤིང་ལྷ་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་བ༎
སྐྱབས་དེ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ཞིང་༎[1] ཞེས་གསུངས་སོ༎

འོ་ན་ཕ་མ་གཉིས་དང་གཉེན་གྲོགས་ལ་སོགས་པ་རང་ལ་བརྩེ་ཞིང་ཕན་པར་དགའ་བ རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོའམ་ཞེ་ན། དེས་ཀྱང་སྐྱབས་སུ་མི་ཐུབ་སྟེ། འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར རོལ་པའི་མདོ་ལས།

ཕ་མ་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱབས་མ་ཡིན༎
མཛའ་བཤེས་རྩ་ལག་རྣམས་ཀྱང་མིན༎
དེ་དག་གིས་ནི་ཁྱོད་པོར་ནས༎

[1] ཨ་པར། མདོ་ ཤ། མདོ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་མཚན་དམ་པ། དེབ་གྲངས། ༣༨༣ ལོག ༣༨༧ ན། (དང་) ཆོས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་མདོ། ༡༨/༡༠

ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་འགྲོ། ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ཀུན་གྱིས་སྐྱབས་སུ་མི་ཐུབ་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱབས་ཐུབ་པ་ནི་ཁོ་རང་འཇིགས་པ་ལས་ཐར་བ་སྡུག་བསྔལ་མེད་པ་ཅིག་དགོས་ཏེ། དེ་ཀུན་ཡང་འཇིགས་པ་ལས་མ་ཐར་ཞིང་། སྡུག་བསྔལ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེས་ན་སྡུག་བསྔལ་ལས་གཏན་དུ་ཐར་པ་སངས་རྒྱས་ལས་མེད། སངས་རྒྱས་བསྒྲུབ་པའི་ལམ་ཆོས་ལས་མེད། ཆོས་བྱེད་པའི་གྲོགས་པོ་དགེ་འདུན་ལས་མེད་པས་ཁོང་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

འཇིགས་གྱུར་འཇིགས་པ་སེལ་མཛད་ཅིང་།།
སྐྱབས་མེད་སྐྱོབ་པའི་སངས་རྒྱས་དང་།།
ཆོས་དང་ཚོགས་མཆོག་དགེ་འདུན་ལ།།
དེ་རིང་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བར་གྱིས།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

འོ་ན་ཁོང་ལ་སྐྱོབ་པའི་ནུས་པ་མངའ་ཡང་། བདག་གིས་སྐྱབས་སུ་ཕྱིན་པས་སྐྱོབ་ངེས་སམ སྙམ་ནས་ཐེ་ཚོམ་མི་ཟ་སྟེ། མདོ་སྡེ་མྱ་ངན་འདས་ཆེན་ལས།

དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སོང་བ།།
འཇིགས་པ་མེད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

སྐྱབས་འགྲོ། དེས་ན་དེ་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་འཆད་པ་ལ། སྡོམ་ནི།

དབྱེ་བ་རྟེན་དང་ཡུལ་དང་དུས།།
བསམ་པ་ཆོ་ག་བྱེད་པའི་ལས།།
བསླབ་བྱ་དང་ནི་ཕན་ཡོན་ཏེ།།
དོན་རྣམས་དགུ་ཡིས་སྐྱབས་འགྲོ་བསྡུས།། ཞེས་པའོ།།

སྐྱབས་འགྲོའི་དབྱེ་བ། དེ་ལ་དང་པོ་སྐྱབས་འགྲོའི་དབྱེ་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཐུན་མོང་གི་སྐྱབས་འགྲོ་དང་། ཁྱད་པར་གྱི་སྐྱབས་འགྲོའོ།།

---

[1] ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ཤ། དེབ་གྲངས། ༡༡༨ ཤོག ༡༣༠ ན།

སྐྱབས་འགྲོའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། ཐུན་མོང་བའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ནི། འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་འཇིགས་ཤིང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ལྷུར་འཛིན་པ་རྣམས་སོ།། ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ལྷ་མིའི་ལུས་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པ་རྣམས་སོ།།

སྐྱབས་འགྲོའི་ཡུལ། ཡུལ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། ཐུན་མོང་བའི་ཡུལ་འཆད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ནི། སྤངས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་། ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སོ།། ཆོས་དཀོན་མཆོག་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། བསྟན་པའི་ཆོས་ནི་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སོ།། རྟོགས་པའི་ཆོས་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། འགོག་པའི་བདེན་པའོ།། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ལ་གཉིས་ལས། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་དགེ་འདུན་ནི། དགེ་སློང་རྣམ་པར་དག་པ་བཞི་ཡན་ཆད་ཚོགས་པ་ཡིན་ལ། འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ནི། སྐྱེས་བུ་ཟུང་བཞི་གང་ཟག་ཡ་བརྒྱད་པོ་དག་གོ །

ཁྱད་པར་གྱི་ཡུལ་ནི། མདུན་ན་བཞུགས་པའི་ཡུལ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡུལ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་དང་གསུམ་མོ།། དེ་ལ་མདུན་ན་བཞུགས་པའི་ཡུལ་ནི། སངས་རྒྱས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གཟུགས། ཆོས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་པོ་ཏི། དགེ་འདུན་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ནི། སངས་རྒྱས་ནི་སྐུ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ནོ།། ཆོས་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ཞི་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ།། དགེ་འདུན་ནི་ས་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའོ།། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་ཡུལ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མ་ལས།

དམ་པའི་དོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡི།།

སྐྱབས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ཡིན།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡/༣༡

འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གཏན་གྱི་སྐྱབས་ཐུབ་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

ཐུབ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཅན་ཕྱིར།།

ཚོགས་ཀྱང་དེ་ཡི་མཐར་ཐུག་ཕྱིར༎[༡] ཞེས་གསུངས་ཏེ།

ཐུབ་པ་རྣམས་སྐྱེ་འགག་མེད་པ། རྣམ་པར་བྱང་བ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་དམ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་ལ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཚོགས་ཀྱང་ཆོས་སྐུ་རྣམ་པར་དག་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་པས་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དམ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་ནོ༎ འོ་ན་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་གཉིས་གཏན་གྱི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རྒྱུད་བླ་མ་ལས།

ཆོས་རྣམས་གཉིས་དང་འཕགས་པའི་ཚོགས༎
གཏན་གྱི་སྐྱབས་མཆོག་མ་ཡིན་ནོ༎ ཞེས་གསུངས་སོ༎ ༡།༣༠

དེ་དག་ཅིའི་ཕྱིར་གཏན་གྱི་སྐྱབས་གནས་མ་ཡིན་ཞེ་ན། ཆོས་ལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། བསྟན་པའི་ཆོས་ནི་མིང་གི་ཚོགས་དང་ཡི་གེའི་ཚོགས་ཡིན་པས། ལམ་བགྲོད་ཟིན་ནས་གཟིངས་ལྟར་སྤང་བྱ་ཡིན་པས། གཏན་གྱི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པའོ༎ རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་པས་མི་རྟག་སྟེ། སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱབས་མ་ཡིན་ནོ༎ འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི། ཉན་ཐོས་པའི་ལུགས་ཀྱི་མར་མེ་ཤི་བ་ལྟར་རྒྱུན་ཆད་དུ་འདོད་པས། མེད་པའི་ཕྱིར་གཏན་གྱི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པའོ༎ དགེ་འདུན་ནི་ཁོ་རང་ཡང་འཁོར་བས་འཇིགས་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། འཇིགས་བཅས་ཡིན་པས་གཏན་གྱི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ནོ༎ དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུད་བླ་མ་ལས།

སྤང་ཕྱིར་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཕྱིར༎
མེད་ཕྱིར་འཇིགས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར༎
ཆོས་རྣམ་གཉིས་དང་འཕགས་པའི་ཚོགས༎
གཏན་གྱི་སྐྱབས་མཆོག་མ་ཡིན་ནོ༎ ཞེས་གསུངས་སོ༎ ༡།༣༠

དེས་ན་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། མི་ཟད་པའི་སྐྱབས། རྟག་པའི་སྐྱབས།

---

༡ རྒྱུད་བླ་མ། ༡།༣༡

གཡུང་དྲུང་གི་སྐྱབས། དམ་པའི་སྐྱབས་ནི་གཅིག་ཉིད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

འོ་ན་གོང་དུ་སྐྱབས་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་གདུལ་བྱ་དྲང་བའི་ཐབས་སུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཐར་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས། མདོར་ན་སྐྱབས་ནི་གཅིག་སྟེ་ཐབས་ཀྱིས་ནི་གསུམ་མོ།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཐབས་ཀྱིས་གསུམ་དུ་ཇི་ལྟར་བཞག་ཅེ་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མ་ལས།

སྟོན་པ་བསྟན་པ་སློབ་དོན་གྱིས།།
ཐེག་པ་གསུམ་དང་བྱེད་གསུམ་དང་།།
མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་བྱས་ནས།།
སྐྱབས་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན།། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ༡།༡༩.

ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་དང་། བྱེད་པ་གསུམ་དང་། མོས་པ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཞག་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ཡང་སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་དོན་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པའི་གང་ཟག་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་མཆོག་ཏུ་བྱ་བ་བྱེད་པར་མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་སངས་རྒྱས་སྐྱབས་ཡིན་ཏེ། རྐང་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ།། ཞེས་སོ།། སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་དོན་དུ། རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པའི་གང་ཟག་དང་། ཆོས་ལ་མཆོག་ཏུ་བྱ་བ་བྱེད་པར་མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཆོས་སྐྱབས་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ།། ཞེས་པའོ།། སློབ་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་དོན་དུ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་གང་ཟག་དང་། དགེ་འདུན་ལ་མཆོག་ཏུ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དགེ་འདུན་སྐྱབས་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ།། ཞེས་པའོ།། དེ

---

༡ ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ ཞི། དེབ་གྲངས། ༤༠༣༥ ཤོག ༨༤ པ།

༢ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ འ། དེབ་གྲངས། ༣༨༤ ཤོག ༣༣༩ ན།

ལྟར་དོན་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་གང་ཟག་དྲུག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སྐྱབས་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་འདི་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཐེག་པ་ལ་རིམ་གྱིས་གཞུག་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

སྐྱབས་འགྲོའི་དུས། དུས་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། ཐུན་མོང་བའི་དུས་ནི། དུས་འདི་ནས་བཟུང་ནས་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའོ།། ཁྱད་པར་ཅན་ནི། དུས་འདི་ནས་བཟུང་ནས་ཇི་སྲིད་སྙིང་པོ་བྱང་ཆུབ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ།།

སྐྱབས་འགྲོའི་བསམ་པ། བསམ་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། ཐུན་མོང་བ་ནི། རང་གཅིག་པུའི་སྡུག་བསྔལ་མ་བཟོད་པའི་བསམ་པའོ།། ཁྱད་པར་ཅན་ནི། གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་མ་བཟོད་པའི་བསམ་པས་སོ།།

སྐྱབས་འགྲོའི་ཚིག། ཚིག་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། ཐུན་མོང་གི་ཚིག་ནི་དང་པོ་སློབ་མས་སློབ་དཔོན་ལ་གསོལ་བ་གདབ། དེ་ནས་སློབ་དཔོན་གྱིས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྟེན་གྱི་སྤྱན་སྔར་མཆོད་པ་འབུལ་བ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་སམ། ཡང་ན་དེ་མ་འཛོམ་ན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ནམ་མཁའ་ལ་དམིགས་ཏེ། ཡིད་ཀྱིས་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་ཕུལ་ནས། སློབ་དཔོན་གྱི་རྗེས་སུ་སློབ་མས་འདི་སྐད་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། སློབ་དཔོན་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་དུས་འདི་ནས་བཟུང་ནས་ཇི་སྲིད་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ། རྐང་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ།། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག །ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ།། ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག །དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ།། ཞེས་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ལན་གསུམ་བཟླས་པའོ།།

ཁྱད་པར་ཅན་གི་ཚིག་ནི། སྦྱོར་བ་དང་། དངོས་གཞི་དང་། རྗེས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་དུ་རུང་བ་ལ། མཎྜལ་མེ་ཏོག་དང་བཅས་པ་ཕུལ་ལ། གསོལ་བ་གདབ། དེ་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དེས། སློབ་མ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་དང་ལྡན་ཞིང་། སྣོད་ལྡན་དུ་འདུག་ན་ཁས་བླངས་ཤིང་ནུབ་དང་པོར་དཀོན་མཆོག་གི་རྟེན

བཀྲམ། མཆོད་པ་བཤམས། སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་ཕན་ཡོན་དང་། མ་སོང་བའི་ཉེས་དམིགས་བཤད་དོ།།

ཉུབ་གཉིས་པ་ལ་དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་བྱ་སྟེ། དང་པོ་མདུན་ན་བཞུགས་པའི་ཡུལ་ལ་དཀོན་མཆོག་དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་ནས། ཕྱག་དང་མཆོད་པ་ཕུལ་ལ། སློབ་དཔོན་གྱི་རྗེས་སུ་འདི་སྐད་བརྗོད་དོ།། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། སློབ་དཔོན་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ། དུས་འདི་ནས་བཟུང་ནས་ཇི་སྲིད་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ། རྐང་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ།། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག ཞི་བ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ།། ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག འཕགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ།། ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་དོ།།

དེ་ནས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡུལ་སྤྱན་དྲངས་ལ། མངོན་སུམ་དང་འདྲ་བར་དམིགས་ཏེ། ཕྱག་དང་མཆོད་པ་ཕུལ་ལ། ད་ཅི་བྱེད་ཁྱེད་མཁྱེན་སྙམ་པའི་བསམ་པས། གོང་ལྟར་སྐྱབས་འགྲོ་ལན་གསུམ་བྱའོ།།

དེ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ལ། འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་ཕུལ་ལ། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་གདོད་མ་ནས་བདག་མེད་ཅིང་ཅིའི་ངོ་བོར་ཡང་མ་གྲུབ་པས། སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་དང་། དགེ་འདུན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་མཐོང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་མི་ཟད་པའི་སྐྱབས། རྟག་པའི་སྐྱབས། གཡུང་དྲུང་གི་སྐྱབས་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་མ་དྲོས་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ཟང་ཟིང་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་གང་ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་ཤེས་ནས་གཟུགས་སུ་མ་ཡིན། མཚན་དུ་མ་ཡིན། ཆོས་སུ་མ་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་ཡང་དག་པར་མཐོང་བ་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བའོ།། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སོང་བར་མཐོང་བ་ནི། ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བའོ།། འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་གཉིས་སུ་མེད་པར་མཐོང་བ

ནི། དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བའོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ནུབ་གསུམ་པ་ལ་རྗེས་ཀྱི་ཆོ་ག་སྟེ། དཀོན་མཆོག་ལ་གཏང་རག་གི་མཆོད་པ་འབུལ་བའོ།།

སྐྱབས་འགྲོའི་ཁྱེད་ལས། ཁྱེད་པའི་ལས་ནི། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

འཚེ་བ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དང་།།
ངན་སོང་དང་ནི་ཐབས་མིན་དང་།།
འཇིག་ཚོགས་ཐེག་པ་དམན་པ་ལས།།
སྐྱོབ་ཕྱིར་སྐྱབས་ཀྱི་དམ་པའོ།། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ༨/༧

དེ་ཡང་ཐུན་མོང་གི་སྐྱབས་འགྲོ་ནི། འཚེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་། ངན་སོང་གསུམ་དང་། ཐབས་མ་ཡིན་པ་དང་། འཇིག་ཚོགས་ལ་བལྟ་བ་རྣམས་ལས་སྐྱོབ་པའོ།། ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྐྱབས་འགྲོས་ནི། ཐེག་པ་དམན་པ་མན་ཆད་ཀུན་ལས་སྐྱོབ་པའོ།།

སྐྱབས་འགྲོའི་བསླབ་བྱ། བསླབ་བྱ་ལ། སྤྱིའི་བསླབ་བྱ་གསུམ། བྱེ་བྲག་གི་བསླབ་བྱ་གསུམ། ཆ་མཐུན་གྱི་བསླབ་བྱ་གསུམ་སྟེ་དགུ་ཡོད་དོ།། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། དུས་རྟག་ཏུ་དཀོན་མཆོག་མཆོད་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱ་ཞིང་། ཐ་ན་རང་ཟས་ཅི་ཟ་བའི་ཕུད་ཀྱིས་ཀྱང་མཆོད་པ་དང་། སྲོག་དང་། རྒྱ་དགའི་ཕྱིར་ཡང་དཀོན་མཆོག་མི་སྤང་བ་དང་། དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་བསླབ་པའོ།།

བྱེ་བྲག་གི་བསླབ་བྱ་གསུམ་ལས། སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་ལྷ་གཞན་ལ་སྐྱབས་སུ་མི་འགྲོ་བ་སྟེ། མདོ་མྱ་ངན་འདས་ཆེན་ལས།

སངས་རྒྱས་དག་ལ་སྐྱབས་སོང་བ།།
དེ་ནི་ཡང་དག་དགེ་བསྙེན་ཏེ།།

---

[1] ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ཕ། དེབ་གྲངས། ༡༥༦ ཤོག ༣༥༠ ན།

ནམ་ཡང་ལྷ་རྣམས་གཞན་དག་ལ།།
སྐྱབས་སུ་གསོལ་བར་མི་འགྱུར་རོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་འཚེ་བ་མི་བྱེད་པ་སྟེ། མདོ་ལས་ཀྱང་།

དམ་པའི་ཆོས་ལ་སྐྱབས་སོང་ན།།
གནོད་ཅིང་འཚེ་བའི་སེམས་དང་བྲལ།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།།

དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་མུ་སྟེགས་ཅན་ལ་[3]མི་བརྟེན་པ་སྟེ། མདོ་ལས་ཀྱང་།

དགེ་འདུན་ལ་ནི་སྐྱབས་སོང་བས།།
མུ་སྟེགས་ཅན་ལ་ཕྱོགས་མི་འགྱུར།།[4] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཆ་མཐུན་པའི་བསླབ་བྱ་གསུམ་ལས། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་རྟེན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གཟུགས་ཐ་ན་ཚ་ཚའི་ཆག་དུམ་ཡན་ཆད་ལ་གུས་པར་བྱ་བ་དང་། ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་རྟེན་དམ་ཆོས་ཀྱི་པོ་ཏི་དང་གླེགས་བམ། ཐ་ན་དེའི་ཡི་གེ་འབྲུ་རེ་ཡན་ཆད་ལ་གུས་པར་བྱ་བ་དང་། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་རྟེན་སྔོན་པའི་ཆ་ལུགས་དང་། ཐ་ན་སེར་པོའི་ལྷན་པ་བཏབ་པ་ཡན་ཆད་ལ་གུས་པར་བྱའོ།།

སྐྱབས་འགྲོའི་ཕན་ཡོན། སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་ཕན་ཡོན་ལ་བརྒྱད་དེ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པར་ཚུད་པ་དང་། སྡོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། སྔར་བྱས་ཀྱི་སྡིག་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་འགྱུར་བ་དང་། མི་དང་མི་མ་ཡིན་པའི་བར་ཆད་ཀྱིས་མི་ཚུགས་པ་དང་། བསམས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པ་དང་། རྒྱ་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་དང

---

༡ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ཉ། དེབ་གྲངས། ༡༡༨ ཤོག ༡༢༠ ན།
༢ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ཉ། དེབ་གྲངས། ༡༡༨ ཤོག ༡༢༠ ན།
༣ འབྲུག་ མི་རྟེན་པ།
༤ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ཉ། དེབ་གྲངས། ༡༡༨ ཤོག ༡༢༠ ན།

ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ངན་སོང་དུ་མི་ལྟུང་བ་དང་། མྱུར་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་བའོ།།

རྟེན་གྱི་གང་ཟག་སོ་ཐར་རིས་བདུན། དོན་གསུམ་པ་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ནི། རྣམ་གྲུ་ནི་བཞི། རྟེན་དུ་ནི་བརྒྱད་ཡོད་པ་ལས། འདིར་བསྙེན་གནས་མ་གཏོགས་པའི་རིས་བདུན་པོ་གང་རུང་གཅིག་བླང་བའོ།། དེ་ལ་སོ་སོ་ཐར་པའི་རིས་བདུན་ནི། དགེ་སློང་ཕ་མ་གཉིས། དགེ་སློབ་མ་དང་གསུམ། དགེ་ཚུལ་ཕ་མ་གཉིས་ཏེ་ལྔ། དགེ་བསྙེན་ཕ་མ་གཉིས་ཏེ་བདུན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས། སོ་སོ་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླངས་པའི་རིས་བདུན་པོ་དེ། དགེ་སློང་དང་། དགེ་སློང་མ་དང་། དགེ་སློབ་མ་དང་། དགེ་ཚུལ་དང་། དགེ་ཚུལ་མ་དང་། དགེ་བསྙེན་དང་། དགེ་བསྙེན་མའི་ཚུལ་ཁྲིམས་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཁྱིམ་པ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་ལ་ཅི་རིགས་པར་རིག་པར་བྱའོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

འོ་ན་འཇུག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྟེན་དུ་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་དགོས་པ་ཅི་ཞེ་ན། དཔེ་དང་། ལུང་དང་། འཐད་པ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་རྟེན་དུ་དགོས་པར་རིག་པར་བྱའོ།།

དེ་ལ་དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་སྤྱན་དྲངས་ཤིང་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་གནས་ནི། ལུད་དང་ལྡན་ལྡིན་ལ་སོགས་པ་མི་གཙང་བས་ཁྱབ་པའི་ས་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ཏེ། ཁང་བཟང་ལེགས་པར་བྱི་དོར་བྱས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་དུ་མས་སྤྲས་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ལྟར། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཡང་བསྐྱེད་ཅིང་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་གནས་ནི། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་མི་དགེ་བ་ལས་མི་སྡོམ་པ་དང་། སྡིག་པའི་དྲི་མས་གོས་པའི་རྒྱུད་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་སྡིག་པའི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ། སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བརྒྱན་པའི་ལུས་ལ

---

[1] ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ ཕྱི། དེབ་གྲངས། ༨༠༣༧ ཤོག ༧༨ བ།

བསྐྱེད་ཅིང་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་ཡིན་པའོ།།

ལུང་ནི། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་ལས།

སྡོམ་པ་རྒྱ་ཆེན་དེ་ཡི་རྟེན།། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ༨/༨

དེ་ཡང་བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ནི། ཉིན་ཞག་གཅིག་པའི་སྡོམ་པ་ཡིན་པས་རྒྱ་ཆུང་ལ། རིས་བདུན་པོ་དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པས་སྡོམ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟེ། དེས་ན་རིས་བདུན་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྟེན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།། བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་ལས་ཀྱང་།

སོ་སོ་ཐར་པ་རིས་བདུན་གྱི།།
རྟག་ཏུ་སྡོམ་གཞན་ལྡན་པ་ལ།།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་ཡི།།
སྐལ་པ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན།། ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྒྲོ་ཀ ༢༡

སོ་སོ་ཐར་པ་རིས་བདུན་ལས་གང་རུང་གཅིག་རྟེན་དུ་བཤད་པའོ།།

འཐད་པ་ནི། སོ་སོ་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ནི་གཞན་ལ་གནོད་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་སྤོང་བ་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་ནི་གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ཡིན་ཏེ། གནོད་པ་ལས་མ་ལོག་པར་ཕན་གདགས་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། གལ་ཏེ་གཞན་དག་ན་རེ། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་དུ་མི་འཐད་དེ། ཟ་མ་དང་། མ་ནིང་དང་། ལྷ་ལ་སོགས་པ་ལ་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་མི་སྐྱེ་བ་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་སྐྱེ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།། གནས་པའི་རྟེན་དུ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སོ་སོ་ཐར་པ་ནི་ཤི་འཕོས་པས་གཏོང་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་དེས་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ལན་ནི། སོ་སོ་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ལ་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་རིགས་གསུམ་ཡོད་དེ། རིས་བདུན་པོ་དེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་བདེ་བར་འདོད་པའི་བསམ་པས་བླངས་ན་ལེགས་སྨོན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་བྱ་ལ། རང་གི་སྡུག་བསྔལ་གཏན་དུ་ཞི་བར་འདོད་པའི་བསམ་པས་བླངས་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་བྱའོ།། བྱང་ཆུབ

ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་བསམ་པས་བླངས་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་བྱའོ༎ དེ་ལ་སྔ་མ་གཉིས་པོ་ནི། ཟ་མ་དང་། མ་ནིང་དང་། ལྷ་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཤི་འཕོས་ནས་གཏོང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉམས་ན་སླར་གསོ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི། ཟ་མ་དང་། མ་ནིང་དང་། ལྷ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་དང་། ཤི་འཕོས་ཀྱང་མི་གཏོང་བ་དང་། ཉམས་ན་སླར་གསོ་རུང་བའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བའི་རྟེན་ཡང་ཡིན་ལ་གནས་པའི་རྟེན་ཡང་ཡིན་ནོ༎ དེས་ན་མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། སེམས་དེའི་རྟེན་གང་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ནི་རྟེན་ནོ༎ ཞེས་གསུངས་སོ༎ ཡང་ན་སྐྱེ་བའི་རྟེན་དུ་དགོས་ལ། གནས་པའི་རྟེན་དུ་ངེས་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན་ཟག་པ་མེད་པའི་སྡོམ་པ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་དུ། བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་དགོས་ཀྱང་། གནས་པའི་རྟེན་དུ་ངེས་པ་མེད་པ་ལྟ་བུའོ༎ ཞེས་གསུངས་སོ༎ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་དེ་ཡང་། ལེན་པའི་ཚེ་ག་ནི་ལོགས་སུ་མི་དགོས་ཏེ། སྔར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བསླབ་པ་བླངས་པ་ཉིད་ཕྱིས་བསམ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་ན། གནས་གྱུར་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དམན་པའི་སེམས་བཏང་ཡང་སྤོང་བའི་སེམས་པ་མ་དོར་བའི་ཕྱིར་རོ༎ དེ་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་དང་ལྡན་པ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་རིས་བདུན་ལས་གང་རུང་གཅིག་དང་ལྡན་པ་སྟེ། དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ནོ༎

དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས།
སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ཞིང་སྡོམ་པ་གཟུང་བའི་ལེའུ་སྟེ་བརྒྱད་པའོ།། ༎

ལེའུ་དགུ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ།

༄༅། །སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི། གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་སྟེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས།

སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར།།
ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད།། ཅེས་གསུངས་སོ།། ༡།༡༨

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། དཔེའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། ས་མཚམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བའོ།།

དེ་ལ་དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ཉིད་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་དབྱེ་བ་དཔེས་བསྟན་པ་འཕགས་པ་བྱམས་པས་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས།

དེ་ཡང་ས་གསེར་ཟླ་བ་མེ།།
གཏེར་དང་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་མཚོ།།
རྡོ་རྗེ་རི་སྨན་བཤེས་གཉེན་དང་།།
ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཉི་མ་གླུ།།
རྒྱལ་པོ་མཛོད་དང་ལམ་པོ་ཆེ།།
བཞོན་པ་བཀོད་མའི་ཆུ་དང་ནི།།
སྒྲ་བསྙན་ཆུ་བོ་སྤྲིན་རྣམས་ཀྱིས།།
རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་སོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡།༣༠ - ༣༡

དཔེ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པོ་འདི་དག་ནི། དོན་འདུན་པ་ནས་ཆོས་སྐུའི་བར་དུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ལམ་ལྔ་དང་སྦྱར་ན། འདུན་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། ས་དང་འདྲ་སྟེ། ཆོས་དཀར་པོ་ཐམས་ཅད

གྱི་གཞིའི་དངོས་པོ་བྱེད་པའོ॥ བསམ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། གསེར་དང་འདྲ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་མི་འགྱུར་བའོ॥ ལྷག་པའི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། ཟླ་བ་ཚེས་པ་དང་འདྲ་སྟེ། དགེ་བའི་ཆོས་མཐའ་དག་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའོ॥ དེ་གསུམ་ནི་ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ལས་དང་པོ་པའི་སས་བསྡུས་པའོ॥

སྦྱོར་བ་དང་ལྡན་པ་ནི། མེ་དང་འདྲ་སྟེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ལ་སྒྲིབ་པའི་བུད་ཤིང་སྲེག་པར་བྱེད་པའོ॥ དེ་ནི་སྦྱོར་བའི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའོ॥

སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། གཏེར་ཆེན་པོ་དང་འདྲ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཚིམ་པར་བྱེད་པའོ॥ ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ནི། རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་གནས་དང་འདྲ་སྟེ། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེའི་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་བྱེད་པའོ॥ བཟོད་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དང་འདྲ་སྟེ། མི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཐོག་ཏུ་བབ་པས་མི་འཁྲུག་པའོ॥ བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྡན་པ་ནི། རྡོ་རྗེ་དང་འདྲ་སྟེ། མི་ཤིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་སྲ་བའོ॥ བསམ་གཏན་དང་ལྡན་པ་ནི། རིའི་རྒྱལ་པོ་དང་འདྲ་སྟེ། དམིགས་པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བས་མི་བསྐྱོད་པའོ॥ ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་ནི། སྨན་དང་འདྲ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་ནད་ཞི་བར་བྱེད་པའོ॥ ཐབས་དང་ལྡན་པ་ནི། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་འདྲ་སྟེ། གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའོ॥ སྨོན་ལམ་དང་ལྡན་པ་ནི། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་དང་འདྲ་སྟེ། ཇི་ལྟར་སྨོན་པའི་འབྲས་བུ་འགྲུབ་པའོ॥ སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ནི། ཉི་མ་དང་འདྲ་སྟེ། གདུལ་བྱ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་པའོ॥ ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་དབྱངས་དང་འདྲ་སྟེ། གདུལ་བྱ་འདུན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་སྟོན་པའོ॥ དེ་ལྟར་བཅུ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་ས་བཅུས་བསྡུས་ཏེ། མཐོང་བའི་ལམ་དང་། བསྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ॥

མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དང་འདྲ་སྟེ། མཐུ་ཐོགས་པ་མེད་པས་གཞན་གྱི་དོན་བསྒྲུབས་པའོ॥ བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པ་ནི། བང་མཛོད་དང་འདྲ་སྟེ། ཚོགས་མང་པོའི་མཛོད་དུ་གྱུར་པའོ॥ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས

དང་ལྡན་པ་ནི། ལམ་པོ་ཆེ་དང་འདྲ་སྟེ། འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་གཤེགས་ཤིང་རྗེས་སུ་གཤེགས་པས་སོ།། སྙིང་རྗེ་དང་ལྷག་མཐོང་དང་ལྡན་པ་ནི། བཞོན་པ་དང་འདྲ་སྟེ། འཁོར་འདས་གང་དུ་ཡང་མི་བཏང་བར་བདེ་བླག་ཏུ་འགྲོ་བའོ།། གཟུངས་དང་སྤོབས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། བཀོད་མའི་ཆུ་དང་འདྲ་སྟེ། ཐོས་པ་དང་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་འཛིན་པས་མི་ཟད་པའོ།། དེ་ལྟར་ལྔ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའོ།།

ཆོས་ཀྱི་སྐྱིད་མོས་ཚལ་དང་ལྡན་པ་ནི། སྒྲ་སྙན་པ་ཐོས་པ་དང་འདྲ་སྟེ། ཐར་པ་འདོད་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་སྙན་པར་སྒྲོགས་པའོ།། བགྲོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དང་ལྡན་པ་ནི། ཆུ་བོའི་རྒྱུན་དང་འདྲ་སྟེ། གཞན་གྱི་དོན་བྱ་བ་མི་ཉམས་པའོ།། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་ལྡན་པ་ནི། སྤྲིན་དང་འདྲ་སྟེ། དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ན་བཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའི་སྒོ་ནས། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བྱ་བ་རྣམས་དེ་ལ་རག་ལས་པའོ།། དེ་ལྟར་གསུམ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བསྡུས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པོ་ལས་དང་པོ་པའི་ས་ནས་བཟུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱིས་བསྡུས་སོ།།

ས་མཚམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ནི་བཞི་སྟེ། མོས་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། ལྷག་པའི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དོ།། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། མོས་པས་སྤྱོད་པའི་སས་བསྡུས་པ་རྣམས་སོ།། གཉིས་པ་ནི། ས་དང་པོ་ནས་བདུན་པའི་བར་དག་གོ། གསུམ་པ་ནི། ས་བརྒྱད་པ་ནས་བཅུ་པའི་བར་དག་གོ། བཞི་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

སེམས་བསྐྱེད་དེ་ནི་ས་རྣམས་ལ།།
མོས་དང་ལྷག་བསམ་དག་པ་དང་།།
རྣམ་པར་སྨིན་པ་གཞན་དུ་འདོད།།
དེ་བཞིན་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༨/༣

མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། ཀུན་རྫོབ

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སོ།། དེ་ལྟར་ཡང་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དོན་དམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སོ།།[༡] ཞེས་གསུངས་སོ།།

འོ་ན་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ཅི་ཙམ་ཞིག་སྙམ་ན། སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེའི་སྙིང་པོ་ཅན་གསལ་ལ་མི་གཡོ་བ་སྤྲོས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ། སྤྲོས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ། ཤིན་ཏུ་གསལ་བ། དོན་དམ་པའི་ཡུལ་ཅན། དྲི་མ་མེད་པ། མི་གཡོ་བ། རླུང་མེད་པའི་མར་མེའི་རྒྱུན་ལྟར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའོ།།[༢] ཞེས་གསུངས་སོ།།

འོ་ན་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ཅི་ཙམ་ཞིག་ཡིན་སྙམ་ན། ཡང་མདོ་སྡེ་དེ་ཉིད་ལས། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་སྙིང་རྗེས་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་འཁོར་བ་ནས་འདོན་པར་དམ་བཅས་པའོ།།[༣] ཞེས་གསུངས་སོ།། དེ་ལ་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་བརྡ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་བཤད་དོ།།

དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་གནས་སྐབས་གང་ན་ཡོད་ཅེ་ན། ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཡན་ཆད་ན་ཡོད་དོ།། དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ཡང་ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་ཡིན་པས།[༤] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། སྨོན་པའི་སེམས་དང་། འཇུག་པའི་སེམས་སོ།། དེ་ལྟར་ཡང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དེ་མདོར་བསྡུས་ན།།

---

༡ ཨ་པར། དབུ་མ། གི། སློམ་རིམ་བར་པ། དེབ་གྲངས། ༣༨༡༦ ཤོག ༤༤ ན།
༢ ཨ་པར། དབུ་མ། གི། སློམ་རིམ་བར་པ། དེབ་གྲངས། ༣༨༡༦ ཤོག ༤༤ ན།
༣ ཨ་པར། དབུ་མ། གི། སློམ་རིམ་བར་པ། དེབ་གྲངས། ༣༨༡༦ ཤོག ༤༤ ན།
༤ མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ། ༤/༥

རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་བྱ་སྟེ།།
བྱང་ཆུབ་སྨོན་པའི་སེམས་དང་ནི།།
བྱང་ཆུབ་འཇུག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡/༡༥

སྨོན་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འདི་ལ་ཡང་བཞེད་པ་ཐ་དད་པ་མང་སྟེ། འཕགས་པ་འཇམ
དཔལ་ནས་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ན་མར་ལ་བརྒྱུད་པའི་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷས་ནི། སྨོན་པ་ནི
འགྲོ་བར་འདོད་པ་འདྲ་སྟེ། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་བསམ་པ་ཡིན
ལ། འཇུག་པ་ནི་འགྲོ་བ་དངོས་དང་འདྲ་སྟེ། སངས་རྒྱས་བསྒྲུབ་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པར
བཞེད་དོ།། དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས།

འགྲོ་བར་འདོད་དང་འགྲོ་བ་ཡི།།
བྱེ་བྲག་ཇི་བཞིན་ཤེས་པ་ལྟར།།
དེ་བཞིན་མཁས་པས་འདི་གཉིས་ཀྱི།།
བྱེ་བྲག་རིམ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡/༡༦

འཕགས་པ་བྱམས་པ་ནས་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ན་མར་ལ་བརྒྱུད་པའི་ཇོ་བོ་གསེར་གླིང་པ
ནི། སྨོན་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་བདག་གིས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ
པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་འབྲས་བུ་ལ་དམ་བཅའ་ལེན་པ་ཡིན་ལ། འཇུག་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི
རྒྱུར་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་རྒྱུ་ལ་དམ་བཅའ་ལེན་པར་བཞེད
པའོ།། དོན་དེ་དང་མཐུན་པར་ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི
རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའོ།། དེ་ལ་ཁྱད
པར་ཅན་མ་ཡིན་པ་ནི། ཀྱེ་མའོ་བདག་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ
མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་ཤོག་ཅིག་སྙམ་པའོ།། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ནི། དེ
ལྟར་སྨིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཤོག་ཅིག་སྙམ་པ་ནས། ཤེས་རབ
ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་བར་དུའོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་དཔེ་དང་། ས་མཚམས་དང་། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད

ཟིན་ཏོ།།

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་པ། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དམིགས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་དམིགས་པའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས། དེ་ལྟ་བས་ན། སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཚོལ་བར་དམིགས་པ་སྟེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་ནས་ཀྱང་།

དེ་བཞིན་དེ་ཡི་ཡེ་ཤེས་ཚོལ་བར་དམིགས་པའོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༥/༣

སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་། སེམས་ཅན་གཅིག་གམ། གཉིས་སམ། འགའ་ཙམ་མ་ཡིན་ཏེ། ནམ་མཁས་གར་ཁྱབ་ན་སེམས་ཅན་གྱིས་ཁྱབ། དེས་གར་ཁྱབ་པ་ན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་ཁྱབ་ལ། དེས་གང་ན་ཁྱབ་པ་ན་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཁྱབ་པས། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་བསལ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་བཟང་སྤྱོད་སྨོན་ལམ་ལས།

ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་གྱུར་པ་ཅི་ཙམ་པར།།
སེམས་ཅན་མ་ལུས་མཐའ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ།།
ཇི་ཙམ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་མཐར་གྱུར་པ།།
བདག་གི་སྨོན་ལམ་མཐའ་ཡང་དེ་ཙམ་མོ།།
ཞེས་གསུངས་སོ།། ཤློ་ཀ ༨༦

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུ། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ནི། ཆོས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། རྒྱུ་བཞིས་སེམས་དེ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕན་ཡོན་མཐོང་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དད་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་བ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས

---

[1] ཨ་པར། སེམས་ཙམ ཕི། དེབ་གྲངས། ༨༠༣༧ ཤོག ༧ བ།

གཉེན་གྱིས་ཡང་དག་པར་བསྐུལ་བའོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས་ཀྱང་རྒྱུ་བཞིར་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དེ་ལ་རྒྱུ་བཞི་གང་ཞེ་ན། རིགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སེམས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་དང་པོའོ།། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སེམས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་གཉིས་པའོ།། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྙིང་རྗེ་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སེམས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་གསུམ་པའོ།། འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་དཀའ་བ་སྤྱད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཡུན་རིང་བ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་། དྲག་པ། བར་ཆད་མེད་པས་ཀྱང་མི་འཇིགས་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སེམས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་བཞི་པའོ།།[2]
ཞེས་གསུངས་སོ།།

མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་ནི། ཡང་དག་པར་བླངས་པ་བརྡ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་རྒྱུ་སོ་སོར་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི།

གྲོགས་སྟོབས་རྒྱུ་སྟོབས་རྩ་བའི་སྟོབས།།
ཐོས་སྟོབས་དགེ་བ་གོམས་པ་ལས།།
མི་བརྟན་པ་དང་བརྟན་བྱུང་བ།།
གཞན་གྱིས་བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་བཤད།།
ཅེས་གསུངས་ཏེ། ༨/༧

གཞན་གྱིས་བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་པ་ནི། གཞན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལས་སེམས་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་བརྡ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སོ།། དེ་ཡང་གྲོགས་ཀྱི་སྟོབས་ལས་ཏེ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ངོར་སྐྱེ་བ་ཡོད་དོ།། རྒྱུའི་སྟོབས་ལས་ཏེ་རིགས་ཀྱི་མཐུས་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད་དོ།། དགེ་བའི་རྩ

---

1 ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས ཁ། དེབ་གྲངས། ༥༢ ཤོག ༡༤༧ བ།

2 ཨ་པར། སེམས་ཙམ ཤི།། དེབ་གྲངས། ༨༠༣༧ ཤོག ༦ ན།

བའི་སྟོབས་ལས་ཏེ། དེའི་རིགས་སད་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད་དོ།། ཐོས་པའི་སྟོབས་ལས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དེ་དང་དེ་བཤད་པ་ན་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད་དོ།། དགེ་བ་ལ་གོམས་པ་ལས་ཏེ་ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་རྟག་ཏུ་ཉན་པ་དང་འཛིན་པ་དང་འཆད་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད་དོ།། དེ་ཡང་གྲོགས་ཀྱི་སྟོབས་ལས་མི་བརྟན་ལ། རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་སྟོབས་ལས་ནི[1]བརྟན་པར་འབྱུང་བའོ།། དོན་དམ་པའི་སེམས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ནི།

རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རབ་མཉེས་བྱས།།
བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་རབ་བསགས།།
ཆོས་ལ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ནི།།
སྐྱེ་ཕྱིར་དེ་ནི་དམ་པར་འདོད།།[2] ཅེས་གསུངས་ཏེ།

ལུང་དང་། བསྒྲུབ་པ་དང་། རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་དག་གིས་བསྐྱེད་པའོ།།

སེམས་བསྐྱེད་བླང་བའི་ཡུལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་བླང་བའི་ཡུལ་ནི། སློབ་དཔོན་ཡོད་པའི་ལུགས་དང་། མེད་པའི་ལུགས་གཉིས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་དེའི་སྤྱན་སྔར་འགྲོ་བ་ལ་ཕྲོག་གམ་ཚངས་པར་སྤྱོད་པའི་བར་ཆད་མེད་ན། ས་ཐག་རིང་ཡང་སློབ་དཔོན་ཡོད་པ་ཡིན་པས་དེའི་སྤྱན་སྔར་ཕྱིན་ལ་ཡུལ་དེ་ལས་བླང་བའོ།། སློབ་དཔོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་། སྡོམ་པ་འབོགས་པའི་ཆོ་ག་ལ་མཁས་པ་དང་། རང་ཉིད་སྡོམ་པ་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པར་གནས་པ་དང་། ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་གོ་བར་ནུས་པ་དང་། ཟང་ཟིང་ལྟར་མི་བྱེད་པར་བརྩེ་བས་སློབ་མ་སྐྱོང་བའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་ལས།།

ཡང་དག་མཚན་ཉིད་ལྡན་པ་དང་།།
བླ་མ་བཟང་ལ་སྡོམ་པ་བླང་།།
སྡོམ་པའི་ཆོ་ག་ལ་མཁས་དང་།།
བདག་ཉིད་གང་ཞིག་སྡོམ་ལ་གནས།།

---

༡ རྣམ་ བརྟེན་པར་

༢ མདོ་སྡེ་རྒྱན། ༨/༤

སྡོམ་པ་འབོགས་པ་བཟོད་སྙིང་རྗེར་ལྡན།།
བླ་མ་བཟང་པོར་ཤེས་པར་བྱ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། སློ་ཀ ༣༣ - ༣༤

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨོན་ལམ་བཏབ་པའི་ཕྱིར། ཆོས་མཐུན་པ། སྡོམ་པ་བླངས་པ། མཁས་པ། དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་དོན་འཛིན་པ་དང་། གོ་བར་ནུས་པ།[༡] ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟ་བུའི་བླ་མ་དེ་ཐག་ཉེ་བ་ན་བཞུགས་ཀྱང་དེའི་སྤྱན་སྔར་འགྲོ་བ་ལ་སྲོག་གམ། ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་བར་ཆད་ཡོད་ན། བླ་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་སྨོན་འཇུག་གང་ལེན་པའི་ཚིག་རྣམས་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ལན་གསུམ་བརྗོད་པས་སྨོན་པའམ་འཇུག་པ་དེ་ཐོབ་པོ།། དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས། གལ་ཏེ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་མེད་པར་གྱུར་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར། བདག་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླང་བར་བྱ་སྟེ།[༢] ཞེས་གསུངས་སོ།།

བླ་མ་དང་སྐུ་གཟུགས་གཉིས་ཀ་མ་རྙེད་ན། མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་མངོན་སུམ་བསྒོམས་ནས། སྨོན་པའམ་འཇུག་པའི་ཚིག་རྣམས་ལན་གསུམ་བརྗོད་པས་ཐོབ་པོ།། དེ་ལྟར་ཡང་བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས། ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མེད་ན། ཕྱོགས་བཅུ་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་བསྒོམས་ནས། སྡོམ་པ་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་དང་སྦྱར་ལ་བླང་སྟེ།[༣] ཞེས་གསུངས་སོ།།

བྱང་སེམས་བླང་བའི་ཆོ་ག བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་བླང་བའི་ཆོ་ག་ནི། བླ་མ་མཁས་པ་དག་གི་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་ལས། ཚུལ་ལུགས་ཐ་དད་པ་དུམ་སྣང་ངོ་།། དེ་ལྟར་སྣང་ཡང

༡ ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ ཝི། དེབ་གྲངས། ༤༠༣༧ ཤོག ༨༣ ན།
༢ ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ ཝི། དེབ་གྲངས། ༤༠༣༧ ཤོག ༨༣ བ།
༣ ཨ་པར། དབུ་མ་ ཁི། དེབ་གྲངས། ༣༩༤༠ ཤོག ༩ བ།

ནི། འདིར་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ནས་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ན་མར་བརྒྱུད་པ་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷའི་ལུགས་དང་། འཕགས་པ་བྱམས་པ་ནས་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ན་མར་བརྒྱུད་པ། ཇོ་བོ་གསེར་གླིང་པའི་ལུགས་དང་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷའི་ལུགས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་བླང་བའི་ཆོ་ག། དེ་ཡང་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ནས་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ན་མར་བརྒྱུད་པ་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷའི་ལུགས་ལྟར་ན་གསུམ་སྟེ། སྦྱོར་བའི་ཆོ་ག་དང་། དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་དང་། རྗེས་ཀྱི་ཆོ་གའོ།།

སྦྱོར་བའི་ཆོ་ག དང་པོ་ལ་དྲུག་སྟེ། མཆོད་པ་འབུལ་བ་དང་། སྡིག་པ་བཤགས་པ་དང་། དགེ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་བསྐུལ་བ་དང་། མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་གདབ་པ་དང་། དགེ་བའི་རྩ་བར་བསྔོ་བའོ།།

མཆོད་པ་འབུལ་བ། དེ་ལ་དང་པོ་མཆོད་པ་འབུལ་བ་འདི་ཡང་། ཡུལ་དང་མཆོད་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ།། དེ་ཡང་ཡུལ་ནི། དཀོན་མཆོག་མངོན་སུམ་ན་བཞུགས་པ་ལ་མཆོད་པ་དང་། མངོན་སུམ་ན་མི་བཞུགས་པ་ལ་མཆོད་པ་གཉིས་བསོད་ནམས་མཉམ་པར་བཤད་པས། མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་དང་། མ་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་དུ་བྱས་ལ་མཆོད་དོ།། དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

རབ་དང་སེམས་དང་ལྡན་པ་ཡིས།།
ཚོགས་གཉིས་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།།
སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་གོས་ལ་སོགས།།
མངོན་སུམ་མངོན་སུམ་མིན་པར་མཆོད།། ཅེས་གསུངས་སོ།། ༡༧/༡

མཆོད་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། བླ་ན་ཡོད་པའི་མཆོད་པ་དང་། བླ་ན་མེད་པའི་མཆོད་པའོ།། དང་པོ་ལའང་གཉིས་ཏེ། ཟང་ཟིང་གི་མཆོད་པ་དང་། སྒྲུབ་པའི་མཆོད་པའོ།། དང་པོ་ནི། ཕྱག་གི་མཆོད་པ་དང་། བསྟོད་པའི་མཆོད་པ་དང་། རྣམ་རིམ་པར་བཤམས་པའི་མཆོད་པ་དང་། བདག་པོས་ཡོངས་སུ་མ་གཟུང་བའི་རྫས་ཐུལ་དུ་བྱུང་བའི་མཆོད་པ་དང་། བློས

སྤྲུལ་པའི་མཆོད་པ་དང་། ལུས་དབུལ་བའི་མཆོད་པ་སྟེ། དེ་དག་རྒྱས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།། སྒྲུབ་པའི་མཆོད་པ་ནི། ལྷའི་སྐུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྒོམ་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་བཀོད་པས་མཆོད་པའོ།།

བླ་ན་མེད་པའི་མཆོད་པ་ནི། དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་མཆོད་པ་དང་། དམིགས་པ་མེད་པའི་མཆོད་པའོ།། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒོམ་པ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ།

མཁས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྒོམས་ན།།
རྒྱལ་བ་སྲས་དང་བཅས་པ་ལ།།
མཆོད་པ་འདི་ནི་དམ་པ་སྟེ།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

དམིགས་པ་མེད་པའི་མཆོད་པ་ནི། བདག་མེད་ཀྱི་དོན་སྒོམ་པ་སྟེ། མཆོད་པའི་མཆོག་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་ལྷའི་བུ་བློ་གྲོས་རབ་གནས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་ལེའུ་ལས།

བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིས།།
བསྐལ་པ་བྱེ་བ་གང་གཱའི་བྱེ་སྙེད་དུ།།
མེ་ཏོག་སྤོས་དང་དེ་བཞིན་ཟས་སྐོམ་དག།
ཕུལ་ནས་མི་མཆོག་སངས་རྒྱས་མཆོད་པ་བས།།
གང་གིས་གང་ལ་བདག་དང་སྲོག་དང་ནི།།
གང་ཟག་མ་མཆིས་དེ་འདྲའི་ཆོས་འདི་དག།
ཐོས་ནས་དེ་ལ་འོད་གསལ་བཟོད་ཐོབ་པ།།
དེ་ཡིས་མི་མཆོག་དམ་པ་མཆོད་པ་ལགས།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

སེང་གེ་སྒྲ་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་། གང་འདུ་ཤེས་དང་མཚན་མ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཆོད་པ་ཡིན་ནོ།། བླང་དོར་མེད་པ་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པར

---

༡ ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས་ ཅ། དེབ་གྲངས། ༤༠ ཤོག ༣༠༠ ན།

འཇུག་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཆོད་པ་ཡིན་ནོ༎ གྲོགས་པོ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས། དེ་ནི་དངོས་པོའི་འདུ་ཤེས་ལ་གནས་པས་མཆོད་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ༎ ཞེས་གསུངས་སོ༎

མཆོད་པ་འབུལ་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ༎

སྡིག་པ་བཤགས་པ། གཉིས་པ་ནི། སྡིག་པ་བཤགས་པ་བཤད་ན། སྤྱིར་དགེ་སྡིག་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཀྱི་ཀུན་སློང་ལ་རག་ལས་ཏེ། ཡིད་གཙོ་བོ་ཡིན། ལུས་ངག་བྲན་ཡིན་ནོ༎ དེ་ལྟར་ཡང་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས།

ཆོས་རྣམས་ཡིད་ནི་སྔོན་འགྲོ་བས༎
ཡིད་ནི་གཙོ་བོ་ཞེས་གྲགས་པས༎ ཞེས་གསུངས་སོ༎ ༨/༦༣

དེས་ན་ཡིད་ཆགས་སྡང་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས། མཚམས་མེད་པ་ལྔའམ། དེ་དང་ཉེ་བ་ལྔའམ། མི་དགེ་བ་བཅུའམ། སྡོམ་པ་དང་། དམ་ཚིག་ཉམས་པ་ལ་སོགས་པ་རང་གིས་བྱས་པ་དང་། གཞན་བྱེད་དུ་བསྐུལ་བ་དང་། བྱེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་རྣམས་སྡིག་པ་མི་དགེ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེར་མ་ཟད་ཡིད་ཆགས་སྡང་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་བྱས་པ་ཡང་མི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ༎ དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་ནི་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས།

འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་གསུམ༎
དེས་བསྐྱེད་ལས་ནི་མི་དགེ་བ༎
མི་དགེ་བ་ལས་སྡུག་བསྔལ་ཀུན༎
དེ་བཞིན་ངན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དོ༎ ཞེས་གསུངས་སོ༎ ༡/༣༠-༣༡

སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་།

མི་དགེ་བ་ལས་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་༎

འདི་ལས་ཇི་ལྟར་ངེས་ཐར་ཞེས།།
ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་བདག་གིས་ནི།།
འདི་ཉིད་འབའ་ཞིག་བསམ་པར་རིགས།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༣/༨༣

ངེས་ན་སྡིག་པ་ཐམས་ཅད་བཤགས་པར་བྱའོ།། བཤགས་པས་འདག་ངེས་སམ་སྙམ་ན།
ཤིན་ཏུ་ཡང་ངེས་ཏེ། མདོ་མྱ་ངན་འདས་ཆེན་ལས། སྡིག་པ་བྱས་ནས་ཀྱང་ཕྱིས་འགྱོད་དེ
ཕྱིར་འཆོས་ན། ཆུ་རྙོགས་པ་ཅན་ནོར་བུ་ཆུ་དྭངས་ཀྱིས་དྭངས་པའམ་སྤྲིན་དང་བྲལ་ནས་ཟླ
བ་གསལ་བ་དང་འདྲའོ།། ཞེས་དང་། དེ་བས་ན་སྡིག་པ་ལ་འགྱོད་ཅིང་མ་བཅབས་པར
བཤགས་ན་ཇི་ལྟ་བུ་ཡང་བྱང་བར་འགྱུར་རོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། བཤགས་ལུགས་ཇི་ལྟར
བཤགས་ན། སྟོབས་རྣམ་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་བཤགས་སོ།། དེ་ལྟར་ཡང་ཆོས་བཞི་བསྟན་པའི
མདོ་ལས། བྱམས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ན།
སྡིག་པ་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་འགྱུར་རོ།། བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ
སྟེ། རྣམ་པར་སུན་འབྱིན་པ་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་དང་། གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་། ཉེས་པ
ལས་ལྡོག་པའི་སྟོབས་དང་། རྟེན་གྱི་སྟོབས་སོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

རྣམ་པར་སུན་འབྱིན་གྱི་སྟོབས། དེ་ལ་རྣམ་པར་སུན་འབྱིན་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྟོབས
ནི། སྔར་བྱས་ཀྱི་སྡིག་པ་ལ་འགྱོད་པ་དྲག་པོ་སྐྱེས་ནས་ཡུལ་གྱི་སྤྱན་སྔར་མཐོལ་བཤགས
བྱེད་པའོ།། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་འགྱོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། འགྱོད་པ་སྐྱེས་ལུགས་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ།
དོན་མེད་པར་བརྟགས་ལ་འགྱོད་པ་སྐྱེས་པ་དང་། འཇིགས་པར་བརྟགས་ལ་འགྱོད་པ་སྐྱེས
པ་དང་། མྱུར་དུ་འབྲལ་དགོས་པར་བརྟགས་ལ་འགྱོད་པ་སྐྱེས་པའོ།།

དེ་ལ་དང་པོ་ནི། བདག་གིས་བྱས་པའི་སྡིག་པ་དེ་ཡང་རེས་འགའ་དགྲ་འདུལ་བའི་ཆེད་དུ
བྱས། རེས་འགའ་གཉེན་བསྐྱང་བའི་ཆེད་དུ་བྱས། རེས་འགའ་ལུས་གནས་པའི་ཆེད་དུ
བྱས། རེས་འགའ་རྫས་བསགས་པའི་ཆེད་དུ་བྱས་ཏེ། བདག་ཤི་ནས་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མར

[1] ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ཟ། དེབ་གྲངས། ༣༠༦ ཤོག ༥༦ བ།

སྐྱེས་འདེགས་པའི་ཚེ། དགྲ་དང་གཉེན་དང་ཡུལ་དང་ལུས་དང་ནོར་རྫས་རྣམས་བདག་དང་མི་འགྲོགས་པར། ལས་ངན་གྱི་སྡིག་སྒྲིབ་རྣམས་བདག་དང་འགྲོགས་ནས་གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེར་གཤེད་མར་ལྡང་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་། ཁྱིམ་བདག་དཔལ་སྦྱིན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས།

ཕ་མ་སྤྱུན་དང་བུ་དང་ཆུང་མ་དང་།།
བྲན་དང་ནོར་དང་རྩ་ལག་ཚོགས་རྣམས་ཀུང་།།
ཤི་བའི་རྗེས་ཕྱིར་དེ་དག་འགྲོ་བ་མེད།།
ལས་རྣམས་རྗེས་སུ་འབྲང་ཞིང་དེ་དག་འགྲོ།[1] ཞེས་དང་།

ཤིན་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་གྱུར་པ་དེ་དུས་སུ།།
བུ་དང་ཆུང་མ་སྐྱབས་སུ་འགྱུར་མ་ཡིན།།
བདག་ཉིད་གཅིག་པུས་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བར་འདོད།།
དེ་དག་དེ་ཚེ་བདག་གི་སྐལ་མི་ལེན།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།།

སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་།

ཐམས་ཅད་བོར་ཏེ་ཆས་དགོས་པར།།
བདག་གིས་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་ནས།།
མཛའ་དང་མི་མཛའི་དོན་གྱི་ཕྱིར།།
སྡིག་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་བྱས།། ༢/༣༥
མཛའ་བ་རྣམས་ཀུང་མེད་པར་འགྱུར།།
མི་མཛའ་རྣམས་ཀུང་མེད་པར་འགྱུར།།
བདག་ཀུང་མེད་པར་འགྱུར་བ་སྟེ།།

---

[1] ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས ཅ། དེབ་གྲངས། ༤༢ ཤོག ༢༠༡ བ།

[2] ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས ཅ། དེབ་གྲངས། ༤༢ ཤོག ༢༠༡ བ།

དེ་བཞིན་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༢/༣༦

དེས་ན་སྡིག་པ་ནི་དགྲ་གཉེན་གཉིས་དང་། ལུས་ལོངས་སྤྱོད་གཉིས་ཏེ་དེ་བཞིའི་ཆེད་དུ་བྱས་པ་ལ། དེ་བཞི་དང་བདག་ཡུན་དུ་འགྲོགས་སུ་མེད་པས་ན། སྡིག་པ་ཉིད་ཆོགས་ཆེ་ལ་དོན་ཆུང་བར་བསམས་ནས་འགྱོད་པ་དྲག་པོ་བསྐྱེད་དོ།།

གལ་ཏེ་དོན་མེད་ཀྱང་དེས་བདག་ལ་གནོད་པར་མི་འགྱུར་སྙམ་ན། དོན་གཉིས་པ་སྡིག་པའི་འབྲས་བུ་དེས་འཇིགས་པར་བརྟགས་ལ་འགྱོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སྡིག་པ་བྱས་པ་དེ་འཆི་ཀའི་ཚེ་འཇིགས་པ་དང་། ཤི་བའི་ཚེ་འཇིགས་པ་དང་། ཤི་བའི་འོག་ཏུ་འཇིགས་པ་དང་གསུམ་མོ།། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། སྡིག་པ་ཅན་རྣམས་ནི་འཆི་ཀའི་དུས་སུ་ཡང་། གནད་གཅོད་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་མི་བཟད་པ་མྱོང་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ།

བདག་ནི་མལ་ན་འདུག་བཞིན་དུ།།
གཉེན་བཤེས་རྣམས་ཀྱིས་མཐའ་བསྐོར་ཡང་།།
སྲོག་གཅོད་པ་ཡི་ཚོར་བ་དག།
བདག་ཉིད་གཅིག་པུས་མྱོང་བར་འགྱུར།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ནས་ཤི་བའི་ཚེ་འབྲས་བུ་འཇིགས་པ་ནི། གཤིན་རྗེའི་ཕོ་ཉ་སྐྱེས་བུ་ནག་པོ་མ་རུངས་པ་ཞགས་པ་ཐོགས་པས་ནི་མགུལ་ནས་བཅིངས་ཤིང་དམྱལ་བའི་གནས་སུ་ཁྲིད། དབྱུག་པ་དང་། ཤིང་ལྕང་ལ་སོགས་པ་མཚོན་ཆ་ཐོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཕྱི་ནས་གཅོས་ཏེ། གནོད་པ་དུ་མ་འབྱུང་ངོ་།། དེ་ལྟར་ཡང་།

གཤིན་རྗེའི་ཕོ་ཉས་ཟིན་པ་ལ།།
གཉེན་གྱིས་ཅི་ཕན་བཤེས་ཅི་ཕན།།
དེ་ཚེ་བསོད་ནམས་གཅིག་སྐྱབས་ན།།
དེ་ཡང་བདག་གིས་མ་བསྟེན་ཏོ།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།།

---

༡ སྤྱོད་འཇུག ༢/༤༡

༢ སྤྱོད་འཇུག ༡༢/༤༢

སློབ་སྤྲིང་ལས་ཀྱང་།

དུས་ཀྱི་ཞགས་པས་སྐེ་ནས་བཏགས་ཏེ་གཤིན་རྗེའི་མི།།
གདུག་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱུགས་པས་བདའ་ཞིང་འཁྲིད་པར་འགྱུར།།[1]
ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཤིན་རྗེའི་ཕོ་ཉ་ལ་བདག་མི་འཇིགས་སོ་སྙམ་ན། ཇི་སྐད་དུ།

སྐྱེ་བོ་ཡན་ལག་གཅད་པའི་སར།།
དེ་རིང་ཁྲིད་པའང་བྲེད་གྱུར་ཏེ།།
ཁ་སྐམ་མིག་རྩ་ངན་ལ་སོགས།།
སྔར་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་སྣང་ན།།
གཤིན་རྗེའི་ཕོ་ཉ་འཇིགས་འཇིགས་ལྟའི།།
ཤ་ཚུགས་ཅན་གྱིས་བཟུང་གྱུར་ཅིང་།།
འཇིགས་ཆེན་ནད་ཀྱིས་ཐེབས་གྱུར་པ།།
རབ་ཏུ་ཉམ་ཐག་སྨོས་ཅི་དགོས།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཤི་བའི་འོག་རོལ་དུ་སྡིག་པའི་འབྲས་བུ་འཇིགས་པ་ནི། དམྱལ་བ་ཆེན་པོར་ལྷུང་ནས། བཅོ་བསྲེག་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་མི་བཟད་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ།། དེས་ན་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ།

དམྱལ་བ་བྲིས་པ་མཐོང་དང་ཐོས་པ་དང་།།
དྲན་དང་བཀླག་དང་གཟུགས་སུ་བགྱིས་རྣམས་ཀྱང་།།
འཇིགས་པ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་ན་མི་བཟོད་པའི།།

---

༡ ཨ་པར། སྤྲིང་ཡིག ངེ། དེབ་གྲངས། ༨༡༤༣ ཤོག ༨༤ ན།

༢ སྤྱོད་འཇུག ༢/༨༨-༨༥

ཞིང་བཤགས་པར་བགྱིའོ།། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་སྨིན་འབྱིན་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྡིག་པ་འདག་པ་ནི། དཔེར་ན་ཁ་དྲག་པོའི་བུ་ཡོན་འོང་བ་ལ་མ་ཁོར་འཇིགས་ནས་ཞུ་བ་བྱས་པ་དང་འདྲ། ཞེས་གསུངས་སོ།། སྔོན་མི་གདུག་པ་ 'སོར་མོའི་ཕྲེང་བ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་མི་དགུ་བརྒྱ་དང་དགུ་བཅུ་རྩ་དགུ་བསད་པའི་མི་སྡིག་ཅན་ཞིག་ཀྱང་། རྣམ་པར་སྨིན་འབྱིན་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་ཉམས་སུ་བླངས་པས། སྡིག་པ་བྱང་ནས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་བོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

གང་ཞིག་སྔོན་ཆད་བག་མེད་གྱུར་པ་ལས།།
ཕྱི་ནས་བག་དང་ལྡན་པར་གྱུར་དེ་ཡང་།།
ཟླ་བ་སྤྲིན་བྲལ་ལྟ་བུ་རྣམ་མཛེས་ཏེ།།
དགའ་བོ་སོར་ཕྲེང་མཐོང་ལྡན་བདེ་བྱེད་བཞིན།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྟོབས། གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་ནི། སྡིག་པའི་གཉེན་པོར་དགེ་བ་སྤྱོད་པའོ།། དེས་ནག་པ་ཟད་པར་བྱེད་དེ། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས་ཀྱང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་ནི། གཉེན་པོའི་ལས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་བསྟེན་པས། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འཕངས་སུ་ཟིན་ཀྱང་། གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱི་གཞན་དུ་བསྒྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། དེ་ལྟར་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཛོད་ལས་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་བསྒོམས་པས་སྡིག་པ་བྱང་བར་གསུངས་སོ།། རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ་ལས་ནི། མདོ་སྡེ་ཟབ་མོ་བཏོན་པས་སྡིག་པ་བྱང་བར་གསུངས་སོ།།[3] དམ་ཚིག་གསུམ་བཀོད་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་། དཔུང་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ནི། གསང་སྔགས་ཀྱི་བཟླས་པ་བྱས་པས་སྡིག་པ་བྱང་བར་གསུངས་སོ།།[4] མེ་ཏོག་བརྩེགས་པའི་གཟུངས་ལས་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་མཆོད་པ་བྱས་པས་སྡིག་པ་བྱང་བར་གསུངས

---

༡ ཟུར་བཀོད། རྣམ་ཐར། ༡༢ ༢ བཤེས་སྤྲིང་། ཤློ་ཀ ༡༠
༣ རྡོར་གཅོད། ཤོག ༡༢༠ ཝཱ་ཎ་མཐོ་སློབ། ༡༩༧༨
༤ ཨ་པར། རྒྱུད་འབུམ་ ཕ། དེབ་གྲངས། ༤༠༥ ཤོག ༣༧ བ།

སོ།།[༡] དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་ལེའུ་ལས་ནི། སྐུ་གཟུགས་བཞེངས་པས་སྡིག
པ་བྱང་བར་གསུངས་སོ།། གཞན་ཡང་ཆོས་ཉན་པ་དང་། ཀློག་པ་དང་། བྲི་བ་ལ་སོགས
པ་དགེ་བའི་ལས་གང་མོས་བྱེད་པ་སྟེ། དེས་སྡིག་པ་བྱང་བར་གསུངས་སོ།། དེ་ལྟར་ཡང
འདུལ་བ་ལུང་ལས།

གང་ཞིག་སྡིག་པའི་ལས་བྱས་པ།།
དགེ་བ་ཡིས་ནི་འགོག་བྱེད་དེ།།
ཉི་ཟླ་སྤྲིན་ལས་བྱུང་བ་བཞིན།།
འཇིག་རྟེན་འདི་དེར་སྣང་བར་འགྱུར།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

འོ་ན་སྡིག་པའི་གཉེན་པོར་དགེ་བ་བྱེད་པ་དེ་ཡང་སྡིག་པ་ཇི་སྙེད་བྱས་པ་དེ་སྙེད་ཀྱི་དགེ་བ
བྱ་དགོས་སམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། མྱ་ངན་འདས་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས། དགེ་བ་གཅིག་བྱས
ཀྱང་སྡིག་པ་མང་པོ་འཇོམས་ཏེ། ཞེས་དང་། རྡོ་རྗེ་ཆུང་དུས་རི་རབ་བམ། མེ་ཆུང་དུས་རྩྭ
ཤིང་དམ། དུག་ཆུང་དུས་སེམས་ཅན་འཇོམས་པ་ལྟར། དགེ་བ་ཆུང་དུས་ཀྱང་སྡིག་པ་ཆེན
པོ་འཇོམས་པས་ན། དོན་དུ་གཉེར་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་དོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། གསེར་འོད
དམ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།

གང་གིས་བསྐལ་པ་སྟོང་རྣམས་སུ།།
སྡིག་པ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་བགྱིས།།
ལན་གཅིག་རབ་ཏུ་བཤགས་པ་ཡིས།།
དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱང་བར་འགྱུར།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༨༡༣༥

དེ་ལྟར་གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྡིག་པ་འདག་པ་ནི། དཔེར་ན་དངན་སྐྱུགས
ཀྱི་འདམ་རྫབ་ཏུ་ཆུད་པའི་གང་ཟག་གཅིག་འདམ་རྫབ་ནས་ཐོན་ནས་ཁྲུས་བྱས་ཏེ་དྲི

[༡] ཨ་པར། རྒྱུད་འབུམ་ ན། དེབ་གྲངས། ༤༡༥ ཤོག ༣༣ ན།

བཟང་པོ་བྱུགས་པ་དང་འདྲ། ཞེས་གསུངས་སོ༎ སྔོན་ཁྲིའུ[1]བདེ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་མ་བསད་པའི་སྡིག་ཅན་ཞིག་ཀྱང་གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་ཉམས་སུ་བླངས་པས་སྡིག་པ་དག་ནས་ལྷར་སྐྱེས་ཏེ། འཕགས་པ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་བོ༎ དེ་ལྟར་ཡང་།

གང་ཞིག་སྔོན་ཆད་བག་མེད་གྱུར་བ་ལས༎

ཕྱིས་ནས་བག་དང་ལྡན་པར་གྱུར་དེ་ཡང་༎

ཟླ་བ་སྤྲིན་བྲལ་ལྟ་བུ་རྣམ་མཛེས་ཏེ༎

དགའ་བོ་སོར་ཕྲེང་མཐོང་ལྡན་བདེ་བྱེད་བཞིན༎[2] ཞེས་གསུངས་སོ༎

ཉེས་པ་ལས་ལྡོག་པའི་སྟོབས། ཉེས་པ་ལས་ལྡོག་པའི་སྟོབས་ནི། རྣམ་སྨིན་གྱིས་འཇིགས་ནས། ཕྱིན་ཆད་སྡིག་པ་འགྲོ་གཅོད་དེ་སྡོམ་པའོ༎ དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས།

འདྲེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་གི་སྡིག།

ཉེས་པ་ལགས་པར་གཟུང་དུ་གསོལ༎

འདི་ནི་བཟང་པོ་མ་ལགས་པས༎

སླན་ཆད་བདག་ནི་ཡོངས་མི་བགྱིད༎

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ༎ ༣/༨༨

དེ་ལྟར་ཉེས་པ་ལས་ལྡོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྡིག་པ་འདག་པ་ནི། དཔེར་ན་ཆུ་རྒྱུན་གནོད་པ་ཅན་གྱི་འོལ་ཁ་བསྒྱུར་བ་དང་འདྲ། ཞེས་གསུངས་སོ༎ སྔོན་[3]གཅུང་དགའ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་བུད་མེད་ལ་ཆགས་པའི་སྡིག་ཅན་ཞིག་ཀྱང་ཉེས་པ་ལས་ལྡོག་པའི་སྟོབས་ཉམས་སུ་བླངས་པས་སྡིག་པ་དག་ནས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་བོ༎ དེ་ལྟར་ཡང་།

གང་ཞིག་སྔོན་ཆད་བག་མེད་གྱུར་བ་ལས༎

ཕྱིས་ནས་བག་དང་ལྡན་པར་གྱུར་དེ་ཡང་༎

---

༡ ཟུར་བཀོད། རྣམ་ཐར། ༡༣

༢ ཟུར་བཀོད། རྣམ་ཐར། ༡༩

༣ བཤེས་སྤྲིང་། སློ་ཀ ༡༩

ཟླ་བ་སྤྲིན་བྲལ་ལྟ་བུ་རྣམ་མཛེས་ཏེ།།
དགའ་བོ་སོར་ཕྲེང་མཐོང་ལྡན་བདེ་བྱེད་བཞིན།།[༡] ཞེས་གསུངས་སོ།།

རྟེན་གྱི་སྟོབས། རྟེན་གྱི་སྟོབས་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་དཀོན་མཆོག་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་བྱས་པས་སྡིག་པ་འདག་པ་ནི། ཕག་མོའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ལས།

གང་དག་སངས་རྒྱས་སྐྱབས་སོང་བ།།
དེ་དག་ངན་འགྲོར་འགྲོ་མི་འགྱུར།།
མི་ཡི་ལུས་ནི་སྤངས་ནས་སུ།།
དེ་དག་ལྷ་ཡི་ལུས་ཐོབ་སོ།།[༢] ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།།

སྨྱ་ངན་འདས་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་།

དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སོང་བས།།
འཇིགས་པ་མེད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར།།[༣] ཞེས་གསུངས་སོ།།

བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པས་སྡིག་པ་འདག་པ་ནི། འཕགས་པ་སྡོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས། མི་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱེད་པས་སའི་འོག་ལྟ་བུའོ།། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་སྲེག་པར་བྱེད་པས་བསྐལ་པའི་མེ་ལྟ་བུའོ།།[༤] ཞེས་གསུངས་སོ།། སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་།

སྡིག་པ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་བྱས་ན་ཡང་།།
དཔའ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་ལྟར།།

---

༡ བཤེས་སྤྲིང་། ཤློ་ཀ ༡༤
༢ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ཨཾ། དེབ་གྲངས། ༢༤༥ ཤོག ༢༦༠ བ།
༣ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ཉ། དེབ་གྲངས། ༡༡༦ ཤོག ༡༢༠ ན།
༤ ཨ་པར། ཕལ་ཆེན ། ཨ། དེབ་གྲངས། ༤༤ ཤོག ༣༡༠ ན།

གང་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷུང་གྱུར་སློལ་འགྱུར་བ༎
དེ་ལ་བག་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཅིས་མི་བརྟེན༎ ཞེས་གསུངས་སོ༎ ༡/༡༣

དེ་ལྟར་རྟེན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྡིག་པ་འདག་པ་ནི། [1]དཔེར་ན་ཁ་ཉེན་པོས་དཔང་པོ་ཆེ་ལ་འཇུས་པའམ། [2]དུག་ལ་སྔགས་ཀྱིས་བཏབ་པ་དང་འདྲ། ཞེས་གསུངས་སོ༎ སྔོན་རྒྱལ་བུ་[3]མཐོང་ལྡན་ཞེས་བྱ་བ་ཕ་བསད་པའི་སྡིག་ཅན་ཞིག་ཀྱང་རྟེན་གྱི་སྟོབས་ཉམས་སུ་བླངས་པས། སྡིག་པ་དག་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་གྱུར་ཏོ༎ དེ་ལྟར་ཡང་།

གང་ཞིག་སྔོན་ཆད་བག་མེད་གྱུར་བ་ལས༎
ཕྱིས་ནས་བག་དང་ལྡན་པར་གྱུར་དེ་ཡང་༎
ཟླ་བ་སྤྲིན་བྲལ་ལྟ་བུ་རྣམ་མཛེས་ཏེ༎
དགའ་བོ་སོར་ཕྲེང་མཐོང་ལྡན་བདེ་བྱེད་བཞིན༎[4] ཞེས་གསུངས་སོ༎

དེ་ལྟར་སྟོབས་དེ་དག་རེ་རེས་ཀྱང་སྡིག་པ་འདག་པར་འགྱུར་ན། བཞི་ཀས་བཤགས་ན་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་སོ༎ དེ་ལྟར་བཤགས་པས་སྡིག་པ་དག་པའི་རྟགས་རྨི་ལམ་དུ་ཡོད་སྟེ། སྐུལ་བྱེད་ཀྱི་གཟུངས་ལས། རྨི་ལམ་ན་ཟས་ངན་སྐྱུག་པ་དང་། ཞོ་དང་འོ་མ་ལ་སོགས་པ་འཐུང་བ་དང་། ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་མཐོང་བ་དང་། ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་དང་། མེ་འབར་བ་དང་། མ་ཧེ་དང་། མི་ནག་པོ་ཐུབ་པ་དང་། དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་མའི་དགེ་འདུན་མཐོང་བ་དང་། འོ་མ་འབྱུང་བའི་ཤིང་དང་། གླང་པོ་དང་། ཁྱུ་མཆོག་དང་། རི་དང་སེང་གེའི་ཁྲི་དང་། ཁང་བཟངས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འཛེགས་པ་དང་། ཆོས་ཉན་པ་ལ་སོགས་པ་རྨིས་ན་སྡིག་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ༎

སྡིག་པ་བཤགས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ༎

དགེ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ། དགེ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ནི། གཞན་དག་དུས་གསུམ

---

༡ རྣམ་ མཆན། སྐྱབས་འགྲོ་བྱས་པའི་དཔེ།
༢ རྣམ་ མཆན། སེམས་བསྐྱེད་པའི་དཔེ།
༣ ཟླུར་བཀོད། རྣམ་ཐར། ༡༥
༤ བཤེས་སྤྲིང་། ཤློ་ཀ ༡༨

གྱིས་བསྡུས་པའི་དགེ་བ་བྱེད་པ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསོད་ནམས་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་བསྒོམ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་འདས་པའི་དུས་སུ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱོན་པའི་སངས་རྒྱས་དཔག་ཏུ་མེད་པ། བགྲང་བ་ལས་འདས་པ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དང་པོ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཚོགས་རྣམ་པ་གཉིས་བསགས་ཤིང་། སྒྲིབ་པ་རྣམ་གཉིས་སྤྱངས་ནས། མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་མ་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གང་ལགས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ནས་ཀྱང་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ཏེ། གདུལ་བྱ་རྣམས་སྨིན་པར་བྱས་ནས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མ་འདས་ཀྱི་བར་གྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གང་ལགས་པ་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ཀྱང་བསྟན་པ་མ་ཞིག་གི་བར་གྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གང་ལགས་པ་དང་། དེ་དག་གི་བར་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཇི་སྙེད་ཅིག་བྱོན་པ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གང་ལགས་པ་དང་། འཕགས་པ་རང་སངས་རྒྱས་ཇི་སྙེད་ཅིག་བྱོན་པ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གང་ལགས་པ་དང་། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཇི་སྙེད་ཅིག་བྱོན་པ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གང་ལགས་པ་དང་། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསགས་པ་གང་ལགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བགྱིའོ་སྙམ་དུ་སྒྲི་བ་སྒོམ་པའོ།། དེ་བཞིན་དུ་ད་ལྟར་དང་མ་འོངས་པའི་དེ་དག་གི་དགེ་བ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ལ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བསྒོམ་པའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

སྐྱོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང་།།
རྒྱལ་སྲས་ས་ལའང་ཡི་རང་ངོ་།།[1] ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།།

རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་བསྐུལ་བ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་བསྐུལ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཡང་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་སངས་རྒྱས་དག་ཆོས་དགོན་མཆོག་བཙུན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རམ། གསོལ་བ་འདེབས་པ་པོའི་བསོད་ནམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ

[1] སྤྱོད་འཇུག ༣/༢

བའི་ཕྱིར་ཆོས་མི་གསུང་བ་མང་པོ་ཡོད་དོ།། དེ་དག་ལ་དམིགས་ལ་ཆོས་གསུང་བར་ཞུ་བ་འབུལ་བའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་གྱི་སངས་རྒྱས་ལ།།
ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་གསོལ་བ་ནི།།
སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་མུན་འཐོམས་ལ།།
ཆོས་ཀྱི་སྒྲོན་མེ་སྦར་དུ་གསོལ།།[༡] ཞེས་གསུངས་སོ།།

མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་གདབ་པ། མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་གདབ་པ་ནི། ད་ལྟར་ཡང་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་ཡང་སངས་རྒྱས་དག་རྟག་པར་ལྟ་བ་རྣམས་སུན་དབྱུང་བའམ། ལེ་ལོ་ཅན་རྣམས་བརྩོན་འགྲུས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཁ་མ་མང་པོ་ཡོད་དེ། དེ་དག་ལ་དམིགས་ལ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་གདབ་པའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

རྒྱལ་བ་མྱ་ངན་འདའ་བཞེད་ལ།།
ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་གསོལ་བ་ནི།།
འགྲོ་འདི་ལྡོངས་པར་མི་འགོད་ཕྱིར།།
བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་བཞུགས་པར་གསོལ།།[༢] ཞེས་གསུངས་སོ།།

བསྐུལ་ཞིང་གསོལ་བ་གདབ་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྔོ་བ། དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྔོ་བ་ནི། སྔར་བྱས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་བསལ་ཞིང་བདེ་བ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུར་གྱུར་ཅིག་པར་བསྔོ་བའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

དེ་ལྟར་འདི་དག་ཀུན་བྱས་ཏེ།།

---

༡ སྤྱོད་འཇུག ༣/༤   ༢ སྤྱོད་འཇུག ༣/༥

དགེ་བ་བདག་གིས་བསགས་པ་གང་།།
དེས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི།།
སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་བསལ་བར་ཤོག། [1]
ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་བསྔོ་བ་བྱ་སྟེ། དེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་སྦྱོར་བའི་ཆོ་ག་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག། དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་ནི། དམ་བཅའ་ཚིག་ཏུ་བརྗོད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་བསླབ་བཏུས་ནས་གསུངས་པ་ལྟར། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་སྔོན་རྒྱལ་པོ་ནམ་མཁའ་ཞེས་བྱ་བ་གྱུར་པ་ན། སངས་རྒྱས་འབྲུག་སྒྲའི་དབྱངས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྤྱན་སྔར་སེམས་བསྐྱེད་དང་སྨོན་པ་སྐབས་ཅིག་ཏུ་མནོས་པ་བཞིན་དུ་བདག་ཅག་གིས་ཀྱང་སྐབས་ཅིག་ཏུ་ནོད་པར་བྱ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ།

འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ཡི།།
སྔོན་གྱི་ཐ་མ་ཇི་སྲིད་པ།།
དེ་སྲིད་སེམས་ཅན་ཕན་དོན་དུ།།
སྤྱོད་པ་དཔག་ཡས་སྤྱད་པར་བགྱི།།
འཇིག་རྟེན་མགོན་པོའི་སྤྱན་སྔ་འདིར།།
བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ།། [2]

ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལན་གསུམ་བརྗོད་པའོ།། ཡང་ན་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་འཇུག་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་མདོར་བསྡུས་པའི་ཚིག་གིས་ནོད་པར་བྱ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། སྤྱོད་འཇུག་ལས།

ཇི་ལྟར་སྔོན་གྱི་བདེ་གཤེགས་ཀྱིས།།
བྱང་ཆུབ་ཐུགས་ནི་བསྐྱེད་པ་དང་།།

---

༡ སྤྱོད་འཇུག ༣/༦

༢ བསླབ་བཏུས།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་པ་ལ།།
དེ་དག་རིམ་བཞིན་གནས་པ་ལྟར།།
དེ་བཞིན་འགྲོ་ལ་ཕན་དོན་དུ།།
བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་བགྱི་ཞིང་།།
དེ་བཞིན་དུ་ནི་བསླབ་པ་ལའང་།།
རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསླབ་པར་བགྱིའོ།། ༣/༢༢ - ༢༣

ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་པའོ།། གལ་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་དང་སྡོམ་པ་བཟུང་བ་གཉིས་སོ་སོར་ལེན་པར་འདོད་ན། གང་ལེན་པའི་ཚིག་དེ་བརྗོད་པས་ བླང་ངོ༌།། དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

རྗེས་ཀྱི་ཆོ་ག རྗེས་ཀྱི་ཆོ་ག་ནི། དཀོན་མཆོག་ལ་གཏང་རག་གི་མཆོད་པ་ཕུལ་ལ། དོན་ཆེན་པོའི་བསམ་པས་དགའ་བ་དང་སྤྲོ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྒོམ་པར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

དེ་ལྟར་བློ་དང་ལྡན་པ་ཡིས།།
རབ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་བཟུང་ནས།།
མཇུག་ཀྱང་རྒྱས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།།
སེམས་ནི་འདི་ལྟར་གཟེངས་བསྟོད་དོ།།[1] ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་གྱིས་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷའི་ལུགས་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

ཇོ་བོ་གསེར་གླིང་པའི་ལུགས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་བླང་བའི་ཆོ་ག འཕགས་པ་བྱམས་པ་ནས་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ན་མར་བརྒྱུད་པའི། ཇོ་བོ་གསེར་གླིང་པའི་ལུགས་ལྟར་ན་གཉིས་ཏེ། སྨོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། འཇུག་པའི་སྡོམ་པ་གཟུང་བའོ།།

སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད། དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྦྱོར་བ་དང་། དངོས་གཞི་དང་། རྗེས་སོ།།

---

[1] སྤྱོད་འཇུག ༣/༢༨

སྦྱོར་བ། སྦྱོར་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། གསོལ་བ་གདབ་པ་དང་། ཚོགས་བསགས་པ་དང་། སྐྱབས་འགྲོ་ཁྱད་པར་ཅན་བྱ་བའོ།།

དེ་ལ་དང་པོ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པར་འདོད་པའི་སློབ་མ་དེས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སྤྱན་སྔར་ཕྱིན་ལ་ཕྱག་བྱའོ།། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དེས་ཀྱང་སློབ་མ་དེ་ལ་གདམས་ངག་བྱས་ལ་དེ་འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད། སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་རྗེ་བསྐྱེད། སངས་རྒྱས་ལ་འདོད་པ་བསྐྱེད། དཀོན་མཆོག་ལ་དད་པ་བསྐྱེད། བླ་མ་ལ་གུས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།། དེ་ནས་སློབ་མ་དེས་སློབ་དཔོན་གྱི་རྗེས་སུ་འདི་སྐད་དུ། སློབ་དཔོན་དགོངས་སུ་གསོལ། ཇི་ལྟར་སྔོན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་དང་། ས་ཆེན་པོ་ལ་རབ་ཏུ་བཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས། དང་པོར་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ་ཡང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་སེམས་བསྐྱེད་པར་མཛད་དུ་གསོལ། ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་དོ།།

གཉིས་པ་ཚོགས་བསགས་པ་ནི། དང་པོར་བླ་མ་དཀོན་མཆོག་ལ་ཕྱག་བྱའོ།། དེ་ནས་དངོས་སུ་བཤམས་པའི་མཆོད་པ་དང་། མཆོད་པར་འབྱོར་ཚད་དུ་བློས་སྤྲུལ་པ་ལ་སོགས་པ་འབུལ་ལོ།། དེ་ཡང་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་ནི་མཁན་སློབ་ལས་ཐོབ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ནི་དགེ་འདུན་ལས་ཐོབ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྣམ་པ་གཉིས་ནི། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་བསགས་པ་ལས་ཐོབ་པ་ཡིན་གསུངས། དེ་ལྟར་ཡང་རང་ལ་འབྱོར་པ་ཆེ་བར་ཡོད་ན་དངོས་སུ་ཆུང་བས་མི་འོང་སྟེ། ཆེ་བར་བཏང་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།། སྔོན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འབྱོར་པ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆེར་བཏང་སྟེ། གཙུག་ལག་ཁང་བྱེ་བ་ཙམ་ཕུལ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡང་ཡོད་དོ།། དེ་ལྟར་ཡང་བསྐལ་པ་བཟང་པོའི་མདོ་ལས།

བདེ་གཤེགས་གྲགས་སྦྱིན་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་པོའི་ཚེ།།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཟླ་བའི་ཏོག་དེ་ལ།།

གཙུག་ལག་ཁང་ནི་བྱེ་བ་ཕུལ་ནས་ཀྱང་།།
དང་པོར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཡང་འཁོར་པ་ཆུང་ན་དངོས་པོ་ཉུང་ཟད་ཙམ་ཅིག་ཕུལ་བས་ཆོག་པ་ཡིན་ནོ།། སྔོན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཁོར་བ་ཆུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་ཅུང་ཟད་ཙམ་བཏང་བ་ཡིན་ཏེ། རྩྭ་ཉག་མ་གཅིག་གི་སྒྲོན་མེ་ཕུལ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡོད་དོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

བདེ་གཤེགས་འོད་འགྲོ་གྲོང་ཁྱེར་བརྟེན་པའི་ཚེ།།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཐའ་ཡས་འོད་དེ་ལ།།
རྩྭ་ཡི་སྒྲོན་མེ་དག་ནི་ཕུལ་ནས་ཀྱང་།།
དང་པོར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དོ།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཡང་འཁོར་པ་མེད་པར་གྱུར་ན་ཐབས་ཆག་མི་དགོས་ཏེ། ཕྱག་ལན་གསུམ་འཚལ་བ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཆོག་གོ། སྔོན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཁོར་བ་མེད་པ་དག་གིས་ཀྱང་ཐལ་མོ་ལན་གསུམ་སྦྱར་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡང་ཡོད་དོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡོན་ཏན་ཕྲེང་ལྡན་གྱིས།།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བསྒྲིད་ལྡན་བཞུད་དེ་ལ།།
སངས་རྒྱས་ཕྱག་འཚལ་ཐལ་མོ་ལན་གསུམ་སྦྱར།།
དང་པོར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དོ།།[3] ཞེས་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་སྐྱབས་འགྲོ་ཁྱད་པར་ཅན་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་འདིར་བྱའོ།།

དངོས་གཞི། དངོས་གཞི་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་སློབ་མ་ལ་གདམས་ངག་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། སྤྱིར་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱིས་གར་ཁྱབ་ན། སེམས་ཅན་གྱིས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ།། སེམས་ཅན

---

༡ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ཀ དེབ་གྲངས། ༨༤ ཤོག ༣༡༦ བ།
༢ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་བསྐལ་བཟང་། ཀ དེབ་གྲངས། ༨༤ ཤོག ༣༤༨ ན།
༣ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་བསྐལ་བཟང་། ཀ དེབ་གྲངས། ༨༤ ཤོག ༣༨༦ ན།

གྱིས་གར་ཁྱབ་ན་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ཁྱབ་ནས་ཡོད་པ་ཡིན། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གར་ཁྱབ་ན
ལས་ངན་གྱིས་ཁྱབ་ནས་ཡོད་པ་ཡིན། ལས་ངན་གྱིས་གར་ཁྱབ་ན་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཁྱབ
ནས་ཡོད་པ་ཡིན། སྡུག་བསྔལ་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བདག་གི་ཕ་མ་ཤ
སྟག་ཡིན། ཕ་མ་ཐམས་ཅད་དྲིན་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན། དེས་ན་བདག་གི་ཕ་མ་དྲིན་ཅན་འདི
རྣམས་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་ནི་བྱིང་། སྡུག་བསྔལ་དཔག་ཏུ་མེད་པས་ནི་གཟིར།
མགོན་སྐྱབས་བྱེད་མཁན་ནི་མེད། ཤིན་ཏུ་འོ་རེ་བརྒྱལ། ཉོན་རེ་མོངས། འདི་རྣམས་བདེ
བ་དང་ཕྲད་ན་ཅི་མ་རུང་ན། སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་ན་ཅི་མ་རུང་ན་སྙམ་དུ་བྱམས་སྙིང་རྗེ
དར་ཅིག་སེམས་སུ་གཞུག་གོ།

དེ་ནས་ཡང་ད་ལྟ་བདག་གིས་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱ་བར་མི་ནུས་པས། ད་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན
བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བ། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད
པ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ། འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་དོན་བྱ་བ་ནུས་པ། དེ་བདག
གིས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སེམས་སུ་གཞུག་གོ།

དེ་ནས་སློབ་མ་དེས་སློབ་དཔོན་གྱི་རྗེས་སུ་འདི་སྐད་དུ། ཕྱོགས་བཅུ་ན་བཞུགས་པའི་སངས
རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། སློབ་དཔོན
བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་གི་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་སྐྱེ་བ་འདི་དང་སྐྱེ་བ
གཞན་དག་ཏུ་སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསྒོམ་པ་ལས
བྱུང་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་བགྱིས་པ་དང་། བགྱིད་དུ་སྩལ་བ་དང་། བགྱིད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི
རང་བ་དེས། ཇི་ལྟར་སྔོན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས
པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་དང་། ས་ཆེན་པོ་ལ་རབ་ཏུ་བཞུགས་པའི་བྱང
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས། དང་པོར་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི
བས་ཀྱང་། དུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ། ཇི་སྲིད་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ།
སེམས་ཅན་མ་བསྒྲལ་བ་རྣམས་བསྒྲལ་བ་དང་། མ་གྲོལ་བ་རྣམས་དགྲོལ་བ་དང་། དབུགས

མ་ཕྱིན་པ་རྣམས་དབུགས་དབྱུང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མ་འདས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་སླད་དུ། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་སེམས་བསྐྱེད་པར་ བགྱིའོ།། ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་པས་བླངས་བར་འགྱུར་རོ།།

དེ་ཡང་སེམས་ཅན་མ་བརྒལ་བ་རྣམས་ཞེས་པ་ནི། དམྱལ་བ་ཡི་དྭགས་དུད་འགྲོ་རྣམས་ཏེ་ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལས་མ་བརྒལ་བའི་ཕྱིར་རོ།། བསྒྲལ་བ་ཞེས་པ་ནི། དེ་དག་མདོན་མཐོའི་ལམ་ལ་བཀོད་ནས་ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་ལས་བསྒྲལ་ཏེ། ལྷ་མིའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ་བའོ།། མ་གྲོལ་བ་རྣམས་ཞེས་པ་ནི། ལྷ་དང་མིའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བ་ལྕུགས་སྒྲིག་ལྟ་བུ་ལས་མ་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་རོ།། དགྲོལ་བ་ཞེས་པ་ནི། དེ་དག་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ལམ་ལ་བཀོད་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བ་ལས་དགྲོལ་ཏེ་ཐར་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ་བའོ།། དབུགས་མ་ཕྱིན་པ་ཞེས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་དབུགས་མ་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། དབུགས་དབྱུང་བ་དང་ཞེས་པ་ནི། དེ་དག་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལྟ་སྤྱོད་དུ་དབུགས་དབྱུང་སྟེ་ས་བཅུའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ་བའོ།། ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མ་འདའ་བ་རྣམས་ཞེས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཏེ་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ཞེས་པ་ནི། དེ་དག་ས་ལམ་རྣམས་ལ་རིམ་པར་བཀོད་ནས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ་བའོ།། སླད་དུ་ཞེས་པ་ནི། དགོས་ཆེད་ཀྱི་དོན་དེ་རྣམས་གྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱ་བར་དམ་བཅའ་བའོ།།

རྗེས། རྗེས་ནི་དོན་ཆེན་པོ་གྲུབ་པའི་བསམ་པས་དགའ་བ་དང་། སྤྲོ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡང་བསྒོམ་དུ་གཞུག བསླབ་བྱ་རྣམས་ཀྱང་བརྗོད་དོ།། དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ནས་སེམས་ཅན་བསྒྲལ་བར་འདོད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་དང་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་དང་། དེ་དག་གི་དོན་དུ་དཔའ་ཞིང་སྙིང་སྟོབས་ལྡན་པར་མཐོང་བའོ།། སྨོན་པ་བྱང་ཆུབ

མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་ག་ༀཕད་ཟིན་ཏོ།།

འཇུག་པའི་སྡོམ་པ་གཟུང་བ། འཇུག་པའི་སྡོམ་པ་གཟུང་བ་ལ་ཡང་གསུམ་སྟེ། སྦྱོར་བ་དང་། དངོས་གཞི་དང་། རྗེས་སོ།།

སྦྱོར་བ། དང་པོ་ལ་བཅུ་སྟེ། གསོལ་བ་གདབ་པ་དང་། བར་ཆད་ཐུན་མོང་བ་དྲི་བ་དང་། ལྟུང་བའི་ཕྱི་ཡང་བརྗོད་པ་དང་། ཉམས་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། བླངས་བའི་ཕན་ཡོན་དང་། ཚོགས་བསགས་པ་དང་། བར་ཆད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དྲི་བ་དང་། བསྐུལ་བ་དང་། བསམ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་བསྐྱེད་པ་དང་། བསླབ་པ་མདོར་བརྗོད་པའོ།།

དངོས་གཞི། དངོས་གཞི་ནི། སློབ་མས་སྡོམ་པ་ལེན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་རིགས་ཀྱི་བུ་མིང་འདི་ཞེས་བྱ་བ་ཁྱོད། བདག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མིང་འདི་ཞེས་བྱ་བ་ལས། འདས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསླབ་པའི་གཞི་གང་དག་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་གང་དག་དང་། མ་འོངས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསླབ་པའི་གཞི་གང་དག་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་གང་དག་དང་། ད་ལྟ་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་བཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསླབ་པའི་གཞི་གང་དག་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་གང་དག་དང་། བསླབ་པའི་གཞི་གང་དག་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་གང་དག་ལ། འདས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསླབས་པར་གྱུར་བ་དང་། མ་འོངས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་སློབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། ད་ལྟར་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ན་བཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསླབ་པའི་གཞི་ཐམས་ཅད་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཐམས་ཅད་དེར་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་སྡུད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེན་པར་འདོད་དམ། ཞེས་ལན་གསུམ་དྲིས་ལ། སློབ་མས་འཚལ་ལགས། ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་དོ།།

རྗེས། རྗེས་ལ་ཆོས་དྲུག་སྟེ། མཁྱེན་པར་གསོལ་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པར་འཇུག་པའི་ཕན་ཡོན་དང་། སྡོམ་པ་གྱུ་ཚོམས་སུ་མི་བསྒྲག་པ་དང་། བསླབ་པ་མདོར་བསྡུས་ནས

གོ་བར་བྱ་བ་དང་། བཀའ་དྲིན་དྲན་པའི་མཆོད་པ་དང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྔོ་བའོ།། འཇུག་པའི་སྡོམ་པ་བཟུང་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ།། དེ་དག་གིས་ཇོ་བོ་གསེར་གླིང་པའི་ལུགས་བཤད་པའོ།།

བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕན་ཡོན། བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་གཉིས་ཏེ། གྲངས་སུ་ཆད་པ་དང་། གྲངས་སུ་མ་ཆད་པའོ།། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྨོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་དང་། འཇུག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་ནོ།། དང་པོ་ལ་བརྒྱད་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཆུད་པར་འགྱུར་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། སྡིག་པ་ཐམས་ཅད་རྩད་ནས་གཅོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྩ་བ་ཚུགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། བསོད་ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཉེས་པར་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པར་འགྱུར་བ་དང་། མྱུར་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་བའོ།།

དེ་ལ་དང་པོ་བཤད་ན། གང་ལ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་སེམས་ཤིག་མ་སྐྱེས་ན། དེ་ལྟར་སྤྱོད་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཁོངས་སུ་མི་ཆུད་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་མ་ཆུད་ན་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་པོ།། གང་ལ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པར་ཆུད་པ་ཡིན་ནོ།། བྱང་ས་ལས་ཀྱང་སེམས་དེ་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པའི་དོན་བཤད་ན། སྨོན་པའི་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་བློ་མེད་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་པོ་སྐྱེ་བའམ་གནས་པའི་དོན་མེད་ལ། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་བློ་དེ་ཡོད་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་པོ་དེ་སྐྱེ་ཞིང་གནས་པ་ཡིན་པས་སེམས་དེ་བསླབ་པའི་རྟེན་ཡིན་ནོ།། བྱང་ས་ལས་ཀྱང་།

---

[1] ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ ཝི། དེབ་གྲངས། ༤༠༤༧ ཤོག ༣༠ བ།

སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ཏེ།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པའི་དོན་བཤད་ན། ཐེག་པའི་གཉེན་པོ་དགེ་བ་ཡིན་ལ། དགེ་བའི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་གཉེན་པོ་སྐྱེས་ན་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས།

དེས་ནི་དུས་མཐའི་མེ་བཞིན་སྡིག་ཆེན་རྣམས།།
སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་ངེས་པར་སྲེག་པར་བྱེད།།
ཅེས་གསུངས་སོ།། ༡།༡༤

བཞི་པའི་དོན་བཤད་ན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ས་གཞི་ལྟ་བུ་ལ་བྱམས་སྙིང་རྗེའི་ལྡན་དང་འབྲེལ་ཞིང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ས་བོན་ལྟ་བུ་འདི་ཚུགས་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་གྱི་ཡལ་འདབ་རྒྱས་ཤིང་། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྨིན་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་ཕན་བདེ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་བྱང་སེམས་འདི་སྐྱེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྩ་བ་ཚུགས་པ་ཡིན་ནོ།། བྱང་ས་ལས་ཀྱང་། སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ནི་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་ནོ།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ལྔ་པ་བསོད་ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ནི། དཔའ་སྦྱིན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས།

བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་གང་།།
གལ་ཏེ་དེ་ལ་གཟུགས་མཆིས་ན།།
ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ཀུན་བཀང་སྟེ།།

---

༡ ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ ཝི། དེབ་གྲངས། ༤༠༤༧ ཤོག ༣༠ ན།

༢ ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ ཝི། དེབ་གྲངས། ༤༠༤༧ ཤོག ༡༥ པ།

དེ་ནི་དེ་བས་ལྷག་པར་འགྱུར།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

དྲུག་པ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཉེས་པར་འགྱུར་བ་ནི། དཔའ་སྦྱིན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས།

གང་གཱའི་བྱེ་མའི་གྲངས་སྙེད་ཀྱི།།
སངས་རྒྱས་ཞིང་རྣམས་མི་གང་གིས།།
རིན་ཆེན་དག་གིས་ཡོངས་བཀང་སྟེ།།
བདེ་གཤེགས་རྣམས་ལ་ཕུལ་བ་བས།།
གང་གིས་ཐལ་མོ་སྦྱར་བགྱིས་ཏེ།།
བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ན།།
མཆོད་པ་འདི་ནི་ཁྱད་པར་འཕགས།།
དེ་ལ་མཐའ་ནི་མ་མཆིས་སོ།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།།

བདུན་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པར་འགྱུར་བ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། འཕགས་པ་སྡོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས། འཇིག་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པས་རྟེན་ལྟ་བུའོ།།[3] ཞེས་གསུངས་སོ།།

བརྒྱད་པ་མྱུར་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་བ་ནི། བྱང་ས་ལས། སེམས་དེ་སྐྱེས་ན་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་ཏེ། མྱུར་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ།།[4] ཞེས་གསུངས་སོ།།

འཇུག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་ནི་བཅུ་སྟེ། སྔ་མ་བརྒྱད་པོའི་སྟེང་དུ། རང་དོན་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བ་དང་། གཞན་དོན་སྣ་ཚོགས་སུ་འབྱུང་བའོ།། དེ་ལ་དང་པོ་ནི།

---

༡ བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན། ༡/༣༦ ༢ བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན། ༡/༣༧

༣ ཨ་པར། ཕལ་ཆེན་ ཨ། དེབ་གྲངས། ༤༤ ཤོག ༣༠༩ བ།

༤ ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ ཥི། དེབ་གྲངས། ༤༠༣༧ ཤོག ༧ བ།

འཇུག་པའི་སེམས་དེ་བསྐྱེད་ནས་ཐུར་དང་མི་འདྲ་སྟེ། རང་ཉིད་གཉིད་ཀྱིས་ལོག་གམ། བརྒྱལ་བར་གྱུར་ཏམ། བག་མེད་པར་སྤྱོད་དམ། དེ་ལ་སོགས་པའི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཤུགས་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས།

སེམས་དེ་ཡང་དག་བླངས་གྱུར་པ།།
དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་གཉིད་ལོག་གམ།།
བག་མེད་གྱུར་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཤུགས།།
རྒྱུན་མི་ཆད་པ་དུ་མ་ཞིག།
ནམ་མཁའ་མཉམ་པར་རབ་ཏུ་འབྱུང་།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡/༡༩

གཞན་དོན་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་བ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ནི་སེལ། བདེ་བ་ནི་སྒྲུབ། ཉོན་མོངས་པ་ནི་གཅོད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས།

གང་ཞིག་བདེ་བས་འཕོངས་པ་དང་།།
སྡུག་བསྔལ་མང་ལྡན་དེ་དག་ལ།།
བདེ་བ་ཀུན་གྱིས་ཚིམ་པ་དང་།།
སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་གཅོད་བྱེད་ཅིང་།། ༡/༢༩
གཏི་མུག་ཀྱང་ནི་སེལ་བྱེད་པ།།
དེ་དང་དགེ་མཚུངས་ག་ལ་ཡོད།།
དེ་འདྲའི་བཤེས་ཀྱང་ག་ལ་ཡོད།།
བསོད་ནམས་དེ་འདྲའང་ག་ལ་ཡོད།། ཅེས་གསུངས་སོ།། ༡/༣༠

གྲངས་སུ་མ་ཆད་པ་ནི། འདི་ནས་བཟུང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ།། བགྲང་གིས་མི་ལང་ངོ་།།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དོར་བའི་ཉེས་དམིགས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དོར་བའི་ཉེས་དམིགས་ནི་གསུམ་སྟེ། ཉེས་པས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་དང་། ཉེས་པས་གཞན་དོན་ལས་ཉམས་པ་དང་།

ཞེས་པས་ས་ཐོབ་པ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་ཐོགས་པའོ།། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། དམ་བཅའ་མ་བསྒྲུབས་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་ཤོར་ན་སེམས་ཅན་བསླུས་པར་སོང་བས། དེའི་རྣམ་སྨིན་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་དམ་བཅས་ནས།།
ལས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པར་མ་བྱས་ན།།
སེམས་ཅན་དེ་དག་ཀུན་བསླུས་ནས།།
བདག་གི་འགྲོ་བ་ཅི་འདྲར་འགྱུར།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༤/༤

ཞེས་པས་གཞན་དོན་མི་ནུས་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ།

འདི་ལྟར་དེ་ནི་བྱུང་གྱུར་ན།།
སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་ལས་དམན།།[༡] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ས་ཐོབ་པ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་ཐོགས་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ།

དེ་ལྟར་ལྟུང་བ་སྟོབས་ལྡན་དང་།།
བྱང་ཆུབ་སེམས་སྟོབས་ལྡན་པ་དག།
འཁོར་བར་རེས་ཀྱིས་འདྲེ་བྱེད་ན།།
ས་ཐོབ་པ་ལ་ཡུན་རིང་ཐོགས།།[༢] ཞེས་གསུངས་སོ།།

བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་འཆོར་བའི་རྒྱུ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་འཆོར་བའི་རྒྱུ་ནི་གཉིས་ཏེ། སྨོན་པ་འཆོར་བའི་རྒྱུ་དང་། འཇུག་པ་འཆོར་བའི་རྒྱུའོ།།

དེ་ལ་དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་བློས་སྤྲངས་པ་དང་། ནག་པོའི་ཆོས་བཞི་བསྟེན་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པས་འཆོར་རོ།

འཇུག་པའི་སྡོམ་པ་འཆོར་བའི་རྒྱུ་ནི། བྱང་ས་ལས། ཕམ་པའི་གནས་ལྟ་བུའི་ཆོས་བཞི

---

༡ སྤྱོད་འཇུག ༤/༦

༢ སྤྱོད་འཇུག ༤/༡༡

ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་ཆེན་པོ་སྐྱུད་ན་འཚོར་བར་བཤད་དོ།། ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་འབྲིང་དང་། ཆུང་ངུ་སྐྱུད་པ་ནི་ན་སྨད་ཙམ་དུ་བཤད་དོ།། སྡོམ་པ་ཉི་ཤུ་པ་ལས། དེའི་སྟེང་དུ་སྨོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཤོར་བས་ཀྱང་འཚོར་བར་བཤད་དོ།།[༡] རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་གཏོང་བའི་རྒྱུ་བཞི་གསུངས་སོ།། སྨྲ་མ་གཉིས་པོ་དང་། བསླབ་པ་ཕུལ་བ་དང་། ལོག་ལྟ་སྐྱེས་པའོ།། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་མི་མཐུན་པའི་སེམས་སྐྱེས་པས་ཀྱང་སྡོམ་པ་གཏོང་ངོ་།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཕྱིར་བཅོས་ཐབས། ཤོར་ན་ཕྱིར་བཅོས་པའི་ཐབས་ནི། སྨོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཤོར་ན་སླར་བླངས་པས་སོར་ཆུད་དོ།། འཇུག་པའི་སྡོམ་པ་ཤོར་བ་ལ་ཡང་། སྨོན་པའི་སེམས་ཤོར་བས་འཇུག་པ་ཤོར་བ་དེ་ནི། སྨོན་པ་སོར་ཆུད་པས་འཇུག་པ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སོར་ཆུད་དོ།། རྒྱུ་གཞན་ལས་སྡོམ་པ་ཤོར་བ་ནི། སླར་ལེན་དགོས་སོ།། ཕམ་པའི་གནས་ལྟ་བུ་བཞི་ལ་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་འབྲིང་དང་ཆུང་ངུ་སྐྱུད་པ་ནི་བཤགས་པས་ཆོག་གོ། དེ་ལྟར་ཡང་སྡོམ་པ་ཉི་ཤུ་པ་ལས།

སྡོམ་པ་སླར་ཡང་བླང་བར་བྱ།།
ཟག་པ་འབྲིང་ནི་གསུམ་ལ་བཤགས།།
གཅིག་གི་མདུན་དུ་ལྷག་མ་རྣམས།།
ཉོན་མོངས་མི་མོངས་བདག་སེམས་བཞིན།།[༣] ཞེས་གསུངས་སོ།།

དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་ལེའུ་སྟེ་དགུ་པའོ།། །།

---

༡ ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ ཧྲི། དེབ་གྲངས། ༢༠༤༣ ཤོག ༡༧ བ།
༣ ཨ་པར། སེམས་ཙམ ཧྲི། དེབ་གྲངས། ༢༠༤༡ ཤོག ༡༦༦ བ།

ལེའུ་བཅུ་པ་སྨོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསླབ་བྱ།

༄༅། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་ནི་གཉིས་ཏེ། སྨོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བསླབ་བྱ་དང་། འཇུག་པ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བསླབ་བྱའོ།།

སྨོན་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསླབ་བྱ། དེ་ལ་དང་པོ་འཆད་པ་ལ། སྡོམ་ནི།

སེམས་ཅན་བློས་མི་བཏང་བ་དང་།།
སེམས་དེའི་ཕན་ཡོན་དྲན་བྱ་དང་།།
ཚོགས་གཉིས་བསགས་པར་བྱ་བ་དང་།།
ཡང་ཡང་བྱང་སེམས་སྦྱང་བ་དང་།།
དཀར་ནག་ཆོས་བརྒྱད་བླང་དོར་ཏེ།།
ལྔ་པོས་སྨོན་པའི་བསླབ་བྱ་བསྡུས།། ཞེས་པའོ།།

དེ་དག་ཀྱང་དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་མི་འཚོར་བའི་ཐབས་སོ།། གཉིས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་མི་ཉམས་པའི་ཐབས་སོ།། གསུམ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་སོ།། བཞི་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་འཕེལ་བའི་ཐབས་སོ།། ལྔ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་མི་བརྗེད་པའི་ཐབས་སོ།།

སེམས་ཅན་བློས་མི་བཏང་བ། དེ་ལ་དང་པོ་སེམས་ཅན་བློས་མི་གཏང་བ་ལ་བསླབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་མི་འཚོར་བའི་ཐབས་བཤད་ན། མ་དྲོས་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་གཅིག་དང་ལྡན་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཏོ།། ཆོས་གཅིག་པོ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་བློས་ཡོངས་སུ་མི་བཏང་བའི་སེམས་སོ།། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་གང་དག་གིས་བདག་ལ་མི་རིགས་པ་ཞིག་བྱས་པས། བདག་དེ་ལ་སེམས་རྒྱུད་བསྲིངས་ནས། ཕ་ཚ་བ་དང་བྲལ་ཏེ་ཕྱིན་ཆད་ཁྱོད་ལ་ཕན་ཐོགས་པའི་དུས་བྱུང་ཡང་མི་གདགས།

གནོད་པ་ཟློག་པའི་དུས་བྱུང་ཡང་མི་བཟློག་སྙམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་སེམས་ཅན་བློས་བཏང་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བློས་བཏང་བ་ལ་ཉེར་རམ། གཅིག་ཙམ་བློས་བཏང་བ་ལ་ཡང་ཉེར་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བློས་སྤངས་པ་ནི་ཉན་རང་རྣམ་གཉིས་མ་ཡིན་པ། ཁྲ་དང་སྤྱང་ཀི་ལ་ཡང་མི་འོང་སྟེ། དེས་ན་སེམས་ཅན་གཅིག་ཙམ་བློས་བཏང་བས་ཀྱང་ཐུན་ཚོད་ཀྱི་ནང་ཁོངས་སུ་གཉེན་པོས་མ་སླེབས་ན་བྱང་སེམས་འཆོར་རོ།། དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་བློས་སྤོང་ཞིང་བསླབ་བྱ་གཞན་ལ་གནས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་ཁས་ལེན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། དཔེར་ན་བུ་གཅིག་པུ་བསད་ནས་བུའི་རྫས་གསོག་པ་དང་འདྲའོ།། དེ་བས་ན་སེམས་ཅན་བདག་ལ་ཕན་འདོགས་པ་རྣམས་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ག་ན་འཆོར་ཏེ། གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་འཆོར་ངོགས་ཡོད་པས། དེ་ལ་ཁྱད་པར་དུ་སྙིང་རྗེ་བསྐྱེད་པས་ཕན་བདེ་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ།། འདི་ནི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ།

ཕན་བཏགས་ལེན་དུ་གནོད་བྱས་ན།།
ཡང་ལན་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་བསྟན།།
འཛམ་བུའི་གླིང་གི་སྐྱེས་མཆོག་ནི།།
ཉེས་པའི་ལན་ཡང་ལེགས་པས་ལྡོན།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཕན་ཡོན་དྲན་པ། གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་དྲན་པར་བྱ་བ་ལ་བསླབ་པ་ཞེས་བྱ་བ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་ཉམས་པའི་ཐབས་དེ་ནའང་ན། བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་ལས་ཀྱང་།

དེ་ལྟར་སྨོན་པའི་སེམས་དག་ནི།།
བསྐྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་པ།།
དེ་ནི་སྡོང་པོ་བཀོད་པ་ཡི།།
མདོ་ལས་བྱམས་པས་རབ་ཏུ་བཤད།།
ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། སྤྱོ་ཀ ༡༢ - ༡༣

དེ་ཡང་མདོ་དེ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་དཔེ་ཉིས་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་གསུངས་པ་ལ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཕན་ཡོན་གྱི་སྒོ་ཆེན་པོ་བཞིར་འདུས་པ་ཡིན་གསུངས། དེ་ཡང་། རིགས་ཀྱི་བུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་ལྟ་བུའོ།། དབུལ་བ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད་པས་རྣམ་ཐོས་ཀྱི་བུ་ལྟ་བུའོ།།[༡] ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་དོན་འབྱུང་བའི་ཕན་ཡོན་ནོ།། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྐྱོབས་པས་ན་གནས་ལྟ་བུའོ།། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་རྟེན་པས་རྟེན་ལྟ་བུའོ།།[༢] ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་གཞན་དོན་འབྱུང་བའི་ཕན་ཡོན་ནོ།། ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པས་མདུང་ལྟ་བུའོ།།[༣] སྡུག་བསྔལ་གྱི་ལྷོན་ཤིང་རབ་ཏུ་གཅོད་པར་བྱེད་པས་སྟ་རེ་ལྟ་བུའོ།།[༤] ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་གཅོད་པའི་ཕན་ཡོན་ནོ།། བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པས་བུམ་པ་བཟང་པོ་ལྟ་བུའོ།། འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའོ།།[༥] ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པའི་ཕན་ཡོན་ནོ།། དེ་ལྟ་བུའི་ཕན་ཡོན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དྲན་པར་བྱས་པས་ཕན་ཡོན་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ལ་སྤྲོས་ཆེ་ཞིང་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར། དེ་ལྟར་གྱུར་པས་ཉམས་སུ་བླང་ནས་སེམས་དེ་མ་ཉམས་པར་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།། དེས་ན་ཕན་ཡོན་ནི་དེ་དག་རྟག་ཏུ་དྲན་པར་བྱ་ཞིང་། ཐ་ན་ཐུན་ཚོད་ཀྱི་ནང་ཁོངས་སུ་ཡང་ལན་རེ་དྲན་པར་བྱའོ།།

ཚོགས་གཉིས་བསགས་པར་བྱ་བ། གསུམ་པ་ཚོགས་གཉིས་བསགས་པར་བྱ་བ་ལ་བསླབ་པ་ཞེས་བྱ་བ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་དེ་ཙམ་ན། བྱང་ཆུབ

---

༡ ཨ་པར། སྡོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ། ཕལ་ཆེན་ ཨ། དེབ་གྲངས། ༤༤ ཤོག ༣༡༠ ན།

༢ ཨ་པར། སྡོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ། ཕལ་ཆེན་ ཨ། དེབ་གྲངས། ༤༤ ཤོག ༣༠༩ བ།

༣ ཨ་པར། སྡོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ། ཕལ་ཆེན་ ཨ། དེབ་གྲངས། ༤༤ ཤོག ༣༡༠ བ།

༤ ཨ་པར། སྡོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ། ཕལ་ཆེན་ ཨ། དེབ་གྲངས། ༤༤ ཤོག ༣༡༠ བ།

༥ ཨ་པར། སྡོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ། ཕལ་ཆེན་ ཨ། དེབ་གྲངས། ༤༤ ཤོག ༣༡༠ བ།

ལམ་སྒྲོན་ལས་ཀྱང་།

བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱི།།
ཚོགས་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྒྱུ།།
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། ཤློ་ཀ ༣༥

དེ་ཡང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་ཆོས་སྤྱོད་བཅུ་དང་། བསྔོ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་ལ་སོགས་པ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་འདི་དག་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་དེ་དག་འཁོར་གསུམ་ཡོངས་དག་ཏུ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཚོགས་གཉིས་བསགས་པས་རང་གི་རྒྱུད་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ།། དེས་ན་ཚོགས་གཉིས་པོ་དེ་རྟག་ཏུ་བསག་ཅིང་། ཐ་ན་ཐུགས་ཐུང་གཅིག་བཟླས་པ་ཡང་ཚོགས་གཉིས་ཚང་དུ་བཏབ་པས་ཐུན་ཚོད་ཀྱི་ནང་ཁོངས་སུ་ལན་རེ་བསག་པར་བྱའོ།། ཚོགས་ཀྱི་གཏམ་ལས་ཀྱང་།

དེ་རིང་བདག་གིས་བསོད་ནམས་དང་།།
ཡེ་ཤེས་ཚོགས་ནི་གང་བྱ་དང་།།
སེམས་ཅན་ཕན་པར་གང་བྱ་ཞེས།།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་རྟག་ཏུ་བསམ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཡང་དང་ཡང་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱང་བ། བཞི་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱང་བ་ལ་བསླབ་པ་ཞེས་བྱ་བ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་འཕེལ་བའི་ཐབས་དེ་བཤད་ན། བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་ལས་ཀྱང་།

བྱང་ཆུབ་སྨོན་པའི་སེམས་དག་བསྐྱེད་ནས་ནི།།
འབད་པ་མང་པོས་ཀུན་དུ་འཕེལ་བྱ་ཞིང་།།
ཞེས་གསུངས་སོ།། ཤློ་ཀ ༡༨

དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་རྒྱུའི་སེམས་སྦྱང་བ་དང། བྱང་ཆུབ་དངོས་ཀྱི་སེམས་སྦྱང་བ་དང་། བྱང

༡ ཨ་པར། གླིང་ཤིག གི དེབ་གྲངས། ༤༡༦༦ ཤོག ༡༧༣ བ།

ཆུབ་སྤྱོད་པའི་སེམས་སྐྱེད་པ་དང་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། དེ་གསུམ་ལ་སྦྱངས་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་འཕེལ་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལ་དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེའི་སེམས་རྟག་ཏུ་བསམ་པའམ། ཐ་ན་ཡང་ཐུན་ཚོད་ཀྱི་ནང་དུ་ལེན་རེ་བསམ་པའོ།།

བྱང་ཆུབ་དངོས་ཀྱི་སེམས་སྐྱེད་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་བློས། ཉིན་ལན་གསུམ་མཚན་ལན་གསུམ་དུ་བསམ་པའམ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོ་ག་རྒྱས་པར་བྱ་བའམ། ཐ་ན་ཐུན་ཚོད་ཀྱི་ནང་ཁོངས་སུ།

སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཚོགས་ཀྱི་མཆོག་རྣམས་ལ།།
བྱང་ཆུབ་བར་དུ་བདག་ནི་སྐྱབས་སུ་མཆི།།
བདག་གིས་སྦྱིན་སོགས་བགྱིས་པ་འདི་དག་གིས།།
འགྲོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པར་ཤོག།[1] ཅེས་བརྗོད་པའོ།།

བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པའི་སེམས་སྐྱེད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞན་ལ་ཕན་བཏགས་པའི་སེམས་སྐྱེད་པ་དང་། རང་གི་རྒྱུད་དག་པའི་སེམས་སྐྱེད་པའོ།། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། རང་གི་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་དུས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་གཞན་གྱི་ཕན་བདེའི་དོན་དུ་བསྔོ་ཞིང་བཏང་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པའོ།། རང་གི་རྒྱུད་དག་པའི་སེམས་སྐྱེད་པ་ནི། རྟག་ཏུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བསྒོ་བསྲུང་བྱ་ཞིང་སྡིག་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ལ་འཛེམ་པའོ།།

དཀར་ནག་ཆོས་བརྒྱད་བླང་དོར། ལྷ་པ་ནག་པོའི་ཆོས་བཞི་སྤང་ཞིང་དཀར་པོའི་ཆོས་བཞི་བརྟེན་པ་ལ་བསླབ་པ་ཞེས་བྱ་བ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་མི་བརྗེད་པའི་ཐབས་དེ་བཤད་ན། བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་ལས་ཀྱང་།

འདི་ནི་སྐྱེ་བ་གཞན་དུའང་དྲན་དོན་དུ།།

---

༡ ཇོ་བོས་མཛད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོ་ག་ལས་གསུངས་པ།

ཇི་སྐད་བརྗོད་པའི་བསླབ་པ་ཡོངས་སུ་བསྲུང་༎
ཞེས་གསུངས་སོ༎ སློ་ཀ ༡༨

བསླབ་པ་གང་ནས་བཤད་ན། འོད་སྲུང་གིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། དེ་ཡང་ནག་པོའི་ཆོས་བཞི་ནི། ཇི་སྐད་དུ། འོད་སྲུང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བརྗེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ།[1] ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ༎ དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་ན། བླ་མ་དང་མཆོད་པར་འོས་པ་བསླུས་པ་དང་། གཞན་འགྱོད་པའི་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་འགྱོད་པ་བསྐྱེད་པ་དང སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཞེ་སྡང་གིས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པ་དང། སེམས་ཅན་ལ་གཡོ་སྒྱུས་སྤྱོད་པའོ༎

དཀར་པོའི་ཆོས་བཞི་ཡང། ཇི་སྐད་དུ། འོད་སྲུང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ན། སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མངོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་བར་མ་དོར་བརྗེད་པར་མི་འགྱུར་རོ༎ བཞི་གང་ཞེ་ན།[2] ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ༎ དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་ན། ཤེས་བཞིན་དུ་སྲོག་གི་ཕྱིར་ཡང་བརྫུན་མི་སྨྲ་བ་དང། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དགེ་བ་ལ་འགོད་ཅིང་དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་བ་ལ་འགོད་པ་དང། སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་ཅིང་དེའི་ཡོན་ཏན་ཕྱོགས་བཅུར་བརྗོད་པ་དང། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གཡོ་སྒྱུས་མ་ཡིན་པར་ལྷག་པའི་བསམ་པས་གནས་པར་བྱ་བའོ༎

དེ་ལ་ནག་པོའི་ཆོས་དང་པོ་དེའི་དོན་བཤད་ན། བླ་མ་དང་། མཁན་པོ་དང་། སློབ་དཔོན་དང་། སྦྱིན་གནས་ལ་སོགས་པ་མཆོད་འོས་དག་ལ་བླུ་སེམས་ཀྱིས་བརྫུན་སྨྲས་ཏེ་མགོ་བསྐོར་ན། དེ་དག་གིས་ཚོར་རུང་མ་ཚོར་རུང་། དགྱེས་རུང་མ་དགྱེས་རུང་། ཁམ་ཆེ་རུང

༡ ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས་ ཀ། དེབ་གྲངས། ༤༧ ཤོག ༡༢༠ ན།
༢ ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས་ ཀ། དེབ་གྲངས། ༤༧ ཤོག ༡༢༠ བ།

ཆུང་དུང་། མགོ་འཁོར་དུང་མ་འཁོར་དུང་། ཐུན་ཚོད་ལས་འདས་པར་གཉེན་པོས་མ་ སླེབ་ན་བྱང་སེམས་འཆོར་རོ॥ དེའི་གཉེན་པོར་དཀར་པོའི་ཆོས་དང་པོ། ཤེས་བཞིན་དུ་སྲོག་གི་ ཕྱིར་ཡང་བརྫུན་མི་སྨྲ་བ་དེ་ལ་གནས་པར་བྱའོ॥[༡]

ནག་པོའི་ཆོས་གཉིས་པ་དེ་བཤད་ན། གཞན་དག་གིས་དགེ་བའི་ལས་བྱས་པ་ལ།[༢] འགྲོད་ པ་བསྐྱེད་དུ་གཞུག་པའི་བསམ་པས་འགྲོད་པ་བསྐྱེད་པ་སྟེ།[༣] ཁོ་འགྲོད་པ་སྐྱེས་དུང་མ་སྐྱེས་ དུང་། ཐུན་ཚོད་ཀྱི་ནང་ཁོངས་སུ་གཉེན་པོས་མ་སླེབས་ན་བྱང་སེམས་འཆོར་རོ॥ དེའི་ གཉེན་པོར་དཀར་པོའི་ཆོས་གཉིས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དགེ་བ་ལ་འགོད་ཅིང་། དེ་ ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་བ་ལ་འགོད་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ॥

ནག་པོའི་ཆོས་གསུམ་པ་དེ་བཤད་ན། སེམས་བསྐྱེད་པའི་གང་ཟག་ཞིག་ལ་ཞེ་སྡང་པས་ དེའི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཐ་མལ་གྱི་སྐྱོན་ནས་བརྗོད་ཀྱང་རུང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱོན་ནས་ བརྗོད་ཀྱང་རུང་། ངོར་ཡང་རུང་། ལྐོག་ཏུ་ཡང་རུང་། དམིགས་ཀྱིས་ཕྱེས་ཀྱང་རུང་། མ་ ཕྱེས་ཀྱང་རུང་॥ འཇམ་པོས་ཀྱང་རུང་། རྩུབ་པོས་ཀྱང་རུང་། ཐོས་ཀྱང་རུང་། མ་ཐོས་ ཀྱང་རུང་། དགའ་ཡང་རུང་། མ་དགའ་ཡང་རུང་སྟེ། ཐུན་ཚོད་ཀྱི་ནང་ཁོངས་སུ་གཉེན་ པོས་མ་སླེབས་ན་བྱང་སེམས་འཆོར་རོ॥ དེའི་གཉེན་པོར་དཀར་པོའི་ཆོས་གསུམ་པ། སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་ཅིང་། དེའི་ ཡོན་ཏན་ཕྱོགས་བཅུར་བརྗོད་པ་དེ་ལ་འབད་པར་བྱའོ॥

ནག་པོའི་ཆོས་བཞི་པ་དེ་བཤད་ན། སེམས་ཅན་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་གཡོ་སྒྱུའི་བསམ་པས་ ཟོལ་ཟོག་གཅིག་བྱས་པ་སྟེ། ཁོས་ཚོར་དུང་། མ་ཚོར་དུང་། ཁོ་ལ་གནོད་དུང་མ་གནོད་ དུང་། ཐུན་ཚོད་ཀྱི་ནང་ཁོངས་སུ་གཉེན་པོས་མ་སླེབས་ན། བྱང་སེམས་འཆོར་བའོ॥ དེའི

---

༡ དུམ། མཆན། སྨྲུན་སྤྲ་པ་དང་བྱ་ཡུལ་པའི་ཞལ་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལས་གསུངས།

༢ དུམ། མཆན། རྒྱ་ཡོན་བདག་གིས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གང་ཡང་འདྲ་གསུང་།

༣ དུམ། མཆན། སྦྱིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྦྱིན་པ་བྱས་པ་དེ་ལ་བྱ་བྱེད་ནི་བཟང་སྟེ། སང་ གནང་ལྡོགས་པར་སོང་ནས། སྣང་དགོས་པར་མཆི་ཡི་ཟེར་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ॥

གཉེན་པོར་དཀར་པོའི་ཆོས་བཞི་པ། སེམས་ཅན་ལ་ལྷག་པའི་བསམ་པས་གནས་པར་བྱ་བ་ཞེས་པ་རང་དོན་ལ་མ་འཁྲིས་པར་ཕན་གདགས་པར་འདོད་པའི་བསམ་པ་དེ་བྱའོ།།

དམ་པའི་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས།
སྨོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བསླབ་བྱ་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་པའོ།། །།

ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་གི་རྣམ་བཞག

༄༅། །འཇུག་པ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བསླབ་བྱ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་དང་། ལྷག་པ་སེམས་ཀྱི་བསླབ་པ་དང་། ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་ལས།

འཇུག་པའི་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྡོམ་གནས་པས།།
ཚུལ་ཁྲིམས་བསླབ་པ་གསུམ་ལ་ལེགས་བསླབས་ནས།།
ཚུལ་ཁྲིམས་བསླབ་པ་གསུམ་ལ་གུས་ཆེར་འགྱུར།།
ཞེས་གསུངས་སོ།། སྒྲོ་ཀ ༣༣

དེ་ལ་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་ནི། སྦྱིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བཟོད་པ་དང་གསུམ་ཡིན་ནོ།། ལྷག་པ་སེམས་ཀྱི་བསླབ་པ་ནི་བསམ་གཏན་ཡིན་ནོ།། ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཡིན་ནོ།། བརྩོན་འགྲུས་ནི་གསུམ་ཆར་གྱི་གྲོགས་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

བསླབ་གསུམ་དབང་དུ་མཛད་ནས་ནི།།
རྒྱལ་བས་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་དྲུག།
ཡང་དག་བཤད་དེ་དང་པོ་གསུམ།།
ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པ་གཉིས།།
གཅིག་ནི་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་གཏོགས།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡༦/༧

འཇུག་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསླབ་བྱ། དེའི་ཕྱིར་ན། སྡོམ་ནི།

སྦྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་པ་དང་།།
བརྩོན་འགྲུས་བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་སྟེ།།
དེ་ལྟར་རྣམ་པ་དྲུག་པོ་འདིས།།

འཇུག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་བསླབ་བྱ་བསྡུས།། ཤེས་པའོ།།

ལག་བཟང་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ལག་བཟང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་མྱུར་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་པོ་འདི་དག་ལ་རྟག་པར་རྒྱུན་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱའོ།། དྲུག་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། བཟོད་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། དྲུག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟེ།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་པོ་འདི་དག་ཀྱང་བསྡུས་དོན་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ།། དང་པོ་བསྡུས་དོན་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ། སྡོམ་ནི།

གྲངས་ངེས་གོ་རིམ་ངེས་པ་དང་།།
མཚན་ཉིད་དང་ནི་ངེས་ཚིག་དང་།།
རབ་ཏུ་དབྱེ་དང་བསྡུ་བ་སྟེ།།
དྲུག་གིས་ཕ་རོལ་ཕྱིན་དྲུག་བསྡུས།། ཤེས་པའོ།།

གྲངས་ངེས་བསྟན་པ། དེ་ལ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ཏུ་གྲངས་ངེས་པ་ནི། མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། མངོན་མཐོའི་དོན་གསུམ་དང་། ངེས་ལེགས་ཀྱི་དོན་གསུམ་མོ།། དེ་ལ་མངོན་མཐོའི་དོན་གསུམ་ནི། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱིན་པའོ།། ལུས་ཀྱི་དོན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ།། འཁོར་གྱི་དོན་དུ་བཟོད་པའོ།། ངེས་ལེགས་ཀྱི་དོན་གསུམ་ནི། ཡོན་ཏན་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་དོན་དུ་བརྩོན་འགྲུས་སོ།། ཞི་གནས་ཀྱི་དོན་དུ་བསམ་གཏན་ནོ།། ལྷག་མཐོང་གི་དོན་དུ་ཤེས་རབ་བོ།། དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

ལོངས་སྤྱོད་དང་ལུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་།།

---

[1] ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས ཅ། དེབ་གྲངས། ༤༠ ཤོག ༡༥༨ ན།

འཁོར་ནི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མདོན་མཐོ་དང་།།
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།། ༡༦ / ༣

གོ་རིམ། གོ་རིམ་ངེས་པ་ནི། རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་གོ་རིམ་སྟེ། སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ལ་མི་བལྟ་བར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་ལེན་ནོ།། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་ན་བཟོད་པར་འགྱུར་རོ།། བཟོད་པ་དང་ལྡན་པས་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་ནུས་སོ།། བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ།། ཡང་ན་དམན་པ་དང་མཆོག་གི་གོ་རིམ་སྟེ། གང་དམན་པ་ནི་སྔོན་དུ་བསྟན་ལ་མཆོག་ཏུ་གནས་པ་ནི་ཕྱིས་བསྟན་པའོ།། ཡང་ན་ཕྲ་བ་དང་རགས་པའི་གོ་རིམ་སྟེ། གང་རགས་རགས་སུ་གྱུར་པ་འཇུག་སླ་སླ་ནི་སྔོན་དུ་བསྟན་ལ། གང་ཕྲ་ཕྲར་གྱུར་པ་འཇུག་དཀའ་དཀའ་ནི་ཕྱིས་བསྟན་པའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

སྔ་མ་ལ་བརྟེན་ཕྱི་མ་སྐྱེ།།
དམན་དང་མཆོག་ཏུ་གནས་ཕྱིར་དང་།།
རགས་པ་དང་ནི་ཕྲ་བའི་ཕྱིར།།
དེ་དག་རིམ་པས་གནས་པ་ཡིན།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡༦ / ༡༨

མཚན་ཉིད། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ལྡན་ཡིན་ཏེ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉམས་དམས་པར་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་དང་། འདོད་པ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ།། དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

སྦྱིན་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉམས་དང་།།
རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལྡན།།
འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་རྫོགས་བྱེད།།
སེམས་ཅན་རྣམ་སྨིན་བྱེད་རྣམ་གསུམ།།

ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།། ༢༦/༤

ངེས་ཚིག ངེས་ཚིག་ནི། དབུལ་བ་འདོར་བར་བྱེད་པས་ན་སྦྱིན་པའོ།། བསིལ་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་པས་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ།། ཁྲོ་བ་བཟོད་པར་བྱེད་པས་ན་བཟོད་པའོ།། མཆོག་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པས་ན་བརྩོན་འགྲུས་སོ།། ཡིད་ནང་དུ་འཛིན་པར་བྱེད་པས་ན་བསམ་གཏན་ནོ།། འདིས་དོན་དམ་པ་ཤེས་པས་ན་ཤེས་རབ་བོ།། འདི་རྣམས་ཀྱིས་འཁོར་བའི་ཕ་རོལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་བྱེད་པས་ན་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

དབུལ་བ་འདོར་བར་བྱེད་པ་དང་།།
བསིལ་བ་ཐོབ་དང་ཁྲོ་བཟོད་དང་།།
མཆོག་སྦྱོར་བ་དང་ཡིད་འཛིན་དང་།།
དོན་དམ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་བཤད་དོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༢༦/༢༥

དབྱེ་བ། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི། སྦྱིན་པའི་སྦྱིན་པ། སྦྱིན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་པ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རེ་རེ་ལ་ཡང་དྲུག་དྲུག་ཏུ་དབྱེ་སྟེ། དེ་ལྟར་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་གོ། དེ་ལྟར་ཡང་མངོན་རྟོག་རྒྱན་ལས།

སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་རྣམ་དྲུག་ལ།།
དེ་དག་སོ་སོར་བསྡུས་པ་ཡིས།།
གོ་ཆའི་སྒྲུབ་པ་གང་ཡིན་དེ།།
དྲུག་ཚན་དྲུག་གིས་ཇི་བཞིན་བཤད།། ཅེས་གསུངས་སོ།། ༡/༤༣

བསྡུ་བ། བསྡུ་བ་ནི། ཚོགས་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བསྡུས་པ་སྟེ། སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཡིན། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཡིན། བཟོད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། བསམ་གཏན་གསུམ་ཚོགས་གཉིས་ཀར་གཏོགས་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

སྦྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསོད་ནམས་ཀྱི།།

ཚོགས་ཡིན་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི།།
གསུམ་པོ་གཞན་ནི་གཉིས་ཀའི་སྡེ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡༨ / ༣༦

དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས།
ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་གི་རྣམ་བཞག་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་པའོ།། །།

ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ།

༄༅། །ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་དྲུག་ལས། དང་པོ་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ། སྡོམ་ནི།

སྐྱོན་ཡོན་རྣམ་གཉིས་བསམ་པ་དང་།།
ངོ་བོ་དང་ནི་དབྱེ་བ་དང་།།
ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་།།
སྤེལ་དང་དག་པར་བྱ་བ་དང་།།
འབྲས་བུ་དང་ནི་དོན་བདུན་གྱིས།།
སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་བསྡུས་སོ།། ཞེས་པའོ།།

སྦྱིན་པ་མི་ལྡན་པའི་སྐྱོན་དང་ལྡན་པའི་ཡོན་ཏན། དེ་ལ་དང་པོ་བཤད་ན། གང་ཞིག སྦྱིན་པ་དང་མི་ལྡན་ན། རང་ཡང་རྟག་ཏུ་བཀྲེན་པས་སྡུག་བསྔལ་ཏེ། ཕལ་ཆེར་ཡི་དྭགས་སུ་སྐྱེ་ལ། གལ་ཏེ་མི་ལ་སོགས་པར་སྐྱེས་ན་ཡང་། དབུལ་ཞིང་འཕོངས་ནས་ཉམས་ཐག་པར་འགྱུར་པའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལས།

སེར་སྣ་ཅན་ནི་ཡི་དྭགས་གནས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར།།
ཅི་སྟེ་མིར་སྐྱེས་ན་ཡང་དེ་ཚེ་དབུལ་པོར་འགྱུར།།
ཞེས་གསུངས་སོ།། ༣༡ / ༡༡

འདུལ་བ་ལུང་ལས་ཀྱང་། གྲོ་བཞིན་སྐྱེས་ལ་ཡི་དྭགས་ཀྱིས་ལན་བཏབ་པ།།

བདག་ཅག་སེར་སྣས་འཇུངས་པ་ཅན།།
སྦྱིན་པ་ཅུང་ཟད་མ་བཏང་སྟེ།།
བདག་ཅག་ཡི་དྭགས་འཇིག་རྟེན་ལྷགས།། ཞེས་འབྱུང་ངོ་།།

ཡང་སྦྱིན་པ་དང་མི་ལྡན་ན། གཞན་དོན་ཡང་མི་ནུས་ལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱང་མི་ཐོབ་བོ།། དེ

ལྟར་ཡང་།

སྦྱིན་གཏོང་མ་སྤྱོད་ལོངས་སྤྱོད་མེད།།
སེམས་ཅན་བསྡུ་བར་ཡོངས་མི་ནུས།།
བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་སྦྱིན་པ་དང་ལྡན་ན་རང་ཡང་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ལོངས་སྤྱོད་དང་ལྡན་ནས་བདེ་བ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལས།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱིན་པས་ཡི་དྭགས་འགྲོ་བ་གཅོད།།
དབུལ་བ་དང་ནི་དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་གཅོད།།
སྤྱོད་ཚེ་ལོངས་སྤྱོད་མཐའ་ཡས་རྒྱས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར།།
ཞེས་གསུངས་སོ།། ༣༣/༡

བཤེས་སྤྲིང་ལས་ཀྱང་།

སྦྱིན་པ་ཚུལ་བཞིན་བསྩལ་གྱིས་ཕ་རོལ་ཏུ།།
སྦྱིན་ལས་གཞན་པའི་གཉེན་མཆོག་མ་མཆིས་སོ།།
ཞེས་གསུངས་སོ།། ཤློ་ཀ ༦

དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་།

སྐྱེ་བོ་འདི་ཀུན་བདེ་བ་མངོན་འདོད་ཅིང་།།
མི་རྣམས་བདེ་བའང་ལོངས་སྤྱོད་མེད་མིན་ལ།།
ལོངས་སྤྱོད་ཀྱང་ནི་སྦྱིན་ལས་འབྱུང་མཁྱེན་ནས།།
ཐུབ་པས་དང་པོར་སྦྱིན་པའི་གཏམ་མཛད་དོ།།
ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡/༡༠

ཡང་སྦྱིན་པ་དང་ལྡན་ན་གཞན་དོན་བྱ་བ་ཡང་ནུས་ཏེ། སྦྱིན་པས་བསྡུས་ནས་དམ་ཆོས་ལ

དགོད་དུ་ཡོད་དོ།། དེ་ལྟར་ཡང་། མདོ་བསྡུས་པ་ལས།

སྦྱིན་པས་སྡུག་བསྔལ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སྨིན་བྱེད།
ཅེས་གསུངས་སོ།། ༣༣།༡

ཡང་སྦྱིན་པ་དང་ལྡན་ན་བླ་མེད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་བསྒྲུབ་པར་སླ་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་ལས།

སྦྱིན་པ་གཏོང་ལ་བྱང་ཆུབ་རྙེད་མི་དཀའ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས་ཀྱང་། སྦྱིན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱང་ཆུབ་བོ།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།། ཡང་ཁྱིམ་བདག་དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། བྱིན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་མ་བྱིན་པའི་སྐྱོན་རྣམས་སྤེལ་མར་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གང་བྱིན་པ་དེ་ནི་བདག་གི་ཡིན་ནོ།། གང་ཁྱིམ་ན་བཞག་པ་དེ་ནི་བདག་གི་མ་ཡིན་ནོ།། གང་བྱིན་པ་དེ་ནི་སྙིང་པོ་ཅན་ནོ།། གང་ཁྱིམ་ན་བཞག་པ་དེ་ནི་སྙིང་པོ་མེད་པའོ།། གང་བྱིན་པ་དེ་ནི་བསྲུང་མི་འཚལ་བའོ།། གང་ཁྱིམ་ན་བཞག་པ་དེ་ནི་བསྲུང་འཚལ་བའོ།། གང་བྱིན་པ་དེ་ནི་འཇིགས་པ་མེད་པའོ།། གང་ཁྱིམ་ན་བཞག་པ་དེ་ནི་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པའོ།། གང་བྱིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ཉེ་བར་སྟོན་པའོ།། གང་ཁྱིམ་ན་བཞག་པ་དེ་ནི་བདུད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཉེ་བར་སྟོན་པའོ།། གང་བྱིན་པ་དེ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ།། གང་ཁྱིམ་ན་བཞག་པ་དེ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོར་མི་འགྱུར་རོ།། གང་བྱིན་པ་དེ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་ཟད་མི་ཤེས་པའོ།། གང་ཁྱིམ་ན་བཞག་པ་དེ་ནི་ཟད་པར་འགྱུར་རོ།།[3] ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།།

སྦྱིན་པའི་ངོ་བོ། སྦྱིན་པའི་ངོ་བོ་ནི་མ་ཆགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་བདོག་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ས་ལས། སྦྱིན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། མ་ཆགས་པ་དང་ལྡན

---

༡ ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས་ ག དེབ་གྲངས། ༤༦ ཤོག ༤༡ ན།

༢ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ཕ། དེབ་གྲངས། ༣༣༡ ཤོག ༡༢ ན།

༣ ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས་ ང་། དེབ་གྲངས། ༤༣ ཤོག ༢༤༨ བ།

ཅིག་སྐྱེས་པའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དང་། དེས་ཀུན་ནས་བསླང་བས་སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

སྦྱིན་པའི་དབྱེ་བ། སྦྱིན་པ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་དང་། མི་འཇིགས་པའི་སྦྱིན་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པའོ།། དེ་ལ་ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པས་ནི་གཞན་གྱི་ལུས་བརྟན་པར་བྱེད་པའོ།། མི་འཇིགས་པའི་སྦྱིན་པས་ནི་གཞན་གྱི་སྲོག་བརྟན་པར་བྱེད་པའོ།། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པས་ནི་གཞན་གྱི་སེམས་བརྟན་པར་བྱེད་པའོ།། ཡང་སྦྱིན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་གཞན་ལ་ཚེ་འདིའི་བདེ་བ་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པས་ནི་ཕྱི་མའི་བདེ་བ་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

སྦྱིན་པའི་དབྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། དེ་དག་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་ན། དང་པོ་ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མ་དག་པའི་སྦྱིན་པ་དང་། དག་པའི་སྦྱིན་པའོ།། དེ་ཡང་དང་པོ་ནི་སྤང་བར་བྱ་བའོ།། གཉིས་པ་ནི་ཉམས་སུ་བླང་བར་བྱ་བའོ།། དེ་ལ་ཡང་མ་དག་པའི་སྦྱིན་པ་ནི་བཞི་སྟེ། བསམ་པ་མ་དག་པ་དང་། དངོས་པོ་མ་དག་པ་དང་། ཞིང་མ་དག་པ་དང་། ཐབས་མ་དག་པའོ།།

དེ་ལ་བསམ་པ་མ་དག་པ་ནི། ལོག་པའི་བསམ་པ་དང་། དམན་པའི་བསམ་པའོ།། དེ་ལ་ལོག་པའི་བསམ་པས་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་ནི། གཞན་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་དང་། ཚེ་འདིའི་གྲགས་པ་འདོད་པའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་དང་། གཞན་དང་འགྲན་པའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པའོ།། དེ་གསུམ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྤང་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ་བྱང་ས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་གཞན་དག་བསད་པའམ། བཅིང་བའམ། ཆད་པས་བཅད་པའམ། གོ་རར་གཞུག་པའམ། བསྐྲད་པའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་དོ།།[2] ཞེས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་གྲགས་པ་དང་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་དོ།།[3]

---

༡ ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ ཤི། དེབ་གྲངས། ༤༠༣༧ ཤོག ༦༡ བ།
༢ ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ ཤི། དེབ་གྲངས། ༤༠༣༧ ཤོག ༦༦ བ།
༣ ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ ཤི། དེབ་གྲངས། ༤༠༣༧ ཤོག ༦༥ བ།

མི་བདེ་བ་ཡང་བྱ་བར་གསུངས།།
སློང་ན་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་དོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ३/८८ - ८५

རྒྱ་དང་ཇོན་གྱི་འབྲུལ་འཁོར་དང་དེའི་ཐབས་ལ་སོགས་པ་མདོར་ན་གནོད་པར་འགྱུར་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་དུ་འགྱུར་བ་ཅི་ཡང་རུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སློང་བ་རྣམས་ལ་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་དོ།། ཞ་དང་མ་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་དོ།། ཞ་དང་མ་གཏའ་མར་འཇུག་པར་མ་བྱེད་དོ།། བུ་དང་ཆུང་མ་ལ་སོགས་པ་མི་དགའ་བཞིན་དུ་གཞན་འདོད་པ་རྣམས་ལ་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་དོ།། ལོངས་སྤྱོད་མང་པོ་ཡོད་བཞིན་དུ་ཉུང་ངུ་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་དོ།། བསགས་པའི་སྦྱིན་པ་མི་བྱེད་དོ།།

ཞིང་མ་དག་པ་སྤང་བ་ནི། བདུད་རིགས་ཀྱི་ལྷ་མཐོ་འཚམས་པའི་བསམ་པས་ལུས་སློང་ན་ཡང་། རང་གི་ལུས་དང་ཡན་ལག་གསེ་ཞིང་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་དོ།། བདུད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་སེམས་ཅན་ནམ། སྨྱོས་པ་དང་སེམས་འཁྲུགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་ལུས་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་དོ།། དེ་དག་ནི་འདོད་པའི་དངོས་པོ་མེད་དེ། སེམས་ལ་རང་དབང་མེད་པའི་ཕྱིར་བླ་བརྫོལ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ།། སེམས་ཅན་འཕྲངས་དོམས་ཅན་ལ་ཡང་བཟའ་བཏུང་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་དོ།།

ཐབས་མ་དག་པ་སྤང་བ་ནི། མི་དགའ་བ་དང་ཁྲོས་པ་དང་འཁྲུགས་པས་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་དོ།། ངན་པ་ལ་བརྙས་པ་དང་། མ་གུས་པ་དང་སྨྲུར་ཏེ་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་དོ།། སློང་བ་ལ་ཡང་འཕྱ་བ་དང་། བསྡིགས་པ་དང་། དཔའ་བསྐོད་བས་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་དོ།།

དག་པའི་སྦྱིན་པ་ཉམས་སུ་བླང་བ་ལ་དོན་གསུམ་སྟེ། དངོས་པོ་དང་། ཞིང་དང་། ཐབས་སོ།། དང་པོ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། ནང་གི་དངོས་པོ་དང་། ཕྱིའི་དངོས་པོའོ།། དེ་ལ་ནང་གི་དངོས་པོ་ནི། རང་གི་ལུས་སུ་གཏོགས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་སྲེད་མེད་ཀྱི་བུས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ཡོད་དེ་ཡོད་ན་ལག་པ་འདོད་པ་ལ་ལག་པ་སྦྱིན་ནོ།། རྐང་པ་འདོད་པ་ལ་རྐང་པ།

མིག་འདོད་པ་ལ་མིག ཤ་འདོད་པ་ལ་ཤ། ཁྲག་འདོད་པ་ལ་ཁྲག[1] ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་པས་བདག་གཞན་མཉམ་པའི་བློ་མ་སྐྱེས་པའི་དུས་སུ་ལུས་རིལ་པོར་བཏང་གིས། ལུས་བསེལ་ཞིང་མི་བཏང་ངོ་།། དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས།

སྙིང་རྗེའི་བསམ་པ་མ་དག་པར།།
ལུས་འདི་བཏང་བར་མི་བྱ་སྟེ།།
ཅི་ནས་འདི་དང་གཞན་དོན་དུ།།
དོན་ཆེན་འགྲུབ་པའི་རྒྱུར་བཏང་ངོ་།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༥/༨༧

ཕྱིའི་དངོས་པོ་ནི། བཟའ་བ་དང་བཏུང་བ་དང་། བགོ་བ་དང་། བཞོན་པ་དང་། བུ་དང་ཆུང་མ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་བཞིན་དུ་བསྒྲུབས་པ་རྣམས་སོ།། དེ་ལྟར་ཡང་སྲིད་མེད་ཀྱི་བུས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། ནོར་དང་། འབྲུ་དང་། དངུལ་དང་། གསེར་དང་། རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྒྱན་དང་། རྟ་དང་། གླང་པོ་ཆེ་དང་། བུ་དང་། བུ་མོ་དང་། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱིམ་པས་ནི་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་བདོག་ཚད་བཏང་བར་གནང་སྟེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དག།
གཞན་ལ་མི་སྦྱིན་པ་ནི་ཡོད་མེད་དོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༨/༡༦

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་ནི་གཞན་ཐམས་ཅད་བཏང་གི ཆོས་གོས་གསུམ་པོ་དེ་ནི་སྦྱིན་པར་མ་གནང་ངོ་།། དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས།

ཆོས་གོས་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་སྦྱིན།། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ༥/༨༥

ཆོས་གོས་རྣམས་བྱིན་ན་གཞན་དོན་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་སོ།།

---

[1] ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ན། དེབ་གྲངས། ༡༣༠ ཤོག ༨༥ ན།

ཞིང་ནི་བཞི་ལས། ཡོན་ཏན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཞིང་ནི། བླ་མ་དང་དཀོན་མཆོག་ལ་སོགས་པའོ།། ཕན་བཏགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཞིང་ནི། ཕ་དང་མ་ལ་སོགས་པའོ།། སྡུག་བསྔལ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཞིང་ནི། ནད་པ་དང་། མགོན་མེད་པ་ལ་སོགས་པའོ།། གནོད་པ་བྱེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཞིང་ནི་དགྲ་ལ་སོགས་པའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས།

ཡོན་ཏན་དང་ནི་ཕན་འདོགས་ཞིང་།།
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།། ༥/༨༡

སྦྱིན་པ་གཏོང་བའི་ཐབས་ནི། བསམ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་སྦྱིན་པ་དང་། སྦྱོར་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་སྦྱིན་པའོ།། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། སྙིང་རྗེས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་བྱང་ཆུབ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྦྱིན་པའོ།།

སྦྱོར་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་སྦྱིན་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་དང་པ་དང་། བཀུར་སྟི་དང་། རང་གི་ལག་པ་དང་། དུས་ལ་བབ་པ་དང་། གཞན་ལ་མི་གནོད་པར་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་དོ།།[1] ཞེས་བྱང་ས་ལས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལ་དང་པོ་ནི། དུས་གསུམ་དུ་དགའ་བ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། སྦྱིན་པའི་སྔ་རོལ་དུ་ཡིད་དགའ་བ། སྦྱིན་པའི་ཚེ་སེམས་དང་བ་དང་། བྱིན་ཟིན་ནས་འགྱོད་པ་མེད་པའོ།། བཀུར་སྟི་ནི་གུས་པས་སྦྱིན་པའོ།། རང་གི་ལག་པ་ནི་གཞན་ལ་མ་བཅོལ་བར་སྦྱིན་པའོ།། དུས་ལ་བབ་པ་ནི་རང་གིས་ཐོབ་པའི་དུས་སུ་སྦྱིན་པའོ། གཞན་ལ་མི་གནོད་པ་ནི། རང་གི་འཁོར་དང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་མི་གནོད་པར་སྦྱིན་པའོ།། དེ་ཡང་རང་གི་རྫས་ཡིན་ཡང་རྫས་སྒྲུབ་པའི་འཁོར་རྣམས་གདོང་མཆི་མ་དང་བཅས་པར་གྱུར་ན་ཡང་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་དོ།། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་བཅས་པའི་ནོར་འཕྲོགས་སམ། བརྐུས་སམ། བསྙོན་ནས་ཀྱང་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་དོ།། ཡང་ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས། ཕྱིར་ཞིང་སྦྱིན

[1] ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ ཝི། དེབ་གྲངས། ༤༠༣༧ ཤོག ༧༡ བ།

པ་དང་། ཕྱོགས་མི་བྱེད་པར་སྦྱིན་པ་དང་། འདོད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྦྱིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།[1] ཞེས་གསུངས་ཏེ།

དེ་ལ་ཕྱིར་ཞིང་སྦྱིན་པ་ཞེས་པ་ནི། སྦྱིན་བདག་གི་ཁྱད་པར་ཏེ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྦྱིན་པའོ། ཕྱོགས་མི་བྱེད་པར་སྦྱིན་པ་ཞེས་པ་ནི། ཞིང་གི་ཁྱད་པར་ཏེ་ཞིང་ལ་ཕྱོགས་རིས་མེད་པར་སྦྱིན་པའོ།། འདོད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྦྱིན་པ་ཞེས་པ་ནི། དངོས་པོའི་ཁྱད་པར་ཏེ་ལེན་པ་པོའི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་ཅི་འདོད་པ་སྦྱིན་པའོ།། ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

མི་འཇིགས་པའི་སྦྱིན་པ་ནི། ཆོམ་རྐུན་གྱི་འཇིགས་པ་དང་། གཅན་གཟན་གྱི་འཇིགས་པ་དང་། ནད་དང་ཆུ་ལ་སོགས་པས་འཇིགས་པ་དག་གི་སྐྱབས་བྱེད་པའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ས་ལས།། མི་འཇིགས་པ་སྦྱིན་པ་ནི། སེང་གེ་དང་། སྟག་དང་། ཆུ་སྲིན་འཛིན་འཁྲི་དང་། རྒྱལ་པོ་དང་། ཆོམ་རྐུན་དང་། ཆུ་ལ་སོགས་པའི་འཇིགས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་བསྐྱབས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།། མི་འཇིགས་པའི་སྦྱིན་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ལ་དོན་བཞི་སྟེ། སྦྱིན་པའི་ཡུལ་དང་། བསམ་པ་དང་། ཆོས་དངོས་དང་། ཆོས་བསྟན་པའི་ཐབས་སོ།། དེ་ལ་ཡུལ་ནི། ཆོས་དང་ཆོས་སྨྲ་བ་ལ་གུས་པ་ཆོས་འདོད་པ་རྣམས་ལ་སྦྱིན་པའོ།། བསམ་པ་ནི་ངན་པ་སྤངས་ཤིང་བཟང་པོ་བསྟེན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བསམ་པ་ངན་པ་སྤང་བ་ནི། རྙེད་བཀུར་དང་བསྟོད་གྲགས་ལ་སོགས་པ་ཟང་ཟིང་གི་སེམས་དང་བྲལ་བས་ཆོས་སྟོན་པའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལས།

ཟང་ཟིང་མེད་པར་འགྲོ་ལ་ཆོས་ནི་རྗེས་སུ་སྟོན།།

ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡༧/༢

འོད་སྲུང་གིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།

---

[1] ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ རི། དེབ་གྲངས། ༤༠༤༩ ཤོག ༤༦ ན། - ༨༩ ན།

[2] ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ ཞི། དེབ་གྲངས། ༤༠༣༧ ཤོག ༧༢ ན།

དག་ཅིང་ཟང་ཟིང་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་སུ།།
ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་བྱེད་རྒྱལ་བས་རབ་ཏུ་བསྔགས།།[༡] ཞེས་གསུངས་སོ།།

བསམ་པ་བཟང་པོ་བསྟེན་པ་ནི། སྙིང་རྗེས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་ཆོས་སྟོན་པའོ།། དེ་ལྟར
ཡང་འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལས།

སྡུག་བསྔལ་ཟད་པར་བྱ་ཕྱིར་འདིག་རྟེན་ཆོས་སྦྱིན་བྱེད།།
ཅེས་གསུངས་སོ།། ༣༣/༨

ཆོས་དངོས་ནི། མདོ་ལ་སོགས་པའི་དོན་མ་ནོར་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པ་སྟེ། བྱང་ས
ལས། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ནི། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། རིགས་པར་ཆོས་སྟོན
པ་དང་། བསླབ་པའི་གཞི་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་སྟེ།།[༣] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཆོས་བསྟན་པའི་ཐབས་ནི། ཆོས་ཞུ་བ་ལ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བཤད་པར་མི་བྱ་སྟེ། ཀླུ་བ་སྒྲོན
མེའི་མདོ་ལས།

ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པའི་ཆེད་ཀྱི་ཕྱིར།།
གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་གསོལ་འདེབས་ན།།
རབ་རྒྱས་བདག་གིས་མ་བསླབས་ཅེས།།
ཐོག་མར་ཚིག་དེ་བརྗོད་པར་བྱ།། ཞེས་དང་། ༣༨/༨༨

འཕྲལ་དུ་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ།།
སྣོད་ལ་བརྟག་པ་བྱས་ནས་བྱ།།
གལ་ཏེ་སྣོད་ནི་ཤེས་གྱུར་ན།།
གསོལ་མ་བཏབ་ཀྱང་བཤད་པར་བྱ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༣༨/༨༦

---

༡ ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས་ཆ། དེབ་གྲངས། ༤༧ ཤོག ༡༣༥ བ།

༣ ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ཁྲི། དེབ་གྲངས། ༨༠༣༧ ཤོག ༧༣ བ།

དེས་ན་ཆོས་འཆད་པའི་ཚེ་ཡང་ས་ཕྱོགས་གཙང་མ་ཡིད་དུ་འོང་བར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དམ་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་ལས།

གཙང་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ས་ཕྱོགས་སུ།།
ཡངས་པའི་གདན་ནི་རབ་ཏུ་བཤམས་བཏིང་སྟེ།།
ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡༢/༢༨

དེར་ཆོས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་བསྡད་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ།

བཙོས་བུ་རས་རྣམས་སྣ་ཚོགས་ལེགས་བཏིང་བ།།
རྐང་རྟེན་བཅས་པའི་ཁྲི་ལ་རབ་འདུག་ཅིང་།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

རང་ཡང་ཁྲུས་བྱ། གོས་ལེགས་པར་བགོས། གཙང་སྦྲ་བྱས། སྤྱོད་ལམ་གཟབ་པས་ཆོས་བཤད་པར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ཆོས་སྨྲ་བས་གཙང་སྦྲ་དང་། ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་གཟབ་པ་དང་། ལེགས་པར་བཀྲུས་པ་དང་། ལེགས་པར་གོས་བགོ་བར་བྱའོ།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་འཁོར་ནི་འཁོད། ཁྲི་ལ་ནི་བསྡད་པའི་ཚེ་ཐོག་མར་བར་ཆད་ཀྱིས་མི་ཚུགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བདུད་ཀྱི་ནུས་པ་གཞོམ་པའི་སྔགས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། འདི་ལྟ་སྟེ། ཏདྱཐཱ། ཤ་མེ་ཤ་མེ་ཥ་ཏི། ཤ་མི་ཏ་ཤ་ཧྲུཾ། ཨཾ་ཀུ་རེ། མཾ་ཀུ་རེ། ཤཱུ་ར་ཧཱི་ཏེ། ཀ་རོ་ཏེ། ཀེ་ཡཱུ་རེ། ཏེ་ཛོ་ཝ་ཏི། ཨོ་ལོ་ཡ་ནི། བི་ཤུདྡྷ་ནིརྨ་ལེ་མ་ལཱ་པ་ན་ཡེ། ཁུ་ཁུ་རེ། ཁ་ཁ་གྲ་སེ། གྲ་ས་ནེ། ཨོ་མུ་ཁི། པ་རཾ་མུ་ཁི། ཨ་མུ་ཁི། ཤ་མི་ཏཱ་ནི། སརྦ་གྲ་ཧ་བནྡྷ་ནཱ་ནེ། ནི་གྲི་ཧི་ཏཱ། སརྦ་པ་ར་པྲ་ཝཱ་དི་ན། བི་མུཀྟ་མཱ་ར་པཱ་ཤ། སྠཱ་པི་ཏཱ། བུདྡྷ་མུ་དྲཱ། ཨ་ནུདྒ་ཧི་ཏཱ། སརྦ་མཱ་རེ། སུ་ཙ་རི་ཏ་པ་རི་ཤུདྡྷེ། བི་གཙྪནྟུ། སརྦ་མཱ་ར་ཀརྨ་ཎི། བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ། སྔགས་ཀྱི་ཚིག་འདི་དག་སྔོན་དུ་བྱས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་གདམ

---

[1] དམ་ཆོས་པད་དཀར། ༡༢/༢༥

[2] ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ པ། དེབ་གྲངས། ༡༥༢ ཤོག ༡༡༠ བ།

བྱས་ན། དེའི་ཁོར་ཡུག་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཙམ་ཆད་དུ་བདུད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་མཐོ་འཚམ་པའི་ཕྱིར་འོང་བར་མི་འགྱུར་རོ།། གང་དག་འོང་བ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བར་ཆད་བྱེད་པར་མི་ནུས་སོ།།[༡] དེ་ནས་ཆོས་ཀྱི་ཚིག་འབྲེལ་བ་གསལ་བ་རན་པ་བཤད་པར་བྱའོ།། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

སྤེལ་བའི་ཐབས། སྦྱིན་པ་སྤེལ་བ་ནི། སྦྱིན་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉུང་ངུ་ཡིན་ཡང་མང་པོར་སྤྲུར་བའི་ཐབས་ཡོད་དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་ལས་ཀྱང་། ཤཱ་རིའི་བུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་པ་ནི། སྦྱིན་པ་ཉུང་ངུ་ཡང་མང་པོར་བྱེད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷག་པར་བྱེད་དོ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བྱེད་དོ།། བསྔོ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དཔག་ཏུ་མེད་པར་བྱེད་དོ།།[༢] ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷག་པར་བྱེད་པ་ཞེས་པ་ནི། འཁོར་གསུམ་ཡོངས་དག་ཏུ་ཤེས་པ་སྟེ། སྦྱིན་པ་བྱེད་པ་པོ་ཡང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ། སྦྱིན་པའི་དངོས་པོ་ཡང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ།། སྦྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཡུལ་ཡང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའོ།།

སྦྱིན་པའི་བསོད་ནམས་མང་པོ་འབྱུང་བའི་དོན་དུ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ཞེས་པ་ནི། སྦྱིན་པ་གང་གཏོང་ཡང་། དང་པོར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འགོད་པའི་ཆེད་དུ་གཏོང་། བར་དུ་སྦྱིན་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཞེན་པ་མེད། མཐར་སྦྱིན་པའི་རྣམ་སྨིན་ལ་རེ་བ་དང་བྲལ་ན། སྦྱིན་པའི་བསོད་ནམས་རྒྱས་པར་ཐོབ་བོ།། འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལས་ཀྱང་།

སྦྱིན་པ་བྱིན་ནས་དངོས་ལ་གནས་པ་མེད་པར་བྱེད།།
དེ་ནི་ནམ་དུའང་རྣམ་པར་སྨིན་ལ་རེ་བ་མེད།།
དེ་ལྟར་གཏོང་བ་མཁས་པས་ཐམས་ཅད་གཏོང་བ་སྟེ།།

---

༡ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ཕ། དེབ་གྲངས། ༡༥༣ ཤོག ༡༡༡ བ།
༢ ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས་ག དེབ་གྲངས། ༥༨ ཤོག ༨༠ བ།

ཆུང་ དུ་བཏང་ལ་མང་པོར་དཔག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར༎
ཞེས་གསུངས་སོ༎ ༢༢ / ༡༨

བསྔོ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དཔག་ཏུ་མེད་པར་བྱེད་ཅེས་པ་ནི། སྦྱིན་པ་དེ་དག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོས་ན་དཔག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་དོན་ཏོ༎ དེས་ན་བྱང་ས་ལས། འབྲས་བུ་ལ་བལྟ་ཞིང་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་ཡང་མི་བྱེད་དོ༎ སྦྱིན་པ་ཐམས་ཅད་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བར་བྱེད་དོ༎[1] ཞེས་གསུངས་སོ༎ བསྔོ་བས་ནི་འཕེལ་བ་གཅིག་པུར་མ་ཟད་ཀྱིས། མི་ཟད་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། བཙུན་པ་ཤཱ་ར་དྭ་ཏིའི་བུ༎ དཔེར་ན་ཆུ་ཐིགས་པ་གཅིག་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་ལྷུང་བ་ནི་བསྐལ་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དུ་བར་མ་དོར་ཟད་པ་མེད་དོ༎ དེ་བཞིན་དུ་དགེ་བའི་རྩ་བ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་ལ་འདུག་གི་བར་དུ་བར་མ་དོར་འགའ་ཡང་ཟད་པར་མི་འགྱུར་རོ༎[2] ཞེས་གསུངས་སོ༎

སྦྱིན་པ་དག་པར་བྱེད་པ། སྦྱིན་པ་དག་པར་བྱེད་པ་ནི། བསླབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས།

སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེའི་སྙིང་པོ་ཅན༎
སྤྱོད་པས་བསོད་ནམས་དག་པར་འགྱུར༎
ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཤློ་ཀ ༢༡

སྦྱིན་པ་དེ་དག་སྟོང་པས་ཟིན་པ་ནི་འཁོར་བའི་རྒྱུར་མི་འགྲོ་ལ། སྙིང་རྗེས་ཟིན་པ་ནི་ཐེག་པ་དམན་པའི་རྒྱུར་མི་འགྲོ་སྟེ། མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འབའ་ཞིག་གི་རྒྱུར་འགྲོ་བས་ན་དག་པའོ༎ དེ་ལ་སྟོང་པས་ཟིན་པ་ནི། གཙུག་ན་རིན་ཆེན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། སྦྱིན་པ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་བཞིས་གདབ་པར་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དེ་རྒྱ

---

[1] ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ ཞི། དེབ་གྲངས། ༨༠༢༧ ཤོག ༦༥ བ།

[2] ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ མ། དེབ་གྲངས། ༡༧༥ ཤོག ༡༠༧ ན།

བཞིས་བཏབ་ནས་སྨིན་པར་བྱེད་དེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། ནང་ལུས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱས་གདབ་པ་དང་། ཕྱིའི་ལོངས་སྤྱོད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱས་གདབ་པ་དང་། སེམས་ཡུལ་ཅན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱས་གདབ་པ་དང་། ཆོས་བྱང་ཆུབ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱས་གདབ་པ་སྟེ། རྒྱ་བཞི་པོ་དེ་དག་གི་རྒྱས་བཏབ་ནས་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་དོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།། སྙིང་རྗེས་ཟིན་པ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིའམ་བྱེ་བྲག་གི་སྡུག་བསྔལ་མ་བཟོད་ནས་སྦྱིན་པའོ།།

སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ། སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། མཐར་ཐུག་དང་གནས་སྐབས་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ།། དེ་ལ་མཐར་ཐུག་ནི་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ས་ལས། དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།། གནས་སྐབས་སུ་ནི་ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་བཏང་བས། མི་འདོད་ཀྱང་རང་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་འགྱུར། གཞན་ཡང་སྦྱིན་པས་བསྡུས་ནས་མཆོག་ལ་སྦྱོར་བ་བྱེད་nུས་སོ།། དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལས།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱིན་པས་ཡི་དྭགས་འགྲོ་བ་གཅོད།།
དབུལ་པ་དང་ནི་དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་གཅོད།།
སྤྱོད་ཚེ་ལོངས་སྤྱོད་མཐའ་ཡས་རྒྱས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར།།
སྦྱིན་པས་སྡུག་བསྔལ་ཕྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སྨིན་བྱེད།།
ཅེས་གསུངས་སོ།། ༢༢/༡

བྱང་ས་ལས།

ཟས་བྱིན་པས་ནི་སྟོབས་ཅན་འགྱུར།།
གོས་བྱིན་པས་ནི་ཁ་དོག་ལྡན།།

---

༡ ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས་ ཀ། དེབ་གྲངས། ༦༡ ཤོག ༢༡༥ བ།
༢ ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ ཞི། དེབ་གྲངས། ༨༠༢༧ ཤོག ༧༢ བ།

བསོད་པ་བྱིན་པས་བདེ་འགྱུར་བརྟན།།
མར་མེ་བྱིན་པས་མིག་དང་ལྡན།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

མི་འཇིགས་པའི་སྦྱིན་པ་བཏང་བས་ནི་བདུད་དང་བར་ཆད་ཀྱིས་མི་ཚུགས་པར་འགྱུར་བའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས།

འཇིགས་ལ་མི་འཇིགས་སྦྱིན་པ་ཡིས།།
བདུད་རྣམས་ཀུན་གྱིས་མི་ཚུགས་ཤིང་།།
སྟོབས་པོ་ཆེ་ཡི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༣/༩༣

ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་བཏང་བས་ནི་སངས་རྒྱས་དང་མྱུར་དུ་མཇལ་ནས་འགྲོགས་པ་དང་། འདོད་པ་ཐམས་ཅད་མྱུར་དུ་ཐོབ་པོ།། དེ་ལྟར་ཡང་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས།

ཆོས་ཞན་པ་ལ་སྦྱིན་པ་དག།
སྒྲིབ་པ་མེད་པར་བྱས་པ་ཡིས།།
སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་འགྲོགས་པ་ཉིད།།
འདོད་པ་མྱུར་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར།། ཞེས་གསུངས་སོ། ༣/༩༠

དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས།
སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་པའོ།། །།

---

[1] ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ ཕྱི། དེབ་གྲངས། ༤༠༣༧ ཤོག ༦༥ བ།

ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ།

༄༅། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ། སྡོམ་ནི།

སྐྱོན་ཡོན་རྣམ་གཉིས་བསམ་པ་དང་།།
ངོ་བོ་དང་ནི་དབྱེ་བ་དང་།།
ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་།།
སྤེལ་དང་དག་པར་བྱ་བ་དང་།།
འབྲས་བུ་དང་ནི་དོན་བདུན་གྱིས།།
ཚུལ་ཁྲིམས་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་བསྡུས།། ཞེས་པའོ།།

ཚུལ་ཁྲིམས་མི་ལྡན་པའི་སྐྱོན་དང་ལྡན་པའི་ཡོན་ཏན། དེ་ལ་དང་པོ་བཤད་ན། གང་ཞིག་སྦྱིན་པ་དང་ལྡན་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་མི་ལྡན་ན། དེས་ལྷ་མི་རྣམ་པར་དག་པ་ལྷ་བུའི་ལུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མི་ཐོབ་བོ།། དེ་ལྟར་ཡང་དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས།

སྐྱེས་བུ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྐང་པ་ཆག་གྱུར་ན།།
སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ལྡན་ཡང་ངན་འགྲོར་ལྟུང་།།
ཞེས་གསུངས་སོ།། ༣/༨

ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་མི་ལྡན་ན་དམ་པའི་ཆོས་དང་མི་ཕྲད་དོ།། དེ་ལྟར་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པའི་མདོ་ལས།

ཇི་ལྟར་མིག་མེད་གཟུགས་མཐོང་མི་འགྱུར་བ།།
དེ་བཞིན་ཚུལ་ཁྲིམས་མེད་ན་ཆོས་མི་མཐོང་།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་མི་ལྡན་ན་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་ལས་མི་ཐར་རོ།། དེ་ལྟར་ཡང་མདོ

---

༡ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ས། དེབ་གྲངས། ༣༠༨ ཤོག ༡༣༧ བ།

དེ་ཉིད་ལས།

ཇི་ལྟར་རྐང་མེད་ལམ་འཇུག་ག་ལ་ནུས།།
དེ་བཞིན་ཚུལ་ཁྲིམས་མེད་ན་ཐར་མི་འགྱུར།།[༡] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་མི་ལྡན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་མ་ཚང་བས་བླ་མེད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་མི་ཐོབ་བོ།།

དེ་ལས་[༢]བཟློག་སྟེ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་ན་ལུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐོབ་བོ། དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་སྐྱུད་པ་ལས།

ཁྲིམས་ཀྱིས་དུད་འགྲོའི་འགྲོ་བ་དུམའི་ངོ་བོ་དང་།།
མི་ཁོམ་བརྒྱད་སྤོང་དེ་ཡིས་དལ་བ་རྟག་ཏུ་རྙེད།།
ཅེས་གསུངས་སོ།། ༢༢/༢

ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་ན། བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་ཐེངས་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་བཤེས་སྤྲིང་ལས།

ཁྲིམས་ནི་རྒྱུ་དང་མི་རྒྱུའི་ས་བཞིན་དུ།།
ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞི་རྟེན་ལེགས་པར་གསུངས།།
ཞེས་གསུངས་སོ།། ཀླུ་ཀ ༨

ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་ན་ཞིང་ས་གཤིན་པ་དང་འདྲ་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོན་ཏན་གྱི་ལོ་ཐོག་ཐམས་ཅད་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས།

ཡོན་ཏན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞིང་དུ་རྣམ་འཕེལ་ན།།
འབྲས་བུ་ཉེར་སྤྱོད་ཆད་པ་མེད་པར་འགྱུར།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༢/༦

---

༡ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ས། དེབ་གྲངས། ༢༠༢ ཤོག ༡༢༨ བ།

༢ ཅོབ་ ལྡོག

ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་དུ་མ་ཡང་སྐྱེའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས།

ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཏིང་འཛིན་མྱུར་ཐོབ་སྟེ།།
འདི་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་ཕན་ཡོན་ནོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་ན་སྨོན་ལམ་ཅི་བཏབ་པ་འགྲུབ་བོ།། དེ་ལྟར་ཡང་ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལས།

ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་གང་བསྲུང་བས།།
སྨོན་ལམ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་འགྱུར།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་ན་བྱང་ཆུབ་བསྒྲུབ་པར་སླ་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་ལས།

ཁྲིམས་གཙང་ཕན་འདོགས་མང་བས་ན།།
བྱང་ཆུབ་གྲུབ་པ་ཡོང་མི་དཀའ།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པའི་མདོ་ལས།

ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་པ་སངས་རྒྱས་འབྱུང་དང་ཕྲད།།
ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་པ་རྒྱན་རྣམས་ཀུན་གྱི་མཆོག།
ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་པ་དགའ་བ་ཀུན་གྱི་གནས།།
ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་པ་འཇིག་རྟེན་ཀུན་གྱིས་བསྟོད།།།[2]
ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།།

ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ངོ་བོ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་ཡོན་ཏན་བཞི་ལྡན་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་བྱང་ས་ལས། ཡོན་ཏན་བཞི་དང་ལྡན་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།

---

༡ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ད། དེབ་གྲངས། ༡༢༧ ཤོག ༤༦ ན།
༢ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ས། དེབ་གྲངས། ༢༠༨ ཤོག ༡༢༧ ན།

བཞི་གང་ཞེ་ན། ཕ་རོལ་ལས་ལེགས་པར་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་དང་། བསམ་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཉམས་པར་གྱུར་ན་ཕྱིར་གསོ་བར་བྱེད་པ་དང་། མི་ཉམས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གུས་པ་བསྐྱེད་ནས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གནས་པའོ།།[1] ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡོན་ཏན་བཞི་པོ་འདི་དག་ཀྱང་མདོར་བསྡུས་ན། ལེན་པ་དང་བསྲུང་བ་གཉིས་སོ།། དེ་ལ་ལེན་པ་ནི་ཚིག་དང་པོའོ།། བསྲུང་བ་ནི་ཚིག་ཕྱི་མ་གསུམ་མོ།།

ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབྱེ་བ། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། དགེ་བ་ཆོས་སྡུད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ།། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་སེམས་གནས་པར་བྱེད་པའོ།། གཉིས་པ་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྨིན་པར་བྱེད་པའོ།། གསུམ་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་པའོ།།

ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། དེ་དག་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་ན། སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ།། དེ་ལ་ཐུན་མོང་བ་ནི། སོ་སོ་ཐར་པ་རིས་བདུན་པོའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ས་ལས། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི། སོ་སོ་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་རིས་བདུན་པོ།། དགེ་སློང་དང་། དགེ་སློང་མ་དང་། དགེ་སློབ་མ་དང་། དགེ་ཚུལ་དང་། དགེ་ཚུལ་མ་དང་། དགེ་བསྙེན་དང་། དགེ་བསྙེན་མའི་ཚུལ་ཁྲིམས་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཁྱིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་ལ་ཅི་རིགས་པར་རིག་པར་བྱའོ།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།། འདི་དག་ཀྱང་གཞན་ལ་གནོད་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་ལས་ལོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སོ་སོ་ཐར་པ་རང་སྐྱུ་བ་ནི་རང་དོན་དུ་ལོག་པ་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་གཞན་དོན་དུ་ལོག་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་སྲིད་མེད་ཀྱི་བུས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། དེ་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་མི་བསྲུང་། མཐོ་རིས་ཀྱི་ཕྱིར་མ་ཡིན། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ཕྱིར་མ་ཡིན། ཚངས་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱིར་མ་ཡིན། དབང་ཕྱུག་གི་ཕྱིར་མ་ཡིན། གཟུགས་ཀྱི་ཕྱིར་མ་ཡིན། དེ

༡ ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ ཞི། དེབ་གྲངས། ༤༠༣༧ ཤོག ༧༤ ན།

༢ ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ ཞི། དེབ་གྲངས། ༤༠༣༧ ཤོག ༧༤ བ།

བཞིན་དུ་སྲུང་ངོ་། དམྱལ་བའི་འཇིགས་པས་འཇིགས་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་བ་མ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་དང་། གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་འཇིགས་སྐྲག་པས ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་དགོད་པའི་ཕྱིར་ཚུལ ཁྲིམས་བསྲུང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་དང་། བདེ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བས་ཚུལ ཁྲིམས་བསྲུང་ངོ་།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ་ནི། ནམ་མཁའི་སྙིང་པོའི་མདོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། རྒྱལ་པོའི་རྩ་བའི་ལྟུང་བ་ལྔ། བློན་པོའི་རྩ་བའི་ལྟུང་བ་ལྔ། ལས་དང་པོ་པའི་རྩ་བའི་ལྟུང་བ་བརྒྱད་དེ། མིང་དུ་བཅོ་བརྒྱད། རྫས་སུ་བཅུ་བཞི་པོ་སྤོང་བ་ལ་བསླབ་པའོ།། ཞེས་བཞེད་དོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

༡. དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་དཀོར་འཕྲོག་པ།།
ཕམ་པ་པ་ཡི་ལྟུང་བར་འདོད།།
༢. དམ་པའི་ཆོས་ནི་སྤོང་བྱེད་པ།།
གཉིས་པར་ཐུབ་པས་གསུངས་པ་ཡིན།།
༣. ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བའི་དགེ་སློང་ལའང་།།
ངུར་སྨྲིག་འཕྲོག་དང་བརྡེག་པ་དང་།།
བཙོན་རར་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་།།
རབ་ཏུ་བྱུང་ལས་འབེབས་པ་དང་།།
༤. མཚམས་མེད་ལྔ་པོ་བྱེད་པ་དང་།།
༥. ལོག་པར་ལྟ་བ་འཛིན་པ་དང་།།
གྲོང་ལ་སོགས་པ་འཇིག་པ་དག།

---

[1] ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ཏ། དེབ་གྲངས། ༡༣༨ ཤོག ༢༧ བ།

[2] ལྷོངས། གྲོང་ཁྲིར། གྲོང་དཔལ། ཡུལ་འཁོར། ལྷ་འཛོམས་པ་བློན་པོའི་ཉིས་པ་ལྷ།

རྩ་བའི་ལྟུང་བར་རྒྱལ་བས་གསུངས༎

༡. བློ་སྦྱངས་མ་བྱས་སེམས་ཅན་ལ༎
སྟོང་པ་ཉིད་ནི་བརྗོད་པ་དང་༎

༢. སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་དག།
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་བཟློག་པ་དང་༎

༣. སོ་སོ་ཐར་པ་ཡོངས་སྤངས་ཏེ༎
ཐེག་པ་ཆེན་པོར་སྦྱོར་བ་དང་༎

༤. [1]སློབ་པའི་ཐེག་པས་ཆགས་ལ་སོགས༎
སྤོང་བར་འགྱུར་བ་མིན་ཞེས་འཛིན༎
ཕ་རོལ་དག་ཀྱང་འཛིན་འཇུག་དང་༎

༥. རང་གི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་དང་༎
རྙེད་པ་དང་ནི་བཀུར་སྟི་དང་༎
ཚིགས་གཅད་རྒྱུ་ཡི་གཞན་སྨོད་དང་༎

༦. བདག་ནི་ཟབ་མོ་བཟོད་པའོ་ཞེས༎
ལོག་པ་ཉིད་ནི་སྨྲ་བ་དང་༎

༧. དགེ་སྦྱོང་ཆད་པས་བཅོན་འཇུག་དང་༎

༨. དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྦྱིན་བྱེད་དང་༎
སྦྱིན་པ་ལེན་པར་བྱེད་པ་དང་༎
ཞི་གནས་འདོར་བར་བྱེད་པ་དང་༎
ཡང་དག་འཇོག་གི་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས༎
ཁ་ཏོན་བྱེད་ལ་སྦྱིན་པ་རྣམས༎

༡ ཉན་ཐོས།

དེ་དག་རྩ་བའི་ལྟུང་བ་སྟེ།།
སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

རྗེ་བོ་གསེར་གླིང་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། ཕམ་པའི་གནས་ལྟ་བུ་བཞི་དང་། ཉེས་བྱས་བཞི་བཅུ་རྩ་དྲུག་སྤོང་བ་ལ་བསླབ་པའོ།། ཞེས་བཞེད་དོ། དེ་ལ་ཕམ་པའི་གནས་ལྟ་བུ་བཞི་ནི། བྱང་སའི་དོན་བསྡུས་པ་སྡོམ་པ་ཉི་ཤུ་པ་ལས།

༡. རྙེད་དང་བཀུར་སྟི་ཆགས་པ་ཡིས།།
བདག་བསྟོད་གཞན་ལ་སྨོད་པ་དང་།།
༢. སྡུག་བསྔལ་མགོན་མེད་གྱུར་པ་ལ།།
སེར་སྣས་ཆོས་ནོར་མི་སྟེར་དང་།།
༣. གཞན་གྱིས་བཤགས་ཀྱང་མི་ཉན་པར།།
ཁྲོས་ནས་གཞན་ལ་འཚོག་པ་དང་།།
༤. ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྤོང་བྱེད་ཅིང་།།
དམ་ཆོས་འདྲར་སྣང་སྟོན་པའོ།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཉེས་བྱས་བཞི་བཅུ་རྩ་དྲུག་ཀྱང་། དེ་ཉིད་ལས།

དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གསུམ་མི་མཆོད།།
འདོད་པའི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག།
ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།།

[3]རྒན་པ་རྣམས་ལ་གུས་མི་བྱེད།།

---

༡ ཨ་པར། བསླབ་བཏུས། དབུ་མ་ ཁི། དེབ་གྲངས། ༣༩༨༠ ཤོག ༨༣ བ།

༢ ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ ཧི། དེབ་གྲངས། ༨༠༥༢ ཤོག ༡༧༡ ན།

༣ འདི་ནས་ཅེས་གསུངས་སོ་བར་ཉེས་བྱས་ལྷག་མ་རྣམས་རྟུམ་འབྲུག་ཅོབ་རྣམས་སུ་མི་གསལ་ཡང་སི་ཁྲིན་པར་མ་ལྟར་འདིར་བཀོད་ཡོད།

དྲིས་པ་ལ་ནི་ལན་མི་འདེབས།།
མགྲོན་པོས་བདག་གིར་མི་བྱེད་ཅིང༌།།
གསེར་ལ་སོགས་པ་ལེན་མི་བྱེད།།
ཆོས་འདོད་པ་ལ་སྦྱིན་མི་བྱེད།།
ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་རྣམས་ཡལ་བར་འདོར།།
ཕ་རོལ་དད་ཕྱིར་སློབ་མི་བྱེད།།
སེམས་ཅན་དོན་ལ་བྱ་བ་ཆུང༌།།
སྙིང་བརྗེར་བཅས་ན་མི་དགེ་མེད།།
འཚོ་བ་ལོག་པ་དད་དུ་ལེན།།
འཕྱུར་ནས་རབ་ཏུ་ཀྲོད་ལ་སོགས།།
འཁོར་བ་གཅིག་པུ་བགྲོད་པར་སེམས།།
གྲགས་པ་མ་ཡིན་མི་སྤོང་བ།།
ཉོན་མོངས་བཅས་ཀྱང་འཆོས་མི་བྱེད།།
གཞི་ལ་ལན་དུ་གཞི་ལ་སོགས།།
ཁྲོས་པ་རྣམས་ནི་ཡལ་བར་འདོར།།
ཕ་རོལ་ཤད་ཀྱིས་འཆགས་པ་སྤོང༌།།
ཁྲོས་པའི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག།
རྙེད་བཀུར་འདོད་ཕྱིར་འཁོར་རྣམས་སྡུད།།
ལེ་ལོ་ལ་སོགས་སེལ་མི་བྱེད།།
ཆགས་པས་བྲེ་མོའི་གཏམ་ལ་བརྟེན།།
ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དོན་མི་འཚོལ།།
བསམ་གཏན་སྒྲིབ་པ་སྤོང་མི་བྱེད།།

བསམ་གཏན་རོ་ལ་ཡོན་ཏན་བལྟ།།
ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་སྤྱོད་པར་བྱེད།།
རང་རྒྱལ་ཡོད་བཞིན་དེ་ལ་བརྩོན།།
བརྩོན་མིན་ཕྱི་རོལ་བསྟན་བཅོས་བརྩོན།།
བརྩོན་པར་བྱས་ཀྱང་དེ་ལ་དགའ།།
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྤོང་བར་བྱེད།།
བདག་ལ་བསྟོད་ཅིང་གཞན་ལ་སྨོད།།
ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་འགྲོ་མི་བྱེད།།
དེ་ལ་སྨོད་དང་ཡི་གེ་རྟོན།།
དགོས་པའི་གྲོགས་སུ་འགྲོ་མི་བྱེད།།
ནད་པའི་རིམ་གྲོ་བྱ་བ་སྤོང་།།
སྡུག་བསྔལ་སེལ་བར་མི་བྱེད་པ།།
བག་མེད་པ་ལ་རིགས་མི་སྟོན།།
བྱས་ལ་ལན་དུ་ཕན་མི་འདོགས།།
གཞན་གྱི་མྱ་ངན་སེལ་མི་བྱེད།།
ནོར་འདོད་པ་ལ་སྦྱིན་མི་བྱེད།།
འཁོར་རྣམས་ཀྱི་ནི་དོན་མི་བྱེད།།
གཞན་གྱི་བློ་དང་མཐུན་མི་འཇུག།
ཡོན་ཏན་བསྔགས་པ་སྨྲ་མི་བྱེད།།
རྐྱེན་དུ་འཚམ་པར་ཚར་མི་གཅོད།།
རྫུ་འཕྲུལ་བསྡིགས་ལ་སོགས་མི་བྱེད།།
སྙིང་བརྩེར་ལྡན་ཞིང་བྱམས་ཕྱིར་དང་།།

སེམས་དགེ་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད།།[1] ཅེས་གསུངས་སོ།།

དགེ་བའི་ཆོས་སྡུད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་བླངས་པའི་འོག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ཕྱིར་ལུས་དང་ངག་གིས་དགེ་བ་བསགས་པ་གང་ཅི་ཡང་རུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི། མདོར་བསྡུས་ན། དགེ་བ་ཆོས་སྡུད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ནོ།། དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། བྱང་ས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་ནས། ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྒོམ་པ་དང་གཅིག་པུར་དགའ་བ་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་དོ།། བླ་མ་རྣམས་ལ་བཀུར་སྟི་དང་རིམ་གྲོ་བྱེད་པ་དང་། ནད་པ་ལ་རིམ་གྲོ་དང་ནད་གཡོག་བྱེད་པ་དང་། ལེགས་པར་སྨྲིན་ཞིང་ཡོན་ཏན་བསྔགས་པ་དང་། གཞན་གྱི་བསོད་ནམས་ལ་ཡི་རང་ཞིང་བརྙས་པ་ལ་བཟོད་པ་དང་། དགེ་བ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་ཞིང་སྨོན་ལམ་འདེབས་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་མཆོད་ཅིང་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་དང་། བག་ཡོད་པར་གནས་པ་དང་། བསླབ་པ་དྲན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་གྱིས་བསྲུང་བ་དང་། དབང་པོའི་སྒོ་བསྲུང་ཞིང་ཟས་ཀྱི་ཚོད་ཤེས་པ་དང་། ནམ་གྱི་ཆ་སྟོད་དང་། ཆ་སྨད་ལ་མི་ཉལ་བར་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པ་དང་། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྟེན་པ་དང་། རང་གི་འཁྲུལ་བ་ལ་བརྟགས་ནས་དེ་འཆགས་ཤིང་གཏོང་བ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་རྣམས་བསྒྲུབ་པ་དང་། བསྲུང་བ་དང་། རྣམ་པར་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ནི། དགེ་བ་ཆོས་སྡུད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་བྱ་བའོ།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།།

སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི། མདོར་བསྡུས་ན་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གང་ཞེ་ན། བྱང་ས་ལས། ༡. བྱ་བ་དོན་དང་ལྡན་པ་ལ་གྲོགས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། ༢. སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་སེལ་བ་དང་། ༣. ཐབས་མི་ཤེས་པ་ལ་རིག་པ་སྟོན་པ་དང་། ༤. བྱས་པ་བཟོ་ཞིང་ཆོར་ཏེ་ལན་དུ་ཕན་འདོགས་པ་དང་། ༥. འཇིགས་པ་རྣམས་ལས་བསྲུང་བ་དང་། ༦. སྡུག་བསྔལ་བ་རྣམས་ཀྱི་མྱ་ངན་སེལ་བ་དང་།

---

༡ ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ ཧི། དེབ་གྲངས། ༤༠༨༣ ཤོག ༡༧༣ ན།

༢ ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ ཤི། དེབ་གྲངས། ༤༠༣༧ ཤོག ༧༥ ན།

༧. ཡོ་བྱད་མེད་པ་རྣམས་ལ་ཡོ་བྱད་སྦྱོབ་པ་དང་། ༨. ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལེགས་པར་སྐྱུད་པ་དང་། ༩. སེམས་དང་མཐུན་པར་འཇུག་པ་དང་། ༡༠. ཡང་དག་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་དགའ་བར་བྱེད་པ་དང་། ༡༡. ལེགས་པར་ཚར་གཅོད་པ་དང་། རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་སྐྲག་པ་དང་། འདུན་པར་བྱེད་པའོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ། གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞན་དད་ཅིང་རང་མི་ཉམས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ། སྒོ་གསུམ་གྱི་འདུ་བྱེད་མ་དག་པ་སྤོང་ཞིང་། དག་པ་གསུམ་བརྟེན་པར་བྱའོ།།

དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་མ་དག་པ་ནི།དགོས་པ་དང་བྲལ་བའི་མཆོང་རྒྱུག་ལ་སོགས་པ་དམུ་རྒོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྟེ་དེ་དག་སྤང་ངོ་།།

འདུ་བྱེད་དག་པ་ནི། དལ་བ་དང་འཛུམ་པ་ལ་གནས་ཏེ།བཞིན་འཛུམ་པ་དང་བཅས་པར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

དེ་ལྟར་རང་དབང་ཡོད་གྱིས་ཏེ།།
རྟག་ཏུ་འཛུམ་པའི་བཞིན་དུ་གྱིས།།
ཁྲོ་གཉེར་ངོ་འཛུམ་ཡོངས་སྤངས་ཏེ།།
འགྲོ་བའི་བཤེས་དང་གསོང་པོར་གྱིས།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཞན་བལྟ་བའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་བལྟ་ན།

མིག་གིས་སེམས་ཅན་བལྟ་ན་ཡང་།།
འདི་དག་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་བདག།
སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས།།
དྲང་ཞིང་བྱམས་པའི་ཚུལ་དུ་བལྟ།།[3] ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

---

༡ ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ ཕྱི། དེབ་གྲངས། ༥༠༣༧ ཤོག ༧༥ བ།

༢ སྤྱོད་འཇུག ༥/༧༡ ༣ སྤྱོད་འཇུག ༥/༨༠

འདུག་པའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་འདུག་ན།།

རྐང་པ་བརྐྱངས་ཏེ་མི་འདུག་ཅིང་།།
ལག་པ་མཉམ་པར་མི་མཉེ་འོ།།[1] ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

ཟས་ཟ་བའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་ཟ་ན། ཡང་ཇི་སྐད་དུ།

ཁ་བཀང་བ་དང་སྒྲ་བཅས་དང་།།
ཁ་གདངས་ནས་ནི་བཟའ་མི་བྱ།།[2] ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

སྤྱོད་ལམ་གྱི་ཚེ་ཇི་ལྟར་བྱ་ན།།

ཁྲི་ལ་སོགས་པ་བབ་ཅོལ་དུ།།
སྒྲ་དང་བཅས་པས་མི་འདོར་རོ།།
སྒོ་ཡང་དྲག་ཏུ་མི་དབྱེ་སྟེ།།
རྟག་ཏུ་བཙོམ་སྐྱུང་དགའ་བར་བྱ།།[3] ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

ཉལ་བའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་ཉལ་ན། ཇི་སྐད་དུ།

མགོན་པོ་མྱ་ངན་འདས་གཟིམས་ལྟར།།
འདོད་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཉལ་བར་བྱ།།[4] ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

ངག་གི་འདུ་བྱེད་མ་དག་པ་ནི། སྨྲ་བ་མང་པོ་དང་། སྨྲ་བ་རྙོན་པོ་སྨྲངས་པའོ།། དེ་ཡང་སྨྲ་བ་མང་པོའི་ཉེས་པ་ནི། འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ།

བྱིས་པ་དམ་པའི་ཆོས་ལས་རབ་ཏུ་ཉམས།།
སེམས་ནི་མི་མཉེན་རབ་ཏུ་རྩུབ་པར་འགྱུར།།
ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་དག་དང་རབ་ཏུ་རིང་།།

---

༡ སྤྱོད་འཇུག ༥/༩༣
༢ སྤྱོད་འཇུག ༥/༩༣
༣ སྤྱོད་འཇུག ༥/༧༣
༤ སྤྱོད་འཇུག ༥/༩༦

སྒྲ་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་འདི་དག་གོ།
རྟག་ཏུ་བླ་མ་རྣམས་ལ་གུས་པ་མེད།།
སྔགས་པའི་གཏམ་དག་ལ་ནི་དགའ་བ་སྐྱེ།།
སྙིང་པོ་མེད་ལ་གནས་ཤིང་ཤེས་རབ་ཉམས།།
སྒྲ་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་འདི་དག་གོ།
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།།

སྒྲ་བ་རྣོན་པོའི་ཉེས་པ་ནི། བླ་བ་སྦྲོན་མའི་མདོ་ལས།
གང་གིས་འཁྲུལ་བ་ཅི་མཐོང་ཡང་།།
དེ་དག་ཉེས་པར་མི་བསྒྲག་སྟེ།།
ཅི་འདྲ་བ་ཡི་ལས་བྱས་པ།།
འབྲས་བུ་དེ་འདྲ་ཐོབ་པར་འགྱུར།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༣༨ / ༨༡

ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མེད་པར་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཁྲོ་བ་བླང་ན་བྱང་ཆུབ་དང་རིང་དུ་འགྱུར་རོ།།ཕྲག་དོག་གིས་བླང་ན་བྱང་ཆུབ་དང་རིང་དུ་འགྱུར་རོ།། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།། དེས་ན་སྒྲ་བ་མང་པོ་དང་། རྣོན་པོ་སྤང་བར་བྱའོ།། ངག་གི་འདུ་བྱེད་དག་པར་ཇི་ལྟར་སྒྲ་ཞེ་ན། ཇི་སྐད་དུ།
སྒྲ་ན་ཡིད་ཕེབས་འབྲེལ་བ་དང་།།
དོན་གསལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་།།
ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་སྤང་བ་དང་།།
འཇམ་ཞིང་རན་པར་སྒྲ་བར་བྱ།།[2] ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

ཡིད་ཀྱི་འདུ་བྱེད་མ་དག་པ་ནི། རྣེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ལ་ཞེན་པ་དང་། །གཉིད་དང་རྨུགས

---

༡ ཨ་པར། མདོ་སྡེ། ཕ། དེབ་གྲངས། ༣༣༡ ཤོག ༦༣ །
༢ སྤྱོད་འཇུག ༥ / ༧༦

པ་ལ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ཡང་རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ལ་ཆགས་པའི་ཉེས་པ་ནི། ལྷག་པའི་བསམ་པ་བསྐུལ་བའི་མདོ་ལས། བྱམས་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ནི་འདོད་ཆགས་བསྐྱེད་པར་བརྟག་པར་བྱའོ།། རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ནི་ཞེ་སྡང་བསྐྱེད་པར་རིག་པར་བྱའོ།། རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ནི་གཏི་མུག་བསྐྱེད་པར་རིག་པར་བྱའོ།། རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ནི་གཡོ་བསྐྱེད་པར་རིག་པར་བྱའོ།། རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་གནང་བར་བརྟག་པར་བྱའོ།། རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འཕྲོག་པར་བརྟག་པར་བྱའོ།། རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་ནི་ཕ་རོལ་འདྲིད་པའི་སྨད་འཚོང་མ་དང་འདྲ་བར་བརྟག་པར་བྱའོ།།[1] ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།།

རྙེད་པ་རྙེད་ཀྱང་ངོམས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལས།

རྨི་ལམ་རྨིས་པའི་ཆུ་ལྟ་བུར།།
འཐུངས་ཀྱང་ངོམས་པར་མི་འགྱུར་བ།།
དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས།།
བསྟེན་ན་ངོམས་པར་མི་འགྱུར་རོ།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་བརྟགས་ནས་འདོད་པ་ཆུང་བར་བྱ། ཆོག་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིད་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་ཡང་། ཇི་སྐད་དུ།

གང་ཞིག་གཉིད་དང་རྨུགས་ལ་དགའ་གྱུར་པ།།
དེ་ཡིས་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཆུང་འགྱུར།།
དེ་ཡིས་བློ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར།།
ཡེ་ཤེས་ལས་ནི་རྟག་ཏུ་དེ་ཉམས་འགྱུར།།[3] ཞེས་པ་དང་།

---

༡ ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས་ ཅ། དེབ་གྲངས། ༧༦ ཤོག ༡༩༣ ན།
༢ ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས་ ང་། དེབ་གྲངས། ༧༠ ཤོག ༡༧༣ ན།
༣ ཨ་པར། དབུ་མ ཁི། དེབ་གྲངས། ༣༦༩༠ ཤོག ༧༥ ན།

གང་ཞིག་གཉིད་དང་རྨུགས་ལ་དགའ་འགྱུར་བ།།
མི་ཤེས་ལེ་ལོ་སྙོམ་ལས་ཤེས་རབ་འཆལ།།
དེ་ལ་མི་མ་ཡིན་པས་གླགས་རྙེད་དེ།།
ནགས་ན་གནས་པའི་ཚེ་ན་འཚེ་བར་འགྱུར།།[1]
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།།

དེས་ན་དེ་དག་སྤང་བར་བྱའོ།།

ཡིད་ཀྱི་འདུ་བྱེད་དག་པ་ནི། དད་པ་ལ་སོགས་པ་སྔར་བསྟན་པ་དེ་དག་ལ་གནས་པར་བྱའོ།།

ཚུལ་ཁྲིམས་སྤེལ་བ། ཚུལ་ཁྲིམས་སྤེལ་བ་ནི། ཡེ་ཤེས་དང་། ཤེས་རབ་དང་། བསྔོ་བ་གསུམ་གྱིས་སྤེལ་བ་སྟེ། གོང་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་རོ།།[2]

ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པར་བྱེད་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པར་བྱེད་པ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྙིང་རྗེས་ཟིན་པ་སྟེ་གོང་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་རོ།།[3]

ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འབྲས་བུ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི། མཐར་ཐུག་དང་གནས་སྐབས་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ།། དེ་ལ་མཐར་ཐུག་ནི་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ནས། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ།།[4] ཞེས་གསུངས་སོ།།

གནས་སྐབས་སུ་ནི་མི་འདོད་ཀྱང་འཁོར་བའི་བདེ་སྐྱིད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐོབ་སྟེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་ལས། ཤཱ་རིའི་བུ་དེ་ལྟར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག

---

༡ ཨ་པར། དབུ་མ་ཁི། དེབ་གྲངས། ༣༨༤༠ ཤོག ༦༥ ན།
༢ ཤོག་གྲངས ༡༧༠ ༣ ཤོག་གྲངས ༡༧༡
༤ ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ ཞི། དེབ་གྲངས། ༤༠༣༧ ཤོག ༡༠༡ ན།

པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ལྷ་དང་མིའི་དཔལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྨྱོང་བར་མི་འགྱུར་བ་གང་ཡང་མེད་དོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།། འཁོར་བའི་བདེ་སྐྱིད་དེས་ཀྱང་ཟིལ་གྱིས་མི་ནོན་པར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། སྲིད་མེད་ཀྱི་བུས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་སྲིད་ལས་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་བག་ཡོད་ཅིང་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།། བརྒྱ་བྱིན་ལས་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་བག་ཡོད་ཅིང་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཡིན།[2] ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།། ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་དེ་མི་དང་མི་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་ཅིང་བསྙེན་བཀུར་བར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དེ་ཉིད་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་ཕྱག་བྱས་པ་ཡིན། ཀླུ་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་བསྟགས་པ་ཡིན། གནོད་སྦྱིན་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་བསྟོད་པ་ཡིན། དྲི་ཟ་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་མཆོད་པ་ཡིན། བྲམ་ཟེ་དང་རྒྱལ་རིགས་དང་། ཚོང་དཔོན་དང་ཁྱིམ་བདག་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་གསོལ་བ་ཡིན། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་དགོངས་པ་ཡིན། ལྷ་དང་བཅས་པ་འི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་རྟག་ཏུ་དབང་བསྐུར་བ་ཡིན།[3] ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།།

དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས།
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་གསུམ་པའོ།། །།

---

༡ ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས་ག དེབ་གྲངས། ༥༦ ཤོག ༤༨ ན།

༢ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ན། དེབ་གྲངས། ༡༣༨ ཤོག ༤༤ བ།

༣ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ན། དེབ་གྲངས། ༡༣༨ ཤོག ༤༩ ན།

ལེའུ་བཅུ་བཞི་པ་བཟོད་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ།

༄༅། །བཟོད་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ། སྡོམ་ནི།

སྐྱོན་ཡོན་རྣམ་གཉིས་བསམས་པ་དང་།།
ངོ་བོ་དང་ནི་དབྱེ་བ་དང་།།
ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་།།
སྤེལ་དང་དག་པར་བྱ་བ་དང་།།
འབྲས་བུ་དང་ནི་དོན་བདུན་གྱིས།།
བཟོད་པའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་བསྡུས་སོ།། ཞེས་པའོ།།

བཟོད་པ་མི་ལྡན་པའི་སྐྱོན་དང་ལྡན་པའི་ཡོན་ཏན། དེ་ལ་དང་པོ་བཤད་ན། གང་ཞིག་སྦྱིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་གཉིས་དང་ལྡན་ཡང་བཟོད་པ་དང་མི་ལྡན་ན། དེ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་སྐྱེའོ།། ཁོང་ཁྲོ་སྐྱེས་ན་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་སྔར་བྱས་ཀྱི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་ལ་ཟད་པར་འགྱུར་རོ།། དེ་ལྟར་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་ལས། ཁོང་ཁྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐལ་པ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་བསགས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འཇོམས་པ་སྟེ།[1] ཞེས་གསུངས་སོ། སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་།

བསྐལ་པ་སྟོང་དུ་བསགས་པ་ཡི།།
སྦྱིན་དང་བདེ་གཤེགས་མཆོད་ལ་སོགས།།
ལེགས་སྤྱད་གང་ཡིན་དེ་ཀུན་ཀྱང་།།
ཁོང་ཁྲོ་གཅིག་གིས་འཇོམས་པར་བྱེད།། ཅེས་གསུངས་སོ།། ༦/༡

ཡང་བཟོད་པ་དང་མི་ལྡན་ན། ཞེ་སྡང་ཁོང་དུ་ཞུགས་པས། མདའ་དུག་ཁོང་དུ་ཞུགས་པ་དང་འདྲ་སྟེ། ཡིད་ལ་ཟུག་རྔུ་ལངས་ནས་དགའ་བདེ་དང་ཞི་བ་མི་སྤྱོད་སྟེ།། ཐ་མ་གཉིད

---

༡ ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས་ ག་ དེབ་གྲངས། ༤༦ ཤོག ༦༨ བ།

ཀྱང་མི་ཕེབས་པའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

ཞེ་སྡང་ཟུག་རྔུའི་སེམས་འཆང་ན།།
ཡིད་ནི་ཞི་བ་ཉམས་མི་མྱོང་།།
དགའ་དང་བདེ་བའང་མི་ཐོབ་ལ།།
གཉིད་མི་འོང་ཞིང་བརྟན་མེད་འགྱུར།།[1] ཞེས་པ་དང་།

མདོར་ན་ཁྲོ་བས་བདེར་གནས་པ།།
དེ་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཡང་བཟོད་པ་དང་མི་ལྡན་པ། ཁོང་དུ་ཞེ་སྡང་ཞུགས་པས་ཕྱི་རོལ་དུ་ཁྲོ་གཏུམ་འབྱུང་སྟེ། དེས་མཛའ་བཤེས་དང་གཡོག་འཁོར་ཐམས་ཅད་སྐྱོ་ཞིང་སུན་ནས། ནོར་ཟས་ཕྱིན་ཡང་འཁོར་དུ་མི་བཏུབ་བོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

དེ་ཡི་མཛའ་བཤེས་སྐྱོ་བར་འགྱུར།།
སྦྱིན་པས་བསྡུས་ཀྱང་བརྟེན་མི་བྱེད།།[3] ཅེས་གསུངས་སོ།།

ཡང་བཟོད་པ་དང་མི་ལྡན་ན། བདུད་ཀྱིས་གླགས་རྙེད་ནས་བར་ཆད་འཇུག་གོ །དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་ལས། སེམས་སྡང་བར་གྱུར་པ་ལ་བདུད་ཀྱིས་གླགས་རྙེད་ནས་བར་ཆད་འཇུག་གོ། ཞེས་གསུངས་སོ།། ཡང་བཟོད་པ་དང་མི་ལྡན་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ཏུ་མ་ལོངས་པས་བླ་མེད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་མི་ཐོབ་བོ།། དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལས།

སྡང་ཞིང་བཟོད་དང་བྲལ་ལ་བྱང་ཆུབ་ག་ལ་ཡོད།།
ཅེས་གསུངས་སོ།། ༣༨/༨

---

[1] སྤྱོད་འཇུག ༦/༣

[2] སྤྱོད་འཇུག ༦/༥

[3] སྤྱོད་འཇུག ༦/༥

དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་བཟོད་པ་དང་ལྡན་ན། དེ་ཉིད་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་མཆོག་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

ཞེ་སྡང་ལྟ་བུའི་སྡིག་པ་མེད།།
བཟོད་པ་ལྟ་བུའི་དཀའ་ཐུབ་མེད།།
དེ་བས་བཟོད་ལ་ནན་ཏན་དུ།།
སྣ་ཚོགས་ཚུལ་གྱིས་བསྒོམ་པར་བྱ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཡང་བཟོད་པ་དང་ལྡན་ན། གནས་སྐབས་སུ་ཡང་བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

གང་ཞིག་བསྒྲིམས་ཏེ་ཁྲོ་འཇོམས་པ།།
དེ་ནི་འདི་དང་གཞན་དུ་བདེ།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཡང་བཟོད་པ་དང་ལྡན་ན་བླ་མེད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པོ།། དེ་ལྟར་ཡང་ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལས།

ཁྲོ་བ་སངས་རྒྱས་ལམ་མིན་ཞེས།།
རྟག་ཏུ་བྱམས་པ་བསྒོམ་པ་ན།།
བྱང་ཆུབ་དེ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

བཟོད་པའི་ངོ་བོ། བཟོད་པའི་ངོ་བོ་ནི། ཇི་མི་སྙམ་པ་སྟེ། བྱང་ས་ལས། ཟང་ཟིང་མེད་པའི་སེམས་དང་། སྙིང་རྗེ་འབའ་ཞིག་གིས་ཇི་མི་སྙམ་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི། མདོར་བསྡུས་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བཟོད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ།།[3] ཞེས་གསུངས་སོ།།

---

༡ སྤྱོད་འཇུག ༦/༢　　༢ སྤྱོད་འཇུག ༦/༦

༣ ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ ཕྱི། དེབ་གྲངས། ༨༠༣༧ ཤོག ༡༠༡ བ།

བཟོད་པའི་དབྱེ་བ། བཟོད་པ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། གཞན་གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་ཇི་མི་སྙམ་པའི་བཟོད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་དང་དུ་ལེན་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཆོས་ལ་ངེས་པར་སེམས་པ་ལ་མོས་པའི་བཟོད་པའོ།།

དེ་ལ་དང་པོ་ནི། གནོད་པ་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་ལ་དཔྱད་ནས་བཟོད་པར་བྱེད་པའོ།། གཉིས་པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་དཔྱད་ནས་བཟོད་པར་བྱེད་པའོ།། གསུམ་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཉིད་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་བློ་ནས་བཟོད་པར་བྱེད་པའོ།། ཡང་དང་པོ་གཉིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཟོད་པ་སྒོམ་པ་ཡིན། ཕྱི་མ་དོན་དམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ།།

བཟོད་པའི་དབྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། དེ་དག་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་ན། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། བདག་གམ་བདག་གི་བ་ལ་བརྡེག་པ་དང་། གཤེ་བ་དང་། ཁྲོ་བ་དང་། མཚང་འབྲུ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་འདོད་པ་བྱེད་པ་དང་། འདོད་པའི་བགེགས་བྱེད་པ་བདག་གིས་བཟོད་པར་བྱེད་པའོ།། དེ་ལ་བཟོད་པ་གང་ཞེ་ན། མི་འཁྲུགས་པ་དང་། ཕྱིས་གནོད་པ་མི་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ལ་མི་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བཟོད་པ་ཞེས་བྱའོ།། དེ་ཡང་། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷའི་ལྟར་ན། གཞན་དག་བདག་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་དེ། ཕོ་ལ་རང་དབང་མེད་པར་བརྟག་པ་དང་། རང་གི་ལས་ཀྱི་ཉེས་པར་བརྟག་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་ཉེས་པར་བརྟག་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་ཉེས་པར་བརྟག་པ་དང་། སྐྱོན་ཅན་ཁྱད་མེད་དུ་འགྱུར་བ་བརྟག་པ་དང་། ཕན་འདོགས་པར་བརྟག་པ་དང་། དྲིན་ཆེ་བར་བརྟག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་མཉེས་པར་བརྟག་པ་དང་། ཕན་ཡོན་ཆེ་བར་བརྟགས་ལ་བཟོད་པར་བྱ་བར་གསུངས་སོ།།

དེ་ལ་དང་པོ་ནི། ལྷ་སྦྱིན་ལྟ་བུ་བདག་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཞེ་སྡང་གིས་རང་དབང་མེད་ལ། ཞེ་སྡང་ནི་ཡུལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བས་དབང་མེད་དེ། དེས་ན་ཕོ་ལ་རང་དབང་མེད་པ་ཡིན་པས། བདག་གིས་ལན་བྱ་བར་མི་རིགས་སོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་གཞན་གྱི་དབང་།།

དེ་ཡི་དབང་གིས་དེ་དབང་མེད།།
དེ་ལྟར་ཤེས་ན་སྤྲུལ་ལྟ་བུའི།།
དངོས་པོ་ཀུན་ལ་མི་ཁྲོ་འགྱུར།།[༡] ཞེས་གསུངས་སོ།།

རང་གི་ལས་ཀྱི་ཉེས་པར་བརྟག་པ་ནི། བདག་གིས་ད་ལྟ་མྱོང་བའི་གནོད་པ་འདི་ཁོ་ན་འདྲ་བ་ཞིག་སྔོ་བ་སྔ་མ་ལ་བྱས་པས་གནོད་པ་འདི་བྱུང་བ་ཡིན། དེས་ན་རང་གི་ལས་ངན་གྱིས་ཉེས་པས་ན་གཞན་ལ་ལན་བྱ་བར་མི་རིགས་སོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

བདག་གིས་སྔོན་ཆད་སེམས་ཅན་ལ།།
འདི་འདྲ་བ་ཡི་གནོད་པ་བྱས།།
དེ་བས་སེམས་ཅན་འཚེ་བྱེད་པ།།
བདག་ལ་གནོད་པ་འདི་འབྱུང་རིགས།།[༢] ཞེས་གསུངས་སོ།།

རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཉེས་པར་བརྟག་པ་ནི། རང་ལུས་འདི་མེད་ན་ཕ་རོལ་པོས་མཚོན་ཆ་ལ་སོགས་པ་བརྡེག་ས་མི་རྙེད་དེ། དེས་ན་ལུས་འདི་ཡོད་པས་གནོད་པ་དེ་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། གཞན་ལ་ལན་བྱ་བར་མི་རིགས་སོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

དེ་ཡི་མཚོན་དང་བདག་གི་ལུས།།
གཉིས་ཀ་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ།།
དེས་མཚོན་བདག་གིས་ལུས་ཕྱུང་ན།།
གང་ཞིག་ལ་ནི་ཁྲོ་བར་བྱ།།[༣] ཞེས་གསུངས་སོ།།

སེམས་ཀྱི་ཉེས་པར་བརྟག་པ་ནི། རང་སེམས་འདིས་ལུས་བཟང་པོ་གཞན་གྱིས་གནོད་པར་བྱ་བ་མི་འཛིན་པར། ལུས་ངན་པ་གཟེ་རེ་ཅན་གཟུང་བས་གནོད་པས་ཚུགས་པ་ཡིན།

---

༡ སྤྱོད་འཇུག ༦/༣༡
༢ སྤྱོད་འཇུག ༦/༤༢
༣ སྤྱོད་འཇུག ༦/༤༣

དེས་ན་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་ལན་པས། གཞན་ལ་ལན་བྱ་བར་མི་རིགས་སོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

ཤུ་བ་མི་ཡི་གཟུགས་འདྲ་བ།།
རེག་ཏུ་མི་བཟོད་སྡུག་བསྔལ་ཅན།།
སྲིད་ལྗོངས་བདག་གིས་གཟུང་གྱུར་ན།།
དེ་ལ་གནོད་པས་སུ་ལ་ཁྲོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

སྐྱོན་ཅན་ཁྱད་མེད་དུ་འགྱུར་བར་བརྟག་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ།

ལ་ལ་རྨོངས་ཏེ་ཉེས་པ་བྱེད།།
ལ་ལ་རྨོངས་ཏེ་ཁྲོས་གྱུར་ན།།
དེ་ལ་སྐྱོན་མེད་གང་གིས་བྱ།།
སྐྱོན་དང་བཅས་དེ་གང་ཞིག་ཡིན།།[2] ཞེས་གསུངས་ཏེ།

དེས་ན་སྐྱོན་ལ་འཛེམས་ལ་བཟོད་པར་བྱའོ།།

ཕན་འདོགས་པར་བརྟག་པ་ནི། གནོད་བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་བཟོད་པ་སྒོམ། བཟོད་པ་བསྒོམས་པས་སྡིག་པ་བྱང་། སྡིག་པ་བྱང་བས་ཚོགས་རྫོགས། ཚོགས་རྫོགས་པས་འཚང་རྒྱ་སྟེ། དེས་ན་གནོད་བྱེད་འདི་དོན་གྱིས་ཕན་འདོགས་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་བཟོད་པར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

འདི་དག་ལ་ནི་བརྟེན་བཅས་ནས།།
བཟོད་པས་བདག་སྡིག་མང་དུ་བྱང་།།[3]
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།།

དྲིན་ཆེ་བར་བརྟག་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་བསྒྲུབ་པ་ལ་བཟོད་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མེད་དུ་མི

---

༡ སྤྱོད་འཇུག ༦/༨༨
༢ སྤྱོད་འཇུག ༦/༦༧
༣ སྤྱོད་འཇུག ༦/༨༩

བཏུབ་ལ། བཟོད་པ་སྒོམ་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མེད་དུ་མི་བཏུབ་སྟེ། དེས་ན་གནོད་བྱེད་འདི
ཆོས་ཀྱི་གྲོགས་པོ་དྲིན་ཅན་ཡིན་པས་གནོད་པ་ལ་བཟོད་པར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པའི་གྲོགས་གྱུར་པ།།
བདག་གི་དགྲ་ལ་དགའ་བར་བྱ།།
འདི་དག་བདག་གིས་བསྒྲུབས་པས་ན།།
དེ་ཕྱིར་བཟོད་པའི་འབྲས་བུ་འདི།།
ཐོག་མར་འདི་ལ་བརྟར་འོས་ཏེ།།
འདི་ལྟར་དེ་ནི་བཟོད་པའི་རྒྱུ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

སངས་རྒྱས་མཉེས་པར་བཏག་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ།

གཞན་ཡང་གཡོ་མེད་གཉེན་གྱུར་པ།།
ཕན་པ་དཔག་མེད་མཛད་རྣམས་ལ།།
སེམས་ཅན་མགུ་བྱ་མ་གཏོགས་པ།།
གཞན་གང་ཞིག་གིས་ལན་ལོན་འགྱུར།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཕན་ཡོན་ཆེ་བར་བཏག་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ།

འདི་དག་མགུ་བྱ་མང་པོ་ཞིག།
འདི་ལྟར་ཕུན་སུམ་ཕ་རོལ་ཕྱིན།།[3] ཞེས་གསུངས་སོ།།

བྱང་ས་ལས། འདུ་ཤེས་ལྔ་བསྐྱེད་ལ་བཟོད་པ་སྒོམ་པར་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གནོད
པ་བྱེད་པ་དེ་ལ་སྙིང་དུ་སྡུག་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཆོས་ཙམ་དུ་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་འདུ་ཤེས
དང་། མི་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། སྡུག་བསྔལ་བའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཡོངས་སུ་བཟུང

---

[1] སྤྱོད་འཇུག ༦/༡༠༧-༡༠༨
[2] སྤྱོད་འཇུག ༦/༡༡༩
[3] སྤྱོད་འཇུག ༦/༡༡༣

པའི་འདུ་ཤེས་སོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལ་དང་པོ་ནི། དགྲ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་སེམས་ཅན་འདི་སྔོན་གྱི་ཚེ་རབས་གཞན་དུ་ཕ་མའམ། སྤུན་ཟླའམ། སློབ་དཔོན་མ་བྱས་པ་ནི་མེད་ལ། དེ་དག་གིས་བདག་ལ་ཕན་པར་བྱས་པ་ནི་གྲངས་ཀྱིས་མི་ཚོད་པས། དགྲ་གནོད་པ་འདི་འདྲ་བ་ལ་བདག་ལན་བྱེད་པ་མི་འཐད་སྙམ་དུ་སྙིང་དུ་སྡུག་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བཟོད་པར་བྱའོ།།

ཆོས་ཙམ་དུ་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་འདུ་ཤེས་ནི། གནོད་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་རྐྱེན་ལ་རག་ལས་པ་དང་། འདུ་ཤེས་ཙམ་ཆོས་ཙམ་དུ་ཟད་དོ།། འདི་ལ་ནི་གཤེ་བར་བྱེད་པའམ། བརྡེག་པ་དང་། མཚང་འདྲུ་བ་དང་། བརྒྱད་བཀག་བྱེད་པའི་བདག་གམ་སེམས་ཅན་ནམ་སྲོག་གམ། སྐྱེ་བ་པོ་གང་ཡང་མེད་དོ།། སྙམ་དུ་བསམས་ནས་བཟོད་པར་བྱེད་པའོ།།

མི་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་ནི། སེམས་ཅན་ནི་མི་རྟག་སྟེ་འཆི་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ལ། གནོད་པའི་མཆོག་ནི་སྲོག་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་འཆི་བས་སྲོག་བཅད་མི་དགོས་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་བཟོད་པར་བྱེད་པའོ།།

སྡུག་བསྔལ་བའི་འདུ་ཤེས་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་གྱིས་ཉེན་ལ། བདག་གིས་དེ་དག་བསལ་བར་བྱའི་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱབ་པར་མི་བྱའོ་སྙམ་སྟེ། དེ་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་བའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་གནོད་པ་ལ་བཟོད་པར་བྱེད་པའོ།།

ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་འདུ་ཤེས་ནི། བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་བྱའོ།། ཞེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆུང་མའི་ཚུལ་དུ་ཡོངས་སུ་བཟུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་གཟུང་ནས་གནོད་པ་ཕྲན་ཚེགས་ལ་ལན་བྱེད་པར་མི་རིགས་སོ་སྙམ་ནས་བཟོད་པར་བྱེད་པའོ།།

གཉིས་པ་སྡུག་བསྔལ་དང་དུ་ལེན་པའི་བཟོད་པ་ནི། བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་བསྒྲུབ་པའི་སྡུག་བསྔལ་རྣམས་ཀྱིས་མི་སྐྱོ་བར་དགའ་བའི་སེམས་ཀྱིས་དང་དུ་བླང་བའོ།། དེ་ཡང་བྱང་ས

[1] ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ ཕི། དེབ་གྲངས། ༥༠༣༧ ཤོག ༡༠༣ བ།

ལས། གནས་ལ་བརྟེན་པའི་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་སྡུག་བསྔལ་བརྒྱད་དང་དུ་བླང་བར་གསུངས་སོ།།[༡] དེ་ཡང་དོན་གྱིས་འདི་རྣམས་ཡིན་ཏེ། རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཆོས་གོས་དང་བསོད་སྙོམས་ལ་སོགས་པའི་རྩོལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་དང་། དཀོན་མཆོག་དང་བླ་མ་མཆོད་ཅིང་བསྙེན་བཀུར་བ་དང་། ཆོས་ཉན་པ་དང་། འཆད་པ་དང་། ཁ་ཏོན་དང་། བསྒོམ་པ་དང་། ནམ་གྱི་ཆ་སྟོད་ཆ་སྨད་ལ་མི་ཉལ་བར་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྣ་མ་བཞིན་དུ[༢] བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཏེ། ངལ་བ་དང་། དུབ་པ་དང་། ཚ་བ་དང་། གྲང་བ་དང་། བཀྲེས་པ་དང་། སྐོམ་པ་དང་། སེམས་ཀྱིས་འཁྲུག་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་སྐྱོ་བར་དང་དུ་ལེན་པའོ།། དེ་ཡང་དཔེར་ན། ནད་དྲག་པོའི་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་གཏར་སོགས་ཀྱིས་ནད་འཆོས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་དུ་ལེན་པ་བཞིན་ནོ། དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས།

བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་བསྒྲུབ་པ་ཡི།།
སྡུག་བསྔལ་འདི་ནི་ཚོད་ཡོད་དེ།།
ཟུག་རྡུ་ཕྱིན་བརླག་གཙོད་བསལ་ཕྱིར།།
ལུས་སྨ་བཅད་པའི་སྡུག་བསྔལ་བཞིན།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༧/༢༢

དེ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་དང་དུ་བླངས་ནས་འཁོར་བའི་གཡུལ་ངོ་བཟློག་ཅིང་ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་འཛོམས་པ་ནི་དཔའ་བོ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ།། ཐ་མལ་པའི་དགྲ་རང་བཞིན་གྱིས་འཆི་བ་བསད་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་དཔའ་བོར་གྲགས་ཀྱང་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། རོ་ལ་མཚོན་བརྡེག་པ་དང་འདྲའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས།

སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཁྱད་བསད་ནས།།

---

༡ ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ ཕི། དེབ་གྲངས། ༤༠༢༧ ཤོག ༡༠༢ བ།

༢ ཤོག་གྲངས ༡༨༢

ཞེ་སྡང་ལ་སོགས་དགྲ་འཇོམས་པ།།
དེ་དག་རྒྱལ་བྱེད་དཔའ་བོ་སྟེ།།
ལྷག་མ་རོ་ལ་གསོད་པ་ཡིན།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༦/༣༠

གསུམ་པ་ཆོས་ལ་ངེས་པར་སེམས་པ་ལ་མོས་པའི་བཟོད་པ་ནི། བྱང་ས་ལས། དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་གནས་བརྒྱད་ལ་མོས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ།།[༡] ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་བདག་ནམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་བའི་རང་བཞིན་ལ་མོས་ཤིང་བཟོད་པའོ།།

བཟོད་པ་སྡེལ་བ། བཟོད་པ་སྡེལ་བ་ནི། ཡེ་ཤེས་དང་། ཤེས་རབ་དང་། བསྒོ་བ་གསུམ་གྱིས་སྡེལ་བ་སྟེ། གོང་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་རོ།།[༢]

བཟོད་པ་དག་པར་བྱེད་པ། བཟོད་པ་དག་པར་བྱེད་པ་ནི། སྟོང་པ་དང་། སྙིང་རྗེས་ཟིན་པ་སྟེ། གོང་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་རོ།།[༣]

བཟོད་པའི་འབྲས་བུ། བཟོད་པའི་འབྲས་བུ་ནི། མཐར་ཐུག་དང་གནས་སྐབས་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ།། དེ་ལ་མཐར་ཐུག་ནི་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ས་ལས། བཟོད་པ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཚད་མེད་ལ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ།།[༤] ཞེས་གསུངས་སོ།།

གནས་སྐབས་སུ་ནི་དེ་ལ་མ་དམིགས་ཀྱང་། ཚེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་གཟུགས་མཛེས་པ་དང་། ནད་མེད་པ་དང་། སྙན་གྲགས་དང་། ཚེ་རིང་བ་དང་། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་སྲིད་ཐོབ་བོ།། དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས།

འཁོར་ཚེ་བཟོད་པས་མཛེས་སོགས་དང་།།

---

༡ ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ ཝི། དེབ་གྲངས། ༤༠༣༧ ཤོག ༡༠༥ ན།

༢ ཤོག་གྲངས ༡༧༠ ༣ ཤོག་གྲངས ༡༧༡

༤ ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ ཝི། དེབ་གྲངས། ༤༠༣༧ ཤོག ༡༠༧ ན།

ནད་མེད་པ་དང་གྲགས་པ་ཡིས།།
ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་འཚོ་བ་དང་།།
འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་བདེ་རྒྱས་ཐོབ།། ཅེས་གསུངས་སོ།། ༦/༡༣༨

དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས།
བཟོད་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་བཞི་པའོ།། །།

ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ནི་འཇིག་ཚོགས་འདས་ནས་གྲོལ།།
ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡༦/༦༦

ཡང་བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྡན་ན་བླ་མེད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་མྱུར་དུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ནི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་འཚང་རྒྱ།།
ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡༦/༦༦

བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དཀའ་བ་མ་ཡིན་ནོ།། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་གང་ན་བརྩོན་འགྲུས་ཡོད་པ་དེ་ན་བྱང་ཆུབ་ཡོད་དོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།། གང་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།

རྟག་ཏུ་བརྩོན་འགྲུས་གང་བརྩམས་པ།།
དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཡོད་མི་དཀའ།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།།

བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ངོ་བོ། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། དགེ་བ་ལ་སྤྲོ་བའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་། ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས། བརྩོན་འགྲུས་གང་ཞེ་ན། ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་སྟེ། དགེ་བ་ལ་སེམས་མངོན་པར་སྤྲོ་བའོ།།[3] ཞེས་གསུངས་སོ།། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། དགེ་ལ་ཡང་དག་སྤྲོ་བ་དང་།། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ།[4] ཞེས་གསུངས་སོ།།

---

༡ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ཕ། དེབ་གྲངས། ༡༥༣ ཤོག ༤༠ ན།
༢ ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས་ ང་། དེབ་གྲངས། ༦༡ ཤོག ༡༨༧ བ།
༣ ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ རི། དེབ་གྲངས། ༤༠༤༩ ཤོག ༤༩ ན།
༤ མདོ་སྡེ་རྒྱན ༡༦/༣༣

དེ་ཡང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་ཞེས་པ་ལ། ལེ་ལོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྙོམས་ལས་ཀྱི་ལེ་ལོ་དང་། སྡིག་ལུག་པའི་ལེ་ལོ་དང་། སྨད་པའི་ལེ་ལོའོ།།

དེ་ལ་སྙོམས་ལས་ཀྱི་ལེ་ལོ་ནི། ཉལ་བ་དང་། གཉིས་པ་དང་། གཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡིད་དལ་གྱི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པ་སྟེ། དེ་དག་སྤང་བར་བྱའོ།། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་སྤང་ཞེ་ན། ཚེ་ལ་ལོང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་ཤེས་པ་ནི་འགྲིབ། སྲོག་ནི་ཆད། ཚེའི་འདུ་བྱེད་ནི་འདོར། སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ཡང་དེས་པར་འཇིག་པར་འགྱུར་ན། ཅིའི་ཕྱིར་བརྩོན་འགྲུས་དང་བརྟུལ་བ་བརྟན་པོས་བསྒྲུབ་པར་མི་བྱེད།། ཞེས་གསུངས་སོ།། སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་།

སྨྱུར་བ་ཉིད་དུ་འཆི་འགྱུར་བས།།
ཇི་སྲིད་དུ་ནི་ཚོགས་བསག་བྱ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༧/༧

འཆི་ཁར་ཚོགས་བསགས་པས་ཆོག་གམ་སྙམ་ན། དུས་ཐུག་ནས་བསག་ལོང་མི་འོང་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ།

དེ་ཚེ་ལེ་ལོ་སྤངས་ཀྱང་ནི།།
དུས་མ་ཡིན་པས་ཅི་ཞིག་བྱ།།[༡] ཞེས་གསུངས་སོ།།

དགེ་བ་མ་ཟིན་གྱི་བར་དུ་བདག་ནི་མི་འཆིའོ་སྙམ་ན། བློ་ལྟོས་མེད་དེ། ཇི་སྐད་དུ།

ཡིད་བརྟན་མི་རུང་འཆི་བདག་འདི།།
བྱས་དང་མ་བྱས་མི་སྡོད་པས།།
ན་དང་མི་ན་ཀུན་གྱིས་ཀྱང་།།
གློ་བུར་ཚེ་ལ་ཡིད་མི་བརྟན།།[༢] ཞེས་གསུངས་སོ།།

འོ་ན་སྙོམས་ལས་ཀྱི་ལེ་ལོ་དེ་ཇི་ལྟར་སྤང་ན། པད་དུ་སྦྲུལ་འོང་བ་ལྟར་འདོར་བའམ། མགོ

---

༡ སྤྱོད་འཇུག ༧/༧

༢ སྤྱོད་འཇུག ༢/༣༨

ལ་མེ་ཤོར་བ་གསོད་པ་ལྟར་སྲུང་ངོ་॥ དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས།

དེ་བས་པང་དུ་སྦྲུལ་འོང་ན॥
ཇི་ལྟར་རིངས་པར་ལྡང་བ་ལྟར॥
དེ་བཞིན་གཉིད་དང་སྙོམས་འོང་ན॥
མྱུར་དུ་དེ་དག་བཟློག་པར་བྱ॥ ཞེས་གསུངས་སོ॥ ༧ / ༧༡

བཤེས་སྤྲིང་ལས་ཀྱང་།

མགོའམ་གོས་ལ་གློ་བུར་མེ་ཤོར་ན॥
དེ་དག་ཕྱིར་བཟློག་བགྱི་བ་བཏང་ནས་ཀྱང་॥
ཡང་སྲིད་མེད་པར་བགྱིད་སླད་འབད་འཚལ་ཏེ॥
དེ་བས་ཆེས་མཆོག་དགོས་པ་གཞན་མ་མཆིས॥ ཞེས་གསུངས་སོ॥

སྒྱིད་ལུག་པའི་ལེ་ལོ་ནི། བདག་ལྟ་བུ་ངན་པས་འབད་པ་བྱས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ག་ལ་ཐོབ་སྙམ་ནས་སེམས་ཞུམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་ཞུམ་མི་དགོས་པས་སྒྱིད་ལུག་དེ་སྤང་བར་བྱའོ॥ ཇི་ལྟར་ཞུམ་མི་དགོས་སྙམ་ན། ཇི་སྐད་དུ།

སྦྲང་བུ་ཤ་སྦྲང་བུང་བ་དང་॥
དེ་བཞིན་སྲིན་བུར་གང་གྱུར་པ॥
དེས་ཀྱང་བརྩོན་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་ན॥
བྱང་ཆུབ་ཐོབ་དཀའ་བླ་མེད་ཐོབ॥
བདག་ལྟ་རིགས་ཀྱི་མིར་སྐྱེས་ལ॥
ཕན་དང་གནོད་པ་ངོ་ཤེས་པས॥
བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་མ་བཏང་ན॥
བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཅིས་མི་ཐོབ॥[1] ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ॥

---

[1] སྤྱོད་འཇུག ༧ / ༡༨ - ༡༩

སྣང་བའི་ལེ་ལོ་ནི། དགྲ་འདུལ་བ་དང་ཟས་བསགས་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དགེ་བ་ལ་ཆགས་པ་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དངོས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས་སྤང་བར་བྱའོ།།

བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དབྱེ་བ། བརྩོན་འགྲུས་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། སྦྱོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། ཆོག་པར་མི་འཛིན་པའི་བརྩོན་འགྲུས་སོ།། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། བསམ་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའོ།། གཉིས་པ་ནི། སྦྱོར་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའོ།། གསུམ་ནི། དེ་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡན་ལག་གོ།

བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། དེ་དག་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་ན། གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་ནི། དུས་འདི་ནས་བཟུང་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་མ་བཀོད་ཀྱི་བར་དུ། བདག་གིས་དགེ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་མི་འདོར་རོ་སྙམ་དུ་གོ་ཆ་གྱོན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་ལས། ཤཱ་རིའི་བུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་གོ་ཆ་བགོ་བར་བྱ་སྟེ། འཁོར་བའི་ཐ་མ་ཅི་ཙམ་པར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱིར་བརྩོན་འགྲུས་ལྷོད་པར་མི་བྱ་སྟེ།།[༡] ཞེས་གསུངས་སོ།། གོ་ཆ་བཀོད་པ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སེམས་ཅན་རྣམས།།
བསྒྲུ་ཕྱིར་གོ་ཆ་བགོ་བར་བྱ།།
སེམས་ཅན་ཚད་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར།།
གོ་ཆ་བགོས་པ་ཚད་མེད་དོ།།[༢] ཞེས་གསུངས་སོ།།

འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། དེ་བསྐལ་པ་འདི་སྟེད་ཅིག་ཏུ་གོ་ཆ་བགོ དེ་བསྐལ་པ་འདི་སྟེད་ཅིག་ཏུ་གོ་ཆ་མི་བགོ་ཞེས་བསྐལ་པ་བགྲང་བས་བྱང་ཆུབ་མི་འཚོལ་གྱི། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་གོ་ཆ་གོན་པར་བྱེད་དོ།།[༣] ཞེས་གསུངས་སོ།། བྱང

---

༡ ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས་ ག དེབ་གྲངས། ༥༨ ཤོག ༡༡༨ ན།

༢ ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས་ ཁ། དེབ་གྲངས། ༥༡ ཤོག ༧༨ ན།

༣ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ མ། དེབ་གྲངས། ༡༧༥ ཤོག ༡༠༥ བ།

ས་ལས། བདག་གི་སེམས་ཅན་གཅིག་སྡུག་བསྔལ་ལས་ཐར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྐལ་པ་སྟོང་དང་མཉམ་པར་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ཁོ་ནར་གནས་དགོས་ན་ཡང་བདག་སྤྲོ་བར་བྱེད་དེ། དུས་ཡུན་ཆེས་ཐུང་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ཆེས་ཆུང་བ་ལྟ་ཅི་སྨོས་སྙམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་ཡིན་ཏེ།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

སྦྱོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ལ་གསུམ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་བྱ་བ་དང་། དགེ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་བྱ་བ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་བྱ་བའོ།།

དེ་ལ་དང་པོ་ནི། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་། དེ་དག་གིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལས་རྣམས་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་པས་དུས་ཡུན་རིང་པོ་དང་། སྒོ་གསེས་སུ་བྱིན་གྱིས་བརླབ་ཅིང་ཅི་མི་འབྱུང་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས།

ཉོན་མོངས་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲོད་གནས་ན།།
རྣམ་པ་སྟོང་དུ་སྲན་གཟུགས་ཏེ།།
ཝ་ལ་སོགས་པས་སེང་གེ་བཞིན།།
ཉོན་མོངས་ཚོགས་ཀྱིས་མི་ཚུགས་བྱ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༧/༦༠

དེ་ཡང་དཔེ་ཇི་ལྟར་སྒྲིམ་ན། ཇི་སྐད་དུ།

ཡུངས་མར་གང་བའི་སྣོད་བཀུར་ལ།།
རལ་གྲི་ཐོགས་པའི་དྲུང་བསྡད་དེ།།
བོ་ན་གསོད་ཀྱིས་འཇིགས་པ་ལྟར།།
བརྟུལ་ཞུགས་ཅན་གྱིས་དེ་ལྟར་སྒྲིམ།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།།

---

༡ ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ ཕྱི། དེབ་གྲངས། ༤༠༣༧ ཤོག ༡༠༧ བ།

༢ སྤྱོད་འཇུག ༧/༧༠

གཉིས་པ། དགེ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱ་བ་ནི། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་ལུས་དང སྲོག་ལ་ཡང་མི་ལྟ་བར་འབད་པར་བྱེད་པའོ།། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་འབད་ན། བརྩོན་འགྲུས་རྣམ པ་ལྔས་འབད་པར་བྱ་སྟེ། རྟག་ཏུ་བྱེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། གུས་པ་བྱེད་པའི་བརྩོན འགྲུས་དང་། མི་གཡོ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། མི་ལྡོག་པའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། ང་རྒྱལ མེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་སོ།།

དེ་ལ་རྟག་ཏུ་བྱེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྒྱུན་མ་ཆད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དཀོན མཆོག་སྤྲིན་ལས་ཀྱང་། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་བརྩོན འགྲུས་བརྩམས་པས་ན། ཅི་ནས་ལུས་སྐྱོ་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་སྐྱོ་བར་མི་འགྱུར བ་དེ་ལྟར་རྩོམ་སྟེ། འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟག་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཞེས་བྱའོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

གུས་པར་བྱེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ནི། དགའ་བཞིན་སྤྲོ་བཞིན་སྤྱུར་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། ཇི སྐད་དུ།

དེ་ལྟར་ལས་ཚར་ཕྱིན་བྱའི་ཕྱིར།།
ཉི་མ་ཕྱེད་དུས་གདུངས་པ་ཡི།།
གླང་ཆེན་མཚོར་ཕྲད་འཇུག་པ་ལྟར།།
ལས་དེ་ལ་ཡང་འཇུག་པར་བྱ།།[2] ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

མི་གཡོ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ནི། རང་རྣམ་རྟོག་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ གྱིས་གནོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་གཡོ་བར་བྱེད་པའོ།།

མི་ལྡོག་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ནི། གཞན་གྱིས་འཚེ་བ་དང་། དམུ་རྒོད་དང་། འཁྲུག་པ དང་། ལྟ་བའི་སྡིགས་མ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བས་མི་ལྡོག་པ་སྟེ། འཕགས་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ

༡ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ཕ། དེབ་གྲངས། ༣༣༡ ཤོག ༣༠ བ།

༢ སྤྱོད་འཇུག ༨/༦༥

མཚན་གྱི་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ།།

ང་རྒྱལ་མེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ནི། བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་དེས་མཐོ་བར་སེམས་པ་མེད་པའོ།།

ད་ནི་གསུམ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ནི། བྱ་བ་ལ་གྲོགས་མེད་པའི་གྲོགས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་[༡]བཅུ་གཅིག་པོ་ལ་འབད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་དག་གིས་སྦྱོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་བཤད་ནས།

ཆོག་པར་མི་འཛིན་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ནི། བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་དགེ་བ་ལ་ངོམས་ཆོག་མེད་པར་འབད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་།

སྤུ་གྲིའི་སོར་ཆགས་སྦྲང་རྩི་ལྟའི།།
འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་ངོམས་ན།།
རྣམ་སྨིན་བདེ་ལ་ཞི་བ་ཡི།།
བསོད་ནམས་ཀྱིས་ལྟ་ཅི་སྟེ་ངོམས།།[༢] ཞེས་གསུངས་སོ།།

བརྩོན་འགྲུས་སྦྱོལ་བ། བརྩོན་འགྲུས་སྦྱོལ་བ་ནི། ཡེ་ཤེས་དང་། ཤེས་རབ་དང་། བསྔོ་བ་གསུམ་གྱིས་སྦྱོལ་བ་སྟེ། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ།།[༣]

བརྩོན་འགྲུས་དག་པར་བྱེད་པ། བརྩོན་འགྲུས་དག་པར་བྱེད་པ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྙིང་རྗེས་ཟིན་པ་སྟེ་གོང་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་རོ།།[༤]

བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་འབྲས་བུ། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི། མཐར་ཐུག་དང་གནས་སྐབས་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ།། དེ་ལ་མཐར་ཐུག་ནི་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱང་ས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ

---

༡ ཤོག་གྲངས ༡༨༣
༢ ཤོག་གྲངས ༡༧༠
༣ སྤྱོད་འཇུག ༧/༤༨
༤ ཤོག་གྲངས ༡༧༡

རྫོགས་པར་བྱ་སྟེ། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ།། མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ།། མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱའོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི། འཁོར་བ་ན་གནས་པའི་ཚེ་ཡང་སྲིད་པའི་བདེ་བ་མཆོག་རྣམས་ཐོབ་པོ།། དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ནི་སྲིད་སྤྱོད་འདོད་པ་ཐོབ།།

ཅེས་གསུངས་སོ།། ༡༨/༨༨

དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས།
བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅོ་ལྔ་པའོ།། །།

---

༡ ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ ཕི། དེབ་གྲངས། ༤༠༣༧ ཤོག ༡༡༠ བ།

ལེའུ་བཅུ་དྲུག་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ།

༄༅། །བསམ་གཏན་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ། སྡོམ་ནི།

སྐྱོན་ཡོན་རྣམ་གཉིས་བསམ་པ་དང་།།
ངོ་བོ་དང་ནི་དབྱེ་བ་དང་།།
ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་།།
སྤེལ་དང་དག་པར་བྱ་བ་དང་།།
འབྲས་བུ་དང་ནི་དོན་བདུན་གྱིས།།
བསམ་གཏན་ཕ་རོལ་ཕྱིན་བསྡུས་སོ།། ཞེས་པའོ།།

བསམ་གཏན་མི་ལྡན་པའི་སྐྱོན་དང་ལྡན་པའི་ཡོན་ཏན། དེ་ལ་དང་པོ་བཤད་ན། གང་ཞིག་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་ཡང་། བསམ་གཏན་དང་མི་ལྡན་ན། དེ་རྣམ་པར་གཡེང་བའི་དབང་དུ་གྱུར་ནས་སེམས་ཉོན་མོངས་པའི་མཆེ་བས་རྨས་པར་འགྱུར་རོ།། དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས།

སེམས་ནི་རྣམ་པར་གཡེང་བའི་མི།།
ཉོན་མོངས་མཆེ་བའི་ཕྲག་ན་གནས།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༨།༡

ཡང་བསམ་གཏན་དང་མི་ལྡན་ན་མངོན་ཤེས་མི་སྐྱེ་ལ། མངོན་ཤེས་མ་སྐྱེས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མི་ནུས་སོ།། དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་ལས།

ཞི་གནས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པས།།
མངོན་ཤེས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ལ།། སྒྲོ་ཀ ༣༨
དེ་བཞིན་མངོན་ཤེས་སྟོབས་བྲལ་བས།།
སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ནུས་པ་མིན།། ཞེས་གསུངས་སོ།། སྒྲོ་ཀ ༣༥

ཡང་བསམ་གཏན་དང་མི་ལྡན་ན། ཤེས་རབ་མི་སྐྱེ་ལ། ཤེས་རབ་མ་སྐྱེས་ན་བྱང་ཆུབ་མི

ཐོབ་པོ།། དེ་ལྟར་ཡང་བཤེས་སྤྲིང་ལས།

བསམ་གཏན་མེད་པར་ཡང་ནི་ཤེས་རབ་མེད།།
ཅེས་གསུངས་སོ།། ཤློ་ཀ ༡༠༦

དེ་ལས་ལྷག་སྟེ་བསམ་གཏན་དང་ལྡན་ན་དངོས་པོ་དམན་པ་ལ་ཞེན་པ་འདོར། མངོན་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སློ་མང་པོ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའོ། དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལས།

བསམ་གཏན་གྱིས་ནི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་སྨད་པ་འདོར།།
རིགས་དང་མངོན་པར་ཤེས་དང་ཏིང་འཛིན་མངོན་པར་འགྲུབ།།
ཅེས་གསུངས་སོ།། ༣༣/༣

ཡང་བསམ་གཏན་དང་ལྡན་ན་དེས་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་ནས་རང་གི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་འཇོམས་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས།

ཞི་གནས་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས།།
ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་འཇོམས་པར་ཤེས་བྱས་ནས།།
ཞེས་གསུངས་སོ།། ༨/༤

ཡང་བསམ་གཏན་དང་ལྡན་ན་ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་ཞིང་སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་རྗེ་སྐྱེའོ།། དེ་ལྟར་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པའི་མདོ་ལས། ཡིད་མཉམ་པར་བཞག་པས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ།། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་བས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོར་འཇུག་གོ།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཡང་བསམ་གཏན་དང་ལྡན་ན། གདུལ་བྱ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ལ་འགོད་ནུས་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། བསམ་གཏན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་གསུམ་ལ་འགོད།། ཅེས་གསུངས་སོ།། ༡༦/༤༠

---

༡ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ཞ། དེབ་གྲངས། ༣༣༨ ཤོག ༧༤ བ།

བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ། བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ་ནི། ཞི་གནས་ཀྱི་རང་བཞིན་སེམས་ནང་དུ་དགེ་བ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་སའི་བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་བསྟན་པའི་སྐབས་ནས། སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་དགེ་བ་ལ་སེམས་གནས་པ།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།། དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་གཏན་དེ་ཡང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་སྤངས་པ་ལས་ཐོབ་པ་ཡིན་པས། དང་པོ་རྣམ་པར་གཡེང་བ་སྤང་བར་བྱའོ།། དེ་ཡང་རྣམ་པར་གཡེང་བ་སྤང་བ་ནི་དབེན་པ་སྟེ། ལུས་འདུ་འཛི་ལས་དབེན་པ་དང་། སེམས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལས་དབེན་པར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས།

ལུས་དང་སེམས་ནི་དབེན་པ་ཡིས།།
[2]རྣམ་པར་གཡེང་བ་མི་འབྱུང་སྟེ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༨/༢

དེ་ལ་དང་པོ་ལུས་འདུ་འཛི་ལས་རྣམ་པར་དབེན་པར་བྱ་བ་དོན་དྲུག་གིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདུ་འཛིའི་མཚན་ཉིད་དང་། འདུ་འཛིའི་རྒྱུ་དང་། འདུ་འཛིའི་ཉེས་པ་དང་། དབེན་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། དབེན་པའི་རྒྱུ་དང་། དབེན་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ།།

དེ་ལ་འདུ་འཛིའི་མཚན་ཉིད་ནི། བདག་བུ་དང་ཆུང་མ་དང་འཁོར་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གཡེངས་པའོ།།

འདུ་འཛིའི་རྒྱུ་ནི། ཆགས་པ་སྟེ་བུ་སྨད་དང་གཡོག་འཁོར་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་པ་དང་། ཟས་ནོར་ལ་སོགས་པ་རྙེད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་། བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པས་སྙན་གྲགས་ལ་ཆགས་པས་འདུ་འཛི་མི་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

ཆགས་པའི་ཕྱིར་དང་རྙེད་སོགས་ལ།།
སྲེད་པས་འཇིག་རྟེན་མི་སྤོང་སྟེ།།[3] ཞེས་གསུངས་སོ།།

---

[1] ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ ཤི། དེབ་གྲངས། ༤༠༣༡ ཤོག ༡༡༡ ན།

[2] རུམ་ འབྲུག་ སི་ཁྲིན་ རྣམ་པར་རྟོག་པ། ཅིབ་དང་རྒྱ་དཔེ་ རྣམ་པར་གཡེང་བ།

[3] སྤྱོད་འཇུག ༨/༣

འདུ་འཛིའི་ཉེས་པ་ནི། སྐྱེ་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ།། དེ་ལ་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ལྷག་པའི་བསམ་པ་བསྐུལ་བའི་མདོ་ལས། བྱམས་པ་འདུ་འཛིའི་ཉེས་དམིགས་ཉི་ཤུ་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། ཉི་ཤུ་གང་ཞེ་ན། ལུས་ཀྱིས་མ་བསྡམས་པ་ཡིན། ངག་གིས་མ་བསྡམས་པ་ཡིན། ཡིད་ཀྱིས་མ་བསྡམས་པ་ཡིན། ཉོན་མོངས་པ་ཆེ་བ་ཡིན། འཇིག་རྟེན་པའི་གཏམ་གྱིས་ཀུང་གོས་པ་ཡིན། བདུད་ཀྱིས་གླགས་རྙེད་པ་ཡིན། བག་མེད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་མི་ཐོབ་པ་ཡིན།[1] ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།།

བྱེ་བྲག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན། སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་པའི་ཉེས་པས་ནི་བྱང་ཆུབ་མི་ཐོབ་པོ།། དེ་ལྟར་ཡང་། ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས།

འདོད་པ་དག་ནི་རབ་ཏུ་བསྟེན་བྱེད་ཅིང་།།
བུ་དང་ཆུང་མ་དག་ལ་སྲེད་བསྐྱེད་ནས།།
སྨད་པར་བྱ་བའི་ཁྱིམ་ལ་བརྟེན་པ་དེས།།
ནམ་ཡང་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་མཆོག་མི་ཐོབ།། ཅེས་གསུངས་སོ།།[2] ༥/༥

སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་།

སེམས་ཅན་ཉིད་ལ་ཆགས་བྱས་ན།།
ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཀུན་ནས་བསྒྲིབས།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༨/༧

དེས་ན་དེ་ལ་ཆགས་པ་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ།

དེས་ཀྱང་བདག་དོན་མི་བྱེད་ལ།།
བདག་ཀྱང་དེ་དོན་མི་འགྱུར་བས།།
བྱིས་ལས་ཐག་རིང་སྤྱོལ་བར་བྱ།།[3] ཞེས་གསུངས་སོ།།

---

༡ ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས་ ཅ། དེབ་གྲངས། ༦༠ ཤོག ༡༠༣ བ།

༢ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ད། དེབ་གྲངས། ༡༣༧ ཤོག ༡༦ ན།

༣ སྤྱོད་འཇུག ༨/༡༠-༡༥

དེ་དག་སྤངས་པའི་ཕན་ཡོན་ཡང་། ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས།

བུ་དང་ཆུང་མ་དག་ལ་སྲེད་སྤངས་ནས།།
ཁྱིམ་གྱིས་སྐྲག་སྟེ་ཁྱིམ་ལས་མངོན་བྱུང་བ།།
དེ་དག་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ནི་རྙེད་མི་དཀའ།། ཞེས་གསུངས་སོ།།[༡] ༥/༦

རྙེད་པ་དང་གྲགས་པ་ལ་ཆགས་པའི་ཉེས་པ་ཡང་གཉིས་ཏེ། རྙེད་གྲགས་དེ་གཏན་དུ་གཟུང་བར་མི་ནུས་པ་དང་། དེ་དག་གིས་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་པའོ།།

དང་པོ་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས།

རྙེད་དང་གྲགས་པའི་ཚོགས་བཅས་ཏེ།།
གང་དུ་འགྲོ་བའི་གཏོལ་མེད་དོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༤/༣༠

གཉིས་པ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས།

གང་དང་གང་ལ་ཆགས་གྱུར་པ།།
དེ་དང་དེ་བསྟོངས་སྟོང་འགྱུར་དུ།།
སྡུག་བསྔལ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞིང་ལྡང་།།[༢] ཞེས་གསུངས་སོ།།

དབེན་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། འདུ་འཛི་དེ་དག་དང་བྲལ་བའོ།།

དབེན་པའི་རྒྱུ་ནི། གཅིག་པུར་དགོན་པར་གནས་པའོ།། དེ་ལ་དགོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དུར་ཁྲོད་དམ་ནགས་གསེབ་བམ་བྱ་སྐྱིབས་སམ་ཐང་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་ནའང་ཡིན་ཏེ། གཞུ་འདོམ་ལྔ་བརྒྱ་སྲིད་དུ་ཡོད་པ་དེ་ལ་རྒྱང་གྲགས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། གྲོང་ལས་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་ཐན་ཆད་འདས་པ་དེ་ལ་དགོན་པ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ལས་ཀྱང་།

གཞུ་འདོམ་ལྔ་བརྒྱ་རྣམས་ལ་ནི།།

---

༡ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ད། དེབ་གྲངས། ༡༣༧ ཤོག ༡༦ ན།

༢ སྤྱོད་འཇུག ༤/༡༤

རྒྱུད་གྲགས་དེ་ལ་དགོན་པར་འདོད།། ཅེས་གསུངས་སོ།། ༣/༤༧

དབེན་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། བྱང་ཆུབ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཆེད་དུ་འདུ་འཛི་ལས་བྲོས་ཏེ་དགོན་པ་བསྟེན་ན་ཡོན་ཏན་མང་སྟེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་བསྙེན་བཀུར་གྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་བརྒྱད་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མི་འཕེལ་བ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའོ།།

དེ་ལ་དང་པོ་བཤད་ན། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ཟས་སྐོམ་དང་། མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་པ་སྣ་ཚོགས་ཕུལ་བ་བས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་དགོན་པར་བསྡད་པའི་བསམ་པས། དགོན་པའི་ཕྱོགས་སུ་གོམ་པ་བདུན་བོར་བ་ཙམ་ལ་མཉེས་པ་ཡིན་ནོ།། ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།

ཟས་དང་སྐོམ་དང་དེ་བཞིན་གོས་རྣམས་དང་།།
མེ་ཏོག་སྤོས་དང་ཕྲེང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི།།
ཕྱུ་མཆོག་རྒྱལ་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱས་མི་འགྱུར།།
གང་ཞིག་བྱང་ཆུབ་རབ་ཏུ་འདོད་བྱེད་ཅིང་།།
འདུས་བྱས་ངན་པས་ཡིད་འབྱུང་སེམས་ཅན་གྱི།།
དོན་དུ་དགོན་པར་གནས་ཏེ་གོམ་བདུན་བོར།།
འདི་ནི་དེ་བས་བསོད་ནམས་ཁྱད་པར་འཕགས།།[1]
ཞེས་གསུངས་སོ།། ༥/༡༠-༡༡

འཁོར་བ་ལས་ཡིད་འབྱུང་བ་དང་། ཆོས་བརྒྱད་དང་བྲལ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མི་འཕེལ་བ་ཡང་། མདོ་སྡེ་དེ་ཉིད་ལས།

དེ་བཞིན་འདུས་བྱས་རྟག་ཏུ་ཡིད་འབྱུང་འགྱུར།།

---

[1] ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ད། དེབ་གྲངས། ༡༣༧ ཤོག ༡༨ ན།

དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཅི་ལའང་འདོད་པ་མེད།།
ཟག་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་འཕེལ་མི་འགྱུར།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

དགོས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒྱུར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡང་། མདོ་སྡེ་དེ་ཉིད་ལས།

གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱེར་དག་ལ་དགའ་སྤྲོངས་ལ།།
རྟག་ཏུ་དབེན་ཞིང་ནགས་ཁྲོད་བསྟེན་པར་གྱིས།།
བསེ་རུ་ལྟ་བུར་རྟག་ཏུ་གཉིས་མེད་གྱིས།།
རིང་པོར་མི་ཐོགས་ཏིང་འཛིན་མཆོག་ཐོབ་འགྱུར།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ལུས་འདུ་འཛི་ལས་དབེན་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

སེམས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལས་དབེན་པར་བྱ་བ་ནི་དགོན་པར་བསྡད་ལ། བདག་དགོན་པར འོང་བ་འདི་ཅིའི་ཕྱིར་འོངས་སྙམ་དུ་བསམ་པར་བྱའོ།། དེ་ལ་བདག་དགོན་པར་འོངས་པ འདི་གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱེར་ལ་སོགས་པ་གཡེང་བའི་ས་ཕྱོགས་ནས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་ནས་བྲོས ཏེ། དགོན་པར་འོངས་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ཡང་ཅིས་འཇིགས་ན། ཁྱིམ་བདག་དྲག་ཤུལ་ཅན གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། འདུ་འཛིས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ། རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟིས འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ། སྡིག་པའི་གྲོགས་པོས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ། མི་དགེ་བའི་བཤེས གཉེན་གྱིས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་གསུམ་གྱིས འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ། ཕུང་པོ་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་འཆི་བདག་དང་ལྷའི་བུའི་བདུད ཀྱིས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་གོ། དམྱལ་བ་དང་ཡི་དྭགས་དང་དུད་འགྲོ་གསུམ་གྱིས་འཇིགས ཤིང་སྐྲག་གོ། བདག་དེ་ལྟ་བུས་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་ནས་དགོན་པར་འོངས་སོ།།[2] ཞེས གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་ནས། ད་ལྟ་བདག་དགོན་པ་ན་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཅི་བྱེད་ཅིང

༡ ཨ་པར། ཟླ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ། མདོ་སྡེ་ ད། དེབ་གྲངས། ༡༢༧ ཤོག ༥༨ ན།
༢ ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས་ ང། དེབ་གྲངས། ༦༢ ཤོག ༢༧༩ པ།

འདུག་སྙམ་དུ་བརྟག་པར་བྱའོ།། དེ་ལ་བདག་དགོན་པ་ན་ལུས་ཀྱིས་སྲོག་གཅོད་པ་དང་། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་ཅིང་འདུག་ན། འོ་ན་བདག་གཅན་གཟན་དང་། རྐུན་པ་དང་། ཚོམ་རྐུན་དང་ཡང་ཁྱད་མེད་ན། དེས་འདོད་པའི་དོན་ཅང་འགྲུབ་པམ་སྙམ་དུ་བསམས་ལ་དེ་ལས་[1]བཟློག་པར་བྱའོ།།

ངག་ལ་བརྟགས་ལ་བདག་དགོན་པ་ན་ངག་འཁྱལ་དང་། ཕྲ་མ་དང་ངན་སྨྲས་ལ་སོགས་པ་སྨྲས་ཞིང་འདུག་ན། འོ་ན་བདག་རྨ་བྱ་དང་ནེ་ཙོ་དང་འཛོལ་མོ་དང་ཅོ་ག་ལ་སོགས་པ་དང་ཡང་ཁྱད་མེད་ན། དེས་འདོད་པའི་དོན་ཅང་འགྲུབ་པམ་སྙམ་དུ་བསམས་ལ་དེ་ལས་བཟློག་པར་བྱའོ།།

སེམས་ལ་བརྟགས་ལ་བདག་དགོན་པ་ན་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་དང་། ཕྲག་དོག་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཤིང་འདུག་ན། འོ་ན་བདག་རི་དྭགས་དང་། སྤྲེ་དང་སྤྲེའུ་དང་དོམ་དང་དྲེད་ལ་སོགས་པ་དང་ཁྱད་མེད་ན། དེས་འདོད་པའི་དོན་ཅང་འགྲུབ་པམ་སྙམ་དུ་བསམས་ལ་དེ་ལས་བཟློག་པར་བྱའོ།། སེམས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལས་དབེན་པར་བྱ་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

དེ་ལྟར་ལུས་སེམས་གཉིས་དབེན་པས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་མི་འབྱུང་ངོ་།། རྣམ་པར་གཡེང་བ་མེད་པས་བསམ་གཏན་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ནས་རང་གི་སེམས་སྦྱང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རང་ཉོན་མོངས་པ་ཤས་གང་ཆེ་བ་བརྟགས་ལ་དེའི་གཉེན་པོ་བསམ་པར་བྱའོ།། དེ་ཡང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ནི་མི་སྡུག་པ་སྒོམ་པའོ།། ཞེ་སྡང་གི་གཉེན་པོ་ནི་བྱམས་པ་སྒོམ་པའོ།། གཏི་མུག་གི་གཉེན་པོ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་བསྒོམ་པའོ།། ཕྲག་དོག་གི་གཉེན་པོ་ནི་བདག་གཞན་མཉམ་པ་སྒོམ་པའོ།། ང་རྒྱལ་གྱི་གཉེན་པོ་ནི་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་སྒོམ་པའོ།། ཉོན་མོངས་པ་ཆ་མཉམ་དུ་རགས་པའམ་རྣམ་རྟོག་མང་ན་རླུང་སྒོམ་པའོ།།

དེ་ལ་རང་འདོད་ཆགས་ཆེ་ན་མི་སྡུག་པ་བསྒོམ་ན་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། དང་པོ་རང་གི་ལུས་འདི

[1] ཅིག་ཕྱོག

ཤ་དང་ཁྲག་དང་། པགས་པ་དང་། རུས་པ་དང་། རྐང་དང་། ཆུ་སེར་དང་། མཁྲིས་པ་དང་། བད་ཀན་དང་། སྣབས་དང་། མཆིལ་མ་དང་། ཕྱི་ས་ལ་སོགས་མི་གཙང་བའི་རྫས་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་ཡིན་སྙམ་དུ་བསམ། དེ་ནས་དུར་ཁྲོད་དུ་སོང་སྟེ། རོ་དུར་ཁྲོད་དུ་བསྐྱལ་བ་ཤི་ནས་ཞག་གཅིག་ལོན་པ། དེ་བཞིན་དུ་ཤི་ནས་གཉིས་དང་། གསུམ་དང་། བཞི་དང་། ལྔ་ལོན་པ། རྣམ་པར་བམ་པ་དང་། [༡]རྣམ་པར་སྔོས་པ་དང་། [༢]རྣམ་པར་རྣགས་པ་དང་། [༣]རྣམ་པར་འབུས་གཞིགས་པའི་རོ་མཐོང་ནས། བདག་གི་ལུས་འདི་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་དེ་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་སྙམ་དུ་སྒྱུར་རོ།། ཡང་ཤི་བའི་རོ་དུར་ཁྲོད་དུ་བསྐྱལ་བ་ཀེང་རུས་ལ་[༤]ཤའི་རི་ཆགས་པ་དང་། རྒྱུས་པའི་དྲ་བ་བྲང་བྲེང་དུ་འདུག་པ་དང་། ཀེང་རུས་དུམ་བུ་དུམ་བུར་གྱེས་པ་དང་། ཤི་ནས་ལོ་དུ་མ་ལོན་པ་རུས་པ་དུང་གི་མདོག་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་དང་། [༥]ཐལ་བའི་མདོག་ལྟར་གྱུར་པ་མཐོང་ནཡང་། བདག་གི་ལུས་འདི་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་དེ་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་སྙམ་དུ་སྒྱུར་རོ།།

ཡང་རང་ཞེ་སྡང་ཤས་ཆེ་ན་དེའི་གཉེན་པོར་བྱམས་པ་བསྒོམ་པ་ལ། སྤྱིར་བྱམས་པ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། འདིར་ནི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་བྱམས་པ་སྟེ། གང་ཐོག་མར་སྙིང་དུ་སྡུག་པའི་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བ་བསྒྲུབ་པ་བསམ་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་དང་མཐུན་པའི་བྱམས་པ་དེ་ཉེ་བར་བསྒྲུབ་པའོ།། དེའི་འོག་ཏུ་[༦]འདྲིས་པ་རྣམས་ལའོ།། དེའི་འོག་ཏུ་ཐ་མལ་པ་རྣམས་ལའོ།། དེའི་འོག་ཏུ་ཉེ་འཁོར་བ་རྣམས་ལའོ།། དེའི་འོག་ཏུ་རང་གི་གྲོང་ན་གནས་པ་རྣམས་ལའོ།། དེ་ནས་ཤར་ལ་སོགས་པ་ཕྱོགས་བཅུར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བསྒོམ་མོ།།

ཡང་རང་གཏི་མུག་ཤས་ཆེ་ན་དེའི་གཉེན་པོར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སྒོམ་པ་ནི།

---

[༡] རུམ་ རྣམ་པར་སྔོས་པ་

[༢] རུམ་ རྣམ་པར་གནགས་པ

[༣] རུམ་ རྣམ་པར་འབུས་གཞལ་པའི་

[༤] ཅོབ་ ཤར་རི

[༥] རུམ་ ཐ་བའི་

[༦] རུམ་ འདྲེས་པ

སཱ་ལུ་ལྗང་པའི་མདོ་ལས། དགེ་སློང་གང་ཞིག་གིས་སཱ་ལུ་ལྗང་པ་འདི་ཤེས་པས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཤེས་སོ།། གང་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་དེས་ཆོས་ཤེས་སོ།། གང་གིས་ཆོས་ཤེས་པ་དེས་སངས་རྒྱས་ཤེས་སོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ཡང་ལུགས་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་འཁོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། ལུགས་ལས་ལྡོག་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་ཡོད་དོ།།

དང་པོ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། ཕྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དང་། ནང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའོ།། འདི་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། ནང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་དང་། ནང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རྐྱེན་དང་འབྲེལ་བའོ།།

དེ་ལ་དང་པོ་ནི། དགེ་སློང་དག་འདི་ཡོད་པས་འདི་འབྱུང་། འདི་སྐྱེས་པས་འདི་སྐྱེ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་ནས། སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་རྒ་ཤི་དང་། མྱ་ངན་དང་སྨྲེ་སྔགས་འདོན་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འཁྲུག་པ་རྣམས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་པ་འདི་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།། དེ་ཡང་འདི་ནི་ཁམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་འདོད་ཁམས་སུའོ།། སྐྱེ་གནས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་མངལ་སྐྱེས་ལའོ།།

དེ་ཡང་ཐོག་མ་མེད་ནས་ཤེས་བྱ་ལ་རྨོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་གྲུབ་སྟེ། དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་ནས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་དགེ་བའམ་མི་དགེ་བའམ་མི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དེ། དེ་ནི་མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་ཅེས་བྱའོ།།

ལས་དེའི་ས་བོན་བསྒོམ་པའི་སེམས་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ།། ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྒྱུར་ནས། མའི་མངལ་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་ནས་ནུར་ནུར་པོ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་མིང་དང

༡ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ཀ། དེབ་གྲངས། ༢༡༠ ཤོག ༡༡༦ ན།

༢ ཨ་པར། །སཱ་ལུ་ལྗང་པའི་མདོ། མདོ་སྡེ་ ཀ། དེབ་གྲངས། ༢༡༠ ཤོག ༡༡༦ ན།

གཟུགས་ཤེས་བྱའོ།།

མིང་དང་གཟུགས་དེ་ཉིད་འཕེལ་བས་མིག་དང་རྣ་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཅེས་བྱའོ།།

མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་འདུས་ནས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་ནི། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་རྐྱེན་གྱིས་རེག་པ་ཞེས་བྱའོ།།

ཇི་ལྟར་རེག་པ་བྱུང་བ་དེ་ལྟར་བདེ་བའམ་སྡུག་བསྔལ་ལམ་བཏང་སྙོམས་སུ་སྤྱོད་པའི་ཚོར་བ་འབྱུང་སྟེ། དེ་ནི་རེག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཚོར་བ་ཞེས་བྱའོ།།

ཚོར་བ་སྤྱོད་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། ཞེན་པ་དང་། ལྷག་པར་ཞེན་པ་ནི་ཚོར་བའི་རྐྱེན་གྱིས་སྲེད་པ་ཞེས་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་ཞེན་པ་ལ་བྲལ་བར་མ་གྱུར་ཅིག་སྙམ་དུ་མི་གཏོང་བ་དང་ཕྱིར་ཞིང་དོན་དུ་གཉེར་བ་ནི་སྲེད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ལེན་པ་ཞེས་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་དོན་དུ་གཉེར་བ་ན། ཡང་སྲིད་པ་བསྐྱེད་པའི་ལས་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་སློང་བ་དེ་ནི་ལེན་པའི་རྐྱེན་གྱིས་སྲིད་པ་ཞེས་བྱའོ།།

ལས་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་རྣམས་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྲིད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱའོ།།

སྐྱེས་ནས་མངོན་དུ་གྲུབ་པའི་ཕུང་པོ་འཕེལ་བ་དང་། སྨིན་པ་ནི་རྒྱས་པ་དང་། འཇིག་པ་ནི་འཆི་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་གྱིས་རྒ་ཤི་ཞེས་བྱའོ།།

འཆི་བ་ནི་རྨོངས་པས་མངོན་པར་ཞེན་ཅིང་ཆགས་པ་དང་བཅས་པའི་ནང་གི་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་ནི་མྱ་ངན་ནོ།། མྱ་ངན་ལས་བྱུང་བའི་ཚིག་ཏུ་སྨྲ་བ་ནི་སྨྲེ་སྔགས་སོ།། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྔའི་ཚོགས་དང་ལྡན་པའི་མི་བདེ་བ་སྤྱོད་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ལོ།། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བའོ།། གཞན་ཡང་འདི་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཉེ

བའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་འཁྲུགས་པ་ཞེས་བྱའོ།།

དེ་ཡང་དུས་བུ་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།། མ་རིག་པ་དང་སྲེད་པ་དང་ལེན་པ་གསུམ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ནོ།། འདུ་བྱེད་དང་སྲིད་པ་གཉིས་ནི་ལས་ཡིན་ནོ།། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་བདུན་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་དབུ་མ་རྟེན་འབྱུང་ལས།

ཡན་ལག་བྱེ་བྲག་བཅུ་གཉིས་གང་།།
དུས་བུ་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ།།
ཐུབ་པས་རྟེན་འབྱུང་གསུངས་དེ་དག།
ཉོན་མོངས་ལས་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་།།
གསུམ་པོ་དག་ཏུ་ཟད་པར་འདུས།།
དང་པོ་བརྒྱད་པ་དགུ་ཉོན་མོངས།།
གཉིས་དང་བཅུ་པ་ལས་ཡིན་ཏེ།།
ལྷག་མ་བདུན་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ཡིན།། ཞེས་གསུངས་སོ། ཀློ་ཀ ༡-༣

ཡང་དཔེར་ན་མ་རིག་པ་ནི་ས་བོན་འདེབས་མཁན་ལྟ་བུའོ།། ལས་ནི་ཞིང་ས་ལྟ་བུའོ།། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ས་བོན་ལྟ་བུའོ།། སྲེད་པ་ནི་རླན་ལྟ་བུའོ།། མིང་དང་གཟུགས་ནི་མྱུ་གུ་ལྟ་བུའོ།། གཞན་ནི་ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། གལ་ཏེ་མ་རིག་པ་མ་བྱུང་ན་འདུ་བྱེད་ཀྱང་མི་མངོན་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་མ་བྱུང་དུ་ཟིན་ན་རྒ་ཤིའི་བར་དུ་ཡང་མི་མངོན་པ་ཞིག་ན། འོན་ཀྱང་མ་རིག་པ་ཡོད་པ་ལས་འདུ་བྱེད་རྣམས་མངོན་པར་གྲུབ་པར་འགྱུར་བས་ན། སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་ལས་རྒ་ཤིའི་བར་དུ་མངོན་པར་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ།།

དེ་ལ་མ་རིག་པ་ཡང་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་མངོན་པར་བསྒྲུབ་བོ་སྙམ་དུ་མི་སེམས་སོ།། འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་འདི་སྙམ་དུ་བདག་ཅག་ནི་མ་རིག་པས་མངོན་པར་བསྒྲུབས་སོ་སྙམ་དུ་ཡང་མི་སེམས་པ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡང་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་རྒ་ཤི་མངོན་པར་བསྒྲུབ་བོ་སྙམ་དུ་མི་སེམས་སོ།། རྒ་ཤི་ཡང་འདི་སྙམ་དུ་བདག་ནི་སྐྱེ་བས་མངོན་པར་བསྒྲུབས་སོ་སྙམ་དུ་མི་སེམས་པའི་བར་དུ་སྟེ། འོན་ཀྱང་མ་རིག་པ་ཡོད་པ་ལས

འདུ་བྱེད་རྣམས་མངོན་པར་གྲུབ་ཅིང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པས་རྒ་ཤིའི་བར་དུ་མངོན་པར་གྲུབ་ཅིང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་ལས་རྒ་ཤིའི་བར་དུ་མངོན་པར་གྲུབ་ཅིང་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ནང་གི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྒྱུ་དང་བཅས་པར་བལྟའོ༎

ཡང་ནང་གི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྐྱེན་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་དང་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་ཁམས་དྲུག་ཏུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ༎ དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་སྲ་བའི་དངོས་པོ་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་སའི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ༎ ལུས་སྡུད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་འདི་ནི་ཆུའི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ༎ ཟོས་པ་དང་འཐུངས་པ་ལ་སོགས་པ་འཇུ་བར་བྱེད་པ་འདི་ནི་མེའི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ༎ དབུགས་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱུ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་འདི་ནི་རླུང་གི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ༎ ལུས་ཀྱི་ནང་སྦུབས་ཡོད་པ་འདི་ནི་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ༎ རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྔའི་ཚོགས་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ༎ རྐྱེན་འདི་དག་མེད་པར་ལུས་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་གྱི་ནང་གི་ཁམས་དྲུག་ཚང་བར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་དེ་ལས་ལུས་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ༎ དེ་ལ་ཁམས་དྲུག་ཀྱང་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་ལུས་ཀྱི་སྲ་བ་ལ་སོགས་པ་བསྒྲུབ་བོ་སྙམ་དུ་མི་སེམས་སོ༎ ལུས་ཀྱང་འདི་སྙམ་དུ་བདག་ནི་རྐྱེན་འདི་དག་གིས་བསྐྱེད་དོ་སྙམ་དུ་མི་སེམས་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་རྐྱེན་འདི་དག་ལས་ཡོངས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ༎

དེ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་པོ་འདི་ཚེ་དུ་ལ་རྫོགས་ཤེ་ན། འཕགས་པ་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་ལྟོས་པའོ༎ རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནས་ཚོར་བའི་བར་ནི་ད་ལྟ་བྱུང་བ་ལ་ལྟོས་པའོ༎ སྲེད་པ་དང་སྲིད་པའི་བར་ནི་ཕྱི་མ་ལ་ལྟོས་པ་སྟེ། དེ་ཕན་ཆད་ཀྱང་རབ་ཏུ་འབྱུང་ངོ་༎[1] ཞེས་གསུངས་སོ༎

ལུགས་ལས་བཟློག་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད

[1] ཨ་པར། ཕལ་ཆེན་ ཁ། དེབ་གྲངས། ༨༨ ཤོག ༣༣༣ བ།

སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་མ་རིག་པ་འགག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འགགས་པས་རྒ་ཤིའི་བར་དུ་རིམ་གྱིས་འགག་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། དེ་ནས་མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདུ་བྱེད་འགག། ཅེས་བྱ་བ་ནས། སྐྱེ་བ་འགགས་པས། རྒ་ཤི་དང་། མྱ་ངན་དང་སྨྲེ་སྔགས་འདོན་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འཁྲུགས་པ་རྣམས་འགག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་པོ་འདི་འགག་པར་འགྱུར་རོ༎[1] ཞེས་གསུངས་སོ༎

རང་ཕྲག་དོག་ཤས་ཆེ་ན་དེའི་གཉེན་པོར་བདག་གཞན་མཉམ་པར་སྒོམ་པ་ནི། བདག་བདེ་བ་འདོད་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གཞན་ཡང་བདེ་བ་འདོད་ལ། བདག་སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གཞན་ཡང་སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་པས་ན། བདག་དང་སེམས་ཅན་གཅིག་པ་མཉམ་པོར་བསྒོམ་མོ༎ དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས།

བདག་དང་གཞན་དུ་མཉམ་པ་ནི༎
དང་པོ་ཉིད་དུ་འབད་དེ་བསྒོམ༎
བདེ་དང་སྡུག་བསྔལ་མཉམ་པས་ན༎
ཐམས་ཅད་བདག་བཞིན་བསྲུང་བར་བྱ༎ ཞེས་གསུངས་སོ༎ ༨/༩༠

རང་ང་རྒྱལ་ཤས་ཆེ་ན་དེའི་གཉེན་པོར་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་སྒོམ་པ་ནི། བྱིས་པ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཁོ་ན་གཅེས་པར་གཟུང་ནས་རང་ཚིས་བྱས་པས་འཁོར་བ་ན་སྡུག་བསྔལ་ལ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་གཅེས་པར་གཟུང་ནས་གཞན་དོན་ཁོ་ན་མཛད་པས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་བོ༎ དེ་ལྟར་ཡང་།

བྱིས་པས་རང་དོན་བྱས་པ་དང་༎
ཐུབ་པས་གཞན་གྱི་དོན་མཛད་པ༎
འདི་གཉིས་ཀྱི་ནི་ཁྱད་པར་ལྟོས༎[2] ཞེས་གསུངས་སོ༎

---

༡ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ཀ། དེབ་གྲངས། ༣༡༠ ཤོག ༡༡༦ བ།

༢ སྤྱོད་འཇུག ༨/༡༣༠

དེས་ན་བདག་གཅེས་པར་འཛིན་པ་དེ་ནི་སྐྱོན་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ལ་བདག་འཛིན་དོར། གཞན་གཅེས་པར་འཛིན་པ་དེ་ཡོན་ཏན་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ལ་གཞན་བདག་ཏུ་བྱའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས།

བདག་ཉིད་སྐྱོན་ཅན་གཞན་དག་ལ།།
ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོར་ཤེས་བྱས་ནས།།
བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དོར་བ་དང་།།
གཞན་བླང་བ་ནི་བསྒོམ་པར་བྱ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༥/༡༡༣

རང་ཉོན་མོངས་པ་ཆ་མཉམ་པའམ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཤས་ཆེ་ན་རླུང་ལ་བསླབ་སྟེ། བགྲང་བ་དང་རྗེས་འགྲོ་ལ་སོགས་པ་དྲུག་བསྒོམ་མོ།། དེ་ལྟར་ཡང་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ལས།

བགྲང་དང་རྗེས་འགྲོ་འཇོག་པ་དང་།།
རྟོག་པ་དང་ནི་བསྒྱུར་བ་དང་།།
ཡོངས་དག་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་འདོད།། ཅེས་གསུངས་སོ།། ༦/༡༣

[༡]ཉོན་མོངས་དེ་དག་ཐང་སྲུབ་བསྒྱུར་གསུམ་མེད་པར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ལུགས་སམ། མར་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཕྱག་སྲོལ་དང་བཞེད་པ་ནི་ཞལ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྦྱོར་དང་དཔལ་ན་རོ་པའི་ཆོས་དྲུག་རྣམས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།། དེ་དག་ནི་སེམས་སྦྱོང་བའི་རིམ་པ་སྟེ་བསམ་གཏན་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པའོ།།

བསམ་གཏན་གྱི་དབྱེ་བ། བསམ་གཏན་དངོས་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་བསམ་གཏན་དང་། ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་པའི་བསམ་གཏན་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་ནོ།། དེ་ཡང་དང་པོ་ནི་རང་གི་རྒྱུད་སྣོད་དུ་རུང་བར་བྱེད

---

༡ ཉོན་མོངས་སོགས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ།།བར་ རུམ་ འབྲུག་ ཅིབ་རྣམས་སུ་གསལ་ལ། སེ་ཁྲིན་པར་མར་བཀོད་མི་འདུག

པའོ།། གཉིས་པ་ནི་རང་སྟོང་དུ་རུང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྒྲུབ་པའོ།། གསུམ་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའོ།།

བསམ་གཏན་གྱི་དབྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། དེ་དག་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་ན། དང་པོར་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་བསམ་གཏན་ནི། བྱང་ས་ལས། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ། ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་བསྐྱེད་པ། མཆོག་ཏུ་རབ་ཏུ་ཞི་བ། རློམ་སེམས་དང་བྲལ་བ། རོ་མྱོང་བ་མེད་པ། མཚན་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི། དེ་དག་གིས་ཚེ་འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ནི། ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པར་རྟོག་པའི་ཡིད་ཀྱི་གྱུ་གྱུ་མེད་པར་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའོ།། ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་པ་ནི། ལུས་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ཐམས་ཅད་འཇིག་པའོ།། མཆོག་ཏུ་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ཞེས་པ་ནི། ངང་གིས་འཇུག་པའོ།། རློམ་སེམས་དང་བྲལ་བ་ཞེས་པ་ནི། ལྟ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བའོ། རོ་མྱོང་བ་མེད་པ་ཞེས་པ་ནི། སྲིད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའོ།། མཚན་མ་དང་བྲལ་བ་ཞེས་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་བྲལ་བའོ།། ཡང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་ལྟར་ན། བསམ་གཏན་བཞི་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་དང་། བཞི་པའོ།། དེ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི། རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པའོ།། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནི། དགའ་བ་དང་ལྡན་པའོ།། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ནི། སིམ་པའི་བདེ་བ་དང་ལྡན་པའོ།། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ནི། བཏང་སྙོམས་དང་ལྡན་པའོ།།

ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་པའི་བསམ་གཏན་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། ཐུན་མོང་བའོ།། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། སྟོབས་བཅུའི་རིགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས

---

[1] ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ ཕྲི། དེབ་གྲངས། ༤༠༣༧ ཤོག ༡༡༡ ན།

བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཚད་མེད་པ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་མིང་ཙམ་ཡང་མི་ཤེས་ན། སྟོམས་པར་འཇུག་པར་ལྟ་ག་ལ་འགྱུར་བ་རྣམས་སོ།། ཐུན་མོང་བ་ནི། རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་། ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་དང་། ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་བ་རྣམས་སོ།། དེ་ཡང་མིང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་མཚུངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་ནི། བསམ་གཏན་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྤྲུལ་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་དགོས་པའི་གྲོགས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་[1]བཅུ་གཅིག་པོ་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་ནོ།། འོ་ན་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཞེས་གྲགས་པ་ལ། ཞི་གནས་ནི་ཅི་ཙམ། ལྷག་མཐོང་ནི་ཅི་ཙམ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཞི་གནས་ནི་ཡང་དག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ལ་སེམས་འཇོག་པ་དེའོ།། ལྷག་མཐོང་ནི་དེའི་རྗེས་ལ་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དེའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

ཡང་དག་གནས་པ་ལ་བརྟེན་ནས།།
སེམས་ལ་སེམས་ནི་འཇོག་ཕྱིར་དང་།།
ཆོས་རབ་རྣམ་པ་འབྱེད་པའི་ཕྱིར།།
ཞི་གནས་དང་ནི་ལྷག་མཐོང་ཡིན།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡༥/༨༨

དེ་ཡང་ཞི་གནས་ནི་བསམ་གཏན་དངོས་སོ།། ལྷག་མཐོང་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆའོ།།

བསམ་གཏན་སྤེལ་བ། བསམ་གཏན་སྤེལ་བ་ནི། ཡེ་ཤེས་དང་། ཤེས་རབ་དང་། བསྔོ་བ་གསུམ་གྱིས་སྤེལ་བ་སྟེ། གོང་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་རོ།།[2]

བསམ་གཏན་དག་པར་བྱེད་པ། བསམ་གཏན་དག་པར་བྱེད་པ་ནི། སྟོང་པ་དང་སྙིང་རྗེས་ཟིན་པ་སྟེ། གོང་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་རོ།།[3]

---

[1] ཤོག་གྲངས ༡༥༣ [2] ཤོག་གྲངས ༡༧༠ [3] ཤོག་གྲངས ༡༧༡

བསམ་གཏན་གྱི་འབྲས་བུ། བསམ་གཏན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། མཐར་ཐུག་དང་། གནས་སྐབས་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ།། དེ་ལ་མཐར་ཐུག་ནི། བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ནས། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ།། མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ།། མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱའོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།། གནས་སྐབས་སུ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ལྷའི་ལུས་ཐོབ་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཀྱང་།

འདོད་སྤྱོད་དགའ་དང་བདེ་དང་སྡུག་བསྔལ་དག།
རྣམ་པར་སྤངས་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་ཡིས།།
ཚངས་དང་འོད་གསལ་དག་དང་དགེ་རྒྱས་དང་།།
འབྲས་བུ་ཆེ་ལྷ་རྣམས་དང་སྐལ་མཉམ་ཐོབ།།[2] ཅེས་གསུངས་སོ།།

དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས།
བསམ་གཏན་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་དྲུག་པའོ།། །།

---

༡ ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ ཞི། དེབ་གྲངས། ༡༠༣༧ ཤོག ༡༡༣ ན།
༢ བཤེས་སྤྲིང་། ཤློ་ཀ ༤༡

ལེའུ་བཅུ་བདུན་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ།

༄༅། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ། སྡོམ་ནི།

སྐྱོན་ཡོན་རྣམ་གཉིས་བསམ་པ་དང་།།
ངོ་བོ་དང་ནི་དབྱེ་བ་དང་།།
ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་།།
ཤེས་དང་གོམས་པར་བྱ་བ་དང་།།
འབྲས་བུ་དང་ནི་དོན་བདུན་གྱིས།།
ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་བསྡུས་སོ།། ཞེས་པའོ།།

ཤེས་རབ་མི་ལྡན་པའི་སྐྱོན་དང་ལྡན་པའི་ཡོན་ཏན། དེ་ལ་དང་པོ་བཤད་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་སྦྱིན་པ་ལ་གནས་པ་ནས། བསམ་གཏན་གྱི་བར་དུ་ལྡན་ཡང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་བྲལ་ན། དེས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་མི་ཐོབ་བོ།། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལོང་ཁྲིད་མེད་པའི་ལོང་བའི་ཚོགས་ཀྱིས་ཡིད་ལ་འདོད་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་བགྲོད་པར་མི་ནུས་པ་དང་འདྲའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལས།

དམུས་ལོང་དམིགས་བུ་མེད་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་རྣམས།།
ལམ་ཡང་མི་ཤེས་གྲོང་ཁྱེར་འཇུག་པར་ག་ལ་ནུས།།
ཤེས་རབ་མེད་ན་མིག་མེད་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ལྔ་ཡིས།།
དམིགས་བུ་མེད་པས་བྱང་ཆུབ་རེག་པར་ནུས་མ་ཡིན།།
ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་ན། ལོང་ཁྲིད་ཀྱིས་ལོང་བའི་ཚོགས་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ཁྲིད་པ་ལྟར་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་དུ་བསྒྱུར་ནས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་བོ།། དེ་ལྟར་ཡང་། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས།

ཇི་ལྟར་ལོང་བའི་ཚོགས་ཀུན་བདེ་བླག་ཏུ།།

མིག་ལྡན་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གིས་འདྲེན་པ་ཡི།།
ཡུལ་དུ་ཁྲིད་པ་དེ་བཞིན་ཤེས་རབ་ཀྱིས།།
མིག་ཉམས་ཡོན་ཏན་བླངས་ཏེ་རྒྱལ་བར་ཁྲིད།།
ཅེས་གསུངས་སོ།། ༦/༣

འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལས་ཀྱང་།

ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོངས་ཤེས་ནས།།
ཁམས་གསུམ་མ་ལུས་པ་ལས་ཡང་དག་འདའ་བར་འགྱུར།།
ཞེས་གསུངས་སོ།། ༣༡/༨

འོ་ན་ཤེས་རབ་ཁོ་ནས་ཆོག་མོད། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་རྣམས་ཅི་དགོས་ཤེ་ན། མི་ཆོག་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་ལས།

ཐབས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་དང་།།
ཤེས་རབ་བྲལ་བའི་ཐབས་དག་ཀྱང་།།
གང་ཕྱིར་འཆིང་བ་ཞེས་གསུངས་པས།།
དེ་བས་གཉིས་ཀ་སྤང་མི་བྱ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། སྒྲོ་ཀ ༨༨

འོ་ན་ཐབས་ཤེས་ཡ་བྲལ་དུ་ཉམས་སུ་བླངས་ན་གང་དུ་འཆིང་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཐབས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་བརྟེན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་འདོད་པའི་ཞི་བ་ཕྱོགས་གཅིག་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དེར་ལྷུང་ནས་བཅིངས་པ་བཞིན་དུ་འགྱུར་ཏེ། མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ།། དེ་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་ཀྱིས་ནི་གཏན་དུ་དེར་བཅིངས་པར་འདོད་ལ། ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པས་ཀྱང་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དུ་དེར་བཅིངས་པར་འདོད་དོ།།

ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ཐབས་བརྟེན་ན་ཡང་བྱིས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ས་ལས་མི་འདའ་བས། འཁོར་བ་ཉིད་དུ་བཅིངས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བའོ།། དེ་ལྟར་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་ཞུས་པའི

མདོ་ལས། ཐབས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་འཆིང་ལ། ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ཐབས་ཀྱིས་འཁོར་བར་འཆིང་བས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་ཅིག་དགོས་སོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། འཕགས་པ་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་འཆིང་བ་ནི་གང་། ཐར་པ་ནི་གང་ཞེ་ན། ཐབས་ཀྱིས་མ་ཟིན་པའི་ཤེས་རབ་ནི་འཆིང་བའོ།། ཐབས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ཐར་པའོ།། ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་ཟིན་པའི་ཐབས་ནི་འཆིང་བའོ།། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐབས་ནི་ཐར་པའོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།། དེས་ན་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཡ་བྲལ་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནི་བདུད་ཀྱི་ལས་ལ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བདུད་ཀྱི་ལས་ནི་གཉིས་ཏེ། ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ཐབས་དང་། ཐབས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་སྟེ། བདུད་ཀྱི་ལས་སུ་ཤེས་པས་སྤང་བར་བྱའོ།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཡང་དཔེར་ན། ཡིད་ལ་འདོད་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འགྲོ་བར་འདོད་པ་ལ་ལམ་བརྟག་པའི་མིག་དང་། ས་གཅོད་པའི་རྐང་པ་གཉིས་འཛོམ་དགོས་པ་ལྟར། མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འགྲོ་བ་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་དང་ཐབས་ཀྱི་རྐང་པ་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།། ག་ཡ་གོ་རིའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་མདོར་བསྡུ་ན་གཉིས་ཏེ། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་བོ།།[3] ཞེས་གསུངས་སོ།། ཡང་ཤེས་རབ་དེ་ཡང་རང་དགར་མི་སྐྱེ་སྟེ། དཔེར་ན། ཤིང་ཉུང་ཟད་ཙམ་ལ་མེ་སྦར་ཡང་། མེ་ཆེ་ལ་ཡུན་རིང་བ་མི་འབྱུང་ལ། ཤིང་ཤིན་ཏུ་སྐམ་ཞིང་མང་བ་བསགས་ནས་མེ་སྦར་ན། མེ་ཆེ་ལ་ཡུན་རིང་བ་བསད་ཀྱང་མི་སོད་པ་འབྱུང་ངོ༌།། དེ་བཞིན་དུ་བསོད་ནམས་ཉུང་ཟད་ཙམ་ལས་མ་བསགས་པ་ལ་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་མི་སྐྱེ་ལ། སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་བསགས་པ་ལ་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་འབྱུང་སྟེ། སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སྲེག་གོ། དེས་ན་ཤེས

---

༡ ཕྱྭ་ཆ་མཐོ་སློབ། ༡༨༤༡ ཤོག་གྲངས ༥༩༧

༢ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ཕ། དེབ་གྲངས། ༡༥༦ ཤོག ༣༣༤ བ།

༣ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ཙ། དེབ་གྲངས། ༡༠༨ ཤོག ༣༤༤ བ།

རབ་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་བརྟེན་དགོས་སོ།། དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས།

ཡན་ལག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི།།

ཐུབ་པས་ཤེས་རབ་དོན་དུ་གསུངས།། ཞེས་འབྱུང་ངོ་།།

ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས། ཤེས་རབ་གང་ཞེ་ན། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཤེས་རབ་ཀྱི་དབྱེ་བ། ཤེས་རབ་ལ་དབྱེ་ན། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་རྣམ་པ་གསུམ་གསུངས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དམན་པའི་ཤེས་རབ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་ཤེས་རབ་བོ།།

ཤེས་རབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། དེ་དག་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ནི། གསོ་བ་རིག་པ་དང་། གཏན་ཚིགས་རིག་པ་དང་། སྒྲ་རིག་པ་དང་། བཟོ་རིག་པ་སྟེ། རིག་པའི་གནས་བཞི་པོ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དེའོ།།

འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་པོ་ནང་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དམ་པའི་ཆོས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པའོ།།

དེ་ཡང་དང་པོ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དམན་པའི་ཤེས་རབ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་བ་དག་གི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་སྟེ། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་འདི་མི་གཙང་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། མི་རྟག་པ་དང་། བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའོ།།

གཉིས་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་ཤེས་རབ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པའི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཉིད་སྐྱེ་བ་མེད་པ། གཞི་མེད་རྩ་བྲལ་དུ་ཤེས་པའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ

བདུན་བརྒྱ་པ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མ་མཆིས་པར་ཤེས་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལགས་སོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།། འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལས་ཀྱང་།

ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་གྱུར་པ།།
འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་མཆོག་སྤྱོད་པ་ཡིན།།
ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡/༣༥

བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་ལས་ཀྱང་།

ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས།།
སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་གྱུར་བའི།།
རང་བཞིན་སྟོང་ཉིད་ཤེས་པ་ལ།།
ཤེས་རབ་ཅེས་ནི་ཡོངས་སུ་བཤད།། ཅེས་གསུངས་སོ།། སྒྲོ་ཀ ༤༧

ཤེས་རབ་ཤེས་པར་བྱ་བ། ཤེས་རབ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ལ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་ཤེས་རབ་དེ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་འཆད་པ་ལ་དོན་རྣམ་པ་དྲུག་གིས་སྟོན་ཏེ། ༡. དངོས་པོར་འཛིན་པ་དགག་པ་དང་། ༢. དངོས་མེད་དུ་འཛིན་པ་དགག་པ་དང་། ༣. མེད་པར་འཛིན་པའི་སྐྱོན་དང་། ༤. འཛིན་པ་གཉིས་ཆར་གྱི་སྐྱོན་དང་། ༥. གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་ལམ་དང་། ༦. གྲོལ་བའི་རང་བཞིན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ།།

དེ་ལ་དང་པོ་དངོས་པོར་འཛིན་པ་དགག་པ་ནི། ཇོ་བོའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་དུ།

ཡོད་པ་སྐྱེ་བར་རིགས་མིན་ཏེ།།
མེད་པའང་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་བཞིན།། སྒྲོ་ཀ ༤༥

ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གཏན་ཚིགས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་ནས་གསུངས་ཏེ། ལམ་རིམ་དུ

---

༡ ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས་ ཀ། དེབ་གྲངས། ༡༠ ཤོག ༡༥༦ ན།

གསུང་ཚ་ན། དངོས་པོའམ་དངོས་འཛིན་ཐམས་ཅད་བདག་གཉིས་སུ་འདུས་ལ། བདག་གཉིས་པོ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་གསུངས་སོ།། འོ་ན་བདག་རྣམ་པ་གཉིས་སམ། སེམས་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་ན། གང་ཟག་གི་བདག་ཅེས་བྱ་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་ཅེས་བྱ་བའོ།། དེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་གམ་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་གང་ཡིན་ན། འདི་ལའང་འདོད་ལུགས་མང་སྟེ། དོན་ལ་གང་ཟག་ཅེས་བྱ་བ་ནི། རིག་པ་དང་བཅས་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་ནམ་མི་བྱེད་དགུ་བྱེད་རིག་རིག་ཟྭ་ཟྭ་པོ་འདི་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སིལ་བུ་ལས།

རྒྱུན་ལ་གང་ཟག་ཅེས་བྱ་སྟེ།།
ཟྭ་ཟྭ་འགྲོ་བ་འདིར་རང་ཡིན།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

གང་ཟག་དེ་ལ་རྟག་པ་དང་གཅིག་པུར་གཟུང་ནས་[༡]དེ་དང་བདག་ཏུ་ཞེན་ཅིང་ཆགས་པ་དེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་གམ་སེམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། བདག་དེས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་བསྐྱེད་དོ།། ཉོན་མོངས་པ་དེས་ལས་བསྐྱེད་དོ།། ལས་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་བསྐྱེད་དོ།། དེས་ན་སྡུག་བསྔལ་དང་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་བདག་གམ་སེམས་དེ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས།

བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས།།
བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་དང་སྡང་།།
འདི་དག་དང་ནི་ཡོངས་འབྲེལ་ལས།།
ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར།།
ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡/༣༣༡-༣༣༣

ཆོས་ཀྱི་བདག་དེ་གང་ཡིན་ན། དེ་ལ་ཆོས་ཞེས་པ་ནི། ཕྱི་གཟུང་བའི་ཡུལ་དང་། ནང་འཛིན་པའི་སེམས་སོ།། ཅིའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་ཆོས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དེ་དག་རང་གི་མཚན་ཉིད

---

༡ ཟུམ་ ང་དང

འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སིལ་བུ་ལས།

མཚན་ཉིད་འཛིན་ལ་ཆོས་ཞེས་བྱ།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་གཟུང་འཛིན་གཉིས་པོ་དངོས་པོར་བཟུང་ནས་ཞེན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཅེས་བྱའོ།།
བདག་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་འཆད་པ་ལ།

དང་པོར་གང་ཟག་གི་བདག་དགག་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས།

བདག་ཡོད་བདག་གིར་ཡོད་ཅེས་པ།།
འདི་ནི་དམ་པའི་དོན་དུ་ལོག། ཅེས་གསུངས་ཏེ། ༡/༣༥

བདག་དེ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཏོ།། གལ་ཏེ་བདག་གམ་སེམས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་ནས་ཡོད་ན། བདེན་པ་མཐོང་བའི་དུས་ན་ཡང་ཡོད་དགོས་པ་ལ། བདེན་པ་མཐོང་བའི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་མཐོང་བའི་དུས་ན་བདག་དེ་མེད་པས་ན་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས།

གང་ཕྱིར་ཡང་དག་ཇི་ལྟ་བ།།
ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་གཉིས་མི་འབྱུང་།། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ༡/༣༥

དེ་ལ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་ཤེས་པ་ནི་བདེན་པ་མཐོང་བའམ་སེམས་སམ། གཉིས་མི་འབྱུང་བ་ནི་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་མི་འབྱུང་བའོ།། ཡང་གལ་ཏེ་བདག་གམ་སེམས་དེ་ཡོད་པར་གྱུར་ན་རང་ལས་སྐྱེ་བའམ། གཞན་ལས་སྐྱེ་བའམ། གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བའམ། དུས་གསུམ་ལས་སྐྱེ་བ་ཞེས་བརྟགས་པར་བྱའོ།།

དེ་ལ་རང་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། རང་གྲུབ་ཟིན་ནམ་མ་ཟིན། གྲུབ་མ་ཟིན་ན་རྒྱུར་མི་རུང་ལ། གྲུབ་ཟིན་ན་འབྲས་བུར་མི་རུང་ཞིང་། རང་ལ་རང་བྱེད་པ་འགལ་བས་སོ།།

གཞན་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ནི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། རྒྱུ་ཇི་ལྟར་མ་ཡིན་ན། འདི་ལྟར

རྒྱུ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་པས་ཇི་སྲིད་འབྲས་བུ་མ་བྱུང་བ་དེ་སྲིད་ནི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནོ།། གང་གི་ཚེ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་འབྲས་བུ་ཡང་མི་བསྐྱེད་པས་སྨྲ་མ་ཁོ་ན་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་སྟེ། ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དུས་གསུམ་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་སྟེ། འདས་པས་མི་བསྐྱེད་པ་ནི་དེ་ཉིད་ས་བོན་རུལ་པ་ནུས་པ་ཟད་པ་བཞིན་ནོ།། མ་འོངས་པས་མི་བསྐྱེད་པ་ནི་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་བཞིན་ནོ།། ད་ལྟར་བས་མི་བསྐྱེད་པ་ནི་ཕན་གདགས་བྱ་འདོགས་བྱེད་མི་འཐད་པས་སོ།། དེ་ལྟར་ཡང་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས།

> དེ་ནི་[1]རང་གཞན་གཉིས་ཀ་དང་།།
> དུས་གསུམ་ཉིད་དུ་མ་ཐོབ་ཕྱིར།།
> ངར་འཛིན་པ་ནི་ཟད་པར་འགྱུར།། ཞེས་གསུངས་ཏེ།། ༡།༣༧

མ་ཐོབ་པ་ནི་མི་བསྐྱེད་པའི་དོན་ཏོ།། ཡང་ན་འདི་ལྟར་གོ་བར་བྱ་སྟེ། བདག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་རང་གི་ལུས་ལ་ཡོད་དམ། སེམས་ལ་ཡོད་དམ། མིང་ལ་ཡོད་ཅེས་བརྟག་པར་བྱའོ།། ལུས་འདི་འབྱུང་བ་བཞིའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་སྲ་བ་ནི་ས་ཡིན། གཤེར་བ་ནི་ཆུ་ཡིན། དྲོད་ནི་མེ་ཡིན། དབུགས་དང་གཡོ་འགུལ་ནི་རླུང་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་བཞི་ལ་བདག་གམ་སེམས་མེད་དེ། དཔེར་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་ས་ཆུ་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་བ་བཞི་ལ་བདག་གམ་སེམས་མེད་པ་བཞིན་ནོ།། སེམས་ལ་བདག་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། སེམས་ནི་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་སྟེ་རང་གཞན་གཉིས་ཀས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།། དེས་ན་སེམས་རང་མ་གྲུབ་པས། བདག་གྲུབ་པ་མེད་དོ།།

མིང་ལ་བདག་གམ་སེམས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། མིང་ནི་བློ་བུར་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྫས་སུ་ཡང་མ་གྲུབ་ལ། བདག་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་མེད་དོ།། དེ་ལྟར་ན་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས

---

[1] ཉམ་ རང་བཞིན

གང་ཟག་གི་བདག་གམ་སེམས་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་ཏོ།།

ད་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕྱི་གཟུང་བའི་ཡུལ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་དང་། ནང་འཛིན་པའི་སེམས་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའོ།། དེ་ལ་དང་པོ་ཕལ་ཏེ་ན། ཁ་ཅིག་ཕྱི་གཟུང་བའི་ཡུལ་དངོས་པོར་གྲུབ་པར་འདོད་དེ། དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ན་རེ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཟླུམ་གོང་ཆ་ཤས་མེད་པ་ཞིག་རྫས་སུ་ཡོད། དེ་དག་ཚོགས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྡུལ་དེ་རྣམས་སིལ་བུར་སོ་སོར་བསྐོར་བ་བར་དང་བཅས་པར་ཡོད་དེ། ད་ལྟ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྣང་བ་ནི་དཔེར་ན་གཡག་རྫ་དང་ནེའུ་སིང་གི་ཚུལ་ལྟར་ཡིན། མི་གྱེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན། ཞེས་ཟེར་རོ།།

མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། རྡུལ་དེ་དག་ཀུང་བསྐོར་བ་བར་མེད་པ་འབྱར་ལ་མ་རེག་པར་ཡོད་ཅེས་ཟེར་རོ།། དེ་ལྟར་འདོད་ཀྱང་དེ་མ་གྲུབ་སྟེ། རྡུལ་དེ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་དམ་དུ་མར་ཡོད། གཅིག་ཡིན་ན་རྡུལ་དེ་ལ་ཕྱོགས་ཆའི་དབྱེ་བ་ཡོད་དམ་མེད། ཕྱོགས་ཆའི་དབྱེ་བ་ཡོད་ན་ཤར་ནུབ་དང་ལྷོ་བྱང་དང་སྟེང་འོག་གི་ཆ་སྟེ། ཆ་དྲུག་ཏུ་སོང་བས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ཉམས་སོ།། ཕྱོགས་ཆའི་དབྱེ་བ་མེད་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྡུལ་གཅིག་གི་ངོ་བོར་འགྱུར་དགོས་ན་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱིས་[༡]བསལ་བ་ཡོད་དོ།། དེ་ལྟར་ཡང་ཉི་ཤུ་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས།

དྲུག་གིས་གཅིག་ཆར་སྦྱར་བ་ན།།
ཕྲ་རབ་རྡུལ་ཆ་དྲུག་ཏུ་འགྱུར།།
དྲུག་པོ་དག་ནི་གོ་གཅིག་ན།།
གོང་བུ་རྡུལ་ཕྲན་ཙམ་དུ་འགྱུར།། ཞེས་གསུངས་སོ།། སློ་ཀ ༡༣

དུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཅིག་གྲུབ་ན་གཅིག་བསགས་པའི་དུ་མ་གྲུབ་ཏུ་རུང་བ་ལས། གཅིག་མ་གྲུབ་པས་དེ་བསགས་པའི་དུ་མ་ཡང་མ་གྲུབ་བོ།། དེས་ན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྫས་སུ་མ

[༡] སི་ཁྲིན་ གསལ་བ

གྲུབ་པས་དེའི་རང་བཞིན་ཕྱིའི་ཡུལ་འདི་ཡང་མ་གྲུབ་བོ༎ འོ་ན་ད་ལྟ་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་ཞིང་འདུག་པ་འདི་ཅི་ཡིན་སྙམ་ན་འདི་ནི་རང་སེམས་ཉིད་འཁྲུལ་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་དུ་སྣང་བ་འདི་རང་གི་སེམས་ལ་དེ་ལྟར་དུ་ཤར་བས་སྣང་བ་ཡིན་ནོ༎ དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ཅིས་ཤེས་ན། ལུང་དང་། རིགས་པ་དང་། དཔེ་དང་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ༎

དེ་ལ་ལུང་ནི། ཕལ་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་མོ༎[1] ཞེས་གསུངས་སོ༎ ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།

བག་ཆགས་ཀྱིས་ནི་དཀྲུགས་པའི་སེམས༎
དོན་དུ་སྣང་བ་རབ་ཏུ་འབྱུང་༎ ༡༠/༡༥༥
དོན་ཡོད་མ་ཡིན་སེམས་ཉིད་དེ༎
ཕྱི་རོལ་དོན་མཐོང་ལོག་པའོ༎ ཞེས་གསུངས་སོ༎ ༡༠/༡༥༣

རིགས་པ་ནི། ཕྱི་སྣང་བ་འདི་ཆོས་ཅན། སེམས་ཀྱི་འཁྲུལ་སྣང་ཡིན་པར་དམ་བཅའ། མེད་པ་སྣང་ཞིང་འདུག་པའི་ཕྱིར། མིའི་རྣའམ་བསྒོམ་པའི་ལྗོན་ཤིང་ལྟ་བུ་མེད་པ་སྣང་ཞིང་འདུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་གཏན་ཚིགས་སོ༎ དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྣང་བ་རྐྱེན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འགྱུར་བ་དང་། བསྒོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འགྱུར་ཞིང་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་དྲུག་གི་སྣང་བ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་སྣང་བ་སེམས་ཀྱི་འཁྲུལ་སྣང་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ༎ དཔེ་ནི། རྨི་ལམ་དང་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ༎ དེ་དག་གིས་ཕྱི་གཟུང་བའི་ཡུལ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་ནོ༎

གཉིས་པ་བཤད་ན། [2]ཁ་ཅིག་ནང་འཛིན་པའི་སེམས་རང་རིག་རང་གསལ་དུ་དངོས་སུ་གྲུབ་པར་འདོད་དོ༎ དེ་ལྟར་འདོད་ཀྱང་དེ་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་སྟེ། སེམས་དེ་སྐད་ཅིག་མར་བརྟག་པས་མ་གྲུབ་པ་དང་། སེམས་དེ་སུས་ཀྱང་མཐོང་བ་མེད་པས་དངོས་སུ་མ

༡ ཨ་པར། ཕལ་ཆེན ཁ། དེབ་གྲངས། ༣༨ ཤོག ༣༣༠ བ།

༢ རང་རྒྱལ་བ་དང་སེམས་ཙམ་པས།

གྲུབ་པ་དང་། ཡུལ་མེད་པས་སེམས་མ་གྲུབ་པའོ།།

དེ་ལ་དང་པོ་ནི། ཁྱོད་འདོད་པའི་སེམས་རང་རིག་རང་གསལ་དེ་སྐད་ཅིག་ཏུ་ཡོད་དམ། དུས་མར་ཡོད། སྐད་ཅིག་ཏུ་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ལ་དུས་གསུམ་གྱི་ཆ་ཤས་ཡོད་དམ་དེ་ལ་དུས་གསུམ་གྱི་ཆ་ཤས་མེད། དང་པོ་ལྟར་ན་སྐད་ཅིག་མ་མ་གྲུབ་སྟེ་དུམ་ར་ཐལ་ལོ། དེ་ལྟར་ཡང་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས།

ཇི་ལྟར་སྐད་ཅིག་མཐའ་ཡོད་པ།།
དེ་བཞིན་[1]ཐོག་མ་དབུས་བརྟག་དགོས།།
དེ་ལྟར་སྐད་ཅིག་གསུམ་བརྟག་ཕྱིར།།
འཇིག་རྟེན་སྐད་ཅིག་ལ་མི་གནས།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡/༧༩

དེ་ལ་དུས་གསུམ་གྱི་ཆ་ཤས་མེད་ན་སྐད་ཅིག་མ་དེ་དངོས་མེད་དུ་ཐལ་ལོ།། དེས་ན་སྐད་ཅིག་མ་མ་གྲུབ་པས་སེམས་ཀྱང་མ་གྲུབ་བོ།།

དུམ་ར་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་གྲུབ་ན་སྐད་ཅིག་བསགས་པའི་དུམ་གྲུབ་ཏུ་རུང་བ་ལ། སྐད་ཅིག་མ་གྲུབ་པས་དེ་བསགས་པའི་དུམ་ཡང་མ་གྲུབ་བོ།། དུམ་མ་གྲུབ་པས་སེམས་ཀྱང་མ་གྲུབ་བོ།།

དོན་གཉིས་པ་བཤད་ན། སེམས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལུས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་བར་གསུམ་སྟོད་སྨད་གང་དུ་གནས་པ་བཙལ། གཟུགས་སམ་ཁ་དོག་ཅི་ལྟར་འདུག་པ་ལེགས་པར་བརྟགས་ལ། ངེས་ཤེས་[2]སྐྱེ་སྐྱེ་རུ་ཚོལ་བ་དང་། དམིགས་རིམ་སྒྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཞལ་ལས་ཤེས་པ་ལྟར་ཚོལ། དེ་ཅི་ལྟར་བཙལ་ཡང་མ་མཐོང་མ་རྙེད་ན། མཐོང་རྒྱུའམ་ཁ་དོག་དངོས་པོའི་མཚན་མ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད། ཡོད་པ་དེ་མ་མཐོང་མ་རྙེད་པ་མ་ཡིན། བཙལ་བ་པོ་རང་ཚོལ་རྒྱུའམ། འཚོལ་མཁན་རང་བློའི་ཡུལ་ལས་འདས་པ། སྨྲ་བསམ་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཡིན་པས་གང་དུའང་བཙལ་བས་མི་མཐོང་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ་འོད་སྲུངས་གིས་ཞུས་པའི་མདོ

---

[1] རྟུམ་ ཐོག་མཐའ་ [2] རྟུམ་ ཅི་སྐྱེས་སུ

ཆོས་ཉིད་མི་གཡོ་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་གནས་པ། ལས་དང་བྱ་བའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ། རྟོག་པ་དང་མི་རྟོག་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེས་ན་སེམས་དེ་སུས་ཀྱང་མ་མཐོང་བས་ན། རང་རིག་རང་གསལ་དུ་བརྗོད་པ་དོན་མེད་དོ།། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་།

གང་ཚེ་འགགས་ཀྱང་མཐོང་མེད་ན།།
གསལ་བའམ་ནི་མི་གསལ་བ།།
མོ་གཤམ་[2]བུ་མོའི་འཁྱུད་པག་བཞིན།།
དེ་ནི་བརྗོད་ཀྱང་དོན་མེད་དོ།། ཅེས་གསུངས་སོ།། ༩/༢༣

[3]ཏཻ་ལོ་པས་ཀྱང་།

ཀྱེ་ཧོ་འདི་ནི་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་ཏེ།།
ངག་གི་ལམ་འདས་ཡིད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན།།[4] ཞེས་གསུངས་སོ།།

དོན་གསུམ་པ་བཤད་ན། ཡང་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཕྱིའི་ཡུལ་མ་གྲུབ་པས་ན། དེ་འཛིན་པའི་ནང་གི་སེམས་ཀྱང་མ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དབྱེར་མེད་པར་བསྟན་པའི་ལེའུ་ལས་ཀྱང་། སེམས་འདི་ནི་སྔོན་པོའམ། སེར་པོའམ། དམར་པོའམ། དཀར་པོའམ། བཙོད་ཁའམ། ཤེལ་གྱི་ཁ་དོག་ལྟ་བུའམ། ཡང་དག་པའམ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའམ། རྟག་ཅེས་བྱ་བའམ། མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བའམ།

---

༡ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ད། དེབ་གྲངས། ༡༢༥ ཤོག ༡༧༢ བ།

༢ ཤི་བྲིན་ རུམ་ བུ་ཡི

༣ ཏཻ་ལོ་ཞེས་སོགས་ནས་ཞེས་གསུངས་སོ་བར་ཤི་བྲིན་པར་མར་མ་གསལ་ཀྱང་རུམ་འབྲུག་ ཅིབ་རྣམས་སུ་བཀོད་འདུག

༤ ཨ་པར། དོ་ཧ་མཛོད། རྒྱུད་ ཞི། དེབ་གྲངས། ༢༢༥༡ ཤོག ༡༣༦ བ།

གཟུགས་ཅན་ནམ། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཅེས་སོ་སོར་རྟོགས་ཤིག སེམས་ནི་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ། བསྟན་དུ་མེད་པ། སྣང་བ་མེད་པ། ཐོགས་པ་མེད་པ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པས། ནང་ན་མི་གནས། ཕྱི་རོལ་ན་མི་གནས། གཉིས་ཀའི་བར་ན་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། [1]ཡང་དག་པར་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མེད་དེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་།

ཤེས་བྱ་མེད་ན་ཅི་རིག་ན།།
གང་གིས་ཤེས་པ་དེ་བརྗོད་བྱེད།། ཅེས་པ་དང་། ༩/༥༡
དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཉེར་གནས་པ།།
མེད་པར་ཤེས་པ་མེད་ཅེས་དེས།།[3] ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་དག་གིས་ནང་འཛིན་པའི་སེམས་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་དངོས་པོར་འཛིན་པ་བཀག་ནས།

དོན་གཉིས་པ་དངོས་མེད་དུ་འཛིན་པ་དགག་པ་ལ། གལ་ཏེ་བདག་གཉིས་པོ་དེ་དངོས་པོ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པས་དངོས་མེད་གཅིག་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དངོས་མེད་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་སྟེ། ཅི་ལྟར་ཞེ་ན། བདག་གཉིས་པོའམ། སེམས་དེ་སྔར་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ལ། ཕྱིས་མེད་པ་ཡིན་ན་དངོས་མེད་ཅེས་བྱར་རུང་སྟེ། བདག་གཉིས་སམ། སེམས་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཡེ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པས་ན། དངོས་པོར་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་མཐའ་ལས་འདས་སོ།། ས་ར་ཧ་པས།

དངོས་པོར་འཛིན་པ་ཕྱུགས་དང་འདྲ་བ་སྟེ།།

---

༡ ཏུམ་ ཡོངས་སུ་དག་པ། ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞིང

༢ ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས་ ཁ། དེབ་གྲངས། ༤༣ ཤོག ༡༨༣ ན།

༣ སྤྱོད་འཇུག ༩/༥༣

དངོས་མེད་འཛིན་ན་དེ་བས་ཀྱང་ནི་བླུན།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་ཀྱང་།

ཕྱི་རོལ་དངོས་པོ་[1]ཡོད་མེད་མིན།།
སེམས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་མེད།།
ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་རབ་སྤངས་པ།།
དེ་ནི་སྐྱེ་མེད་མཚན་ཉིད་དོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡༠ / ༥༩༥

རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་།

གང་ཚེ་དངོས་པོ་མི་རྟེད་པ།།
དེ་ཚེ་དངོས་མེད་ག་ལ་འགྱུར།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡ / ༩༤

དོན་གསུམ་པ་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྐྱོན་འཆད་པ་ལ། འོ་ན་དོན་དངོས་པོར་འཛིན་པ་ནི་འཁོར་བའི་རྩ་བར་འདུག་ན། དངོས་མེད་དུ་བལྟས་ན་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། ཐ་མ་པས་ཕྱི་མ་སྐྱོན་ཆེ་སྟེ། ས་ར་ཧས།

དངོས་པོར་འཛིན་པ་ཕྱུགས་དང་འདྲ་བ་སྟེ།།
དངོས་མེད་འཛིན་ན་དེ་བས་ཀྱང་ནི་བླུན།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཇི་སྐད་དུ་དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་ལས། འོད་སྲུངས་གང་ཟག་ཏུ་བལྟ་བ་རི་རབ་ཙམ་ལ་གནས་པ་ནི་བླའི། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བལྟ་བ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ།།[3] ཞེས་གསུངས་སོ། ཡང་ཇི་སྐད་དུ། རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས།

སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བལྟ་ཞེས་པས།།

---

༡ རྒྱ་དཔེ་ ཡོད་པ་མིན།།

༢ ཨ་པར། རྒྱུད་འགྲེལ་ ཞི། དེབ་གྲངས། ༣༣༦༨ ཤོག ༡༣༠ ན།

༣ ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས་ ཆ། དེབ་གྲངས། ༤༧ ཤོག ༡༣༣ ན།

ཤེས་རབ་ཆུང་རྣམས་ཕུང་བར་འགྱུར།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༣༨/༡༡

རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས།

གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་བལྟ་བ།།
དེ་དག་གསོར་མི་རུང་བར་གསུངས།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡༣/༨

གསོར་ཅི་ལྟར་མི་རུང་ཞེ་ན། དཔེར་ན་ནད་པ་ལ་འབྲུ་སྨན་བཏང་བས། ནད་དང་འབྲུ་སྨན་གཉིས་ཆར་འབྲུས་ན་ནད་སོས་པ་ཡིན་ལ། ནད་འབྲུས་ནས་འབྲུ་སྨན་མ་ཞུ་ན། ནད་པ་གསོར་མི་རུང་སྟེ་འཆི་བར་འགྱུར་རོ།། དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོར་བལྟ་བ་དེ་སྟོང་ཉིད་བསྒོམས་པས་སྤུད་ཀྱང་། སྟོང་ཉིད་ལ་ཞེན་ཅིང་བལྟ་ན། སྟོང་པའི་བདག་པོ་སྟོང་པར་འགྲོ་སྟེ། ངན་འགྲོར་ཕྱོགས་པར་འགྱུར་བའོ།། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་།

ཡོད་པ་པོ་ནི་བདེ་འགྲོར་འགྲོ།།
མེད་པ་པོ་ནི་ངན་འགྲོར་འགྲོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡/༥༧

དེ་ལ་སྨྲ་མ་བས་ཕྱི་མ་སྐྱོན་ཆེའོ།།

དོན་བཞི་པ་འཛིན་པ་གཉིས་ཆར་གྱི་སྐྱོན་འཆད་པ་ལ། དོན་ལ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་དང་། མེད་པར་འཛིན་པ་གཉིས་ཆར་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྟག་ཆད་གཉིས་ཀྱི་མཐར་ལྟུང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས་ཀྱང་།

ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་རྟག་པར་ལྟ།།
མེད་ཅེས་བྱ་བ་ཆད་པར་ལྟ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡/༡༠

རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་ལྟུང་བ་ནི་རྨོངས་པའོ།། རྨོངས་པ་ནི་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་བའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་།

དེ་ལྟར་[1]སྨིག་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཡི།།

---

༡ སི་ཁྲིད་ སྒྱུ་མ

འཇིག་རྟེན་ཡོད་པའམ་མེད་པ་ཞེས།།
འཛིན་པ་དེ་ནི་རྨོངས་པ་སྟེ།།
རྨོངས་པ་ཡོད་ན་མི་གྲོལ་ལོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡/༥༦

དོན་ལྔ་པ་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་ལམ་འཆད་པ་ལ། འོ་ན་གང་གིས་གྲོལ་ཞེ་ན། མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པ་དབུ་མའི་ལམ་གྱིས་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ།། དེ་ལྟར་ཡང་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས།

[1]ཡང་དག་ཇི་བཞིན་ཡོངས་ཤེས་པ།།
[2]གཉིས་ལ་མི་རྟེན་[3]ཐར་བར་འགྱུར།། ཞེས་པ་དང་། ༡/༥༧
དེས་ན་[4]གཉིས་མི་བརྟེན་པ་གྲོལ།། ཞེས་གསུངས་སོ། ༡/༥༧

རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས་ཀྱང་།

དེ་ཕྱིར་ཡོད་དང་མེད་པ་ལ།།
མཁས་པས་གནས་པར་མི་བྱའོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡༥/༡༠

འོ་ན་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབུ་མ་ཉིད་ཅི་ལྟ་བུ་ཡིན་སྙམ་ན། འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་ལས། འོད་སྲུངས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཆོས་ལ་སྦྱོར་བ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དབུ་མའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་ལ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའོ། འོད་སྲུངས་དབུ་མའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་ལ་སོ་སོར་རྟོགས་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། འོད་སྲུངས་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མཐའ་གཅིག་གོ། མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མཐའ་གཉིས་སོ།། མཐའ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དཔྱད་དུ་མེད་པ། བསྟན་དུ་མེད་པ། སྣང་བ་མེད་པ། རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་པ་སྟེ། འོད་སྲུངས་འདི་ནི། དབུ་མའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱའོ།། འོད་སྲུངས་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མཐའ་གཅིག

---

༡ མཆན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་སྐྱེ་མེད་དུ། ༢ མཆན། རྟག་ཆད།
༣ མཆན། འཁོར་བ་ལས ༤ མཆན། རྟག་ཆད་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་ལ།

གོ། བདག་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མཐའ་གཉིས་སོ།། དེ་བཞིན་དུ་སྨྲར་ཏེ། འོད་སྲུངས་འཁོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མཐའ་གཅིག་གོ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འདི་ནི་མཐའ་གཉིས་སོ།། མཐའ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབུ་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དཔྱད་དུ་མེད་པ། བསྟན་དུ་མེད་པ། སྣང་བ་མེད་པ། རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་པ་སྟེ། འོད་སྲུངས་འདི་ནི་དབུ་མའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱའོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ། ཞི་བ་ལྷས་ཀྱང་།

ནང་ཡང་སེམས་མིན་ཕྱི་མིན་ཞིང་།།
གཞན་དུ་ཡང་ནི་རྙེད་མ་ཡིན།།
འདྲེས་མིན་ལོགས་སུ་གར་མེད་དེ།།
འདི་ནི་ཅུང་ཟད་མིན་དེའི་ཕྱིར།།

སེམས་ཅན་རང་བཞིན་མྱ་ངན་འདས།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེས་ན་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་རྟོག་ཅིང་དབུ་མའི་ལམ་བྱས་ཀྱང་། དབུ་མ་ཉིད་ལ་ཡང་བརྟག་ཏུ་མེད་དེ། དོན་ལ་དེར་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བ་བློ་ལས་འདས་པར་གནས་པའོ།། ཇོ་བོས་ཀྱང་། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་འདས་པའི་སེམས་ནི་འགགས་ཤིང་ཞིག མ་འོངས་པའི་སེམས་ནི་མི་སྐྱེ་ཞིང་མི་འབྱུང་། ད་ལྟར་གྱི་སེམས་ནི་ཤིན་ཏུ་བརྟག་དཀའ་སྟེ། ཁ་དོག་མེད་པ། དབྱིབས་དང་བྲལ་བ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བ་མ་གྲུབ་པོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་ཀྱང་།

ཚུ་རོལ་ཕ་རོལ་མཐའ་ལ་མིན།།
དེ་དག་བར་ན་མི་གནས་པ།།
དུས་རྣམས་མཉམ་པ་ཉིད་ཤེས་ཕྱིར།།

---

༡ ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས་ ཀ དེབ་གྲངས། ༨༥ ཤོག ༡༣༠ བ།

༢ སྤྱོད་འཇུག ༩/༡༠༣-༡༠༨

༣ ཇོ་བོས་ཀྱང་ཞེས་སོགས་ནས་ཞེས་གསུངས་སོ་བར་སི་ཁྲིན་པར་མར་མི་གསལ་ཡང་ འབྲུག་ རུམ་ ཅེབ་རྣམས་སུ་བཀོད་འདུག

ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པར་འདོད།། ཅེས་གསུངས་སོ།། ༢/༡

དོན་དྲུག་པ་གྲོལ་བའི་རང་བཞིན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རང་བཞིན་འཆད་པ་ལ། འོ་ན་འཁོར་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོའམ། དངོས་མེད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དངོས་པོ་ཞིག་ཡིན་ནམ། དངོས་མེད་གཅིག་ཡིན་ཞེ་ན། དམིགས་པ་ཅན་ལ་ལ་དག་མྱང་འདས་དངོས་པོར་ཡོད་པ་སྙམ་དུ་སེམས་སོ།། དེ་མ་ཡིན་ཏེ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས།

མྱ་ངན་འདས་པ་དངོས་མེད་པའང་།།
མིན་ན་དངོས་པོ་ག་ལ་ཡིན།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡/༨༣

གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འདུས་བྱས་སུ་འགྱུར་རོ།། འདུས་བྱས་ཡིན་ན་མཐར་འཇིག་པར་འགྱུར་རོ།། དེས་ན་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས།

གལ་ཏེ་མྱ་ངན་འདས་དངོས་ན།།
མྱ་ངན་འདས་པ་འདུས་བྱས་འགྱུར།།
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།། ༢༥/༥

དངོས་པོ་མེད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།

དེ་ལ་དངོས་མེད་ཡོད་མ་ཡིན།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༢༥/༧

འོ་ན་ཅི་ཙམ་ལ་བྱ་ཞེ་ན། དངོས་པོར་འཛིན་པ་དང་། དངོས་མེད་དུ་འཛིན་པའི་བློ་ཐམས་ཅད་ཟད་པ། བློ་འདས་བརྗོད་བྲལ་དེ་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས།

དངོས་པོ་དངོས་པོར་མེད་འཛིན་པ།།
ཟད་པ་མྱ་ངན་འདས་ཞེས་བྱ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡/༨༣

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་།

གང་ཚེ་དངོས་དང་དངོས་མེད་དག།

བློ་ཡི་མདུན་ན་མི་གནས་པ།།
དེ་ཚེ་རྣམ་པ་གཞན་མེད་པས།།
དམིགས་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་ཞི།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༩ / ༣༥

འཕགས་པ་ཚངས་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བགྱི་བ་ནི། གང་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་ཞི་བ། གཡོ་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།། དམ་པའི་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་ལས་ཀྱང་། འོད་སྲུངས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། དེ་ལྟར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དེ་ནི། བློ་ཡི་འཇུག་པ་[2]ཞི་བ་ཙམ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་སྐྱེ་འགག་གམ། སྤང་ཐོབ་ལ་སོགས་ཆོས་གང་དུ་ཡང་གྲུབ་པ་མེད་དོ། དེ་ལྟར་རྩ་བའི་ཤེས་རབ་ལས།

སྤངས་པ་མེད་པ་ཐོབ་མེད་པ།།
ཆད་པ་མེད་པ་རྟག་མེད་པ།།
འགག་པ་མེད་པ་སྐྱེ་མེད་པ།།
དེ་ནི་མྱ་ངན་འདས་པ་འོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༢༥ / ༣

དེ་ལྟར་སྐྱེ་འགག་གམ། སྤང་ཐོབ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་མེད་པས་ན། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དེ་ལ་རང་གིས་བྱས་པའམ། བཅོས་པའམ། བསྒྱུར་བ་མེད་དོ།། དེ་ལྟར་ཡང་ནམ་མཁའ་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས།

འདི་ལ་[3]བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད།།
བཞག་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་མེད།།
ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་ལྟ།།

---

༡ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ པ། དེབ་གྲངས། ༡༥༠ ཤོག ༣༣ བ།
༢ སི་ཁྲིན་ རབ་ཏུ་ཞི་བ་ཙམ་　　　༣ སི་ཁྲིན་ གསལ་བྱ

ཡང་དག་མཐོང་ན་རྣམ་པར་གྲོལ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་[2]ཤེས་རབ་བམ། རང་སེམས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཚིག་དེ་དག་ཀྱང་། རྟོག་པས་བཅད་པའི་དོས་ནས་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་བམ། སེམས་ཀྱི་དོན་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བའམ། བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་། རབ་ཀྱི་རྩལ་གྱིས་རྣམ་པར་གནོན་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ནི། ཆོས་གང་གིས་ཀྱང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པའོ།།[3] ཞེས་གསུངས་སོ།། སྒྲ་གཅན་འཛིན་གྱིས་ཡུམ་ལ་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་།

སྨྲ་བསམ་བརྗོད་མེད་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན།།
མ་སྐྱེས་མི་འགག་ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་ཉིད།།
སོ་སོ་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་ཡུལ་བ།།
དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།

ཞེས་ཤེས་རབ་ཤེས་པར་བྱ་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

ཤེས་རབ་གོམས་པར་བྱ་བ། [4]ད་ནི་སེམས་སམ་ཤེས་རབ་དེ་གོམས་པར་བྱ་བ་འཆད་དེ། འོ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ན། ཤེས་པ་དེ་ལ་གོམས་པར་བྱ་བ་ཅང་དགོས་སམ་ཞེ་ན། དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་དངུལ་རྡོ་དེ་དངུལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་། བཞུ་བརྡུལ་མ་བྱས་ཀྱི་བར་དུ་དངུལ་མི་སྣང་། དངུལ་རྒྱུ་འདོད་ན་དངུལ་རྡོ་དེ་བཞུ་བརྡུལ་བྱ་དགོས་སོ།། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ

---

༡ མངོན་རྟོགས་རྒྱན ༥/༣༡

༢ སི་ཁྲིན་པར་མར་ ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་བའི་ཚིག་དེ་དག་ཀྱང་ལྟོག་པ་བཅད་པའི་དོས་ནས་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་དོན་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བའམ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ།།

༣ ཨ་པར། ཤེར་ཕྱིན་ ཀ དེབ་གྲངས། ༡༤ ཤོག ༣༣ ན།

༤ སི་ཁྲིན་ ད་ནི་ཤེས་རབ་གོམས་པར་བྱ་བ་འཆད་དེ།

ཡིན་ཡང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དངོས་པོ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་ཞིང་སྡུག་བསྔལ་སྣ་ཚོགས་མྱོང་བས་ཤེས་པ་དང་གོམས་པར་བྱ་དགོས། དེས་ན་གོང་ལྟར་ཤེས་པར་བྱས་ནས། དེ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། སྔོན་འགྲོ་དང་། མཉམ་བཞག་དང་། རྗེས་ཐོབ་དང་། གོམས་རྟགས་སོ།།

དེ་ལ་སྔོན་འགྲོ་ནི། སེམས་རྣལ་དུ་དབབ་པའོ།། ཅི་ལྟར་དབབ་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བདུན་བརྒྱ་པ་ལས། རིགས་ཀྱི་བུའམ། རིགས་ཀྱི་བུ་མོས་[1]དབེན་པའི་མལ་སྟན་བརྟེན་པར་བྱ། འདུ་འཛི་མེད་པ་ལ་དགའ་བར་བྱ། མཚན་མ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་སྐྱིལ་ཀྲུང་བཅའ་སྟེ་འདུག་ནས།[2] ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། [3]ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྔོན་འགྲོ་ལྟར་བྱའོ།།

[4]དེ་ནས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཐབས་རྣམས་ཀྱང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཁྲིད་ལུགས་ལྟར་བྱས་ནས། ཡོད་མེད་བླང་དོར་ཅི་ལ་ཡང་མི་སེམས་པར་འབད་རྩོལ་དང་བྲལ་བར་བཞག་གོ། [5]དེ་ལྟར་ཡང་ཏཻ་ལོས།

མི་མནོ་མི་བསམ་[6]མི་ཤེས་ཤིང་།།
མི་སྒོམ་མི་དཔྱད་[7]རང་བབ་བཞག། ཅེས་གསུངས་སོ།།

---

༡ ཟུམ་ དབེན་པའི་ལམ་ལ་སྟན་བརྟེན་པར་བྱ།

༢ ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས་ ཀ། དེབ་གྲངས། ༩༠ ཤོག ༣༠༨ ན།

༣ ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྔོན་འགྲོ་ལྟར་བྱའོ།། སེ་ཁྲིན་པར་མར་བཀོད་མི་འདུག

༤ སེ་ཁྲིན་པར་མར་ དེ་ནས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ནི། ཡོད་མེད་དམ་བླང་དོར་ལ་སོགས་པ་ཅི་ལ་ཡང་མི་སེམས་པར་བཞག་གོ།།

༥ དེ་ལྟར་ཡང་ཏཻ་ལོས། ཞེས་སོགས་ནས་ ཤེས་པ་སྤྲོས་དང་བྲལ་བར་བཞག། ཅེས་གསུངས་སོ།། པར་སེ་ཁྲིན་པར་མར་བཀོད་མི་འདུག

༦ ཅོབ་ མི་དཔྱད་ཅིང་།།

༧ ཟུམ་ རང་སར་བཞག

སེམས་ཉིད་ངལ་གསོར་ཡང་།

བུ་ཉོན་ཁྱོད་གང་རྣམ་པར་རྟོག།
འདིར་བདག་མ་བཅིངས་མ་གྲོལ་ཕྱིར།།
མ་ཡེངས་མ་བཅོས་རང་དགར་ཞི།།
ཀྱེ་ཧོ་ཐུབ་པ་ངལ་སོས་ཤིག། ཅེས་གསུངས་སོ།

ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང་།

གླང་ཆེན་ཡོབ་ནས་སེམས་ཚུགས་ཚུད་པ་ལྟར།།
འགྲོ་འོང་བཅད་ན་དང་གིས་དལ་བ་སྐྱེ།།
འདི་ལྟར་རྟོགས་སོ་ང་ལ་ཆོས་ཅི་དགོས།། ཞེས་དང་།

ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱིས།

གར་ཡང་མ་རྟོག་ཅིར་ཡང་མ་སེམས་ཤིག།
བཅས་བཅོས་མ་བྱེད་རང་བཞིན་ལྷུག་པར་ཞོག།
མ་བཅོས་པ་ནི་སྐྱེ་མེད་རང་བཞིན་མཛོད།།
དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་གཤེགས་ཤུལ་ཡིན།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

རི་ཁྲོད་དབང་ཕྱུག་གིས་ཀྱང་།

གང་ལའང་སྒྲོན་དུ་མི་བལྟ་ཞིང་།།
ཅི་ཡང་མ་ཡིན་ཉམས་སུ་བླང་།།
ཐོད་རྒྱགས་ལ་སོགས་འདོད་མི་བྱ།།
སྒོམ་དུ་མེད་པར་བསྟན་མོད་ཀྱང་།།
ལེ་ལོ་བཏང་སྙོམས་དབང་མི་གཏོང་།།
རྒྱུན་དུ་དྲན་པར་བསྒོམ་པར་བྱ།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

སྒོམ་དོན་གྲུབ་པ་ལས།

སྒོམ་པའི་ཚེ་ན་ཅི་ཡང་མི་སྒོམ་སྟེ།།
ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་དེ་ལ་སྒོམ་ཞེས་བྱ།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

ས་ར་ཧ་པས་ཀྱང་།

གང་ལ་ཞེན་པ་ཡོད་ན་དེ་ཡང་ཐོང་།།
རྟོགས་པར་གྱུར་ན་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིན་ཏེ།།
དེ་ལས་གཞན་པ་སུས་ཀྱང་ཤེས་མི་འགྱུར།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཇོ་བོས་ཀྱང་།

ཟབ་ཅིང་སྤྲོས་བྲལ་དེ་ཉིད་དོ།།
འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས་པ་གང་།།
མ་སྐྱེས་མ་འགག་གདོད་ནས་དག།
རང་བཞིན་མྱ་ངན་འདས་པ་ཡི།།
ཆོས་དབྱིངས་མཐའ་དང་དབུས་མེད་པ།།
བློ་མིག་ཞིབ་མོས་རྟོག་བྲལ་བས།།
བྱིང་རྒོད་རབ་རིབ་མེད་པར་བལྟ།།[2] ཞེས་དང་།

ཆོས་དབྱིངས་སྤྲོས་དང་བྲལ་བ་ལ།།
ཤེས་པ་སྤྲོས་དང་བྲལ་བར་བཞག།[3] ཅེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་བཞག་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་གོམས་པར་བྱ་བའི་ཐབས་ཕྱིན་ཅི

---

༡ ཨ་པར། དོ་ཧ་མཛོད་ཀྱི་གླུ། རྒྱུད་འགྲེལ་ ཙི། དེབ་གྲངས། ༢༢༢༨ ཤོག ༧༡ བ།

༢ ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ལྟ་བའི་གླུ། ༢/༣

༣ ཨ་པར། དབུ་མ་ ཁི། དེབ་གྲངས། ༣༩༦༠ ཤོག ༢༡༣ ན།

མ་ལོག་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བདུན་བརྒྱ་པ་ལས། ཆོས་གང་ལ་ཡང་བླང་བའམ། གཞུང་བའམ། དོར་བ་མ་མཆིས་པ་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྒོམ་པ་ལགས་སོ།། གང་ཅི་ལ་ཡང་མི་གནས་པ་དེ་ཉིད་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྒོམ་པ་ལགས་སོ།། གང་ལ་ཡང་མི་སེམས་[1]རྣམ་པར་མི་དམིགས་པ་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྒོམ་པ་ལགས་སོ།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།། འཕགས་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་ཀྱང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྒོམ་པ་འདི་ནི་ཆོས་གང་ཡང་མི་སྒོམ་པ་ལགས་སོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ཡང་མདོ་སྡེ་དེ་ཉིད་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྒོམ་པ་ནི་ནམ་མཁའ་སྒོམ་པ་ལགས་སོ།།[3] ཞེས་གསུངས་སོ།།

འོ་ན་ནམ་མཁའ་ཅི་ལྟར་སྒོམ་ན། ཡང་མདོ་སྡེ་དེ་ཉིད་ལས། ནམ་མཁའ་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་དོ།།[4] ཞེས་གསུངས་སོ།། འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལས་ཀྱང་།

སྐྱེ་བ་མེད་དང་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཀར་མི་རྟོག་པ།།
འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་མཆོག་སྤྱོད་པ་ཡིན།།
ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡ / ༣༦

སློབ་དཔོན་དགའ་གི་དབང་ཕྱུག་གི་ཞལ་ནས་ཀྱང་།

བསམ་བྱ་བསམ་པར་མི་བྱ་ཞིང་།།
བསམ་མིན་པ་ཡང་མི་བསམ་མོ།།
བསམ་དང་བསམ་མིན་མ་བསམས་ན།།

---

༡ སི་ཁྲིན་ རྣམ་པར་རིག་པ

༢ ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས་ ཀ། དེབ་གྲངས། ༩༠ ཤོག ༡༨༦ ན།

༣ ཨ་པར། ཤེས་ཕྱིན་ ཀ དེབ་གྲངས། ༡༣ ཤོག ༡༡༡ ན།

༤ ཨ་པར། ཤེས་ཕྱིན་ ཀ དེབ་གྲངས། ༡༣ ཤོག ༣༨༣ བ།

དེས་ནས་སྟོང་ཉིད་མཐོང་བར་འགྱུར།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

སྟོང་ཉིད་ཅི་ལྟ་བུར་མཐོང་ཞེ་ན། ཇི་སྐད་དུ། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པའི་མདོ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་མཐོང་བ་ནི་མཐོང་བ་མ་མཆིས་པའོ།།[2] ཞེས་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་མཐོང་བ་ནི་ཡང་དག་པར་མཐོང་བའོ།། ཞེས་པ་དང་། འགའ་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བའོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། དབུ་མ་བདེན་ཆུང་ལས་ཀྱང་།

མ་མཐོང་བ་ནི་དེ་མཐོང་བར།།
ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་མདོ་ལས་གསུངས།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལས་ཀྱང་།

ནམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་སེམས་ཅན་ཚིག་ཏུ་རབ་བརྗོད་པ།།
ནམ་མཁའ་ཇི་ལྟར་མཐོང་སྟེ་དོན་འདི་བརྟག་པར་གྱིས།།
དེ་ལྟར་ཆོས་མཐོང་བ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན།།
ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡༢/༤

རྗེས་ཐོབ་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་ལྟ་ཞིང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཅི་ནུས་སུ་བསག་པའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལས།

གང་ཞིག་ཕུང་པོ་ལྔ་དག་སྒྱུ་མ་འདྲར་ཤེས་ཤིང་།།
སྒྱུ་མ་གཞན་དང་ཕུང་པོ་གཞན་དུ་མི་བྱེད་པ།།
སྣ་ཚོགས་འདུ་ཤེས་བྲལ་ཞིང་ཉེ་བར་ཞི་སྤྱོད་པ།།
དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་མཆོག་སྤྱོད་པ་ཡིན།།
ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡/༡༥

---

༡ ཨ་པར། འཆི་བ་བསླུ་བའི་མན་ངག རྒྱུད་ཕ དེབ་གྲངས། ༡༧༥༨ ཤོག ༡༢༢ བ།
༢ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ཞ། དེབ་གྲངས། ༢༢༨ ཤོག ༡༦ ན།

[1]ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས།

སྒྱུ་མ་བྱེད་པ་དག་གིས་གཟུགས་སྤྲུལ་ཞིང་།།
རྟ་དང་གླང་པོ་ཤིང་རྟ་སྣ་ཚོགས་བྱས།།
དེ་ལ་ཅི་བཞིན་སྣང་བ་གང་ཡང་མེད།།
ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་འདྲར་ཤེས་པར་གྱིས།།
ཞེས་གསུངས་སོ།། ༩/༡༨

སྙིང་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལས་ཀྱང་།

མི་རྟོག་དྲན་པའི་བློ་ཡོད་ཀྱང་།།
བསོད་ནམས་ཚོགས་ནི་རྒྱུན་མི་བཅད།། ཅེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་གོམས་པ་དང་། མཉམ་རྗེས་གཉིས་ཀྱང་ཐ་མི་དད་དུ་འགྱུར་ཞིང་རློམ་སེམས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

བདག་ཉིད་མཉམ་པར་བཞག་ཅིའམ་ལངས་ཞེས་རློམ་སེམས་མེད།།
ཅི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོངས་ཤེས་ཕྱིར།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་དོན་དམ་སྟོང་ཉིད་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེའི་ངང་ལ་དར་ཅིག་ཙམ་གནས་ནའང་སྐལ་པའི་བར་དུ་ཉན་པའམ། ཀློག་པའམ་དགེ་བའི་རྩ་བ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱས་པ་བས་བསོད་ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། ཤཱ་རིའི་བུ། གང་གིས་[3]བསྐལ་པ་གཅིག་གི་བར་དུ་ཉན་པ་བས། གང་གིས་སེ་གོལ་[4]གདོག་ཙམ་ཅིག་ཏུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམས་ན་བསོད་ནམས་འཕེལ་ལོ།། ཤཱ་རིའི་བུ་དེ་ལྟ་བས་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གཞན་ལ་ནན་ཏན

---

[1] ཏིང་ངེ་འཛིན་སོགས་ནས་ཞེས་གསུངས་སོ་བར་སི་ཁྲིད་པར་མར་བཀོད་མི་འདུག

[2] མདོ་བསྡུས་པ། ༡/༡༡

[3] སི་ཁྲིད་ བསྐལ་པའི་བར་དུ

[4] སི་ཁྲིད་ ཏོག་པ་ཙམ

གྱིས་གདམས་པར་བྱའོ།། ཤཱ་རིའི་བུ་གང་སངས་རྒྱས་སུ་ལུང་བསྟན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཉིད་དེ་འཛིན་འདི་ལ་གནས་པ་ཤཱ་སྟག་གོ། ཞེས་གསུངས་སོ།།

[1]རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་རྒྱས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།

ཐང་ཅིག་བསམ་གཏན་མཐུན་ཞུགས་ན།།
ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་མི་རྣམས་ལ།།
སྲོག་བྱིན་པ་བས་འདི་དོན་ཆེ།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཙུག་ཏོར་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བསྐལ་པ་མང་པོའི་བར་དུ་ཐོས་དང་བསམ་པ་བས་ནི། ཉིན་གཅིག་ཆོས་ཀྱི་དོན་བསྒོམས་པས་བསོད་ནམས་ཆེའོ།། དེའི་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེས་སྐྱེ་འཆིའི་ལམ་དང་རིང་དུ་འབྲལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། དད་པ་ལ་འཇུག་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་གྱིས་ཇི་སྲིད་འཚོ་བའི་བར་དུ་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱིས་ཚོགས་བསགས་པ་བས། རྣལ་འབྱོར་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཐུན་གཅིག་བསྒོམས་པས་བསོད་ནམས་ཆེའོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡིད་ལ་མི་གནས་ན། གཞན་དགེ་བ་དེ་དག་གིས་བདག་གྲོལ་བ་མི་ཐོབ་པར་བསྟན་ཏེ། ཆོས་འབྱུང་བ་མེད་པར་བསྟན་པའི་མདོ་ལས།

ཡུན་རིང་དུས་སུ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྲུང་བྱེད་ཅིང་།།
བསྐལ་པ་བྱེ་བར་བསམ་གཏན་བསྟེན་བྱས་ཀྱང་།།
ཡང་དག་དོན་གྱི་མཐའ་འདི་མ་རྟོགས་ན།།
བསྟན་པ་འདི་ལ་དེ་དག་གྲོལ་མི་འགྱུར།།
ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཆོས་འདི་སུས་ཤེས་པ།།

---

༡ རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་སོགས་ནས་ལུས་ངག་དགེ་ལ་བརྩོན་མི་བྱ།། ཞེས་གསུངས་སོ་བར་སི་ཁྲིན་པར་མར་བཀོད་མི་འདུག

༢ ཨ་པར། མདོ་སྡེ། འ། དེབ་གྲངས། ༢༦༦ ཤོག ༢༨༧ བ།

ནམ་ཡང་དེ་ནི་ཆོས་ཀུན་ཆགས་མི་འགྱུར༎[1] ཞེས་གསུངས་སོ༎

སའི་སྙིང་པོ་འཁོར་ལོ་བཅུ་པ་ལས་ཀྱང་།

ཏིང་འཛིན་བསྒོམས་པས་ཐེ་ཚོམ་གཅོད་འགྱུར་ཕྱིས༎
དེ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་གྱིས་ནུས་མ་ཡིན༎
དེ་བས་ཏིང་འཛིན་སྒོམ་པ་མཆོག་ཡིན་ཕྱིས༎
མཁས་པ་དག་གིས་དེ་ལ་ནན་ཏན་བྱ༎[2] ཞེས་པ་དང་།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཆོས་བྲི་བ་དང་། ཀློག་པ་དང་། ཉན་པ་དང་། འཆད་པ་དང་། ཁ་ཏོན་བསྐལ་པར་བྱས་པ་བས། ཉི་མ་གཅིག་བསྒོམས་པ་བསོད་ནམས་ཆེའོ༎ ཞེས་གསུངས་སོ༎ དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དང་ལྡན་ན། ཆོས་འདི་ལ་མ་འདུས་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་དོ༎ སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མ་དྲོས་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་པ། སེམས་ཅན་མེད་པ། སྲོག་མེད་པ། གང་ཟག་མེད་པར་ཤེས། གཟུགས་སུ་མ་ཡིན། མཚན་དུ་མ་ཡིན། ཆོས་སུ་མ་ཡིན་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི། ཟང་ཟིང་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ༎ དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སོ༎ ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སོང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབྱིངས་རྗེས་སུ་སོང་བ་མཐོང་སྟེ། དེ་ལྟར་མཐོང་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཟང་ཟིང་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ༎ གང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་འདུས་མ་བྱས་པར་བསྒོམ་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་འདུས་མ་བྱས་པར་བརྟེན་པ་དང་། འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་པ་གཉིས་སུ་མེད་པ་འདི་ལྟ་བུ་ནི། ཟང་ཟིང་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ༎[3] ཞེས་གསུངས་སོ༎

---

༡ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ མ། དེབ་གྲངས། ༡༥༠ ཤོག ༣༩༨ ན།

༢ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ཞ། དེབ་གྲངས། ༣༣༩ ཤོག ༡༣༤ བ།

༣ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ཕ། དེབ་གྲངས། ༡༥༦ ཤོག ༣༥༠ ན།

བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས། འོད་སྲུངས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལྟར་མཚན་ཉིད་མེད་ཅིང་། ཡེ་ནས་འོད་གསལ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

བསྐྱེད་རིམ་ལྷ་བསྒོམ་པ་དང་སྔགས་ཀྱི་བཟླས་བརྗོད་ཀྱང་འདི་ཡོད་ན་ཚང་བར་གསུངས། དེ་ཡང་གང་ནས་གསུངས་ན། ཀྱཻ་རྡོ་རྗེ་ལས།

བསྒོམ་མེད་སྒོམ་པ་པོ་ཡང་མེད།།
ལྷ་མེད་སྔགས་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན།།
སྤྲོས་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ།།
ལྷ་དང་སྔགས་རྣམས་ཡང་དག་གནས།།
རྣམ་སྣང་མི་བསྐྱོད་དོན་གྲུབ་དང་།།
རིན་ཆེན་དཔག་མེད་སེམས་དཔའོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡།༥།༡༡

སངས་རྒྱས་མཉམ་སྦྱོར་ལས།

གཟུགས་བརྙན་ལུགས་མ་ལ་སོགས་ལ།།
རྣལ་འབྱོར་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་གྱིས།།
བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་རབ་བརྟེན་ན།།
དེ་ལས་རྣལ་འབྱོར་ལྷར་འགྱུར་རོ།།[3] ཞེས་གསུངས་སོ།།

རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་ལས་ཀྱང་།

སྔགས་རྣམས་ཀུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི།།
སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་ཐུགས་ཡིན་ཏེ།།

---

༡ ཨ་པར། རྒྱུད་ ང་། དེབ་གྲངས། ༤༡༧ ཤོག ༦ ན།
༣ ཨ་པར། རྒྱུད་ ཀ། དེབ་གྲངས། ༣༨༦ ཤོག ༡༥༣ ན།

ཆོས་ཀྱི་སྙིང་པོ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན།།

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་ཡང་དག་ལྡན།།

སྔགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་བརྗོད།།[1] ཅེས་གསུངས་སོ།།

སྦྱིན་སྲེག་བྱེད་པ་ཡང་དེ་ཉིད་ལ་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། གསང་བ་བདུད་རྩི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུད་ལས།

གང་གི་ཕྱིར་ན་སྦྱིན་སྲེག་ནི།།

དངོས་གྲུབ་དམ་པ་སྟེར་བ་དང་།།

རྣམ་རྟོག་འཇོམས་ཕྱིར་སྦྱིན་སྲེག་སྟེ།།

ཤིང་སོགས་བསྲེགས་པས་སྦྱིན་སྲེག་མིན།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ལམ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ཀྱང་འདི་ཉིད་ལ་ཚང་སྟེ། རྡོ་རྗེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མདོ་ལས།

སྟོང་པ་ཉིད་ལས་མ་གཡོས་ན།།

ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་དྲུག་འདུས་སོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཚངས་པ་ཁྱད་པར་སེམས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། མི་བསམ་པ་ནི་སྦྱིན་པའོ།། ཐ་དད་ལ་མི་གནས་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ།། བྱེ་བྲག་མི་འབྱེད་པ་ནི་བཟོད་པའོ།། བླང་དོར་མེད་པ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་སོ།། མ་ཆགས་པ་ནི་བསམ་གཏན་ནོ།། མི་རྟོག་པ་ནི་ཤེས་རབ་བོ།།[3] ཞེས་གསུངས་སོ།། སའི་སྙིང་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།

མཁས་པས་སྟོང་ཉིད་ཆོས་སྒོམ་པ་ནི།།

འཇིག་རྟེན་ཀུན་ལ་མི་བརྟེན་མི་གནས།།

སྲིད་པ་ཀུན་ལ་གནས་པར་མ་ཡིན།།

---

༡ ཨ་པར། རྒྱུད་ ཉ། དེབ་གྲངས། ༨༤༠ ཤོག ༡༥༥ བ།

༢ ཨ་པར། རྒྱུད་ ཀ དེབ་གྲངས། ༨༠༣ ཤོག ༣༣༨ བ།

༣ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ བ། དེབ་གྲངས། ༡༧༠ ཤོག ༥༨ བ།

[1]རྣམ་པར་དག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སྲུང་ངོ་༎[2] ཞེས་གསུངས་སོ༎

ཡང་དེ་ཉིད་ལས།

ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རོ་གཅིག་མཐུན་པར༎
སྟོང་པ་མཚན་མ་མེད་པས་ཞི་བའི༎
སེམས་ནི་ཅི་ལའང་མི་གནས་མི་ཆགས༎
བཟོད་པ་འདི་ནི་ཕན་ཡོན་ཆེར་འགྱུར༎[3]
མཁས་པས་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་དག་ནི༎
ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་རིང་དུ་སྤངས་ཏེ༎
སེམས་ནི་ཅི་ལའང་མི་གནས་མི་ཆགས༎
ཡང་དག་བསོད་ནམས་ཞིང་ཞེས་དེར་བྱ༎[4]
སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཕན་དང་བདེའི་ཕྱིར༎
ཏིང་འཛིན་སྒོམ་ཞིང་ཁུར་ལྷུར་སྤངས་ཏེ༎
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སེལ་བ༎
དེ་ནི་ཡང་དག་མཁས་པའི་མཚན་ཉིད༎[5] ཅེས་གསུངས་སོ༎

ཕྱག་འཚལ་བ་ཡང་འདི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ནམ་མཁའ་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས།

ཅི་ལྟར་རྒྱལ་ལ་རྒྱ་བཞག་དང་༎
ཅི་ལྟར་མར་ལ་མར་བཞག་ལྟར༎

༡ རྟུམ་ རྣམ་པར་དགེ་བའི

༢ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ཞ། དེབ་གྲངས། ༣༣༧ ཤོག ༣༣༥ ན།

༣ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ཞ། དེབ་གྲངས། ༣༣༧ ཤོག ༣༣༤ བ།

༤ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ཞ། དེབ་གྲངས། ༣༣༧ ཤོག ༣༣༦ བ།

༥ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ཞ། དེབ་གྲངས། ༣༣༧ ཤོག ༣༣༨ བ།

རང་གིས་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་འདི།།
ལེགས་མཐོང་གང་ཡིན་འདིར་ཕྱག་ཡིན།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཡང་འདི་ཉིད་ཡོད་ན་མཆོད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལས།

སྟོང་ཉིད་ཆོས་ལ་རྟེན་བྱེད་ཅིང་།།
སངས་རྒྱས་སྤྱོད་ཡུལ་གང་མོས་པ།།
དེ་དག་སྟོན་པ་མཆོད་པ་སྟེ།།
མཆོད་པ་འདི་ནི་བླ་ན་མེད།།[1] ཅེས་གསུངས་སོ།

བདུད་རྩི་གསང་བའི་རྒྱུད་ལས།

མཉེས་པ་དོན་གྱི་མཆོད་པ་སྟེ།།
སྤྲོས་སོགས་ཕྱུལ་བས་མཉེས་པ་མེད།།
རང་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་དག།
མཉེས་པའི་མཆོད་པ་ཆེན་པོའོ།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཡང་འདི་ཉིད་དང་ལྡན་ན། སྡིག་པ་བཤགས་པ་ཡང་འདི་རང་ཡིན་ཏེ། ལས་རྣམ་པར་དག་པའི་མདོ་ལས།

གང་ཞིག་བཤགས་པ་འདོད་བྱེད་ཅིང་།།
དྲང་པོར་འདུག་ལ་ཡང་དག་ལྟོས།།
ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་བལྟ།།
འདི་ནི་འགྱོད་ཚང་མཆོག་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཡང་དོན་འདི་ཉིད་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་དམ་ཚིག་བསྲུང་བ་ཡང་ཚང་སྟེ། ལྷའི་བུས་ཞུས་པའི་མདོ

---

[1] ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས ང་། དེབ་གྲངས། ༦༠ ཤོག ༩༩ བ།
[2] ཨ་པར། རྒྱུད་ ག དེབ་གྲངས། ༨༠༢ ཤོག ༢༣༨ བ།

ལས། གང་ལ་སྒོམ་པ་སྒོམ་པ་མ་ཡིན་པའི་སྒོམ་སེམས་མེད་པ་དེ་ནི། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ནོ༎[1] ཞེས་གསུངས་སོ༎ འཁོར་ལོ་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཁྱིམ་ན་གནས་ཤིང་སྐྲ་དང་ཁ་སྤུ་ཡང་མ་བྲེགས། ཆོས་གོས་ཀྱང་མ་གོན། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱང་མ་མནོས་མོད་ཀྱང་། འཕགས་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་ལྡན་པ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་དགེ་སློང་ཞེས་བྱའོ༎[2] ཞེས་གསུངས་སོ༎

ཡང་དོན་དེ་ཉིད་ལ་ཐོས་པ་དང་། བསམ་པ་དང་། སྒོམ་པ་གསུམ་ཡང་ཚང་སྟེ། རབ་ཏུ་མི་གནས་པའི་རྒྱུད་ལས།

མ་བཅོས་རྣལ་མའི་ཟས་ཅིག་བློས་གྱུར་ན༎
གྲུབ་མཐའ་མ་ལུས་ཀུན་ཀྱང་ཚིམ་པར་འགྱུར༎
བྱིས་པས་མ་རྟོགས་ཐ་སྙད་ཚིག་ལ་རྟེན༎
ཐམས་ཅད་རང་གི་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན༎ ཞེས་གསུངས་སོ༎

ས་ར་ཧ་པས་ཀྱང་།

སློག་པ་དེ་ཡིན་འཛིན་དང་སྒོམ་པ་དེ་ཡིན་ཏེ༎
[3]བསྟན་ཆོས་སྙིང་ལ་འཆད་པའང་དེ་ཡིན་ནོ༎
དེ་ལ་མཚོན་པའི་ལྟ་བ་ཡོད་མིན་ཏེ༎[4] ཞེས་གསུངས་སོ༎

ཡང་དོན་དེ་ཉིད་གཏོར་མ་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། གསང་བ་བདུད་རྩི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱུད་ལས།

མཆོད་དང་གཏོར་མ་ལ་སོགས་པ༎
ལས་དང་བྱ་བ་སྣ་ཚོགས་ཀུན༎

---

༡ ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས་ ཀ། དེབ་གྲངས། ༨༠ ཤོག ༡༣ ན།

༢ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ཞ། དེབ་གྲངས། ༣༣༦ ཤོག ༡༧༠ བ།

༣ རུམ་ བསྟན་ཆོས་སྙིང་ལ་འཆད་པའམ་དེ་མིན་ནོ༎ རྒྱ་དཔེ་ བསྟན་བཅོས་སྙིང་ལ་འཆད་པའམ་དེ་མིན་ནོ༎

༤ ཨ་པར། རྒྱུད་ ཤི། དེབ་གྲངས། ༣༣༣༤ ཤོག ༧༡ བ།

སེམས་ཀྱི་དེ་ཉིད་རྟེན་གྱུར་བས།།
ཐམས་ཅད་འདི་ཡིས་སྤྱད་པར་དེས།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

འོ་ན་ངོ་བོའམ་སེམས་ཉིད་གཅིག་པུར་སྒོམ་པ་ལ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་འདུས་ན། ཐབས་ཀྱི་རིམ་པ་མང་དུ་གསུངས་པ་དག་འབྱུང་བ་ཅི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། གནས་ལུགས་ལ་རྨོངས་པའི་སྐལ་པ་དམན་པ་རྣམས་ཁྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོ་ལས།

རྒྱུ་རྐྱེན་འབྲེལ་བར་བཤད་པ་དང་།།
རིམ་པར་འཇུག་པ་བསྟན་པ་ཡང་།།
རྨོངས་པ་རྣམས་ལ་ཐབས་སུ་གསུངས།།
ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་འདི་ལ།།
རིམ་གྱིས་སྦྱོང་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད།། ཅེས་གསུངས་སོ།།

བདེ་མཆོག་སྡོམ་པ་འབྱུང་བ་ལས་ཀྱང་།

འདི་ལྟར་བདག་ཉིད་མཁའ་མཚུངས་ལྟར།།
རྟག་ཏུ་གྲོལ་བའི་བདག་ཉིད་ཐོབ།། ཅེས་གསུངས་སོ།།[2] ༢༢/༢

ནམ་མཁའ་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོར་མ་ཞུགས་ཀྱི་བར་ལ། ས་དང་ལམ་ཐ་དད་མོད་ཀྱི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོར་ཕྱིན་ནས། ས་དང་ལམ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བགྲོད་དུ་མེད་དོ།། ཞེས་གསུངས་སོ། ཇོ་བོས་ཀྱང་།

གཅིག་ཏུ་མཉམ་བཞག་སེམས་[3]བརྟན་ན།།
[8]ལུས་ངག་དགེ་ལ་མི་བརྩོན་བྱ།།[4] ཞེས་གསུངས་སོ།།

---

༡ ཨ་པར། རྒྱུད་ ག དེབ་གྲངས། ༨༠༡ ཤོག ༢༢༨ ན།
༢ ཨ་པར། རྒྱུད་ ཁ། དེབ་གྲངས། ༢༧༢ ཤོག ༢༠༩ བ།
༣ ཏུམ་ བརྟེན་ ༨ ཏུམ་ ལུས་ངག་དགེ་བ་གཙོར་མི་བྱ།།
༤ ཨ་པར། སྤྱོད་བསྡུས་སྒྲོན་མེ། དབུ་མ ཁི། དེབ་གྲངས། ༣༩༥༠ ཤོག ༢༡༢ ན།

ཤེས་རབ་གོམས་པའི་རྟགས་ནི། དགེ་བ་ལ་བག་ཡོད་པར་འགྱུར། ཉོན་མོངས་པ་ཞས་ཆུང་བར་འགྱུར། སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་རྗེ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། སྒྲུབ་པ་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པར་འགྱུར། གཡེང་བ་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་འགྱུར། ཚེ་འདི་ལ་མི་ཆགས་ཤིང་ཞེན་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ༎ དེ་ལྟར་ཡང་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས།

སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གོམས་པ་ཡིས༎
དགེ་བ་དག་ལ་བག་ཡོད་ཐོབ༎
ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ༎ ༣/༥༥

ཤེས་རབ་ཀྱི་འབྲས་བུ། ཤེས་རབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི། མཐར་ཐུག་དང་། གནས་སྐབས་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ༎ དེ་ལ་མཐར་ཐུག་ནི་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་ཤེས་ཕྱིན་[1]བདུན་བརྒྱ་པ་ལས། འཇམ་དཔལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་མྱུར་དུ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ༎ ཞེས་གསུངས་སོ༎

གནས་སྐབས་སུ་ནི། བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལས།

སངས་རྒྱས་སྲས་དང་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་ལྷ་རྣམས་དང་༎
འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་བདེ་སྐྱིད་ཆོས་རྣམས་ཇི་སྙེད་པ༎
དེ་ཀུན་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་མཆོག་ལས་བྱུང་༎
ཞེས་གསུངས་སོ། ༣༥/༨

དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས།
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་བདུན་པའོ༎ ༎

---

༡ སི་ཁྲིད་ ཤེར་ཕྱིན

ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལམ་གྱི་རྣམ་བཞག

༄༅། །དེ་ལྟར་དང་པོ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས། བསླབ་བྱ་དེ་དག་ལ་ནན་ཏན་བྱས་པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལམ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བགྲོད་པར་འགྱུར་རོ།།

ལམ་ལྔ། དེ་ལ་ལམ་བཤད་ན། སྨོས་ནི།

ཚོགས་ཀྱི་ལམ་དང་སྦྱོར་ལམ་དང་།།
མཐོང་བའི་ལམ་དང་སྒོམ་ལམ་དང་།།
ཡོངས་སུ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡི་ལམ།།
ལྔ་ཡིས་ལམ་རྣམས་ཡོངས་སུ་བསྡུས།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་ལམ་ལྔ་པོ་དེ་བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་གྱི་གཞུང་ལྟར་ན་ཡང་། དང་པོ་སྐྱེས་བུ་ཆུང་འབྲིང་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་བསྒོམས་ནས་གཞི་[1]བརྟན་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་ནས་སྨོན་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ནས་ཚོགས་གཉིས་བསགས་པ་ལ་འབད་པར་བསྟན་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཚོགས་ལམ་ལེགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

རིམ་གྱིས་དྲོད་སོགས་ཐོབ་བྱས་ནས།།[2] ཞེས་པས་ནི་སྦྱོར་ལམ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

རབ་དགའ་ལ་སོགས་ཐོབ་འགྱུར་ཏེ།།[3] ཞེས་པས་ནི་མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་ལམ་དང་མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

ཚོགས་ལམ། དེ་ལ་ཚོགས་ལམ་ནི། རིགས་དང་ལྡན་པ་གཅིག་གིས་དང་པོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད། སློབ་དཔོན་ལས་གདམས་ངག་མནོས་ནས། དྲོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་དགེ་བ་ལ་འབད་པ་བྱེད་ཚད་རྣམས་ཡིན་ནོ།། དེའི་སྐབས་སུ་[4]གཏོགས་པ་དང་མོས་པ་ལས་གྱུར་པ་དང་། ལྷག་པར་འདོད་པ་ལས་གྱུར་པ་དང་། ཐོབ་པ་ལས་གྱུར

---

༡ ཏུམ་ བསྟན་པར་བྱ་བ་དང་།
༢ བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན། ཤློ་ཀ ༦༠
༣ བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན། ཤློ་ཀ ༦༠
༤ ཏུམ་ རྟོགས་པ

པ་དང་བཞིར་དབྱེའོ༎ དེ་དག་ཅིའི་ཕྱིར་ཚོགས་ལམ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དྲོད་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་སྣོད་དུ་རུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དགེ་བའི་ཚོགས་གསོགས་པར་བྱེད་པས་ན་ཚོགས་ལམ་ཞེས་བྱའོ༎ དེ་དག་ལ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ༎

གནས་སྐབས་དེ་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞི་དང་། ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་བཞི་དང་། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བཞི་སྟེ། ཆོས་བཞི་གསུམ་བཅུ་གཉིས་བསྒོམ་པའོ༎

དེ་ལ་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞི་ནི། ལུས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དང་། ཚོར་བ་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དང་། སེམས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དང་། ཆོས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུའི་དུས་སོ༎

ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་བཞི་ནི། སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་སྐྱེས་པ་སྤོང་བ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། གཉེན་པོ་དགེ་བའི་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྐྱེས་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཚོགས་ལམ་འབྲིང་གི་དུས་སུའོ༎

རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བཞི་ནི། འདུན་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། སེམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། དཔྱོད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོའི་དུས་སུའོ༎

སྦྱོར་ལམ། སྦྱོར་བའི་ལམ་ནི། ཚོགས་ལམ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྗེས་ལ། བདེན་པ་བཞི་རྟོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་རྣམ་བཞི་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱེ་བ་སྟེ། དྲོད་དང་། རྩེ་མོ་དང་། བཟོད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ཆོས་མཆོག་རྣམས་སོ༎

དེ་དག་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ན་སྦྱོར་ལམ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་དོན་གྱིས་ན་སྦྱོར་ལམ་ཞེས་བྱའོ༎

དེ་ཡང་དྲོད་དང་རྩེ་མོའི་གནས་སྐབས་ན་དབང་པོ་ལྔ་དང་ལྡན་ཏེ། དད་པའི་དབང་པོ

དང་། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། དྲན་པའི་དབང་པོ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་པོ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོའོ།།

བཟོད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གི་གནས་སྐབས་ན་སྟོབས་ལྔ་དང་ལྡན་ཏེ། དད་པའི་སྟོབས་དང་། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས་དང་། དྲན་པའི་སྟོབས་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་སོ།།

མཐོང་ལམ། མཐོང་བའི་ལམ་ནི། འཇིག་རྟེན་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གི་རྗེས་ཐོག་ཏུ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་བདེན་པ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་བཞི་བཞི་སྟེ། བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་ནོ།།

དེ་དག་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་མཐོང་བའི་ལམ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྔོན་མ་མཐོང་བའི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་མཐོང་བས་ན་མཐོང་བའི་ལམ་ཞེས་བྱའོ།།

གནས་སྐབས་དེ་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་དང་ལྡན་ཏེ། དྲན་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཡང་དག བརྩོན་འགྲུས་ཡང་དག དགའ་བ་ཡང་དག ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཡང་དག ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡང་དག བཏང་སྙོམས་ཡང་དག བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ།

སྒོམ་ལམ། སྒོམ་ལམ་ནི། མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པའི་རྗེས་ཐོག་ནས་བཟུང་སྟེ། དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གཉིས་སོ།།

དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་ལམ་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། འདུ་ཤེས

མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་སོ།། འདི་དག་བསྒོམས་པ་ལ་དགོས་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྒོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་རྣམས་མགོ་གནོན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཚད་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའོ།།

འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒོམ་ལམ་ནི། ཡེ་ཤེས་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་བཅས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མཐོང་བའི་ལམ་དུ་བདེན་པ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་བཞི་བཞི་སྟེ། བཅུ་དྲུག་ཏུ་མཐོང་བ་ལ། བཟོད་པ་བརྒྱད་ནི་མཐོང་ལམ་དུ་མཐོང་བ་དེས་ཆོག ཤེས་པ་བརྒྱད་པོ་ནི་སྒོམ་ལམ་དུ་བསམ་གཏན་བཞི་དང་།་གཟུགས་མེད་གསུམ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གོམས་པར་བྱེད་པའོ།། དེ་ཡང་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་རྣམས་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཆོས་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པ་རྣམས་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ།། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནི། འདུ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་ཡོངས་སུ་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པ་ཉིད་དོ།།

དེ་དག་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་སྒོམ་པའི་ལམ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མཐོང་ལམ་དུ་རྟོགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒོམ་པ་གོམས་པར་བྱེད་པས་ན། སྒོམ་ལམ་ཞེས་བྱའོ།།

གནས་སྐབས་དེ་ན་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་ཏེ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ངག་དང་། ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་། ཡང་དག་པའི་འཚོ་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་དྲན་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནོ།།

མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ། མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་ནི། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྗེས་ལ་སྐྱེས་པ་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ནོ།། དེ་ལ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི། སྒོམ་ལམ་ཀྱི་མཐའི་སྦྱོར་བའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཏེ། སྦྱོར་བའི་ལམ་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའོ།། ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཡང་བར་ཆད་མེད་པ། སྲ་བ།

བརྟན་པ། རོ་གཅིག་པ། ཁྱབ་པས་ན་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུ་ཞེས་བཏགས་པའོ།།

དེ་ལ་བར་ཆད་མེད་པ་ནི་རྒྱུན་འཇིག་རྟེན་པའི་སྤྱོད་པས་འཕན་མི་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། སྲ་བ་ནི། སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་ཤིགས་པས་སོ།། བརྟན་པ་ནི་རྣམ་རྟོག་གིས་མི་སྐྱོད་པས་སོ།། རོ་གཅིག་པ་ནི་རྣམ་པར་རོ་གཅིག་པས་སོ།། ཁྱབ་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཏིང་ངེ་འཛིན་དེའི་རྗེས་ལ་སྐྱེས་པའི་ཟད་པ་ཤེས་པ་ནི། རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་ཟད་པའི་དབང་གིས་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ།། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ནི། འབྲས་བུ་སྡུག་བསྔལ་སྤངས་པའི་དབང་གིས་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ།། ཡང་ན་རྒྱུ་ཟད་པ་དང་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེ་བ་ལ་དམིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཟད་པ་དང་། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའོ།།

དེ་དག་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། བསླབ་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཞིང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འགྲོ་བས་ན་མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་ཞེས་བྱའོ།།

གནས་སྐབས་དེ་ན་མི་སློབ་པའི་ཆོས་བཅུ་ཡོད་དེ། མི་སློབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ནས། མི་སློབ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་དང་། མི་སློབ་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། མི་སློབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ།།

མི་སློབ་པའི་ཆོས་བཅུ་པོ་དེ་ཡང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ལ་མི་སློབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ངག་དང་། ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་། འཚོ་བ་དང་གསུམ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོའོ། ཡང་དག་པའི་དྲན་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་གཉིས་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཕུང་པོའོ།། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་། རྟོག་པ་དང་། རྩོལ་བ་དང་གསུམ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕུང་པོའོ།། ཡང་དག་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕུང་པོའོ། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བའི་ཕུང་པོའོ།།

དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས།
ལམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད་པའོ།། །།

ལེའུ་བཅུ་དགུ་པ་སའི་རྣམ་བཞག

༄༅། །ལམ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ལ་ས་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སའི་སྒོམ་ནི།

ལས་དང་པོ་དང་མོས་སྤྱོད་དང་།།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུ་དང་།།
སངས་རྒྱས་ས་སྟེ་དེ་ལྟར་ན།།
བཅུ་དང་གསུམ་གྱིས་ས་རྣམས་བསྡུས།། ཞེས་སོ།།

ས་དེ་རྣམས་ནི། བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་ལས་ཀྱང་།

རབ་དགའ་ལ་སོགས་ཐོབ་འགྱུར་ཏེ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། སྒྲོ་ཀ ༥༨

རབ་དགའ་ནི་ས་དང་པོ་ཡིན་ལ། ལ་སོགས་ཀྱིས་ནི་འོག་གི་ས་གཉིས་དང་གོང་གི་ས་བཅུ་བསྡུས་སོ།།

ལས་དང་པོ་པའི་ས། དེ་ལ་ལས་དང་པོ་པའི་ས་ནི། ཚོགས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཏེ། རང་གི་རྒྱུད་མ་སྨིན་པ་སྨིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་སོ།།

མོས་པས་སྤྱོད་པའི་ས། མོས་པས་སྤྱོད་པའི་ས་ནི། སྦྱོར་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མོས་པ་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་པས་སོ།། དེའི་དུས་ན་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སེར་སྣ་ལ་སོགས་པ་དང་། མཐོང་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པ་རྣམས་མི་འབྱུང་བར་མགོ་གནོན་པ་ཡིན་ནོ།།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུ་ནི། ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ནས་བཅུ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་གྱི་བར་རོ།། དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་བཅུ་པོ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་རྣམས་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།[1] ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ

---

༡ ཨ་པར། ཕལ་ཆེན་ ཁ། དེབ་གྲངས། ༨༨ ཤོག ༡༧༠ ན།

གསུངས་སོ།།

དེ་ལ་ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ནི། མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དངོས་སུ་རྟོགས་པའོ།། ས་གཉིས་པ་ནས་བཟུང་ནས་བཅུ་པའི་བར་ནི། སྒོམ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཏེ། ས་དང་པོར་རྟོགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པའོ།། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་སྤྱིའི་ཆོས་དང་། བྱེ་བྲག་གི་ཆོས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

ས་བཅུའི་སྤྱིའི་ཆོས། དེ་ལ་སྤྱིའི་ཆོས་ནི་གསུམ་སྟེ། སའི་ངོ་བོ་དང་། སའི་ངེས་ཚིག་དང་། ས་བཅུར་དབྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ།།

དེ་ལ་སའི་ངོ་བོ་ནི། ཆོས་བདག་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྲོགས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའོ།།

སའི་ངེས་ཚིག་ནི། ས་དེ་དང་དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའམ། ས་གོང་མ་གོང་མ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་ན། ས་ཞེས་བྱའོ།། [༡]སའི་ངེས་ཚིག་གི་དཔེ་ནི། ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་གནས་ཤིང་ལོངས་སྤྱོད་པས་ན་ས་སྟེ། དཔེར་ན་བ་ལང་གི་ལྷས་བཞིན་ནོ།། ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་བགྲོད་པས་ན་ས་སྟེ། དཔེར་ན་ཧ་དཀྲུས་ས་བཞིན་ནོ།། ཡེ་ཤེས་དེ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་འཕྲུང་གི་གཞིར་གྱུར་པས་ན་ས་སྟེ། དཔེར་ན་ཞིང་ས་བཞིན་ནོ།།

ས་བཅུར་དབྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་བཅུར་ཕྱེ་བའོ།།

ས་བཅུའི་བྱེ་བྲག་གི་ཆོས། བྱེ་བྲག་གི་ཆོས་ནི་ས་རེ་རེ་ཞིང་ཁྱད་པར་དགུ་དགུས་བསྟན་ཏེ། མིང་གི་ཁྱད་པར་དང་། ངེས་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་དང་། ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཁྱད་པར་དང་། ཉམས་སུ་བླང་བྱའི་ཁྱད་པར་དང་། རྣམ་པར་དག་པའི་ཁྱད་པར་དང་། རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་དང་། སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་དང་། སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་དང་། མཐུའི་ཁྱད་པར་རོ།།

---

༡ སའི་ངེས་ཚིག་ སོགས་ནས་ ས་བཞིན་ནོ།། བར་སི་ཐྲིན་པར་མར་བཀོད་མི་འདུག

ས་དང་པོ། དེ་ལ་ས་དང་པོའི་མིང་གི་ཁྱད་པར་ནི། རབ་ཏུ་དགའ་བའོ།།

ངེས་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་ནི། ས་དེ་ཐོབ་པ་དང་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་ཞིང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྲུབ་པར་རབ་ཏུ་དགའ་བར་འགྱུར་བས་ན་རབ་ཏུ་དགའ་བའོ། དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

བྱང་ཆུབ་ལ་ནི་ཉེ་བ་དང་།།
སེམས་ཅན་དོན་གྲུབ་མཐོང་བ་ལ།།
རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྐྱེ་འགྱུར་ཏེ།།
དེ་ཕྱིར་རབ་དགའ་ཞེས་བརྗོད་དོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༣༠/༣༣

ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཁྱད་པར་ནི། གཞི་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྱུ་སྒྱུ་མེད་པའི་བསམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་བཅུ་ལ་སྦྱངས་པས་ས་དེ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ཡང་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས།

ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་རྣམ་བཅུ་ཡིས།།
ས་ནི་དང་པོ་ཐོབ་འགྱུར་ཏེ།།
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།། ༡/༨༦

ཉམས་སུ་བླང་བྱའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ། ཕྱིན་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་ག་ཉམས་སུ་ལེན་ཡང་ཁྱད་པར་དུ་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཤས་ཆེ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཚིམ་པར་བྱེད་འདོད་དོ།། དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། ས་དང་པོའི་ཐད་ཀ་ལས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་པོ་དག་ལས། དེ་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཆེས་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་མི་བསླབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།།[1] ༡/༣༣

རྣམ་པར་དག་པའི་ཁྱད་པར་ནི། རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོ་ས་བཅུ་པ་ལས། ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་འདི་ལ་མཐོང་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། སྨོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་མང་པོ་སྣང་བར་འགྱུར

[1] ཨ་པར། ཕལ་ཆེན་ ཁ། དེབ་གྲངས། ༨༨ ཤོག ༡༥༣ བ།

ཏེ། སངས་རྒྱས་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་དང་། སངས་རྒྱས་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་འབུམ་ཕྲག་མང་པོ་སྣང་བར་འགྱུར་རོ།། དེ་དག་མཐོང་ནས་ལྷག་པའི་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོས་མཆོད་པར་བྱེད། བསྙེ་སྙད་བྱེད་དོ།། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། དེའི་དགེ་འདུན་གྱི་ཚོགས་ལ་ཡང་རི་མོར་བྱེད་དོ།། དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་ཀྱང་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བར་བྱེད་དོ།། སངས་རྒྱས་དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཆོས་ཉན་པ་དང་། ལེན་པ་དང་། འཛིན་པར་བྱེད་དོ།། ཆོས་དེ་དག་ཀྱང་ནན་ཏན་གྱིས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ།། བསྡུ་བའི་དངོས་པོ་བཞིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་དོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡/༣༣

དེ་ལྟར་ན། བསྐལ་པ་མང་པོར་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་གསུམ་མཆོད་ཅིང་རྗེས་སུ་བཟུང་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱས་པ་དང་། དགེ་བ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བ་སྟེ། རྒྱུ་གསུམ་པོ་དེས་དེའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྒྱ་ཆེར་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ། དཔེར་ན་གསེར་ས་ལེ་སྦྲམ་དེ་ཉིད་གསེར་མགར་དག་གིས་ཅི་ཙམ་ཅི་ཙམ་དུ་མེར་བསྲེགས་པས། དེ་ཙམ་དེ་ཙམ་དུ་བྱང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ཅི་དགར་ལས་སུ་རུང་བར་འགྱུར་རོ།། དེ་བཞིན་དུ་ས་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡང་རབ་ཏུ་བྱང་བ་དང་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ཅི་དགར་ལས་སུ་རུང་བར་འགྱུར་རོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། སྤྱིར་ས་བཅུ་པོ་འདི་རྣམས་མཉམ་བཞག་ལ་རྟོགས་པ་གཅིག་ཏུ་མཚུངས་མོད་ཀྱི། རྗེས་ཀྱི་རིམ་པ་འདྲེན་པའི་བྱེ་བྲག་ལ་ལྟོས་ནས་སོ་སོར་ཡོད་དོ།། སོ་སོར་བཅུ་པོ་དེ་བཤད་ན། ས་དང་པོ་ལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་རྟོགས་ཏེ། དེས་བདག་གཞན་མཉམ་པ་ཉིད་རབ་ཏུ་ཐོབ་པོ།། དེ་ལྟར་ཡང་དབུས་མཐའ་ལས།

ཀུན་ཏུ་འགྲོ་དོན།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༣/༡༦

---

[1] ཨ་པར། ཕལ་ཆེན་ ཁ། དེབ་གྲངས། ༨༨ ཤོག ༡༥༣ ན།

སྦྱངས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། མཐོང་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ།། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་དབང་དུ་ན་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། ལྷགས་ཤུན་ལ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ།། འཇིགས་པ་ལྔ་དང་ཡང་བྲལ་ལོ།། འཕགས་པ་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་འདི་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་འཇིགས་པ་ལྔ་པོ་གང་ཡིན་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། འཚོ་བ་མེད་པའི་འཇིགས་པའམ། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་མེད་པའི་འཇིགས་པའམ། འཆི་བའི་འཇིགས་པའམ། ངན་འགྲོའི་འཇིགས་པའམ། འཁོར་གྱི་ནང་དུ་བག་ཚ་བའི་འཇིགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དེ་ལ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།།[1] ༡/༣༣

སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཕལ་ཆེར་འཛམ་བུའི་གླིང་ལ་དབང་བའི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེར་སྣའི་དྲི་མ་སེལ་ལོ།། དེ་ལྟར་ཡང་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས།

དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྨིན་པས་ནི།།
འཛམ་གླིང་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོར་འགྱུར།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༥/༨༣

སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་གསུངས་པ་འདི་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་ལ་བསམས་ཀྱི། གཞན་དོན་ནི་གང་ལ་གང་འདུལ་དུ་རྣམ་པ་དུ་མར་ཡང་ཀུན་ཏུ་སྟོན་ཏེ། སྐྱེས་པའི་རབས་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།།

མཐུའི་ཁྱད་པར་ནི། ཇི་སྐད་དུ། རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། འདོད་པས་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་སྟེ། རབ་ཏུ་བྱུང་ན་སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཙམ་ཞིག་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྒྱ་ཐོབ་ཅིང་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མཐོང་བ་དང་། དེ་དག་གི་བྱིན་རླབས་ཀྱང་ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་གཡོ་བར་བྱེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྒྱར་འགྲོ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི

---

[1] ཨ་པར། ཕལ་ཆེན་ ཁ། དེབ་གྲངས། ༨༨ ཤོག ༡༨༦ ན།

ཁམས་བརྒྱ་སྣང་བར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་བརྒྱ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་པ་དང་། བསྐལ་པ་བརྒྱར་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་། སྔོན་གྱི་མཐའ་དང་། ཕྱི་མའི་མཐའི་བསྐལ་པ་བརྒྱ་ཡང་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྒོ་བརྒྱ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་བརྒྱ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པ་དང་། ལུས་རེ་རེ་བཞིན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཁོར་བརྒྱ་བརྒྱ་དང་ལྡན་པར་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པའོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ས་གཉིས་པ། ས་གཉིས་པའི་མིང་གི་ཁྱད་པར་ནི། དྲི་མ་མེད་པའོ།།

ངེས་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་ནི། ས་དེ་ལ་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བས་ན་དྲི་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

འཆལ་ཚུལ་རྩོལ་བའི་དྲི་བྲལ་ཕྱིར།།
དྲི་མ་མེད་པའི་ས་ཞེས་བརྗོད།།[2] ཅེས་གསུངས་སོ།།

ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཁྱད་པར་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བྱས་པ་གཟོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སྦྱོང་བརྒྱད་ཀྱིས་ས་དེ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

ཚུལ་ཁྲིམས་བྱས་པ་གཟོ་དང་བཟོད།།
རབ་ཏུ་དགའ་དང་སྙིང་བརྩེ་ཆེ།།[3] ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།།

ཉམས་སུ་བླང་བའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས། ཕྱིར་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་ཀ་ཉམས་སུ་ལེན་ཡང་། ཁྱད་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཆེས་ལྷས་ཆེ་བར་གསུངས་སོ།།[4]

རྣམ་པར་དག་པའི་ཁྱད་པར་ནི། [5]སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱུ་གསུམ་པོ་དེས། དེའི་དགེ་བའི་རྩ

---

༡ ཨ་པར། ས་བཅུ་པའི་མདོ། ཕལ་ཆེན་ ཁ། དེབ་གྲངས། ༤༤ ཤོག ༡༨༥ ན།

༢ མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ༢༠/༣༢ ༣ མངོན་རྟོགས་རྒྱན། ༡/༥༢

༤ ཨ་པར། ཕལ་ཆེན་ ཁ། དེབ་གྲངས། ༤༤ ཤོག ༡༦༣ ན།

༥ ཤོག་གྲངས ༣༧༡

པ་རྒྱ་ཆེར་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དཔེར་ན་ས་ལེ་སྦྲམ་དེ་ཉིད་གསེར
མགར་དག་གིས་[1]ནག་ཚུར་གྱིས་བཀུས་ནས་མེར་བཅུག་ན། དེ་བས་ཀྱང་དྲི་མ་ཐམས་ཅད
དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ༎ དེ་བཞིན་དུ་ས་གཉིས་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ
དེའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ནི། སྔར་བས་ཀྱང་ཆེས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། བྱང་བ་དང་ལས་སྲུ
ཉུང་བར་འགྱུར་རོ༎[2] ཞེས་གསུངས་སོ༎

རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མཆོག་གི་དོན་དུ་རྟོགས་ཏེ། དེས་འདི
སྙམ་དུ། བདག་གིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་བརྩོན
པར་བྱའོ་སྙམ་མོ༎ དེ་ལྟར་ཡང་།

མཆོག་གི་དོན། ཞེས་གསུངས་སོ༎[3]

སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་གཉིས་པ་ནས་བཟུང་ནས་ས་བཅུ་པའི་བར་འདིས་ཉོན་མོངས
པའི་སྒྲིབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྒོམ་སྤངས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་ལས། དེ
རྣམས་ཀྱིས་ས་བོན་ཙམ་ནི་མི་སྤོང་བར་འཛིག་ལ། མངོན་གྱུར་རྣམས་ནི་མགོ་ནོན་པ་ཡིན་ནོ༎
ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྤྲི་ལ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ༎

སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ། ཕལ་ཆེར་གླིང་བཞི
ལ་དབང་བའི་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་མི་དགེ་བ
བཅུའི་ལས་ལས་བཟློག་ནས་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ལ་འགོད་དོ༎ དེ་ལྟར་ཡང་།

དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྨིན་པས་ནི༎
དཔལ་ལྡན་རིན་ཆེན་བདུན་དག་གིས༎
འགྲོ་ཕན་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བར་འགྱུར༎[4] ཞེས་གསུངས་སོ༎

---

༡ ཉུམ་ ཚུལ་གྱིས་ རྒྱ་དཔེ་ ནག་མཚུར་གྱིས

༢ ཨ་པར། ས་བཅུ་པའི་མདོ། ཕལ་ཆེན་ ཁ། དེབ་གྲངས། ༤༤ ཤོག ༡༠༣ ན།

༣ དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་ ༣/༡༤

༤ རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ ༥/༤༤

མཐུའི་ཁྱད་པར་ནི། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཙམ་ཞིག་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྟོང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་སྦྱར་རོ།།

ས་གསུམ་པ། ས་གསུམ་པའི་མིང་གི་ཁྱད་པར་ནི། འོད་བྱེད་པའོ།།

ངེས་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་ནི། ས་དེ་ལ་ཆོས་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྣང་བ་གསལ་བ་དང་། གཞན་དག་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྣང་བ་ཆེན་པོ་བྱེད་པས་ན་འོད་བྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

ཆོས་ཀྱི་སྣང་བ་ཆེན་པོ་ནི།།
བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་འོད་བྱེད་པའོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཁྱད་པར་ནི། ཐོས་པས་མི་ངོམས་པ་ལ་སོགས་ཆོས་ལྔ་ལ་བསླབས་པས་ས་དེ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ཡང་།

ཐོས་པས་མི་ངོམས་ཉིད་དང་ནི།།
ཟང་ཟིང་མེད་པའི་ཆོས་སྦྱིན་དང་།།[2]
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།།

ཉམས་སུ་བླང་བྱའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་ཕྱིར་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་ག་ཉམས་སུ་ལེན་ཡང་ཁྱད་པར་དུ་བཟོད་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཆེས་ཤས་ཆེ་བར་གསུངས་སོ།།[3]

རྣམ་པར་དག་པའི་ཁྱད་པར་ནི། [4]སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱུ་གསུམ་པོ་དེས་དེའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྒྱ་ཆེར་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དཔེར་ན་གསེར་ས་ལེ་སྦྲམ་དེ་ཉིད་གསེར་མགར་མཁས་པའི་ལག་ན་[5]བསྲེལ་ན། དང་པོའི་སྲང་གྲངས་ཀྱི་ཚད་ལས་ཉུང་དུ་མི

---

༡ མདོ་སྡེ་རྒྱན། ༢༠/༢༢ ༢ མངོན་རྟོགས་རྒྱན། ༡/༥༢

༣ ཨ་པར། ཕལ་ཆེན་ཁ། དེབ་གྲངས། ༤༤ ཤོག ༢༠༡ བ།

༤ ཤོག་གྲངས ༢༦༡ ༥ ཟུམ་ བསེལ་ན།

ལྟར་ཡང་།

འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་མི་མཐུན་ཆོས།།
རབ་ཏུ་སྲེག་བྱེད་འོད་ལྟ་བུ།།
དེ་ལྡན་ཕྱིར་ན་ས་དེ་ནི།།
གཉིས་པོ་བསྲེགས་པས་འོད་འཕྲོ་ཅན།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཁྱད་པར་ནི། དགོན་པར་གནས་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཅུས་ས་དེ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

ནགས་གནས་འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་དང་།།
སྦྱངས་པ་ཡང་དག་སྡོམ་བརྟེན་དང་།།[2]
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།།

ཉམས་སུ་བླང་བྱའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཕྱིར་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་ག་ཉམས་སུ་ལེན་ཡང་ཁྱད་པར་དུ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཆེས་ཤས་ཆེ་བར་གསུངས་སོ།།[3]

རྣམ་པར་དག་པའི་ཁྱད་པར་ནི། [4]སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱུ་གསུམ་པོ་དེས་དེའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྒྱ་ཆེར་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དཔེར་ན་གསེར་ས་ལེ་སྦྲམ་དེ་ཉིད་གསེར་མགར་མཁས་པས་རྒྱན་གྱི་རྣམ་པར་བྱས་པ་ནི། རྒྱན་དུ་མ་བྱས་པའི་གསེར་རྣམས་ཀྱིས་མི་འཕྲོག་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་བཞིན་དུ་ས་བཞི་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་ཡང་། ས་འོག་མ་དག་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་བའི་རྩ

---

༡ མདོ་སྡེ་རྒྱན། ༢༠/༢༤ ༢ མངོན་རྟོགས་རྒྱན། ༡/༥༤

༣ ཨ་པར། ཐལ་ཆེན་ ཁ། དེབ་གྲངས། ༤༤ ཤོག ༢༠༩ ན།

༤ ཤོག་གྲངས ༣༦༡

པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་འཕྲོག་པ་ཡིན་ནོ།[1] །ཞེས་གསུངས་སོ།།

རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པའི་དོན་དུ་རྟོགས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཆོས་ལ་སྲེད་པ་ཡང་ལྡོག་གོ། དེ་ལྟར་ཡང་།

ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་དོན་དང་།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།།

སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཕལ་ཆེར་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་རབ་འཐབ་བྲལ་དུ་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འཇིག་ཚོགས་ཀྱི་ལྟ་བ་འཛོམས་པ་ལ་མཁས་སོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

རབ་འཐབ་བྲལ་གནས་ལྷ་རྒྱལ་འགྱུར།།
འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་རབ་བྱུང་བ།།
ཀུན་ནས་འཛོམས་བྱེད་མཁས་པ་ཡིན།།[3] ཞེས་གསུངས་སོ།།

མཐུའི་ཁྱད་པར་ནི། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཙམ་ཞིག་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་བྱེ་བ་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་སྔར་རོ།།

ས་ལྔ་པ། ས་ལྔ་པའི་མིང་གི་ཁྱད་པར་ནི། ཤིན་ཏུ་སྦྱང་དཀའ་བའོ།།

ངེས་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་ནི། ས་དེ་ལ་སེམས་ཅན་སྨིན་པར་བྱེད་པ་ལ་བརྩོན་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་ལོག་པར་བསྒྲུབས་པས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་བྱ་དཀའ་བའི་ཕྱིར་སྦྱང་དཀའ་བ་ཞེས་བྱའོ། དེ་ལྟར་ཡང་།

སེམས་ཅན་དོན་ནི་བསྒྲུབ་པ་དང་།།
རང་གི་སེམས་ཀྱང་བསྲུང་བས་ན།།

---

[1] ཨ་པར། ས་བཅུ་པའི་མདོ། ཕལ་ཆེན་ ཁ། དེབ་གྲངས། ༨༨ ཤོག ༣༠༤ བ།

[2] དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད། ༣/༡༨ [3] རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ། ༥/༨༦

བློ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱང་དཀའ་བ།།
དེ་ཕྱིར་སྦྱང་དཀའ་ཞེས་བྱའོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཁྱད་པར་ནི། རྟེན་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་ཁྱིམ་པ་དང་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་སྤངས་པས་ས་དེ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

འདྲིས་དང་ཁྱིམ་ལའང་འཁྲེན་པ་དང་།།
འདུ་འཛིར་གྱུར་པའི་གནས་དང་ནི།།[2]
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།

ཉམས་སུ་བླང་བྱའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་ཕྱིར་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་ཀ་ཉམས་སུ་ལེན་ཡང་། ཁྱད་པར་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཆེས་ཤས་ཆེ་བར་གསུངས་སོ།།[3]

རྣམ་པར་དག་པའི་ཁྱད་པར་ནི། [4]སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱུ་གསུམ་པོ་དེས་དེའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྒྱ་ཆེར་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དཔེར་ན་གསེར་ས་ལེ་སྦྲམ་དེ་ཉིད་གསེར་མགར་མཁས་པས་བྱི་དོར་བྱས་པ་དེ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྲུག་གིས་སྤྲས་ན་མཚུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་ཡིན་པའི་གསེར་དག་གིས་མི་འཕྲོག་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་བཞིན་དུ་ས་ལྔ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡང་ཐབས་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱིས་དཔྱད་པས་རྣམ་པར་དག་སྟེ། ས་འོག་མ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བས་མི་འཕྲོག་པ་ཡིན་ནོ།།[5] ཞེས་གསུངས་སོ།།

རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་རྒྱུད་ཐ་དད

---

༡ མདོ་སྡེ་རྒྱན། ༢༠/༣༥ ༢ མངོན་རྟོགས་རྒྱན། ༡/༥༦

༣ ཨ་བར། ཕལ་ཆེན་ ཁ། དེབ་གྲངས། ༤༤ ཤོག ༢༡༦ ན།

༤ ཤོག་གྲངས ༢༧༡

༥ ཨ་བར། ས་བཅུ་པའི་མདོ། ཕལ་ཆེན་ ཁ། དེབ་གྲངས། ༤༤ ཤོག ༢༡༥ བ།

མེད་པའི་དོན་རྟོགས་ཏེ། མཉམ་པ་ཉིད་བཅུ་ཤེས་སོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

རྒྱུད་རྣམས་ཐ་དད་མེད་པ་དང་།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ། ཕལ་ཆེར་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་དགའ་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། མུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བ་བཟློག་པ་ལ་མཁས་པའོ། དེ་ལྟར་ཡང་།

དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྨིན་པས་ནི།།
དགའ་ལྡན་གནས་ཀྱི་ལྷ་རྒྱལ་འགྱུར།།
མུ་སྟེགས་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི།།
ཉོན་མོངས་ལྟ་གནས་བཟློག་པར་བྱེད།།[2] ཅེས་གསུངས་སོ།།

མཐུའི་ཁྱད་པར་ནི། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཙམ་ཞིག་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་བྱེ་བ་ཕྲག་སྟོང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་སྔར་རོ།།

ས་དྲུག་པ། ས་དྲུག་པའི་མིང་གི་ཁྱད་པར་ནི། མངོན་དུ་གྱུར་པའོ།།

ངེས་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་ནི། ས་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། འཁོར་འདས་གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དག་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པས་ན། མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་བྱའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་བརྟེན་ནས།།
འཁོར་བ་དང་ནི་མྱ་ངན་འདས།།
གཉིས་འདི་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར།།
མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ས་ཞེས་བཤད།།[3] ཅེས་གསུངས་སོ།།

---

༡ དབུ་མཐའ་རྣམ་འབྱེད། ༢/༡༨

༢ རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ། ༥/༥༡

༣ མདོ་སྡེ་རྒྱན། ༢༠/༣༦

ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཁྱད་པར་ནི། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་ཆོས་དྲུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བ་ལ་བསླབ་པ་དང་། ཉན་རང་ལ་འདོད་པ་ལ་སོགས་ཆོས་དྲུག་སྤང་བ་ལ་བསླབ་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་ས་དེ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

སྦྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་བརྩོན་འགྲུས།།
བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་རབ་རྫོགས་པས།།[༡]
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།།

ཉམས་སུ་བླང་བྱའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་སྤྱིར་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་ཀ་ཉམས་སུ་ལེན་ཡང་། ཁྱད་པར་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཆེས་ཤས་ཆེ་བར་གསུངས་སོ།།[༣]

རྣམ་པར་དག་པའི་ཁྱད་པར་ནི། [༣]སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱུ་གསུམ་པོ་དེས་དེའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དཔེར་ན་གསེར་ས་ལེ་སྦྲམ་དེ་ཉིད་གསེར་མགར་མཁས་པས་རིན་པོ་ཆེ་བཻཌཱུརྻས་སྦྲས་ན་མཚུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་མ་ཡིན་པའི་གསེར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་འཕྲོག་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་བཞིན་དུ་ས་དྲུག་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡང་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་པས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་འོད་གསལ་ཏེ། དེ་མ་ཡིན་པའི་ས་འོག་མ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་མི་འཕྲོག་པ་ཡིན་ནོ།།[༤] ཞེས་གསུངས་སོ།།

རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་པ་དེས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་རྟོགས་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་གང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའམ། གང་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་གང་ཡང་མེད་པར་ཤེས

---

༡ མངོན་རྟོགས་རྒྱན། ༡/༥༨

༣ ཨ་པར། ཕལ་ཆེན་ ཁ། དེབ་གྲངས། ༤༤ ཤོག ༡༣༥ བ། ༣ ཤོག་གྲངས ༠*

༤ ཨ་པར། ས་བཅུ་པའི་མདོ། ཕལ་ཆེན་ ཁ། དེབ་གྲངས། ༤༤ ཤོག ༢༣༥ ན།

སོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

ཉོན་མོངས་རྣམ་དག་མིན་དོན་དང་།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཕལ་ཆེར་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་རབ་འཕྲུལ་དགར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་བཟློག་པ་ལ་མཁས་སོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྨིན་པས་ནི།།
ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོ་རབ་འཕྲུལ་དགའ།།
ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་མི་འཕྲོག་པ།།
ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་ཞི་བྱེད།།[2] ཅེས་གསུངས་སོ།།

མཐུའི་ཁྱད་པར་ནི། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཙམ་ཞིག་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་བྱེ་བ་ཁྲག་འབུམ་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་སྔར་རོ།།

ས་བདུན་པ། ས་བདུན་པའི་མིང་གི་ཁྱད་པར་ནི། རིང་དུ་སོང་བའོ།།

ངེས་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་ནི། ས་དེ་བགྲོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རིང་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། སྦྱོད་པའི་མཐར་སོང་བའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

བགྲོད་གཅིག་ལམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར།།
རིང་དུ་སོང་བའི་སར་འདོད་དོ།།[3] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཁྱད་པར་ནི། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་ཉི་ཤུ་སྤངས་ནས། དེ་ལས་བཟློག་པའི་ཆོས་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཉི་ཤུ་བརྟེན་པས་ས་དེ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

---

༡ དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད། ༣/༡༥ ༢ རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ། ༥/༥༣

༣ མདོ་སྡེ་རྒྱན། ༣༠/༣༧

བདག་དང་སེམས་ཅན་འཛིན་པ་དང་།།[༡] ཞེས་པ་དང་།

རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ཤེས་པ་དང་།།[༢] ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།།

ཉམས་སུ་བླང་བྱའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་ཕྱིར་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་ཀ་ཉམས་སུ་ལེན་ཡང་། ཁྱད་པར་དུ་ཐབས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཆེས་ཤས་ཆེ་བར་གསུངས་སོ།།[༣]

རྣམ་པར་དག་པའི་ཁྱད་པར་ནི། [༤]སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱུ་གསུམ་པོ་དེས་དེའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྒྱ་ཆེར་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དཔེར་ན་གསེར་ས་ལེ་སྦྲམ་དེ་ཉིད་གསེར་མགར་མཁས་པས་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྲས་ན་ཤིན་ཏུ་མཛེས་ཏེ། དེ་མ་ཡིན་པར་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་འཕྲོག་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་བཞིན་དུ་ས་བདུན་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡང་ཆེས་རྣམ་པར་དག་པས། ཉན་རང་དང་དེ་མ་ཡིན་པའི་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མི་འཕྲོག་པ་ཡིན་ནོ།།[༥] ཞེས་གསུངས་སོ།།

རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་ཐ་དད་དུ་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་ཏེ། མདོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་མ་ཐ་དད་མི་འབྱུང་ངོ་།། དེ་ལྟར་ཡང་།

ཐ་དད་མེད་པའི་དོན་ཉིད་དང་།།[༦] ཞེས་གསུངས་སོ།།

སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཕལ་ཆེར་ལྷའི་རྒྱལ

---

༡ མངོན་རྟོགས་རྒྱན། ༡/༨༠ ༢ མངོན་རྟོགས་རྒྱན། ༡/༨༧

༣ ཨ་པར། ཕལ་ཆེན་ ཁ། དེབ་གྲངས། ༨༨ ཤོག ༣༣༦ ན།

༤ ཤོག་གྲངས ༣༧༡

༥ ཨ་པར། ས་བཅུ་པའི་མདོ། ཕལ་ཆེན་ ཁ། དེབ་གྲངས། ༨༨ ཤོག ༣༣༦ ན།

༦ དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད། ༢/༡༥

པོ་དབང་བསྒྱུར་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཉན་རང་གི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་མཁས་སོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྨིན་པས་ནི།།
དབང་བསྒྱུར་ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར།།
འཕགས་པའི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་པའི།།
སློབ་དཔོན་ཁྱུ་མཆོག་ཆེན་པོར་འགྱུར།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

མཐུའི་ཁྱད་པར་ནི། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཙམ་ཞིག་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་འབུམ་ཕྲག་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་སྔར་རོ།།

ས་བརྒྱད་པ། ས་བརྒྱད་པའི་མིང་གི་ཁྱད་པར་ནི། མི་གཡོ་བའོ།།

ངེས་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་ནི། མཚན་མ་ལ་རྩོལ་བའི་འདུ་ཤེས་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་ལ་རྩོལ་བའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་མི་གཡོ་བའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

འདུ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་མི་གཡོའི་ཕྱིར།།
མི་གཡོ་བ་ཞེས་མངོན་པར་བརྗོད།།[2] ཅེས་གསུངས་སོ།།

ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཁྱད་པར་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་བརྒྱད་ཀྱིས་ས་དེ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

སེམས་ཅན་ཀུན་ཡིད་ཤེས་པ་དང་།།
མངོན་པར་ཤེས་པས་རྩེ་བ་དང་།།[3] ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།།

ཉམས་སུ་བླང་བྱའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་སྤྱིར་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་ཀ་ཉམས་སུ་ལེན་ཡང་། ཁྱད་པར་དུ་སྨོན་ལམ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ

༡ རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ། ༥/༥༥
༢ མངོན་རྟོགས་རྒྱན། ༡/༦༧
༣ མདོ་སྡེ་རྒྱན། ༣༠/༣༧

ཆེས་ཤས་ཆེ་བར་གསུངས་སོ༎[༡]

རྣམ་པར་དག་པའི་ཁྱད་པར་ནི། [༢]སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱུ་གསུམ་པོ་དེས་དེའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དཔེར་ན་གསེར་ས་ལེ་སྦྲམ་དེ་ཉིད་མགར་བ་མཁས་པས་རྒྱུན་དུ་ཟིན་པར་བྱས་ཏེ འཛམ་བུའི་གླིང་གི་བདག་པོའི་མགོའམ་མགུལ་པར་བཏགས་ན། འཛམ་བུའི་གླིང་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་འཕྲོག་པ་ཡིན་ནོ༎ དེ་བཞིན་དུ་ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར། ཉན་རང་ཐམས་ཅད་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་བདུན་པ་ལ་གནས་པའི་བར་དག་གིས་མི་འཕྲོག་པ་ཡིན་ནོ༎[༣] ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ༎

རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་པ་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་འདུ་ཤེས་དང་བྲལ་ཞིང་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་སྟོང་ཉིད་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་མི་དངངས་མི་སྐྲག་སྟེ། མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱའོ༎ མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པས་བྲི་བ་མེད་ཅིང་། འཕེལ་བ་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའམ་། རྣམ་པར་བྱང་བ་ཡང་བྲི་བའམ། འཕེལ་བ་མི་མཐོང་བའོ༎ དེ་ལྟར་ཡང་།

བྲི་མེད་འཕེལ་བ་མེད་དོན་དང་༎[༤] ཞེས་གསུངས་སོ༎

ཡང་།

དབང་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡི་གནས༎[༥] ཞེས་གསུངས་ཏེ།

རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་དབང་བ་དང་། ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་དབང་བ་དང་། ཡེ་ཤེས

---

༡ ཨ་པར། ཕལ་ཆེན་ ཁ། དེབ་གྲངས། ༤༤ ཤོག ༣༤༨ ན།

༢ ཤོག་གྲངས ༣༧༡

༣ ཨ་པར། ས་བཅུ་པའི་མདོ། ཕལ་ཆེན་ ཁ། དེབ་གྲངས། ༤༤ ཤོག ༣༤༧ བ།

༤ དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད། ༣/༡༥

༥ དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད། ༣/༡༥

ལ་དབང་བ་དང་། ལས་ལ་དབང་བ་དང་བཞི་ཡོད་པ་ལས། ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པ་དེས། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་དབང་བ་དང་། ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་དབང་བའི་གནས་ཉིད་དུ་རྟོགས་སོ།། གཞན་ཡང་ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པ་དེས། དབང་རྣམ་པ་བཅུ་ཡང་ཐོབ་པར་གསུངས་སོ།། དེ་ལ་དབང་རྣམ་པ་བཅུ་ནི། ཚེ་ལ་དབང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ། སེམས་ལ། ཡོ་བྱད་ལ། ལས་ལ། སྐྱེ་བ་ལ། སྨོན་ལམ་ལ། མོས་པ་ལ། རྫུ་འཕྲུལ་ལ། ཡེ་ཤེས་ལ། ཆོས་ལ་དབང་བའོ།།

སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཕལ་ཆེར་སྟོང་གི་ཞིང་ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་པོ་ཚངས་པར་འགྱུར་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་པ་དང་། རང་རྒྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྨིན་པས་ནི།།
སྟོང་གི་བདག་པོ་ཚངས་པར་འགྱུར།།
དགྲ་བཅོམ་རང་སངས་རྒྱས་སོགས་ཀྱི།།
དོན་གཏན་འབེབས་ལ་འགྲན་པ་མེད།།[༡] ཅེས་གསུངས་སོ།།

མཐུའི་ཁྱད་པར་ནི། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཙམ་ཞིག་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྟོང་གསུམ་འབུམ་ཕྲག་བཅུའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་རྡུལ་སྙེད་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་སྔར་རོ།།

ས་དགུ་པ། ས་དགུ་པའི་མིང་གི་ཁྱད་པར་ནི། ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་སོ།།

ངེས་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་ནི། ས་དེ་ལ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་བློ་གྲོས་བཟང་བའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་བློ་བཟང་།།
ས་དེ་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་ཡིན།།[༢] ཞེས་གསུངས་སོ།།

---

༡ རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ། ༥/༥༧   ༢ མདོ་སྡེ་རྒྱན། ༢༠/༣༥

ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཁྱད་པར་ནི། སྨོན་ལམ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་ས་དེ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

སྨོན་ལམ་དག་ནི་མཐའ་ཡས་དང་།།
ལྷ་ལ་སོགས་པའི་སྐད་ཤེས་དང་།།[1] ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།།

ཉམས་སུ་བླང་བྱའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་སྦྱིན་པ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་ག་ཉམས་སུ་ལེན་ཡང་། ཁྱད་པར་དུ་སྟོབས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཆེས་ཤས་ཆེ་བར་གསུངས་སོ།།[2]

རྣམ་པར་དག་པའི་ཁྱད་པར་ནི། [3]སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱུ་གསུམ་པོ་དེས་དེའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དཔེར་ན་གསེར་ས་ལེ་སྦྲམ་དེ་ཉིད་གསེར་མགར་མཁས་པས་རྒྱན་དུ་བྱས་པ་དེ། འཁོར་ལོ་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོའི་མགོའམ་མགུལ་དུ་བཏགས་ན། ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་དང་། གླིང་བཞི་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་འཕྲོག་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་བཞིན་དུ་ས་དགུ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་ཆེན་པོས་བརྒྱན་པ། ཉན་རང་ཐམས་ཅད་དང་ས་འོག་མ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་འཕྲོག་པ་ཡིན་ནོ།།[4] ཞེས་གསུངས་སོ།།

རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། དབང་བཞི་པོ་དེ་ལས་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བའི་གནས་ཉིད་དུ་རྟོགས་ཏེ། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ།། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་གང་ཞེ་ན། འཕགས་པ་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་གང་ཞེ་ན།

---

༡ མངོན་རྟོགས་རྒྱན། ༡/༤༩

༢ ཨ་པར། ཕལ་ཆེན་ ཁ། དེབ་གྲངས། ༤༤ ཤོག ༣༥༨ ན།

༣ ཤོག་གྲངས ༣༧༡

༤ ཨ་པར། ས་བཅུ་པའི་མདོ། ཕལ་ཆེན་ ཁ། དེབ་གྲངས། ༤༤ ཤོག ༣༥༧ བ།

འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་། དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་། ངེས་པའི་ཚིག་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་། སྤོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་རྟག་པར་རྒྱུན་དུ་འབྱུང་ངོ་།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

སྨྲ་བའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ཐལ་ཆེར་སྟོང་གཉིས་པ་བར་མའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལ་དབང་བའི་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་ཚངས་པར་འགྱུར་ཏེ། དྲིས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དོ།། དེ་སྐད་ཡང་།

དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྨིན་པས་ནི།།
སྟོང་གཉིས་བདག་པོ་ཚངས་པར་འགྱུར།།
སེམས་ཅན་བསམ་པ་དྲིས་པ་ལས།།
དགྲ་བཅོམ་སོགས་ཀྱིས་འཕྲོག་པ་མེད།།[2] ཅེས་གསུངས་སོ།།

མཐུའི་ཁྱད་པར་ནི། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཙམ་ཞིག་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གྲངས་མེད་པ་འབུམ་ཕྲག་བཅུ་ཚང་བའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་རྡུལ་སྙེད་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་སྨྲར་རོ།།

ས་བཅུ་པ། ས་བཅུ་པའི་མིང་གི་ཁྱད་པར་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ནོ།།

ངེས་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་ནི། ས་དེ་ལ་གནས་པས་ནི་སྤྲིན་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་ཆར་ཕབ་ནས། སེམས་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཞི་བར་བྱེད་པས་ན་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ནོ།། ཡང་ན་སྤྲིན་བཞིན་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་གཟུངས་ཀྱི་སྒོ་[3]ཐོབ་པའི་ཆོས་ལ་ཡོད་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ལ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ཞེས་བྱའོ།། དེ་སྐད་ཡང་།

སྤྲིན་བཞིན་གཉིས་ཀྱིས་ནམ་མཁའི་ཆོས།།

---

[1] ཨ་པར། ས་བཅུ་པའི་མདོ། ཕལ་ཆེན་ ཁ། དེབ་གྲངས། ༨༨ ཤོག ༣༥༨ བ།

[2] རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ། ༥/༥༩

[3] རྒྱ་འགྲེལ་ལྟར་ན་ ཐོས་པའི

ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན།།[༡] ཞེས་གསུངས་སོ།།[༢]

ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཁྱད་པར་ནི། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་མ་བསྟན་ཏེ། འཕགས་པ་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལྟར་ས་དགུའི་བར་དུ་ཤེས་བྱ་ཚད་མེད་པ་ལ་རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་བློས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ། རྣམ་པར་འབྱེད་པ།[༣] ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་བཅུས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བསྐུར་བའི་ས་ཐོབ་པར་གསུངས་སོ།།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བསྐུར་བའི་ས་ཞེས་པ་ནི་ས་བཅུ་པའོ།། ས་བཅུ་པ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བསྐུར་བའི་ས་ཟེར་བ་ཅི་སྟེ་ཞེ་ན། ས་བཅུ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། འོད་ཟེར་གྱིས་དབང་བསྐུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱས་པར་ནི་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱས་ཀྱི།།
འོད་ཟེར་དབང་གིས་དབང་བསྐུར་ཕྱིར།།[༤] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཉམས་སུ་བླང་བྱའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་ཕྱིར་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་ཀ་ཉམས་སུ་ལེན་ཡང་། ཁྱད་པར་དུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཆེས་ཤས་ཆེ་བར་གསུངས་སོ།།[༥]

---

༡ མདོ་སྡེ་རྒྱན། ༢༠/༣༨

༢ རྣམ་སྟེགས་པར་མའི་མཆན། བྱམས་པ་དང་བྱམས་པའི་ཊཱི་ཀ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས། གསང་སྔགས་ནས་ས་བཅུ་པའི་མཐར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ། ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དབང་བསྐུར་བས་འཚང་རྒྱ་བར་གསུངས་པ་དེ་དང་། འདིར་སྨོས་པ་གཉིས་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། དྲི་བ་ལན་མི་འདྲ་ཡང་དོན་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ།།

༣ ཨ་པར། ས་བཅུ་པའི་མདོ། ཕལ་ཆེན་ ཁ། དེབ་གྲངས། ༤༤ ཤོག ༢༦༡ བ།

༤ རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ། ༥/༦༠

༥ ཨ་པར། ཕལ་ཆེན་ ཁ། དེབ་གྲངས། ༤༤ ཤོག ༢༧༤ བ།

རྣམ་པར་དག་པའི་ཁྱད་པར་ནི། [༡]སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱུ་གསུམ་པོ་དེས་དེའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དཔེར་ན་ལྷའི་རྒྱན་ཆེན་པོ་མཁན་པོ་དང་བཟོ་བོས་མ་བྱས་པ། ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེས་སྤྲས་པ་དེ་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་དབང་བསྒྱུར་གྱི་མགོའམ་མགུལ་དུ་བཏགས་ན། དེ་མ་ཡིན་པའི་ལྷ་དང་མིའི་རྒྱན་གྱི་རྣམ་པ་དག་གིས་མི་འཕྲོག་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་བཞིན་དུ་ས་བཅུ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་དེ་དག་ཀྱང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་། ཉན་རང་ཐམས་ཅད་དང་། ས་དགུ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་མི་འཕྲོག་པ་ཡིན་ནོ།།[༢] ཞེས་གསུངས་སོ།།

རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་ནི། དབང་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས། ལས་ལ་དབང་བའི་གནས་ཉིད་དུ་རྟོགས་ཏེ། ཇི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་སྤྲུལ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་ནི། ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་དང་། ཉན་རང་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་མཁས་པའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྨིན་པས་ནི།།
གནས་གཙང་ལྷ་ཡི་བདག་པོར་འགྱུར།།
བསམ་ཡས་ཡེ་ཤེས་ཡུལ་གྱི་བདག།
དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་མཆོག་ཡིན་ནོ།།[༣] ཞེས་གསུངས་སོ།།

མཐུའི་ཁྱད་པར་ནི། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཙམ་དག་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་འབུམ་ཕྲག་བཅུའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་རྡུལ་སྙེད་ཐོབ་ཅིང

---

༡ ཤོག་གྲངས ༣༧༡

༢ ཨ་པར། ས་བཅུ་པའི་མདོ། ཕལ་ཆེན་ ཁ། དེབ་གྲངས། ༨༨ ཤོག ༢༧༣ བ།

༣ རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ། ༥/༦༡

སྨོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་སྨྲར་རོ།། གཞན་ཡང་བ་སྤྲུའི་ཁྲུང་བུ་རེ་རེ་ལས་ཀྱང་། གྲངས་ལས་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཁོར་ཚད་མེད་པ་དང་བཅས་པ་སྐད་ཅིག་ལ་སྟོན་པར་ནུས་སོ།། ལྷ་དང་མི་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བ་མང་པོ་སྟོན་ནུས་སོ།། གདུལ་བྱ་གང་ལ་གང་འདུལ་དུ་བརྒྱ་བྱིན་དང་། ཚངས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་བ་དང་། རྒྱལ་པོ་དང་། ཉན་རང་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་སུ་གནས་ནས་ཆོས་སྟོན་པར་ནུས་སོ།། དེ་ལྟར་ཡང་དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས།

བ་སྤྲུའི་ཁྲུང་ནས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས།།
གྲངས་མེད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཁོར་བཅས་དང་།།
གཞན་ཡང་ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན།།
སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་སྟོན་པར་ནུས་པ་ཡིན།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡༡/༩

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ནི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཏེ། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེས་པས་སྒོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྙིང་པོ་ལ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བའོ།།

དེ་ལྟར་ས་དེ་དག་ཀྱང་། བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་གྱིས་བགྲོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། བྱང་ས་ལས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་སྟེ། བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་གྲངས་མེད་པ་དང་པོས་ནི། མོས་པས་སྤྱོད་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ནས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་གནས་པ་ཐོབ་སྟེ། དེ་ཡང་ངེས་པར་བརྩོན་པ་ལྡན་གྱི་ཡིན་ཏེ་མི་བརྩོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།[1]

བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་གྲངས་མེད་པ་གཉིས་པ་ནི། ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ནས་ས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བའི་བར་ལས་འདས་ཏེ། ས་བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།། དེ་ནི་ངེས

---

༡ ཨ་པར། སེམས་ཙམ་ ཕྱི། དེབ་གྲངས། ༤༠༣༧ ཤོག ༡༨༤ ན།

པ་ཧོ་ན་སྟེ། འདི་ལྟར་བསམ་པ་དག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ངེས་ངེས་པར་འབད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་པས་ནི། ས་བརྒྱད་པ་དང་། དགུ་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ནས་བཅུ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།། བྱང་ས་ལས། སྤུབརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་ཆེན་པོས་སྦྱོར་བ་དེའི་ནང་ན་ལ་ལ་ནི་བར་གྱི་བསྐལ་པ་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་འདུམས་པར་བྱེད་དོ།། ལ་ལ་ནི་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་དག་གི་བར་དུ་འདུམས་པར་བྱེད་ཀྱི། གྲངས་མེད་པ་འདུམས་པར་བྱེད་པ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་པར་རིག་པར་བྱའོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས།
སའི་རྣམ་བཞག་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཅུ་དགུ་པའོ།། །།

---

༡ ཨ་པར། བྱང་ས ། སེམས་ཙམ་ ཕི། དེབ་གྲངས། ༤༠༣༧ ཤོག ༡༥༤ བ།

ལེའུ་ཉི་ཤུ་པ་འབྲས་བུ་རྫོགས་སངས་རྒྱས།

༄༅། །འབྲས་བུ་རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ༎ ཞེས་པ་ལ། དེ་ལྟར་ས་ལམ་རྣམས་ཡོངས་སུ་བགྲོད་པར་གྱུར་པ་ལས་སྐུ་གསུམ་གྱི་དང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱའོ༎ བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་ལས་ཀྱང་།

སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ཡུན་མི་རིང་༎ ཞེས་གསུངས་སོ༎ སློ་ཀ ༥༨

སངས་རྒྱས་དེ་ཡང་། སྡོམ་ནི།

རང་བཞིན་སྒྲ་དོན་དབྱེ་བ་དང་༎
རྣམ་བཞག་གྲངས་ངེས་མཚན་ཉིད་དང་༎
ཁྱད་པར་དང་ནི་དོན་བདུན་གྱིས༎
རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་རྣམས་བསྡུས༎ ཞེས་པའོ༎

སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན། དེ་ལ་དང་པོ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། སྤངས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའོ༎ དེ་ལ་སྤངས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དག། ས་དང་ལམ་རྣམས་སུ་སུན་ཕྱུང་ནས་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སྙོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་པོ་དེའི་དབྱེ་བར་ཟད་པས། གཉིས་པོ་དེ་སྤངས་པས་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ༎

ཡེ་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་བཞེད་པ་ཐ་དད་དེ། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ལ་རྣམ་རྟོག་ཀྱང་མངའ། ཡེ་ཤེས་ཀྱང་མངའ་ཞེས་ཟེར་རོ༎ ཁ་ཅིག་ན་རེ་སངས་རྒྱས་ལ་རྣམ་རྟོག་ནི་མི་མངའ་ལ་ཅི་ཡང་ས་ལེར་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་མངའ་ཞེས་ཟེར་རོ༎ ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཡེ་ཤེས་རྒྱུན་ཆད་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ༎ ཁ་ཅིག་ན་རེ་སངས་རྒྱས་ལ་ཡེ་ཤེས་ཡོད་མ་མྱོང་བ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ༎

དེ་ཡང་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཆར་གྱི་གཞུང་ལས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བཤད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལས།

དེ་ལྟ་བས་ན་གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་མཆོག།
རིག་པར་འདོད་ན་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་འདིར་དད་པར་གྱིས།།
ཞེས་གསུངས་སོ།། ༧/༧

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྙེས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་སོ།། ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལེའུ་ཉེར་གཅིག་པ་ལས་ཀྱང་། བླ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་དོ།། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་ཡོད་དོ།། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་པ་ཡོད་དོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། མདོ་གཞན་ལས་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་བཤད་པ་མང་པོ་ཡོད་དོ།། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་།

ཇི་ལྟར་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གཅིག།
བྱུང་ན་འོད་ཟེར་ཀུན་འབྱུང་བ།།
དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡང་།།
ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱ།། ཞེས་སོགས་དང་།། ༩/༣༡

མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་མི་གཡོ་སྟེ།།
ཡེ་ཤེས་གསུམ་ནི་དེ་ལ་བརྟེན།།
མཉམ་པ་ཉིད་དང་སོ་སོར་རྟོགས།།
བྱ་བ་གྲུབ་པ་ཁོ་ནའོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༩/༤༧

བསྟན་བཅོས་གཞན་ལས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བཤད་དོ།། གཞུང་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་ལ་ཡེ་ཤེས་མངའ་བར་བཞེད་དོ།། དེ་ཡང་མངའ་ལུགས་བཤད་ན། ཡེ་ཤེས་དེ་མདོར་བསྡུ་ན་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས

གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། དོན་དམ་མཁྱེན་པ་སྟེ། སྔར་བརྗོད་པ་ལྟར་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ཀོ་ན་ཉིད་ཡོངས་སུ་གོམས་པ་ལས། ཡུལ་གྱི་སྤྲོས་པ་མ་ལུས་པར་བཅད་པ་ན། བློའི་འཇུག་པ་མཐའ་དག་རབ་ཏུ་ཞི་བས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྤྲོས་པ་མེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་སྤྲོས་པ་མེད་པ་གཉིས་རོ་གཅིག་པས། ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་པའམ་མར་ལ་མར་བཞག་པ་ལྟར་དབྱེར་མེད་པའམ། གཟུགས་ཅི་ཡང་མ་མཐོང་བ་ལ་ནམ་མཁའ་མཐོང་བར་བསྙད་པ་ལྟར་རམ། སྣང་བ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་།

ཇི་ལྟར་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་དང་།།
མར་ལ་མར་ནི་རྗེས་ཞུགས་ལྟར།།
ཤེས་བྱ་སྤྲོས་བྲལ་དེ་ཉིད་དང་།།
དབྱེར་མེད་ཡེ་ཤེས་རྣམ་འདྲེས་པ།།
དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི།།
རང་བཞིན་ཆོས་སྐུ་ཞེས་བྱར་བརྗོད།། ཅེས་པ་དང་།

ནམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་སེམས་ཅན་ཚིག་ཏུ་རབ་བརྗོད་པ།།
ནམ་མཁའ་ཇི་ལྟར་མཐོང་སྟེ་དོན་འདི་བརྟག་པར་གྱིས།།
དེ་ལྟར་ཆོས་མཐོང་བ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན།།
མཐོང་བ་དཔེ་གཞན་གྱིས་ནི་བསྙད་པར་ནུས་མ་ཡིན།།[1]
ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀུན་རྫོབ་ཐ་སྙད་པའི་དོན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་མཁྱེན་པ་ཡིན་ཏེ། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་བཅོམ་པས་ཤེས་རབ་ཆེན་པོར་གྱུར། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་ཚོགས་དུས་གསུམ་གྱིས་བསྡུས

༡ མདོ་བསྡུས་པ། ༡༢/༨

པའི་དོན་མཐའ་དག་སྐྱུ་རུ་ར་སྔོན་པ་ལག་མཐིལ་དུ་བཞག་པ་ལྟར་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཡིན་ནོ།། མདོ་ལས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་མཁྱེན་པར་བཤད་དེ། ཇི་སྐད་དུ།

ཟླ་བའི་མདོངས་ནི་གཅིག་པུ་ཡི།།
རྒྱུའི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ།།
ཀུན་མཁྱེན་མིན་པའི་ཤེས་བྱ་མིན།།
དེ་ཤེས་པ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་སྟོབས།།[༡] ཞེས་གསུངས་སོ།

རྒྱུད་བླ་མ་ལས་ཀྱང་།

ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་འཇིག་རྟེན་མཁྱེན།།
འཇིག་རྟེན་ཀུན་ལ་གཟིགས་ནས་ནི།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༢/༥༢

དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་ན་དངོས་འཛིན་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་མཁྱེན་ཞིང་གཟིགས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཡང་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པའི་མདོ་ལས།

དཔེར་ན་སྒྱུ་མ་མཁན་པོ་འགའ།།
སྒྱུ་མ་ཐར་བར་བྱ་ཕྱིར་བརྩོན།།
གང་ཕྱིར་དེ་ནི་མངོན་ཤེས་པས།།
སྒྱུ་མ་ལ་ནི་དེ་མི་ཆགས།།
དེ་བཞིན་སྲིད་གསུམ་སྒྱུ་མ་ལྟར།།
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མཁས་པས་མཁྱེན།།[༢] ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།

སྒྱུ་མ་མཁན་པོས་སྒྱུ་སྤྲུལ་པ།།

---

༡ མཛོད་རང་འགྲེལ་དུ་ལུང་དྲངས། སློ་ཀ ༡/༡

༢ ཨ་པར། མདོ་ ཞ། དེབ་གྲངས། ༢༢༤ ཤོག ༨༢ བ།

སྒྲུ་མ་ལགས་པར་འཚལ་བས་ན།།
དེ་ལ་སྨོངས་པར་འགྱུར་མ་ལགས།།
ཁྱོད་ཀྱིས་འགྲོ་ཀུན་དེ་བཞིན་གཟིགས།།
ཐམས་ཅད་གཟིགས་ལ་ཕྱག་འཚལ་བསྟོད།།[1] ཅེས་གསུངས་སོ།།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས ཞེས་བྱ་བ་དོན་དམ་མཁྱེན་པ་ནི་མངའ་ལ། ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ཀུན རྫོབ་མཁྱེན་པ་མི་མངའ་འོ།། དེ་ལྟར་མཁྱེན་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལ་མ་མཁྱེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མཁྱེན་རྒྱུ་ཀུན་རྫོབ་མེད་པས་དེ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པའོ།། དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ནི་ཉོན མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པས་རྒྱུ་བྱས་པའི་བྱིས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་སྣང་། ཉོན་མོངས པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པས་རྒྱུ་བྱས་པའི་འཕགས་པ་གསུམ་ལ་སྣང་སྟེ། དཔེར་ན་མིག ནད་ཅན་ལ་སྐྲ་ཤད་དང་རབ་རིབ་སྣང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། སངས་རྒྱས་ནི་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ འཛིན་གྱི་མཇུག་ཏུ་མ་རིག་པ་སྤངས་ནས། ཆོས་འགའ་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་དེ ཁོ་ནའི་དོན་གཟིགས་པས། ཀུན་རྫོབ་འཁྲུལ་པ་འདི་སངས་རྒྱས་ལ་མི་མངའ་སྟེ། དཔེར་ན མིག་ནད་དག་པའི་གང་ཟག་ལ་སྐྲ་ཤད་དང་རབ་རིབ་མི་སྣང་བ་ལྟ་བུའོ།།

དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་སྣང་བ་འདི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པས། འཇིག་རྟེན་ལ་ལྟོས་ནས བཞག་པར་ཟད་ཀྱི། སངས་རྒྱས་ལ་ལྟོས་ནས་མེད་པས་དེ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་མེད་པ ཡིན་ནོ།། གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ལ་སྣང་བ་དང་བཅས་པའི་བློ་ཡོད་ན། འཁྲུལ་པའི་ཡུལ་སྣང བས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱང་འཁྲུལ་བཅས་སུ་འགྱུར་ལ། ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་རྟག་ཏུ་མཉམ པར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལུང་དང་ཡང་འགལ་ལོ།། [3]རྒྱ་ཆེ་རོལ་པ་ལས།

ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས།།

---

༡ ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས ང་། དེབ་གྲངས། ༤༠ ཤོག ༡༡༡ ན།
༣ རྒྱ་ཆེ་རོལ་པ་ལས་ སོགས་ནས་ ཞེས་གསུངས་སོ།། པར་སྒྲིན་པར་མར་བཀོད་མི་འདུག

དུས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པར་བཞག་གོ། ཞེས་གསུངས་སོ༎
ཞེས་ཟེར་རོ༎

དེ་ལ་འདོད་པ་སྔ་མ་པ་ན་རེ། རྗེས་ཐོབ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་གཡེང་བ་ལ་སོགས་པར་མི་འགྱུར་བས། རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལུང་དང་ཡང་མི་འགལ་[༡]ལ། འཁྲུལ་ཡུལ་སྣང་བ་ཙམ་འཁྲུལ་པར་བརྗོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གཞན་གྱི་[༣]ཤེས་ངོའི་འཁྲུལ་ཡུལ་ཐམས་ཅད་སྣང་ཡང་། དེ་འཛིན་པའི་བློས་མ་ལུས་པ་འཁྲུལ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་བཞིན་དུ། འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཐོ་རིས་དང་། བྱང་གྲོལ་གྱི་རྒྱུད་ཉིད་དུ་བརྟེན་པར་ཟད་པས་འཁྲུལ་བཅས་སུ་ག་ལ་འགྱུར། དེས་ན།

འཁྲུལ་པ་ཙམ་དུ་ཡོངས་ཤེས་ན༎
མ་འཁྲུལ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བཟུང་༎ ཞེས་གསུངས་སོ༎
ཞེས་ཟེར་རོ༎

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདེན་ཞེན་མེད་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ལ་ཚད་མའི་གནོད་པ་མེད་ལ། གནོད་པ་མེད་པ་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་ཀྱང་འཁྲུལ་པར་མི་འགྲོ། ཞེས་ཀྱང་ཟེར་རོ༎

དེས་ན་འདོད་པ་སྔ་མ་ནི། ཇི་སྙེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སངས་རྒྱས་ལ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མངའ་བར་འདོད་པ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ།

སྔ་མ་ཇི་ལྟར་མཁྱེན་པ་ནི༎
འཁྲུལ་མེད་མཉམ་བཞག་བློ་འདུག་མེད༎
ཕྱི་མ་ཇི་སྙེད་མཁྱེན་པ་ནི༎
འཁྲུལ་སྣང་རྗེས་ཐོབ་བློ་འདུག་ཅན༎ ཞེས་གསུངས་སོ༎

---

༡ ཏུམ་ ལོ༎ ཞེས་གསུངས་སོ༎

༣ ཏུམ་ ཤེས་པ་པོའི

འདོད་པ་ཕྱི་མ་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མི་མངའ་བར་འདོད་པ་སྟེ། འཕགས་པ་བློ་མཐའ་ཡས་པ་བསྟུན་པའི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས། ཆོས་གང་ཡང་ཐུགས་སུ་མ་ཆུད་མ་མཁྱེན་ཏོ།། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མཁྱེན་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། གཞན་ལས་ཀྱང་།

མུ་སྟེགས་བྱེད་པ་ཁ་ཅིག་ནི།།
ཐར་པར་འགྲོ་དང་ལྡན་ཞེས་སྨྲ།།
ཁྱོད་ནི་ཞི་བར་གཤེགས་གྱུར་ནས།།
[1]ཞུགས་གུམ་ལྟ་བུར་བགྲང་དུ་མེད།།[2] ཅེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་ན་འདོད་པ་ཐ་དད་པ་རྣམས་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

དགེ་བཤེས་པ་ནི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དངོས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ནོར་བ་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་འམ། རང་བཞིན་ལོག་པ་ཙམ་ཞིག་ལ་དེ་སྐད་དུ་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཙམ་ཡིན། དོན་ལ་ཆོས་སྐུ་སྐྱེ་མེད་སྤྲོས་བྲལ་ཡིན་ནོ།། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་།

ཐར་པ་ནོར་བ་ཟད་ཙམ་ཉིད།། ཅེས་གསུངས་སོ།། ༦/༣

དེས་ན་སངས་རྒྱས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་ལ། ཆོས་སྐུ་ནི་སྐྱེ་མེད་སྤྲོས་བྲལ་ཡིན་པས་ཡེ་ཤེས་མི་མངའ་འོ།། འོ་ན་མདོ་ལས་ཡེ་ཤེས་གཉིས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོར་སྣང་དུ་སྐྱེས་པ་ལ། སྔོན་པོ་མཐོང་ཞེས་ཟེར་བ་བཞིན་དུ། ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་གྱུར་པ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པར་བཞེད་ལ། ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པ་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པས་གདུལ་བྱའི་སྣང་བ་ལ་འཇོག་པས་ན། ལུགས་འདི་བདེ་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ།།

---

༡ མི།
༢ ཙམ་ སྟོ་སྣང་དུ
༣ ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད། སྟོ་ཀ ༨༩

[༡]རྗེ་བཙུན་མི་ལའི་བཞེད་ཀྱི། ཡེ་ཤེས་བྱ་བ་ཡང་། དེ་ལྟར་ཤེས་པ་བཟློ་བཙོས་མ་ཐོག་པ འདི་ལ་ཡོད་མེད་དམ། རྟག་ཆད་སོགས་ཚིག་དང་བློ་ལས་འདས་པ་འདི་རང་ཡིན། འདི་ལ ཅི་ལྟར་བརྗོད་ཀྱང་འགལ་བ་མ་ཡིན་པས། ཡེ་ཤེས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། མཁས་སུ་རེ བའི་བློས་བྱས་པས། སངས་རྒྱས་རང་ལ་ཞུས་ཀྱང་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ཅིག་གསུང་དུ་ཡོད་མི སྙམ། ཆོས་སྐུ་བློ་འདས་སྐྱེ་མེད་སྤྲོས་བྲལ་ཡིན། ང་ལ་མ་དྲི། སེམས་ལ་ལྟོས་དང་། དེ་འདྲ ཅིག་ཡིན་གསུངས་པས། དེ་ལྟར་དུ་བཞེད་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་སྤངས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའམ། ཡེ་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ངོ བོ་འམ་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ།། རྒྱུད་བླ་མ་ལས་ཀྱང་།

སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་དབྱེར་མེད་པ།།
དག་པའི་ཆོས་ཀྱིས་རབ་ཕྱེ་བ།།
ཉི་མཁའ་བཞིན་ཏེ་སྤངས་པ་དང་།།
ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༣/༨

མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་།

གང་ལ་ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་དུས་རིང་རྟག་ལྡན་པ།།
སྤོང་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེན་རྣམ་པ་ཀུན་གྱིས་རབ་ཏུ་བཅོམ་གྱུར་ཞིང་།།
གནས་གྱུར་ཆོས་དཀར་ཡོན་ཏན་མཆོག་ལྡན་ཐོབ་པ་སངས་རྒྱས་ཉིད།།
ཅེས་གསུངས་སོ།། ༩/༡༣

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲ་དོན། སྒྲའི་དོན་བཤད་ན། ཅིའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མ རིག་པ་གཉིད་དང་འདྲ་བ་ལས་སངས་ནས། ཤེས་བྱ་གཉིས་ལ་བློ་རྒྱས་པས་ན་སངས་རྒྱས ཞེས་བྱའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

---

༡ རྗེ་བཙུན་མི་ལའི་ སོགས་ནས་ དེ་ལྟར་དུ་བཞེད་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་པའི་བར སི་ཁྲིན་པར་མར་བཀོད་མི་འདུག

མ་རིག་གཉིད་ལས་སངས་ཕྱིར་དང་།།
བློ་རྒྱས་གཉིས་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཡིན།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལ་མ་རིག་པའི་གཉིད་ལས་སངས་ཞེས་པའི་དོན་ནི་སྤང་བ་ཤེད་པའི་སྤངས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་ནོ།། ཤེས་བྱ་ལ་བློ་རྒྱས་ཞེས་པ་ཡང་སྤང་བ་ཤེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཉིད་དོ།།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུའི་དབྱེ་བ། དབྱེ་བ་བཤད་ན། སངས་རྒྱས་ལ་དབྱེ་བ་ན་སྐུ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་དང་། སྤྲུལ་པའི་སྐུའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་། མདོ་གསེར་འོད་དམ་པ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐུ་གསུམ་མངའ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་དང་། སྤྲུལ་པའི་སྐུའོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

འོ་ན་ལུང་ཁ་ཅིག་ལས་སྐུ་གཉིས་སུ་བཤད་པ་དང་། སྐུ་བཞིར་བཤད་པ་ཡང་ཡོད། སྐུ་ལྔར་བཤད་པ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་སྐུ་གསུམ་པོ་དེ་རང་དུ་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་།

སྐུ་གསུམ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི།།
སྐུ་བསྡུས་པར་ནི་ཤེས་པར་བྱ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༡/༨༥

སྐུ་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག། སྐུ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་བཤད་ན། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་སངས་རྒྱས་དངོས་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུར་མི་བལྟ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའོ།། ཞེས་གསུངས་སོ། མདོ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང་།

རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཀྱི་སྐུར་མི་བལྟ།། ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་བྱིན་རླབས་དང་། གདུལ་བྱའི་སྣང་བ་དང་། སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་ལས་གྲུབ་པའི་སྐུ་སྟེ། དེ་གསུམ་འཛོམ་པ་ལས་བྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་འབའ་ཞིག་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པས། ཀུན་འབད་པ་མེད་པར་གྲོལ་བར་རིགས་པའམ། ཡང་ན་སེམས་ཅན་ཀུན་སངས་རྒྱས་དང་ཞལ་མཇལ་བར་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་མི་འདུག་པས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་གཅིག་པུ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ།།

གདུལ་བྱའི་སྣང་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། མེད་པ་སྣང་བ་དེ་ལོག་ཤེས་ཡིན་ལ། ལོག་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ལོག་ཤེས་ལ་སྤྱད་པས། དེ་ཙམ་ན་ཀུན་སངས་རྒྱས་ཟིན་པར་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་མི་འདུག་པས་གདུལ་བྱའི་སྣང་བ་གཅིག་པུ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།

སྨོན་ལམ་འབའ་ཞིག་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ནི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྨོན་ལམ་ལ་མངའ་བརྙེས་སམ་མ་བརྙེས། མ་བརྙེས་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། བརྙེས་ན་སྨོན་ལམ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ཉེ་རིང་མེད་པར་བཏབ་པས། སྨོན་ལམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཀུན་འབད་པ་མེད་པར་གྲོལ་བར་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་མི་འདུག་པས། སྨོན་ལམ་གཅིག་པུ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།། དེས་ན་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ནི། གསུམ་པོ་དེ་འཛོམ་པའི་མཐུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།།

སྐུ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན། སྐུ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། དགོས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གྲངས་ངེས་ཏེ། རང་དོན་དུ་ཆོས་སྐུ་ཡིན་ལ། གཞན་དོན་དུ་གཟུགས་སྐུ་རྣམ་གཉིས་ཡིན་ནོ།། དེ་ལ་ཆོས་སྐུས་རང་དོན་ཅི་ལྟར་བྱེད་ན། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་[2]ཐོབ་ན་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་[3]རྟེན་ཡིན་པས། སྟོབས་དང་མི་འཇིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ངོས་པ་བཞིན་དུ་འདུ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གཞན་ཡང་ཆོས་སྐུ་དེ་ཐོབ་པར་མ་ཟད་དེ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ལ་མོས་པ་བྱས་པ་དང་། ཅུང་ཟད་རྟོགས་པ་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་རྟོགས་པ་དང་། ཕལ་ཆེར་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡོན

---

[2] ཟུར་ ཐོབ་ནས་

[3] ཟུར་ གཞི་རྟེན

ཏན་རིམ་པ་ལྟར། ཅུང་ཟད་དང་། མང་པོ་དང་། [1]དུ་མ་དང་། དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་ལྡན་ནོ།།

དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་ཆོས་མཆོག་མན་ཆད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། མངོན་ཤེས་དང་། མཐུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་མོས་པ་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ།།

འཕགས་པ་[2]ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤངས་པ་དང་། མངོན་ཤེས་དང་། རྫུ་འཕྲུལ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཅུང་ཟད་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ།།

འཕགས་པ་རང་སངས་རྒྱས་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤངས་པ་དང་[3]ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཕྱོགས་གཅིག་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ།།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤངས་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཕལ་ཆེར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ།།

[4]གཞན་དོན་དུ་གཟུགས་སྐུ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འཇོག་པ་ཡང་གདུལ་བྱ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་པས་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། དག་པའི་གདུལ་བྱའི་དོན་ལ་ལོངས་སྐུའོ།། མ་དག་པའི་གདུལ་བྱའི་དོན་ལ་སྤྲུལ་སྐུའོ།། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ལ་སྐུ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ངེས་སོ།།

སྐུ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། སྐུ་གསུམ་པོ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་པ་དེ་ཡང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པས། ནོར་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའམ། འཁྲུལ་ངོར་སྣང་བའི་རང་བཞིན་ལོག་པ་ཙམ་ཞིག་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱིས། དོན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་མཚན་ཉིད

---

༡ སི་ཁྲིད་པར་མར་ དུ་མ་དང་ བཀོད་མི་འདུག ༢ སི་ཁྲིད་ ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ

༣ སི་ཁྲིད་པར་མར་ ཏིང་ངེ་འཛིན་ བཀོད་མི་འདུག

༤ རུམ་ གཞན་དོན་གཟུགས་སྐུ་རྣམ་གཉིས་ཡོད་པས་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ།

དང་། [༡]མཚན་གཞིར་གྲུབ་པ་གང་ཡང་མི་མངའ་བའི་ཕྱིར། བླ་མ་མི་ལས་གསུངས་པ་དེ་ཀ་ལྟར་ཡིན་ནོ།། ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་བཤད་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མཚན་ཉིད་བརྒྱད་དང་ལྡན་ཏེ། མཉམ་པ་དང་། ཟབ་པ་དང་། རྟག་པ་དང་། གཅིག་པ་དང་། ཡང་དག་པ་དང་། གཙང་བ་དང་། འོད་གསལ་བ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་དང་འབྲེལ་བའོ།།

དེ་ལ་མཉམ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཟབ་པ་ནི། སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ།། རྟག་པ་ནི། འདུས་མ་བྱས་པས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་སྐྱེ་འགག་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ།། གཅིག་པ་ནི། དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་ཐ་མི་དད་པས་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཡང་དག་པ་ནི། སྒྲོ་སྐུར་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་ལས་འདས་པས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཕྱིར་རོ།། གཙང་བ་ནི། [༣]སྒྲིབ་པ་གསུམ་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ།། འོད་གསལ་བ་ནི། རྟོག་པ་མེད་པ་སྟེ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པས་མི་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་དུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་དང་འབྲེལ་བ་ནི། ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུད་བླ་མ་ལས།

ཐོག་མ་དབུས་མཐའ་མེད་ཅིང་རྣམ་དབྱེར་མེད།།
གཉིས་མེད་གསུམ་བྲལ་དྲི་མེད་རྣམ་རྟོག་མེད།།
ཆོས་དབྱིངས་རང་བཞིན་གང་ཡིན་དེ་རྟོགས་པས།།
མཉམ་པར་བཞག་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་མཐོང་།།
ཞེས་གསུངས་སོ།། ༣/༣༨

མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་།

རང་བཞིན་སྐུ་ནི་མཉམ་པ་དང་།།

---

༡ སི་ཁྲིད་ མཚན་གཞིར་མ་གྲུབ་པ་གང་ཡང་མི་མངའོ།། ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་བཅལ་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་མཚན་ཉིད་བརྒྱད་དང་ལྡན་ཏེ།

༣ རུམ། མཆན་ ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་སྙོམས་འཇུག

ཐ་ཞིང་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་འཁྲིལ་དང་།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༩/༨༣

ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ཡང་མཚན་ཉིད་བརྒྱད་དང་ལྡན་ཏེ། འཁོར་དང་། ཞིང་དང་། སྐུ་དང་། མཚན་དང་། ཆོས་དང་། མཛད་པ་དང་། ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པའོ།།

དེ་ལ་གང་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྤྱོད་པའི་འཁོར་ནི། ས་བཅུ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤ་སྟག་གོ། གང་དུ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཞིང་ནི། ཞིང་ཁམས་ཡོངས་སུ་དག་པའོ།། གང་གིས་ལོངས་སྤྱོད་པའི་སྐུ་ནི། དཔལ་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ལ་སོགས་པའོ།། གང་དང་ལྡན་པའི་མཚན་ནི། སྐུ་དེ་མཚན་བཟང་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་དང་ལྡན་པའོ།། གང་ལ་རྫོགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་གོ། གང་མཛད་པའི་འཕྲིན་ལས་ནི། རྒྱལ་སྲས་ལུང་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་མཛད་པའོ།། ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི། མཛད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་འབད་པ་དང་བྲལ་ཏེ། ནོར་བུའི་རྒྱལ་པོ་ལྟར་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་བའོ།། རང་བཞིན་མེད་པ་ནི། སྐུ་ལ་སོགས་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་ཡང་། ཤེལ་གྱི་ཁ་དོག་ལྟར་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་ཁམས་ཀུན་དུ།།
འཁོར་ཡོངས་སྡུད་དང་ཞིང་དང་མཚན།།
སྐུ་དང་ཆོས་རྫོགས་ལོངས་སྤྱོད་དང་།།
མཛད་པ་དག་གིས་ཐ་དད་དོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༩/༨༡

མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་ཀྱང་།

མཚན་ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་།།
དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུའི་བདག་ཉིད་ནི།།
ཐེག་ཆེན་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་ཕྱིར།།

ཐུབ་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུར་བཞེད།། ཅེས་གསུངས་སོ།། ༢/༧༣

སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ཡང་མཚན་ཉིད་བརྒྱད་དང་ལྡན་ཏེ། རྟེན་དང་། རྒྱུ་དང་། ཞིང་དང་། དུས་དང་། རང་བཞིན་དང་། འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། སྨིན་པར་བྱེད་པ་དང་། གྲོལ་བར་བྱེད་པའོ།།

དེ་ལ་རྟེན་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་སྐྱེ་གཡོ་བ་མེད་བཞིན་དུའོ།། རྒྱུ་ནི། འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་ཕན་པར་བཞེད་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལས་བྱུང་བའོ།། ཞིང་ནི། ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཞིང་དང་ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་ཞིང་ཡང་ངོ་།། དུས་ནི། འཇིག་རྟེན་ཇི་སྲིད་གནས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱུན་མི་ཆད་པའོ།། རང་བཞིན་ནི། སྤྲུལ་པ་གསུམ་གྱི་གཟུགས་ཀྱིས་ཏེ། བཟོ་སྤྲུལ་པ་པི་ཝང་ལེན་པ་ལ་སོགས་པ་བཟོ་སྣ་ཚོགས་དཔེ་མེད་པར་མཁས་ཤིང་སྤྱོར་བ་དང་། སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་པ་རི་བོང་ལ་སོགས་ལུས་དམན་པ་སྣ་ཚོགས་ཀུང་ལེན་པ་དང་། མཆོག་གི་སྤྲུལ་པ་དགའ་ལྡན་ནས་གཤེགས་པ་དང་། ལྷུམས་སུ་འཇུག་པ་ནས། ཞི་བ་ཆེན་པོར་གཤེགས་པའི་བར་སྟོན་པའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

བཟོ་དང་སྐྱེ་དང་བྱང་ཆུབ་ཆེ།།
མྱ་ངན་འདས་པ་རྟག་སྟོན་པས།།
སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་འདི་ནི།།
རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཐབས་ཆེན་པོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༦/༥༨

རྒྱུད་བླ་མ་ལས་ཀྱང་།

སྤྲུལ་པའི་རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས།།
སྐྱེ་བ་མངོན་པར་སྐྱེ་བ་དང་།།
དགའ་ལྡན་གནས་ནས་འཕོ་བ་དང་།།
ལྷུམས་སུ་འཇུག་དང་བལྟམས་པ་དང་།།
བཟོ་ཡི་གནས་ལ་མཁས་པ་དང་།།

བཙུན་མོའི་འཁོར་ལ་དགྱེས་རོལ་དང་།།
ངེས་འབྱུང་དཀའ་བ་སྤྱོད་པ་དང་།།
བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོར་གཤེགས་པ་དང་།།
བདུད་སྡེ་འཇོམས་དང་རྫོགས་པར་ནི།།
བྱང་ཆུབ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་།།
མྱ་ངན་འདའ་བར་གཤེགས་མཛད་རྣམས།།
ཡོངས་སུ་མ་དག་ཞིང་རྣམས་སུ།།
སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་གནས་པར་སྟོན།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༢/༥༣ - ༥༦

འཇུག་པར་བྱེད་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་ཐ་མལ་པ་དག་ཅི་རིགས་པར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་འདུན་ཅིང་འཇུག་པར་བྱེད་པའོ།། སྨིན་པར་བྱེད་པ་ནི། ལམ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཚོགས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་པའོ།། གྲོལ་བར་བྱེད་པ་ནི། དགེ་བས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་དག་སྲིད་པའི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའོ། དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུད་བླ་མ་ལས།

འཇིག་རྟེན་ཞི་བའི་ལམ་ལ་འཇུག་པ་དང་།།
རབ་ཏུ་སྨིན་དང་ལུང་སྟོན་རྒྱུ་ཡི་གཟུགས།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༢/༦༡

དེ་ལྟར་བརྒྱད་པོ་དེ་སྤྲུལ་པའི་སྐུའི་མཚན་ཉིད་དོ།། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས།

གང་གིས་སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་པར།།
འགྲོ་ལ་ཕན་པ་སྣ་ཚོགས་པ།།
མཉམ་དུ་མཛད་པའི་སྐུ་དེ་ནི།།
ཐུབ་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་རྒྱུན་མི་ཆད།། ཅེས་གསུངས་སོ།། ༨/༣༣

སྐུ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར། ཁྱད་པར་ནི་གསུམ་སྟེ། མཉམ་པའི་ཁྱད་པར་དང་། རྟག་པའི་ཁྱད་པར་དང་། སྣང་བའི་ཁྱད་པར་རོ།།

དེ་ལ་དང་པོ་མཉམ་པའི་ཁྱད་པར་ནི། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་རྟེན་ཆོས་ཀྱི

དབྱིངས་ཐ་དད་མེད་པས་མཉམ་པའོ།། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ནི་དགོངས་པ་ཐ་དད་མེད་པས་མཉམ་པའོ།། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ནི་འཕྲིན་ལས་ཐུན་མོང་དུ་གྱུར་པས་མཉམ་པའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

དེ་དག་རྟེན་དང་དགོངས་པ་དང་།།
འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་ནི་མཉམ་པ་ཉིད།། ཅེས་གསུངས་སོ།། ༨/༦༦

རྟག་པའི་ཁྱད་པར་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་འགག་དང་བྲལ་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གྱིས་རྟག་པའོ།། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱུན་ཆད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུན་གྱིས་རྟག་པའོ།། སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ནི་མི་སྣང་བར་གྱུར་ནས་ཀྱང་ཡང་དང་ཡང་དུ་[1]སྟོན་པ་སྟེ། རིགས་མཐུན་རྒྱུན་ཆད་ཀྱང་འཚམས་པའི་དུས་ལས་མི་ཡོལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་བྱ་བ་བྱེད་པས་རྟག་པའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

རང་བཞིན་དང་ནི་རྒྱུན་མི་ཆད།།
རྒྱུན་གྱིས་དེ་དག་རྟག་པ་ཉིད།། ཅེས་གསུངས་སོ།། ༨/༦༦

སྣང་བའི་ཁྱད་པར་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དག་པས་ནི་ཆོས་སྐུ་སྣང་ངོ་།། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དག་པས་ནི་ལོངས་སྐུ་སྣང་ངོ་།། ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དག་པས་ནི་སྤྲུལ་སྐུ་སྣང་ངོ་།།

དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས།
འབྲས་བུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ་ཉི་ཤུ་པའོ།། །།

---

[1] སི་ཁྲིན་ ཀུན་ཏུ་སྟོན་པ

ལེའུ་ཉེར་གཅིག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས།

༄༅། །འཕྲིན་ལས་རྟོག་མེད་འགྲོ་དོན་མཛད།། ཅེས་པ་ལ། འོ་ན་དང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། བར་དུ་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དང་། མཐར་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་བསལ་ཞིང་བདེ་བ་སྒྲུབ་པའི་དོན་ཆེན་པོ་ན་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ་རྣམ་རྟོག་དང་འབད་རྩོལ་མི་མངའ་བར་འདུག་པས། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཅང་བྱུང་ངམ་སྙམ་ན། སངས་རྒྱས་ལ་འབད་རྩོལ་དང་རྣམ་རྟོག་མི་མངའ་བཞིན་དུ། འགྲོ་དོན་ལྷུན་གྲུབ་དང་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་འབྱུང་ངོ་།། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་བཤད་ན། སྨོས་ནི།

སྐུ་ནི་རྟོག་མེད་འགྲོ་དོན་མཛད།།
དེ་བཞིན་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱང་ནི།།
རྟོག་པ་མེད་པར་འགྲོ་དོན་མཛད།།
གསུམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་འཕྲིན་ལས་བསྡུས།། ཞེས་པའོ།།

དེ་ཡང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྣམ་རྟོག་མེད་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་དེ་དཔེ་དང་སྦྱར་ནས། རྒྱུད་བླ་མ་ལས་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ།

བརྒྱ་བྱིན་ར་སྦྲིན་ཚངས་པ་དང་།།
ཉི་མ་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་བཞིན།།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྒྲ་བརྙན་བཞིན།།
ནམ་མཁའ་དང་ནི་ས་བཞིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་སོ།། ༨/༧༣

སྐུ་རྣམ་རྟོག་མེད་པས་འགྲོ་དོན་མཛད་པ། དེ་ལ་བརྒྱ་བྱིན་དུ་སྣང་བ་བཞིན་ཞེས་པ་ནི། སྐུ་རྟོག་པ་མེད་པས་འགྲོ་དོན་མཛད་པའི་དཔེ་སྟེ། དཔེར་ན་ལྷ་དབང་བརྒྱ་བྱིན་དེ། ལྷའི་བུ་མོའི་ཚོགས་དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་ན་བཞུགས་པ་ལ། ཁང་བཟང

དེ་བཻཌཱུརྻའི་རང་བཞིན་དག་ཅིང་དྭངས་པ་ཡིན་པས། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ཁང་བཟང་གི་ཕྱི་རོལ་དུ་སྣང་བ་འབྱུང་ངོ་།། དེར་ས་གཞི་ལ་གནས་པའི་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་གཞན་དག་གིས་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་མཐོང་ནས། དེད་ཀྱང་མྱུར་དུ་འདི་ལྟར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྨོན་ལམ་འདེབས་ཤིང་དེའི་དོན་དུ་དགེ་བ་ལ་འབད་པས་ཤི་འཕོས་ནས་དེར་སྐྱེའོ།། གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་དེ་ལ་རྣམ་རྟོག་མེད་ཅིང་གཡོ་བ་མེད་དོ།། དེ་བཞིན་དུ་དོན་ཆེན་པོ་ལ་ཉེ་བར་ཞུགས་པས་དད་པ་ལ་སོགས་པ་སྒོམ་པ་ལ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པ། འཆགས་པ་དང་བཞེངས་པ་དང་བཞུགས་པ་དང་གཟིམས་པ་དང་ཆོས་གསུང་པ་དང་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོ་འཕྲུལ་སྣ་ཚོགས་པ་མཛད་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་སྣང་བས་དེ་ལ་དད་ཅིང་འདུན་ཏེ། དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེའི་རྒྱུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པས། མཐར་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།། སྐུར་སྣང་བ་དེ་ནི་རྣམ་རྟོག་མེད་ཅིང་གཡོ་བ་མེད་དོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

ཇི་ལྟར་བཻ་ཌཱུར་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ།།
ལྷ་དབང་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་ལྟར།།
དེ་བཞིན་འགྲོ་སེམས་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ།།
ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྐུ་ཡི་གཟུགས་བརྙན་འཆར།།[༡]
ཞེས་གསུངས་སོ།

དེས་ན་སྐུ་རྣམ་རྟོག་མེད་པས་འགྲོ་དོན་མཛད་པའོ།།

གསུང་རྣམ་རྟོག་མེད་པས་འགྲོ་དོན་མཛད་པ། ལྷའི་རྔ་བཞིན་ཞེས་པ་ནི། གསུང་རྣམ་རྟོག་མེད་པས་འགྲོ་དོན་མཛད་པའི་དཔེ་སྟེ། དཔེར་ན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་གི་སྟེང་ན། ལྷའི་རྔ་ཆོས་ཀྱི་ཤུགས་[༣]འཆང་ཞེས་བྱ་བ། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སྔོན་གྱི་དཀར་པོའི་ལས

---

[༡] རྒྱུད་བླ་མ། ༨/༡༨

[༣] སི་ཁྲིན འཆད

ཀྱི་མཐུ་ཡིས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་བཞིན་དུ། [༡]འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པའོ།། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐད་ཀྱིས་བག་མེད་པའི་ལྷ་རྣམས་བསྐུལ་ལོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

ཇི་ལྟར་ལྷ་ནང་ལྷ་རྣམས་ཀྱི།།
སྔོན་གྱི་དཀར་པོའི་མཐུ་ཡིས་ནི།།
འབད་དང་གནས་དང་ཡིད་གཟུགས་དང་།།
རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་བཞིན་དུ།།
མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་བདག་མེད་དང་།།
ཞི་བའི་སྒྲ་ཡིས་བག་མེད་པའི།།
ལྷ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡང་ནས་ཡང་།།
ཆོས་ཀྱི་རྔས་ནི་སྐུལ་བྱེད་ལྟར།།[༢] ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་བཞིན་དུ་འབད་རྩོལ་དང་བྲལ་ཞིང་རྟོག་དཔྱོད་མེད་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གིས་སྐལ་ལྡན་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་འཚམས་པའི་ཆོས་སྟོན་ཏོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

དེ་བཞིན་ཁྱབ་བདག་འབད་སོགས་དང་།།
བྲལ་ཡང་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ།།
སངས་རྒྱས་གསུང་གིས་ཁྱབ་མཛད་དེ།།
སྐལ་ལྡན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏོ།།[༣] ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེས་ན་གསུང་རྣམ་རྟོག་མེད་པས་འགྲོ་དོན་མཛད་པའོ།།

---

[༡] ཉམ། མཆན་ བཀའ་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ནི། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པའོ།། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་པའོ།། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ནི་སྡུག་བསྔལ་བའོ།། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བའོ།།

[༢] རྒྱུད་བླ་མ། ༨/༣༡-༣༣

[༣] རྒྱུད་བླ་མ། ༨/༣༣

ཐུགས་རྣམ་རྟོག་མེད་པས་འགྲོ་དོན་མཛད་པ།   སྤྲིན་བཞིན་ཞེས་པ་ནི། ཐུགས་རྣམ་རྟོག་མེད་པས་འགྲོ་དོན་མཛད་པའི་དཔེ་སྟེ། དཔེར་ན་དབྱར་གྱི་དུས་ན་འབད་རྩོལ་མེད་པར་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྲིན་ཆགས་ཏེ། རྣམ་རྟོག་མེད་པར་ཆར་ས་ལ་བབས་ནས་ལོ་ཐོག་ལ་སོགས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་བསྐྱེད་དོ། དེ་ལྟར་ཡང་།

ཇི་ལྟར་དབྱར་གྱི་དུས་ན་སྤྲིན།།
ལོ་ཐོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱུ།།
ཆུ་ཡི་ཕུང་པོ་འབད་མེད་པ།།
ས་ལ་མངོན་པར་འབབ་པ་ལྟར།།[1]   ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་བཞིན་དུ་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྣམ་རྟོག་མེད་པར་ཆོས་ཀྱི་ཆར་གདུལ་བྱ་ལ་བབས་པས། དགེ་བའི་ལོ་ཐོག་སྨིན་པར་བྱེད་དོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

དེ་བཞིན་ཐུགས་རྗེའི་སྤྲིན་ལས་ནི།།
རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་ཆུ་ཡི་ཆར།།
འགྲོ་བའི་དོན་དུ་ལོ་ཐོག་[2]རྒྱུ།།
རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འབེབས།།[3]   ཤེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ན་ཐུགས་རྣམ་རྟོག་མེད་པས་འགྲོ་དོན་མཛད་དོ།།

ཚངས་པ་བཞིན་ཞེས་པ་ནི། དཔེར་ན་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་ཚངས་པ་དེ། ཚངས་པའི་གནས་ནས་མ་འཕོས་བཞིན་དུ། ལྷའི་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་གནས་པར་སྟོན་ཏོ།། དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལས་མ་བསྐྱོད་བཞིན་དུ། གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པར་སྤྲུལ་ནས་དོན་མཛད་དོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

ཇི་ལྟར་ཚངས་པ་ཚངས་པ་ཡི།།

---

༡ རྒྱུད་བླ་མ། ༨/༨༢   ༢ ཏུམ་ རྒྱུན།།   ༣ རྒྱུད་བླ་མ། ༨/༨༣

གནས་ནས་འཕོ་བ་མེད་བཞིན་དུ།།
ལྷ་ཡི་གནས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ།།
སྣང་བ་འབད་མེད་སྟོན་པ་ལྟར།།
དེ་བཞིན་ཐུབ་པ་ཆོས་སྐུ་ལས།།
བསྒྱོད་པ་མེད་པར་ཁམས་ཀུན་ཏུ།།
སྐལ་ལྡན་རྣམས་ལ་འབད་མེད་པར།།
སྤྲུལ་པ་དག་ནི་སྟོན་པར་མཛད།།[1] ཅེས་གསུངས་སོ།།

ཉི་མ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དཔེར་ན་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་རྟོག་པ་མེད་པར་དུས་གཅིག་ཅར་དུ། པདྨ་ལ་སོགས་པ་མེ་ཏོག་གི་བྱེ་བྲག་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཁ་འབྱེད་པར་བྱེད་དོ།། དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་རྣམ་རྟོག་དང་འབད་རྩོལ་མེད་བཞིན་དུ། གདུལ་བྱ་རིགས་དང་མོས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་བློའི་པདྨ། དཀར་པོའི་ཕྱོགས་སུ་ཁ་འབྱེད་པར་མཛད་དོ།། དེ་ལྟར་ཡང་།

ཇི་ལྟར་ཉི་མ་རྟོག་མེད་པར།།
རང་འོད་ཅིག་ཅར་སྤྲོས་པ་ཡི།།
པད་མ་རྒྱས་པར་[3]བྱེད་པ་དང་།།
གཞན་དག་སྨིན་པར་བྱེད་པ་ལྟར།།
དེ་བཞིན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡི།།
ཉི་མ་དམ་ཆོས་འོད་ཟེར་དག།
གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོའི་པད་མ་ལ།།
རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འཇུག།[2] ཅེས་གསུངས་སོ།།

---

༡ རྒྱུད་བླ་མ། ༨/༥༣-༥༨
༢ རྒྱུད་བླ་མ། ༨/༥༩-༦༠
༣ སི་ཁྲིད་ འབྱེད་པ

དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་བསྟན་པའི་ལེའུ་སྟེ། ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པའོ།།

དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཐར་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བཤད་པ་འདི་ནི་བཛེ་དར་མ་སྐྱབས་ཀྱིས་བསྐུལ་བའི་ངོར། ལྷ་རྗེ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་གྱིས་བཀོད་པ་རྫོགས་སོ།། །།

ཡི་གེ་པ་ཡང་དར་མ་སྐྱབས་ཀྱིས་བགྱིས་པའོ།།

དམ་ཆོས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཡི།།
རྟོག་མེད་འགྲོ་བའི་དོན་འབྱུང་བ།།
ཕྱོད་ཉིད་བྲིས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས།།
འགྲོ་ཀུན་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཐོབ་ཤོག།

***

རྣམ་ཐར།

༡ སྡུར་བཀོད་རྣམ་ཐར་དང་པོ། དེ་ཡང་སྔོན་གྱི་དུས་ན་གྲོང་ཁྱེར་སྐྱིད་པའི་འབྱུང་གནས་བྱ་བར་ཚོང་དཔོན་གྱི་བུ་ནོར་བཟང་ཞེས་པ་ཐོག་མར་མའི་མངལ་དུ་ཞུགས་མ་ཐག་ཁྱིམ་གྱི་འཁོར་དུ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ཐོན་པ་དེ་བཞིན་བཙས་པའི་ཚེ་ལོ་ཏོག་དང་ནོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བྱུང་བས་ནོར་བཟང་ཞེས་བཏགས་སོ།། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་དུ་བསྟེན་པའི་ཚུལ་ནི། མདོ་ཉིད་ལས་དེ་ལྟར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བརྒྱ་རྩ་བཅུ་བསྟེན་ཏེ་ཅེས་པ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་། གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་ལུང་བསྟན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ནོར་བཟང་གིས་ཐོག་མར་འཇམ་དཔལ་ལས་སེམས་བསྐྱེད། དེ་ནས་འཇམ་དཔལ་གྱིས་ནོར་བཟང་དགེ་སློང་སྤྲིན་གྱི་དཔལ་མཇལ་བར་ལུང་བསྟན་པ་ནས་མཐར་ནོར་བཟང་གིས་བྱམས་པ་མཇལ། དེས་འཇམ་དཔལ་མཇལ་བར་ལུང་བསྟན་ཞིང་། དེ་ནས་ནོར་བཟང་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་མཐོང་། ཀུན་བཟང་གིས་བཟང་སྤྱོད་སྨོན་ལམ་གསུངས་པའི་བར་ཏེ། འཇམ་དཔལ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བགྲང་ན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ང་གསུམ་མམ། སོ་སོར་བགྲང་ན་ང་བཞི་ཡོད་ལ།

དེའི་ནང་ནས་ཁྱེ་བྲག་ཏུ་དཔལ་འབྱུང་གི་རྣམ་ཐར་ལས་ཅེས་གསུངས་པ་ནི་ཁྱེའུ་དཔལ་གྱི་དབང་ཕྱུག་དང་བུ་མོ་དཔལ་གྱི་བློ་གྲོས་མས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་བསྔགས་པ་དང་བསྟེན་ཚུལ་ནོར་བཟང་ལ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་ནས་སླར་བྱམས་པ་མཇལ་བར་ལུང་བསྟན་ཞིང་།།

དེ་ལྟར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དེ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་བསྐོར་བ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མ་བྱས་སོ།། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་མཇལ་བ་ལ་དཀའ་ཚོགས་ངལ་བ་རྣམས་ཁྱད་དུ་བསད་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་བཀུར་སྟིས་བསྟེན་ཏེ་མཐར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་དང་སྨོན་ལམ་དང་སྟོབས་དང་ཡེ་ཤེས་སོགས་འཕགས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དང་སྐལ་པ་མཉམ་པ་གྱུར་ཏོ།།[1]

---

[1] ཨ་པར། ཕལ་ཆེན་ ག དེབ་གྲངས། ༨༨ ཤོག་གྲངས་ ༣༡༩

དགེ་བསྙེན་མ་མི་གཡོ་བའི་རྣམ་ཐར་ཞེས་པ་ནི་བཅོ་བརྒྱད་དམ་བཅུ་དགུ་པ། དགེ་བསྙེན་མ་མི་གཡོ་བ་ཞེས་བྱ་བས་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་བརྟན་པ་ཟེར་བ་དེར་ཕ་མ་དང་གཉེན་བཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐོར་ནས་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ལ་ཆོས་བསྟན་པའི་སྒོ་དྲུང་དུ་ནོར་བཟང་སླེབ་མ་ཐག་ནོར་བཟང་གི་རྒྱུད་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་མང་པོ་སྐྱེས་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཆེས་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་བསྟན་པ་དེའོ།།

༣ ཟླུར་བཀོད་རྣམ་ཐར་གཉིས་པ། རྟག་ཏུ་ངུས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཇི་ལྟར་བསྟེན་པ་བཞིན་ཞེས་པ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་བརྒྱད་སྟོང་པའི་མཇུག་ཆོས་འཕགས་དང་རྟག་ཏུ་ངུའི་ལེའུར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྟག་ཏུ་ངུས་ཤེར་ཕྱིན་ཚོལ་བ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་ཤིག་མཇལ་བ་དེས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་འདས་པ་ན་སྤོས་དང་ལྡན་ཞེས་བྱ་བའི་གྲོང་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་འཕགས་དུས་གསུམ་དུ་ཤེར་ཕྱིན་སྟོན་པར་མཛད་པ་དེ་ལས་ཤེར་ཕྱིན་ཉན་དུ་སོང་ཞིག་ཞེས་ཐོས་ཏེ། དེའི་དྲུང་དུ་འགྲོ་བ་ལ་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་རང་ལ་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་ནས་ལུས་འཚོང་བར་འདོད་པས་འཚོང་འདུས་སུ་སོང་སྟེ། མི་སུ་ཉོ་ཞེས་སྒྲ་ཆེན་པོ་བསྒྲགས་ཀྱང་། བདུད་ཀྱིས་སུ་ཀྱང་མ་ཐོས་པར་བྱས་སོ།།

དེ་ནས་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་རྟག་ཏུ་ངུའི་བསམ་པ་བརྟག་པར་འདོད་ནས་བྲམ་ཟེར་སྤྲུལ་ཏེ་ང་ལ་མིའི་དགོས་པ་མེད་ཀྱི་མཆོད་སྦྱིན་ཞིག་བྱེད་པ་ལ་མི་གསོན་པོའི་ཤ་དང་ཁྲག་དང་རུས་པ་འདོད་དོ་ཅེས་ཟེར་བས་ཤིན་ཏུ་དགའ་སྟེ་མཚོན་རྣོན་པོ་ཐོགས་ནས་བརླ་གཡས་པའི་ཤ་ཟད་པར་བཅོགས་ཤིང་རུས་པ་གཅོག་ཏུ་རྩོམ་པའི་དྲུང་དུ་སོང་བ་ན། ཁང་བཟང་གི་སྟེང་ནས་ཚོང་དཔོན་གྱི་བུ་མོ་ཞིག་གིས་མཐོང་སྟེ་བབས་ནས་དྲིས་པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་འཕགས་དང་ཤེར་ཕྱིན་ལ་མཆོད་པར་ཐོས་ནས་བདག་གིས་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་སྦྱོར་བ་བགྱི་ཞེས་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་བྱིན། དེ་ཡང་འཁོར་ལྔ་བརྒྱ་དང་བཅས་ནས་ཤིང་རྟ་ལ་ཞུགས་ཏེ་གྲོང་ཁྱེར་སྤོས་དང་ལྡན་དུ་བརྩོལ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་འཕགས་ལ་མཆོད་ཅིང་སེམས་བསྐྱེད་དེ་རྟག་ཏུ་ངུས་སྔར་གྱི་སངས་རྒྱས་རྣམས་གང་ནས་བྱོན་པ་དང་གང་དུ་བཞུད་དྲིས་པའི་ལན་དུ་ཆོས་འཕགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་བྱོན་པ་དང་བཞུད་པ་མེད་པའི་ལེའུ་གསུངས་ཏེ། ལོ་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བཞུགས་ཚེ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གླེགས

བམ་མཆོད།།

དེ་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་བཞེངས་པ་ཉེ་བའི་ཚེ་ས་ཕྱོགས་དེ་རྡུལ་ཆེ་བར་མཐོང་སྟེ་ཆག་ཆག་གདབ་པར་འདོད་པ་ན། བདུད་ཀྱིས་ཆུ་དང་མེ་ཏོག་མི་སྣང་བར་བྱས་པས་རྟག་ཏུ་ངུ་དང་ཚོང་དཔོན་གྱི་བུ་མོ་འཁོར་དང་བཅས་པས་ལུས་ཀྱི་རྩ་བོ་ཆེ་ལས་ཁྲག་ཕྱུང་སྟེ་ཆག་ཆག་བཏབ་ཅིང་ཁྲི་བཤམས་པ་ལ་ཆོས་འཕགས་བྱོན་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གསུངས་པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྟག་ཏུ་ངུས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་དྲུག་བཅུ་ཐོབ་ཅིང་སངས་རྒྱས་གྲངས་མེད་པའི་ཞལ་མཐོང་བ་སོགས་མདོ་ནང་སྣང་ངོ་།།[1]

[༣] ཟུར་བཀོད་རྣམ་ཐར་གསུམ་པ། པཎ་ཆེན་ནཱ་རོ་པས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཇི་ལྟར་བསྟེན་པ་བཞིན་ཞེས་པ་ནི་ཏི་ལློ་པའི་སྤྱན་སྔར་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ནཱ་རོ་པས་གདུགས་ཤིང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཕྱག་ཕྱིར་འབྲངས། དཀའ་བ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཉིས་སྤྱད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འདི་སྐད་དུ།

དང་པོ་མཁར་གྱི་རྩེ་ནས་འཕྱོངས།།
གཉིས་པ་འཁལ་ཁྲུང་ཐུར་མ་རྒྱབ།།
གསུམ་པ་དཔུང་པས་མེ་ཕུང་དཀྲུགས།།
བཞི་པ་མི་གཙང་འདམ་རྫབ་བྲོས།།
ལྔ་པ་འབྲས་ཆེན་སྟོན་མོ་རྐུས།།
དྲུག་པ་རྒྱལ་པོའི་བག་མ་ཕྲོགས།།
བདུན་པ་བློན་པོའི་ཆུང་མ་རྐུས།།
བརྒྱད་པ་རང་གི་ཆུང་མ་བླངས།།
དགུ་པ་རྡོ་རྗེ་ཐོ་བས་བརྡུངས།།
བཅུ་པ་ཆུང་མ་བླ་མར་ཕུལ།།
བཅུ་གཅིག་པད་མའི་ཟམ་པ་བྱས།།

---

[1] ཨ་པར། ཤེར་ཕྱིན་ཀ ལེའུ་ ༣༠ - ༣༡ དེབ་གྲངས ༡༣ ཤོག་གྲངས ༣༦༡༡ ན

བཅུ་གཉིས་ཐང་ཆེན་མཎྜ་ལ་ཐུལ།།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དཀའ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་དང་དཀའ་ཕྲན་མང་དུ་སྤྱད་པ་གྲགས་ཆེ་བ་བཞིན་ནོ།།

༨ བྱུར་བགོད་རྣམ་ཐར་བཞི་པ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བར་མི་བྱ་སྟེ། བྲམ་ཟེ་རྒྱལ་པ་དྲོད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་རྒྱལ་པོ་མེའི་རྣམ་ཐར་བཞིན་ནོ།། ཞེས་པ་ལྟར་ཡོད་ཚོད་ཡིན་པའང་དེང་སང་ཐར་རྒྱུན་ནང་བྲམ་ཟེ་རྒྱལ་པ་དྲོད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་མི་སྣང་མོད་ཀྱི་དགོས་པར་འདྲ་བས་དེ་ལྟར་ན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དགུ་པ་བྲམ་ཟེ་རྒྱལ་པ་དྲོད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་སྤུ་གྲིའི་སོ་དར་གཤིབས་པའི་ལྕགས་རིའི་ནང་དུ་མེ་དཔུང་ཆེན་པོ་ལྔ་བུས་པ་དེ་ལ་ཉིན་རེ་བཞིན་དུས་གསུམ་ཏུ་མཆོངས་ནས་མེ་ལྔ་བསྟེན་པ་གཅིག་ལ་ནོར་བཟང་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ཞུས་པས་སྤུ་གྲིའི་སོ་འདི་ལ་འཛེགས་ནས་མེའི་དཔུང་སུ་མཆོངས་ཅིག དེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་དག་པར་འགྱུར་རོ།། ཞེས་ཟེར་བ་ལ་ནོར་བཟང་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེས་པའི་ཚེ། ནམ་མཁའ་ནས་ཚངས་པ་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་ན་རེ་འཕགས་པ་འདི་ནི་རྡོ་རྗེ་འོད་འཕྲོ་སྣང་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་སྟེ། འདིས་མེ་ལྷའི་དཀའ་ཐུབ་མཛད་པའི་མེ་ལས་འོད་ཟེར་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ། རྒྱུན་དེས་བདག་ཅག་རྣམས་ཚངས་པའི་གནས་ན་དགའ་བ་མེད་པར་འཕགས་པ་དྲོད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་འདི་ལས་ཆོས་ཉན་དུ་འདོམ་པ་ན་སྔར་གྱི་ལྟ་བ་ལས་ལྡོག་ཞིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབྱངས་ཐོབ་པའི་ཆོས་སྟོན་ཏོ་ཟེར་རོ།། དེ་བཞིན་དུ་བདུད་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་རང་གི་དོན་བྱེད་ཚུལ་རིམ་པར་ཆེད་དུ་བརྗོད་པས་ནོར་བཟང་ཡང་སྔར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ལ་འགྱོད་དེ། བཟོད་པར་གསོལ་ནས་སྤུ་གྲིའི་རི་ལ་འཛེགས་པ་ན་སྡོན་མེད་པའི་བདེ་བ་མྱོང་ཞིང་མེ་ལ་མཆོངས་པའི་མོད་ལ་རབ་ཞིའི་བདེ་བ་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པའི་ཚུལ་དང་།

དེ་བཞིན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བཅོ་བརྒྱད་པའམ་བཅུ་དགུ་པ་རྒྱལ་པོ་མེ་ནི་སྡིག་པ་བྱེད་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་མགོ་བཅད་པ་དང་པགས་པ་བཤུ་བ་དང་མིག་འབྱིན་པ་སོགས་ཚུབ་མོའི་ཁྲིམས་དྲག་པོར་བྱེད་པ་མཐོང་བས་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེས་པ་ན། ནམ་མཁའ་ལས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནོར་བཟང་ལ་སྔར་བྲམ་ཟེ་རྒྱལ་པ་དྲོད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གདམས་ངག་མི་དྲན་ནམ་ཟེར། ནོར

བཟང་གིས་དྲན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ནས་འགྱོད་དེ་བཟོད་པར་གསོལ་བ་ན་རྒྱལ་པོ་མེས་པོ་བྲང་དུ་འཁྲིད་དེ་འདི་ཐམས་ཅད་ནི་སྤྲུལ་པའོ་ཞེས་ནོར་བཟང་རྗེས་སུ་བཟུང་བ་དེའོ། [1]

ཟ ཟུར་བཀོད་རྣམ་ཐར་ལྔ་པ། གདམས་ངག་གཉིས་པ་སྲིད་པའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་ལས་འབྲས་སྒོམ་པར་གསུངས་པ་ལས་ཉི་ཚེ་བའི་དམྱལ་བ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ། མོའུ་གལ་གྱི་བུས་གཟིགས་པ་དང་། དགེ་འདུན་འཚོས་གཟིགས་པ་ལྷ་བུ་ཞེས་པའི་སྔ་མ་མོའུ་གལ་གྱི་བུས་གཟིགས་ཚུལ་ནི། མདོ་མཛངས་བླུན་དུ་སྟོན་པས་རང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའམ་གཞན་རབ་ཏུ་འབྱིན་དུ་བཅུག་པ་ན་ཕན་ཡོན་མཐའ་ཡས་པར་བཀའ་སྩལ་ནས། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཁྱིམ་བདག་དཔལ་སྐྱེས་ཞེས་བྱ་བའི་རྒན་པོ་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པ་གཅིག་བུ་སྨད་ཀྱིས་བཅོས་ཏེ་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་འདོད་པ་ན་ནང་མིས་སྨུར་དུ་བྱུང་ཞིང་ཟེར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཤཱ་རིའི་བུ་མཆོག་ཡིན་པར་ཐོས་ཏེ་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་ཞུས་པས། འདིས་འཁོར་ལོ་གསུམ་མི་ནུས་སོ་སྙམ་ནས་མ་གནང་། དེ་བཞིན་ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་མ་གནང་ངོ༎ དེ་ནས་ད་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་མི་ཚུད་དོ་སྙམ་ནས་ངུ་བ་ན་སྟོན་པས་དགོངས་ཏེ་མོའུ་གལ་གྱི་བུ་ལ་རབ་ཏུ་འབྱུང་དུ་བཅུག སྐྱེ་དེས་ཐོས་པ་ལ་ནན་ཏན་བསྐྱེད་ནས་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པར་གྱུར་ཀྱང་བསླབ་པ་རྒན་པ་བསྐུར་མི་ནུས་པས་དགེ་སློང་གཞོན་ནུ་བསླབ་པ་རྒན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཅོས་ཏེ། བདག་ཁྱིམ་དུ་ནི་བུ་སྨད་རྣམས་ཀྱི་བཅོས་འདིར་ནི་འདི་དག་གིས་བཅོས་ན་ཤི་བ་ལེགས་སོ་སྙམ་ནས་ཆུ་ལ་ལྷུང་པར་རྩོམ་པ་ན། མཁན་པོས་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་ཏེ་ལག་ནས་བཟུང་ནས་ཆོས་གོས་ཀྱི་གྲྭ་ལ་འཇུར་བཅུག སྐྱེ་སྐད་ཅིག་གིས་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་དུ་ཕྱིན་ནས་བབ་བོ༎

བུད་མེད་གཞོན་ནུའི་རོ་མཛེས་པ་གཅིག་དབང་པོའི་སྒོ་ཀུན་ནས་སྦྲུལ་སྦྲ་མོ་ཞིག་རྒྱུག་པ་དང་། བུད་མེད་གཅིག་གིས་ཕྲུ་བར་ཆུ་བླུག་ནས་མེ་འབུད་དེ་ཁོལ་བ་རང་ཉིད་ཞུགས་ནས་ཤ་རུས་བྱེ་སྐྱེ་ཡང་རུས་པ་རྣམས་འདུས་པས་བུད་མེད་དུ་གྱུར་ཏེ་ཤ་དེ་ཟ་བ་འབའ་ཞིག་བྱེད་པ་དང་། ཤིང་སྡོང་གི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ཆེན་པོ་གཅིག་གི་མཚམས་མེད་པར་སྲོག་ཆགས་སྣ་ཚོགས་པས་ཁྱབ་ནས་ཟ་བར་མི་བཟོད་པའི་ངོ་དོད་ཆེན་པོ་འབོད་པ་དང་།

---

[1] ཨ་པར། ཕལ་ཆེན་ཨ དེབ་གྲངས་ ༤༤ ཤོག་གྲངས་ ༣༣

མི་ཞིག་ལ་རི་དྭགས་གཅན་གཟན་སྣ་ཚོགས་པའི་མགོ་ཅན་མང་པོས་བསྐོར་ཏེ་མདའ་འཕེན་ཞིང་ལུས་མེ་ལྕེ་གཅིག་ཏུ་འབར་བར་སྣེ་དགྲ་དྲག་པོ་འདོན་པ་དང་། ཡང་མི་ཞིག་མཚོན་ཆ་སྣ་ཚོགས་བརྩུགས་པའི་སྟེང་དུ་རྒྱུག་པས་འཆད་པ་དང་། རུས་པའི་རི་ཆེན་པོ་དཔག་ཚད་བདུན་བརྒྱ་པ་བྱུང་གི་ཕྱོགས་སུ་རྒྱ་མཚོ་མུན་པར་བྱེད་པ་རྣམས་མཐོང་སྟེ་མཁན་པོ་ལ་འདི་ཅི་ལགས་ཞུས་པས། དུས་ལ་བབ་ཚེ་བསྟན་ནོ་ཞེས་ཁོ་ན་གསུངས་ནས་རུས་པའི་རི་དེ་ལས་རྩིབ་མ་གཅིག་གི་སྟེང་ཕན་ཚུན་དུ་འཆག་གོ།

དེར་བཞུགས་པ་ལ་ཞུས་པས་ད་དུས་ལ་བབས་སོ་ཞེས་བུད་མེད་དེ་ནི་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ན་སར་པ་ཆེན་པོ་བྱ་བའི་ཆུང་མ་ཡིན་ཏེ་ཆུང་མ་དང་བཅས་རྒྱ་མཚོར་ཞུགས་ཅིང་རྟག་ཏུ་མི་ལོང་ལ་བྱེད་བཞིན་བལྟ་བས་རང་རང་གི་གཟུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆགས་པ་གྲུ་བོ་ཆེ་རུས་སྦལ་གྱིས་བཤིགས་ནས་ཤི་བ་དེ་མ་ཐག་སྦྲུལ་དུ་སྐྱེས་ཏེ་སྔ་མའི་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ཀུན་ནས་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པའོ།། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་འཆི་ཁར་གང་ལ་ཆགས་པར་དེར་སྐྱེའོ་གསུངས། འོ་ན་ངན་སོང་དུ་ཇི་ལྟར་སྐྱེས་ཞུས་པས། དམྱལ་བའི་ལས་ངན་རྣམས་གྲང་བས་ཉེན་ཏེ་དྲོ་བར་འདོད་པས་ཚ་དམྱལ་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། ཚ་བས་ཉེན་ཏེ་བསིལ་བར་འདོད་པས་གྲང་དམྱལ་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། ཟས་སྐོམ་ལ་སྐྱུག་ལོག་པ་ལ་གཞན་གྱིས་ནན་གྱིས་བྱིན་པས་ནི་འདི་མ་མཐོང་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་ཡི་དྭགས་སུ་སྐྱེ་བ་དང་། གཞན་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་བྱས་པ་ལ་ཁྲོས་ནས་འདི་མ་ཐོས་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པས་དུད་འགྲོར་སྐྱེའོ།།

བུད་མེད་རང་ཤ་ཟ་བ་ནི་སྔོན་ཁྱིམ་བདག་མོ་ཞིག་གིས་དགེ་སློང་ཞིག་དབྱར་ཟླ་བ་གསུམ་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་གདུག་ཚོད་བཟང་པོ་ཉིན་རེ་བཞིན་བྲན་མོ་ལ་འཚོ་བ་ཕུལ་དུ་བཅུག་པ་ན། རྗེ་མོས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁ་ཟས་མ་ཟོས་སམ་སྙམ་པས། བྲན་མོ་དེས་བདག་ལའང་དད་པ་ཡོད་དེ་དགེ་སློང་གི་ལྷག་མ་ཟོས་པར་ཟད་མོད་ཁ་ཟས་ལྷག་མར་བྱས་ན་རང་ཤ་ཟ་བར་གྱུར་ཅིག ཞེས་མནའ་དོར་བས་དེར་སྐྱེའོ།།

ཤིང་གི་དབྱིབས་ཅན་དེ་ནི་དགེ་སློང་ལི་ཏ་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ་དགེ་འདུན་གྱི་ཞལ་ཏ་གནས་མིན་དུ་བྱས་ནས་ཁྱིམ་པ་དང་ཉེ་དུ་སོགས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དུ་བཅུག་པས་དེར་སྐྱེ་ཤིང་། དེས་བྱིན་པ་ཐོབ་པ་རྣམས་ནི་དེའི་ལུས་ལ་ཟ་བའི་སྲོག་ཆགས་དེ་རྣམས་ཡིན་ནོ།།

མི་ཞིག་མགོ་བརྙན་སྣ་ཚོགས་པའི་མདངས་བསྟུན་པ་དེ་སྔོན་རྫོན་པ་བྱེད་པ་སྙེ་སྒྲོག་ཆགས་ཀྱི་
སྙེད་བཤད་པ་དེའི་མགོ་བརྙན་གྱིས་བསྟུན་པའོ།།

མཚོན་ཆའི་སྙིང་དུ་རྒྱུག་པ་ནི་རྒྱལ་པོའི་དམག་དཔོན་ཤི་འཕོས་ནས་དེར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་
ཐམས་ཅད་འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་དམྱལ་བ་ཆེན་པོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།། རུས་པའི་རི་ནི་
ཁྱོད་རང་གི་སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་རུས་པ་སྙེ་ཆུ་སྲིན་དུ་གྱུར་ནས་ལོ་བརྒྱ་གཉིད་ཀྱིས་ལོག་སྟེ་ཁ་
གདང་ནས་རྒྱ་མཚོ་བཟེད་པ་ན་དགེ་བསྙེན་ཞིག་ཚོང་པ་ལྔ་བརྒྱ་དང་བཅས་པ་གྲུ་བོ་ཆེར་
ཞུགས་པ་ཁར་ལྷུང་དུ་ཉེ་བ་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་མགྲིན་
གཅིག་ཏུ་བརྗོད་པས་ཆུ་སྲིན་ཁ་བཙུམས་ཞིང་དེའི་མོད་ལ་ཤི་བ་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་དུ་སྲིན་
པོས་ཕྱུང་ཏེ་ཤ་ཁྲག་ཟད་ནས་རུས་པ་ལུས་པའོ།། ཞེས་གསུངས་པས། ཐན་པོ་སྐྱོ་སྙེ
གདམས་ངག་སྒོམ་པས་དེ་ཉིད་དུ་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་དེའོ།།[1]

[༨] ཟུར་བཀོད་རྣམ་ཐར་དྲུག་པ། ཕྱི་མ་དགེ་འདུན་འཚོས་གཟིགས་ཚུལ་ནི། མཉན
ཡོད་ཀྱི་ཁྱིམ་བདག་ཕྱུག་པོ་སངས་རྒྱས་འཚོའི་བུ་དགེ་འདུན་འཚོ་འཕགས་པ་ཤཱ་རིའི་བུ
ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས་ནས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་པར་གྱུར། ནེའུ་ལྡང་གི་སྐྱེས་པ་ལྔ་བརྒྱ་རྒྱ
མཚོར་འཇུག་པས་སྟོན་པ་ལ་ཁྱིད་གཏོང་བར་ཞུས་པ་སྟོན་པས་དགེ་འདུན་འཚོ་ཁྱོད་ཀྱིས
འཇིགས་པ་དང་འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་བཟློད་པར་གྱིས་ཞིག་གསུངས་ཏེ་གནང་། ལྷན
ཅིག་གྲུ་བོ་ཆེར་ཞུགས་པ་ན་རྒྱ་མཚོའི་ཀླུ་རྣམས་ཀྱིས་དགེ་འདུན་འཚོ་དེ་དེད་ལ་བྱིན་ཅིག
ཞེས་པའི་སྒྲ་བྱུང་བ་ལ་ཚོང་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བྱིན་ཡང་དགེ་འདུན་འཚོས་སྟོན་པའི་གསུངས
དྲན་ཏེ་རང་ཉིད་མཆོངས་ནས་ཀླུ་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན། ཚོང་པ་རྣམས་ཕྱིར་ལོག་འོང་བ་ན་ཀླུ
རྣམས་ཀྱིས་གྲུ་བོ་ཆེར་བཞག་སྟེ་ལྷན་ཅིག་འོང་། རྒྱ་མཚོ་ཚུར་མཐོན་ནས་ཞག་མལ་གྱི་སར
དགེ་འདུན་འཚོ་སུས་ཀྱང་མ་སྲན་པར་ཚོང་པ་རྣམས་འོངས་ཏེ་དགེ་འདུན་འཚོ་སྔ་དྲོ་ལངས
པ་ན་སུ་ཡང་མི་སྣང་ནས་ལམ་གོལ་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་བཟང་པོ་གཅིག་མཐོང་ནས་དེར
ཕྱིན་པ་ན་དགེ་འདུན་གྱིས་ཟས་སྤྱི་སྤྲུང་དུ་བྱུས་པ་མང་དུ་སྣང་། དགེ་འདུན་འཚོ་ལ་ཟས་ཟོ
ཞིག་ཞེས་ཟེར། དེ་ནས་དགེ་འདུན་གདུག་ཚོད་ཀྱི་གྲལ་ལ་འཁོད་ཅིང་ཟས་བཟྩེ་བ་ན་གཙུག

---

[1] ཨ་པར། མདོ་སྡེ། ཨ ལེའུ ༡༥ དེབ་གྲངས་ ༣༠༡ ཤོག་གྲངས་ ༡༧༣ ན

ལག་ཁང་དེ་མི་སྣང་བར་གྱུར་ཅིང་། ལྷུང་བཟེད་དང་ཟས་རྣམས་ཐོ་བ་དང་རལ་གྲི་ལ་སོགས་པར་གྱུར་ཏེ་ཕན་ཚུན་དུ་བསྣུན་ཞིང་འཐབ། གྲུང་ཆིགས་ཡོལ་བ་དང་གཙུག་ལག་ཁང་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་སྔར་བཞིན་གྱུར་པ་ལ་རྒྱུ་དྲིས་པས་དེད་རྣམས་སྔོན་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་གི་བསྟན་པའི་དགེ་སློང་ཡིན་ནས་ཀྱི་གྲལ་དུ་འཐབ་མོ་བྱས་པས་ཉི་ཚེ་བའི་དམྱལ་བ་འདིར་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི་འདི་ལྟ་བུ་འབྱུང་བའི་ལས་མ་བྱེད་ཅིག་ཟེར་རོ།།

ཡང་ཕྱིན་པས་གཙུག་ལག་ཁང་སྔ་མ་ལྟ་བུ་ཞིག་མཐོང་སྟེ་ནས་ཟློ་ཞིག་ཟེར་བ་ན་སྔ་མའི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བས་ཟློས། ཕྱིས་དགེ་འདུན་ནས་ལ་འཁོད་ཅིང་ནས་དྲོངས་ཙ་ན་གཙུག་ལག་ཁང་མི་སྣང་བར་མེ་ལྕེ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ་ཐམས་ཅད་བསྲེག་ཅིང་གྲུང་ཆིག་ཡོལ་བ་དང་སྔར་བཞིན་གྱུར་པ་དེ་ལ་དྲིས་པས་བདག་ཅག་འོད་སྲུང་གི་དགེ་སློང་དང་ནས་ཚུད་གསན་བྱས་པས་འདིར་སྐྱེས་སོ་ཟེར་རོ།།

ཡང་ཕྱིན་པས་སེམས་ཅན་ཞལ་བ་ལྟ་བུ་དང་ཀ་བ་ལྟ་བུ་དང་། རྟིག་པ་ལྟ་བུ་དང་ཕྱུགས་མ་ལྟ་བུ་སོགས་དེ་དག་སྡུག་བསྔལ་མི་བཟོད་པ་སྐྲི་དག་འདོན་པ་དང་སེམས་ཅན་སྟོད་སྨད་ཆད་པའི་བར་ཆུ་རྒྱུས་ཕྲ་མོས་འབྲེལ་བ་བཅས་མཐོང་།།

དེ་ནས་དྲང་སྲོང་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད་སར་སླེབས། དེ་དག་གིས་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་འདི་སླ་བ་མང་བས་སྲུས་ཀྱང་གནས་ཁང་མ་གཏོང་ཞེས་ཁྲིམས་བྱས་པས་གཞན་གྱིས་མ་གཏང་། གཅིག་གིས་མི་སླ་ན་མེ་ཁང་དུ་ཉོལ་ཞིག་ཟེར་ཏེ་བསྡད་པ་ན་དེའི་ལྷ་མོས་སྲོད་དང་སྲུང་ལ་ཆོས་སྟོན་པར་གསོལ་བས་བདག་གནས་ནས་འབྱིན་འོང་ཞེས་མ་བསྟན་པོ་རང་ནམ་ལང་དུ་ཉེའོ་སྐམ་ནས་བསྟན་པས་དྲང་སྲོང་ལྔ་བརྒྱ་པོ་ཐམས་ཅད་ཉན་པར་ལྷག་པ་ལྷ་མོ་དེས་རང་ཉིད་གཅིག་པུ་མ་གཏོགས་མི་མཐོང་བར་བྱིན་གྱིས་རླབས་དྲང་སྲོང་དེ་རྣམས་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཐོབ་ཚེ་གཅིག་གིས་གཅིག་མཐོང་ནས་ལེགས་སོ་བྱིན། དེ་ནས་སྟོན་པའི་དྲུང་དུ་འགྲོ་བ་ན་བདག་ཅག་གི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་འགྲོ་བའམ་སློབ་དཔོན་གྱི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་འགྲོ་ཟེར་བས། དགེ་འདུན་འཚོ་སོ་སོར་སྐྱེ་བོ་ཡིན་པས་ཉམ་ང་སྟེ་བདག་བྱ་བ་ཅུང་ཞིག་ཡོད་ཀྱི་སྡོད་ཅིག་ཞེས་ཤིང་དྲུང་དུ་འགྲོ་ནས་སྔར་ཐོས་པའི་དོན་བསྒོམས་པས་མང་དུ་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་ནི་གདམས་ངག་ཉིད་པ་གཞན་ལ་རག་མི་ལས་པ་ཡིན་པས་སྐད་ཅིག་ལ་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམ

ཐར་བརྒྱད་ལྡན་དུ་གྱུར་ཏེ་དྲང་སྲོང་ལྔ་བརྒྱ་པོ་ཆོས་གོས་ལ་འཇུར་བཅུག་ནས་སྟོན་པའི་དྲུང་དུ་སོང་སྟེ་དྲང་སྲོང་རྣམས་ཚུར་ཤོག་གིས་བསྙེན་རྫོགས་དང་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ།།

ཞལ་བ་ལྷ་བུའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ནི་དགེ་འདུན་གྱི་ཞལ་བ་མི་གཙང་བར་བྱས་པ་དང་། ཀ་བ་དང་ཐིག་པ་ལྟ་བུ་ནི་དགེ་འདུན་གྱི་ཀ་བ་དང་ཐིག་པ་ལ་སྣབས་དང་། ངར་སྣབས་སོགས་གོས་པར་བྱས་པ་དང་། ཕྱགས་མ་ལྟ་བུ་ནི་དགེ་འདུན་གྱི་ཕྱགས་མ་གང་ཟག་གིས་སྤྱོད་པའི་རྣམ་སྨིན་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། སེམས་ཅན་སྣད་ཆད་པ་ཏུང་ཟད་འབྲེལ་བ་ནི་དབྱར་གྱི་རྙེད་པ་དཀྱུན་གྱིས་བསྒྱུར་བ་ལྟ་བུའི་རྣམ་སྨིན་ཡིན་པས་ལས་ངན་དེ་དག་མི་བྱའོ།། ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ།། དེང་སང་དགེ་འདུན་གྱི་ཚོགས་ལ་ཁ་བཤལ་བའི་ཆུ་ཞལ་བ་ལ་འབོ་པ་འདི་ཡང་དེའི་རིགས་སུ་གཏོགས་པའི་དམྱལ་བ་ཉི་ཚེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ།།[༡]

[༧] ཟླུར་བཀོད་རྣམ་ཐར་བདུན་པ། ཡི་དྭགས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་གྲོ་བཞིན་སྐྱེ་རྣ་བ་བྱེ་བ་རིས་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་ཞེས་པ་ནི་འདུལ་བ་ལུང་ལས་ཡུལ་དབུས་སུ་ཁྱིའུ་རིན་པོ་ཆེའི་རྣ་རྒྱན་ཅན་ཞིག་སྐར་མ་གྲོ་བཞིན་ལ་བཙས་པས་གྲོ་བཞིན་སྐྱེས་རྣ་བ་བྱེ་བ་རིས་ཞེས་བཏགས་ཤིང་། དེ་ཆེར་སྐྱེས་ནས་བོང་བུ་ཅང་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ཁལ་དང་བཅས་ནས་ཚོང་པ་མང་པོའི་ནང་དུ་རྒྱ་མཚོར་ཞུགས་ཤིང་དེད་དཔོན་བྱས་ཏེ་སོང་བ་ན་རྒྱ་མཚོའི་དོན་གྲུབ་སྟེ་སླ་ལོག་མཐོན་པའི་ཉུབ་དང་པོ་ལ་གཉིད་ཀྱིས་མྱོས་པ་གྲོགས་སུས་ཀྱང་མ་སྦྲན་པར་སོང་སྟེ། ནམ་ལངས་པ་ན་སུ་ཡང་མི་སྣང་ནས་སྨུར་དུ་ཕྱིན་པའི་ཚེ་བོང་བུ་ཅང་ཤེས་ཀྱང་དྲག་ཏུ་དེད་པས་རྫི་མ་ཤེས་ནས་ལམ་ནོར་ཏེ་ལྕགས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཞིག་ཏུ་སླེབས། དེ་ན་སྒོ་སྲུང་འཛིགས་པ་གཅིག་འདུག་པ་ལ་གྲོ་བཞིན་སྐྱེས་བཀྲེས་ཤིང་སྐོམ་པས་དེ་རྣམས་ལ་བཟའ་བཏུང་བསླངས་པས། བདག་ཅག་བཟའ་བཏུང་གི་སྒྲ་ཡང་རྣ་བར་མ་ཐོས་ཤིང་། ངེད་རྣམས་སྟོན་གྲོང་ཁྱེར་རྡོ་འཛོག་གི་མི་ཡིན། སེར་སྣས་སྦྱིན་པ་མ་གཏང་ནས་ཡིད་དྭགས་སུ་སྐྱེས། ཁྱོད་མི་ཡུལ་དུ་འགྲོ་ངེས་ན། བདག་ཅག་གི་ཉེ་དུ་ལ་དེད་ཀྱི་སྦྲས་པའི་ཐེ་ཐབ་འོག་ནས་གསེར་ཕྱེ་བུམ་པ་གང་ཡོད་པ་འཕགས་པ་ཀཱ་ཏྱཱ་ཡ་ན་ལ་ཕུལ་ཅིག བདག་ཅག་གི་ཆེད་སྦྱིན་པ་ཐོངས་ཤིག་ཞེས་སྨོས།།

---

[༡] ཨ་པར། འདུལ་བ་ ཀ། དེབ་གྲངས་ ༡ ཤོག་གྲངས་ ༡༠༠ བ

ཡང་ཕྱིན་པས་ལྷའི་གཞལ་མེད་ཁང་བཟང་པོ་གཅིག་ན་ལྷའི་བུ་མོ་ཞིག་དང་ལྷའི་བུ་ཞིག་རྩེ་དགར་བྱེད་ཅིང་འདུག ཉི་མ་ནུབ་པ་ན་གཞལ་མེད་ཁང་མི་སྣང་བར་སྐྱེས་པ་དེ་གཅན་གཟན་དུ་གྱུར་ནས་བུད་མེད་དེ་ཤག་ཏོག་ཏུ་ཟ་ཞིང་། ཉི་མ་ཤར་བ་ན་གཞལ་མེད་ཁང་བྱུང་ནས་སྔར་བཞིན་མཐོང་སྟེ་རྒྱུ་མཚན་དྲིས་པས་བུད་མེད་དེ་ན་རེ། བདག་གནས་པའི་གྲོང་གི་སྨད་ཚོང་མ་ཡིན་ཏེ་འཕགས་པ་ཀཱ་ཏྱཱ་ཡ་ན་ལས་ཉིན་མར་མི་ཚངས་སྤྱོད་སྲོང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་བླངས་པས་ཉིན་མར་ལྷའི་བདེ་བ་དང་མཚན་མོ་དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བ་ཡིན། ང་ཡི་བུ་མོ་སྨད་ཚོང་བྱེད་པ་དེ་ལ་མེ་ཐབས་ཀྱི་འོག་ན་གསེར་བུམ་པ་གང་ཡོད་ཀྱི་ཐོན་ལ་འཕགས་པ་ཀཱ་ཏྱཱ་ཡ་ན་ལ་གདུག་ཚོད་གསོལ་ཏེ་བདག་གི་མིང་ནས་བསྔོ་བ་གྱིས་ལ་ལོག་པའི་སྤྱོད་པ་སྤོངས་ཤིག་ཞེས་ཕྲིན་གྱིས་ཞེས་ཟེར་རོ།།

ཡང་མཚན་མོ་ལྷའི་བདེ་བ་དང་ཉིན་མོར་དམྱལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བའི་སྐྱེས་པ་གཅིག་གིས་སྔོན་གནས་པའི་གྲོང་གི་ཤན་པ་ཡིན་ལ་འཕགས་པ་ཀཱ་ཏྱཱ་ཡ་ནས་མཚན་མོ་སྲོག་གཅོད་པ་སྤང་བ་ལེན་དུ་བཅུག་པས་དེ་ལྟར་མྱོང་བ་ཡིན། ངའི་བུ་ཤན་པ་དེ་རལ་གྲི་བསགས་པའི་འོག་ན་གསེར་བུམ་གང་ཡོད་ཀྱི་འཕགས་པ་ལ་གདུག་ཚོད་དང་བསྔོ་བ་ཞུས། སྲོག་གཅོད་པ་སྤོངས་ཤིག་ཅེས་པའི་ཕྲིན་གྱིས་ཟེར་རོ།།

ཡང་ཕྱིན་པས་ལྷའི་གཞལ་མེད་ཁང་ཞིག་ན་ལྷ་མོ་ལྟ་ན་སྡུག་པ་གཅིག་ཁྲི་སྟེང་ན་འདུག་པའི་ཁྲིའི་རྐང་ལག་བཞི་ལ་ཡི་དྭགས་བཞི་བཏགས་ནས་འདུག་གྲོ་བཞིན་སྐྱེ་ལ་ཟ་བཏུང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བྱིན་ནས་ཡི་དྭགས་འདི་རྣམས་ལ་མ་བྱིན་ཞིག་ཟེར་ནས་ཕྱི་རོལ་དུ་སོང་།།

དེ་རྣམས་སློང་བ་ལ་ཅུང་ཟད་རེ་བྱིན་པས་གཅིག་ལ་ཕུབ་མར་གྱུར། །གཅིག་ལ་ལྷགས་སྲེག་གིས་ཐོ་ལུམ་དུ་གྱུར། གཅིག་རང་ཤ་བཅད་ཅིང་ཟ་བར་གྱུར། གཅིག་ལ་ཐལ་བ་གྱུར་རོ།། དེ་ནས་བུད་མེད་དེ་བྱུང་སྟེ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ཟློས་ཆོག་ན་ང་བརྩེ་སྟེ་སྡུག་བསྔལ་འདི་ལྟ་བུར་བྱུང་བ་ཡིན་ཟེར། དེའི་རྒྱུ་དྲིས་པས་སྔོན་བདག་ཁྱིམ་བདག་མོར་གྱུར་པ་ཁྱིམ་དུ་གཡོས་བྱེད་ཁྱིམ་བདག་དང་ཁྱིམ་བདག་གི་བུ་དང་མནའ་མ་དང་བྲན་ཏེ་བཞི་པོ་ཕྱི་རོལ་ན་ཞིང་ལས་བྱེད་དུ་སོང་བ་ན། བདག་གིས་ཟས་གཡོས་ཟིན་པ་རང་སངས་རྒྱས་གཅིག་བསོད

སྙོམས་འབྱིན་པ་ལ་ཕུལ་ནས་རང་སྣར་གཡོས་པ་ཙུང་ཟད་འགོར་སྐེ་བསོད་སྙོམས་ཕུལ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡིད་རང་བར་གྱིས་ཤིག་བྱས་པས་ཁོང་རྣམས་ཁྲོས་ཏེ་དགེ་སློང་དེ་ཕུབ་མ་མི་འགམ་པར་ཞེས་སོགས་སོ་སོ་ནས་ཚིག་ངན་ཟེར་བས་བདག་ཀུང་འཁྲུགས་ཏེ་འདི་ལ་རྣམ་སྨིན་མི་བཟད་པ་འབྱུང་བར་ངེས་པས་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་དེ་བདག་གིས་ཀུང་མཐོང་ཞིང་བདག་གིས་དེ་ལས་སྐྱོབ་པར་གྱུར་ཅིག ཞེས་སྨོན་ལམ་ལོག་པ་བཏབ་པས་བདག་ཀུང་ཡི་དྭགས་མཐུ་ཆེར་སྐྱེས་པ་སྟེ་གཞན་དུ་ན་བདག་ལྟར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་ཟེར་ཞིང་ཡི་དྭགས་དེ་རྣམས་ལ་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་གྲོ་བཞིན་སྐྱེས་རང་ཡུལ་དུ་སྐྱོལ་ཤིག་ཟེར་བས་སྐད་ཅིག་གིས་སླེབས་སོ།།

སྔོན་དུ་སོང་བའི་ཚོང་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེད་དཔོན་གྲོ་བཞིན་སྐྱེས་མ་སླེབ་པའི་ཚུལ་གསང་སྐེ་ལ་ལས་སྔོན་ལ་སོང་ཞེས་དང་། ལ་ལས་ཕྱི་ནས་འོང་ངོ་ཞེས་གཏམ་སྣ་ཚོགས་པས་ རླུང་ལ་བསྐུར་བས་གྲོ་བཞིན་སྐྱེས་ཀྱི་ཕ་མ་ཡིད་མ་ཆེས་ཏེ་སྦྱིན་པ་སྣ་ཚོགས་བྱས་ཅིང་སྦྱིན་པ་འདེས་གྲོ་བཞིན་སྐྱེས་གསོན་ན་མྱུར་དུ་འཁོར་བར་གྱུར་ཅིག། ཤི་ན་དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་གྱུར་ཅིག་ཞེས་ལམ་པོ་ཆེའི་མདོར་རྟིགས་ངོས་ལ་བྲིས་པ་མཐོང་སྟེ་བདག་རབ་ཏུ་འབྱུང་ངོ་སྙམ་ནས་སྔོན་པའི་དྲུང་དུ་སོང་བ་ན་སྔོན་པས་སྔོན་དུ་འཕྲིན་རྣམས་ཀྱིས་ཞིག་གསུངས་ཏེ། སྐད་ཅོང་མ་ལ་འཕྲིན་བྱས་པས་ཡིད་མ་ཆེས་ཀུང་མེ་ཐབས་ཀྱི་འོག་ན་གསེར་ཡོད་ཟེར་བ་དེ་བཞིན་གསེར་བྱུང་བས་གཟོད་ཡིད་ཆེས་སོ། འཕྲིན་གཞན་རྣམས་ཀུང་བྱས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་དེའོ།།[༡]

[༨] ནུར་བཀོད་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་པ། ཁ་ཅིག་མ་ངེས་ཏེ། ལོ་དྲུག་ཅུའི་བར་མངལ་དུ་བསྡད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཞེས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཁབ་ཏུ་ཚོང་དཔོན་ཕྱུག་པོ་ཞིག་གི་ཆུང་མའི་མངལ་དུ་ཀན་པོ་སྐྱེས་ཆགས་ཀུང་མ་བཙས་པར་ཕྲུག་གུ་གཞན་བཅུ་སྐྱེས་ཤིང་། ནམ་ཞིག་ཚོང་དཔོན་གྱི་ཆུང་མ་ནད་དྲག་པོ་ཞིག་གིས་མནར་ཏེ་འཆི་ལ་ཉེ་བའི་ཚེས་རང་གི་ཁྱོ་ལ་ངའི་ལྟོ་བ་གཡས་པར་བདག་གི་བུ་དང་པོ་མ་སྐྱེས་པ་མཆིས་པས། ཁོ་མོ་འཆི་བ་དང་ལོངས་ཤིག་སྨྲས། དེ་ནས་བུད་མེད་དེ་དུས་ལས་འདས་པ་ན་སྨན་པའི་རྒྱལ་པོ་འཚོ་བྱེད་གཞོན་ནུ

༡ ཨ་པར། འདུལ་བ་ ཀ དེབ་གྲངས་ ༡ ཤོག་གྲངས་ ༣༥༡ བ

གདན་དྲངས་ནས་བསིལ་བ་ཚལ་གྱི་དུར་ཁྲོད་དུ་ཁྱེའུ་དེ་བུད་མེད་དེའི་ལྟོ་བ་ནས་ཕྱུང་ཞིང དེའི་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ནག་པོ་ལྟར་གཉེར་མས་གང་ཞིང་སྐྲ་དཀར་བ་ལོ་དྲུག ཅུ་བར་དུ་མངལ་དུ་གནས་པ་དེ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། ཁྱོད་ནག་པོ་ཡིན་ནམ་ཞེས བཀའ་བསྩལ་པའི་ཚེ། དེ་ཀྱང་གདག་ནག་པོ་ལགས་སོ་ཞུས། དེ་ནས་ནག་པོ་ལོ་བཅུའི བར་ཁྱིམ་དུ་གནས་ཤིང་ལོ་བདུན་ཅུ་ལོན་པའི་ཚེ་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རིར་དགེ སློང་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་དང་ལྷན་ཅིག་དབྱར་གནས་ལ་གནས་པའི་ཚེ། ནག་པོ་མ་གཏོགས་ཐམས ཅད་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ། ནག་པོ་སེམས་རབ་ཏུ་སྐྱོ་སྟེ། དོན་གྱི་དབེན་པའི་ལུས ཀྱི་འཆོ་བ་བས་ཤི་བ་སླའོ་སྙམ་སྟེ་མཚོན་ཁར་ལྟེབས་པ་ན་ནག་པོ་འདུལ་བའི་དུས་ལ བབས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་གཤེགས་ནས། ཆོས་གསུངས་པས་དགྲ བཅོམ་ཐོབ།།

དེའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་སངས་རྒྱས་ལ་ཞུས་པས། སྔོན་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་གི་དུས། ཚོང དཔོན་གྱི་བུ་ཞིག་དགྲ་བཅོམ་ཞིག་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས། དུས་སྟོན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་ཕེབས པར་ལན་འགའ་བསྐུལ་ཡང་། དགྲ་བཅོམ་པས་རེ་ཞིག་སྡོད་ལ་དགེ་བ་ལ་བརྩོན་ཤིག གསུངས་པས། ཁོ་ཁྲོས་ནས་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ། ཁྱོད་ལོ་དྲུག་ཅུའི་བར་དུ་ཁྱིམ་ནས་ཕྱིར་མ ཐོན་པར་མུན་ནག་འདིར་གནས་པར་གྱིས་ཤིག་ཞེས་ཚིག་རྩུབ་སྨྲས་པའི་རྣམ་སྨིན་གྱིས་ད ལྟ་ནག་པོ་འདི་ཚོངས་དཔོན་གྱི་བུ་ཡིན་ལ་ལོ་དྲུག་ཅུའི་བར་དུ་ལྟོ་བར་གནས་ཤིང་སྡུག བསྔལ་མྱོང་དགོས་པ་ཡིན་ལ། ཡང་དེའི་ཚེ་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྟེན་འབྲེལ་སོགས་ལ མཁས་པར་བྱས་པས་ད་ལྟ་དཀའ་ཚེགས་ཆེན་པོས་རྒྱུད་སྨིན་པས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་ཡིན གསུངས་སོ།།[1]

[༩] ཟུར་བཀོད་རྣམ་ཐར་དགུ་པ། ལས་འབྲས་ཀྱི་ལེའུའི་མཇུག་ཏུ་དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་ཀྲི ཀྲིའི་བུ་མོ་བདུན་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་པ་ནི་འདི་ལྟར་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་རྣམས་ལ ནི་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོའམ། ལང་ཚོ་དར་ལ་བབས་པས་ཀྱང་བར་དུ་གཅོད་པར་མི་འགྱུར བས་མཛེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་སངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་གི་སྦྱིན་བདག་རྒྱལ་པོ་ཀྲི་ཀྲི

---

༡ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ཨཾ་ དེབ་གྲངས་ ༣༨༣ ཤོག་གྲངས་ ༣༥༨ ན

ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྲས་མོ་ལང་ཚོ་དར་ལ་བབས་པ་བདུན་ཡོད་པ་དེ་དག་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་ཤིན་ཏུ་འབྱུང་བར་གྱུར་ནས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཕ་མ་ལ་ཕྱག་བྱས་ཏེ་སྙན་པའི་ཚིག་གིས་འཇིག་རྟེན་གནས་ལ་ཆུ་ནང་སོང་བ་ཟླ་བའི་གཟུགས་བཞིན་གཡོ་བར་མཐོང་། ཞེས་སོགས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་གཏམ་གྱི་གླིང་མོ་བསླང་ནས་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་བློ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡབ་ཀྱིས།

ཁྱེད་ནི་བྱིས་པ་བདེ་ལ་བརྟེན་འོས་ཤིང་།།
ཡིད་ལ་བསམ་པའི་དོན་ཡང་མ་བྱས་ན།།
དཀའ་ཐུབ་ནགས་སུ་ཁྱེད་རྣམས་སོང་ཤིག་ཅེས།།
ཇི་ལྟར་བུར་ན་བདག་གིས་སླ་བར་ནུས།།

ཞེས་སོགས་སྙིང་ནས་བརྩེ་བའི་དབང་གིས་ཡིད་རྣམ་པར་ཉམས་ཤིང་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཕྱོག་པར་མཛད་ཀྱང་ཕྱོག་མ་ནུས་པར་ཐར་པར་ཞུགས་པ་ལ་ཕྱིས་བསྟན་པ་འདི་ལ་སློབ་དཔོན་དཔའ་བོས་སྙན་དག་གི་སྒོ་ནས་བསྔགས་པ་བརྗོད་པ་ཇོ་བོའི་ཆོས་ཆུང་བརྒྱ་རྩ་ན་བཞུགས་པ་དེ་ལྟ་བུའོ།།[1]

༡༠ ཟུར་བཀོད་རྣམ་ཐར་བཅུ་པ། བྲམ་ཟེ་སྦྱིན་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲ་རྩལ་སོགས་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པ། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་བསྐྱེད་པས། དབུལ་པོ་དང་ནད་པ་སོགས་མཐོང་ནས་ཡིད་རབ་ཏུ་སྐྱོ་ཞིང་། ཡང་བསྐྱོད་པས་བཤན་པ་དང་རྔོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱ་དང་རི་དྭགས་སོགས་གསོད་པ་མཐོང་ནས་སྦྱིན་པ་ཆེན་པོ་རང་གི་ཡབ་ལ་དབུལ་ཞིང་ཕོངས་པ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་སྣ་ཚོགས་བྱེད་པ་མཐོང་ཞིང་སྐྱོ་ནས་བང་མཛོད་ནས་སྦྱིན་པ་བྱ་རྒྱུའི་གནང་བ་ཞུས་ནས་དཔག་ཚད་ཁྲི་ཕྲག་ཚུན་ཆད་ལ་ཟས་དང་ནོར་སོགས་ཅི་འདོད་པའི་དངོས་པོ་སྦྱིན་ནས་ཚིམ་པར་བྱས། ནམ་ཞིག་བང་མཛོད་སྟོང་ནས་དབུལ་པོ་རྣམས་ལ་ཅི་ཡང་སྤྲད་རྒྱུ་མ་རྙེད་པས། ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཚོལ་ནས་རྒྱ་མཚོར་ནོར་བུ་ལེན་དུ་འགྲོ་བ་ཉིད་ཐབས་མཆོག་ཏུ་མཐོང་ནས། ཡབ་ཡུམ་ལ་གནང་བ་ཞུས་ནས་གྲོགས་ལྔ་བརྒྱ་དང་བཅས་རྒྱ་མཚོར་ཞུགས་ཏེ་ཉིན་བདུན་གྱི་མཚམས་ནོར་བུའི་གླིང་དུ་སླེབས་སོ།། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་རིགས་སྣ་ཚོགས་བཀང་སྟེ་རང་ཡུལ་དུ་ལོག

---

[1] ཨ་པར། འདུལ་བ་ སུ དེབ་གྲངས་ ༤༡༤༧ ཤོག་གྲངས་ ༣༤༤ བ

པའི་དུས་ལ་བབས་པ་ན། སྦྱིན་པ་ཆེན་པོས་གྲོགས་པོ་རྣམས་རང་ཡུལ་དུ་སོང་། ཁོ་བོ་ཀླུའི་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་ནས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ཡུལ་ལ་མི་ལོག་བདག་གིས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་བླངས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཕོངས་པ་རྣམས་ལ་མི་ཟད་པའི་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་བྱའོ་ཞེས་སྨྲས།།

དེ་ནས་སྦྱིན་པ་ཆེན་པོ་ཆུར་ཞུགས་ནས་ཇི་ཞིག་ན་ཆུའི་ནང་སྦྲུལ་གདུགས་པ་ཅན་དང་སྲིན་པོ་སོགས་གདུག་པ་ཅན་རྣམས་ལ་བྱམས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱི་ཞི་ཞིང་དད་དེ། ནམ་མཁར་ཁྱེར་ཏེ་དཔག་ཚད་བཞི་བརྒྱའི་ཕ་རོལ་དུ་བསྐྱལ།

དེ་ནས་སོང་བས་དངུལ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕོ་བྲང་དུག་སྦྲུལ་འཛིགས་སུ་རུང་བས་བསྐོར་བ་མཐོང་ནས་བྱམས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མངོན་དུ་མཛད་པས་གནོད་སེམས་ཞི་ནས་ཕོ་བྲང་དུ་ཞུགས་པས། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་ལས་གྲུབ་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་ཀླུའི་རྒྱལ་པོས་བསུ་བ་ཟབ་རྒྱས་བཅས། འདི་ནས་ཕེབས་དོན་དྲིས་པས་སྦྱིན་པ་ཆེན་པོས། འཛམ་བུའི་གླིང་གི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་དབུལ་ཕོངས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་སེལ་ཆེད་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་སློང་དུ་འོངས་ཚུལ་གསུངས་པ། ཀླུ་རྒྱལ་གྱི་དད་ནས་ཟླ་བ་གཅིག་རིང་མཆོད་ཞིང་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བཞི་སོགས་ཆོས་ཞུས་དེ་མཐར་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཕུལ། དེ་ནས་སྦྱིན་པ་ཆེན་པོས། ནོར་བུའི་མཐུ་སྟོབས་དྲིས་པས། དཔག་ཚད་ཉིས་སྟོང་གི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་དགོས་འདོད་ཀྱི་ཆར་འབེབས་ནུས་ཚུལ་ཞུས་པས། ནོར་བུ་འདི་བདག་གི་དགོས་དོན་མཐའ་དག་སྒྲུབ་མི་ནུས་སྙམ་ནས་ཕེབས་སོ།།

བཻ་ཌཱུརྱ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕོ་བྲང་ཞིག་གཟིགས། སྔར་བཞིན་སྦྲུལ་གྱིས་ཁེངས་པ་ལ་བྱམས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་འཇིགས་པ་མེད་པ་ཐར་ཏེ་ཕོ་བྲང་དུ་ཞུགས་ནས། གཞལ་མེད་ཁང་ན་ཀླུའི་གནས་དེས་ཀྱང་སྔར་བཞིན་བསུ་བ་དང་མཆོད་ནས། འདིར་ཕེབས་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དྲིས་པས། སྦྱིན་པ་ཆེན་པོས་སྔར་བཞིན་སྨྲས་པ། ཟླ་བ་གཉིས་རིང་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བཞིའི་ཆོས་བསྟན། མཐར་ཀླུའི་རྒྱལ་པོས། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཕུལ། སྦྱིན་པ་ཆེན་པོས། ནོར་བུ་མཐུ་ནུས་དྲིས་པས། དཔག་ཚད་བཞི་སྟོང་གི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་འདོད་ཡོན་གྱི་ཆར་འབེབས་ནུས་ཞུས་པས། འདིས་ཁོ་བོའི་བསམ

པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མི་ནུས་དགོངས་ནས་སླར་ཕེབས་སོ།།

དེ་ནས་སྐབས་ཤིག་གསེར་གྱི་ཕོ་བྲང་འོད་འཚེར་བ་ཞིག་མཐོང་། དེར་ཡང་སྔར་བཞིན་སྤྲུལ
གྱི་འཇིགས་པ་རྣམས་བྱམས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་མཐུས་འཇིགས་པ་མེད་པ་ཐར་ཏེ།
ཀླུའི་རྒྱལ་པོས་བསུ་བ་དང་མཆོད་པ་སོགས་སྔར་བཞིན་ཕུལ་ནས། འདིར་ཕེབས་པའི
དགོས་དོན་དྲིས་པས། སྔར་བཞིན་རྒྱུ་མཚན་རྣམས་བཤད། ཟླ་བ་བཞི་རིང་ཀླུ་རྒྱལ་འཁོར
དང་བཅས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པ་བསྟན་པས། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཕུལ
ཏེ། ནོར་བུའི་མཐུ་ནུས་དྲིས་པས། དཔག་ཚད་བརྒྱད་སྟོང་གི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་དགོས་འདོད་ཀྱི
ཆར་འབེབས་ནུས་ཚུལ་གསོལ་བས། འཛམ་བུ་གླིང་དཔག་ཚད་བདུན་སྟོང་ལས་མེད་པས།
ནོར་བུ་འདིས་དེ་ལས་ལྷག་པའི་ས་ཕྱོགས་ལ་དགོས་འདོད་སྟེར་ནུས་པས་ཡིད་བཞིན་དུ་འགྲུབ
པོ་བསམ་ནས་ནོར་བུ་ལ་བདག་ནམ་མཁའ་ལ་འཕུར་ནུས་པར་ཤོག་ཅེས་སྨོན་ལམ་བཏབ,
མ་ཐག་ནམ་མཁར་འཕུར་ཏེ་རྒྱ་མཚོའི་ཚུར་རོལ་དུ་འཇིགས་པ་མེད་པ་ཡུད་ཙམ་ཞིག་ལ
སླེབས་སོ།།

དེ་ནས་སྦྱིན་པ་ཆེན་པོ་ངལ་གསོས་ཏེ་གནས་པ་གཉིད་འཁྱུག་པོར་སོང་བས། དེའི་སྐབས་ན
ཀླུ་རྣམས་ཀྱིས་ནོར་བུ་ཤོར་བ་ལ་ཕངས་ཤིང་ནོར་བུ་བརྐུས་སོ། དེ་ནས་གཉིད་སད་པའི་ཚེ
ནོར་བུ་མེད་པ་ཀླུས་བརྐུས་པ་ཤེས་ནས། ཀླུའི་གནས་འདི་རྒྱས་སྟོང་སྟེ་བསྐམ་པར་བཙོའོ
ཞེས་དམ་བཅས་ནས་རུས་སྦལ་གྱི་ཁོག་པ་སྟོང་པ་ཞིག་བླངས་ཏེ་རྒྱ་མཚོའི་ཆུ་བཅུས་ནས་ས
གཞན་ལ་དོར་བའི་སྐབས། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་གྲོགས་བྱ་བའི་སླད་དུ་གོས་ཕུད་ཅིང་ཆུ་ལ
འཕངས་ཏེ་ཕྱིར་ཕྱུང་བའི་ཚེ་རྒྱ་མཚོའི་ཆུ་ཁྲི་བ་ན་ཀླུ་རྣམས་འཇིགས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས
དཔའི་དྲུང་དུ་བཟོད་པར་གསོལ་ནས་ནོར་བུ་ཕུལ་ལོ།།

དེ་ནས་སྦྱིན་པ་ཆེན་པོ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་བསྣམས་ཏེ་ཁྱིམ་དུ་ཕེབས་ནས་ཕ་མ་སྨྱ་ངན
གྱིས་ངུས་པས་མིག་ལྡོངས་པ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་མིག
ཕྱེ། དེ་བཞིན་ཕའི་བང་མཛོད་སྟོང་པ་ཐམས་ཅད་རིན་པོ་ཆེས་ཁེངས་པར་བྱས། དེ་ནས
འཛམ་བུའི་གླིང་གི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་ནོར་བུའི་མཐུས། ཟས་གོས། གསེར་དངུལ་སོགས
སོ་སོར་གང་དང་གང་འདོད་ཀྱི་ཆར་འབེབས་པར་དྲིལ་བསྒྲགས་ནས། སྐྱེ་བོ་རྣམས་དབུལ

ཡོངས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་སེལ་ནས་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བགོད་དོ།།[༡]

༡༡ ཟླུར་བགོད་རྣམ་ཐར་བཅུ་གཅིག་པ། ཡང་རྒྱལ་པོ་བྱམས་པའི་སྟོབས་བཞིན་ནོ།། ཞེས་པ་རྒྱལ་པོ་དེས་མདའ་འབངས་ཐམས་ཅད་བྱམས་པས་ཁྱབ་པར་བྱས་པའི་མཐུས་སྐྱེ་བོ་རྣམས་བདེ་སྐྱིད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཚེ་གནོད་སྦྱིན་ལྔ་ཡུལ་དེར་ལྷགས་ནས་མི་རྣམས་ཀྱིས་མདངས་འཕྲོག་པར་བརྩམ་ཀྱང་མདངས་འཕྲོག་མ་ཐུབ་པས་དེ་རྒྱལ་པོའི་མཐུར་ཤེས་ནས་རྒྱལ་པོའི་ཐད་དུ་སོང་སྟེ་ཤ་ཁྲག་བྲན་མོའི་སྦྱིན་པ་བླངས་པས། སྐུ་ལུས་ཀྱི་རྩ་ལྔ་བགྲོལ་ཏེ་ཁྲག་རྒྱུན་འབུད་དུ་བཅུག་ཤ་བཅད་དེ་སྦྱིན་ནས་ཚིམས་པར་མཛད་པའི་མཐུས་གནོད་སྦྱིན་དེ་རྣམས་ཀྱང་མཐར་འགྱོད་དེ་བཟོད་པར་གསོལ་ཞིང་། རྩ་བཞི་ཆད་བཅས་སྲོང་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནོད་ཚུལ་སོགས་མི་མ་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཡུལ་ཁམས་དེར་གླགས་མ་རྙེད་པར་གཞན་སྲུང་ཚུལ་སྐྱེས་རབས་ལས་གསུང་པ་ལྟ་བུའོ།།[༢]

༡༢ ཟླུར་བགོད་རྣམ་ཐར་བཅུ་གཉིས་པ། སེམས་བསྐྱེད་ལེན་པའི་སྦྱོར་བའི་ཚེ་ག་ཐིག་བཤགས་ཀྱི་སྟོབས་དང་པོའི་སྐབས་སུ་སོར་མོའི་ཕྲེང་བ་ཅན་ལྟ་བུ་ཞེས་པ་མཉན་ཡོད་ན། རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱི་བློན་པོ་ཤིན་ཏུ་མཁས་ཤིང་ཕྱུག་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ཆུང་མ་ལ་ཕྲེའུ་མཛེས་ཤིང་ལྟ་ན་སྡུག་པ་ཞིག་བཙས་ནས་མི་གདུངས་པ་ཞེས་བཏགས་སོ།།

དེའི་ཚེ་ཡུལ་དེ་ན་བྲམ་ཟེ་མཁས་པ་སློབ་མ་ལྔ་བརྒྱ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་སར་གཙུག་ལག་སློབ་ཏུ་བཅུག སློབ་མ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ལོ་གཅིག་ལ་བརྩོན་པ་བས་ཕྲེའུ་མི་གདུངས་པས་ཉིན་གཅིག་ལ་བརྩོན་པ་ལྷག་པར་ཁྱད་དུ་ཆུད་པས། སློབ་དཔོན་ཤིན་ཏུ་ཐུགས་མཉེས་ཏེ་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་སོ།།

སློབ་དཔོན་གྱི་ཆུང་མ་ཕྲེའུ་དེའི་མཚར་སྡུག་གི་ལང་ཚོ་ལ་ཆགས་ཤིང་། འདོད་པའི་གཏམ་སྨྲ་བའི་སྐབས་མ་རྙེད། སྦྱིན་བདག་ཞིག་ནས་སློབ་དཔོན་སློབ་མ་བཅས་པ་ཟླ་བ་གསུམ་གྱི་རིང་མཆོད་སྟོན་དུ་གདན་དྲངས་པས། ཁྱིམ་དུ་བྱ་བ་དུམ་ལྡན་པས་མི་གདུངས་པ་བཞག

---

༡ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ཨ ལེའུ་ ༣༠ དེབ་གྲངས་ ༣༩༡ ཤོག་གྲངས་ ༣༣༣ ན

༢ ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ཨ ལེའུ་ ༡༢ དེབ་གྲངས་ ༣༩༡ ཤོག་གྲངས་ ༡༥༥ བ

ནས། བྲམ་ཟེ་རང་གི་སློབ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐོར་ཏེ་ཕེབས་སོ།།

དེ་ནས་སློབ་དཔོན་གྱི་ཆུང་མ་ཆགས་པས་ཡིད་རབ་ཏུ་སྨྱོས་ཏེ་འདོད་པའི་གཏམ་གྱིས་བསླུ་བར་བརྩམས་པ་ན། བྲམ་ཟེའི་ཆོས་དང་འགལ་བའི་མ་རུངས་པའི་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་པ་བས་ཤི་བ་སླ་སྙམ་སྟེ་འདོད་པ་མ་སྒྲུབ་པས། མཁོན་དུ་བཟུང་ནས་སློབ་དཔོན་ཁྱིམ་དུ་ཕེབས་པ་ན་ཆུང་མས་ཁྱོད་སོང་བའི་རྗེས་མི་གདུངས་པས་ཁོ་མོའི་སར་འདོད་པ་སྤྱོད་དུ་འོང་བ་ལ་ཁོ་མོས་མ་ཉན་པས་འདི་ལྟར་བྱས་ཚུལ་སྨྲས་པས། སློབ་དཔོན་ཁྲོས་ཏེ་མི་གདུངས་པ་བློན་པོའི་བུ་ཡིན་པ་དང་ཁོ་རང་ཡང་གླགས་རྙེད་དཀའ་བ་ཡིན་པས་སྒྱུ་ཐབས་ཀྱི་རྨོངས་པར་བྱའོ་སྙམས་ནས། ཁོ་ལ་སྔན་པའི་གཏམ་སྔ་ཚོགས་དང་བཅས་ཁྱོད་ལ་དས་སྟོན་ཆད་སུ་ལ་མ་བསྟན་པའི་གདམས་ངག་ཟབ་མོ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ཁྱོད་ཞག་བདུན་གྱི་རིང་ལ་མི་སྟོང་བསད་ནས་སོར་མོ་སྟོང་གི་ཕྲེང་བ་བྱས་ན་ཚངས་པ་མངོན་སུམ་མཐོང་ནས་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྨྲས་པས་མི་གདུང་བ་ཐེ་ཚོམས་ཟུར་པ་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་སྔགས་ཀྱིས་བཏབ་པའི་རལ་གྲི་བྱིན་པས་རྨས་ཤིང་ཁྲོས་ལ་སྣང་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ཏུ་བསྒྱུགས་ཏེ་ལམ་དུ་ཕྲད་ཚད་མི་དགུ་བརྒྱ་གོ་དགུ་བསད་པས་སོར་མོའི་ཕྲེང་བ་ཞེས་གྲགས། སྐྱེ་བོ་རྣམས་འཁྲོགས་གཞན་དུ་བྲོས་ནས་མ་རྙེད་པར། ཁོ་རང་གི་མས་བཟའ་བཏང་ཐོགས་ཏེ་བུ་ཉིན་བདུན་ཁ་ཟས་མེད་པ་ལ་བརྩེ་ནས་འོང་བ་མཐོང་ནས་གསོད་པར་བརྩམ་པས།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་ཉིད་འདུལ་བའི་དུས་ལ་བབས་པ་མཁྱེན་ནས། དགེ་སློང་ཞིག་ཏུ་སྤྲུལ་ནས་ཕེབས་པ་མཐོང་བས་རང་གི་མ་བསད་པ་བཏང་ནས་དེའི་སར་བརྒྱུགས་ཀྱང་ཐག་ཇེ་རིང་འགྲོ་བ་མཐོང་། སེར་ཕྲེང་གིས་དེར་སྡོད་ཅིག་སྨྲས་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ང་ནི་དབང་པོ་རྣམས་ཞི་ཞིང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་དབང་ཐོབ་པས་རྟག་ཏུ་སྡོད་པ་ཡིན་ལ། ཁྱོད་སློབ་དཔོན་ལོག་པའི་གདམས་ངག་གི་སེམས་བསླུས་ཏེ་མི་སྡོད་ཅིང་སྡིག་པ་འབའ་ཞིག་བྱེད་དོ། གསུངས་པས་སོར་ཕྲེང་དེའི་དོན་རྟོགས་ནས་རལ་གྲི་ས་ལ་བོར་ཞིང་ཉེས་པ་རྣམས་ལ་སྨིན་ནས་འགྱོད་ཅིང་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་བོ།།[1]

---

[1] ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ཨ དེབ་གྲངས་ ༣༥༡ ཤོག་གྲངས་ ༢༥༣ བ

[༡༣] ཟུར་བཀོད་རྣམ་ཐར་བཅུ་གསུམ་པ། སྐྱབས་གཉིས་པ་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཚེའུ་བདེ་བྱེད་ཀྱི་སྔོན་བྱུང་ནི། སྔོན་དེད་དཔོན་གྱི་ཚེའུ་བདེ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་བུད་མེད་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་མ་བསད་དེ་སྡིག་པ་ལ་འགྱོད་པ་སྐྱེས་ནས་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཚལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཚེ་དགེ་སློང་ཞིག་གིས།

གང་ཞིག་སྡིག་པའི་ལས་བྱེད་པ།།
དགེ་བ་ཡིས་ནི་འགོག་བྱེད་དེ།།

ཅེས་འདུལ་བ་ལུང་ཁ་བཏོན་དུ་བྱེད་པ་ཐོས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསླབས་པས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་པར་གྱུར།།

སྟོན་པས་མ་བསད་པ་ཆོས་འདི་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་བསྐྱིལ་ཞིག་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ།།

དེ་ནས་བདེ་བྱེད་དེས་ཡུལ་གཞན་དུ་སོང་སྟེ་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་བཞེངས་པར་བྱས་པ་ལ་དེར་སློབ་མ་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་འཆི་ཁར་དགེ་འདུན་གྱི་བསྒོ་ཁང་བྱས་ཏེ་ཤིའོ། དེ་མ་ཐག་དམྱལ་བ་མནར་མེད་དུ་སྐྱེས་ནས་མེ་མཐོང་བ་ན་དགེ་འདུན་གྱི་བསྒོ་ཁང་གི་མེ་དེ་ཚ་ཞེས་སྨྲས་པས། དམྱལ་སྲུང་ན་རེ་འདི་ནི་དམྱལ་བ་མནར་མེད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ན་སྐལ་ཆད་ཁྱོད་ལ་བསྒོ་ཁང་གང་ན་ཡོད་ཅེས་མཆོན་གྱིས་བསྣུན་པས་ཚེ་འཕོས་ནས་དགེ་འདུན་ལ་བསྒོ་ཁང་བཞེངས་པའི་དགེ་བས་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་ལྷར་སྐྱེས་ཏེ་ལྷའི་མེ་ཏོག་སྣ་ཚོགས་པས་མཆོད་བྱས་ཏེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ནས། སྟོན་པས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་བསྟན་པས་རྒྱུན་ཞུགས་ཐོབ་བོ།།

སློབ་མ་དགྲ་བཅོམ་པ་གནས་བརྟན་དང་པོར་བྱེད་པ་དེས་མཁན་པོ་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་ནས་གར་སྐྱེས་ལྟས་པས་ཚ་དམྱལ་དུ་སྐྱེས་པར་མཐོང་། དེ་མ་ཐག་ཆུ་བྲིམས་བྱུང་བ་བཞིན་པས་ཤིན་ཏུ་གྲང་བ་ན། བདག་ཅག་རྣམས་ནི་འདི་ལྟའི་ཆུ་བསིལ་བ་ལ་སྲེད་རྒྱུ་བྱུང་ཡང་མཁན་པོ་དེ་དམྱལ་བར་ལྷུགས་ཀྱི་ཁྲུ་བ་འབུད་དོ་སྙམ་ནས་མ་བཟོད་པར་བལྟས་པས་སྐད་ཅིག་མ་དེ་ལ་དམྱལ་བ་ན་མི་སྣང་བར་ཚེ་འཕོས་ཏེ་ལྷར་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་སྟོན་པ་དང་མཇལ་ནས་བདེན་པ་མཐོང་བར་ཤེས་པས་འཛུམ་ཕྱུང་བ་ལ་ཆུ་བྲིམ་པོ་དེས་མཁན་པོ་འདས

པས་བདག་དགེ་འདུན་གྱི་གནས་བརྟན་དུ་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་ཁྱོད་དགའ་འམ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། དོན་འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་དགེ་འདུན་གྱི་ནང་དུ་དྲིས་ཤིག་ཞེས་ལན་བཏབ་པར་མཛད་པ་བཞིན་དགེ་འདུན་ཚོགས་པ་ན་ཆུ་བྲིམས་པོ་དེས་འཛུམ་པའི་རྒྱུ་དྲིས་པས་སྔར་གྱི་རྒྱུ་མཚན་བཤད་པ་དེའོ།།[༡]

༡༩ ཟུར་བཀོད་རྣམ་ཐར་བཅུ་བཞི་པ། སྟོབས་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་གཙུང་དགའ་བོ་ལྷ་བུ་ཞེས་པ་རང་གི་ཆུང་མ་སུན་དརི་ཀ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆགས་ནས་འབྲལ་མི་ཕོད་པར་གནས་པ་དེ་རྗེས་སུ་བཟུང་ཕྱིར། སྟོན་པས་བསོད་སྙོམས་ལ་བྱོན་ཏེ་སྒོ་དྲུང་དུ་བཞུགས་པ་ན་གསེར་འོད་ཀྱིས་ཁྱིམ་ནང་ཁྱབ་པས་སྟོན་པ་གཤེགས་པར་ཤེས་ནས་གཙུང་དགའ་བོས་སྟོན་པ་ལས་ལྷུང་བཟེད་བླངས་ཏེ་ཟས་བཟང་པོས་བཀང་ནས་སླར་འབུལ་དུ་འགྲོ་བ་ན་ཆུང་མས་དཔྲལ་བར་མཆིལ་མའི་ཐིག་ལེ་བྱས་ཏེ་འདི་མ་སྐམ་པར་ཤོག་ཅིག་སྐམ་ན་ཀཱརྵ་པ་ཎ་ལྔ་བརྒྱའི་ཆད་པས་གཅོད་དོ་ཅེས་བསྒོས། སྟོན་པས་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་ལྷུང་བཟེད་མ་ལེན་ཞེས་པའི་མཚན་མ་བསྟན། སྟོན་པ་ལ་ལྷུང་བཟེད་ཕུལ་བས་མ་བཞེས་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་གཏད་པས་གང་ལས་བླངས་པ་དེ་ལ་ཕུལ་ཞིག་ཞེས་མ་བླངས་པས། ལྷུང་བཟེད་ཁྱེར་ཏེ་སྟོན་པའི་རྗེས་སུ་སོང་བའི་ཚེ་སྟོན་པས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གདུག་ཚོད་བཞེས་ནས་ལྷུང་བཟེད་ནང་གི་གསོལ་ལྷག་གཙུང་ལ་གནང་། རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིག་གསུངས་ནས་ཕྱག་གིས་ཆུ་བླུགས་ནས་བཀའ་སྐུལ་པ་ཕྱོག་མ་ནུས་པར་བདག་རབ་ཏུ་བྱུང་བཞིན་ཁྱིམ་དུ་འགྲོའོ་སྙམ་དུ་བསམ་ནས་གནས་པ་ན་བསོད་སྙོམས་ལ་གཤེགས་པའི་ཚེ་གནས་ཁང་བསྲུང་བར་བསྒོས་ཏེ་བཞག།

ཕྱུགས་བརྫར་བྱས་པས་ཉལ་ཉིལ་མ་ཟད་གནས་ཁང་གི་སྒོ་ཙམ་བཅད་ནས་འགྲོ་སྙམ་པའི་ཚེ་གཅིག་བཅད་ཀྱང་གཅིག་ཕྱེ་བས་གཙུག་ཁང་འདི་ཉམས་ཀྱང་བདག་རྒྱལ་པོ་ཕྱུར་ནས་གཙུག་ལག་ཁག་འདི་ལས་ལྷག་པར་བྱའོ་སྙམ་ནས་ལམ་གོལ་བར་སོང་བའི་ཐད་ན་སྟོན་པ་ཡང་བྱོན་པ་མཐོང་སྐྱེ་ཤིང་ལོ་ཕྱུར་དུ་སོང་བ་གཅིག་གི་ལོ་མའི་འོག་ཏུ་བསྡད་པ་ན་སྟོན་པས་ལོ་མ་གྱེན་དུ་ཕྱོག་པར་མཛད་པས་གབ་ས་མ་རྙེད། སྟོན་པས་ཕྱི་བཞིན་དུ་ཤོག་ཅིག

༡ ཨ་པར། འདུལ་བ་ ཀ དེབ་གྲངས་ ༡ ཤོག་གྲངས་ ༡༣༠ ན

གསུངས་པས་བཀའ་མ་ཟློག་སྟེ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཕྱིན།།

ཇོ་ལ་ཆུང་མའི་གཟུགས་བྲིས་ཏེ་བཟང་མོ་བདག་ལ་ཆེག་བྱིན་ཞིག་ཞེས་སོགས་སྨྲ་བར་བྱེད་པ་ལ། སྟོན་པས་ནགས་ཚལ་ཞིག་ལ་ཁྲིད་དེ་སྤྲེ་མོ་ཞར་བ་ཞིག་བསྟན་ནས་འདི་དང་སུན་ད་རི་ཀ་གང་མཛེས་གསུངས་པས། སུན་ད་རི་ཀ་ནི་འཇིག་རྟེན་ནང་དཔེ་ཟླ་མ་མཆིས་པར་མཛེས་ཞེས་གསོལ། སྐད་ཅིག་གིས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་གྱི་གནས་སུ་ཁྲིད་དེ་སྟོན་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ན་བཞུགས། གཅུང་བལྟར་གཏོང་བས་ལྷའི་བུ་དང་བུ་མོའི་འཁྱེར་བ་མཐོང་ཞིང་གཞལ་མེད་ཁང་ཞིག་ལྷའི་བུ་མོ་མ་གཏོགས་བུ་སུ་ཡང་མི་སྣང་ནས་ཅི་ཡིན་དྲིས་པས། གཅུང་དགའ་བོ་དེ་ལྟ་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་དེ་གལ་ཏེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མ་ཐོབ་ན་ལྷའི་བུར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་བདག་ཅག་དེ་ལ་འདོད་དོ་ཅེས་སྨྲས་སོ། །སྟོན་པས་གཅུང་དགའ་བོ་ལ་སུན་ད་རི་ཀ་དང་ལྷའི་བུ་མོ་གང་བཟང་གསུངས་པས་སྤྲེ་མོ་ཞར་མ་དང་སུན་ད་རི་ཀ་འབྲན་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གསོལ། སྟོན་པས་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་ནི་ཕན་ཡོན་འདི་དང་གཞན་ཡང་ཡོད་ཀྱིས་ཚངས་པར་སྤྱོད་ཅིག་ཞེས་བཀའ་སྩལ་བས་དེ་ལ་དམིགས་ཏེ་ཚངས་པར་སྤྱོད་དོ།།

དེའི་ཚེ་སྟོན་པས་དགེ་སློང་རྣམས་སུ་ཡང་དགའ་བོ་དང་མ་འགྲོགས་གཏམ་མ་སྨྲ་ཞིག་ཞེས་གསུངས་པས། གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བོར་ནས་གཅུང་དགའ་བོ་ཀུན་དགའ་བོའི་རྩར་ཕྱིན་པས་ལ་འུར་ལང་སྟེ་སོང་བ་ལ། གཅུང་དགའ་བོས་དགེ་སློང་གཞན་རྣམས་ཀྱང་མི་འགྲོགས་མོད་ཁྱོད་དའི་ཕུ་བོ་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྲོགས་ཞེས་དྲིས་པས། དེ་ཡང་བདེན་མོད་ཀྱི་ཁྱོད་ནི་ལྷའི་བུ་མོ་ལ་དམིགས་ནས་ཚངས་པར་སྤྱོད་ལ། བདག་ཅག་ནི་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བའི་ཕྱིར་ཚངས་པར་སྤྱོད་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་བས་ངོ་ཚ་ཞིང་།།

སྟོན་པས་ཀྱང་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་དམྱལ་བའི་གནས་སྤྲུལ་ཏེ་བལྟར་གཏང་བས་ལྕགས་ཀྱི་ཟྲུ་བ་ནང་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་པ་རྣམས་འཚོད་ཅིང་འདུག ཕྱོགས་གཅིག་ན་དམྱལ་སྲུང་གིས་སེམས་ཅན་མེད་པའི་ཁྲོ་ཆུ་བཀོལ་བ་མཐོང་ནས་དྲིས་པ་ན་གཅུང་དགའ་བོ་དེ་ལྟ་ལྷ་མོ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་དེ་ཤི་ནས་ལྷ་མོའི་བདག་པོར་སྐྱེས་ལ་དེ་ནས་ཤི་འཕོས་དུས་འདིར་སྐྱེས་ནས་འཚོད་པའི་ཕྱིར། ད་ལྟ་ནས་བཀོལ་ལོ་ཟེར་བས་སྐྲག་ཅིང་འཁོར་བ་ཐམས

ཅད་ལས་ཡིད་བྱུང་བ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་པས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་ཅིང་དབང་པོའི་སྣོ་ནང་དུ་བསྡམ་པའི་ཕྱོགས་ཏུ་བསྔགས་པ་དེའོ།།[1]

[༡༥] ཐུར་བཀོད་རྣམ་ཐར་བཅོ་ལྔ་པ། སྟོབས་བཞི་པ་སྐྱེ་རྟེན་གྱི་སྟོབས་ལ་མཐོང་ལྡན་བཞིན་ཞེས་པ་ནི། བཤེས་སྤྲིངས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བློ་གྲོས་ཆེན་པོས་མཛད་པར་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲར་བཤད་དེ། དེས་རང་གིས་ཕ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་འོད་མའི་ཚལ་ནང་བརྩོན་དུ་བཅིང་སྟེ་གསད། ལྷས་བྱིན་དང་གཅིག་ཏུ་བསྡོང་སྟེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཁོར་བཅས་ལ་བསོད་སྙོམས་མི་འབུལ་བའི་ཁྲིམས་བཅས། སྟོན་པ་འཁོར་བཅས་གྲོང་དུ་ཐེབས་པ་ན་གླང་པོ་ཆེ་སྨྱོན་པ་ནོར་སྐྱོང་བྱ་བ་ཞིག་བཏང་བ་སྟོན་པས་བཏུལ་ནས་གླགས་མ་རྙེད་པ་སོགས་མི་འོས་པའི་ལས་ངན་མང་དུ་བསགས་ཀྱང་། ཕྱིས་སྟོན་པ་ལ་མི་ཕྱེད་པའི་དད་པ་ཐོབ་ནས་ཆོས་བསྟན་པས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་སྡིག་པ་སྦྱངས་པར་གསུངས་སོ།།[2]

---

1 ཨ་པར། དཀོན་བརྩེགས་ ག ལེའུ་ ༡༣ དེབ་གྲངས་ ༥༧ ཤོག་གྲངས་ ༣༠༥ བ

2 ཨ་པར། མདོ་སྡེ་ ཏ ལེའུ་ ༡༣ དེབ་གྲངས་ ༡༡༨ ཤོག་གྲངས་ ༡༨༨ བ